

מבחר עירונים

ויגש
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
05:53	05:31	05:16	04:00	ירושלים
05:49	05:27	05:17	04:14	בני ברק
05:49	05:27	05:15	04:03	חיפה
05:50	05:28	05:18	04:15	אשדוד
05:52	05:30	05:17	03:59	בית שמש
05:52	05:30	05:18	04:17	קרית גת
05:50	05:28	05:13	04:07	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירוח נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוס MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

אורזים עכשיו ומגיעים לפורים, מוכנים ורגועים

הצטרף ללומדי הדף היומי המתחילים מסכת 'מגילה'
ביום שלישי פרשת ויחי, י' טבת תשפ"ב!

נא הקדישו עוד כמה דקות ללימוד 'חסד של אמת' והזכרת שמות הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק.
להורדת לוח ימי ההילולא 'חסד של אמת', ולהורדת מודעות נוספות לעידוד לימוד הדף היומי: DAF.TFILOT.ORG

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויגש אליו יהודה ויאמר (מד, יח) - סופי תבות השו"ר מלך הבהמות, הוא יוסף שנאמר בכור שורו, אדני ידברנא סופי תבות ארי מלך החיות, הוא יהודה שנאמר גור אריה, כדברי המדרש שהיו שור וארי מתנגחים. (בכור יעקב)

ידברנא עבדה דבר באזני אדני (שם) - רמז לו יהודה ליוסף, שידיבר נא עבדי מנשה שהיה המליץ, ויודה על-האמת שהוא זה שהכניס את הגביע לאמתחת בנימין, ולכן נאמר ויגש אליו יהודה הגם שהיה כבר מדבר עמו כמו שקתוב בפרשת מקץ, כי ויגש אליו יהודה בנימטריה מנשה, ויהודה נגש לאזנו שלי-יוסף כדי לומר לו ברמיזה לבקש ממנשה להודות על-האמת, ולכן פנה אותו עבדה. (ויאמר עזרא)

שברוי לנו מעט-אכל (מד, כה) - שברוי לנו בנימטריה אלקים המרמז למדת הדין, ואותה אפשר לבטל על-ידי המנעות מאכילה ושתייה יתרה, דהינו פאשר יש מעט-אכל אזי שברוי לנו את מדת הדין והופכת לרחמים. (החיד"א)

ונפשו קשורה בנפשו (מד, לו) - קשורה בנימטריה תורה, בה נקשר יעקב ליוסף. (ש"ד)

ובני זבלון סרד ואלון ויחלאל (מו, יד) - זבלון מרמז לאנשי המסחר, שהרי עליו נאמר שהיה עוסק בפרקמטיא ומפרנס את יושביו, ועל העוסקים במסחר לזכר כי הכל תלוי בברכת ה' היא תעשיר, ועליו לדעת תמיד את שלשת היסודות המרמזים בשמות בני זבלון:

סרד - לנהל את מסחרו בסדר ומשטר, ולא להיות מפזר ומפזר שאז סופו להפסיד את כל כספו. ואלון - לשון חזק, כמו זאת אילי הארץ, דהינו שיהיה חזק ואיתן בדעתו ולא יפל רוחו אם לעתים אינו מצליח במסחרו.

ויחלאל - מלשון יחל וישראל אליה, שתמיד יקנה ויתפלל לישועת ה', וזהו יחלאל, ואז יראה ברכה והצלחה בכל מעשיו. (ערכי יהושע)

כל-הנפש לבית-יעקב וגו' שבועים (מו, כז) - הגימטריה של אברהם יצחק ויעקב הוא 638, של ארבע האמהות הוא 1,086, של שנים עשר השבטים הוא 3,176, בסך הכל עולה מנין 4,900, שהוא שבועים ברבוע, כנגד שבועים נפש של בני יעקב שיודו למצרים. (אור התורה)

ספורים בפרשה

והדתם לאבי את-כל-בבדי במצרים (מו, יג)
לאחר השואה האמה, בה אבד רבי אהרן מכלו את כל משפחתו הענפה ואת אלפי חסידיו שעלו עליהמוקד למען קדשת שמו ותרבה, ממנה זכה להנצל בדרך נס, עלה לארץ-הקדש עם אחיו רבי מרדכי מבילגוריי. אלפים נאספו לקבל את-פניו, וכאשר יצא הרבי מהרכב וראה את הדחק העצום, שאל בפליאה את-אחיו: "וכי אין כאן בארץ-ישראל רחובות שבהם אין דחק כה גדול של אנשים?" וזאת כיון שמתוך ענותנותו לא העלה על דעתו שכל ההמונים נאספו לכבודו. באותו מעמד ארע דבר מפעים, פאשר החסיד הוותיק רבי מרדכי הרש שמרלו הושיט לו את-ידו לשלום, והרבי זכה אותו מיד ואמר: "טוב שבאתם, פי כבר שנים ארפות שאני חש צורך לבקש את סליחתכם, כיון שבשעה שבקרתם אצל אבי, התארחתם בביתי, ומר-הסתם נודה השנה מעיניכם מתוך שאני נוהג ללמד בפילה בקול. ומאז ועד עתה לא היתה לי האפשרות לבקש את סליחתכם, ועתה מצאתי הזדמנות נאותה לכך". הנאספים השתוממו למשמע הדבר, שהרי ביתנים עברו קרוב לשני עשורים, בהם נחרב העולם והרבי נצל בגפו מגיא ההררנה לאחר שמצה את כוס התרעלה עדי-המה, ומה מטרוד עתה את-מנוחתו? לבקש את סליחתו מיהודי, שקא הטרוד את-שנתו לפני פעשרים שנה...

ויפל על-צואריו (מו, כט)

רבי שמעון נתרנטע בידרמן, בנו של רבי דוד מללוב, הגר בצעירותו מירושלים לקרקא שבפולין, ושם שהה מספר שנים. מוכן מאליו פי געגועי האב אל-הבן היו גדולים, והנה נודעה השמועה כי הבן שב ארצה. השעה היתה שעת בין-הערבים, ורבי שמעון מהר אל בית-מדרשו של אביו כדי להפגש עמו אחר הפרדה הארקה. אך לפליאתו, הביט בו אביו לרנע ולא אמר דבר, ומיד הורה לשליח-הצבור לירד לפני התבה ולהתפלל תפלת ערבות. רק לאחר התפלה, פנה רבי דוד אל בנו בפנים מאירות, וקבל אותו בברכת 'שלום עליכם' לבבית, פשעל-פניו נפרת ההתרגשות עם בוא בנו האהוב. ואמרו החסידים, כי הרבי הלך בדרך של יעקב אבינו, שפאשר נפגש עם בנו יוסף הצדיק, שנגחש לבן אבדו, נאמר ויפל על-צואריו, ומפרש רש"י שיוסף נפל על צוארי אביו, ולא יעקב על יוסף, מפני שהיה קורא אז את קריאת-שמע, כפי שאמרו צדיקים, שיעקב נטל את כל אהבתו העזה שהש כלפי בנו, והקטירה לקב"ה באמירת 'ואהבת את ה' אלוקיך'.

מעט ורעים היו ימי שני חיי (מו, מז)

אמרו חז"ל, שבגלל דברים אלו, שהן ל"ג תבות שאמר יעקב לפרעה, נפחתו מחייו ל"ג שנים, ונפטר בן קמ"ז שנה במקום ק"פ כמו אביו יצחק. ותמה רבי חיים שמואלביץ, שאם נענו בפסוק נמצא שיעקב אמר רק עשרים וחמש תבות, ולמה מחשבים גם את שמונה התבות שבפסוק הקודם ויאמר פרעה אל-יעקב כמה ימי שני חייך? והלא אלו דבריו של פרעה ליעקב, ולא של יעקב לפרעה? והשיב: "אמנם דברים אלו אמר פרעה, ואולם הדבר בא בגלל יעקב, שהיה נראה פזון וישיש מרב צרותיו, והתביעה היתה אפוא אליו מדוע השפיעו צרותיו על חיצינותו, ולא שמר על צהלת פניו בבטחון. וממילא נחשבת שאלת פרעה כחלק מדבריו..."

בי למחיה שלחני אלקים

שלמות מִפְּלֶאֶה הֵיְתָה לְרַבִּי יְחֻזְקָאֵל שְׂרָגָא מְשִׁינוּבָה בְּשִׁלְשַׁת הָעַמּוּדִים שְׁעֵלֵיהֶם הָעוֹלָם עוֹמֵד, תוֹרָה וְעִבּוּדָה וְגִמְלוֹת חֲסִדִים. פָּעַם, כְּאִשְׁרֵי אַחֵיו הַתְּאוֹנָן לְפָנָיו בְּמַה יִקְדְּמוּ אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ בְּיָדִים רִיכוֹת מְמַעְשִׂים טוֹבִים, אָמַר: "לֹא כֵן אָחִי, שֶׁהֲרִי הִדְרָךְ הַיְשָׁרָה שִׁיבּוֹר לוֹ הָאֵדָם הוּא לֵב טוֹב, וְלִכְלֵל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לֵב טוֹב, הָעֵשִׂיר נֹתֵן כְּפִי עֲשֶׂרוֹ וְאִף הָעֵינִי אֵינוֹ מַמְעִיט מִפְּרוּטָה, אַחַד הַמְּרֻבָּה וְאֶחָד הַמְּמַעִיט וּבְלִבּוֹ שֶׁיִּכְוֶן לִבּוֹ, וּבְכַף לֹא נִבְשׂוּ לַעֲמֹד לְפָנָי הַמְּלַכָּה הַמְּשִׁיחִי". וְלֹא הָיָה רַק נֶאֱדָרְשׁ, אֲלָא גַם נֶאֱדָרְשׁ מַקְיָם. טוֹרַח הָיָה רַבּוֹת גְּבוּפָה לְצָרְכֵי צְדָקָה, וּבִנְיוֹסָף גַּם הָיָה טוֹרַח לַכְּתָב מִקְּתָבֵי הַמְּלַצָּה וְתַמִּיכָה בְּיַד נְצָרְכִים שֶׁהִלְכוּ עִמָּם לְנִדְבִיבֵי־עַם, וּבִהַשְׁפָּעֶתָה פְּתַחוּ הִלְלוּ אֶת לְבָבְךָ וְתִמְכּוּ בָהֶם בְּתַמִּיכָה שְׁלִי־מַמְשׁ. וְהָיָה לִזְמַן בְּמַלְצָה בְּשֶׁם רַבּוֹ רַבִּי נַפְתָּלִי מְרוֹפְשִׁיץ: "סוֹפֵי הַתְּבוֹת שֶׁל דִּי מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יַחְסֹר לוֹ, הֵם גְּמִיטְרִיָּה כְּתָב, לְרַמּוֹ שְׂאֵם אֵדָם יְכוֹל לַסִּיעַ לְחִבְרוֹ בְּאִמְצָעוֹת פְּתִיבַת כְּתָב הַמְּלַצָּה, הָרִיחוּ חַיִּב לַעֲשׂוֹת זֹאת. וְאֵם תְּתַמָּה מַדּוּעַ לֹא נִכְתַּב הַדָּבָר בְּרָאשֵׁי תְבוֹת בְּפִרוּשׁ, אֲלָא בְּגִימְטְרִיָּה? כִּדִּי לְלַמְּדָה, שֶׁהַעֲקָר הוּא לַעֲזוֹר לְחָבֵר בְּפִעֵל, וְלַתָּת לוֹ פֶּסַף מַמְשׁ, וְאֵת מִקְּתָב הַמְּלַצָּה יִתְנֶה רַק כְּמוֹצָא אַחֲרוֹן. וְאִף הַכּוֹתֵב לֹא יַפְטֹר עֲצָמוֹ, אֲלָא קָדָם כֹּל יִתֵּן מְכַסְפוֹ וְאַחֲרֵי־כֵן יִכְתֹּב לוֹ..."

וּשְׁנֵי מַקְרִים שֶׁל כְּתִיבַת אֲרוֹת תְּמִיכָה הָיוּ עִם רַבִּי יְחֻזְקָאֵל שְׂרָגָא, הֵרְאָשׁוֹן בְּמַכְתָּב שֶׁנִּכְתַּב לְלֵא כָּל בְּקָשָׁה, וְהַשְּׁנִי שֶׁלֹּא נִתֵּן חֶרֶף הַבְּקָשָׁה. הֵרְאָשׁוֹן אָרַע עִם סוּחַר פְּרוֹת שֶׁהַתְּגוּרָר בְּיִרוּסְלָב, וְהַגִּיעַ פָּעַם אֶל הָרַבִּי לְבַקֵּשׁ גְּרָכָה לְפְרֻנְסָה. "אֲמַנָּם בְּחֻדְשֵׁי הַקִּיץ יֵשׁ לִי פְרֻנְסָה בְּרוּךְ הַשָּׁם, אוֹלֵם בַּחֲרָף הָאָרֶץ וְהַסְּגִירִי, כְּאִשְׁרֵי הָעֵצִים נִתְּנוּם בְּגֶשֶׁם וְשֶׁלֵּג, יוֹשֵׁב אֵינִי בְטֵל בְּבֵית וְאֵינִי בְיַדִּי פְרוּטָה לְפְרוּטָה". לֹא הִסְתַּפֵּק הָרַבִּי בְּנִתְּנֵית בְּרָכָה גְּרִידָא, אֲלָא הִתְעַנָּן וְשָׁאַל: "הֲלֹא יִשְׁנָן אֲרָצוֹת חַמּוֹת שְׁפִירוֹתֵיהֶן מְצוּיִים בָּהֶן, וְיִכּוֹל אֶתָּה לְהַזְמִיין מְשֶׁם קְרוֹנוֹת פְּרוֹת לְעִירָךְ, וְכֵן תִּכּוֹל לְהַשְׁתַּבֵּר בְּכֹל יְמוֹת הַשָּׁנָה". הֵלָּה הַקְּשִׁיב לְדַבְּרָיו בְּפִלְיָה, שֶׁכֵּן יָדַע עַל הָאִפְשָׁרוֹת לְרִכִּישַׁת פְּרוֹת בְּאֲרָצוֹת חַמּוֹת, אֲבָל מְחַסֵּר נְסִיחָן וְיָדַע לֹא הָיוּ בְּנִפְשׁוֹ לְהִכָּנֵס לְעַסְקָהּ. "חֲסִידִי יֵשׁ לִי בְעִיר הַנָּמַל טְרִיאֶסְט שְׁבֵאַטְלֵיָה הַחֲמָה", אָמַר הָרַבִּי, "וְאִף הוּא סוּחַר פְּרוֹת. אֲכַתְּבָה לוֹ מְכַתָּב שִׁישְׁלַח אֲלֵיךְ מְשִׁלוּחֵי פְרוֹת בְּתַקּוּפַת הַחֶרֶף, וְשִׁנִּיכֶם תַּצְאוּ נִשְׁכָּרִים". מִדֵּי נָטַל הָרַבִּי גְלוּיֹן־נֵיר, רָשַׁם עָלָיו אֶת בְּקָשְׁתוֹ לְשַׁלַּח פְּרוֹת אֶל אִישׁ פְּלוֹנִי בְעִיר יְרוּסְלָב, וְהֵלָּה לֹא אַחֲרַי כְּמוֹכָן לְקַיֵּם אֶת־בְּקָשְׁתוֹ. מֵאִז, הַגִּיעוּ מִדֵּי חֶרֶף קְרוֹנוֹת פְּרוֹת לְיִרוּסְלָב, כְּאִשְׁרֵי הַסּוּחַר מְטְרִיאֶסְט אִף לֹא דוֹרֵשׁ כֶּסֶף מְרֵאשׁ, מֵהוּךְ שֶׁהָיָה סוֹמֵךְ וְנִבְטָחוּ עַל בְּקָשַׁת הָרַבִּי. וְרַק כְּאִשְׁרֵי הֵלָּה הַגִּיעַ בְּפּוּרִים לְשִׁינוּבָה, עָרַךְ אֶת הַחֶשְׁבוֹן עִם הַסּוּחַר מְיֻרוּסְלָב, וְלֵאשֵׁי הָיְתָה הַרוּחָה.

וְאֵם בְּמַקְרָה זֶה כְּתָב הָרַבִּי מִכְתָּב לְמַעַן הַזְוִילת בְּטָרָם הַתְּבַקֵּשׁ, הָרִי שְׁבַמְעֵשָׂה הַשְּׁנִי הַתְּבַקֵּשׁ לְכַתֵּב מִכְתָּב הַמְּלַצָּה, אוֹלֵם סוֹפֵה שֶׁלֹּא עֲשֶׂה זֹאת, וְלֹא מֵתוּךְ עֲצָלוֹת אֲלָא דִּזְקָא מֵתוּךְ רְצוֹנוֹ גְּטוּבַת הַזְוִילת. רַב יִמְיוֹ יֵשֵׁב רַבִּי יְחֻזְקָאֵל שְׂרָגָא עַל פֶּס הַרְבָּנוּת בְּשִׁינוּבָה, וְעַל־שִׂמָּה נֹתֵר שְׁמוֹ לְדוֹרוֹת, אוֹלֵם בְּמַהֲלָךְ רְבִנוּתוֹ עָבַר לְמַשָּׁךְ בְּרַבְּעָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה, לְכַהֵן בְּרַבְּנוּת הָעִיר סְטְרוֹפֻקוֹב, לְאַחַר פְּטִירַת רַבִּי חַיִּים יוֹסֵף גּוֹטְלִיבֵיכֵס בְּעַל "טִיב גִּטִּין וְקוֹדֵשִׁינִי", וְלְאַחַר מִכְּן שָׁב לְשִׁינוּבָה. הָיָה זֶה לְאַחַר שֶׁכָּבַר שָׁב לְשִׁינוּבָה, כְּאִשְׁרֵי שָׁבַת פָּעַם בְּסְטְרוֹפֻקוֹב אֲצֵל הַמְּרָא דְאַתְרָא, רַבִּי מֹשֶׁה יוֹסֵף טִיטְלֶבּוֹבִים, בְּנוֹ שֶׁל הִי"טֵטֵב לֵב" מְסִיגֵט, וְחֻתְנֵהוּ שֶׁל רַבִּי דּוֹד הַלְּבָרְשֵׁטֵם מִקְּשָׁנּוֹב, אַחֵיו שֶׁל הָרַב מְשִׁינוּבָה. כְּמוֹצָאֵי שְׁבַת־קֶדֶשׁ, נִכְנַס אֲלֵיו אֶחָד הַתּוֹשְׁבִים הַנִּכְבָּדִים שְׁנַמְנָה עַל מַתְּנַגְדֵי הָרַב הַחֲדָשׁ, וּבְפִיו בְּקָשָׁה: "מְצִיעִים לְפָנָי הַשְּׂדוּף מְשִׁפָּחָה מִיְחָסֵת וּמִנְכָבְדֵי אֶרֶץ, וְכִיּוֹן שֶׁחֹשֵׁשׁ אֵינִי שְׂמָא יִתְעַנְּנוּ עָלַי אֲצֵל בְּנֵי הָעִיר כְּאֵן, וּמִן־הַסָּתֵם יוֹצִיאוּ שׁוֹנְאֵי אֶת דְּבַתִּי רָעָה, וְאִף הָרַב שְׂאֵינִי נִמְנָה עַל אוֹהֲבָיו לֹא יְדַבֵּר בְּשִׁבְחִי, לָכֵן אֲבַקֵּשׁ מֵמֶךָ, שֶׁהוּא מְבִיר אוֹתִי עוֹד מִתְּקוּפַת כְּהַנָּהוּ כְּאֵן, שִׁיכְתֹּב לִי מְכַתָּב הַמְּלַצָּה לוֹמֵר לְדָבֵק טוֹב, וּבְזָכוֹת זֶה יִמָּר הַשְּׂדוּף לְמִזֵּל לְבִלְבָּרָה". הַסְּמִים רַבִּי יְחֻזְקָאֵל שְׂרָגָא לְבַקֵּשְׁתוֹ, וּבְקֵשׁ מִסְּנֵה לְבוֹא אֲלֵיו לְמַחְרָת. אִף כְּאִשְׁרֵי הֵלָּה הַגִּיעַ שׁוֹב, הַתְּנַצֵּל הָרַבִּי וְאָמַר: "שְׂקִלְתִּי בְּדַעְתִּי אֶת הַצֵּעַת הַשְּׂדוּף, וְלְדַעְתִּי אֵינִי הַהַצָּעָה מְתֵאִמָּה לָךְ וְלָכֵן אֵינִי יְכוֹל לְהַמְלִיץ עָלֵיךְ". בְּטוֹחַ הָיָה הָאִישׁ, כִּי הָרַבִּי סָפַר אֶת הַדָּבָר לְרַב הָעִיר, וְהֵלָּה הַשְּׂמִיעַ עָלָיו דְּבַרִּי בְּקִרְתָּה וְהָטָה אֶת לִבּוֹ כִּנְגִידוֹ, וּמִידֵי הַתְּרַעַם וְטָעַן "הֲלֹא הָרַבִּי הִבְטִיחַ לְקַיֵּם אֶת בְּקָשְׁתִּי, וּמַדּוּעַ הוּא מְטָה אֶזְנוֹ לְדַבְּרֵי הָרַב שֶׁהוֹצִיא אֶת דְּבַתִּי רָעָה?" בְּמַקּוֹם תְּשׁוּבָה, שְׁלַף הָרַבִּי מִכִּיסוֹ מִכְתָּב הַמְּלַצָּה עֲרוּךְ וּמְסַנְּנֵן לְהַפְּלִיאַ, וְאָמַר: "עֲלִיךָ לְבַקֵּשׁ אֶת סְלִיחַת הָרַב עַל שֶׁחֲשַׁדְתָּ בּוֹ, כִּי בְּאִמַת לֹא דְבַרְתִּי אֹתוֹ כִּלְלֵל. אִף כְּאִשְׁרֵי בָּאתִי אֵלַי עִם הַצֵּעַת הַשְּׂדוּף, חֲשַׁבְתִּי מִידֵי כִּי הַשְּׂדוּף אֵינוֹ מְתֵאִים וְהוֹלֵם כִּלְלֵל, אִף חֲשַׁדְתִּי בְּעֵצְמִי שְׂמָא מֵתוּךְ עֲצָלוֹת אֵינִי חוֹשֵׁב כּוֹ, כִּדִּי לְחַסֵּךְ מַמְנֵי אֶת כְּתִיבַת הַמְּלַצָּה. מַה עֲשִׂיתִי? הִתְנִשְׁבַּחְתִּי תַחֲלָה לְכַתֵּב אֶת הַמְּכַתָּב, וְרַק לְאַחַר מִכְּן שֶׁקְלַתִּי שׁוֹב אֶת הַדָּבָר, וְנִרְאִיתִי כִּי בְּאִמַת הַשְּׂדוּף לֹא מְתֵאִים לָךְ וְהַזְוִיג אֵינוֹ הַגּוֹן".

וְהָרַבִּי הוֹסִיף וְאָמַר: "בְּשִׁעָה שְׂדַבְרֵי יוֹסֵף הַצַּדִּיק עִם אַחֵיו נֶאָמַר, יִצְרָאֵל יוֹסֵף אֶת אַחֵיו וַיַּכְרֵם וַיְתַנְבֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אֲתֵם קְשׁוֹת, וּמִתְרַגַּם אוֹנְקָלוּס יְחַשְׁבֵיב מֵא דִּמְלַל עֵמַחוּךְ, וְלְכֹאזְרָה הַתְּרַגְּמוֹם אֵינוֹ עוֹלָה בְּקִנְיָה אֶחָד עִם פְּשוּטוֹ שֶׁל מַקְרָא. אֲלָא שִׁיּוֹסֵף חֲשַׁד בְּעֵצְמוֹ שְׂמָא מְעַרְבֵת אֲצֵלוֹ גַם פְּנִיָה אִישִׁית, עִם פָּעַם וְרָגַז עַל אַחֵיו שֶׁמְכַרְוָהוּ לְעַבְדֵי. וְלָכֵן נֶאָמַר 'וַיְתַנְבֵּר אֲלֵיהֶם' מִלְשׁוֹן 'כְּבָרִי', שִׁיּוֹסֵף עֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּכָרִי וְאֵדָם זֶר שְׂאִין לוֹ שׁוֹם חֲשׁוֹבוֹ כִּנְגִידוֹ, אוֹלֵם לְמַרְזֵה זֹאת עֲדוּן לֹא נִחַה דַּעְתּוֹ וְכָבַל זֹאת חֲשֵׁשׁ שְׂמָא יִפְגַּע בָּהֶם מֵתוּךְ נַקְמָה אִישִׁית, וְלָכֵן יְחַשְׁבֵיב מֵא דִּמְלַל עֵמַחוּךְ, הָיָה מְחַשֵּׁב כֹּל מֵלָה מְלָה שֶׁתֵּהָא מְכַרְתִּי וּמְשַׁלֵּלָת כֹּל רַגְשׁ שְׁלִי־נִקְמָה. אֲלָא מֵתוּךְ רְצוֹן אִמְתִּי וְטַהוּר בְּטוּבְחָם..."

מאורות

ובנימין מרדכי נבון ראב"ד ירושלים
ליום ההולולא ד' בטבת תר"ב

מגדולי ירושלים, בָּרַבְנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹנָה נְכוֹן בְּעַל "נְחֻפָה בְּכַסְפִּי", וְיָרַבְתוּ שֶׁל רַבִּי חַיִּים מוֹנְדוֹבִי תִלְמִיד ה' אֹר הַחַיִּים" הַקְּדוֹשׁ וְרֵאשׁ יִשְׁיָרְתוּ 'מְפָאֵרַת יִשְׂרָאֵל בְּיִרוּשָׁלַיִם. אֲשֶׁתּוֹ נְפִטְרָה בְּקִצּוֹר יָמִים עִם שְׁנֵי בְנֵיהֶם הַקִּטְנוּסִים, וְהוּא נוֹתֵר עָרִירִי כְּלֵי בָנִים. כְּזוּיג שְׁנֵי נְשָׂא אֶת אִמּוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב שְׂאוּל אֲלִישׁוּר, וְגִדְלוּ בְכֵן. עֵנְוָהּ וְשִׁפְלִי־כְרֹךְ הָיָה, וְכֵאֲשֶׁר בְּקָשׁוֹ לְמַנּוּתוֹ לְרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן סְרַב, וְכֵן לֹא הִסְמִים לְשִׁמֵשׁ בְּשִׁלְחֻצְבּוֹר בְּיִשְׁבִיבַת הַמְּקַבְלִים "בֵּית אֵל" בְּרֵאשִׁי עַמְד, עַל־אִף שֶׁהָיָה מְטוֹבֵי הַמְּכַוְנִים עַל־פִּי הַסּוֹד. שְׁמֵשׁ בְּרָאב"ד יְרוּשָׁלַיִם, וַיְדִי־מִינוֹ שֶׁל הָרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן רַבִּי יַחֲזֵק קוֹבו, וְעַמְד בְּרֵאשׁוֹת כְּמַה וְשִׁבוֹת בְּיִרוּשָׁלַיִם. בְּנוֹ חוֹרְגוֹ מִכְּתָב עָלָיו שֶׁיֵּלֵא עָבַר עָלָיו חֲצוֹת עַת דוֹדִים, תּוֹרַת אֶמֶת הָיְתָה בְּפִיהָ, מְחַצּוֹת וְאֵילֶךְ רָדָה מְנִוֵת הָאֲרִיז"ל עוֹר אֹר הַבְּקֵר כִּי אֵם גְּלָה סוֹדוֹ, וְתַמִּיד כְּלֵי־הַיּוֹם עִסוֹק בְּצָרְכֵי צְבוֹר וְתַלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ. אֵם אִמְרִיתִי אֲסַפְּרָה גְּדֵל רַחֲמָנוֹתוֹ וְרַב צְדָקוֹתָיו, לֹא יִסְפֵר וְלֹא יַשְׁעַר אַחַת מֵמַאֲדָה, וְהוּא מְסַפֵּר כִּי כְמַה בְּחוֹזִים הָיוּ סְמוּכִים עַל שְׁלֹחֵנוּ, פְּרַגְס בְּקִבְעוֹת שְׁלֵשׁ אֲלַמְנוֹת וְהַשִּׂיא כְּמַה וְתוֹמִים וַיְתוֹמּוֹת שִׁגְדָל. בְּפִטְרֵתוֹ הַשְּׂגָלָה, כִּי חִלַּק סְכוּמֵי עֲתָק לְצָדָקָה וְלוֹיֹשְׁיוֹ לֹא הוֹתִיר אֲלָא מַעֵט כְּדִי לְכַסּוֹת אֶת חוֹבוֹת הַצִּדְקָה שְׁלוֹ. בְּצִנְאוֹתָהּ בְּקֵשׁ שִׁנְהִיגּוֹ עִמּוֹ אֲרַבְּעַ מֵיתוֹת בֵּית־דִּין, וְשֶׁלֹּא יִשְׁתַּחֲוֶהוּ "כִּי אֵינִי רְאוּי לְשֵׁם דָּבָר". תְּשׁוּבוֹתָיו נְדָפְסוּ בְּיַד בְּנוֹ חוֹרְגוֹ תַחַת הַשָּׁם "בְּנֵי בְנֵימִין" - בְּנֵימִין מְרַדְכֵי נְכוֹן, עִם הַשְּׁלַמּוֹת וְחִדּוּשִׁים "קָרַב אִישׁ" - יַעֲקֹב שְׂאוּל אֲלִישׁוּר.

יוסיף דעת

על הפסוק שבפרשתנו "ולאבי שלח קולת עשרה חמרים" מפרש רש"י "כחשבון הזה. ומהו החשבון? עשרה חמרים וכו'". המפרשים והחכמים הלכו את כוונת רש"י בדבריו אלו, ומה בא לשמש ולעקור מהותיים, וכאן חוכנס קטע הסבר, שבדפוס כמעט כולל מהדורות החומשים במאות השנים האחרונות: "יצונו שמלת כחל המיותרת ובכ"ף הדמיון, מורה על כי מעולם לא שלח לו עשרה חמרים ועשר אתונות, רק הכי קאמר קרא, ולאבי שלח עשרות כחל, ולא שלח משא של עשרה חמרים ועשר אתונות. כחל כחשבון הזה שהוא משא עשרה חמרים ועשר אתונות, ושנתה אתי פיך, ולא מצונו שנכתב אלא וירא את העגלות ולא שם חמרים ואתונות וק"ל". דהיינו שרש"י מירש בפשוטו של מקרא שיוסף לא שלח חמרים ואתונות כלל, אלא שלח משא של עשרה חמרים ועשר אתונות, והכ"ף של "כחל" היא כ"ף המיון, בסיום הקטע נכתב: "בשם הגאון מהרש"ל, ובחומשים אחרים "מהר"ל". אך גם אם נחפש בספרי מהרש"ל ומהר"ל, לא נמצא זכר לדבר כי מחדש וקשה להבנה, כאלו רש"י עוקר את פטש הכתוב שנאמר בו בפרוש שיוסף שלח חמרים ואתונות ממש, ולא רק זאת, אלא שהמהר"ל מפרט כותב ב"גור אריה" ו"במרות ה'" בדיוק להיפך, שבאמת שלח חמרים ואתונות ממש. וכן בכל מפרשי התורה הראשונים, לרבות בזהר הקדוש, נאמר כך בפרוש. הרב שריה דבליצקי פרסם בעבר על־דבר ההוספה ברש"י, ודרש מהבקיאים גלגלות את פטש הנוטריקוֹן מהרש"ל או מהר"ל, והדבר נפתר בידי הבקי הישיש רבי שמואל אשכנזי, שגילה כי מקור הדברים בספר "דבך טוב" לרבי שמעון ב"ר יצחק הלוי אונשבורג אשכנזי, שבדפוס בוניציאה שם"ח, והיה חי בזור המהר"ל ובעל ה"בשושים", והוא מביא בספרו את הפירוש הזה "לא נמנ" כדי לבאר את דברי רש"י על "כחל". מסתבר אפוא, שהנוטריקוֹן מהרש"ל הוא מורנו הרב ר' שמעון לוי, ובטעות הועתק בחלק החומשים למהר"ל בהטמנת הש"י, וכדי להשכיח את המיקח, כתב אחד המדפיסים את מקור הדבר בשם מהרש"ל כדי להטעות את הקוראים. ובאמת הקטע לא מופיע בדפוסים הישנים, אולם כבר בשנת תקפ"ו נדחה פרשן ירוש על בספר "דעת יששכר", שכן למא לא להזכיר גם משא עשרה חמרים וגם עשר אתונות שזן חלושות מהזכרים, היה עליו להזכיר משא כך וכך חמרים, ומכאן שלח חמרים ואתונות ממש. מן העניין הלשוני, כי בהיות רבי שמואל מהליבר ילד צעיר, מירש את דברי רש"י "אלו על־פי חשבון נפלא, שהיוקר בארץ ישראל הופל, וזו הוטר לו להזמין את אביו יעקב לצאת מארץ ישראל, נמכרו במסכת בכא בתרא כשמעוד סאתים בסלע.

וישבים אנשיחיל

המלאח - הרבע היהודי של מרקש שבמרוקו, המה אדם כמדי יום ששי. יהודי העיר עברו בין הדוכנים ורכשו מצרכים לכבוד השבת הקרבה ובאה, קריאות נשמעו מפי הרקולים, וההמלה היתה גדולה. בין ההמונים שגדשו אתה השוק, היו גם ערבים מקומיים, שחלקם היו סוחרים ותגרגים. והאחרים היו רוכלים ופועלים שכירים. ביניהם היו גם פמה ערבים שפלים ונחותים, ששנאו את היהודים שגאה עורת, וחפשו כל דרך פיצה ללעג להם ולבוזותם. ומנהג של קבע עשו להם ערבים אלו, וכאשר היו פוסעים עם חמוריהם ופרדותיהם, היו מכנים אותם בשמות יהודים, ומזרזים אותם בקולות ובהצלפות, בבקשים להוכיח ככה את עליונותם על היהודים. באותו יום ששי, הגיע אחד מפרחחי הערבים, כשהוא מחמר אחר חמורו העמוס בקדרות עשירות חמר. עיניו יצאו מחזריהן כשראה את ההמלה במלאח היהודי, ואת הקונים הרבים שגודשים אותו וממלאים את סליהם מכל טוב לכבוד השבת, ושנאו פפעעה בו כארס של עכנאי. הוא הרים את מקלו הארוך, אשר קצחו היתה תחוזה יתד מחדדת מברזל, והחל לדרבן את חמורו, בקריאות בוז: "וזה ככה, בן יהודי עצלן שפמוד!" דברי הלעג והקלס לא נעלמו מאזניהם של יהודי המלאח, אולם ביון שהכירו את הערבי איש מדון ורע מעללים, העדיפו להבליג ולבלע את עלבונם בשתיקה, מאשר להתעסק עם פרא אדם זה. אולם היה אחד שהחליט שלא לשחק, אלא ללמד את הפוחח לקח מר, אחת ולתמיד. היה זה יהודי פקח וממלת, זריז כשד וחמקמק בצלופח, ושמו יוסף בן הרוש. משמעות שם המשפחה הוא 'בן הנשיא', ולפי המסורת שעברה מדור לדור, היו אבות המשפחה צאצאי הראש, שבנו אשר בר יחיאל, שהגר מאשפנו לטולדו שבספרד, וצאצאיו הגיעו למרוקו לאחר גרוש ספרד.

פנוי הגנאי "בן יהודי" שהעניק החמור המסלמי לחמורו אחריו חמר והיה טעון קדרות חמר, גרם ליוסף חמרת. "האם אתה מענין לכבד את קדרות החמר?" שאל יוסף את הערבי, כשהוא מעמיד פני תם כאחד שמתענין בטיב הסחורה. בידו השמאלית החזיק ביד של סיגריה בוערת, ובידו הימנית החל למשש את הקדרות באלו הוא מנסה לבחן את חזקו, והחל להתמקח עם הערבי על מחירו. ובעוד הלה אינו שם לב, תחב יוסף את ביד הסיגריה הבוערת באון החמור, וקרא בקול רם: "אבא שלך קורא לך!" מובן מאילו פי החמור נרתע מחם הסיגריה, ונתר בבקהלה כשהוא בועט בחזקה בבעליו, ונמלט במהירות מהמקום. הקדרות בלן נשקמו בזואחריו מנבו של החמור, והתנפצו ארצה לרסיסי חרסים, כשהחמור עצמו נעלם לבלי שוב. זמן מה עמד הערבי המום ומפה תמהו, ולאחר שהתעשת מעט, תפס בגרונו של יוסף, ועקב: "אתה אשם בכריחתו של החמור, כי אתה הרי קראת לו לשוב לאביו. גרמת לי אפוא נזק כפול ומכפל, של שבירת הקדרות ואבוד החמור, ואני דורש ממך לשלם לי את כל הנוק עד הפרוטה האחרונה". אולם יוסף עמד בגאון ובלי פחד, וטען לעתו כי האשמה אינה תלויה בו, ואף הביע את הספקתו לעמד לפני הקאדי המסלמי למשפט. עמדו שני הצדדים לפני השופט, והערבי החל לספר ביצד הגיע עם חמורו העמוס לעיפה בקדרות משבחות מחמר, ויהודי זה החל להתענין במחיר הקדרות. לפתע פנה אל החמור והודיע לו כי אביו מתין לו, ובאותו רגע הפיל החמור את הקדרות ושברן, ונמלט על-נפשו. "ומה בפניך יהודי?" פנה השופט אל יוסף, והוא פתח בספורו, אותו שטח בתמימות מעשה כשהוא מצליח לשבות את לבו של השופט הפסיכי: "הבה ואספר את הספור פהותו. וככו, ערבי זה הגיע אל המלאח שלנו, כשהוא מחמר אחר חמורו עם קדרות החמר, ובידו מקל עמו דרבן את החמור, וכנה אותו כל-העת 'בן יהודי'. אך שמעתי את הקריאה 'בן יהודי' לחמור, ובבת אחת הנה בי פברק זכרון ילדות שלי. היה זה פהותי ילד, כאשר שאלתי פעם את אבי הפנוח מדוע אין לו אחים, והוא ספר לי כי אב קטן היה לו לפני שנים רבות, אולם ביום מרהימים נחטף אחיו ונהפך לחמור בארץ פלא. מאז ועד היום, אני מחפש אחר דודי הנעלם, ומביט בדקדקנות בכל חמור שאני נתקל בו, כדי לראות שמא זה דודי האבוד או בנו. והנה כששמעתי את הערבי מכנה את חמורו 'בן יהודי', הבנתי כי הוא בנו של דודי הנעלם, והתמלאתי שמחה גדולה. אמרתי לו שאביו קורא לו, והחמור קפץ משמחה, השליך את המשא שעליו, וזנח לדרבו אל-אביו. ומדוע אפוא אשם אני במעשה שארע?"

השופט היה המום לשמע הספור המוזר ששמע, אולם פניו של יוסף היו רציניות לתלוטיו, והשופט הביט בחמר הערבי מתוה בלבול וחסרי-הבנה. "שקר וכבו!" התריס הלה, "אני מכיר את החמור שלי מאז הולדו, וידע אני שהוא חמור בן חמור, בן-בנו של חמור חמרתים. מעולם לא היה אביו יהודי, ואני דורש את תשלום הנוק!" אך מסתבר כי השופט עצמו היה אף הוא חמור גרם, והאמין לתלוטיו לספור ההדיה של יוסף. ובפנותו אל החמר אמר: "אם אמנם לא היה החמור הזה בן יהודי, לא יתכן שהיה מפיל את כל הקדרות ובורח בן-רגע, רק בגלל שהיהודי הורה לו ללכת אל-אביו. ומכך שהוא בן עשה זאת, על-כרחך אתה נאלץ להודות, כי באמת חמור זה הנו בנו של דודו שנעלם, ועליו אפוא לספג את הפסדה בשתיקה, ולהשלים עם חסרונו מחמר ברה אחרת".

המעשה המשעשע הזה גלים במרקש פלה, וכלם מלאו פיהם צחוק על חשבון צמד החמורים, החמר והשופט, ולעגו לטפשותם. ומאז לא העז שום ערבי להעלות על דל שפתיו בפני יהודי כלשהו לבעלי-החיים שברשותו, מחשש שמא יזכה אף הוא לטעם לקח מידם של יהודי העיר...

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

אנכי ארד מצרימה וגו' (מ"ד) - אכן אשכילה, כי הדרגות אור השכינה רבים תמה, הלא תמצא שששורה שיושבים ועוסקים בתורה, שנו רבותינו כי שכינה שרונה ביניהם, ואפילו שנים ואחד אמרו ז"ל כי מצויה שכינה, ומצינו שלא ירדה שכינה ביניהם של ישראל אלא אחר שעשו המשכן ואחר פמה הכנות האמורים, ובידידתה ראו מעשה ה' וכבוד ה' מלא המשכן, מה שאין הריגש בן ולא כיוצא בו בשעה שעוסקים בתורה אפלו אלה, אלא דוא יש הדרגות אין מספר להם להשראת שכינה, כבוד כי גבה מעל גבה שמו, ויתרבה האור בהשראתו כפי בחינת הסוכב השראת השכינה, וצא ולמד השראת השכינה בהר סיני, ולמטה ממנה השראתו בבית המקדש, ולמטה ממנה השראת שכינה על הנביא וביתי הפנסת וביתי המקדש ובין עשרה שעוסקים בתורה, ולמטה בהדרגות המנון. ובה נתישבו דבריהם ז"ל כי לא ירדה שכינה שהיא בחינת אור הגבוה ביותר שהוא המנבא, וזה אמר משה כצאתי את העיר, אבל בחינת אור המצוי אצל לומדי תורה וכיוצא ירד עם יעקב אבינו ושם היה עד יום צאת ישראל ממצרים, והגם שבאורו יתברך לא יצדק לעשות הפרש, זה אמת כי באלהותו יתברך הוא אור שוה, אבל באור המבדיק ממנו הוא שיתחס אליו בחינות הדרגות, וזה גם-כן ימצא בבחינות הנשמות שהם אור מאור כבודו יתברך יש ביניהם הפרשות מקלאות, והכוז ממצאנו גם בן נחתרות במה שאמר הפתוח ואנכי אעלה, שכפל לומר פעם שנייה ואנכי, ולא הספיק במה שכתב בתחלה אנכי ארד וגו', שנכתבו לומר על הבחינה העליונה אעלך וגו'. והוא סוד אמרו אנכי ה' אלוקה, והיא בחינת שכינה העליונה שנת היכול שנת המ"ט, והוא סוד מ"ט פקמים שנוקרה יציאת מצרים בתורה:

דברי הימים

במוציא שבת קודש פרשת ויגש, ט' בטבת שנת ה' אלפים מ"ו, ערב צום עשרה בטבת, התאספו יהודי הקהילת פלרמו בירת סיציליה שבאיטליה, בהוראת רבי אחישוב ב"ר יצחק הרופא, ובמהלכה הוכרז חרם חמור על המקובל רבי אברהם אבולעפיה ששהה אז אף הוא בבית הכנסת. הלה היה איש פלא, בעל ידע עצום בשלל תחומים וגוונים, פילוסופיה וקבלה, מדעים וחכמות רבות, אולם גם בעל חזיונות וחלומות תמוהים ובלתי מובנים. הוא כינה את עצמו "אברהם הרואה", 'דויאל' ו'זכריהו' - בנימטריה אברהם, וטען ש'גלה אלי אדון הכל, וגילה לי סודו והודיעני עד קץ הגלות והתחלת הגאולה, ואז הכריחני להתבאר בנבואה". מעשיו עוררו עליו את חמת גדולי דורו, ובייחוד יצא נגדו הרשב"א, שכניחו "הנבל, שם רשעים ירקב", ודרש מאחיטוב הרופא להחרים את רבי אברהם. מצעירותו חלם על קיבוץ גלויות וביקש ללכת לחפש את עשרת השבטים מאחורי הסמבטיון, אך בגלל מלחמות הממלופים עם הטטרים, שב לאירופה. לאחר שהתעמק בלימודי הקבלה, עליה חיבר כתמישים חיבורים שרק חלק קטן מהם נדפסו, עסק בקבלה נבואית בה האדם מתעלה מגופו הגשמי באמצעות שימוש בשמות ואותיות הקדוש, ויכול לזכות לנבואה. את הדרך להגיע לזה, מצטט רבי חיים ויטאל שזמו בפורטורט, ועלידה יכול האדם להגיע לידי דבקות המחשבה ולזכות בשפתותיו ובעות חידושי תורה, מעין המגיד שהיה למרן ה"בית יוסף". בערב ראש השנה מ"א הגיע לרומא כדי להיפגש עם האפיפיור, לאחר שזכה לגילוי נבואי בו הצטוו להשפיע עליו להתייחד, ושם נודע לו כי הלה מת לפתע חמישה ימים קודם לכן, וכי "היבך בזכות" שכן רבי חיים ויטאל קירב את ספרו 'חיי העולם הבא', ושמו נטהר.

משפחה

מטעים

ויגש אליו יהודה (מ"ד, ח"י)

בטעמי קדמא ואולא רביעי, לרמו למובא בספרי המוסר, שבחיי האדם ישנו ארבע תקופות, ימי הילדות, ימי העלייה, ימי עמידה וימי ירידה, ובגידול ארבע התפלגות ביום-החפזים, שחרית, מוסף, מנחה ועליה. ושומה עליהם לחדור לעשות תשובה עוד בנעורו, אלתתהכלל ביום מחר כי לא-תדע מה-יולד יום, ולזה מרמזים התבות והטעמים ויגש אליו יהודה בקדמא ואולא, ככל יהודי צריך להקדים ולקשת ולהתעלות, בטרם מנה רביעי, בתקופה הרביעית שבסוף ימיו. (ולאשר אמר)

ידוע הרמז הנפלא שמצא ה"א מוילנא בטעמי הפסוק, ויגש אליו יהודה ויאמר בי ארלי שהם קדמא ואולא רביעי, זרקא מנה סגל, למח הקדים ואול רביעי, הוא יהודה שהוא הוב הרביעי? ולא הקדים ראונו חכמו? מפני שזרקא מנה סגל, כי יהודה הבטיח לאביו שאם לא ישיב לו את בגמיו, יהיה זיוק מלהיות מנה בעם סגלה, ולכן נכנס לעבי הקורה יותר מאחריו. ועל-דבר זה מתבאר גם ההמשך ודבר-נא עבדך דבר באגני ארלי, בפשטא, מהפך פשטא מנה זקדקטן, שיהיה אומר ליוסף, עכשו אני עושה עצמי פשוט ונכנע אליה, ואדעלפי שהמלכות שלי אתנהג להפך מפשטותי, וזאת מפני שמנה זקדקטן, מפני שאני מנה אצלה, וקבלת עתה וקפיה קטנה. (מתומים מרדכי)

מדגש

בדברי יהודה אל יוסף נאמר: "ותאמר אלי עבדיה, הודדוהו אלי ואשימה עיני עליו". ותמהו עליהם, שהרי לא מצוינו שיוסף אמר כן, ולכן היו שפרשו שיהיה טען ליוסף "סמית את-עינינו" בקד שבאית עלינו פתאום, ושכחנו את דברי התורה "שלם ישלם, אם-אין לו ונמפר בגנתו" וזה שו לו לשלם, ולפי זה מתפרש אשימה עיניו ש"אמאלית כסמיו עיו. ארעירא מפרשו "ואשימה עיני - שאראא אותו" בפשוטו, כדי להוכיח שאינם מרגלים, אולם הרמב"ן מוכיח ש"שימת עיו" משמעותה השגחה ושמירה, וכן פרש רב סעדיה גאון, שיוסף הבטיח לשלם עינו ולשמור על בגמיו, וכן בתרגום יונתן, ומבאר נוצר הבטוי "לשים עיו" במובן של השגחה. הבטוי מופיע גם בלשון רבים של עינים, כמו "תמיד עיני ה' אלקיך בה", בירמיהו "קנה ועיניך שים עליו", וכן באיוב "לא-יגרע מצדיק עיניו".

ממלה

רבי פינחס הירשפרינג נשא דברים בשבת הפקאות על-פני העיון, שהרי סיני עדיף מעוקר הרים, ואמר במליצה: "על-הפסוק 'ואת-יהודה שלח לפניו' מפרש רש"י, ששלח אותו להודות לו בית-תלמוד. ותדבר תמוה, שחרי יוסף הצדיק כבר התגורר מקדש במצרים, ועליו היה צריך להטיל את המשימה ליסוד בית-תלמוד? אלא שבאשר שלח יוסף ליתקב את העגלות, מפרש רש"י שרמז לו בכך על סגית עגלה ערופה בה עסקו בטרם נפרדו, ואמר יתקב לעצמו, אם בכל השנים הארוכות הללו הוא עדין עוסק באותה סגיה, אינו יכול להתמנות לראש ישיבה..."

בבית-המדורש הגדול שבדין-קס, בו קבע רבי מאיר שמחה הבהן בעל "אור שמח" את מקום תפלתו, מסר יהודי נכבד בשם רבי אפרים אורבך, שעור משניות מדי יום. פעם, בעת שהתאספו רבים לשעור, הקשה אחד השומעים ושמו ר' ליב ברקט, קשיה על-דברי מגיד השעור, והלה שלא ידע מה להשיב, בא במבוכה לעיני בלי-הקלה. הדברים הגיעו לאזניו של רבי מאיר שמחה ששקה אז בבית-המדורש, והוא גער מיד בשואלו: "מי שאינו יודע להבחין בין ש"ו ומנית לש"ו ש"ו שמאלית, מרתיב עו לשאל שאלות?" לשמע הגערה התריפה השתתק הלה מיד, ומגיד-השעור המשיך ללמד בהקלה את פרק המשניות. לאחר מכן הסביר רבי מאיר שמחה לשואל את פשר גערתו: "במסכת מועד-קטן מובא, שתלמידו של רבי ינאי היה מקשה בכל-יום קשיות שונות, אולם בשבת דרגלא, בשעה שבאו רבים לשמע את השעור, לא היה מקשה קשיות, כדי שלא לביש את הרב שמא לא ידע מה לענות. קרא עליו רבי ינאי את הפסוק 'ישם דרך ארצו בישע אלקים', אל תקרי 'ישם' בש"ו ש"ו שמאלית אלא 'ישם' בש"ו ומנית שהוא מלשון שומה והערכה, דהינו מי שיועד להעריף מתי לשאל ומתי להפענע משאלות, איש זה יזכה לראות בישע אלקים. ואתה שהעמדת במבוכה את מגיד השעור, לא הבחנת בכך בין ש"ו ומנית לש"ו שמאלית..."

שנה אחת במוצאי ז' באדר, התפנסו החברים של ה'הכרה קדישא' שבעיר מאד לסעודת מצוה, לאחר שהתענו ביום פנהוג, והמרא דאתרא, רבי נפתלי הבהן שורץ בעל "בית נפתלי", נשא לפנייהם דברים על מעלת התורה וערך מצות גמילות חסדים לחיים ולמתים. בין המשתתפים בפעדה היו שני זקנים תלמידי-חכמים, שהיו בקיאים בהקמה ומדע, וביוחד בדקדוק לשון הקדש, ואהבתם זה לזה היתה להפליא. פעמים רבות היו מתנפחים ביניהם בעניינים שונים, ולעתים היו מתעצמים בחלוקי-דעות עד לב השמים שהחרידו את השומעים, אולם לבסוף הגיעו לעמק-שוה, וכל הזעם והעברה נעלמו בנדגה. באותה סעודה, באשר נעשה לכם טוב עליהם בינו, החלו להתנפח במשמעות פסוק מסים בתנ"ך, וכיון שכל-אחד דבק בעמדתו, באו לידי רתחה וכנו זה את-זה בכנוי גנאי. ולא נתקרה דעתו של אחד, עד שזעק לחברו כי הוא 'פושעי ישראל', וצללו אזניהם של בלי-השומעים. אולם היתחיד שלא אבד את-עשתונותו והמשיך לשמר על קרירות, היה רבי נפתלי הבהן, והוא אף הצליח בחכמתו ופקחותו לטשטש ברגע אחד את האוירה השלילית שנוצרה במקום. "יסלח נא מר", פנה רבי נפתלי אל הזקן שפלעג לחברו, "אכל הרי נודע אתה במקרה בדקדוק לשון-הקדש, ואם-כן כיצד באת לידי טעות כזו, שפנית את חברך שהוא יחיד, בלשון רבים 'פושעי ישראל' במקום 'פושע ישראל' ועל-זה אתה בודאי צריך לפים אותו ולבקש את-מחילתו..." הצביר בלו פרץ בצחוק לשמע הערתו של הרב, האוירה המתונהגה התפוגגה באחת, ושני הזקנים התפיסו מיד והלכבות התקרבו שוב כבתחלה.

בצעירותו, נכנס רבי חיים קרוזוויט אל ה"חזון אי"ש", ונכנס עמו בשיחה תורנית על סגיה מסוימת בתחלת מסכת בבא-מציעא. הדברים היו ארפים ונמשכו זמן רב, אך את היסוד של המערכה שחדש, אמר רבי חיים כבר בתחלת השיחה, ובהמשך רק האריך סביב הנושא. החזון אי"ש האזין לדריו בסבלנות עד שפיים, ולא הגיב כלום עליהם. לאחר שעה ארוכה, קם רבי חיים ופנה לצאת, והחזון אי"ש קם אף הוא כדי ללוותו, אך בשעה ששמד בבלת בטרם יצא החוצה, אמר לו החזון אי"ש בקול נעים ונלכב: "אפשר אולי בכל-זאת לראות מה שמובא במסכת בבא-קמא דף ק"ב". נדהם רבי חיים, נכנס שוב פנימה, ולאחר שעיין בגמרא זו, גלה מיד כי כל היסוד שעליו פסס את כל המערכה, נסתר מאותה גמרא מפרשת התפעם האורח מאצילות נפשו של החזון אי"ש שלא רצה לבישו מיד בתחלת הדברים, ואמר לו: "הרי מר שמע את היסוד כבר בתחלת הדברים, ומר-הסתם לא רצה להעיר לי כי אני טועה, מכח דברי רש"י בחלין שריש לקיש היה נוהג לשהות שעה או שעתים אחר ששמע שמועה מרבי יוחנן ולא היה מודע לו, מפיון שחשב שמא בינתיים יחזור בו מדבריו". לשמע הדברים התחנף החזון אי"ש, כמספיים להם.

רבי יוחנן מטולנא שבת פעם בחיפה, וכדרכו השפים קום וכתת רגליו למרחוק, כדי להתפלל דוקא בבתי-פנסת של אנשים מתקדמים, שומרי תורה למחצה לשליש ולרביעי, כדי לחזקם ולהפיח בהם תורה ויראת-שמים, ובמסרה לברח מקבוד וגדלה בבתי-פנסת של אנשי שלומנו. והנה הגיע לבית-פנסת כזה, ושם הפירו בו מיד פאיש נכבד ומורם מעם, והתבנסו בראשותו לאחר התפלל לקדושה רבא, כשהוא נושא בפניהם דברים ומחזקם בדבר-ינגע ואמר-רשפר. והנה נכנס אחד המתפללים שהתגורר בסמוך, ובידו מנגש עם קונגל מהביל שהדיף ריח ערב, והניחו בראש השלחן. הרבי היה במצור, שכן חשש לטעם מתבשילו של הלה שמא לא נעשה בכשרות, והיה גם יסוד לחשש שמא לא הוחם הקונגל בשמירת השבת כראוי, אך לא רצה לבישו. התחכם הרבי ושאל: "האם הקונגל בש"ו"? ובשעה השיב בחיוב, אמר: "אני חפץ עוד לשחות פוס קפה באכסניה שלי, ולכן איני רוצה לאכל עכשו את הקונגל. אכל פינן שאיני רוצה להפסיד את הקונגל המצלח והטעים שלך, אשמח אם תעטף בעבורי פרוסת קונגל, ואקנהה עמי לאכסניה". הלה שמח מאד על-כך שהרבי חפץ לטל עמו את הקונגל שלו, ופרס בעבורו חתיכה הראויה להתכבד, וכך עלה בידי הרבי לשמח יהודי בלי לבישו, ומבלי לפרץ את המרותו וגדריו.

"ולא-יכל יוסף להתאפק" - מיד פאשר התמרק מעשה המכירה של השבטים, לא יכל יוסף להתאפק מלסלח להם. ומדה טובה מרבה, פאשר העונות מבדילים בין האדם לקונו, אזי מיד כשהוא חוזר בתשובה, אין בבכיכל התאפקות בשמים מלגלות לו הארת קדשה ואלקות. (רבי אריה בני פרומר ה"ד מקוונלוב)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויגש

עצמו, ש"דבר נא עבדך דבר באזני אדני", שתמיד בכל עת שארצה, יהיה ליבי ומוחי פנוי ואוכל לבוא ולהתפלל את השי"ת. (פנינים)

"ואל יחר אפך בעבדך" (מד, יח)

סיפר הרה"ג ר' גדליה הוניגסברג שליט"א: שמעתי מתלמידיו של

הגראי"ל שטיינמן זצ"ל שהיו פעם בחורים בישיבה לצעירים שניסו ב"מאמץ" מיוחד להוציא את הרב שטיינמן משלוותו... לפתע הרים הרב שטיינמן את עיניו ואמר להם "אף פעם לא כעסתי"... ובוהה הסתיים הענין כליל, משני הצדדים... עוד סיפר ששמע מאחד מתלמידי הרב שטיינמן שהיתה שנה אחת שהיו בחורים צעירים שובבים עם מרץ רב, שהפריעו רבות בשיעור... אמר להם הרב שטיינמן: "למה אתם רוצים שאני אעשה דבר שאף פעם לא עשיתי

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני" (מד, יח)

רבנן אמרי הגשה לתפילה (בראשית רבה פרק צג). בספר "תולדות יעקב יוסף" להרה"ק מפולנאה זי"ע (דיבור א') מביא ממורו ה"בעל שם טוב הק' זי"ע על הפסוק: "תפילה לעני כי יעטוף

ולפני ה' ישפוך שיחו" (תהלים קב, א), משל למלך שאמר ביום שמחתו, שביום זה כל מי שיבקש מלפני איזה בקשה אעשה לו את בקשתו. כל אנשי המדינה באו ובקשתם בפיהם, זה ביקש שיעשה לו המלך טובה בעניני ממונות, וזה ביקש שיתן לו כבוד וכדו'. היה שם חכם אחד שביקש מהמלך שיתן לו רשות לבוא תמיד אל היכל המלך ולדבר עם המלך כל אימת שירצה.

מעשה במשפחה שנסעה לטיול באנטרקטיקה הקפואה והשוממה. הם נטעו לעצמם אהל עם יריעות עבות, ומדי יום הסתובבו במדברי הקרח, צלמו קרחונים, גלו חיות נדירות ונהנו מכל רגע... בקר אחד מקדם, כשכל המשפחה נמה את שנתה עדין, החליטו שני הילדים הצעירים לצאת בעצמם למסע נועז... לבשו בגדים מחממים, נעלו מגפים גבוהות, ויצאו חרש מהאהל... הם החלו צועדים על השלג הרך, ובלא יודעין עלו בטעות על המסלול הלא נכון - נחל המכסה בשכבת קרח... תוך כדי הליכה נמרצת שהחתימה ציורי פסיעות קטנטנות על השלג, דרך אחד האחים בצורה בועטת מדי על הקרח והקרח נשבר. הילד נפל פנימה, לתוך הנהר הקפוא, תוך זעקות שבר נואשות. אחיו, ילד כבן שמונה, הנה בהלם, מה יעשה עכשו?! אבל ההלם לא נמשך לזמן רב... הוא לא השתהה, זנק לכוון הבור, תפס בחזקה את ידו של אחיו, ו...משך אותו בזריזות החוצה... האח הקפוא לא הספיק להתנער מהשלג והקפאון - וההורים, ששמעו את הצעקות, באו בריצה מהירה ומבהלת. כששמעו את מה שהתרחש, התקשו להאמין... הם הביטו על הבן הקטן ושאלו אותו שוב ושוב: אתה בטוח שאתה הצלחת למשך אותו?! אתה בטוח שזה מה שהיה?! איך זה יכול להיות?! ילד צעיר כזה - עם כוחות אדירים שכאלה?? לפתע הופיע משומקום איש זקן ושבע ימים, שהיה עד לכל ההתרחשות מתחלטה ועד סופה, ואמר להורים: אתם יודעים איך הבן הקטן שלכם הצליח לעשות את הבלתי יאמן? אני אמר לכם, פשוט, כי לא היה לידו אף אחד שיגיד לו 'עזב, אתה לא יכול' אתה מדי צעיר בשביל זה!...

המלך נהנה מאוד מהמצאת הבקשה ונתן לו כפי מבוקשו, ונמצא שאחרי שיוכל לבוא בכל עת אל המלך ולדבר עמו, לעולם יוכל לבקש כל מה שירצה, ונמצא שבמבוקשו נכלל כל סוגי הבקשות. זהו הפירוש "תפילה לעני כי יעטוף" - איזהו התפלה שעוטף וכולל בו כל מיני הבקשות, הוא "לפני ה' ישפוך שיחו" - שמבקש דבר זה עצמו שיוכל להתפלל בכל עת אל השי"ת.

ואני אצעק עליכם" (כאיל תערוג)

"ואתה אל תעצבו..." (מה, ה)

אחד המשגיחים סיפר, על מקרה שהיה בישיבתו עם בחור מוכשר ומצויין ביותר, ממנו אפשר ללמוד, כיצד מנהל הקב"ה את עולמו.

בחור זה, לבד מהתמדתו העצומה בתורה, וכל יתר מעלותיו, מגלה איכפתיות למען כלל הבחורים בישיבה

לעני"נ הרה"צ ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ובזה מבאר הכתוב כאן, "ויגש אליו יהודה", שבא להתפלל אל השי"ת. "ויאמר בי אדני", שביקש מאת השי"ת דבר זה

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויגש

כרגיל, בלי זכר לצרידות כלשהי, והנה הוא קם ממיטתו ואין באפשרותו להוציא הגה... אלא שהבחור שלנו הבין, שדווקא בגלל הפתאומיות הזו, ובשל האירוע שעבר עליו, דווקא בשל כך ברור עוד יותר שהכל מכוון מן שמיא.

כיום מותר כבר לגלות, שבאותה שבת הגיע לשיבה מי שעתיד להיות ה'שווער' חותנו של הבחור ההוא, שביקש לתהות על קנקנו של המשודך שהוצע לבתו המופלגת. עוד בטרם בואו לשיבה, קבע לעצמו כלל שהוא אינו רוצה שהבחור המוצע יתעסק בדברים אחרים, לבד מלימוד תורה, וגם אם ישמע שהוא בעל-קורא בישיבה, הוא אינו רוצה לקחתו לחתן לבתו. במציאות, זה היה השידוך שנקבע בשמים עבורו, והשי"ת גילגל את העניינים כך, שהבחור לא יקרא בתורה... השידוך יצא

לבסוף אל הפועל, "וברור כשמש - כך אמר ה'שווער' לאחר מכן - שאם הייתי שומע את הבחור קורא בתורה, הייתי פוסל את ההצעה על הסף".

לא היתה ברירה אחרת, אלא להטיל צרידות בקולו של הבחור, כדי שה'שווער' המיועד לא יוכל לפוסלו מלהיות חתן לבתו...

הסיפור המדהים הזה שהתרחש באחת הישיבות הגבוהות, וסופר בשמחת

בתחומים רבים, ובכל מקום שבו זקוקים לעזרה, הוא נמצא בראש.

שבת אחת, נאלץ בעל הקורא להיעדר בצורה פתאומית, כך שלא היה באפשרותו להודיע על כך מראש, והגבאי חיפש בעל קורא שיחליף את מקומו.

כמובן, למי פונים, אל הבחור ההוא, שניאות על אתר להקדיש מזמנו בליל שבת, וללמוד את הפרשה בטעמיה ישר והפורך.

היתה זו פרשת מטות-מסעי

המכילה פסוקים רבים, ומידענו הבחור לא נרתע, וישב בליל שבת עד לפנות בוקר, ועמל להכין את הפרשה הארוכה, עד ששלט בה באופן מעולה.

בבוקרו של יום השבת, מתעורר לו הבחור, והנה קולו אינו נשמע... הוא נצרך בצורה מוחלטת, עד שלא היה יכול להוציא הגה מפיו, וכמובן שלא היה ביכולתו לקרוא בתורה.

ננסה לחשוב מה היתה תגובתו של בחור ממוצע, שלא היה חדור באמונה תמימה שהכל מאיתו יתברך, ובכך שכל מה שעושה השי"ת, לטובה הוא עושה. אין ספק שהיה מתרגז עד למאוד, ואומר לעצמו; אחרי שטרך

ותרם מזמנו, ולפתע לוקחים לו את הקול, בצורה מוזרה ופתאומית!?

ובאמת שהדבר היה לא מובן; רק מספר שעות קודם לכן הלך הבחור לישון, וקולו נשמע

אֲרַבְעָה רְבָדִים בְּסִיסִים נִדְרָשִׁים לְכָל הַיּוֹרָה: אֲמוֹן, הַשְּׁפָעָה, קִבְּלָה וְחַלְשָׁה.

הַרְבֵּד הָרֵאשׁוֹן: אֲמוֹן בִּלְתֵי מִסְיָג בְּבֶן אוּ בַּבַּת, אֲמוֹן בִּיכוּלוֹתָיו, הַכֶּרֶה מַחְלָטֵת בִּיחֻדִיּוֹת שֶׁהֵילֵד מֵבִיא לְתוֹךְ הַתָּא הַמְשַׁפְּחֵתִי שְׁלֵנוּ, הַכֶּרֶה בְּטַעַם הַמִּיחָד שֶׁהֵילֵד הַזֶּה מַעֲנִיק לְסַפּוֹר הַמְשַׁפְּחֵתִי, וְיַכְלֵת לְרָאוֹת אֶת הֵילֵד לֹא לְפִי מַעֲשֵׂיו הַטּוֹבִים אוּ הַפְּחוֹת מַצְלָחִים - אֶלָּא לְפִי הַנֶּפֶשׁ הָאֱלוּקִית שֶׁהִבּוֹרָא טָמֵן בּוֹ, וְהַמְסַלּוֹל הַיְחֻדִי שֶׁהֵשֵׁם הוֹעִיד לוֹ כָּאֵן בְּעוֹלָם!

אָנוּ רְגִילִים לְשַׁפֵּט אֶת הֵילֵד וְהַתְנַהֲגוֹתָיו לְפִי הַ'נוֹרְמוֹת' הַקְּבוּעוֹת בְּעוֹלָם, דְּבָר חִיּוּבֵי לְכַשְׁעַצְמוֹ - אַךְ בְּמִדָּה מְסִימֵת גַּם עֲלוּלָה לְפָנָע בְּהַתְּפַחְחוֹת הַנֶּפֶשׁ הַעֲצָמִית שֶׁל הֵילֵד.

הַכֶּלֶל הָרֵאשׁוֹן בַּחֲנוּךְ הוּא: הָאֲמִינוּ בַּיֵּלֵד! הָאֲמִינוּ בַּנֶּפֶשׁ שְׁלוֹ, בְּכוּחוֹת שֶׁקֵּבֵל מְשָׁמִים לְמַמַּשׁ אֶת תְּפִקִּידוֹ בְּעוֹלָם!

הַרְבֵּד הַשֵּׁנִי הוּא הַשְּׁפָעָה! חֲנוּךְ אֵינוֹ אֱלוֹף שֶׁל הַבֵּן וְהַמֶּתֵר וְהַיְוֵה אֲסוּר. אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת וְהַמְנַהֲגִים - אֵל דְּאָגָה - הוּא יִקְלֵט בְּחוּשָׁיו הַחֲדִידִים, עַל כָּל הַנִּיּוֹאֲנִסִים שֶׁלָּהֶם! הַתְּפִקִּיד שְׁלֵנוּ הוּא לְהַעֲנִיק לוֹ מוֹטִיבְצִיָּה לְהִיּוֹת טוֹב.

לְמָה? כִּי זוֹ הַדְּרָךְ הַיְחִידִי לְהַבְטִיחַ שֶׁהַבֵּן הַיְקִיר שְׁלֵנוּ יִמְשִׁיךְ לְהִיּוֹת כִּזֶּה גַּם כִּי יִזְקִין.

עַל מִנַּת לְהַעֲנִיק מוֹטִיבְצִיָּה, יִשָּׁנֵם חֲמִשָּׁה כָּלִים מַעֲשִׂיִים: הַחֲמִיאוּ לְיֵלְדֵיכֶם! תָּנוּ לָהֶם מִתְּנוֹת קְטָנוֹת שֶׁיִּבְעִיעוּ אֶת הָאֵהָבָה שֶׁלְּכֶם אֲלֵיהֶם! הַקְּדִישׁוּ לָהֶם זְמַן אִיכוֹת! הַעֲנִיקוּ לָהֶם קִרְבָּה פִּזִּית! שׁוֹחֲחוּ עִמָּם עַל מָה שֶׁמַּעֲסִיק אוֹתָם!

אַךְ, יִשָּׁנוּ כְּלֵי נוֹסֵף הַחֲשׁוֹב מֵאֵין כְּמוֹתוֹ לְחֲנוּךְ אֲמִתִּי. מְדַבֵּר בְּכָלִי פְּשׁוּט מְאֹד, אוּ אוּלַי - הֵכִי לֹא פְּשׁוּט: **הַגָּמָה אִישִׁית.**

הַתְּפִקִּיד שֶׁל הַיּוֹרָה אֵינוֹ לְהִיּוֹת 'מַחְנֶךְ', אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב קִמְיִנְצְקִי זצ"ל, עָלָיו לְהִיּוֹת 'מְשַׁפֵּעַ'. מָה הַהֲבֵדֵל בֵּין 'מַחְנֶךְ' לְבֵין 'מְשַׁפֵּעַ'? מְשַׁפֵּעַ הוּא מַעֲיִן 'שְׁפוּעַ', מַעֲבִיר אֶת כָּל מָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ - אֶל הַבֵּן אוּ אֶל הַחֲנִיָּה.

לעי"נ האשה החשובה מרת

מרים יוכבד ב"ר צבי

ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויגש

"אה, הסיבה פשוטה", ענה הגאון על אתר. "שהרי באותה משנה נאמר, שזקני עמי הארץ כל זמן שמזקינים דעתם מטרפת עליהם, אין פלא בכך שמשנה לשנה אתם מבינים פחות ופחות את הדרשה"... (והגדת)

האירוסין (תוך הדגשת העובדה שהסכמתו לקרוא בתורה הינה חלק מאישיותו של החתן, הנרתם לכל דבר שבכוחו לסייע לציבור, ללא כל קשר לעמלו הכביר בתורה וביראה), מוכיח לנו בפעם המי יודע כמה, שהלוואי והיינו

סומכים על בורא עולם בכל מה שעושה איתנו בעולם הזה, ולא מתרעמים על מאומה. צריך רק להאמין באמונה שלימה שהכל - הכל לטובה, ולטובה ממש, ואם הכל לטובה, הרי ברור שיש באפשרותנו לשמוח ולעלוז בכל מה שקורה לנו. (ברכי נפשי)

"ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה" (מו, כח)

לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה. רש"י. שואלים המפרשים, מדוע נבחר יהודה לשליחות זו, ולא יששכר שנאמר בו "יששכר חמור גרם", ולא לוי שעליו נאמר "יורו משפטיך ליעקב"? אלא הרה"ק בעל ה"תפארת שלמה" זי"ע, הסבר נפלא והוא יסוד עצום! האדם הראשון שנטל על עצמו אחריות ומסירות נפש ואמר "אנכי

האדמו"ר מספינקא זצוק"ל בעל 'שיח יעקב יוסף' ספר על אדם שהתאונן בפני רבו על בנו הצעיר שמתעקש לשחק בחוץ בשעת התפלה. "כמה שאני מנסה להורות לו להפסיק - איני מצליח לחנכו לכך, הוא יוצא שוב ושוב - ואני פוחד מאוד, מה יהיה כשיגדל, האם גם הוא, כמוני, ישאר לדבר בחוץ במקום להתחבר לתפלה?" טען. "אל דאגה", אמר לו הרבי, "מובטחני כי הצלחת היטב במלאכת החנוכה, בעזרת השם כאשר יגדל הילד ויהיה בעצמו לאבא - גם הוא ימשיך את המסורת וידאג לשלח את בנו פנימה בעת התפלה..." ההגיון הוא פשוט: ילדים הם עם חכם, קולטים את האב - יותר טוב משהוא משער בעצמו. לעולם לא תוכל לשכנע ילד במעלתו של ענין פלוני - אם אתה בעצמך אינך נוהג כן...

החנוכה עובד כן: "עלי, ועל כל בני ביתי, ועל כל הנלוים אלי". לפני הכל - עלי. לכן, אם מפריעה לו, לאב היקר, מדה מסיימת הבולטת בבנו - יבדק בעצמו, אולי התכוונה הזו מפריעה לו ודוקא בגלל שהיא קיימת גם אצלו. האם יכול להיות שהבן מציב בסף הכל מראה מול פניו של האב? מי יודע.

הרבד השלישי: קבלה! בהלכות שבת נאמר "נוטל האב את בנו - והאבן בידו", והפננה ברורה: הילד מחזיק בידו חפץ של מקצה, שאסור בטלטול, ובכל זאת מתר לאב להחזיק את הילדון על כתפיו. הכיצד? כי זה בדיוק הסוד של החנוכה: הנער המתבגר עושה משהו שלכאורה נוגד את כל מה שחנכנו עליו, את כל מה שגדל עליו - אבא עלינו, כהורים, מטל התפקיד להמשיך ולאהב, להביע את האהבה הזו ולהחזיק לו את היד בחמימות!

"ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשר אתונות נשאת בר ולחם ומזון לאביו לדרך" (מה, כג)

ששלח לו יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו. (רש"י) בענין זה מסופר: הגאון רבי אייזיל חריף זצ"ל, רבה של סלונים, דרש בשבת הגדול ושבת תשובה מערכות נפלאות שמקצתן נאספו בספריו "עמק יהושע", "עצת יהושע", "שפת הנחל", אבי הנחל" ועוד, דרשות שהפעימו את הלומדים.

פעם, לאחר הדרשה, פנה אליו חצוף אחד: "תמהני, רבי. המשנה אומרת (קנינים פ"ג מ"ו) שזקני תורה, כל זמן שמזקינים דעתם מתישבת עליהם, שנאמר: "בישישים חכמה, וארך ימים תבונה" (איוב יב, יב) ובשנים הקודמות היו דרשותיו של מר משוננות יותר. הכיצד!?"

אערבנו, מידי תבקשנו" היה יהודה, וכיוון שאחד הכלים להקמת תלמידים בישראל הוא נטילת אחריות ומסירות נפש, נבחר יהודה להקים בית תלמוד להוראה!... (פנינים)

"ויפול על צואריו ויבך על צואריו" (מו, כט)

אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע (רש"י) מסופר על הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א שהיה גר בירושלים עיה"ק, שפעם אחת בנו בכורו נאלץ בצעירותו לעזוב את ירושלים ולנסוע לפולין.

שנים מספר שהה בפולין, ובאותן שנים נכמר לבו של הצדיק

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויגש

כשפתח הגאון מטשיבין - רבי דב בעריש ווידנפלד זצ"ל את הישיבה, למדו בה קבוצת אברכים, והוא היה נותן להם תמיכה חודשית. אחד האברכים ממקורבי הרב, החליט ביום בהיר שהוא עוזב את הכולל, וזאת משום שהיה נמנה על חוגי הקנאים בדעותיו, ולא יכול היה לסבול שהרב מטשיבין מורה להצביע בבחירות. אותו התחרט מאוד על מעשהו, ולעת זקנותו סיפר בבכיות על טהרת נפשו של הרב מטשיבין שהיה ממשיך לשלוח לו מידי חודש בחודשו את דמי החלוקה החדשית, לאשתו, באומרו שהיא אינה אשמה שעזב את הכולל, והבית הרי צריך להמשיך להתנהל ולהתפרנס.

מגועגועים לבנו שאהבו מאד. מקץ שנים אחדות כששב הבן, מילאה שמחה גדולה את לבו של הרבי ויחד עם הצדיק שמחו כל בני העיר. שעת בין הערבים היתה כשהגיע הבן לירושלים, הוא מיהר אל בית מדרשו של אביו להיפגש עמו ולהחיות את נפשו. באותה שעה, התכונן רבי דוד לתפלת ערבית. נעמד הבן לידו, הביט בו אביו רבי דוד רגע קט, אך מילה לא אמר, ומקץ דקה פנה אל שליח הציבור ואמר לו רד לפני התיבה והתפלל ערבית. רק לאחר התפילה ניגש האב אל בנו האהוב וקידם פניו בברכת שלום עליכם. חסידים שהיו באותו מעמד הבינו כי בהתנהגותו זו הלך הרבי בדרכו של יעקב אבינו בשעה שנפגש עם יוסף בנו האהוב, שקרא באותו זמן קריאת שמע כשיהאבה העזה שהתעוררה בלבו למראה בנו האהוב תהא מוקדשת כולה להשם יתברך, בשעה שיאמר את המלים 'ואהבת את ה' אלהיך', ובדרך זו של יעקב אבינו הלך רבי דוד מלעלוב.

כַּשְׁדָּבַר קָדָם לְכֵן עַל אַמּוֹן - עַל הַנִּקְדָּה הַזֹּאת דָּבַר. כִּי אַמּוֹן בְּיָלֵד הַמְּסַפֵּק נַחַת בְּכַמּוּיּוֹת - אֵינָה חֲכָמָה גְּדוֹלָה... הַמְּבַחֵן הָאֲמִתִּי שֶׁל הָאֲמּוֹן מִתְחִיל: הָאֵם אֲנִי מוֹכֵן לְקַבֵּל אֶת הַיָּלֵד שְׁלִי - רַק בְּגַלְל הָעֶבְדָּה הַיְחִידָה הַזֹּאת שֶׁהוּא הַיָּלֵד שְׁלִי, וְלֹא קֶשֶׁר לְשׁוֹם דָּבָר אַחֵר? הָאֵם הָאֶהְבָּה שְׁלִי אֵלָיו הִיא אֶהְבָּה בְּתַנְאֵי שׁ...? הַדּוֹר שְׁלֵנוּ הוּא דוֹר שְׁכַמְעֵט כָּל הַיָּלָדִים בּוֹ הֵם 'יוֹסֵף' קֶטְנִים, מִתְמוֹדְדִים מוֹל נְסִיוֹנוֹת בְּעֶצְמָה שְׁאֵנוּ לֹא הִפְרָנוּ. מָה הַחֲזִיק אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּשַׁעַת הַנְּסִיוֹן? רַק דְּמוֹת דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל אָבִיו. יוֹסֵף נִזְכָּר בְּאֶהְבָּה שֶׁשָּׁפַע אָבָא אֵלָיו, בְּאֲמוֹן הַבְּלִתִּי מִסִּיג - וְזֶה מָה שֶׁנִּתֵּן לוֹ אֶת הַכּוֹחַ לְהַנִּיעַ אֶת הָרֹאשׁ לְשִׁלְיָה. ה' וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם' שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ - גֵּרָם ל'וַיִּמָּאן' שֶׁל יוֹסֵף!... הַרְבֵּה הִרְבִּיעֵי: חֲלֹשָׁה! לְעוֹלָם, אֲבָל לְעוֹלָם - לֹא לְשֶׁלֶף תְּגוּבוֹת מִהַשְּׂרוּל! לֹא לְהַגִּיב בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה! בְּשׁוֹם סִיטוּאֲצִיָּה שֶׁתִּהְיֶה - אֲסוּר לְשֶׁרוּל לְהִיּוֹת הַפְּתוּרוֹן! תְּגוּבוֹת סְפוּנְטָנִיּוֹת נּוֹבְעוֹת מִרְגֵּשׁ הַכַּעַס וְרַק מִקְלָקְלִים כָּל סְבוּי לְהַשְׁפָּעָה! כָּל תְּגוּבָה, אֲמִירָה, עֲנִישָׁה אוֹ הַעֲרָה חִיבָת לְהַגִּיעַ מִתּוֹךְ הַבְּנָה, מִתּוֹךְ שְׁקוּל דַּעַת, מִתּוֹךְ שְׁקוּל כָּל הַנְּתוּנִים - וְרַק אֲזוֹ לְפַעַל. וּבְעֶקֶר: מִתֵּר, וְאֵף חוֹבָה לְהַפִּיר בְּכֶךְ שְׁבִלִי סִיעָתָא דְשִׁמְיָא אֵין לָנוּ שׁוֹם אֲפִשְׁרוֹת לְהַצְלִיחַ בְּמִלְאֲכַת הַחֲנוּךְ. יְכוּל לְהִיּוֹת אָדָם שֶׁשָּׁמַע אֶת מִיטֵב הַהֲרָצָאוֹת וְהַסְדָּנָאוֹת בְּעֵינָיו חֲנוּךְ - אוֹלָם כְּאֲשֶׁר הַדָּבָר בָּא לְיָדֵי מַעֲשֵׂה נַעֲלָמִים כָּל הַתּוֹבָנוֹת, וְהַיָּלֵד נִפְגַּשׁ מוֹל אָבָא כּוֹעֵס שֶׁמְבַצֵּעַ טְעוּיּוֹת חֲנוּכִיּוֹת, קְשׁוֹת לְעֵתִים! לְמָה? כִּי אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים, הַנֶּפֶשׁ שְׁלָנוּ הִיא נִסְחָפֶת, תְּגוּבָתִית, לְהוֹטָה לְהַגִּיב, הַנֶּפֶשׁ שְׁלָנוּ חֲלֹשָׁה וְחִסְרָה אֲזוּנִים - וְלָכֵן הִיא חִיבָת סִיעָתָא דְשִׁמְיָא בְּשִׁבִיל לְהַצְלִיחַ בַּחֲנוּךְ. הַכָּלֵל הָרֹאשׁוֹן, הַשֵּׁנִי וְאֵף הָאֲחֵרוֹן בַּחֲנוּךְ הוּא: לְצַעֵק לְשֵׁם, לֹא לְהַפְסִיק לְהַתְפַּלֵּל שִׁיתָן לָנוּ אֶת הַדַּעַת לֹא לְקַלְקֵל! שִׁיתָן בְּנוֹ אֶת הַכּוֹחוֹת לְבַצֵּעַ אֶת הַשְּׁלִיחוֹת שְׁלָנוּ כְּהוֹרִים! וְהֵשֶׁם הַטּוֹב יִהְיֶה בְּעוֹרְנוּ.

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא,
הוֹבָא בְּגַלְיוֹן בְּמָה - חֲנֻכָּה תִשְׁפ"ב)

לבוא לרב מטשיבין ולהחזיר לו "לירה", הסכום שלפי הערכתו הוא החלק במשכורתו שהתקבל מהממשלה. רבי דב בעריש בטוהר מידותיו לא הגיב למעשה המחוצף, אלא אדרבה, הוא קיבל זאת בנועם ובחיוך, וכך חזר הדבר מדי חודש בחודשו. (שר התורה)

"ואל יחר בעיניכם" (מה, ה)

גליון 499
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא
בארץ מצרים

וכל מצרים אוכלים לחם כל ימי הרעב מבית יוסף, כי מכרו כל מצרים את כל אשר להם מפני הרעב, ויקן יוסף את מצרים ואת אדמתם ואת שדותיהם בלחם אל פרעה, ויכלכל יוסף את כל מצרים בלחם כל ימי הרעב, וילקט יוסף את הכסף ואת הזהב אשר בא אליו בשבר אשר הם שוברים כל הארץ, וימצא זהב וכסף הרבה מאוד, מלבד אבני שוהם ובדולח ובגדים יקרים, אשר הביאו אל יוסף כל הארץ, בכלות להם הכסף אין מספר. ויקח יוסף מכל הכסף והזהב הבא בידו בשבר כשתים ושבעים ככרי זהב, וכסף וגם מאבני שוהם ובדולח הרבה מאוד, וילך יוסף ויטמון אותם על ארבעה חלקים, ויטמון אחד במדבר אצל ים סוף, ואחד על נהר פרת, והשלישי והרביעי טמן אותם במדבר נגד מדבר פרס ומדי, ויקח מן הנשאר זהב וכסף ויתן אל כל אחיו, ואל כל בית אביו, ולכל נשי בית אביו, ואת היותר הביא ביתה פרעה כעשרים ככרי זהב וכסף, ויתן יוסף את הזהב ואת הכסף הנותר אל פרעה, וישימהו פרעה באוצר.

(ספר הישר)

פרשת השבוע

ויקרא הוציאו כל איש מעלי
(מ"ה א')

כשהתמנה הרה"ק רבי מנחם מאמשינוב זיע"א להיות רבה של העיירה והזמן לדרוש בבית הכנסת הגדול, נתאספו בני העיירה כולם, והחל את דבריו בקול חוצב להבות, ואמר: בשעה שיוסף הצדיק לא יכל עוד להתאפק והוא נגלה אל אחיו, מסופר בתורה: "ויקרא הוציאו כל איש מעלי", והכוונה היא שיוסף הצדיק התפלל והתחנן על התפשטות הגשמיות, וזה היה מבוקשו "הוציאו כל איש מעלי" משמע להוציא הימנו כל כח אנושי נפשי וגשמי, שלא יחוש הלילה אף נדנוד של נקמה, בראותו את אחיו שמכרוהו והורידוהו מצרימה. ואמנם מעידה התורה: "ולא היה איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו". אז חשו וראו בעליל כל קהל הנאספים בבית המדרש, שהצדיק גם חושב זאת על עצמו, שלא להתפעל כלל מן הקהל הרב ומן הכבוד הגדול שכיבדוהו.

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף
(מ"ה ג')

מסופר על ה"חפץ חיים" הקדוש זיע"א שהיה נאנח ואומר, ומה אחי יוסף שאלפי קושיות ותמיהות ניקרו במוחם, על כל השתלשלות האירועים

שהתרחשו עמהם במצרים. וברגע אחד, כאשר שמעו מפיו את שתי המלים "אני יוסף" נתברר להם הכל. קל וחומר, שברגע שנוכה לגאולה השלימה ויתגלה כבוד שמים, והקול יהדהד מסוף העולם ועד סופו, אני ה', בוודאי תגוונה כל הפליאות והקושיות על דרכי ההשגחה העליונה.

ויאמרו וכו' כי אם תם הכסף ומקנה
הבהמה וכו' לא נשאר לפני אדוני בלתי
אם גויתנו וכו' (מ"ז - י"ח)

מסופר על הרה"ק רבי הלל ליכטנשטיין מקאלימייא זיע"א, שפעם בא אליו איש אחד ושמו יוסף שהיה מגדל חוירים רח"ל, והוכיחו על פניו כדרכו בקודש, ופתח פיו בחכמה לפרש הפסוק בפרשתנו "ויאמרו לו וכו' כי אם תם הכסף ומקנה הבהמה וכו' לא נשאר לפני אדוני בלתי אם גויתנו", ומילת "אדוני" לכאורה מיותרת, אמנם נודע כי במצרים היה חוירים לרוב, ובמקראות שלפנינו אינו נזכר שהביאו לפני יוסף חוירים שלהם בעד הלחם. והדבר נכון הוא, כי יוסף לא רצה לעשות סחורה בחוירים. וזהו שאמר "לא נשאר לפני אדוני" דייקא "לפני אדוני" שאין אתה חפץ לסחור עם חוירים, על כן לא נשאר לנו בלתי גויתנו. סיים הגהגה"ק את מאמרו ואמר, זה נכון אם יוסף אינו מגדל חוירים, אך אם יוסף מגדל חוירים שוב מיותר זה אדוני.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:16 ת"א: 5:17 ר"ת: 5:49

פרשת ויגש

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:00 ת"א: 4:14

האלל שיר קובנר די
גאולה mp3

מצעשה שהיה

אנשיו של מנהל האחוזה עמדו עם שבטים מיוחדים שהוכנו מראש, והחלו בהלקאה, כשאחד מהם עומד ומונה את הצליפות: אחת, שנים, שלוש, ארבע... המלקות באו בזו אחר זו. אולם כל הצופים נדהמו לראות, כי כל הצליפות הרבות שספג, לא השאירו כל סימן על גבו. גופו של המשרת אפילו לא זע ולא נע מעוצמת החבטות האדירות שירדו עליו, כאילו הוא לא חש בכאב כלשהו.

כאשר מלאה מכסת הצליפות והמשרת המולקה שוחרר מכבליו, הוא נשאר עומד על עמדו כאילו לא אירע דבר, וחזר לביתו בריא ושלם. כעת ציפה הציבור למחזה הבא: לראות מה יארע לפרוש כאשר יובא אל הבמה, והפריץ ינהג בו כפי שהרבו לנהוג או הפריצים ביהודים המסכנים, ששימשו קורבן לתעלוליהם כדי לבדר את עצמם. ואכן, חמישה פרשים, כשעליהם ממונה מפקד בכיר, קיבלו פקודה נמרצת להביא עתה לבימה את הפרוש בכל מחיר, אפילו יהיה הדבר כרוך בשימוש בכוח. מנהל האחוזה ואתו הציבור כולו ציפו לבוא השליחים. והנה, שבו השליחים ריקם. וחמתו של הפריץ בערה בו.

אולם בפיו של מפקד חוליית הפרשים היה סיפור התנצלות: "היה בלתי אפשרי להתקרב אליו" אמר מפקד הפרשים, "כשהגענו לבית המדרש שבו נמצא הפרוש נישאו אלינו גלי קולו הערב שחדר לעצמותינו. כשהתקרבתי אליו וראיתי אותו יושב בעיניים קשורות ושר את תפילותיו, מבלי שישמע ויראה את המתחולל סביבו, התמלאתי רגש של יראת כבוד כלפיו. הוא היה עטוף בטלית ועל ראשו התנוססה "קובית עור שחורה" (תפילין). למרות זאת, אורתי עזו לגשת אליו ולמסור לו את שליחותנו, אך רגלי לא יכלו לזוז ממקומן וקולי קפא בגרוני". אולם מנהל האחוזה שיסע אותו בכעס וחוסר סבלנות: "ומה היה בסופו?" שאל. "הצלפתי באוויר בשוט, כדי להודיע בכך לו על בואנו אליו עם צו, אך הלה המשיך בזמירותיו כאילו לא אירע דבר. ופתאום אחז בי שיתוק וחילי נמלטו מבית המדרש בפחד מוות. התחלתי לחשוב כיצד לצאת חי, ושמחתי כשהצלחתי בכך, כיוון שחשתי שאשאר מרותק לנצח כשידי מושטת באוויר" סיים הפרש בהתרגשות גדולה.

הפריץ נתקף בחמת זעם גדול וציווה להלקות את מפקד הפרשים אשר לא מילא את תפקידו, בשלושים מלקות. עתה הודיע מנהל האחוזה בנימת נצחנות: כי הוא עצמו יסע לדוברונה כדי להביא את הפרוש, שכן הפרוש אינו קדוש, כי אם משוגע והולך בטל. מיד ציווה לחבוש סוסים ולרתום מרכבה בה יובא הפרוש. בד בבד שלח לקרוא לכומר וביקשו ממנו ללוות אותו בדרכו אל הפרוש. הכומר שכבר הספיק לשמוע על הפרוש והיה לו רגש של יראת כבוד מפניו, דחה את דרישת מנהל האחוזה, ואף הציע לו לוותר על הרעיון לפגוע ביהודי הפרוש.

כוחה של אמירת תהלים

סיפור זה התרחש לפני כמאתיים שנה, ב'דוברונה' חי ילד בשם פייביש העניך, שהצטיין מאוד ביראת השמים שלו. ואולם, כיוון שכישרונותיו לא הספיקו כדי להתמודד עם סוגיות קשות בים התלמוד. לא הצליח ללמוד ולדעת הרבה תורה. את רוב זמנו הקדיש לאמירת תהלים בחשק רב ונעימות מיוחדת. הוא הרבה לומר תהלים בהתלהבות גדלה והולכת ובהשתכחות הנפש. ובנוסף על היותו בעל גוף חסון ומראה נאה, הוא ניחן בקול ערב. בית המדרש שבו ישב ואמר תהלים, הדהד מקול קריאת התהלים שלו. הוא אמר את המזמורים בקול שמח והכל חשו את השמחה שבקולו. מאידך, כשהגיע למזמורים בהם שופך משורר התהלים את מרי שיחו לפני ריבונו של עולם, היה קולו של פייביש העניך חדור מרירות ותחנונים, וכל השומעים חשו כי לבבם נשבר מצערו, ודמעות מילאו את עיניהם.

שמו התפרסם לא רק בכל דוברונה, כי אם גם בכל ערי ועיירות הסביבה, ואפילו גויי הכפרים דיברו בהתפעלות על אומר התהלים הצעיר. לא הרחק מדוברונה היתה אחוזת פריץ אשר נוהלה על ידי שונא ישראל. בדעתו של צורר היהודים הוזה עלה רעיון לבצע תעלול בפרוש הוזה שמדברים עליו, על ידי כך שידאג להבאתו בחוץ יד אל האחוזה, שם יכנסו כל אנשי האחוזה כדי להתקלס בו. הוא הטיל אפוא, על אחד מאנשיו לנסוע לדוברונה ולהביא אתו את הפרוש. אבל אך התקרב השליח אל בית המדרש שבו ישב הפרוש ואמר תהלים רבים בהתלהבות, נפלה עליו אימה ופחד, ולא היה לו האומץ להיכנס פנימה. קולו של הפרוש אשר נישא מבית המדרש כשהוא אומר תהלים בהתלהבות ודביקות, די היה בו כדי להניעו לשוב כולו נפחד אל אדונו הפריץ ולומר לו: כי מדובר באדם קדוש שאי אפשר לגשת אליו, או לחשוב להביאו בכוח או לפגוע בכבודו.

מנהל האחוזה האכזר התמלא זעם. כיצד יתכן הדבר, שהמשרת שלו העז לסרב למלא את שליחותו ולהביא את הפרוש אל החצר? מיד ציווה להעניק למשרת הסרבן חמש עשרה מלקות בפומבי, למען יראו וייראו. תוכניתו של מנהל האחוזה היתה להראות להמון העם, לאחר שיסתיים הטיפול בשליח הסרבן, כי אין הפרוש תופס אצלו מקום כלל, וכי למרות הכל יצליח להביאו אל האחוזה כדי להתעלל בו. לשם כך בנה במת עץ גדולה תחת כיפת השמים, על במה זו יתקיים באותו היום ולעיני כל התושבים שיצפו, טכס הלקאת המשרת החוטא, ומיד לאחר מכן יובא הפרוש אל הבמה כדי להעמידו ללעג וקלס.

המשרת אשר לא ביצע את הפקודה ולא הביא את הפרוש, הועלה אל הבמה ונקשר אל קורת עץ עבה כשגבו מופנה אל הקהל.

משל ונמשל

כי כמוך כפרעה

ראיתי להסביר בדרך משל: מעשה בכפרי מוזג יין ומשקאות חריפים, שבאו אליו ראש הכפר יחד עם כומר הכפר לשותות, וכוונתם להזיק להעליל מתוך זה על היהודי המוזג. כאשר ירד המוזג להביא יין משובח מן המרתף, מסכו השנים רעל בכמה מן הבקבוקים של יין שרף שעמדו על מדף החנות. למחרת בא אחד מן האיכרים, קנה, לקח ושתה מאלה בקבוקים, ומת מההרעלה. נעשה רעש גדול בכפר שהיהודי המוזג הרעילו, וכי בכוונתו של היהודי היתה לראות במיתת כל איכרי הכפר. יצא הקצף על כל היהודים הכפריים שבמחוז, וסכנה גדולה ריחפה עליהם. טיכסו טובי היהודים העסקנים עצות, ופנו לראש הבולשת של המחוז שהיה פיקח ומפקח ממולח, הלז מיהר לכפר ובא בדברים עם ראש הכפר והכומר, שתו ביחד ושחו, כטוב לבם ביין אמר להם ראש הבולשת, כי לדעתו כל אורח נאמן מחויב למצוא עילות ועלילות שונות על כל היהודים כדי לבער אותם כליל. נכון, ונכון הדבר, אישרו בשמחה השיכורים ראש הכפר והכומר יחד, הרי זה שאנו השכלנו לעשות כך וכך עשינו בכוונה, לעשות נקמה ביהודים. מתוך זה נתברר לו האמת, והמוזג יצא זכאי, והיהודים נשמו לרווחה.

כך אומר יהודה ליוסף הצדיק, באוני אדוני ידבר נא עבדך, כלומר, עבדך שעל ביתך, הוא ידבר ויגלה לך, לך בודאי יגלה שהוא הוא אשר עשה הקונץ הזה, אך אל יחר אפך בעבדך, תאמר לו כי כמוך כפרעה, תסביר לו שעשה רצונך ורצון פרעה, שגם אתם מעוניינים להעליל עלילות על העבריים הללו, ואז יגלה לך את האמת ויווכח מי הוא אשר שם עלילות.

(אוצר חיים)

בינתיים נודע בדוברובנה כי מנהל האחוזה עומד להגיע בליווי מחנה של פרשים, על מנת להוציא את הפרוש מבית המדרש ולהביאו, בטוב או ברע, אל אחוזת הפריץ. הרב וראשי הקהילה קיימו אסיפה מזורזת והודיעו ליהודים בעיר להישאר בבית ואפילו לא להציץ מן החלונות, כדי שלא תיווצר לגויים עילה להכות ביהודים. אך משלחת מצומצמת שהיתה מורכבת מן הרב וראשי הקהל, הלכו לבית המדרש בו ישב הפרוש כדי להמתין לבוא הפריץ ופמלייתו. הם קיוו להשפיע עליו באמצעות תחנונים ובכיות שלא לפגוע ברבי פייביש העניך הקדוש.

מיד כאשר נכנס הפריץ לבית המדרש והשוט בידו מוקף באנשיו החצופים, צעד הרב לקראתו וביקש ממנו לא לפגוע בפרוש בהצביעו על הפרוש המכונס בפנינו בעיניים קשורות ואומר תהלים. מנהל האחוזה הגיב בעקשנות, התפרץ לעבר הפרוש וניסה לגבור בקולו על קולו המתנגן, אך הפרוש לא נע ולא זע. הפריץ התרגז והחל להצליף בשוטו באויר כלפי הפרוש, אך לפתע נשטט השוט מידי הפריץ, כשירו צונחת אין אונים וגופו מזדעזע כאילו נתקף עווית.

כאב עז פילח את ידו וחדר לכל גופו, ומפיו נמלטה צעקת "הצילו!" הפרוש המשיך לומר פסוק אחר פסוק, ופרק אחר פרק כאילו לא אירע דבר, וכמי שלא חש במתרחש סביבו. אנשי פמליית הפריץ חדלו מלחשוב על הפרוש, וזעקות הכאב של אדונם הפילו עליהם אימה. הם נאלצו לשאת אותו מבית המדרש, השכיבוהו במרכבה ושבו לבתיהם אבלים וחפווי ראש.

ששה שבועות שכב מנהל האחוזה חולה כשכל גופו ייסורים גדולים. פעמים רבות שלח אל הקדוש כדי לבקש סליחתו, אך לא הצליחו לדבר אתו, שכן עיניו ואוזניו היו סגורות, והוא פקח אותן רק לקריאת התורה. הפריץ פנה אל כל הרופאים כדי לחפש רפואה למחלתו, אך לא נמצא מוצא אחר מלבד קטיעת היד שהושטה לעבר הפרוש. מאז, איש לא פקפק יותר בקדושתו של הפרוש, וכל היהודים והגויים נוכחו בגדלותו של אומר התהילים.

צ'ין אדם לחברו

לא נתכבדתי בקלון חברי

סיפר הרה"ק רבי זושא מהאניפאלי זיע"א, שבהיותו תלמידו של הרב הקדוש המגיד רבי מיכל מזלאטשוב זיע"א, עלב בו פעם רבו הקדוש. לאחר כן פנה רבו המגיד ופייסו ובקש מחילה ממנו, מחל לו בכל פה ובכל לב, רבי זושא היה תמיד כולו לימוד זכות לכל אדם באשר הוא, ללא שמץ של הקפדה כלפי מישוהו, ובוודאי לרבו הקדוש. בטרם הלכתי לישון, בא אלי עוד פעם מורי ורבי הקדוש ופנה אלי שוב: ר' זושא מחול לי, השבתי שוב, אני מחול רבי, מחול בכל לב. והנה בשכבי על מיטתי הופיע אצלי בהקיץ אביו הקדוש של מורי ורבי מעולם העליון, הרב הקדוש רבי יצחק מדראביטש זיע"א ואמר לי: בן אחד הנחתי בעולם התחתון בן שהוא סגולה בעולם, ואתה רוצה לאבדו על ידי שעלב בקך רבי, עניתי, הלא מחלתי בכל לב, מחלתי וחזרתי ומחלתי, ומה עוד עלי לעשות? אמר לי, לא זו מחילה תקרא, אין זו מחילה עדיין, בוא נא עמי ואראך מחילה מזה, קמתי ממשכבי והלכתי אחריו, הגענו עד למקוה, ואז ציוה עלי לטבול שלש פעמים, ובכל טבילה וטבילה לומר שאני מחול לבנו ואין לי קפידה כלל. מלאתי אחר דבריו ככל שהורה לי, כשיצאתי מהמקוה ראיתי שפניו של הרה"ק נוהרים באור גדול מאד, ואני אפשר להביט

בהם באורם הבוהק. שאלתי אותו במה זכה לכך? אמר לי שזכה לקרני הוד, משום שהיה נזהר כל ימיו בשלושה הדברים שר' נחוניא בן הקנה מנה אותם שבעבורם האריך ימים, "לא נתכבדתי בקלון חברי, ולא עלתה על מיטתי קללת חברי, וותרן בממוני הייתי" (מגילה כ"ח) והוסיף הרב הקדוש ואמר לי שמה שהוא השיג על ידי שלושת הדברים הנזכרים, אפשר להשיג על ידי שמחה.

מלאכתו של מי חשובה

בשמים יותר

הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א הלך עם תלמידו לומר שיעור בישיבת עץ בירושלים, בדרך החל לרדת גשם הם זירזו את פסיעותיהם, והנה פתאום עצר אותם יהודי אוסף תרומות וביקש להתרימו, ר' איסר זלמן עצר והחל לחפש כסף כדי לתרום לאותו אדם, כל אותה שעה המשיך הגשם לרדת, לאחר שנתן את תרומתו והם המשיכו ללכת, אמר לו התלמיד אין זה ראוי מצדו של אותו אדם לעכבנו בגשם, ומה עוד בשעה שהרב ממחר לומר את שיעורו, השיב על כך רבי איסר זלמן בענווה: אני מלאכתי לומר שיעורים והוא מלאכתו לאסוף נדבות, אין לדעת מלאכתו של מי חשובה בשמים יותר, שלי או שלו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ז' טבת

הרה"ק רבי צבי בן רבי ישראל בעש"ט זיע"א (תק"מ) הרה"ק רבי ברוך מקאמינקא (תלמיד הבעש"ט) הרה"ק רבי מרדכי יוסף מאיוביצא ב"ר יעקב (תרי"ד)

יום ראשון ח' טבת

רבי שבתי מראשקוב ב"ר שלמה זלמינא (תרמ"ג) רבי יוסף אלימלך מקשאנוב ב"ר משה (תרס"ז)

יום שני ט' טבת

עורא הסופר (ג"א - תמ"ב) נחמיה בן חכליה הרה"ק רבי אברהם חיים ב"ר נפתלי שור (תורת חיים - שצ"ב)

יום שלישי י' טבת

זכריה בן ברכיה בן עדו הנביא (ג"א תמ"ח) מלאכי הנביא הרה"ק רבי נתן ב"ר נפתלי הירץ מברסלב (תר"ה) הרה"ק רבי מאיר שלום מקאלישין ב"ר יהושע אשר מפאריסוב (תרס"ג) הרה"ק רבי אברהם אבא ב"ר יוסף מפטיסבורג (תש"ן)

יום רביעי י"א טבת

הרה"ק רבי משה ב"ר הלל (ערוגת הבושם - תקמ"ה) הרה"ק רבי דוד מזלאטיפאלי ב"ר יוחנן מראחמיסטריווקא (תר"ע) הרה"ק רבי יהושע ב"ר מאיר מדויקוב (עטרת יהושע - תרע"ג)

יום חמישי י"ב טבת

הרה"ק רבי משה הלוי סופר מפשעווארסק ב"ר יצחק (אור פני משה - תקס"ו) הרה"ק רבי מרדכי חיים סלונים ב"ר יהודה לייב (תשי"ד)

יום שישי י"ג טבת

הרה"ק רבי משה מלעלוב ב"ר דוד (תרי"א) הרה"ק רבי מנחם מענדל מווישאוו ב"ר ישראל (תש"א)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "באני אורח" ו"פרטים יוסף הרמ"ע על המצוות.

המפסיק ממשנתו (י"א)

מי שישב ללמוד, והייצר מפתחו לדבר עם זה, ולהפסיק באמצע הלימוד, שזה עבירה גדולה, ולעיתים מאכילין אותו גחלי רתמים. (חגיגה דף י"ב ע"ב), או שהיצר מפתחו לקצר זמן הלימוד, ולילך לכאן או לכאן, יחזק לבו בבטחון בה, הגם שלא אדבר ולא אלך, עם כל זה הקב"ה יעזור לי, ויגמור בעדי לכל טוב, ואז הקב"ה בוודאי יעזור לו ויגמור בעדו לכל טוב. (שומר אמונים, מאמר הביטחון והתחזקות, פרק כ')

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ ומכל החברות
052-7655-222

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'לכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת וַיְגֵשׁ - נְשִׁמֵּרֵת הַפָּה

"כִּי עֲבַדְךָ עָרַב אֶת הַנַּעַר מֵעַם אָבִי ... וְחֻטְאֵתִי לְאָבִי כָּל הַיָּמִים" (בראשית מד, לב)

האדם צריך להיזהר בכל דבר שהוא מוציא מפיו. מהשמיים תובעים מן האדם לקיים את התחייבותיו. זאת הסיבה שאומרים לנפטר: "מחול לך" ועושים לו התרה.

ב'ספר חסדים' מובא מעשה באדם שגסס ל"ע במשך שלושה ימים. לפתע צעק: "התירו לי! התירו לי!". הלכו לחכם, והורה להם שיעשו לו התרה, ונפטר מיד.

החכם הסביר לאחר מכן, שנראה שהיה על הנפטר איזה חוב, נדר או שבועה. לכן לא היתה לו רשות לעלות לעולם הבא, אך היתה לו זכות לצעוק שיתירו לו. על ידי התרה זו שעשו לו, זכה לנוח בשלום על משכבו.

הגאון הרב בן ציון מרדכי חזן זצ"ל (מייסד ומנהל ישיבת 'פורת יוסף' ו'שושנים לדוד') סיפר שבבגדאד היתה אישה שגססה בביתה במשך שבוע שלם ובני הבית לא ידעו מה לעשות עימה.

בסוף הלכו למקובל האלוקי הרב יוסף חיים והוא נתן להם נוסח מסוים לקרוא לידה במניין. הם אספו עשרה אנשים, וכולם קראו את הדברים. בטרם הספיקו לעבור את מפתן הבית, כבר פרחה נשמתה.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

שעה	כניסת לכת	צאת לכת	היוון תפ
17:44	17:13	16:01	י"מ
17:39	17:10	16:17	ת"א
17:39	17:09	16:17	מ"ב
17:44	17:13	16:21	כ"ב

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי' בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלוטס יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

יהודה לקח על עצמו את הערבות להביא את בנימין חזרה לאביו. הוא פונה לאביו ואומר: "אֲנֹכִי אֶעֱרְבֶנּוּ מִיָּדִי תִּבְקָשׁנוּ. אִם לֹא הִבִּיאֲתוּ אֵלַיךְ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ, וְחֻטְאֵתִי לָךְ כָּל הַיָּמִים" (בראשית מג, ט).

בפועל יהודה לא קיים את הערבות ולא השיב את בנימין, שהרי יעקב אבינו הוא זה שירד למצרים ושם ראה את בנימין.

אי קיום ערבות זו גרמה לו לדבר נורא- במשך ארבעים שנה היו עצמותיו מגולגלות בארון, כדברי הגמרא (סוטה ז ע"ב): "כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון".

רק כשבא משה רבינו ואמר: "שְׁמַע ה' קוֹל יְהוָה וְאֵל עֲמוֹ תִּבְיָאֵנוּ יְדִיו רַב לוֹ וְעֵזר מִצְרָיו תִּתְּנֶה" (דברים לג, ז), רק אז הוא נכנס לישיבה של מעלה!

בכוח מה התפלל עליו משה רבינו? מכיוון שאמר: 'אני הוא זה שנושא את ארונו של יוסף במדבר'. משום כך באותה שעה שמשה רבינו נפטר, יהודה נכנס לגן עדן.

כך היה עם דוד המלך שאמר: "אִם אָבֹא בְּאֶהָל בֵּיתִי אִם אֶעֱלֶה עַל עֵרֶשׂ יְצוּעֵי. עַד אֶמְצֵא מְקוֹם לָהּ מְשֻׁכְּנוֹת לְאָבִיר יַעֲקֹב" (תהילים קלב, ד-ה).

בגלל הנדר הזה נשמתו של דוד המלך נשארה שבע שנים מחוץ לגן עדן. רק ביום ששלמה בנו חנך את בית המקדש. רק אז נשמתו נכנסה לגן עדן!

שני המקרים האלו מלמדים אותנו עד כמה

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
להצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי
להצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - צום עשרה בטבת

מה הן ההלכות של צום עשרה בטבת?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

בעשרה בטבת התחיל מלך בבל לצור על ירושלים כדי להחריב אותה. לכן, אנחנו מתענים ביום זה, כדי להכניע את ליבנו ולחזור בתשובה שלימה. אנחנו מתחננים לפני בורא עולם, שירחם עלינו וישוב לגאול אותנו גאולה עולמית. הצום מתחיל בעלות השחר ומסתיים בצאת הכוכבים.

בתי-כנסת רבים נוהגים להקדים את תפילת מנחה, כדי שיספיקו לסיים את התפילה לפני השקיעה והכהנים ישאו את כפיהם. אם מתפללים מנחה גדולה (לפני פלג המנחה), הכהנים לא נושאים את כפיהם.

חייבים להתענות ביום עשירי בטבת, ופורץ גדר ישכנו נחש. אבל קטנים, כלומר בן שעדיין לא מלאו לו שלוש-עשרה שנים ויום אחד, ובת שלא מלאו לה שתיים-עשרה שנים ויום אחד, פטורים לגמרי מן התענית. הם לא צריכים להתענות אפילו כמה שעות. אפילו אם יש להם דעת להתאבל על חורבן ירושלים, כל שלא הגיעו למצוות, הרי הם פטורים מתענית זו. אפילו אם הם רוצים להחמיר על עצמם ולהתענות - יש למחות בידם, שלא יעשו כן.

מעוברות ומניקות פטורות מתענית עשרה בטבת. לעניין זה, מעוברת היא אישה שעוברת ניכר, כלומר שעברו שלושה חודשים מתחילת ההריון. אם היא סובלת ממיחושים והקאות היא פטורה מתענית זו, גם לפני שעברו שלושה חודשים מתחילת ההריון, ובפרט אם כבר עברו ארבעים יום מתחילת ההריון.

מעיקר הדין, מינקת היא אישה בתוך עשרים וארבעה חודשים מזמן הלידה. במשך הזמן הזה היא חלשה מאוד, ועדיין לא שבה לאיתנה. אישה שמרגישה שיש בכוחה להתענות בקלות, תשאל רב מורה הוראה אם היא יכולה להתענות.

חולים פטורים מן הצום. אדם חלש או זקן מאוד שמצטער בצום, וחושש שאם יתענה, יחלש ויחלה - פטור מהצום. חולה שהתרפא, אבל עדיין מרגיש חולשה, וחושש שאם יתענה יהיה חולה שוב - פטור מהצום.

אם בטעות בירך על מאכל ולפני שהכניס אותו לפיו נזכר שהיום צום, יטעם מעט, כדי שברכתו לא תהיה ברכה לבטלה. אחר כך חייב להמשיך לצום, אבל לא יאמר בתפילת העמידה 'עננו'. הוא לא צריך להתענות ביום אחר במקום הצום ששבר.

יום עשרה בטבת נקבע כיום הקדיש הכללי. ראוי להדליק נר נשמה לעילוי נשמת הנרצחים בשואה הי"ד.

עֲשֵׂית חֶסֶד וְשִׁכָּרָה

אנחנו לא יכולים לתאר ולשער, מה השכר העצום של קיום חסד עם הזולת. לא לחינם רבותינו אמרו, שאדם שעושה חסד עם הזולת, בורא עולם שעושה עימו חסד. רמז לדבר, שכן המלה חסד מורכבת משתי מלים - חס וד'. דהיינו בורא עולם חס עם אותו אדם העושה חסד עם הזולת. להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'קניין תורה'. יש בו כדי ללמדנו עד כך:

לפני מספר שנים בערב יום חמישי הגיע יהודי חלש ונכה לבית הכנסת 'שומרי שבת' בלב שכונת בורו-פארק בניו-יורק. אותו יהודי פנה לגבאי וסיפר לו שהוא צריך להגיע לקנדה. הוא שאל את הגבאי האם הוא יודע אם יש מישהו שמתכנן לנסוע לשם ואז הוא יצטרף אליו. הגבאי ר' הלל זאקס הכריז בקול וביקש שמי שמכיר מישהו שמתכנן לנסוע ברכבו, שיצרף את היהודי הנכה לנסיעתו.

אחד מהנוכחים היה צריך להגיע לקנדה. התכנון המקורי שלו היה לטוס למחרת בבוקר. מדובר בטיסה בת שעה וחצי. כששמע את הדברים, רחמיו נכמרו על אותו נכה. הוא החליט לנסוע לקנדה ברכבו, למרות העובדה שנסיעה כזו אורכת כשמונה שעות! בשביל מצוות חסד, הוא מוכן להתאמץ. הוא החליט לצאת מוקדם ככל האפשר, כדי שכאשר יגיע לבית, יוכל לנוח קצת לפני כניסת שבת.

הוא יצא עם רכבו באותו ערב. כל הלילה נסע עם היהודי הנכה. בשעות הבוקר המוקדמות הגיע לביתו שבקנדה. הוא פתח את דלת ביתו. רק נכנס, ומיד גילה עשן סמיך שכיסה את פניו. הוא רץ במהירות וראה כי דליקה פרצה במטבח. 'למזלו' האש עדיין לא התפשטה. הוא ב"ה הצליח השתלט על הדליקה וכיבה אותה.

כל אותו זמן, בני הבית נמו את שנתם בשלווה בקומה השניה ולא הרגישו דבר. היהודי סיים בשבח והודיה לה' יתברך: "איני יכול לחשוב, מה היה קורה אם הייתי נשאר עם התכנון המקורי לנסוע למחרת ולהגיע הביתה בצהריים. לא זו בלבד, אלא אפילו אם הייתי מגיע לביתי כמה דקות לאחר מכן - מה היה עלול לקרות".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

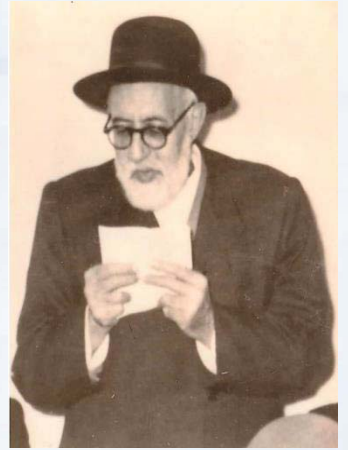
נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - חכם הרב משה יחזקאל צאלח זצ"ל

חכם הרב משה יחזקאל צאלח זצ"ל - נולד בערך בשנת ה'תרנ"ד (1894) בבגדאד. כבר כשהיה עלם צעיר השקיע את ראשו ורובו בעולם התורה. ניכר כי לגדולות נוצר. בתחילת דרכו למד בישיבת 'תומכי תורה'. כשהיה בן שבע-עשרה שנים הוסמך להוראה על ידי גדולי חכמי בגדאד. למד בבית-המדרש 'בית זלכה'. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, רבינו גויס בכוח על ידי השלטונות. רבינו נשלח לשדה הקרב ללא תנאים בסיסיים וללא הכשרה מינימאלית וראה ניסים גלויים.

לאחר חמש שנים חזר לבגדאד. מיד לאחר מכן פרצה מחלת המלריה. רבינו הגיע עד שערי מוות ובחסידי שמיים התרפא לאחר שני ניתוחים. בהמשך התמנה לשמש כאחד מראשי הישיבות בבית-המדרש 'בית זלכה'. בשנת ה'תש"ד (1944) עבר ללמד בבית-המדרש 'מנדאני'. רבינו הדריך את הרבנים ואת התלמידים וזכה להגדיל את מספר התלמידים ל-780.

נישא לראשונה בשנת ה'תר"פ (1920). לאחר שהמתין 28 שנים בהם שבהם לא זכו לפרי בטן למרות תפילותיו הרבות, נאלץ לגרש את אשתו ובשנת ה'תש"ח (1948) נישא בשנית. בשנת ה'תשי"א (1951) עלה לארץ עם אשתו ושני ילדיו. בהתחלה נשלחו למעברה 'עין שמר'. שנה לאחר מכן הגיעה משלחת מטעם יהדות בבל וביקשו מרבינו לשמש כרבה של המעברה 'נחלת יהודה'. רבינו הסכים למרות החיים הקשים במעברה בפחונים ושם הרביץ תורה ברבים.

דאג לבניית בית-הכנסת אליהו הנביא. שימש כרבה של מעברה 'נחלת יהודה' וכרב בית-הכנסת עד יומו האחרון. משכורתו הדלה לא הספיקה ורבינו נאלץ לבקש סיוע מלשכת הסעד. למרות מצבו הגשמי פיזר צדקה ביד רחבה וארגוני צדקה וחסד וישיבות פנו אליו רבות לבקשת עזרה. הסתפק במועט בבית קטן וצנוע. בספריו נמצאו קבלות של תרומות לארגוני צדקה מכל הארץ.

דקדק במצוות הכנסת אורחים. ענוותן. הסתיר את כתיבת חידושי תורתו. ידע את מועד פטירתו. נפטר בי' טבת ה'תשכ"ו (1966). חי כ-72 שנים. ציונו בבית-העלמין שיכון גורדון בראשון לציון. ישיבת 'הרב משה יחזקאל אלצאייג' נקראה על שמו וכן הרחוב שבו התגורר נקרא 'רחוב הרב משה צאלח'. גם כיום המתפללים על ציונו זוכים לראות ישועות.

אביו: חכם הרב יחזקאל (עבד לפרנסתו כצורף. היה בקי בש"ס ומפרשיו וכן היה מקובל). **סבא (מצד האב):** חכם הרב צאלח. **אימו:** מרת תפאחה (אחינית חכם באשי ר' אברהם הילל, חכם ר' יחזקאל הלוי אל ואכיל וחכם באשי ר' יצחק שלמה מגל"ד). **סבא (מצד האם):** חכם הרב מאיר חורש. **נשותיו:** מרת רג'ינה (זיווג ראשון. נישאו בשנת ה'תר"פ-1920. בת ר' משה מזרחי), מרת נזימה (זיווג שני. נישאו בשנת ה'תש"ח-1948. בת ר' פינחס). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' יחזקאל, ר' פנחס, ר' אברהם, ר' יצחק, מרת שמחה, מרת שושנה ומרת רחל. **מרבותיו:** אביו, המקובל חכם ר' יחזקאל, המקובל חכם ר' יהודה פתיה (היה רבו המובהק), המקובל חכם ר' שמעון אגסי. **מתלמידיו:** הגאון המקובל הרב יוסף זליכה (רבה של פרדס כץ). **מספריו:** פני משה - על התורה בדרך הפשט **ויקהל משה** - על התורה בדרך הפרד"ס **ביגדי ישע** - על הנ"ך **ימולך לימין משה** - פירוש על הש"ס **יוגד משה** - על אגדות הש"ס **ישמח משה** - מצוות וענייני הנישואין **ויסתר משה** - על הזוהר הקדוש ותיקוני הזוהר **משרת משה** - על האידרות רבא זוטא ופירוש על יין הרקח **ימילי דחסידותא** - על ספר חסידים **יערך לחם** - פלפול על הש"ס ומדרשים וספרי קבלה. בנוסף כתב פיוטים רבים.

אחותו רוזה סיפרה שפעם אחת היא עברה בשוק בבגדאד וראתה שם את אחיה חכם משה. היא דיברה איתו במשך עשרים דקות. היא הגיעה אליו בערב ואמרה לו שרוצה להמשיך לדבר איתו בקשר למה שדיברו היום בשוק. רבינו שאל: "מתי דיברת איתי?". לרגע היה קשה להבין את כוונתו והיא ענתה: "היום דיברנו בשוק במשך עשרים דקות". רבינו השיב לתדהמתה: "אה, זאת את היית!". היא היתה פשוט המומה והבינה שדיברה איתו עשרים דקות בלי שאחיה חכם משה הסתכל עליה כלל. רבינו לא ידע שהיא אחותו וזאת משום ששמר על עינוי הקדושות.

באחד מימי ראש השנה לאחר פטירתו של רבינו, בנו התפלל בבית הכנסת 'אליהו הנביא' שאביו הקים. באמצע התפילה התפתח ויכוח בין המתפללים לגבאי בית הכנסת. במוצאי החג בנו של רבינו התקשר לאחותו שמתגוררת בצד השני של הארץ ושאל בשלומה. היא בתשובה שאלה אותו: "מה קרה היום בבית הכנסת?". הוא ענה: "למה את שואלת?". היא סיפרה לו שחלמה בלילה שאביה בא אליה והביא לה דף שכתוב בו את ישרותו של גבאי בית הכנסת והורה לה לתלות אותו על פתח בית הכנסת. בנו כששמע זאת התרגש לראות שאביו שומר על שלום בית הכנסת שהקים גם לאחר פטירתו. בנו רץ לגבאי בית הכנסת לספר לו שמשמיים הודיעו על כשרותו וישרותו.

אחד משכניו של רבינו קיבל אירוע מוחי ל"ע. הוא הובהל לטיפול נמרץ בבית"ח. הרופאים אמרו שיש לו חיידק במוח, ובנוסף לאירוע מוחי והתקף לב שעבר - שעותיו ספורות. בנו שהתגורר בחו"ל שהה באותה עת בירושלים. כששמע זאת הרגיש דחף ללכת להתפלל בקבר רבינו. הוא הלך לבית העלמין, השתטח והתפלל לרפואת אביו, שלדברי הרופאים נותרו לו שעות בודדות לחיות. כשחזר לביתו נרדם. בחלומו ראה את רבינו אומר לו: "ישועת ה' כהרף עין. אל תדאג" ונעלם. הבן הנסער קם משנתו. בדיוק באותו רגע הטלפון צלצל ואימו הודיעה לו שהרופאים אמרו עכשיו שמצב אביו השתפר. מאותו רגע מצבו הלך והשתפר כליל. כשקם ממיטתו שאל את בנו: "היית בקבר של חכם משה?". בנו סירב בהתחלה לספר לאביו, אבל לאחר שאלות חוזרות נשנות הודה שהלך לקבר של רבינו.

סיפר אביו שבאותו הרגע שהלך לבית עלמין, ראה ששמים אותו על משטח משיש שבו רוחצים את המתים ל"ע וכולו מלא דם. לידו ראה מלאכים והנה עומדים להכריז עליו שהוא מת ח"ו. פתאום ראה את חכם משה מגיע ואמר לו "ישועת ה' כהרף עין". פסוק שלפני כן לא הכיר אותו כלל, ואז הוציא אותו משם וסיפר לו שבנו הלך להתפלל על קברו. (החומר והסיפורים מעובדים מתוך הספר 'והאיש משה' באדיבות נכדו ר' אברהם דוד)

מה רוצה ה'

לבית של סבתא. נכנסתי ראשון לבית כדי לא להפחיד אותה, במידה והיא ערה. ריח חריף של גז עלה באפי. נבהלתי וזכרתי לא להדליק אור כדי לא להעיר אותה.

כדי שכל הדירה לא תתלקח למאכולת אש, חלילה, ניגשתי עם הפנס שבידי לכירה. ראיתי שהגז היה פתוח וסיר שישב על להבה גלש וכיבה את האש, אך הגז המשיך לדלוף...

אמא, שאיבדה לא מזמן את חוש הריח, כנראה שכחה מהסיר ולא הריחה את ריח הגז הנודף בכל הבית. פתחתי את החלונות כדי לאוורר את הבית. ניגשתי לבדוק את שלום אימי, שברוך ה' היתה בריאה ושלימה... הודינו לה' על הנס הגלוי והכנסנו את הדברים למקרר כמתוכנן. חזרנו הביתה בהודיה לה', על שלא הסיר את חסדו מאיתנו...

בבוקר אשתי אמרה לי שהמקרר עובד כרגיל... בדקנו שוב ושוב ואכן הכל פעל כרגיל... התקשרתי לטכנאי בכל זאת והוא אישר שאין צורך להגיע. בורא עולם דאג שהמקרר יפסיק לעבוד כדי להציל את הסבתא, אם המשפחה!!!

בעלון 'ניצוצות' הובא סיפור לגבי אישה מנתיבות. היא ב"ה זכתה לחזור למקורות וקיבלה על עצמה לשמור את מצוות התורה. היא עבדה 18 שנים באחד המפעלים בדרום. מספר חודשים אחרי שחזרה בתשובה, קיבלה מכתב פיטורין.

בצר לה ניגשה לרב ושאלה בתמיהה: "סליחה כבוד הרב, אני לא מבينة. כשהייתי 'לא בסדר' (לא שמרתי תורה ומצוות) העבודה היתה 'בסדר' והנה כשאני 'בסדר' (כשחזרתי בתשובה) העבודה 'לא בסדר', כיצד זה יתכן?"

הרב ענה לה: "דבר אחד אני יכול לומר לך. כשמתעוררת אצלנו בעיה כזו, אנחנו משננים לעצמנו כל הזמן, שכל מה שהקב"ה עושה- הכל לטובה. יש אנשים שמבינים את הסיבה אחרי יום, יש אחרי שנה, ויש שלא רואים זאת כל החיים, אבל הקב"ה עושה רק טוב".

האישה הלכה לביתה והתחילה לעבוד על מידת הביטחון. למחרת, כשהטרנזיט אסף את העובדים למפעל, אירעה תאונה בדרך לעבודה ל"ע: שני עובדים נהרגו וארבעה נפצעו קשה.

בערב, המנהל התקשר אליה ואמר: "גבירתי, יש לנו פחות עובדים. אנחנו צריכים אותך מחר בעבודה". הקב"ה פיטר אותה ליום אחד, כדי שהיא תינצל מתאונת דרכים... אין ספק, שבאותו הזמן הפיטורים נראו כדבר רע. רק לאחר מעשה הבינה, כי ה' עשה זאת לטובתה ולתועלתה.

כידוע, אחי יוסף לא הבינו מדוע בורא עולם מגלגל עליהם את הניסיונות האלו. כיצד יתכן, שהמשנה למלך דווקא מאשים אותם כמרגלים? הם לא הבינו. מדוע המשנה למלך שואל אותם על אביהם וכן חוקר לגבי אח נוסף. מדוע הוא מתעקש, שיורידו את בנימין למצרים?

הם הבינו כי אחת הסיבות למעצרו של שמעון היא, שאם הם יביאו ילד אסופי מהרחוב וינסו לומר כי הוא בנימין, אז המשנה למלך יקח את אותו הילד, יצרף אותו יחד עם ילדים נוספים ויבקש משמעון לזהות את אחיו. משמעות הדברים היא, שאם חלילה יתפסו במעשה מעין זה, מצבם יהיה חמור.

הם תהו תהיות רבות. כיצד יתכן, שהכסף שבו הם קנו את התבואה חזר לשק? גם לאחר שהורידו את בנימין למצרים, אמרו להם שהם יאכלו עם המשנה למלך. הם ידעו שדבר זה לא הגיוני. אנשים שמואשמים בריגול מקומם בבית-הסוהר. הם לבטח לא זוכים לאכול עם המשנה למלך.

העובדה שהמשנה למלך ידע להושיב אותם לפי גילם הפליאה אותם. בנוסף, המשנה למלך אומר לאחיהם: "אַלְקִים יִחַןֶּךָ בְּנִי" (בראשית מג, כט). רק כאשר המשנה למלך התוודע לאחיו ואמר: "אֲנִי יוֹסֵף, הַעוֹד אָבִי חַי?" (בראשית מה, ג). אז הם עתה הבינו את כל התמונה. כל התהיות נפתרו.

האדם עובר ניסיונות פעמים רבות. הוא לא מבין על מה ולמה בורא עולם עושה לו את הדבר הזה. הוא היה מעדיף שזה לא יקרה. אולם לאחר מכן, בדיעבד, הוא לפעמים מבין כי בורא עולם עשה זאת לטובתו ולתועלתו.

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'טיב הקהילה' והובא מפי בעל המעשה ר' א.ה. יש בו כדי ללמדנו זאת: ברוך ה' זכינו להקים בית מלא ברכה. בורא עולם בירך אותנו בשלושה עשר ילדים בלע"ה. כל שבת מצטרפים אורחים נוספים, כך שכל שולחן שבת נערך עבור שלושים איש לכל הפחות.

ההכנות לקראת שבת מתחילות מוקדם כדי להספיק להכין מזון בשפע ולקבל את השבת ברוגע ומתוך הקפדה לקבל שבת, שהיא מקור הברכה, מוקדם ככל האפשר.

יום חמישי בחצות ליל, כאשר כל המאכלים והסלטים מסודרים במקרר לב אחד מבני הבית שם לב שהמקרר לא פועל. באתי לבדוק וראיתי שאכן הכול עדיין קר אבל המנוע לא פועל ואינו מפזר קור...

מה עושים במצב כזה? אחד הילדים תיכף הציע להעביר הכל למקרר של סבתא שגרה בניינים מאיתנו... השבתי כי ההצעה נבונה, אבל אני חושש שלא נעיר אותה משנתה חלילה... לבסוף הוחלט, שמכיוון שסבתא לבד בבית וסבא שוהה בחו"ל, ניכנס לבית בשקט מוחלט בלי להדליק שום אור בבית ונעביר את כל האוכל למקרר שלה עד הבוקר, כשנמצא טכנאי לתיקון התקלה. העמסנו הכל לרכב ומשם

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל
אביבה בת איירון ע"ה זרהבה בת שושנה ריזל ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל עמרים בן דבורה ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה
דב בן יצחק ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל
סלים בן פרחת ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל לטיף בן פרחת ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה דניאל רפאל בן חגית ז"ל
מישא אסתר בת זרהר ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל
אברהם בן טובה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל מסעוד בן יקוט ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל רפאל בן אסתר ז"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל נעימה בת גורג'ה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל חי יזי בן קלרה ז"ל
חוה בת יעקב צבי ע"ה ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
צחק יצקן בן רחל ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה
ברכה בת מרדכי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
יעקב בן נעמה ז"ל אורה בת נעימה ע"ה
שרה בת מורברי רחל ע"ה דוד יצחק בן פרחת ז"ל
אלון בן סעידה ז"ל גורג'ה בת נעימה ע"ה

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: סוד ההצלחה

פרשת ויגש

בס"ד | גיליון מס' 311

בפני מי ביקש ה'סטייפלער' זצ"ל לקום מלוא קומתו, ומדוע? =

אני יוסף! (מ"ה, ד)

עד שבנין שלכולנו יש גם הצלחות, ובהן נמקד את המבט. עד שנלמד להעריך את ההצלחות שלנו, 'לחיות' אותם גם אם הן קטנות, להתבסס מהן גם אם הן נראות מזעריות. כי האמת היא - שלכולנו יש הצלחות, כמו שלכולנו יש כשלונות. אם אנו רוצים להצליח בעתיד - עלינו להתמקד בהצלחות שלנו, זה מה שיתן לנו כח להצלחה הבאה!

פרשת השבוע מספרת על התגלות יוסף לאחיו, הנפעמים מהישארותו קדוש וטהור בתוככי מצרים - ארץ מזהמת וטמאה. איך הצליח יוסף להחזיק מעמד? כיצד התמודד בגבורה מול כל הנסיונות שגברו עליו? איך שרד את היותו אח שנוא, עבד שפל, אסיר בבית הכלא, ונותר מרומם ונעלה? - את הסוד לכך מגלה לנו התורה בפרשת 'וישב', בפסוק 'ויהי השם את יוסף ויהי איש מצליח', וכך מבאר זאת הרה"ק בעל ה'כתב סופר' זי"ע:

יוסף הצליח, והיתה לו סייעתא דשמיא, כי הוא חי כ'מצליח'. למרות חייו הקשים, ידע יוסף הצדיק לראות את ההצלחות שלו. גם כשהיה עבד או אסיר, ידע לראות את ההצלחות שבחייו, את החן שהיה נסוך על פניו, את זה שהצליח להיות האסיר הממונה על בית הסוהר. אז נכון, הוא בכלא, מצבו לא פשוט. אדם אחר במקומו היה נשבר, מתרסק, מאבד סיכוי או תקוה - אבל יוסף הגדיר עצמו כ'איש מצליח', ומכאן נטל כוחות להמשיך להצליח, עד שהפך למשנה למלך.

את הכלי הזה, כדאי כל כך לאמץ. כי כולנו מכירים בחורים שחוזרים הביתה, ומספרים שהצליחו ללמוד היום רק שעה. כולנו מתמודדים עם זה ש'בקושי' הצלחנו לכוון בתפילה, רק כמה דקות, או 'בקושי' הצלחנו להתגבר על היצר, רק פעם אחת. תחושות הכישלון הללו הן אם כל חטאת, הן בורות ויוצרות את הכישלון הבא, ואת זה שאחריו.

כל מה שכדאי לעשות הוא לעצור את הגלגל ולשנות את כיוון התנועה לצד הנגדי: הצלחת ללמוד שעה? - נהדר! הצלחה גדולה! כיוונת בתפילה רק קטע אחד? - כל הכבוד, אשריך! התגברת על ניסיון רק פעם אחת? - נפלא, איזהו גיבור הכובש את יצרו! - וככל ששונה בלבנו את התודעה ונחיה את ההצלחות שלנו, נייחס פחות חשיבות לכישלונות ונמקד מבט בהצלחות שהשגנו - כך נצליח בסייעתא דשמיא עוד ועוד, ועוד ועוד, ועוד ועוד...

נסיעה אחת, 2 משמעויות הפוכות!

הסיפור הבא התרחש בשנת תשמ"ה, בהיכלה של אחת הישיבות החשובות בארץ. זה לצד זה ישבו החברותא, אשר מתוקף היותם חברותא מזה תקופה - כבר הכירו זה את זה היטב, וידעו לחוש איש את לבו של רעהו. האחד - הוא המתחן הנודע הרב משה בלוי שליט"א שסיפר את הסיפור, ורעהו - אשר נקרא לו בשם יוסף. ביום מן הימים, חש רבי משה שמשוה עם החברותא לא בסדר, לבו בל עמו, והתעניין אם קרה משהו... בתחילה, לא נראתה החברותא לספר, ניכר כי קשה עליו הדבר. אולם ככל שהתקשה להתרכז וניכרו אותות עצב על פניו, ביקש ממנו רבי משה שוב ושוב, כי יגלה את אוזנו

לכל אדם באשר הוא, יש רשימת משאלות, שאיפות ומאויים, שהוא מייחל ושואף שיתגשמו. כל אדם רוצה להצליח בתחומים החשובים לו, בדברים המכריעים את גורלו. בראש ובראשונה, רוצה כל יהודי להיות מחובר לבורא עולם, להתמיד בתורתו ולקיים מצוותיו. כל אחד מבקש לנצח את היצר על נסיונותיו החוזרים ונשנים, כל אדם חפץ להיות ירא שמים בתכלית, בעל מידות, ומצליח להגשים את שאיפותיו. לצד זאת, גם בתחום הגשמי אנשים חפצים להצליח, להרוויח יותר, להצליח יותר.

אם היעד הוא כה מוגדר, וכולנו רוצים, במילה אחת, להצליח, נותר לדון רק בשאלה מהו סוד ההצלחה. איך ניתן להצליח במה שחשוב לנו, איך עושים את הדרך אל היעד. אם כולנו כה חפצי הצלחות, נשאלת השאלה איך נוכל להגיע אל ההצלחה הנשאלת, איך נוכל לגעת בהצלחה המיוחלת?!

וכאן נחשוף את סוד ההצלחה: הצלחה היא שרשרת. כשיש הצלחה אחת - היא נותנת כח להצלחה הבאה, שנותנת את הכח לזו שאחריה, עד שהחיים הופכים לשרשרת הצלחות. צריך להצליח רק פעם אחת, ומאז ההצלחה כמעט אוטומטית!

נשמע לא הגיוני?! הסכיתו ושמעו: מה שנותן כח להצליח בחיים, היא ההצלחה הקודמת. כשתינוק עובר משלב ישיבה לעמידה - זה בגלל שבמוחו שלו מותקנת תובנה, שאם הצליח להתיישב, הוא צריך להעז עוד קצת, להתקדם עוד שלב, ולהיעמד. אחר כך, אותה תובנה אומרת לו שהוא יכול ללכת, וכשהוא מנסה ומצליח - זה מה שנותן לו את הכח להתחיל לרוץ. ומכאן - הוא מוסיף ומתקדם, מוסיף ומתפתח, מוסיף ומצליח - כשכל הצלחה היא המשך ההצלחה הקודמת.

אם זה סוד ההצלחה של פעוטות צעירים, זה גם סוד ההצלחה של אנשים מבוגרים. אז למה ילד או בחור מתבגר, לא אומר לעצמו שכשם שהצליח אתמול ללמוד רבע שעה - הוא יכול להצליח ללמוד היום חצי שעה? למה אנשים לא חיים שכשם שהצליחו להתגבר אתמול על הנסיון לפגוע במישהו, כך יש להם היום את הכוחות להתגבר על היצר המפתה אותם לפגוע בקדושת עיניהם? למה כל כך הרבה אנשים לא מצליחים להתקדם בשם תחושת ההצלחה של אמש - כאמור?!!

זהו, שכאן טמונה הבעיה: כי באיזהו שלב בתהליך ההתבגרות, אנשים נוטים לייחס חשיבות רבה מדי לכשלונותיהם, וחשיבות פחותה עד מזערית להצלחותיהם. כך מתפוגגת לה תחושת ההצלחה ומתחלפת בחוסר סיפוק, ולכן - אין ההצלחה הבאה מהיכן לשאוב כח, שכן כבר בתחנה הקודמת לא חש האיש בהצלחה, וממילא אין 'דלק' להצלחה הבאה...

שורש הכישלון עוץ בסיכום לא נכון של ההתמודדות הקודמת. כשמישהו נותן לעצמו ציון 'נכשל' על אתמול, הוא מאפס את סיכויי הצליח היום. כשהתחושה הרווחת היא 'אני לא יוצא', 'אני לא מסוגל', 'אני לא מתמודד', 'אני נופל תמיד', 'אני נכשל כל הזמן' - אין מסלול המראה שיוציא מהבוץ הזה, ושרשרת הכשלונות תימשך חלילה, עד ש...

במה מדובר. לבסוף, בקול נכאים שבור ומרוסק, סיפר יוסף כי בחודש אלול הקודם קיבל על עצמו להיזהר בשמירת עיניים, שמירה קפדנית ומופלגת. הוא הצליח לשמור את עיניו היטב, עד...

אתמול, הוצרך לנסוע לרופא שיניים, המקבל קהל במרפאה בתל אביב. הוא יצא לדרך בהחלטה נחושה לשמור את עיניו מכל נסיון, לא להביט חלילה בשום שלט פרסום, עיתון, או כל סוג של נסיון אחר. אבל, בחלוף הזמן, הנסיונות הלכו וגברו, הוא התקשה להתמודד ולהילחם, ונשבר - עיניו שטו אנה ואנה, הוא הביט לכל הצדדים, ראה את מה שאסור לראות, והנה כי כן - כעת הוא שבור ומרוסק, מרגיש מיואש. היתה לו קבלה, הוא שמר עליה באדיקות, ואתמול נפל במלחמה...

רבי משה ראה את כאבו של החברותא, ואף שכיום הוא מנחך נודע, הרי שאז היה עדיין בחור צעיר לימים, והתקשה לענות, לחזק, לסייע לידידו יוסף. הוא הביט אל השעון, וכשהבין כי שעת קבלת הקהל אצל הגאון ה'סטייפלער' זצ"ל עודה בעיצומה, ביקש מיוסף להתלות אליו, להיכנס אל אותו גאון וקדוש, לספר לו על הכאב והמצוקה, ולהקשיב לעצתו...

הם יצאו יחדיו לבית ה'סטייפלער', אשר כבר היה מבוגר מאוד, ושמיעתו - שמזה שנים אינה במיטבה - כבר קשתה עליו מאוד. כל הנכנסים אליו נהגו לכתוב את שאלותיהם על פתק, וה'סטייפלער' היה משיב לשאלות הכתובות לפניו. לפיכך, נטל הבחור פתק קטן וכתב: 'אני בחור בן 19. קיבלתי על עצמי להיזהר ולשמור בשמירת עיניים, אולם אתמול נכשלתי מאוד. מאז אין לי מנוחה, אני שבור לגמרי, אנא אני בא...'

את הפתק, בו מתומצת הסיפור, הגישו אל ה'סטייפלער', שקרא אותו ברפרוף מהיר. ואז, הרים ה'סטייפלער' את עיניו החודרות, נעץ אותן בבחור, וכדרכו - לדבר בקול רם ואף בצעקות רמות עקב קשיי השמיעה שלו, שאל בקול חוצב: 'בחור'ל, אמור לי, האם במשך הדרך התגברת ולו פעם אחת? האם לפחות פעם אחת אמרת ליצר 'לא', לא אביט לשם?'

הבחור נבהל ונבוכ, וביד רועדת השיב בכתב על הפתק: 'רבי, המצב רע ומר, נכשלתי שוב ושוב, פעם אחר פעם...' ה'סטייפלער' הביט בתשובה, ומיד שב ושאל בקול רועם: 'אבל האם תוכל לומר שלא התגברת ולו פעם אחת בודדת? אמור לי, האם לא היתה פעם אחת במשך כל הדרך בה שלטת ביצרך והתגברת?'

הבחור, חרד ומבוהל, העביר בזכרונו ברפרוף מהיר את המסע כולו, ונאלץ 'להודות' בהנהון קל: אכן כן, היו כמה פעמים, בעיקר בתחילת הדרך, בהן שלט ביצרו, אשר גירה אותו להביט ימינה ושמאלה, לבחון בעיניו שלט או מראה לא צנוע, והוא התגבר. אמת, רוב הדרך נכשל והובס במלחמה מול היצר, אבל היו גם פעמים בהן ניצח...

נהרה השתפכה על פני ה'סטייפלער', והוא נענה ואמר בזה הלשון: 'איי, אינני מגזים, אינני משקר... אינני מגזים, אינני משקר... אם היה בי את הכת, הייתי קם בפניך מלוא קומתי! הרי הנסיעה מכאן לתל אביב, היא 35 דקות כל צד. זו מלחמה קשה מאוד, ובכל פעם שניצחת והתגברת, קיימת שלוש מצוות 'יראת מאלוקיך', 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', 'ואהבת את השם אלוהיך'. שלוש מצוות בכל התגברות!'

הבחור האזין בקשב רב, לא האמין למה ששומעות אוזניו. הוא חשב כי ה'סטייפלער' ירביץ בו שיחת מוסר וחיוק, הרהר כי לבטח ישמע נזיפה על חומרת חטאו. ואילו ה'סטייפלער' - כה נרגש ומתלהב, ומוסיף ואומר, כשקולו הולך וחזק מאוד:

'אכן, אין ספק שעליך לעשות תשובה על מה שנכשלת. אבל מדוע נשברת? על מה אתה בוכה? הרי בכל פעם שהתגברת - הרי אתה במדרגת יוסף הצדיק ממש. אתה גיבור, יש לך כוחות, התגברת! מדוע אתה כה שבור? בכל פעם שאתה מתגבר - אתה עושה תשובה ומתקן, אבל ראה נא כמה פעמים התגברת, יש לך את היכולת, תילחם, תילחם, תילחם, אתה מסוגל, אתה יכול, אתה כבר ניצחת לא מעט פעמים, אתה תנצח גם בהמשך!'

ה'סטייפלער' נפרד מהבחור בחום, והבחור יצא המום, מטולטל עד עמקי הנפש. הוא נכנס שבור ומיואש, חש כי כל כולו כישלון מהלך, אין לו סיכוי ואין לו עתיד, ויש לו אפילו ראה לכך - שכן אתמול נכשל, פעם אחר פעם... ואילו ה'סטייפלער' - גדול הדור, מפנה את מבטו לכיוון ההפוך, מאיץ בו לראות את הפעמים שהצליח וניצח, ואומר לו כי בכוחו הדבר, ביכולתו להתגבר, וגם לו יש ראיות משלו...

את הסיפור הזה, מספר כאמור הרב משה בלוי שליט"א, שנכח בחדר בשעת מעשה, ומעיד כי הדברים חוללו מהפך בנפשו של הבחור השבור, והובילו אותו להצלחה רבתי בתורה ויראת שמים. והמסר מפלח חדרי לב, בוקע כל חומת יאוש:

אחים יקרים, אין מי מאיתנו שאין לו גם הצלחות. קטנות או גדולות, דרמטיות יותר או

פחות. טעות גדולה היא לייחס חשיבות רבה מדי לכשלונות, וטעות גדולה עוד יותר - לייחס חשיבות פחותה מדי להצלחות. בכל עת של נסיון או התמודדות, רצון להגשים שאיפה או להתגבר על מכשול, כל שעלינו לעשות הוא להקשיב לקולו החוצב של ה'סטייפלער':

'אתה גיבור, יש לך כוחות, התגברת! מדוע אתה כה שבור?... יש לך את היכולת, תילחם, תילחם, תילחם, אתה מסוגל, אתה יכול, אתה כבר ניצחת לא מעט פעמים, אתה תנצח גם בהמשך!'

כן, גם אתה, גם אני, כולנו. לכולנו יש הצלחות בחיים, צריך רק למקד את המבט עליהן, לחוש אותן, 'לחיות' אותן. זה מה שיתן לנו את הכח להתמודדות הבאה, זה מה שמייצר בס"ד את ההצלחה הבאה!

'ממתק' בסיום הבחינה

הסיפור הבא נוטל אותנו כ-200 שנה לאחור, אל התקופה בה ישב הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל על כס הרבנות, ונודע כגאון הדור ותפארתו. קבוצת תלמידים ביקשה להיכנס אל הגאון המפורסם ולהיבחן אצלו, ובעת המבחן - הוצגה הסוגיא הנלמדת מכל היבטיה, כשרבי עקיבא שואל והתלמידים משיבים, וכן ההיפך...

בשלב מסוים, הקשה רבי עקיבא איגר קושיא חזקה, איתנה כבדול, יצוקה בסלע. דממה השתררה בחדר, היה ברור כי אין זו עוד שאלה במבחן - שהתלמידים הצעירים אמורים לדעת להשיב עליה, אלא קושיא גאונית מופלאה, שכנראה התשובה עליה גאונית לא פחות, מופלגת מהשגתם של תלמידים צעירים. אולם למרבה הפלא, לפתע קם אחד התלמידים ואמר כי יש לו תשובה, והחל להרצות תשובה נפלאה ומנומקת, גאונית בפשטותה, ופשוטה בגאונותה...

הכל הקשיבו לתלמיד הצעיר שהשיב את השיב, ואותות התפעלות ניכרו על פני הגאון רבי עקיבא איגר, עד שלאחר התשובה הזו - שהיתה כעין 'ממתק' לסיום - בירך את התלמידים והם יצאו לדרכם. אלא שאז, לאחר שיצאו, ביקש מהמלמד שלהם להתקרב אליו, ואמר לו כי הוא מודאג בנוגע לעתידו של התלמיד שהתבלט בתירוצו, בהסבירו:

'זכורני, כשהייתי צעיר לימים, עת למדתי את הסוגיא הזו, חשתי בקושיא שהעליתי בפניכם, וכשעלה בידי לתרץ את התירוץ שהתלמיד הזה העלה - הייתי כה נרגש ושמח שהצלחתי לפצח את החידה ואת הסוגיא כולה, עד שיצאתי בריקוד. ואילו התלמיד הזה, אף שהצליח לשים את מוחו וידו על התירוץ הגאוני הזה, לא התרגש ולא התלהב, אמר אותו ברישול מה, וכבר הוא עסוק בהשתובבות בחוץ עם חבריו, בלי לחגוג את ההישג שלו, בלי לחוש את ההצלחה שלו בפענוח הסוגיא...'

וכאן, הסביר לו רבי עקיבא איגר הסבר נפלא: כדי לעלות ולהתעלות בתורה, להתמיד בה ולהפוך לגאון - צריך לחוש סיפוק מכל הישג לימודי, צריך להעניק לעצמנו את הצל"ש על כל הצלחה בלימוד. ואילו התלמיד הזה, הואיל ולא חגג את ההישג שלו, לא הרגיש את ההצלחה שלו, לא התרגש מהתירוץ שעלה בידו - מי יודע אם יצליח להתעלות, הרי הוא לא יודע לחוש מהי הצלחה לימודית, הוא לא מציין לעצמו את הצלחותיו...

סיפור נפלא זה, אותו מצטט המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, מלמד את כולנו את הדרך להצליח: כדי להצליח צריך להיות 'מצליחן' באופי. להרגיש את ההצלחות, לחגוג את ההישגים, להעניק לעצמנו ציונים לשבח לנוכח הישגים עליהם עמלנו. זהו תנאי בל יעבור, כלי קיומי בדרך להצלחה. בלי זה - אי אפשר לצמוח, להתפתח, בוודאי שלא להצליח...

אחים יקרים! במקום להיות עסוקים עם מה שלא הצלחנו, עם מה ששובר את ליבנו, עם הכשלונות שעברו עלינו, הבה נהפוך את התמונה, הבה נתחיל להביט ולחגוג על כל הצלחה, קטנה כגדולה. נכון, כישלונות וטעויות מחייבים חשבון נפש ותיקון הטעויות, אבל בתודעה הפנימית עלינו לחיות בתודעה של הצלחה, מתוך מבט על ההצלחות שלנו, על ההישגים בהם זכינו!

וככל שנחיה חיי 'הצלחה', ככל שהתחושה הזו תמלא את ליבנו, ככל שנרגיש כי אנו מסוגלים ויכולים והצלחנו בעבר - כך ייקל עלינו ותהיה לנו סייעתא דשמיא להצליח גם בהווה ובעתיד, לעלות ולהתעלות, לצמוח ולהתפתח, ונהיה כולנו 'איש מצליח' כיוסף הצדיק, בכל תחומי החיים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 990

הדלקת הנר: 16:14 צאת השבת: 17:17 רבינו תם: 17:55 (לפי אפיק ת"א),
הפטרות השבוע: ויהי דבר (יחזקאל לז).

או צרות הפרשה

פרשת "זגש"

"כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמור אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים" [מד, לב].

הערבות שלקח יהודה על עצמו להביא את בנימין לאביו, כשבפועל לא עשה זאת, כי יעקב הוא זה שבא למצרים וראה את בנימין, גרמה ליהודה לדבר נורא – במשך ארבעים שנה היו עצמותיו מגולגלות בארון, כפי שאמרו רבותינו: "כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלן בארון, עד שעמד משה וביקש עליו רחמים". רק כשבא משה רבנו ואמר: "שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו ידיו רב לו ועזר מצריו תהיה" הוא נכנס לבית דין של מעלה! ארבעים שנה היה בחוץ!

כך היה גם עם דוד המלך. דוד אמר: "אם אבוא באוהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי... עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב" ובגלל הנדר הזה נותרה נשמתו של דוד המלך שבע שנים מחוץ לגן עדן, עד היום שחנך שלמה את בית המקדש, ורק אז נכנס לגן עדן!

שני המקרים הללו מלמדים כמה צריך אדם להיזהר בכל דבר שהוא מוציא מפיו. מן השמים תובעים מן האדם לקיים את התחייבותו.

זוהי הסיבה לכך שאומרים לנפטר "מחול לך", ועושים לו התרה. אין ביכולתנו לראות במו עינינו מה פועל הדבר על נפטרים, אולם היו מקרים רבים של גוססים שסבלו במשך זמן רב, ולאחר שנעשתה להם התרה, מיד נפטרו לבית עולמם, כי פעמים רבות תלוי כנגד האדם איזשהו חיוב – משפט שאמר, או חלילה קללה, ודי בשלושה אנשים שיהרהרו תשובה בליבם ויאמרו: "מותרים לך, שרויים לך, מחולים לך", ולאחר מכן יאמרו: "תלך לחיים טובים ולשלום".

ב"ספר חסידים" מובא מעשה באדם שגסס ל"ע במשך שלושה ימים, ולפתע צעק: "התירו לי! התירו לי!" הלכו לחכם, והורה שיעשו לו התרה, ונפטר מיד. לאחר מכן הסביר החכם שנראה שהיה עליו איזה חוב, נדר או שבועה, ולכן לא היתה לו רשות לעלות לעולם הבא, אך היתה לו זכות לצעוק שיתירו לו, וכך נח בשלום על משכבו. רבי בן ציון חזן זצ"ל, סיפק שבבגדד היתה אשה אחת שגססה בביתה במשך שבוע שלם, ובני הבית לא ידעו מה לעשות עימה. לבסוף הלכו לרבנו יוסף חיים והוא נתן להם נוסח לקרוא לידה במניין. הם אספו עשרה אנשים, וכולם קראו את הדברים, ובטורס הספיקו לעבור את מפתן הבית, כבר פרחו נשמתה. הידיעה על חומרת הדברים תועיל לבל נוציא בקלות מפינו נדרים ושבועות, וכמובן – אם נעשו נדר או שבועה נזדרז ביותר בקיומם (דורש ציון).

"ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל חבריו ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבריו" [מתוך הפטרת מקץ].

הפטרה זו היא מספר יחזקאל פרק ל"ז. הפרק שלפני כן, פרק ל"ו, עוסק ב"חזון העצמות היבשות" שראה יחזקאל הנביא. כתבו המפרשים שלא בכדי נסמכו שתי הנבואות הללו.

חזון העצמות היבשות, הוא בעצם נבואה על תחיית המתים. העצמות הללו היו של בני שבט אפרים, שבהיותם במצרים טעו בחשבון של ארבע מאות שנות השיעבוד. הם ספרו ארבע מאות שנה מברית בית הבתרים, ובאמת היה צריך למנות ארבע מאות שנה מלידתו של יצחק, שהיתה שלושים שנה אחרי כן (שהרי בברית בן הבתרים היה אברהם אבינו בן שבעים, ובהיותו בן מאה נולד יצחק). אבל בני שבט אפרים, כאמור, טעו בחשבון ויצאו ממצרים לפני שהגיע זמן גאולתם, ואז היכו בהם המצרים והרגום, ואת אותן עצמות החיה יחזקאל הנביא. הרי כבר כתב האברבנאל, שתחיית המתים תהיה סמוך מאוד לביאת המשיח. כלומר, אם מחר בבוקר משיח צדקנו מגיע, צריכים להתכונן לכך שתוך זמן קצר כל מתי ישראל יקומו לתחייה. מיליאדי מתים עתידים לקום. ומי ידאג להם לשיכון? ומי ידאג להם לפרנסה? הקב"ה שהוא "מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים". לכן, מיד אחרי שהתנבא יחזקאל הנביא על תחיית המתים, הוא מתנבא על המלוכה שתהיה בזמן שאחר תחיית המתים. איזה סוג מלוכה תקום אחרי תחיית המתים?

הננו מתפללים כל יום ואומרים בעלינו לשבח: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". אבל באופן מעשי, מלך המשיח הוא זה שישב על הכסא, וימלא אחר ההוראות הקב"ה באופן ישיר. נתבונן ראשית בפרוש המילים בנבואה זו.

הקב"ה אומר ליחזקאל הנביא לקחת שני עצים, כלומר שני מקלות, ולכתוב על מקל אחד: "ליהודה ולבני ישראל חבריו", כלומר שבטי יהודה ובנימין, ועל המקל השני – "ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבריו", אלו הם עשרת השבטים. מכאן ראינו שעשרת השבטים עתידים לחזור, שהרי אפרים הוא מעשרת השבטים. רחל אמנו מבכה על בניה, והקב"ה אומר לה: "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה", ומבטיח לה כי בניה ישובו. אולם נאמרו שם שתי לשונות: א. "כי יש שכר לפעולתך... ושבו מארץ אויב". ב. "ויש תקווה לאחריתך ושבו בנים לגבולם".

ההבטחה: "ושבו מארץ אויב", מדברת על יהודה ובנימין. אלו הם כל היהודים הנמצאים כיום בעולם. ואילו עשרת השבטים – איננו יודעים היכן הם כיום, הם אינם בארץ אויב, כי הם מעבר לנהר סמבטיון, אבל לעתיד לבוא – מבטיח הקב"ה לרחל אמנו – "ושבו בנים לגבולם",

גם הנביא כאן, בדבריו: "וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חברו", רומז, כאמור, על עשרת השבטים, ומתנבא על המלכות שתהיה באחרית הימים, בימות המשיח.

נשאלת השאלה: הלא לשם מה יש ממשלה בעולם? בכל מדינה ומדינה מקימים ממשלה כדי שתנהל את ענייני המדינה, ותספק לציבור את צרכיו, אם זה בביטחון, אם זה בחינוך, בכלכלה או בבריאות. והרי כשיבוא משיח, לכאורה לא נצטרך את כל זה. לא יהיה מי שיזדקק לגשת למשרד התחבורה להוציא רישיון נהיגה, או למשרד המסחר והתעשייה כדי להוציא אישור ליבוא וליצוא. כל זה לא יהיה נצרך, כי על אותם ימים נאמר: "ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר איכריכם וכרמיכם", אף אחד מישראל לא יעבוד, כמו שכתב הרמב"ם בהליכות מלכים שבימות המשיח כל ישראל – "יהיו פנויים בתורה ובחכמתה, ולא יהיה להם נוגש ומבטל, כדי שיזכו לחיי העולם הבא". כולם יישבו וילמדו תורה, ולא תהיינה דאגות של פרנסה או ביטחון.

לשם מה, אם כן, יצטרכו אז מלכות, ממשלה? מה יהיה תפקידה?

הממלכה – כך כותבים המפרשים – תהיה ממלכת התורה. תפקידה יהיה לדאוג לעניינים הרוחניים של הציבור. בעצם, אנחנו אומרים זאת כל יום ולא שמים לב: "כי לה' המלוכה ומושל בגויים... והיתה לה' המלוכה". מה הכוונה: "והיתה לה' המלוכה"? וכי עתה המלוכה אינה של הקב"ה? והרי "אפילו ריש גרוגותא משמיא מוקמי ליה", אפילו שר הממונה על הבורות, מי יישאב ממנו מים היום להשקות שדותיו ומי למחר, ושררה קטנה היא – גם תפקיד זה נגזר משמים על אדם שיזכה בו. כלפי מה, אפוא, נאמר שבימות משיח: "והיתה לה' המלוכה"?

אלא, שבימות משיח שהממלכה תהיה אך ורק לקב"ה ולא לאחר. הוא יהיה השליט היחיד, והממלכה תהיה ממלכת התורה. לפני שחטא אדם הראשון בעץ הדעת, הקב"ה היה המלך. הוא לא היה נסתר, אדם ראשון היה יכול לראותו ואף לקרוא בשמו, ואילו אחר החטא כתוב: "וישמעו את קול ה' אלוקים מתהלך בגן לרוח היום ותתחבא האדם ואשתו מפני ה'". תראו מה גרם החטא: לפני החטא הוא היה מדבר עם הקב"ה פנים אל פנים. ומשחטא – הוא מתחבא מפניו. לעתיד לבוא, בבית המשיח, יתוקן חטא אדם הראשון, ואז נחזור לראות את הקב"ה עין בעין, ככתוב בפרוש בנביא: "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (דורש ציון).

"ויאמרו החיתנו נמצא חן בעיני אדוני" [מז, כה].

לפי שהיה יוסף אומר להם שיכולו, ואמרו לו "החייטנו" - נתת לנו חיים בעולם הזה וחיים בעולם הבא, והמילה נקראת חיים (הרא"ם).

לפנינו שאלה מעניינת שהתעוררה ב"תקופת הקורונה": מעשה ביהודי בשם ישי, שמתגורר במקום נידח באחת המדינות הרחוקות. בשעה טובה נולד לאיש בן זכר ביום שלישי בשבוע. בכל אותו מחוץ אין מוהל, ובזמנים כתיקונם, כאשר נולד בן לאנשי המקום, הם מזמינים מוהל ממדינה אחרת, והלה מגיע בטיסה, מל את התינוק וטס חזרה למקומו. אלא, שבתקופה זו, בעקבות מגיפת הקורונה, נמלי התעופה נסגרו לחלוטין, וישי הרבה בתחנונים לבוראו שיזכה להכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו.

והנה, נודע לאיש, שלמיכאל, אחד מבני הקהילה היהודית במקומו, נולד אתמול, ביום שני, בן זכר. מיכאל זה הינו עשיר מופלג, ומיד לאחר הלידה הזדרז ופנה אל מוהל מומחה באחת המדינות הסמוכות, וביקש להזמין למול את בנו, באופן שהגעתו תהיה על ידי מטוס פרטי שיממן מיכאל מכספו (כמובן שהדבר כרוך בהוצאה כספית גדולה מאוד). דבר הזמנת המוהל על ידי הטיסה הפרטית, הגיע לאוזנו של ישי. מכיון שאין לו כלל אפשרות לממן טיסה פרטית, הוא פנה אל אותו מוהל ושאל האם יוכל להתעכב במקומם יום נוסף. המוהל השיב בצער שבאפשרותו להגיע ליום אחד בלבד, או ביום ב' או ביום ג'. ובכן, מכיון שישי אינו רשאי למול את בנו ביום השביעי ללידתו, הוא החליט לפנות אל מיכאל וביקש: "האם תסכים לאחר את המילה של בןך ביום אחד, ולהזמין את המוהל ליום ג', וכך גם אני אזכה להכניס את בני בבריתו של אברהם אבינו...?"

בא מיכאל ושואל: כיצד עלי לנהוג לנוכח בקשת ישי חברי?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: מעשה שהיה בתייר מארה"ב שביקר באחת הערים ברוסיה בזמן "מסך הברזל" (באותה תקופה השלטונות ברוסיה לא הרשו ליהודים לקיים מצוות ולהשיג תשמישי מצוה). יהודי המקום ביקשו שישאיר אצלם את התפילין שלו, כי כל התפילין שברשותם פסולים, ואין בידם להשיג כשרים, בגלל "מסך הברזל" החוצץ בעדם. היהודי התחבט כיצד ינהג; במידה וישאיר להם את התפילין שלו, יזכה עשרות יהודים יום יום במצות הנחת תפילין, אך דא עקא, הוא יפסיד את קיום המצוה יום אחד, עד שישוב לארה"ב. כיצד יש לנהוג בסיטואציה שכזו - האם ישאיר היהודי את התפילין שלו לאנשי המקום, או לא?

השיב על כך מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל: התייר לא ישאיר להם את התפילין שלו, מפני שאדם שיש ברשותו תפילין, חייב להניחם, ואם לא מניחם אפילו יום אחד, ביטל מצוות עשה מן התורה (והוא מעוות שלא יוכל לתקון לעולם). ולכן חייו של התייר קודמים, ואינו רשאי לבטל מצוה מן התורה אפילו כדי לזכות את הרבים. בנוסף לכך, אנשי המקום הרי אנוסים מקיום מצות תפילין, מפני שאין ברשותם תפילין מחמת גזירת השלטונות, ואין עליהם שום תביעה מן השמים על כך שנאנסו מלקיים את המצוה, ואילו התייר, שיש לו תפילין, חייב להניחם יום יום, ואם ימסור את התפילין תחסר לו מצות תפילין באותו יום, ואינו מן הדין שהחייב במצוה יתבטל ממצוותו, כדי לזכות את הפטורים ממנה.

לאור הדברות, גם בשאלתנו יש לומר למיכאל הגביר: התורה צויתנו עליו "וביום השמיני ימול בשר עורלתו", ולכן חייך קודמים ועליו לקיים את המצוה בזמנה, וישי נחשב לאנוס לגמרי, כי אין באפשרותו למול את בנו, ואין זה הגיוני שתדחה את המצוה המוטלת עליו מדאורייתא כדי לזכות אחד שפטור מהמצוה.

והלכה בידינו: "אין אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חברך" (שבת ד'). וגם בענייננו אין אומרים למיכאל חטא ולא תמול את בןך ביום השמיני כמצות התורה, כדי שיזכה ישי למול את בנו. (ומלבד זאת יתכן לטעון, שהרי ראובן לא יתבטל לחלוטין, לעולמי עד, ממצות מילה, אלא שיאלץ לדחות את המילה עד לתום סערת הקורונה, ואם כן, קיימת כלפיו הטענה: מאי חזית - מה ראית, שכדי לא למול את בןך שלא בזמנה, ולבטל ממך מצות מילה ביום השמיני, תבקש מחברך שלא ימול את בנו בזמנו, מדוע אתה עדיף ממנו?!).

לסיכום: מיכאל אינו רשאי לדחות את ברית המילה של בנו, אלא ימול אותו ביום השמיני כציווי התורה (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל הזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ אברהם בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניית בצאל בן כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ בראל בן ניצה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ז' טבת תשפ"ב: הדלקת נרות: ירושלים: 4:00 תל-אביב: 4:14 חיפה: 4:03 מוצאי שבת: ירושלים: 5:16 תל-אביב: 5:17 חיפה: 5:15 ר"ת: 5:52

פרשת זיגש

איסור הלבנת פנים

"אין לו חלק לעולם הבא..."

פעם התפלל הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל באחד מבתי המדרש וה"בעל קורא" נכשל בקריאתו. היו לו הרבה שגיאות, כשכל שגיאה מגוחכת מקודמתה, עד שהמתפללים לא הצליחו להתאפק מלצחוק.

ואולם רבי יחזקאל נשאר עומד בכל הרצינות ובכבוד ראש. לאחר התפלה ניגש אליו אחד התלמידים ושאלו בפליאה: ילמדונו רבינו, היאך הצליח להשאיר רציני בכל השגיאות שנשמעו, מילא בשאר השגיאות עוד אפשר להבין, אבל כשאמר טעות פלונית, הרי לא היה שייך להתאפק מלצחוק?

וכך השיב לו רבי יחזקאל: "באותו רגע שהוא אמר את הטעות הזו, שאמנם היה קשה לשמוע אותה ולא לחייך, צץ בראשי מאמר חז"ל: "המלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא". חשבתי לעצמי. חצקל, חצקל, חבירת עשרים וחמישה כרכים 'חזון יחזקאל על התוספתא'. חצקל, חצקל, הרבצת תורה, פעלת כל כך הרבה בעולם, היית רב בלונדון. היית חביב, עשית כך כך הרבה עבודת הש"ת. כל זה הולך כעת לפח רח"ל. לכל זה אין זכר, אין חיי העולם הבא!

"באותו רגע ציירתי במחשבה את מאמר חז"ל הזה לנגד עיני, וזה הביא אותי לכך שכל מה שהבעל קורא הזה טעה, נשארתי רציני".

הלמות עמלים - ח"ב

"עלול הוא להתבייש..."

כאשר הגאון מטשיבין-רבי זוב בעריש וייזנפעלד זצ"ל בירך פעם את ברכות ההבדלה, אירע שבאמצע הברכות נשפך יין מהכוס, ומיוו שוב יין מבקבוק שעמד על השולחן והרב מטשיבין המשיך בהבדלה. אחד מהתלמידי חכמים שנכח במקום, העיר שצריך לשוב על ברכת "בורא פרי הגפן". אך הרב מטשיבין עשה עצמו כלא שומע. וכך גם כשהלה חזר והכריז שוב ושוב בקול רם "הגפן, הגפן..."

לאחר שנשתיימה ההבדלה ואותו יהודי יצא מהבית, נשאל הרב מטשיבין מדוע לא חזר על הברכה, כפי שעורר אותו ת"ח, הלא נשפך מהכוס ומלאוהו שוב? השיב, כי ב"מגן אברהם" כתב שלא לחזור ולברך "בורא פרי הגפן", (עיין סי' רע"א ס"ק ע"ז).

הביעו השואלים את תמיהתם: אם כן, מדוע לא ענה זאת לאותו ת"ח? השיב הרב מטשיבין: "חששתי שהוא עלול להפגע ולהתבייש שנשכחו ממנו דברי ה"מגן אברהם"..."

שר התורה

כשמוכיח הזולת, יוכיחנו בצנעה, שלא להלבין פניו ברבים!

נלמד מהפסוק: "ולא יכל יוסף להתאפק לכל הניצבים עליו" (פרק מה-א)

וכתב רש"י: "לא היה יכול לסבול שיהיו מצרים נצבים עליו ושומעין שאחיו מתביישין בהודעו להם". יתר על כן מובא במדרש: אמר רב שמואל בר נחמן, לסכנה גדולה ירד יוסף, שאם הרגוהו אחיו, אין בריה בעולם מכירו. ולמה אמר "הוציאו כל איש מעליו": אלא כך אמר יוסף בלבו: מוטב שאהרג ולא אבייש את אחי בפני המצרים. (תנחומא)

מספרים חז"ל בגמרא (סנהדרין יא.): מעשה ברבן גמליאל ששלח להזמין שבעה דיינים לעליית גג כדי שיהיה מושב בית דין לעיבור השנה. השכים רבן גמליאל ומצא שם שמונה דיינים. אמר: מי הוא שעלה שלא ברשות, שירד! עמד שמואל הקטן על רגליו ואמר אני הוא שעליתי שלא ברשות. ואומרת הגמרא שבאמת שמואל הקטן היה מהמוזמנים, ואדם אחר נכנס שלא ברשות, ומחמת שלא רצה שמואל הקטן שהלה יתבייש ויתלבנו פניו לכן אמר על עצמו.

מן הראוי להביא כאן מדבריו הנוקבים של החפץ חיים [ויש בהם ענין גם למה שקורה בזמננו בארץ הקודש] שכתב לרגל הבחירות לפרלמנט הפולני (הובא באגרות ומאמרים):

"הנה בימים האחרונים רבתה בעוונותינו הרבים הקטגוריה והמריבה באחינו בני ישראל במדינתנו... שנמצאו אנשים כאלו שערכו מלחמה נגד האנשים היראים העומדים על משמרת דתנו ותורתנו הקדושה בכל השאלות העומדות על הפרק, ובכל מיני אמצעים ותחבולות שונות יצאו כנגד היראים ושפכו עליכם בוז וקלון ועשאום ללעג ולקלס... וגרמו נזק רב לעמנו... ומה נואלו האנשים האלו במעשיהם..."

"ומה אם המלבין פני יחיד ברבים אין לו חלק לעולם הבא, מכל שכן אם מבייש ומבזה רבים, ועל אחת כמה וכמה רבנים גדולי תורה ויראה, בוודאי עוונם גדול מאוד. ולהיפך, אותם האנשים היראים המוסרים נפשם על קיום דתנו ותורתנו הקדושה, אל יפול רוחם עליהם ואל ירד לבבם, כי גואלינו חזק ה' שמו, והוא יכול להושיענו בכל האופנים".

"ואיתא (במדרש שוח"ט) עה"פ "ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי וגם ראיתי את הלחץ"..." ופירשו במדרש שלחצום בחירופים וגידופים שעשו את ישראל ללעג ולקלס... ודבר זה עורר רחמי שמים ונגאלו. וכן הדבר בזמננו, שמתוך זה שעשו את גדולי התורה לכלימה, יעוררו רחמי שמים עלינו ויושיענו מצרותינו".

עלון "איטש לרעהו" פרשת זיגש הוקדש לעילוי נשמת

הרב החסיד ר' יעקב קאפל צבי בן ר' מרדכי ז"ל

שיום היארצייט חל בעשרה בטבת ומנוחתו כבוד בהר הזיתים ירושלים עיה"ק תובב"א

ת.נ.צ.ב.ה.

חתנו, משפחת ר' מרדכי מנדל, וינה-אוסטריה

חתנו, משפחת ר' יוסף בנימין הכהן, בני ברק-ישראל

חתנו, משפחת ר' נתן אפטרגוט, אנטוורפן-בלגיה

מעלה נשגבה שלא לנטור למרעים לו, ואף להשיב טובה תחת רעה!

נלמד מהפסוק: "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי... כי למחיה שלחני אלקים" (פרק מה-ה)

נמצאנו למדים מעלתו המופלאה והנשגבה של יוסף הצדיק, אשר לא די שמחל לאחיו שהשליכוהו לבור נחשים ועקרבים ואחר כך מכרוהו לעבד, אלא אדרבה, עוד ניחמם ועודד את רוחם ודיבר על ליבם כי מעשיהם גרמו לו ולהם טובה גדולה: ובוזה הבהיר להם כי זכאים הם ולכן גלגל הקב"ה זכות על ידם.

כאשר יתבונן האדם בגודל חובותיו כלפי שמיא, יחפוץ לכפר עוונותיו ולמעט מחובותיו ע"י העברה על מדותיו. וכביאורו הנפלא של החפץ חיים (בספרו עה"ת) עה"פ כי תשה ברעך משאת מאומה (דברים כד-י) ופירש רש"י: "מאומה" - חוב של כלום.

וצריך להבין - שואל הח"ח - הלא ביותר צריך הכתוב לזרז על חוב גדול של כמה אלפים, ואילו כאן משמע שרק על "חוב של כלום", לא תבוא לעבוט עבוטו, אבל על חוב גדול וכי אפשר לעבוט עבוטו?

אלא מבאר הח"ח בהקדם דברי רש"י (בפרשת משפטים) לענין השבת העבוט שאומר הקב"ה, כמה אתה חייב לי. והרי נפשך עולה אצלי כל לילה ולילה ונותנת דין וחשבון ומתחייבת לפני ואני מחזירה לך, אף אתה טול והשב ע"כ.

וידועים דברי הרמב"ם (פ"א מהלכות דעות ה"ז) לענין נקימה ונטירה שכתב שם: "ראוי לו לאדם להיות מעביר על מדותיו על כל דברי העולם, שהכל אצל המבינים דברי הבל והבאי, ואינו כדאין לנקום עליהם". ועל כן ציונה התורה "לא תיקום ולא תטור את בני עמך".

ומענה - אומר הח"ח - בא הכתוב להורות שכל החובות אף הגדולים ביותר שאדם נושה בחברו, הם בבחינת "חוב של כלום" לעומת החובות העצומים שאדם חייב להשי"ת, כי העולם הזה כולו של הבל. והנה מה שאמר הכתוב "כי תשה ברעך משאת מאומה", היינו החוב שאתה נושה בו הוא "חוב של כלום" נגד מה שאתה חייב לי, ואעפ"כ אני מתנהג עמך ברחמים, אף אתה לא תבוא אל ביתו של רעך לעבוט עבוטו.

סח הגאון **רבי יחיאל מיכל פינשטיין** זצ"ל: בסביבתו של **רבינו הגר"א** זצ"ל התגוררו שני תלמידי חכמים גדולים. אחד מהם היה נוהג כל ימיו בהקפדה בכל ענין, ולא היה מעביר על מדותיו ולא מוחל על כבודו. ואילו השני היה וותרן במדותיו ומוחל על כבודו. כששאלו את הגר"א איך להגדיר את ההבדל ביניהם, השיב: "דעו, כי ההבדל ביניהם הוא משיח"...

וביאר רבי מיכל את כוונת הגר"א עפ"י מה שנאמר בפסוק במגילת רות (פ"ג-יג): "ותשכב מרגלותיו עד הבוקר, ותקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל יודע כי באה האשה הגורן".

ועתה הבה ונתבונן: מה היה קורה אילו היה בועז מקפיד על הנהגתה של רות והיה צועק עליה ומגרש אותה מיד מן המקום, הרי רות לא הייתה נשאת לו, ואז היה נגרם, חלילה, שלא היה נולד מלך המשיח שהיה צריך להיות מיוצאי חלציהם של בועז ורות! נמצא שהעברה על המדות גרמה ללידת משיח.

הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל היה מבאר (בשם אחד הגדולים) את הפסוק "טובים השנים מן האחד" (קהלת ד-ט) ברעיון הבא: אם רואים אצל שני אנשים שהשלום והשלוה שוררים ביניהם, אין זאת אלא "מן האחד" - מאותו אחד שמעביר על מדותיו ומוותר לחברו! שאם לא כן, לא יתכן שהשנים יהיה טובים זה לזה.... [שהרי "כשם שאין פרצופיהם שוין, כך אין דעותיהם שוות"].

אימתי לשתוק ואימתי לא...

סיפר אחד מתלמידי ישיבת וולוז'ין, כי בתקופה ההיא כאשר למד בישיבה, היו כמה אנשים מחרחרי ריב שהעזו להניח מידי פעם בפעם כתבי שטנה מלאי חרפות וגידופים על עמודו של הגאון **רבי חיים סולובייצ'יק** זצ"ל שכיחן אז כר"מ בישיבה.

רבי חיים היה מעיף מבט על המכתבים הללו. הבלוי ולא השיב לחורפיו דבר. הוא היה נוהג ליטול את כתבי השיטנה ולהטמינם בכיסו בלי להגיב עליהם אף ברמז קל.

ואולם אירע פעם אחת שרבי חיים חרג ממנהגו זה והכריז: "כותב המכתב חייב נידוי!" תמהו מקורביו לפשר הדבר על מה ולמה ראה לחרוג הפעם הזאת ממנהגו?

אמר להם רבי חיים: "הפעם פגע הכותב בכבוד שמים ובכבוד התורה, על כך איני רשאי לעבור בשתיקה!"

קנין תורה

"הכל כפרת עוונות..."

כאשר הלך פעם הצדיק **רבי מנחם מנשה** זצ"ל, בליווי נכדתו, לקנות מצרכים במכולת, פגש בו אדם והתריס כנגדו בחוצפה גדולה דברי נאצה וגידופים שאין הדעת סובלתן. אך הוא כדרכו שם לפיו מחסום לבלי השיב כלל על דברי החירוף שנאמרו בפניו.

ואולם כאשר הבחין בצער ובמבוכה הרבה על פני נכדתו, פנה אליה ואמר: "בעולם הזה צריך לזכור שהכל כפרת עוונות והכל מן השמים ואיננו צריכים להגיב כלל וכלל".

חכם מנחם מנשה

"שיהיה לו רק שמחה ונחת..."

סיפר בנו של הגאון **רבי משה שמואל שפירא** זצ"ל על אביו: היה אדם שעשה עוולות וצרות גדולות לאבא והנה זמן קצר לאחר מכן אירעו לאדם זה כל מיני צרות רבות ורעות. בצר לו פנה אדם זה אלי ואמר לי כי מכיוון שברור לו שהצרות שפוקדות אותו זה בגלל הקפידא של אביו, על כן שאבקש עליו רחמים אצל אביו שימחל לו.

ניגשתי לאבא ומסרתי לו את הדברים. ענה לי אבא בנימה של הפתעה: "לא יכול להיות שהצרות שקורות לאותו אדם זה בגללי, שכן מיום שעשה לי את העוול הגדול, אין יום שאני לא מתפלל עליו שיהיה לו רק שמחה ונחת כל החיים..."

הלמות עמלים

לא כהתה עין הידידות...

בשהותו בחו"ל, פגש הגה"צ **רבי ראובן קרלינשטיין** זצ"ל ברחובה של עיר את אחד ממכריו. היה זה יהודי שעזב את ארץ ישראל לחו"ל מחמת פשיטת רגל, ואחד האנשים שהיה חייב להם כספים הוא רבי ראובן עצמו, שהפסיד בגין אדם זה סכום עתק.

והנה רבי ראובן ניגש אליו בהתרגשות ובשמחה, שאל בחום לשלמו, חיבקו ונישקו בסערת רגשות, כאילו מצא אח או בד מימי השואה או ידיד וותיק משכבר הימים. רעייתו של רבי ראובן התעניינה לזהותו של האיש, ובתשובה נקב רבי ראובן בשמו. מיד קראה בפליאה: "הרי הוא זה החייב לנו סכום עצום?"

תשובתו היתה מאלפת: "וכי מכיון שאין לאיש מאין לשלם את חובותיו, אמור הדבר להעיב על הידידות שבינינו?"

ויחי ראובן - ח"ב

שלא להשתמש ולהנות מממוזן שאינו שלנו!

נלמד מהפסוק: "וילקט יוסף את כל הכסף" (פרק מז-יב)

וכתב הרמב"ן: "שהיה [יוסף] איש אמונים שהביא את כל הכסף בית פרעה ולא עשה לעצמו אוצרות כסף... אבל נתן למלך הנוטח בו כל הכסף. וקנה לו האדמה... ומצא בזה גם חן בעיני העם, כי ה' הוא המצליח את יראיו".

נפסק בשו"ע (ח"מ ס' לב-ז): גנב וכן גזלן פסולים לעדות מעת שגנב או גזל. ואעפ"י שהחזירו, עד שיעשו תשובה". ולכאורה צ"ב: מדוע כשהחזירו את אשר גזלו אינם שבים לכשרותם, והרי לאו ד"לא תגזול" ניתק לעשה ד"והשיב את הגזילה". נמצא שבהשבתם תיקנו את הלאו כאילו לא גזלו! [וכלשון המשנה (חגיגה ט.) ופרש"י שם].

ונראה בביאור הענין עפ"י מה שיש לחקור ולדון בשאלה: מה הדין באדם שהיתה לו כוונת זדון לגזול את רעהו ואף עשה מעשה, אלא שמשום מה לא עלתה גזילה בידו [כגון שהנגזל הפקיר את החפץ והוא לא ידע], האם יפסל לעדות מחמת מחשבתו הזדונית, או מכיון שבמציאות לא עבר על ה"לא תגזול", אינו רשע וכשר לעדות?

התשובה לשאלה זו, תלויה לכאורה בהבנת סיבת הפסול לעדות של גזלן, שכן יש לנו להסתפק מדוע גזלן פסול לעדות, האם משום שהוא "רשע" שהרי עבר על ה"לא תגזול" וישנה בתורה גזירת הכתוב "אל תשת ידך עם רשע להיות עד חמס" (שמות כג-א) ולמדו מכאן חז"ל ש"רשע פסול לעדות" (ראה גמ' סנהדרין כז.) או נאמר שהסיבה שגזלן פסול לעדות הוא משום החשש שמא ישקר בעדותו, שכשם שגזל מחמת חמדת ממוז, כך גם ישקר עבור הנאת ממוז.

מעתה, אם נאמר כצד א' שגזלן פסול לעדות רק מפני שהוא רשע. וגזירת הכתוב היא שרשע פסול לעדות כמו קרוב ואשה. הרי בנידון שאלתינו, מכיון שבמציאות לא עלתה גזילה בידו ולא עבר כל עבירה, אין הוא רשע ואין סיבה שיפסל. אך אם נאמר כצד ב' שגזלן פסול לעדות מפני החשד שיעיד עדות שקר, הרי בנידון דידן, אף שבפועל לא הרשיע, אך מכיון שהיה במחשבתו לפשוט ולגזול מחמת חמדתו לממוז הזולת, ישנה סיבה טובה לחשוש בו גם שיעיד עדות שקר מחמת חמדתו לממוז ויפסל לעדות.

בקצות החושן (ח"מ ס' מו וס' נב) כתב לחלק בין רשע כמו גנב וגזלן, לרשע אחר כמו אוכל נבילות להכעיס. שזה האחרון צריך להיות מחייבי מלקיות ופסול מגזירת הכתוב. אבל רשע כמו גזלן, בכל מקרה פסול משום שחשוד לשקר בשביל חמדת ממוז. וכך כתב גם בעל "**שאגת אריה**" בספרו "**גבורות ארי**" (מכות ה:), שפסול רשע החייב מלקות הוא מגזירת הכתוב, ופסול רשע כגזלן הוא מחשש שישקר בעדותו. עיי"ש.

לפי"ז, אפשר לכאורה להכריע לענין גזלן שלא עלתה גזילה בידו, שאכן יפסל אף שלא גזל בפועל שהרי פסולו אינו מגזה"כ כמו רשע שפסול לעדות, אלא מצד שמא ישקר עבור הנאת ממוז, וכאן הרי הוכח שחומד הוא ממוז הזולת, דין הוא שיפסל לעדות שמא ישקר מחמת חמדתו לממוז. [ועדיין אפשר לדון, שמא מה שפוסלת התורה גזלן מחשש שישקר, זהו רק כשהשחית בפועל את נפשו בגזל, ולא רק במחשבה].

עכ"פ לאור זאת, נוכל ליישב את השאלה מדוע גזלן שהשיב את הגזילה [בלי שנדע ששב בתשובה, כגון שהשיב בכפייה] אינו חוזר לכשרותו, משום שהטעם שגזלן פסול לעדות [להקצה"ח] משום חשש שישקר בעדותו [ולא מגזה"כ], ולכן אף שאמנם תיקן את הלאו בהשבתו, אבל את חמדת הממוז שגרם לו לעבור על הלאו, אותו עדיין לא תיקן. ורק כשישוב מתכונתו הרעה של חמדת הממוז, רק אז לא נחשוש שישקר עבור הממוז.

"לא נעשה גנב בבת אחת..."

רגיל היה הגה"צ **רבי נתן צבי פינקל זצ"ל** - הסבא מסלבודקה, לומר, שאם מספרים על איש פלוני - מצאצאי תלמידי חכמים וצדיקים, שניגש לעגלה וגנב תפוחים, יש לדעת שלא נעשה גנב בבת אחת, אלא יש לזה שורש מדורות. הא כיצד?

ובכן, יש לשער שסבו של אותו איש, אף שהיה חסיד גדול, היה מסתתר מאחרי הבימה בבית הכנסת לשם ענוה. והיה בזה - בעומק כוחות הנפש - משום גניבת דעת... בנו הרחיק לכת קצת יותר וגנב חידושי תורה ודרש או רשם בשמו... ואילו הנכד כבר בא לידי כך שנהפך לגנב תפוחים...

המאה"ג

רק כסף כשר וישר...

פעם הגיע תקציב ממשלתי של מליון שקל לישיבת מיר, מאחד ממשרדי הממשלה. תקציב זה סודר על ידי אחד העסקים שעמל שנה שלימה כדי להשיגו.

ואולם כאשר התברר לראש הישיבה הגאון **רבי נתן צבי פינקל זצ"ל**, שהיתה שם התחכמות קטנה בהצהרות, לא הסכים ראש הישיבה בשום אופן לקחת את הכסף. הוא נימק את סרובו באומרו שתורה ניתן לבנות רק עם כסף כשר וישר.

בכל נפשך

המעטפה הסודית...

לאחר שנתמנה הגה"צ **רבי רפאל לוי זצ"ל** כרבה של שכונת "רוממה". היה שולח את בנו **רבי דוד שליט"א** מידי חודש בחודשו עם מעטפה סגורה, למוסרה לאדם מכובד מתושבי השכונה.

במשך שנים רבות לא ידע בנו מה טיבה של מעטפה זו. אולם לימים נתגלה לו סודה: לרבי רפאל נודע כי אותו אדם טוען מחמת חישובים שונים, שהוא זה שהיה צריך להתמנות לרבה של השכונה ולא רבי רפאל.

על כן החליט רבי רפאל בגודל חסידותו, להפריש סכום נכבד ממשכורת הרבנות לאדם זה, כדי להפיס את דעתו, וזאת אף בזמן שבאותם שנים חיו בדוחק ובצימצום גדול.

תפארת רפאל

נקי כפיים ובר לבב...

הגאון רבי דוד פיינשטיין זצ"ל היה אוכל את ארוחת הבוקר כל יום במסעדה מקומית, ולאחר שסיים היה חוזר להיכל הישיבה, "מתיתבת תפארת ירושלים".

באחד הימים, פנה אליו מנהל הישיבה ותמה בפניו: מדוע הוא טורח ומתאמץ להשיג לעצמו ארוחת בוקר במסעדה בחוץ ומדוע אינו יכול לאכול פת שחרית בחדרו אשר בבנין הישיבה?

תגובתו של רבי דוד היתה מדהימה. הוא הסביר למנהל הישיבה, כי כשאביו הגאון **רבי משה פיינשטיין זצ"ל** מינה אותו למסור שיעור בתפארת ירושלים לפני כששים שנה, החתים אותו אביו על חוזה.

רבי דוד הראה למנהל הישיבה את החוזה ואמר לו בפשטות: "החוזה עליו חתמתי אינו מזכיר שאוכל ארוחות מהישיבה, לכן אני לא לוקח שום ארוחה מהישיבה. אם מישהו מגיע לערוך בישיבה ברית מילה, אני אוכל קצת ממה שמגישים לפני הבחורים, כי בעל השמחה משלם על זה ורוצה שאנשים יאכלו, אבל מלבד זה אינני אוכל מהישיבה..."

עוד הוסיף רבי דוד וגילה כי במשך עשרות בשנים בהם שירת בתפקיד מגיד שיעור וראש ישיבה, מעולם לא לקח אפילו כוס חלב ממתבח הישיבה.

הלמות עמלים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

הסרגל האמיתי

החופשי מבולגרית הוא:

"עבורך זו אבן קטנה – עבור הצפרדע זה הר!"

מה אני רוצה לומר לכם? עבורכם, כל המשחק הזה שעשיתם עם המתמיד זו 'בדיחה' 'מהתלה' 'אבן קטנה' - אבל עבורו זה הר!

אל תשכחו זאת ואל תעזו עוד פעם לשחק במשחקים מסוכנים כאלה!

* * *

ככל הדברים האלה סיפר אחד מראשי הישיבות שליט"א להרה"ג רבי משה אליעזר וכטפוגל שליט"א, מח"ס 'שיח שפתותינו'.

הרקע לסיפור היה השתתפותו של הרב וכטפוגל בכינוס רבנים וראשי ישיבה, במהלכו השמיע דרשן בדיחה שגרמה לחלק מהנוכחים לצאת החוצה במחאה.

ניגש הרב וכטפוגל לאחד מאלו שעזב במחאה וביקש להבין, על מה חרי האף הזה, הלוא גם הדרשן אמר זאת רק כבדיחה. נניח שהבדיחה לא מוצלחת - אבל זו נותרת בדיחה!

בתגובה סיפר לו אותו ראש ישיבה את אשר התרחש בישיבתו הוא, עם הבחור המתמיד, ואת הגדרתו הקולעת של הרופא הבולגרי: **"עבורך זו אבן קטנה – עבור הצפרדע זה הר!"**

את הבדיחה של הדרשן - סיים ראש הישיבה - לא מבינים לעומק אלא אלו הנפגעים ממנה. אז נכון שעבורך זו בדיחה, אבל עבורם זה הרב נעוץ בליבם!

וכאשר אתה מוציא משהו מפיך המדד חייב להיות השומע ולא האומר!

אחר הדברים האלה שמח הרב וכטפוגל למצוא את יסוד הדברים בלשונם הזהב של חז"ל:

"אם יאמרו אחרים עליך דבר רע גדול - יהא בעיניך קטן. ואם אמרת על אחרים דבר רע קטן - יהא בעיניך גדול" (ברייתא כלה רבתי פרק שלישי) כי גם אם **"עבורך זו אבן קטנה – עבור הזולת זה הר!"**

כאן בעצם ציידו אותנו חכמינו בסרגל הישר, שבעזרתו נוכל לעבור את העולם-הזה בשלום בלי להיכשל בתגובות עליהן אנו עתידים להתחרט...

הוא לא היה רק "מתמיד", לא רק "שקדן", הוא פשוט ישב ולמד ולמד. בסדר, בין הסדרים, ביום ובלילה.

והחברים, כמעט כולם העריכו, כיבדו והוקירו. מלבד כמה בודדים שקינאו - ולא ב"קנאת סופרים", כי אם ב"קנאת רקב עצמות".

מה ההבדל ביניהם? כאשר מדובר בקנאת-סופרים מנסה המקנא להשתוות אל המוצלח. הוא לומד 14 שעות ביממה? גם אני אנסה! ואילו כאשר מדובר בקנאת רקב עצמות מנסה המקנא להשוות את השני אליו. אני לומד רק 6 שעות? אדאג שגם הוא לא ילמד יותר. רחמנא ליצלן. לא תמיד זה במודע, לפעמים זה בתת-מודע, אך זה בדיוק הלך-רוחו של המקנא.

נחזור לישיבה: המקנאים נמנו וגמרו למעט את התמדתו של השקדן. בחרו בדרך הקלה, והקלוקלות, של הנמכת הזולת במקום הגבהת העצמי. ולא. הם לא העלו על דעתם שהמניע הוא רוע טהור. חלילה. רק קצת ליצנות. מה שנקרא "הרחבת הדעת"...

* * *

וכך עבדה המזימה: כל אחד מהם, בנפרד, קשר שיחה - כ"משיח לפי תומו" - עם המתמיד ונתן לו להבין שבעצם, בעומק העניין, הוא לא לומד מספיק. הרי ניתן לשכב מאוחר יותר!... הלוא אפשרי לקום מוקדם יותר!...

גם כך היו שעות מנוחתו מצומצמות ומחושבות, אך אם "כולם" סבורים שיש להוסיף - הוא יוסיף!

מיעט עוד יותר בשינה. מיעט עוד יותר באכילה. והם, יועצי אחיתופל, עוקבים אחריו ומגחכים...

בסופו של תהליך, לא היה מסוגל לשאת בנטל הלא הגיוני ונזקק לגשת לרופא. רופא ששמע את כל הקורות וביקש לפגוש את החברים...

* * *

וכך סיפר להם הרופא:

אני במקור מ'בולגריה'. בארץ מולדתי קיים משחק ילדים כזה: אוספים כמה צפרדעים, מניחים אותם על הארץ ומשליכים עליהם אבנים קטנות. הילד שהצפרדע "שלו" מקפצת לגובה הרב ביותר - הוא המנצח!

משחק הילדים הזה הוליד את הפתגם הבא, שבתרגומו

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

אור התורה

הערוך מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת הערוך במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"ועיב את אביו ומה"

כל יהודי מישראל - אמר הצדיק רבי ישראל ממודז'ין - אינו מוכן בשום אופן לעזוב את אביו שבשמים שהרי אם יכריחו אותו להמיר את דתו חלילה "ועיב את אביו" - "ומת" מוכן הוא למסור את נפשו על קדושת שמו יתברך!

"כי איך אעלה את אביו והנער איננו ארז"

הצדיק רבי מאיר מפרמישלאן היה אומר: כל אדם כאשר יבוא אחרי מאה ועשרים שנה ויעמוד לפני בית דין של מעלה ייתבע לתת דין וחשבון על חינוך ילדיו וישאלו אותו כיצד חונך את ילדיו? האם בדרך התורה? או חלילה בדרך אחרת...
דבר זה מרומז בפסוק - סיים הרבי - "איך אעלה אל אביו שבשמים ואעמוד לפני בית דין של מעלה" והנער איננו איתו - האם קיבל בני ממני חינוך בדרך התורה?! או חלילה...

"ועתה אל העניבו"

השמחה כשלעצמה - אמר הצדיק רבי אהרן מקארלין - אינה מצווה אולם בכוחה להביא את האדם לקיום כל תרי"ג המצוות. לעומת זאת העצבות גם היא אינה עבירה אולם עלולה להביא את האדם לעבור על כל העבירות שבעולם!

"זייסע ישראל וכל אשר לה"

כך הוא טבע העולם - אמר הצדיק רבי יעקב צבי מדינוב - הצדיק עולה תמיד ומתעלה בעבודת ה' עד למדרגת הגבוהות ביותר ובו בזמן הוא מעלה מעלה את כל הדברים בו.
דבר זה - אמר רבי יעקב צבי - מרומז במה שנאמר בפסוק: "זייסע ישראל וכל אשר לה"!

תשובת לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בנכונת 'גיליון תורה ואיור'.
לפי בנימין בן רחל
7665190@gmail.com

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בנכונת 'גיליון תורה ואיור'.

חידה: לאיזה תנא היה כלב?
בעקבות ימי החנוכה שעעל"ט: ניתן להשיב לחידה זו גם השבוע.
בנוסף, ניתן להרשם למבצע המשניות לע"נ רבי משה בן עישה זצ"ל עד יום עשרה בטבת לא יאוחר!!

להצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרשת 'פרסט' ברשת 'פרסט' נגן יוקרתי אוזניות משחק תר"ג כשר MP3 בלוטוס מתקדמת בחסת 'הפמן'

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם לשלם כופר לפושעים שעשו מתקפת כופר על המחשב

ראיתי בקובץ ווי העמודים מס' 97 סימן א' שנשאל מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ע"י קול הלשון, שאקראים פרצו על מחשבי קול הלשון, והתקינו תוכנת כופר, ויש שני אפשרויות או לנסות לשחזר מה שאפשר ולהתחיל לעבוד על התכונה מחדש וזה יעלה הרבה כסף, או לשלם לפורצים כופר, והשאלה היא היות שרשויות הבטחון ממליצים שלא לשלם את הכופר כי זה יגרום לפושעים לתקוף מחשבים נוספים, והשאלה היא מותר לשלם את הכופר שמבקשים כאשר להקים את כל המערכת מחדש זה מאוד יקר, וגם שאנחנו מאבדים בינתיים חומר יקר, וגם שיש בזה ביטול תורה.

והשיב מרן הגר"ז שליט"א שמעיקר הדין מותר לאדם לשלם כדי להציל דבר השייך אליו, וגם אם זה יותר מכדי דמיהן אי אפשר לומר לו שאין לך רשות לעשות זאת, ובפרט שאין כל כך חשש שיעשו זאת דווקא ליהודים, כיון שהם מנסים בכל יכולתם לתקוף כל מקום אפשרי.

ושם האריך בכ"ז, והביא בסו"ד שהרי לאדם מותר לפדות את עמו בכל ממון כמו שאמר מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל וכמו שהביא בחשוקי חמד בגיטין דף נח ע"א שחייבים בפקוח נפש לשחרר מחבלים, מאחר שהמחבלים בין כך עושים מה שיכולים, וכמו שמבואר בתוס' בגיטין דף מה ע"א בד"ה דלא, שבשעת חורבן הבית לא שייך דלא ליגרבו, וגם כאן הרי הם עושים מה שביכולתם ואין כאן חשש של ליגרבו, ועוד שהרי כתב בשו"ת הרדב"ז (ח"א סימן מ) שאם אין מבקשים מחיר מיוחד בשביל יהודי, אלא מחיר הדומה לשל נכרי מותר, וגם בענינו כיון שאין להם הבדל במחיר בין יהודי לנכרי, ואדרבה לפעמים אצל הנכרי יש דברים חשובים יותר.

לכן נראה שאם רוצה לשלם גם יותר מכדי דמיהם מותר, ובפרט שמדובר בצאתו של דברי תורה שכל הון דעלמא לא ישווה לזה, שיש לזה דין של תלמיד חכם שפודין אותו יותר מכדי דמיו.

(הר' יוסף אביטבול)

אמברה

סיפור לשבת

לאור השבת

10

מעולמו של בן הישיבה

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה
• הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה •

ההתחלה באופק קשה

כשהחיים חלקים והכל זורם, אין מקום ואין עניין שיעלה כאב או חרדה. אז למה תמיד שמחתילים משהו תמיד קשה > התשובה המלאה

מרחק הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו אורחות יושר פכ"ט: יש בחורים שחושבים שהתורה תלך להם קל, וכשרואים שלא הולך קל, חושבים שאין מסוגלים ללמוד ומתייאשים, וסופם שפסיקים ללמוד. וזו טעות גדולה שהתורה אי אפשר שתלך קל, כמשי"כ במגילה (ו' י) [אם יאמר לך אדם לא יגעתי ומצאתי אל תאמר, כי אין התורה נקנית אלא בעמל ויגיעה], אבל באמת עיקר הקושי הוא בתחילה, אבל אח"כ כשמתרגל בתורה ונהנה ממנה, אף שגם אז יש נסיונות תמיד, כידוע, אבל עיקר הקושי יורד אז.

וכך היה מפרש הגר"י אברמסקי זצ"ל בדרך צחות את דברי הפסוק 'ויבואו בני ישראל מרתה ולא יכלו לשותות מים ממרה כי מרים המה ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים' שמים הולך על התורה 'ולא יכלו לשותות מים ממרה כי מרים המה - הלימוד, חלילה, אינו ערב, מר לו. ויורהו ה' עץ - העצה שה' נותן היא וישלך אל המים - השלך עצמך ללימוד בכוח, בלי חשק, וימתקו המים - החשק בא יבוא והלימוד יומתק [פניני רבינו יחזקאל].

וכך היה אומר הח"ח זצ"ל עניין הבררות אשר חפר יצחק אבינו מלמד איתנו - שלעולם לא ירפה אדם את ידיו מלהמשיך את העסק אשר התחיל, אל יאוש ואל כשילון! דהנה יצחק אבינו חפר באר ולא מצא מים - ושוב חפר באר אחרת וסוף סוף מצא בה מים, אבל רבו עליה... ושוב הלך וחפר באר אחרת - וכך המשיך במלאכת החפירה, עד שסוף סוף חפר ומצא באר שלא רבו עליה, וקרא שמה 'רחובות'. וכך הוא הדבר בכל העניינים הגשמיים והרוחניים, הן במסחר והן בלימוד התורה - כי אם שהוא לא מצליח בתחילת לימודו, אל יעזוב את התורה, כי סוף הכבוד לבוא, ואם נכשל בתחילה, אבל יעמוד על אמינותו לבסוף! [ה"ח עמ' סו].

וסיפר המשגיח הגה"צ ר' דב יפה זצ"ל בבחור שלאחר שחלף פרק זמן מאז הגיעו לישיבה, הגיע למסקנה שאינו רואה ברכה בלימודו, הוא תלה את הסיבה במיעוט כישורותיו. ובשל כך החליט לעזוב את עולם הישיבות. ומה שהחזירו לישיבה היה מאמר של הגרא"א דסדר זצ"ל (נס' וטבל) שאין בעולם טבע כלל, אלא רצון הקב"ה בלבד. אם העולם מתנהג ע"פ הטבע, סבר הבחור, א"כ ודאי יש נפ"מ במידת הכישרונות. אך אם אין כלל טבע בעולם אלא רצון ה' בלבד, אין חשיבות לכישרונות. ואמנם, אותו בחור שב לישיבה והחל לחוש שראשו נפתח, הגרא"א משקובסקי זצ"ל אמר לי אז, שלא האמין שאותו בחור ידבר ברמה כה גבוהה ב"במות". לימים הפך אותו בחור להיות ת"ח מופלג ומרביץ תורה חשוב.

והסבא מסלבודקא שזכה להקים עולה של תורה בחייו כשהיו משבחים אותו ע"ז היה מקפיד ואומר: "אל תשימו דגש על החכמה - כי לא מחכמה זכיתי למה שזכיתי, אלא מתוך סבלנות ומסירות נפש! (וידוע שרבי יוסף יוזל אמר עליו שהוא 'גאון בסבלנות'). וכך כותב מרח"ט הסטייפלר זצ"ל במכתב 'העוה"ז הוא עולם' התמוררות" ומה שהאדם חושב יהיה כאלו המצב אבוד ח"ו אחר זמן מסתדר הדבר באופן היותר מועיל - ע"י סיבה שלא עלתה על דעתו כלל, ולכן אין לדאוג כלל כי העבר אין ומה שיהיה אי אפשר לדעת כלל! כי כל מה שמציייר האדם. בעצמו את העתיד אינו אלא "דמיונות" שאין בהם ממש, כי אח"כ מתברר שלא כן הוא. ופעם שהיו כולם מודאגים מאד מאיזה עניין, אמר הסבא מנובהרדוק זצ"ל "הביטו על השמש וראו איך שאיננה עומדת במקום אחד. אלא סובבת והולכת - כך הוא נסיוננו, אשר לא לעולם במקומו יעמוד. והוא יתגלגל ממנו הלאה, ותשועת ה' כחרף עין".

*ניתן להשיג את ספרי המחבר בפל': 053-3141480

מחשבה!!

אומנים מכניית תאונה זה (תחילת) הסיפור

תאונה עם סיבה

מתחילה יודעת לעשות. אבל כשתא המטען עמוס - אין מנוס אלא מלחכות עוד שעה בתחנה הלוהטת, בתקווה שעד שיגיע הקו הבא, ציבור הממתנים בתחנה יצטמצם.

קול שקט קוטע את רצף המחשבות, יהודי מוציא את ראשו מהמשניות כיס ואומר לה: "הרבנית, כשהאוטובוס יגיע, את תעלי עם הילדים

ואני אקפל ויכניס את העגלה לתא המטען". שורה של אבנים ירדו לה מהלב שחזר לפעום בקצב נורמטיבי. אך דא עקא, צעירי הצאן מהירים היו מסנו, ועד שסוידענו הגיע לפתח, חומה של מזוודות חסמה את דרכו. פנה היהודי לצד השני של האוטובוס, לצד השני של תא המטען. לבינתיים עלתה 'הרבנית' עם ילדיה, כשלנגד עיניה הנהג מתחיל לנסוע כשאינו מבחין ביהודי העומד מול האוטובוס ובידיו עגלת תינוק...

אמבולנס, משטרות ובלאגן אחד גדול. היהודי שלנו שוכב חסר הכרה, ומובל לבית החולים. והיא, היא מלאה ייסורי מצפון קשים כשאלו לא עזרו כל טעוני בעלה בדבר חפתה, מילותיהם המנחמות

של חברותיה נפלו על אוזניים ערלות. עד ש... עד שהגיעו היא ובעלה לבקר את החולה במבט נאשם ובעיניים מושפלות. עוד לא עברו את מפתן הדלת והחולה נזעק לקראתם והחל מברך ומריע לכבודם מתוך הכרת הטוב. "אתם הצלתם לי את החיים", אני חב לכם את שארית חיי". וכל כך למה? הלא בגללנו התרחש כל הסער הגדול הזה?

פתח החולה והסביר את הפסוק בתהילים "משכיל אל דל". "הסבר הפסוק מבהיל והתקיים בי במדויק! האדם המשכיל אל דל, המחפש את הדל, ורודף אחר מעשי חסד - בניגוד לאיש הממתין ומצפה לבקשת העני - אינו מחכה לרגע האחרון ואינו מתעכב עד שהקושי יגיע. אלא בטרם יחסר לשני משהו - הוא שם למנוע עוגמת נפש.

"הנותן צדקה לפני הדופק בדלתו - שכרו גדול מאוד, אך המחפש את העני ומספק לו צרכיו בטרם יאלץ לדפוק על דלתות נדיבים, שכרו רב עוד יותר. הקדוש ברוך הוא נותן לו את מבוקשו - גם כשאינו מבקש. הווי אומר, גם כשהמשכיל אל דל' שוכב על הכביש מעולף ואינו יכול לבקש רחמים על עצמו - הקדוש ברוך הוא מקדים רחמים לתפלתו.

"ואני", מספר החולה, "נגזרה עליי משמים תאונת דרכים, אך הקב"ה סיפק בידי לעשות חסד עוד בטרם הגיעה הבקשה, כדי שאזכה להגיע לתאונה כשמעשה חסד נעלה זה בידי".

אם נסתכל ונתבונן קצת בחייו של יעקב אבינו ע"ה נראה מסכת יסורים שהרי אפילו עוד בבטן אמו עשו רצה להרגו שנאמר בבטן עקב את אחיו. וגם כשגדלו ביחד זה לא הכי נעים לחיות עם עשו ולאחר מכן הוא מוכרח לעבוד אצל לבן הארמי שרימה אותו מאה פעמים לפחות והוא בורח כעבור עשרים שנה ולבן רודף אחריו והופך לו את כל האוהלים והכלים ועד שהוא מתפטר מלבן הוא מקבל בשורה שעשו בא עם ארבע מאות איש להרוג אותו.

והתחיל לצעוק לבורא עולם, הצילני נא מיד אחי מיד עשו ועד שהוא מתפטר מעשו מגיע לו הצער של דינה בתו ולאחר דינה מגיע הסבל הגדול מכולם בנו יוסף נעלם ויעקב חשב כבר שהוא נפטר והתאבל על בנו ימים רבים. ולכן כשפרעה שאל אותו איך היו החיים מה יותר פשוט מלהגיד מעט ורעים. אבל הגמ' אומרת שעל המילים הללו הורידו ליעקב אבינו שלוש שנים מחייו שהוא היה אמור לחיות מאה ושמונים כאביו יצחק וחי רק מאה ארבעים ושבע שנים.

מה שנותר לנו זה שגם אם רואים שחינו לא כל כך קלים יש צרות ובעיות לא כדאי להתלונן אלא להגיד שהכל לטובה.

"האוטובוס יגיע לתחנה בעוד 9 דקות". קולו המתכתי של ה'קל קו' צילצל באוזנה. 'טוב שהקדמתי לבוא', חשבה לעצמה בעודה מנסה לתפוס פינת צל בפאתי התחנה הלוהטת בשעת צהריים זו.

היציאה מקרית ספר, תחנה אחרונה בהחלט. המון אדם צובאים על האוטובוסים הממוזגים, היא ביניהם, נשענת על העגלה ומביטה בלאהלה העטורה קורי שינה ושאריות זעירות של במבה, לצידה מוישלה אחוז פליאה ומלא אנרגיה לקראת הנסיעה המתרגשת ובאה לעיר התורה והחסידות.

"האוטובוס יגיע בעוד 3 דקות", כך מברר הקריין הידוע מה'קל קו'. התחנה מלאה עד אפס מקום, היא מנסה להביט לעבר הכביש, לראות האם הגאולה, זתאומרת' המזגן פלוס אוטובוס, מתקרבת, אך שורה של בחורי ישיבות עומדים הם ומזוודותיהם, על שפת המדרכה, בעמדת זינוק הישר לתא המטען, ומשם בשאיג מהיר, ישר רצים להתמזגן בצילו של 'סופרבוס'.

הרבה מזוודות = תא מטען עמוס = אנדרלמוסיה משפחתית. המשוואה פשוטה ומנוסחת על פי נסיונה העשיר בתחום התח"צ: קיפול העגלה ביד אחת, שמירה על מושי ביד שניה, איכשהו לתפוס את לאה בציצית ראשה רגע לפני שהקטנה מזנקת לכביש, את זה כל אמא

אמבולנס, משטרות ובלאגן אחד גדול. היהודי שלנו שוכב חסר הכרה, ומובל לבית החולים.

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמורה!
אם אירע אתכם או מכירכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 נתניה 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

לוא השבת

10

אמרי קודש בדאי הפרשה

מוכר ואמרי קודש מוהבייטת הדיי

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" (בראשית מד, יח)

כה של קדושה

ב"קדושת לוי" כתב, לכאורה אינו מובן מה שאמר "ואל יחר אפך בעבדך" - שמשמע שדבר איתו דברי קנטורים, עד שבעבור זה הוצרך לבקש שאל יחר אפך, ובכל הפרשה כולה מצינו רק דברי רצוי ותחנונים, ובאמת שרש"י ז"ל הרגיש בזה ותרץ שדבר איתו קשות עיי"ש. ועוד צריך להבין מ"ש "כי כמוך כפרעה" שהוא בלתי מובן.

וביאר שם הקדושת לוי שכונת יהודה היה על זה הדרך להתעורר ביוסף מידת רחמנות בכדי שבעבור זה לבבו יבין וישמע לדבריו בהתחננו אליו, אכן הרגיש כי יבוא לזה על דרך שאמרו רבותינו ז"ל דברים היוצאים מן הלב נכנסין אל הלב, וכה היה דעתו בהתקרבו לדבר, אכן אין במשמעות דבריהם [היינו מה שאמרו, שדברים היוצאים מן הלב נכנסין אל הלב (ביאורים והערות 'עוז והדר')] כי אם בזה האופן כאשר ידבר עם חבירו מפה אל פה, אז יקח חבירו מתק דבריו, אז נכרין דברי אמת, אבל כאשר הדבר יוצא על ידי מתורגמן אז אין הדיבור עושה רושם כל כך, וזה ברור למביני דעת, ולצד זה היה המגיע בדבר "כי המליץ בינתם" (לעיל, מב כג) שהיה מדבר על ידי מתורגמן ולזה שאל יהודה לבקש מאת יוסף שידבר רק הוא לבדו איתו מבלי מתורגמן.

ובאמת שאין זה הדרך ארץ לומר למלך דבר בלשונו [של המדבר] כי אפשר אינו יודע המלך בלשונו, בגלל כן ענה ואמר יהודה, "ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני", ויהיו דברים היוצאים מפה לאוזן בלי מתורגמן.

ועל זה בא במענה לשונו אף שאינו מן הכבוד לומר כך, ולזה אמר "אל יחר אפך בעבדך", על הדבר הלז, כי אין בזה שום תרעמות עלי כי דבר ברור אצלי שאתה מכיר בשבעים לשון כי כן דרך המלכים הראשונים שהיו מכירים בשבעים לשון. ולפי זה אמר: "כי מוכר כפרעה" - פרוש, שאתה גם כן מלך כמו פרעה, ואתה יודע שבעים לשון, ולפי זה בוודאי אתה מכיר בלשונו.

וכן איתא בגמ' (סוטה לו:), "...באו ולמדו שבעים לשון" - ואף שפרעה לא ידע בלשון הקודש גם כן היה נבזה בעבור זה, כי מידת המלך להכיר בכל לשון ומתורץ קושיות שהקשו כ"ל, וקל להבין.

ערכה של השבת

עיקרון שווה מיליון

כמנהג בית הכנסת שבו אני מתפלל. אף שבמקור מצד משפחתי לא מקפידים על כך. היה זה בעת שפנינו לצלם מקצועי, לרגל אירוע משפחתי, כאשר הזמן המתאים ביותר היה בערב שבת או מוצאי שבת. כאמור, נתקלנו בחומה נחרצת של הקפדה יתירה על קדושת ותוספת שבת.

משהו היה מסקרן בכל הסיפור. אמנם מדובר בצלם ירא שמים מאנ"ש. אך מנין לו הקפדה נחרצת הזו, עד שניכר היה מנימת קולו כי נפשו תלויה בדבר?!

לאחר שסיים את מלאכתו נאמנה, כמובן ללא שום התגמשות אף קלה בגינוני חומרותיו - אזרנו עוז לנסות ולדובב אותו במה דברים אמורים.

התשובה שלו איששה את תחושתנו הקודמת. אכן נפשו קשורה וכרוכה בקבלה זו. במסגרת עבודתי כצלם אירועים, הוא פתח, אני נקרא תמיד לאירועים מגוונים סביב השעון וסביב מעגל השנה.

באחד מערבי השבתות לאחר חצות היום הוזעקתי בדחיפות לבוא ולתעד את אחד מגדולי ישראל שהופיע באירוע השקה של מפעל רוחני מסוים.

לאחר סיום המלאכה בנקודה אחת, המשיך אותו גדול בישראל בניסיעה לנקודה נוספת להמשך האירוע, בעודי דולק אחר רכבו. באחד העיקולים, עליתי בטעות על כיכר. רכבי כמעט התהפך לגמרי. כפסע היה ביני לבין אסון מר חלילה.

ראיתי בכך את ורמז משמים על העניין של עשיית מלאכה בערב שבת קודש לאחר חצות היום, אך עדיין לא ייחסתי לכך חשיבות גדולה.

כאשר הגיע המקרה הבא, בעודי מוזמן לתיעוד אירוע מיד בצאת השבת, והנה לפתע נתפס לי הצוואר ואני לא מסוגל להחזיק את המצלמה ביד - קישרתי כבר בין שני המקרים והחלטתי שעליי לעשות מעשה ולקבל עליי התחזקות בקדושת תוספת שבת.

בהתייעצות עם רב חשוב, קיבלתי על עצמי שלא לקבל שום עבודה בערב שבת לאחר חצות, וכמו כן במוצאי שבת, להחמיר על עצמי ולא לצאת לשום אירוע טרם זמן צאת השבת של רבינו תם הנהוג בבית הכנסת שאני מתפלל בו.

מכאן נובעת הנחרצות שלי בנושא זה, כי בנפשי הדבר, וכפי שחשתם בשיחת הטלפון עמי - הפטיר הצלם, ואנו נטלנו את החיזוק לעצמנו ולמען הקוראים הנכבדים. בעיקר לקראת הזאת השעון בשבוע הבא בעזרת ד'.

ביום שישי מנסה היצר הרע לחבל בשקט ובשלום שיש בבית, והכל רק כדי שבשבת כולם יהיו כועסים ופרודים לכן יש להשגיח שביום שישי לא מתווכחים ולדחות את כל המריבות בין הילדים לשבוע שאחר כך, כי בערב שבת מדובר בניסיון ולא יותר, ולכן עלינו להוכיח ולעמוד איתנים בניסיונות מעין אלה.

כל אחד והניסיון שלו בשמירת השבת כולנו

יודעים שאסור לעבוד בערב שבת וכל העובד בערב שבת בשעות הסמוכות לשקיעה אינו רואה סימן ברכה ממלאכתו ובפרט שיש חשש של חילול שבת.

מסופר על רבי אריה לויין שבערבי שבתות נהג לסובב בין בעלי החנויות ולזרז אותם לסגור את החנויות לקראת שבת כדי שלא יעברו על חילול שבת הם והקונים.

באחת השבתות כשהגיע עת כניסת השבת ראה יהודי שהמשיך למכור וחנוותו היתה עמוסה קונים הממתינים. וניכר לכל שהמוכר לא מתכוון כלל לנעול את החנות לפני כניסת שבת, רבי אריה ראה את נכנס פנימה לחנות והניח את

השטרטימל על הדלפק וישב לנוח, ראה אותו בעל החנות מופתע ואמר לו כבוד הרב מדוע כבודו בא אלי בשעה כל כך מאוחרת לפני כניסת שבת?

אמר לו רבי אריה לויין בלב אוהב וכואב מה אומר לך, אתה עומד בפני נסיון גדול של כסף, אבל שבת זה שבת, לא ישווה לה כל הון שבעולם! אולי תרויח מאה או מאתיים אבל תפסיד הון שלם.

בעל החנות חשב רגע הסתכל בעיניו של הרב המתין שניה ואמר כבוד הרב צודק, יש לי יסורי מצפון שאני עושה זאת, ואני לא אמשיך לחלל שבת בפרט שאתה מצטער ואני לא רוצה לצער אדם כמוך ומיד פיזר את הקונים וסגר את החנות.

אמר רבי אריה ברוב ענוה אשריך יהודי יקר, אני לא יודע אם הייתי עומד בנסיון של הפרנסה כמוך. הזכות שלך גדולה מאוד ובוודאי שתיתן לך ברכה בפרנסתך כיאה לשומר את השבת. כך כל יהודי יכול להרויח את כל עולמו במעשה קטן של שמירת שבת.

הסיפור הבא פורסם ע"י הרב אהרון ברגמן, ויש בו בכדי לחזק את תוספת השבת כמה היא מסוגלת וכמה היא מועילה.

הוא היה נשמע החלטי מאוד בטלפון. "ביום שישי אחרי חצות אני לא עובד בשום אופן!" וכאשר ניסו לגשש על מוצאי שבת, הוא שוב ענה בנחרצות נדירה: "אין על מה לדבר. אני לא עובד לפני צאת השבת לשיטת רבינו תם,

התשובה של איששה את תחושתנו הקודמת. אכן נפשו קשורה וכרוכה בקבלה זו.

מה הגדרתו של אדם המחובר למכונת לב ריאה בעת ניתוח לב?

(מה, כו) ויגדלו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם.

כתב הרמב"ן: ויפג לבו שנתבטל לבו ופסקה נשימתו, כי פסקה תנועת הלב והיה כמת, וזה הענין ידוע בבוא השמחה פתאום, והוזכר בספרי הרפואות כי לא יסבלו זה הזקנים וחלושי הכח שיתעלפו רבים מהם בבוא להם שמחה בפתע פתאום, כי יהיה הלב נרחב ונפתח פתאום והחום התולדי יוצא ומתפזר בחיצוני הגוף ויאפס הלב בהתקררו, והנה נפל הזקן כמת.

ואמר "כי לא האמין להם" להגיד שעמד זמן גדול מן היום והוא שוכב דומם בעבור שלא האמין להם, כי הידוע בעלול הזה שיעצקו לו וירגלו אותו בשמחה היא עד שתקבע בו בנחת רוח, וזה טעם "וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אליהם וירא את העגלות", כי היו צונקים באזניו דברי יוסף ומביאים לפניו את העגלות, אז שבה רוחו אליו וחזרה נשימתו וחיה והוה "ותחי רוח יעקב אביהם", ע"כ.

ובשורת ציץ אליעזר (חט"ז ס' כד וס"ד סד) הביא את דברי הרמב"ן לגבי נידון על הגדרתו של אדם שבעת ניתוח לב, הלב מנותק והאדם מחובר למכונת לב ריאה.

דכיון שאי אפשר לאדם לחיות בלי לב, הרי דינו בשעה זו שניתקו את לבו ממנו כדין נבלה, וא"כ מה דין אשתו באותה שעה, האם הותרה האישיות שביניהם, ודינה כפניה, והבא עליה לא יתחייב משום ביאה על אשת איש, וכמו כן אם צריך בעלה לאחד מכן כשהחור לחיותו עם החורת והיבור לבו אל גופו לחזור ולקדשה מחדש.

ובתחילה רצה לדמות מצב זה, למצב המתואר כאן ברמב"ן במה שעבר על לבו של יעקב אבינו בעת שהתבשר שיוסף חי. וכותב: שבכונן דא שהלב איננו מוצא ממקומו ולא מנותק אנטומית מכלי הדם ורק פעולת הלב נפסקת אם כן יש לתת לזה רק דין של "ויפג לבו" שכפי שהרמב"ן עה"ת (בראשית מה, כו) מתאר שהוא מצב של "נתבטל לבו ופסקה נשימתו כי פסקה תנועת הלב והיה כמת, והחום התולדי יוצא ומתפזר בחיצוני הגוף ויאפס הלב בהתקררו", ובמצב כזה לא נחשב עוד מת ממש וישנם עדיין דרכי - הצלה.

והכי נמי נאמר בדומה לזה במצב - הלב שבשאלתנו, ולב כזה היות ואיננו מוצא ממקומו ואיננו מנותק מכלי הדם הראשיים הוא עושה בבחינה של "כי מי אשר יחבר אל כל החיים יש בטחון". אבל לאחר העיון נראה דאין הדבר כן, ואין הנידון דומה לריאה, וישנו הבדל גדול בין היכא שפעילות הלב נפסקת בלי גורם ופעילות חיצונית לבין היכא שפסקת ע"י פעולה וגורם חיצוני.

גדר של "ויפג לבו" ישנו רק היכא דלא איתעביד ביה מעשה להביאו לידי כך, אבל לא היכי שבידי אדם חוסמים בעדו ומנתקים אותו ממקור חיותו ומשתקים אותו מפעילותו על ידי חסימת זרימת הדם לשריר הלב והפסקת פעולת הלב לחלוטין באמצעות חומרים משתקים, אזי נחשב הלב לאחר מיכן רק "כמונה בדיקולא", ודינו לאותו העת כניטל הלב ממש.

ולכונן נידונו ישנו במיוחד גם ידים מוכיחות לכך, כי גבי גדר של "ויפג לבו" גם בלי שמקדימים רפואה למכה לתת בינתיים תחליף ללב שהפסיק לפעול כביכול, בכל זאת הוא הוזהר לאחר מיכן ע"י אחיזת אמצעיים לחיותו, וזה מראה שגם מקודם לכן היה במעמקין מחובר עדנה אל החיים.

אבל כאן בנידונו אילולא התחליף הזמני המיידי של מכונת לב - ריאה שמחברים אל גופו כדי שישמש כממלא - מקום הלב, היה החולה מת ולא היה בשום פנים ביכולת אח"כ להחזיר את הלב לחיותו, ולא עוד אלא כדי להחזיר את הלב לחיותו דרוש בנידונו פעולה של בקום ועשה, היינו הסרת המחסום וכי ובלי זה לא יחזור לחיותו, ומשא"כ בההיא ד"ויפג לבו" שמה זה בגדר של "שינוי החוזה לבריתו".

לאור האמור המסקנה המתבקשת היא, כי זה שאנטומית לא מנתקים את הלב מכלי הדם איננו מקיל מחומר הבעיה, ומוכרחים אנו בעל כרחנו לבוא עלה לכל הדברים שכתבתי וצידדתי בזה בתשובתי הקודמת (ע"ש ס' כד) ומשנתנו לא זה ממקומה, שלא פקעי זיקת הבעל כלל, ולא תפסי באשתו קידושין כלל והבעל מותר בה כמקודם ולא טעון קידושין מחדש כלל וכלל.

בספר "קול חוצב" (עמ' 82) מובא מה שסיפר רבי אברהם טוקר גרש"מ שבדרון זצ"ל: הלכתי אל הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל לשוחח עמו על נושא חשוב. הרבנית פתחה את הדלת והתנצלה: "הרב לא בבית, אך הוא אמור לחזור בקרוב, ואתם יכולים להמתין לו כאן בבית". לאחר זמן קצר הגיע הרב ואני קמתי וליוויתי אותו עד שהתיישב ליד השולחן. הרבנית נכנסה עם כוס תה, הניחה את הכוס לפניו והתיישבה לידו. גאון ישראל פתח בשיחה עם הרבנית. הוא החל לספר לה כל מה שעבר עליו מהרגע שיצא מהבית לפני כשעתיים עד ששב, וכך אמר:

"כשיצאתי מהבית השגתי את קו 21 ועליתי אליו. נסעתי עד רחוב הנביאים, שם ירדתי. עליתי את העלייה שב"ה לא היתה קשה עלי באופן מיוחד. המשכתי בכיוון רחוב שטראוס עד שהגעתי לביתו של הרב פינקל ראש הישיבה. נכנסתי לביתו ושם נתנו לי לשבת על כסא נמוך, לאחר כמה רגעים נכנס יהודי שסיפר שהוא מדרום אמריקה, ושאל אותי איך קוראים לי, אמרתי לו: "אברמסקי", האיש הגיב: השם שלך יותר גדול ממה שאתה נראה. השבתי לו: נכון, אני יודע".

הרב סיפר את כל תוכן השיחה עם ראש הישיבה, ואח"כ סיפר עוד: "כשעמדתי ללכת אמר לי ראש הישיבה: "אני אלוהה אותך עד האוטובוס", אמרתי לו: "אם כן, לא אבוא לכאן יותר..." "טוב, אלוהה אותך רק עד הכביש", אמר הרב פינקל. עניתי לו: "אם תלווה אותי עד הכביש יהיה לי צער". אמר לי ראש ישיבת מיר: "אלוהה אותך עד היציאה מהבית ולא יעזור לך כלום!"

כך סיפר הרב אברמסקי זצ"ל ונשא ונתן עמה בקצרה על כל מה שעבר עליו, והכל בתכלית הפשטות. משייים, קמה הרבנית ממקומה, שבה למטבח והשאירה אותי לשוחח עם הרב. הגאון פתח לעברי ואמר: "אברהם, לימדתי אותך לקח ומוסר השכל, כשאתה חוזר הביתה תספר כל מה שעבר עליך, גם כדי לעניין את רעייתך, וגם כדי להראות לה שאתה מעוניין שתדע מה עובר עליך". הרב שבדרון זצ"ל התפעל מהסיפור ואמר: "רואים שהשכינה שרויה ביניהם".

מספרים, כי פעם אחת בעת דרשת השבת של ה"בן איש חי זיע"א, החלה לפתע רצפת בית הכנסת לשקוע באדמה. המוני העם שבאו לשמוע את הדרשה החלו בורחים על נפשם, ואילו ה"בן איש חי לא זז ממקומו, כאילו כלום לא קרה. בשלב כל שהוא, פסקה הרצפה לשקוע, וממש ליד המקום בו עמד ה"בן איש חי נתגלתה באר מים בקרקע בית הכנסת. ומספרים, כי עוד באותו שבוע, כל הקהילה געשה ורעשה על המקרה המופלא, החלה להסתובב שמועה כי מי הבאר מסוגלים לרפאות חולים ולפקוד עקרות, ורבים החלו פוקדים את המקום. אך השמועה על דבר הבאר הפלאית הגיעה חיש מהר לאזני השלטונות שהחלו "לשים עין" על שטח המקום, בו עמד בית הכנסת. טיכסו רבני בית הכנסת עצה והחליטו לסתום את הבאר מבלי שאיש יידע על כך, שמא יקחו השלטונות לידם בית הכנסת ויחללו את הקודש. ואכן, כבר באותו הלילה, בשקט בשקט סתמו את פי הבאר. למחרת התפשטה לה שמועה חדשה כי הבאר התייבשה, אך בסתר ליבם ידעו כולם כי טוב שכך - כי על כן ניצל בית הכנסת העתיק.

מעשה בעגלון שהיה עמל קשה לפרנסתו, ובכל יום מביא פירות מהכפר השוכן קרוב לעיר למוכרם בעירו. יום אחד כשיצא, החל לרדת שלג, הדרך השתבשה והעגלה נתקעה, וכל מאמציו לתקנה עלו בתוהו. בינתיים ירד הלילה, ובצר לו עזב את העגלה וחיפש מחסה ללון. והנה מרחוק ראה אור, היה זה בית הרב שהיה יושב ולומד תורה. קבלו הרב במאור פנים, הושיבו ליד התנור, והגיש לו מאכל ומשקה חם. לפתע פנה העגלון לרב ושאלו: "עמל אני בזעת אפי מתיגע ומתיסר בקור וחום גשם ושלג, עולם הזה אין לי, אמור נא לי רבי, אם יש לי לפחות עולם הבא?" אמר לו הרב: "ישמעו אזניך מה שפ"ך מדבר, והלוא דברים קל וחומר, אם עולם הזה שאתה עמל עליו כל כך להשיגו, אתה אומר שאין לך, עולם הבא שאינך עמל עליו, מנין יהיה לך? אם תעמול בתורה ומצוות, רק אז תוכל לצפות לשכר בעולם הבא.

מספר על רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שיום אחד באה נכדתו לבקר בבית הסבא והסתבת ביחד עם אמה. הסבתא, כדרכם של סבתות, נתנה לנכדתה סכריה. אמרה האם לבתה: אמרי תודה לסבתא! סננה הנכדה מבין שפתיה: "תודה, סבתא". לפתע נשמעה קריאת אנחה מבהילה מהסלון: "אוי, אוי!" - זעק ר' אליהו. נזעקו כל בני המשפחה לסלון להבין את פשר הזעקה. "מה קרה סבא?" הם תמרו. ענה להם הצדיק כשדמעות בעיניו: "הנה בת זו אמרה תודה לא מחמת שהיא מרגישה הכרת הטוב, אלא מחמת שאמה אמרה לה לומר. חשבתי לעצמי: '...וכשאני אומר 'מודים' בתפלה... האם אני מרגיש באמת הודאה לבורא עולם או שמא אני אומר כי כתוב בסדור שצריך לומר כאן 'מודים'!"

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

593

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו 1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

סיפור לשבת קודש

השבת באניה הצילה ישוב שלם

ירושלים של מעלה, לפני מאה שנה ויותר, היתה בנויה מיהודים של צורה שהתקבצו אליה מארבע כנפות תבל כדי להיות קרובים יותר לקב"ה. ילדים טהורי מבט שמתרוצצים על מרצפות האבן הבלתי מסותתות שבחצרות הבתים, ערביים חבושי כאפיות שפורסים מרכולתם בפינות השוק, וחיילים טורקים במדים שמסתובבים בין לבין ומרחרחים...

תורה - יש בשפע. תורה בטהרה, אבל מעבר לשפע הזה ממלאה העניות כל חריץ וכל פינה, זועקת מבלואי הבגדים של ילדי החיידה, אשר אם פרוסה במעט שמן בצקלונם הרי הם מלאי אושר, ושמחה מקפצת בינות לחצרות המאוכלסות בצפיפות בדירות המתאימות יותר להיקרא כוכים, וממלאה את הלבבות דאגה מייסרת, נוקבת ויורדת עד תהומותיה של הנפש.

כזה היה גם מצבו של ר' זלמן גרוסמן, אשר ביתו הקט היה מלא וכיסו ריקן. ועל אף שאורה של תורה היה ממלא את הבית ואת הלב, ושמחה של מצוה היתה נסוכה על פניו של ר' זלמן ומקרינה על פני ילדיו הרכים, בכל זאת לא היה בכך כדי להשכיח את הרעב המקרקק את העוני המייסה. ומשבאו מים עד נפש, וזעקתם של העוללים השואלים לחם עלתה עד לב השמים, החליט ר' זלמן לקום ולנסוע לאמריקה, לתור אחר מזלו ולחפש מקור פרנסה. אולי משם תצמח לה הישועה...

מכר ר' זלמן מה שמכר מתוך מעט הרכוש שנותר לו מן הנדוניה שלו, לווה מה שלוה כדי להגיע לכדי עלותו של כרטיס נסיעה, וכבר היה הצקלון מוכן ומזומן, והוא נופף לשלום לסמטאות האהובות ואפופות ההוד של עירו ויצא אל הדרך הארוכה. ים גדול ורחב ידיים מפריד בינו לבין אמריקה, ארץ התקוות והאפשרויות, אוקיינוס שאין לו סוף ואין לו קץ, והוא לבדו באניה הגדולה.

אבל יהודי אף פעם אינו לבד, בוודאי לא יהודי מירושלים של מעלה כמו ר' זלמן.

הרי מי שלא ראה שבתותיו של ר' זלמן מהן, לא ראה שבת שהיא 'מעין עולם הבא' מעולם. מי שלא חזה בזיו פניו של ר' זלמן בעת שהיה מזמר עם ילדיו מזמירותיה של השבת ליד שולחנו הדל, לא ראה פנים שהקדושה מאירה ויוקדת מהם מעולם. "השבת היא כמו מלכה, וכולנו בה כבני מלכים", היה אבא ר' זלמן מסביר שוב ושוב לילדיו, כשכל כולו קורן בהדרתה של מלכות.

הוא היה אכן כמו מלך. במשך כל השבת לא נתן כמעט תנומה לעפעפיו, שהרי מי ייתן לרגעים נשגבים כאלו של מלכות לחמוק בין אצבעותיו? מי יסכים להפסיד זמן יקר ומלכותי

כזה, וירשה לעצמו להעביר שעותיו בשינה בעלמא? "כשאני ער אני מרגיש כמו מלך", היו אנשי 'ממלכתנו' רגילים לשמוע ממנו, בראותם אותו מתענג על כל רגע ורגע של שבת מלכתא: במשניות, בזמירות, בתפילה. ואור מופלא של קדושה היה נסוך על פניו במשך השבת כולה, עד לאחר הבדלה.

יום אחד של הפלגה חלף עבר לו, ואחריו עוד יום ועוד יומיים, וכבר הגיעה השבת הראשונה של ר' זלמן באניה. אבל גם באניה הריהו מלך, גם בינות לערב רב של עממים, של סוחרים ותגרנים, של שפות וניבים מערביים ומזרחיים הממלאים את האניה על חדריה וסיפונה - ר' זלמן ושבת המלכה חד הם.

חבש הוא את כובעו וחגר אבנטו, ונעמד בדחילו ורחימו לקבל את פני המלכה, שפרסה כנפיה על האוקיינוס רחב הידיים. אחר קידש על היין בנעימה, בצע את הפת, וכבר היו זמירותיו משתפכות ברגש ובזיע, בקדושה ובמלכות, והד קולו מהלך על פני הגלים המקציפים, ששחור הלילה כבר כבש אותם בסערה.

וגם זוג אוזניים נוסף מתקרב כדי לשמוע... כדי לראות... הסעודה הסתיימה, אבל ר' זלמן אינו פורש לשנת לילה כיתר יושבי האניה, הן מלך הוא. יושב הוא בפנינתו, פותח את הספרים שהביא עמו, וכבר משתפכת על פני האוקיינוס השקוע בשנתו, נעימה מרטיטה שכולה עמלה של תורה, שכולה מלכות של שבת.

ועיניים נדהמות מביטות במחזה מן הצד ואינן מבינות... קרן ראשונה של שחר החלה עולה בקצה האופק, צובעת את המים בריססים זוהרים. שקט באניה הגדולה, הכל נמים את שנתם, גם הסוחר שעקב אחר תפילתו של ר' זלמן, אחר סעודתו וזמירותיו, שקע זה מכבר בשינה עמוקה. רק הוא עודנו שם, פניו מלכות ועיניו להבים, שבת.

תפילת שחרית ומוסף של שבת, ושוב קידוש בנעימה ובזמירות שמשתפכות על פני הגלים, זוג עיניים משתאות שממשיכות להביט במחזה כאינן מאמינות.

השמש נטתה כבר לשקוע, חופנת פניה בין גלי הים המקציפים, ור' זלמן עודנו בפנינתו, מזמר בהתלהבות דקדושה: "מזמור לדוד, ה' רועי לא אחסר, בנאות דשא ירביצני, על מי מנוחות ינהלני", והאיש עודנו עומד ומחריש...

רק לאחר הבדלה, משפשט ר' זלמן גרוסמן אדרת המלכות השבתית שלו, ניגש אליו אותו סוחר כשעיניו מלאות הערכה. "בחיים שלי לא ראיתי אדם קדוש כמותך", הוא אמר כשידו על ליבו. "השירים שלך, התפילות שלך, האור שעל הפנים. קשה לי לתאר את הרושם שכל זה עשה עלי".

ולא ידע ר' זלמן איש ירושלים, שכיסיו מרוקנים וליבו מלא, כי האיש הדובר עימו אינו אחר כי אם אחד מעשיריו של העולם, הברון רוטשילד בכבודו ובעצמו.

פתחו השניים בשיחה של ידידות, כשהסוחר העשיר מתעניין

ולשער אותה, סערה שמתערבלים בה כיכרות לחם עם ילדים חולים, עגבניות אדומות לחיים עם רופאים צחורי בגדים. אבל בליבו הרחב, המלא דאגה כנה ועמוקה לאחיו היהודים, המצר ודואב וכואב את צרתם של אחרים, בלב המלא אהבת ישראל כנה ואמתית, החלה מתגבשת לה החלטה נאצלת ונשגבה.

דמותו של הברון רוטשילד נראתה מתקרבת אליו, והוא חש כי המלחמה הקשה מאחוריו. אהבת ישראל שניצחה.

הוא החל מספר על אחיו ועל המושב הצפוני שהוקם זה מכבר, על המלריה ועל הילדים הקטנים, החולים, על הייסורים ועל הדמעות, על התרופות היקרות, שאם היו בנמצא היו עשויות להציל חיים.

הברון הקשיב בהתעניינות, לקח אל לבו את בקשתו היוצאת מן הלב של ר' זלמן לשלוח רופאים ותרופות אל האזור הטובע בביצת המלריה, והבטיח לעשות כל מה שביכולתו כדי לעזור.

ההפלגה הגיעה סוף סוף אל קצה, ר' זלמן הגיע לניו יורק הגדולה. הוא חיפש ומצא מקום עבודה מתאים, והחל לראות ברכה בעמלו, כשהוא מאושר על כי יוכל להביא לחם לעולליו היקרים המצפים לו בירושלים הרחוקה.

ארבעה חודשים חלפו, ומכתב הגיע מן האח ר' שלמה שבמושב הצפוני. נטל ר' זלמן את האיגרת, והאותיות כמו חקדות היו בחדווה מול עיניו: "כמו מן השמים נשלחו אלינו רופאים ואחיות, עם תרופות וזריקות שמצילות חיים" - בישר האח במכתבו, ור' זלמן לא ידע את נפשו מרוב אושר. "בכל יום יש כאן שיפור במצב, ברוך ה', החולים מתחילים להתאושש, וכבר כמה ימים שלא נערכה אף לוויה".

דמעות של אושר הציפו את עיניו של ר' זלמן באמריקה הרחוקה, יוצרות כתמים של זהב על האיגרת, שהיתה מרעידה בין ידיו. הברון רוטשילד קיים את הבטחתו. הוא שלח רופאים ותרופות, זכות עצומה התגלגלה על ידו, להיות שליח להצלתם של מאות יהודים יקרים ממוות נורא. הזכות הזו מתעצמת עוד יותר כאשר אף אחד אינו יודע על החלק שלו, כאשר אף אחד אינו מעלה בדעתו את המלחמה הקשה שהתחוללה בליבו, כשאף אדם בעולם אינו משער איזה ויתור נאצל ונורא הוד היה כאן מצידו.

רק שנים רבות לאחר מכן שמעו ילדיו של ר' זלמן את הסיפור המופלא הזה מפי אביהם, ושוב הציפו דמעות את העיניים. דמעות של אושר, דמעות של זהב. היה זה סיפורה של התגברות אפופת הוד, סיפורו של יהודי המסוגל לחשוב על הזולת ולדאוג לו גם במצבים של קושי ושל מצוקה, סיפורו של איש ירושלים שהיה כולו לב.

שנות המצוקה הקשות כבר היו מאחוריו, וגם מגפת המלריה הנוראה, שהטילה חיתתה על תושבי ארץ הקודש, חלפה ונעלמה מן העולם. אבל הזכויות העצומות של אהבת ישראל שייקדו אז, באותם רגעים מופלאים על הספינה, מול הברון רוטשילד, בליבו של ר' קלמן, הזכויות המופלאות של הצלת נפשות שהתגלגלה בזכותו, הוסיפו ללוות אותו, לא חלפו ולא נעלמו.

(משמרת השלום)

(בך בטחונ)

במקום מגוריו של איש שיחו, בילדיו, במצבו הכלכלי. ולפתע הפתיע הוא, בפנותו אל ר' זלמן בהצעה שאי אפשר לסרב לה: "שמע נא, ידידי, גרמת לי התרגשות מרובה במשך השבת כולה, יצאתי מוקסם מאישיותך. הייתי רוצה להעניק לך ממתת ידי הרחבה, שכן רוטשילד אני. לך לך לחדרך, חשוב קמעא על בקשה אחת שתמצא לבקש, ואמלאנה".

ישב לו ר' זלמן, איש ירושלים, עני שבעניים, ולא האמין לשמע אוזניו. הנה נקלעה לידי הזדמנות שאין דומה לה, הנה הברון רוטשילד ניצב כאן ומחכה למוצא פיו, מבקש להעניק לו ממתת יד. עוד רגע קט יהיה אוצר בלתי צפוי ממלא את כיסו, והוא יוכל לשוב על עקבותיו ולחזור לירושלים בידיים מלאות, לחסוך מעצמו את הנסיעה לאמריקה הרחוקה, את חיפוש הפרנסה המעיק, את הקשיים, את הביזיונות ואת הגעגועים.

אבל אז צצה מול עיניו דמותו של ר' שלמה אחיו.

בצפון הארץ מתגורר הוא, במושב קטן שהוא אחד ממייסדיו, והם סובלים שם כל כך. המלריה - המחלה הנוראה שמביאים עמם יתושי הביצות - עושה שמות בהם ובילדיהם הקטנים. אין בית אשר אין בו מות, והמצב הולך ומחמיר, הולך ומחריף. הם זקוקים שם לתרופות, משוועים לרופאים שיבואו ויילחמו במגיפה הקשה, מתחננים לעזרה.

אולי גלגל הקב"ה אותו לכאן, אל האנייה העושה דרכה באוקיינוס הענק, והפגיש אותו עם הגביר הזה כדי לעזור להם, כדי להביא אליהם את הישועה?

בכסף אפשר לשגר רופאים ותרופות אל המושב הגוסס בייסורי המגיפה, בכסף אפשר להציל חיים של ילדים רכים, של עוללים שלא טעמו טעם חטא, בכסף אפשר לעצור את המוות הנורא הזה. והכסף הזה נמצא עכשיו כאן, מולו.

ההצלה הגדולה הזו נמצא עכשיו בידיים שלו. אבל בכסף אפשר גם להביא רווחה אל הבית שלו, אל הילדים הרכים שלו. כסף פירושו פת בשמן זית כדי שובעה, אולי גם בתוספת פלח עגבנייה. כסף פירושו מנעלים חדשים לחורף ומעיל מחמם לכל ילד. כסף פירושו לחזור כבר עכשיו הביתה בכיסים מלאים.

רגע אחד עמד מול עיניו ביתו שלו, שהדלות אוכלת בו בכל פה, וברגע הבא עיניו מלאות המצוקה של אחיו היקר, אשר הוא וחבריו קוברים את מותיהם ובוכים, קוברים ובוכים. רגע אחד חש הוא כי הנה ישועתו קרובה לבוא, וכי בבית אחת עומדות כל בעיות ומצוקות הפרנסה שלו להיפתר, וברגע הבא ידע כי לא, לעולם לא יהיה מסוגל ליהנות מכספו של הסוחר העשיר שלפניו, אם ידע כי במושב המרוחק ממשיכים אחיו ושכניו להוזיל דמעות מול ילדיהם החולים במלריה.

סערה קשה התחוללה בנפשו של ר' זלמן, סערה שקשה לתאר

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולחיה
לעילוי נשמת:
מרדכי בן רבקה, ר' מרדכי בן מסעודה, נתנאל לוי בן מרים, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן טילה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיטִי בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נבקש להמשיך להתפלל לרפואת אימנו: שרה בת כוכבה המכונה ככב
נא להתפלל לזוגת הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית, מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, נועה בת רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225
ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il
מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

תכלין לשלחן שבת

פְּרִשֶׁת: וַיִּגַּשׁ

עלון מספר 283

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי,
אברהם זושא בן ר'
יהושע, לאה בת ר' יום
טוב ליפמאן, מיכאל בן
שרה, אלכסנדר בן מרי,
לודמילה בת לייב,
משה בן זוהרה, יהודה
בן שרה, יוסף בן חנה,
מנחם שלום בן שמחה,
חיים בן אסתר, תמרה
בת יעקב - **תנצב"ה**
ולהבדיל בין החיים
למתים, העלון
לרפואת: בת שבע בת
ליאורה, משה בן מנדל,
נפתלי בן דבורה,
סביטלנה צביה בת
ברכה, מרי בת חנה,
בתוך שאר חולי עמו
ישראל

נא לא לקרוא
בשעת התפילה
וקריאת התורה.
העלון טעון גניזה.
הלימוד בשבת
פי אלף מיום חול.
כדאי לקרוא
בשלחן שבת.

**זמני השבת -
בגב העלון**

נקודה בפְּרִשֶׁה:

התורה לפני הכל

למשנהו, הולכים וקורבים אל מחוז הפצם, אל הארץ המבטחת,
להקים בה משכן קבע לשכינה.

וקשראה יעקב אבינו שיוסף יודע מה הוא תפקידו, שהוא
שולח את העגלות להביא את יעקב - היתה רוחו.

בפְּרִשֶׁה קוראים אנו על התודעות יוסף הצדיק לאֵחָיו, על
התלכדות המשפחה, התאחדותה מחדש, רפוי פצעי העֶבֶר.

ויוסף שולח לאביו עגלות - ופרש רש"י: סימן מסר יוסף, בְּמָה
היה עוסק כשנפרד מאביו? בפְּרִשֶׁת עגלה ערופה. רק אז היתה
רוח יעקב, רק אז החליט לרדת למצרים ולפגוש ביוסף. רק כֹּאשֶׁר
נוכח לדעת שלא שכח מה שלמד במחיצתו, שְׁעֵדוֹן מִחֶבֶר הוא
למורשת יעקב אבינו, שקשור הוא לתורה ולקטיה.

רק אז אמר: "רב, עוד יוסף בני חי, אלקה ואֶרְאֶנּוּ!"

כי אלו שוכח היתה תלמודו, אלו מתנתק היתה ממורשת אביו,
מתורתו ומצוותיו, היתה יעקב אבינו אומר: "ישאר שם, בְּמִצְרַיִם -
היתה משנה למלך, יהנה מפנעמי השלטון, ישבע רב טובה - ואנו
נשאר פה, אף נסבל רעב. מה לנו ולו..."

ולשיר: יעקב אבינו למצרים, "את יהודה שלח לפניו, להורת"
- לתמן לו בית תלמוד, שמשם תצא הוראה. רק כך מוכן יעקב
אבינו לרדת, רק כך מוכן הוא לעקר מסקום למקום.

"תניא, רבי שמעון בן יוחאי אומר, בוא וראה כמה חביבין
ישְׂרָאֵל לפני הקדוש ברוך הוא, שְׁבָכָל מקום שָׁגְלוּ - שְׂכִינָה
עמהו". ובוא וראה כמה חביבה שְׂכִינָה לפני ישְׂרָאֵל, שְׁבָכָל מקום
שָׁגְלוּ - הקימו בית מדרש וישיבה, יסדו מקום תורה: "מימיהן של
אבותינו לא פסקה ישיבה מהן. היו בְּמִצְרַיִם - ישיבה עמהם" (יומא
כח).

וכך בכל מקומות גלותם - רבותינו האמוראים והגאונים
בְּכָל, הרי"ף בְּמִרוֹקוֹ ובעל ה"ערוך" בְּרֹמִי, הַרְמַב"ם בְּמִצְרַיִם
והַרְמַב"ן בְּסִפְרַד, רבנו גרשם באיטליה ובְּעֵלֵי התוספות בְּצַרְפַּת

"וַיֵּרָא אֶת הָעֲגֻלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ וְתַחֵי רוּחַ
יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (מה, כז) יעקב השתאה, חרד, לא האמין לבשורה.
כְּשֵׂרָאָה אֶת הָעֲגֻלוֹת, נחה דעתו, שָׁבָה אֵלָיו רוחו. מה היה המיחד
בְּעֲגֻלוֹת?

מִן הַחֵיד"א זיע"א מְפָרֵשׁ פְּרוּשׁ נִפְלֵא, וְכַשְׁמַעֲנִים בּוֹ מִזְהִיר
הוא שְׁבָעֵתִים. וְכֵן כָּתַב: כְּשֵׁנִפְרַד יוֹסֵף מֵיעֲקֹב אֲבִיו, רָאָה שְׂאֲבִיו
נוטע אֶרְזִים. שָׁאָלוּ: "למה אלה?" וְאָמַר לוֹ: "דע לך, שְׁבָנִי בְּנֵי
עֲתִידִים לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן לְה' בְּמִדְבַּר מִצְרַיִם אֵלָיו, וַיְבִיאוּ אוֹתָם
בְּעֲגֻלוֹת". לְפִיכָף, שָׁלַח לוֹ יוֹסֵף עֲגֻלוֹת לְסִימֹן זֶה, רָמַז לְשֵׁשׁ עֲגֻלוֹת
צָב שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאוֹת אֶת הַקֶּרְשִׁים שֶׁל הַמִּשְׁכָּן בְּמִדְבַּר. וְכֵשֶׁרָאָה
אוֹתוֹ, "וְתַחֵי רוּחַ יַעֲקֹב". שְׂמַח, וּמִיד: "וַיֹּסַע יִשְׂרָאֵל... בְּאֶרֶז שְׁבַע",
לְקַצֵּץ אוֹתָם אֶרְזִים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה נד) וְלַהֲבִיאֵם מִצְרַיִמָּה בְּעֲגֻלוֹת.

וְעֵדוּן יֵשׁ לְהִבִּין אֶת הַבְּשׂוּרָה הַגְּדוּלָּה שְׁבָעֲגֻלוֹת - אֵךְ כְּבַר
כְּתַבּוֹ הַמְּפָרֵשִׁים, שְׂרָמַז יֵשׁ בְּכָף שֶׁהַמִּשְׁכָּן הוּקַם מֵהָאֶרְזִים וְעֵצֵי
הַשִּׁטָּה שֶׁנִּטְעַע יַעֲקֹב אֲבִינוֹ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם. לוֹמַר לָךְ, שֶׁהַמִּשְׁכָּן
לְשִׁכְנָה שְׁבָנִי יִשְׂרָאֵל מְקִימִים - וְכָל אָדָם צָרִיךְ לְהִקָּים בְּלִבּוֹ
מִשְׁכָּן לְשִׁכְנָה, וְכָל בֵּית שְׂמוּקָם בְּיִשְׂרָאֵל, כָּל מִשְׁפָּחָה שְׂנוֹקְדָה,
בּוֹנָה מִשְׁכָּן לְשִׁכְנָה (סוֹטָה יז) - "חֲמַר הַגְּלָם" שְׁלָהּ הוּא הַנִּקְדָּה
הַיְּהוּדִית הַנִּצְחִית הַמְּשֻׁרְשֶׁת בְּנוֹ מֵיעֲקֹב אֲבִינוֹ, מוֹרְשֶׁת הָאֲבוֹת
הַקְּדוּשִׁים!

אִמְנֵם תוֹרָה צְוָה לָנוּ מִשָּׁה, וְאִנּוּ מְצִיִּים לְלַמְדָּה וְלַהֲתַעֲלוֹת בָּהּ
וְעַל יָדָהּ. אֲכַל לֹא עַל קַרְקַע צְחִיחָה נִטַּע חַיִּי עוֹלָם בְּתוֹכָנוּ, אֵלֹא
עַל "מוֹרְשֶׁה קְהֵלֵת יַעֲקֹב", עַל מוֹרְשֶׁת הָאֲבוֹת נִיֶּסֶד אֶת עוֹלָמָנוּ!
וְנִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה: אִם הַנִּקְדָּה הַיְּהוּדִית כְּבַר מְשֻׁרְשֶׁת בְּנוֹ,
יַעֲקֹב אֲבִינוֹ הֵכִין אֶת חֲמַר הַגְּלָם, נִטַּע אֶת ה"הָאֶרְזִים", אִנּוּ מַה
תְּפַקִּידָנוּ? אֵךְ אִנּוּ צְרִיכִים "לְהִבִּיאַת אֶת הָעֲגֻלוֹת", לְשֵׂאת בְּגֵאוֹן
נִקְדָּה יְהוּדִית זוֹ, לְהַעֲבִירָה מִהַדוֹר הַקּוֹדֵם - דְּרַכְנוּ - אֶל הַדוֹר הַבָּא,
בְּאוֹתָן עֲגֻלוֹת שֶׁהַעֲבִירוֹ בְּמִדְבַּר אֶת הַקֶּרְשִׁים מִמְּקוֹם אֶחָד

שְׁכוּנוֹת שְׁלֵמוֹת תִּכְנְנוּ עַד לְפָרֵט הָאֶחָד, אֲבָל לֹא הִקְצוּ מְקוֹם לְבֵית כְּנֶסֶת, לֹא תִכְנְנוּ הַקְּמַת מְקוּה טְהוֹרָה, שְׁלֹא לְדַבֵּר עַל מִרְפְּסוֹת לְסִפְהָ. מִדּוּעַ? שְׁהָרִי אֲנִי כְּמִתְקַנּוֹת שְׁבָאֲמוֹת, כְּכָר אֲמַרְנֵה. וְזֶה לֹא מוֹפִיעַ אֲצֵלֶם בְּמִפְרָט...

אֲבָל יַעֲקֹב אֲבִינוּ, כְּאֲשֶׁר יָרַד בְּרֹאשׁ שְׁבָעִים נְפֹשׁ לְמִצְרַיִם, שָׁלַח לְפָנָיו אֶת יְהוֹדָה. "לְהוֹרוֹת לְפָנָיו, לְתַקֵּן לוֹ בֵּית תַּלְמוּד שְׁמֹשֶׁם תִּצָּא הוֹרָאָה."

יַעֲקֹב אֲבִינוּ הֵבִין וְהוֹרָה, כִּי בְרֹאשׁ וּבְרֹאשׁוֹנָה - "שִׁימוּ לִב אֶל הַנְּשֻׁמָה", יֵשׁ לְדָאֵג לְהַקְמַת בֵּית תַּלְמוּד, יֵשׁ לְיִסַּד בֵּית הוֹרָאָה. לְפָנָיו הִכֵּל. "שָׁלַח לְפָנָיו, לְהוֹרוֹת לְפָנָיו."

זֶה הֵימָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַגִּישָׁה, זֶה הֵימָּה תְּמִיד הַגִּישָׁה. בְּרֹאשׁ וּבְרֹאשׁוֹנָה - בֵּית כְּנֶסֶת, בֵּית מִקְדָּשׁ קַעֲט. וְאִם לֹא לְפָנָיו הִכֵּל, שְׁיִהְיֶה יַחַד עִם הַכֵּל, וּלְפָחוֹת שְׁיִהְיֶה אֶחָד הִכֵּל. אֲבָל לְמַחֵק לְגַמְרִי, לְהִתְעַלֵּם כְּלִיל? מִי אָמַר: "בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל קָמָה מְדִינַת הַיְהוּדִים...!?" (מִצִּינֵי הַשְּׁבוּעַ)

וּבְאִנְגְלִיָּה וּבְאִשְׁכְּנֵז. וְעַד לְדוֹרוֹת הָאֶחָדִים, כְּכֹל אֶתֶר וְאֶתֶר - לְמַהְרֵי יִצְתִּימוּ וְלִכְּנֵן אִישׁ חַי בְּכַגְדָּד, לְחֻכְמֵי גְרָבָה וְתוֹנִים וְלְגִדּוּלֵי אֶרֶם צוּבָא. וְדוּקָא כְּשֶׁנִּלְקֻטוּ הַנְּפֻזִים דְּדוּקָא כְּשֶׁזְכִּינוּ לְקַבּוּץ גְּלִיּוֹת, לְשִׁיבָה לְאֶרֶץ הָאֲבוֹת, דְּדוּקָא כְּאֵן נַעֲשֶׂה נְסִיּוֹן לְיִסַּד יְשׁוּבָה יְהוּדִי לְלֵאל יְהוּדִית, בְּשִׁירַת "עוֹלָם יֵשׁן עַד יִסוּד נְהַרְיָבָה" - לְהַקִּים מְלַכּוֹת עַל אֲדָנָי שְׁבַע אֶף בְּלֵאל בֵּית תַּלְמוּד, לְלֵאל רוּחֵהּ שְׁלֵ יַעֲקֹב אֲבִינוּ.

אֶף לֹא - רַעֲיוֹן עוֹנִים הוּא, מְבַזֵּק תַּעֲתוּעִים! "הַמְּלַכּוֹת" מִתְמוֹסְסֵת, "הַשְּׁבָע" מִצְטַטֵּק, לְהוֹתְנֵהוּ, לְדָאֲבוֹן נְפֻשָׁנוּ. וְאֵלּוּ "יַעֲקֹב אֲבִינוּ לֹא מוֹת" (הַגִּיגָה ה:), וְרוּחֵהּ תִּהְיֶה וּפּוֹעֵקֵת!

זְכִּינוּ בְּמִדְיָנָתְנוּ הַעֲצָמָיִת וְאֲנִי כְּמִתְקַנּוֹת שְׁבָאֲמוֹת. אִין הַתִּישְׁבוּת הַפּוֹזָה, חֲלָפּוּ מִי חוֹמָה וּמִגְדָּל. עֲכָשׁוּ יֵשׁ וְעִדּוֹת מִתְאַר וְתִכְנְנוּ, דוּאֲגִים לְדָרְךָ וּלְגִישָׁה, לְכִיּוֹב וּלְמִים, מְאוּר וְטְלָפוֹן. דוּאֲגִים לְגַנִּים צְבוּרִים, לְמַכְנֵי חוֹנֵה, טַפַּת חֵלֵב, מִרְפָּאָה. לְכֹל דְּבָר שֶׁהַגּוֹף צָרִיךְ לוֹ, רַק לֹא לְנִשְׁמָה.

ספור לשבת:

רוצה להשאר בבית - א'

המקיפות. עדכנתי בצער את בעלי ואימי בבקשתה של הרופאה. בעלי אמר שהוא עוזב את מקום העבודה ויגיע לאסוף אותי לבית החולים, ואימי אמרה שהיא תגיע לביתנו כדי לקבל את הילדים.

הוקל לי מאוד כשהבנתי שילדיי לא ייכנסו לבית ריק. בבית החולים גזלו ממני הבדיקות המקיפות זמן יקר. כבר רציתי כל כך לשוב לביתנו הקט ולהיות עם הילדים.

בסיום הבדיקות הביט בנו הרופא הבכיר במבט חתום ואמר שאצטרך להמשיך בבדיקות, כיוון שהממצאים מראים שככל הנראה יש בראשי גוש לא תקין הזורש המשך טיפול.

הימים שלאחר מכן היו קשים. כאב הראש החמיר, והרופא הבכיר אמר שבקרוב אצטרך להתחיל בטיפולים כואבים. עולמי השלם הזדעזע. לפתע התגעגעתי כל כך למטלות הבית הרבות ולרעשם של הילדים.

בעלי החל לפנות לרבנים צדיקים שיברכו אותי. נסענו לקברי צדיקים, והתפללתי בדמעות רותחות לה' שירחם עליי וישאיר אותי בעולם לפחות עד שיגדלו הילדים.

באחד הערבים ביקש ממני בעלי להתלוות אליו לביתו של ראש הכולל המקומי שיברך אותי. הגענו לביתו, והרבנית קיבלה אותנו בחיוך רחב. התרגשתי מאוד מהאווירה ומהמחווה של הרב החשוב. הרב בירך אותי מעומק הלב ואמר שהוא שמע סיפור מחזק מהרב רביד נגר שליט"א, והוא מבקש לספר אותו. בעלי הנהג בהסכמה, והרב החל לספר:

"בעיר מסויימת במרכז הארץ חי לו זוג הורים. באחד הימים חשה הגברת כאבים עזים באפה. היא ניגשה לרופא אף-אוזן

לפני חודשים מספר התעוררתי כהרגלי בשעות הבוקר המוקדמות, הרבה לפני כולם. הכנתי כריכים לילדים, קיפלתי את ערימת הבגדים שהוצאתי מהמייבש וסידרתי מעט את הבית לאחר עוד יום "מלחמה".

שהיו בריאים, ארבעה בנים ובת הם חבורה שלפעמים יכולה לגרום למקום נקי ושקט להיראות לאחר דקות אחדות כמו עיי חרבות לאחר סופה עזה.

כמה דקות לפני השעה שמונה בבוקר יצאו הילדים לכיוון ההסעה ללימודים, ואני נשארתי בבית להמשיך יום עמוס מלא בסידורים.

לאחר שעתיים חשתי כאב בראשי. ייחסתי את הכאב לעבודה מאומצת ולחוסר שעות שינה.

בשעות אחר הצהריים שב בעלי מהעבודה ואמר בקול מודאג שאני נראית חיוורת. השבתי לו שאני חשה כאב ראש קל, לקחתי כדור משכך כאבים ובע"ה עוד מעט הוא יחלוף.

בשעות הלילה לא חלף הכאב, אלא להיפך, הוא אף החריף. בבוקר ביקש בעלי שאגש לרופאת המשפחה. אולי נדבקתי בוורוס או חיידק וצריך טיפול תרופתי.

נכנסתי לחדר הרופאה. היא הביטה בי במבט דרוך, ולאחר ששמעה את סיבת בואי ביצעה בדיקות אחדות ובסיומן אמרה שעליי לגשת למיון להמשך טיפול. הוראתה נפלה עליי כרעם ביום בהיר. בית חולים? עכשיו? בעוד שעה הילדים צריכים לשוב מהלימודים. מי יקבל אותם בבואם? מי יכין להם ארוחת צהריים ויעזור להם בהכנת השיעורים? טענותיי לא עשו רושם על הרופאה, והיא ביקשה שאזדרז להגיע בהקדם לביצוע הבדיקות

שהשלכת יהבך על ה' ואינך בוטח בברכתי, אני מוכן לעזור. הבעל נרגע מזעמו והתיישב שוב בכיסאו.

הרב עוזי משולם הביט בזוג ואמר שבאף ישנה סימפניה נסתרת שהרופאים אינם מבחינים בה, ובסימפניה הנסתרת הצטבר גוש נוזלים הנקרא בפי העם נזלת, והרופאים מפרשים את הגוש הנוזלי כגיזול מסוכן העלול לסכן חיים. הבעל קם מכיסאו בכעס ואמר: 'כבוד הרב, אלו רופאים מומחים. לא יכול להיות שהם טועים באבחנה בין גוש נזלת לגיזול מסוכן'. הרב משולם הביט בו ברוך ואמר בקול נעים: 'תבקשו בדיקה חוזרת לפני תחילת הטיפול'.

הזוג עשה כעצת הרב, ולאחר דין ודברים עם צוות הרופאים נערכו בדיקות חוזרות לבחון את הממצאים. לתדהמתם הרבה נעלם הגוש המסוכן. כדברי הרב עוזי משולם, אכן היה שם בסך הכול גוש נוזלי גדול, והוא הוצא אחר כבוד בטיפול פשוט ללא כאבים."

המשך בעז"ה בשבוע הבא

גרון, והוא הפנה אותה לבית החולים. בבית החולים ערכו הרופאים בדיקות מקיפות, והממצאים הנוראים בישרו שלגברת יש גידול מסוכן באפה.

הזוג המבוהל לא אמר נואש. הם טסו לניו יורק שבארצות הברית והגיעו לביתו של הרבי מחב"ד ברחוב איסטון פארקווי 770. הצדיק עיין בכובד ראש במסמכים הרפואיים ואמר שבמקרה הנוכחי אינו מסוגל לעזור, אבל בישראל בעיר יהוד ישנו רב ששמו עוזי משולם (זצ"ל), וברכתו ותפילתו מסוגלות להגיע למרומים ולפעול ישועות במצב בריאותה של הגברת.

"בני הזוג שבו לישראל והגיעו לביתו של הרב משולם ביהוד. הרב הביט במסמכים הרפואיים ואמר: 'אינני מבין איך הדבר קשור אליי'. הבעל קם מהכיסא בזעם ואמר: 'הרבי מחב"ד אמר שאתה יכול לעזור. אם אינך רוצה לעזור – לא צריך. הקב"ה, רק הוא, יעזור לנו'.

הרב עוזי משולם הביט בבעל בחיך ואמר: 'כעת, לאחר

שונה הלכות:

הלכות נְשִׁיטָה

מתוך החוברת
"מצוות הארץ בהלכה ובאגדה"
לרב דוד שלום נקי שליט"א

גזל חס ושלום, כמבואר בחוברת "חג הסוכות בהלכה ובאגדה" (עמוד 102). (רעד)

חשמל

ענפים גבוהים שניכר שמפריעים לחוטי החשמל, מותר לגזום אותם. (רעו)

פרחים

מותר לקטוף פרחים מהגינה, כל שאין בכוונתו לטובת גידול נוסף של פרחים כלל אלא כדי להשתמש בהם ליפות את ביתו. (רפו)

זומר למטרות אחרות

אם גוזם את הענפים לא במטרה להשביח את האילן אלא כדי לסכך את סוכתו, או להסיק בהם את האש, או שהם מפריעים למעבר הדרך, וכיוצא בזה, הרי זה מותר. ויגזום באופן שיהיה ניכר שאין מטרתו להשביח, כגון שיגזום רק מצד אחד של האילן, ולא מעט מכל צד. (רסה, רסז, רעג, רעד)

גן הגוזם ענפים קודם חג הסוכות, אין לבקש ממנו לכרות עצים לסכך, מאחר ומטרתו של הגן להשביח את האילן, ונמצאת מכשילו באיסור. אלא האדם בעצמו יזמור את העצים מצד אחד של האילן כנ"ל. ונבאופן שמותר לקחת, כדי שלא יכשל באיסור

לוח זמנים לשמיטה

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה. **בקטיף עצמי (מהגינה וכדו')** - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם). **ביעור** - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו')	ביעור
אפרסק	מתחילת חודש אדר א' (תחילת פברואר) בשמיטה עד אמצע חודש שבט (תחילת פברואר) בשנה שאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת חודש אדר א' (תחילת פברואר) בשמיטה עד אמצע חודש שבט (תחילת דצמבר) בשנה שאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אמצע חודש כסלו (תחילת דצמבר) שלאחר השמיטה
ארטישוק	מתחילת חודש כסלו (תחילת נובמבר) בשמיטה עד סופה	קדושת שביעית - מתחילת חודש כסלו (תחילת נובמבר) בשמיטה עד סופה. אין איסור ספיחין	סוף חודש תמוז (אמצע יולי) בשמיטה

אשכולית	מתחילת חודש אלול (תחילת ספטמבר) בסוף השמיטה עד תחילת חודש תשרי (אמצע ספטמבר) שנה וחצי לאחר מכן (תשיעית)	קדושת שביעית - מתחילת חודש אלול (תחילת ספטמבר) בסוף השמיטה עד תחילת חודש תמוז (אמצע יוני) בשנה שלאחריה. אין איסור ספיחין	תחילת חודש תמוז (אמצע יוני) שלאחר השמיטה
אתרוג	מתחילת השמיטה עד סוף חודש ניסן (אמצע אפריל) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סוף חודש ניסן (אמצע אפריל) שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	סוף חודש ניסן (אמצע אפריל) שלאחר השמיטה
בוטנים	מאמצע חודש אלול (אמצע ספטמבר) בסוף השמיטה עד סוף חודש אלול (אמצע ספטמבר) בשנה שלאחר השמיטה	איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד סוף חודש אלול (אמצע ספטמבר) שנה וחצי לאחר השמיטה (תשיעית)	אמצע חודש כסלו (תחילת דצמבר) בשנה שלאחר השמיטה
בורגול	מיובא מחו"ל - אין צורך בהכשר לשמיטה	אין ביעור	

מאת: "כושרות".

בדיחות:

הצעת חוק: שליוח הפיצה יחויב לפנות את הקרטון לאחר שעה.

בוס: "מזמינים פיצה. איזה תוספות אתה רוצה?"
אני: "מבחינתי תוספת שכר"...

שיכור נכנס למוזיאון.
מפה לשם, הוא מתנדנד ומפיל אגרטל.
מנהל המוזיאון מגיע אליו בריצה, ואומר לו: "אדוני, שברת עכשיו אגרטל מהמאה ה-13!"
השיכור מחבק אותו, ואומר: "וואי, הפחדת אותי, חשבתי שזה אגרטל חדש!"...

גבאי צדקה דופק על דלת ביתו של זקן בן 92.
הוא פותח את הדלת ואומר להם: "אבא לא בבית"...

"שמע, אתה נוהג מצוין, מי שלא מוצא חן בעיניו הנהיגה שלך שלא ילך על המדרכה"...

טיפש אחד יצא מרכבו ושם לב ששכח את המפתח בתוך הרכב.
הוא הלך והביא מקל שבעזרתו ניסה לפתוח את הדלת מהחלון הפתוח מעט.

אחרי דקה בא מישהו ואמר לו: "מה אתה עושה? אשתך בתוך הרכב!"

"כן, אני יודע", אמר הטיפש, "היא מכוונת אותי"...

מישהו התעניין אצלי במה הרכבית שלי עובדת. אמרתי לו: נראה לך שמכובד שהרכבית תעבוד?"...

חידות:

מתוך הספרים: "פיצוחים", "אתגרים".

חידת מחשבה:

שלושת התלמידים הכינו חומרי יצירה לצורך פעולתם בכיתה.
בין היתר היה עליהם לגזור 120 ריבועי נייר שווים בגודלם.
לאחר שסיימו מחצית מהכמות הם הכפילו את קצב עבודתם, וכתוצאה מכך נגמרה המשימה רבע שעה מוקדם יותר מהצפוי לו היו ממשיכים בקצב הראשון.
מה היה משך העבודה הכולל שלהם?

חידת חשבון:

באופני הרים מדגם מסוים מותקנות דוושות שאורך מוטותיהן (מצד החיבור ועד לדוושה) הוא 20 ס"מ כל אחד.
כל סיבוב מלא של הדוושות מקדם את האופנים במטר וחצי. לו אורך המוטות היה 35 ס"מ, בכמה היה מוקדם כל סיבוב של הדוושות את האופנים?

חידת "מי אני":

אני עומד על רגל אחת ויש לי שלוש עיניים. מי אני?

פתרונות לחידות מהעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

כן, אם יקיף במעגל את הארז הישראלי - יצא בהכרח שחלף בנקודה כלשהי בין הארז הישראלי לבין הארז האחר.

פתרון לחידת חשבון:

גזרתי חמש פיסות, כל פיסה שלוש פעמים לארבעה חלקים. כך קבלתי לארח 15 גזירות 20 חלקים.

פתרון לחידת "מי אני":

סביבון.

זמני	י-ם:	כניסה:	יציאה:
השבת:	ת-א:	16:00	17:16
	ב-ש:	16:14	17:17
	חיפה:	16:18	17:19
		16:04	17:15

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 43
פרשת ויגש תשפ"ב

דבריהם הם זכרונם דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים, ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

אין שני לו, עיני טורי זֶהב אורח חיים ריש סימן תרפ"א, וכן כתב בעקידה
פרשת אמור, אָמַנְם נִרְאָה דְלִפִּי מַה שֶּדְרָשׁוּ בְיוֹמָא (לד, ב) הָאֶחָד מִיָּחִד,
שְפִיר אָמַר כְּאִן הָאֶחָד הַמִּיָּחִד, שֶהָרִי אוֹתוֹ אָהֵב אָבִיו שֶבֶן זְקוּנִים הוּא לוֹ,
כְתָרְגוּמוֹ בֵּר חֲכָמִים, וְדו"ק.

[דברי שאול]

יעקב ראה את יוסף במצרים קודם שיודע לשם

ולא ראיתיו עד הנה (מד, כח).

יש לפרש הכונה כמה שאמר עד הנה על פי מה שכתוב הן הנה היו
לבני ישראל וגו' (במדבר לא, טז), היינו דהתגברות הנסיון נקרא בלשון
הפסוק הנה, ויתכן דזה רמז יעקב אבינו באמרו ולא ראיתיו עד הנה,
הינו עד שעת הנסיון בבית פוטיפרע וכמאמר חז"ל באותה שעה
באתה דיקנו של אביו ונראתה לו בחלון (סוטה לו, ב).

[עמק החרץ]

מין שיוסף לא הודיע ליעקב שהוא חי הרי זו ראיה שהוא מת

ואחיו מת (מד, כ).

צריך להבין מהיכן לקח את הוודאות שאחיו מת, ועוד האם אין זה שקר,
ואפשר לומר שיהודה שקל בדעתו שאם היה יוסף חי היה מודיע לו
לאביו אם על ידי מכתב אם על ידי שליח, ובמשך עשרים ושנים שנה
היה יכול למצוא את הזמן המתאים להודיע לאביו וכיון שהוא לא הודיע
הרי זה מוכיח כי כבר אינו בין החיים ולכן לא נקרא דבר שקר, פי הקולר
תלוי לפי דעת יהודה ביוסף לבדו.

[משך חכמה]

האחד היינו המיחד

ויצא האחד מאתי (מד, כח).

הוא תימה מדקה לו לומר הראשון, שאחד שייך גם אם

זכות הרבים תלוי בקר!
רבבות שעות תורה במסגרת לימוד ה'דף היומי' יזקפו לזכותך!
הורד אינך פוסט אפליקציה והנח את המכשיר שלך:
DAF.TFILOT.ORG

רב אחא - שר הבירה ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק כ"ב

מאפלה לאורה

שעליו לחזור לאחור ולעבור את כל הדרך במנהרה המפתלת.

"ברצון רב!" - נענה רב אחא וירד ממקומו. הוא פנה את הדרך לאברהם אשר טפס בזריזות על שקי החטה, הוציא את ראשו דרך הפתח העליון והתבונן לכל הצדדים.

"כאן בצד ימין, אני רואה עוד מטרים אחדים, פנראה המשכה של המנהרה!" - קרא אברהם בהתרגשות, "אני מיד הולך לבדוק לאן המנהרה מובילה!"

אברהם התקדם עד שהגיע לסופה של המנהרה, הוא משש בידיו מסביב ומשלא מצא כל המשוה, הבין כי חיב להמצא כאן פתח כל שהוא.

בינתיים הגיע גם רב אחא אשר החליט לעזור לאברהם. הוא הבחין כי אברהם מממשש את הקירות הצדדיים ואת רצפת המנהרה ואמר:

"לשם מה אתה מחפש כאן לשוא? הרי אם ישנו כאן פתח הוא צריך להמצא אך ורק למעלה!"

"הנה שים לב, ישנו כאן רבוע בתקרת המנהרה, נראה לי כי זהו הפתח."

אברהם ורב אחא דחפו את הרבוע כלפי מעלה בכוחות משתפים עד שלבסוף הוא נפתח בבת אחת. התברר כי אכן כבדה היתה מונחת על הרבוע מבחוץ וסוף סוף הצלחו שניהם להזיז אותה הצדה.

רב אחא מצמץ בעיניו, עד עתה הוא הורגל לחשכה ששררה בחדר "האוצרות" ולכן אין פלא שמעט קרני האור אשר חדרו מלמעלה סגרו את עיניו.

עתה חש שנשימתו הוקלה במקצת, האויר הצח שחדר פנימה החייה את נפשו.

הוא נשא את עיניו כלפי מעלה ואמר לאברהם:

"עכשו התבררה לי התעלומה!"

"איזו תעלומה? האם מצאת פתח יציאה?"

"לא, אני מתכוון לתעלומת המזון של היונים, עכשו אני מבין מהיכן הן משגות מזון לעצמן: הן נכנסות כאן מבין הסלעים ומגיעות עד לפתח הזה וכאן הן מלקטות גרגרי חטה מהשק העליון, בו הן הצליחו לנקר מספר חורים" - הסביר רב אחא.

"האם אתה רואה שם גם פתח יציאה עבורנו?" - שאל אברהם אשר צפה בקוצר רוח לרגע בו הם יוכלו לצאת מן המנהרה החשוכה.

"עדין אינני רואה מקום יציאה. אני רואה רק את הסלעים מלמעלה אשר ביניהם מעברים צרים ודרכם היונים מצליחות לעבור" - הסביר רב אחא לאברהם המאוכזב.

"אולי אעלה אני לבדוק את השטח?" - הציע אברהם אשר לא רצה להשלים עם הרעיון

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייוגו כעת: 0722-81-85-82

אלפים
כרך
1081!

הם יצאו לאויר העולם ולאחר שהתרגלו לאור החזק ולאויר הצח, בדקו את הפתח וגלו כי הוא דומה להפליא לפתח הפניסה למנהרה. מבחוץ היה הפתח מוקף בסלעים, ככל הנראה, כדי לטשטש את מקומו.

"אני חושב שמנהרה זו והאוצר שבתוכה היא גלוי שני בחשיבותו לאחר גלוי המעין", אמר רב אחא כשהוא מודה לה' תבאר על עזרתו.

רב אחא התבונן סביבו וראה שאברהם נכנס שנית אל המנהרה דרך הפתח שממנו יצאו זה עתה.

"כנראה הוא מתכנן משהו", חשב רב אחא בלבו וחקר בסבלנות לשובו של אברהם.

לפתע ראה רב אחא כי דרך הפתח מציץ... שק גדול. "בא ועזור לי!" - שמע רב אחא את קולו של אברהם קורא לעזרה מתוך המנהרה.

רב אחא סיע לאברהם להעלות את השק עם גרגרי החטה ואחר כך עזר גם לאברהם להחליץ מהמנהרה, ואז אמר רב אחא, כשהוא נושף ונושם מן המאמץ:

"עוד היום אתחיל בעזרת ה' תבאר את ההקנות הדרושות כדי שיהיה אפשר לזרוע את החטים".

השנים נשאו את השק אל הבירה, ואברהם נגש אל הגרוטאות כדי להתקין לעצמו כלי עבודה: מעדר, את, מחרטה, מגרפה ועוד.

כאשר כלי העבודה היו מוכנים השעה היתה מאוחרת, השמש כבר שקעה והחושך פסה את האזור.

"נדחה את התוכנית למחר", אמר רב אחא, "כדאי שנגלה לנוח מעמל היום המפרך שעבר עלינו ובעזרת ה' תבאר נקום מחר בכחות רעננים".

ואמנם למחרת יצא אברהם וחרש את השדה. רב אחא הביט בו מן הצד והתפעל לראות באיזו זריזות ובקיאיות הוא עושה את מלאכתו כמומחה לעבודת אדמה.

ימים אחדים עמלו השנים עלחרישת השדה שסביב הבירה כשרב אחא מסייע לאברהם ככל יכלתו. גרגרי החטה נזרעו באדמה, ולאחר מכן דאגו, אברהם ורב אחא להשקותם ככל הדרוש.

כך עברה עליהם תקופה ארוכה כשהאריה התרגל בינתיים גם לריחו של אברהם ולא נגע בו לרעה. לפעמים היה אברהם יוצא אל החוף לדוג דגים כשהוא רכוב על גב האריה ללא כל פחד. אברהם בקש לגמול לרב אחא על כל הטוב והחסד שהוא עושה עמו והשתדל להקל

עליו ככל יכלתו ולסיע לו עד כמה שאפשר.

"אברהם, מרב עסוקנו בענין המנהרה והחטה שנמצאה בה, שכחנו לגמרי לעקוב דרך החלון. מה המצב, מי יודע אולי בינתיים חלפו להם אנשים רבים ואנחנו לא ידענו כלל..."

"אני עולה למעלה לקומה השלישית לראות האם יש חדשות כלשהן", אמר רב אחא, ונגעלם בתוככי הבירה.

אברהם נשאר למטה כשהוא ממשיך במלאכתו, אך עד מהרה הוא ראה את רב אחא מגיע במרוצה כשבשורה בפיו:

"דומני כי שירה נוספת מתקרבת... ראיתי נקודות קטנות מתקדמות באזור, אבל הפעם השירה נראת לי גדלה במיוחד... שתי השירות הקודמות היו הרבה יותר קטנות מזו".

"אני משער, שיש לכך סבה ברורה", ענה אברהם לאחר דקות אחדות של שתיקה, "אני מאמין כי לאחר ששתי השירות לא הגיעו לייעדן, נפוצה השמועה, כי יתכן וישנן חיות טרף או כנופיות של שודדים בדרך המדברית, ולכן הוחלט כי אם יהיה צורך לעבור דרך המדבר - הדבר יעשה אך ורק בהליכה בתוך שירה גדולה".

"נראה לי שאתה צודק", הנהן בראשו רב אחא, "רצוי לעקוב אחר מראה השירה גם בעוד שעות אחדות, כי אז ודאי תהיה לנו תמונה ברורה יותר. חוץ מזה, עלינו לדעת כיצד לכלכל את מעשינו בתבונה לבל נחזור על הטעויות שהיו לי בשירות הקודמות עליהן ספרתי לך".

לאחר שעות אחדות עלו שניהם יחד אל הקומה השלישית כדי לעקוב אחר השירה דרך זכוכית המגדלת שבחלון.

עתה משהתקרבה מעט השירה, הבחינו רב אחא ואברהם, כי היא אכן גדולה. אולם, משהו מוזר משך את תשומת לבם, במרכז השירה היה כמין רבוע ענק בצבע כהה שהתקדם לאטו עם השירה.

השנים הביטו בתמהון במחזה המזר שנגלה לעיניהם מבלי שיהיה להם כל הסבר מניח את הדעת אודות התעלומה החדשה...

המשך בשבוע הבא בעזהש"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֻוֵי נִשְׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנִּשְׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵיֶאֱרָצִיט שְׁלָהֶם חַל בְּשִׁבּוּעַ זֶה

י' טבת - ר' קלמן ב"ר שרגא פייבל פולק
י' טבת - ר' ניסן ב"ר מרדכי שלמה גולדשטיין
י' טבת - ר' אהרן ב"ר אורי שרגא הכהן
י' טבת - ר' יעיש ב"ר עזרא חיים
י' טבת - ר' צדוק בן יחיא סעיד
י' טבת - מרת מרים הדסה באבא בת רפאל יוסף
י' טבת - מרת אסתר ב"ר משה בליץ
י' טבת - מרת בריינדל ב"ר יודא קוט
י' טבת - ה'ב' שמואל בנימין ב"ר יחזקאל ישראל חיים לנצקי
י"א טבת - ר' ישראל ב"ר חיים מנחם קלפהולץ
י"א טבת - ר' אברהם חי בן עקיבא
י"א טבת - ר' יושע ב"ר אשר זעליג וייס
י"א טבת - ה'ב' לאה ב"ר יצחק בראך
י"ב טבת - רבי משה ב"ר מרדכי ראבוביץ
י"ב טבת - ר' בירך ב"ר יונתן שמואל מנדלבוים
י"ב טבת - מרת גולדה ב"ר אהרן דב בער שפירא
י"ג טבת - הג"ר יצחק בהג"ר אשר אנשיל "בן לאשרי - ברכה משולשת" הוברמן
י"ג טבת - ר' שאול ב"ר חיים קלמן סובל
י"ג טבת - ר' אברהם יודא ב"ר שלמה שוורץ
י"ג טבת - ר' מאיר בן מנחם מנדל
י"ג טבת - מרת יחא בת מינה
י"ג טבת - ה'ב' מאיר ב"ר מנחם מנדל טננבוים

ז' טבת - הג"ר דוד בהג"ר יוסף מלובין
ז' טבת - ר' יעקב ב"ר מנחם זאב וויינברגר
ז' טבת - ר' יעקב צבי ב"ר אברהם יודא ברקוביץ
ז' טבת - ר' דוד ב"ר ברוך גרינפלד
ז' טבת - ר' ברוך אליעזר ב"ר אברהם דוד
ז' טבת - ר' יצחק שלמה ב"ר שמשון יוסף
ז' טבת - מרת שרה ב"ר ישראל גולדשטיין
ז' טבת - מרת דפנה ב"ר אברהם
ח' טבת - הג"ר ברוך צבי בהג"ר דוד מושקוביץ
ח' טבת - הג"ר יחזקאל בהג"ר מאיר יחיאל "קדשי יחזקאל" מאוסטרווצא
ח' טבת - ר' משה ב"ר אברהם יואל גרינשטיין
ח' טבת - ר' יהושע מרדכי ב"ר אהרן יוסף כהנא
ח' טבת - מרת רחל ב"ר משה
ט' טבת - ר' אפרים מנשה ב"ר בצלאל בלום
ט' טבת - ר' פנחס ב"ר אברהם
ט' טבת - ר' דוד טעבל ב"ר אברהם שלמה בלום
ט' טבת - ר' שלמה זלמן ב"ר שלום קירשבלום
ט' טבת - ר' זלמן ב"ר יוסף
ט' טבת - ר' יודא לייבוש ב"ר יצחק אייזיק שלו' הלוי
ט' טבת - מרת ברכה ב"ר יוסף גולדמן
ט' טבת - ה'ב' שלמה משה דוד ב"ר אברהם הלוי מן
ט' טבת - ה'ב' מנחם שלמה ב"ר ישראל יעקב צבי פרקש

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדֵים יִקְרִים בּוֹאוּ לְקִיָּם מִצֹּת חֶסֶד שֶׁל אֲמֹת, וְאוּלַי גַּם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוּף הַחֶדְשׁ!!!

קו ילְדֵי הַחֶסֶד

077-204-9772

נִתֵּן לְהִרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אַךְ יוֹרֵק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

אֶפְשָׁר לְהִכְנִס מִיָּדִי שְׁבֻעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדְשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מִשְׁמִיחַ) וּבְכֹסֶר
הַכֹּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדְשׁ.

אֲזַ קְדִימָה חִיגוּ עֲכָשׁוּ לְקו ילְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוּלָה!

ילְדֵים יִקְרִים שִׁמּוֹ לִב: הִהְגְּרָלָה נִעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפָּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הַתְּקַשְׁרוּתָם, לְכֹן חֹשׁוֹב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ בְּכָל פְּעַם מֵאוֹתוֹ מִסְפָּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשְּׁבֻעִיּוֹת הַמְזֻכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה.
- 2 << אוקרים בסעודת השבת דבר תורה המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

מקדשי תיראו

פרשיות ויגש - ויחי • תשפ"ב | עלון מס' 22

שויתי ה' לנגדי.... הלכות והנהגות בהכ"נ

כבוד וניי בית הכנסת

מלבד המורא מצאנו בהכ"נ גם ענין כבוד, וכמו שכתב השו"ע (סעיף ט'), נוהגים בהם כבוד לכבדן ולרצון, ונוהגין להדליק בהם נרות לכבדן.

וברבינו יונה סוף מסכת ברכות כתב ז"ל, מפני שבהכ"נ מקדש מעט הוא וצריך לנהוג בו כבוד לפני הקב"ה, כי בעונותינו אין לנו לא כהן ולא נביא ולא כהן גדול שיכפר בעדינו אלא שמוש להקב"ה יתעלה ויתרומם, והואיל וכן הוא צריך לנהוג בו כבוד.

וראה מה שכתב רבי אברהם אבן עזרא (קהלת ה, א) ז"ל, אמר אברהם המחבר, הנה נא הואלתי לדבר, כי בעבור היות כבוד המקום מלא כל מקום, ולא יוכל האדם להשמר בכל מקום, הוכן לו מקום שיהיה לו קבוע לתפילתו, והוא חייב לכבדו.

ובספר המספיק לעובדי השם (לר' אברהם בן הרמב"ם) כתב, צריך להבטיח את בית הכנסת תמיד על ידי טאטוא ורחיצת רצפתו ומירוק קירותיו ומרבדיו באופן שתהיה יראת כבוד בלב מי שיראנו וישים פעמיו אליו.

ועיין במג"א (ס"ק י') שהביא מספר חסידים דרבינו יעקב היה מכבד בקונו לפני הארון הקודש.

ובמסילת ישרים (פרק י"ט בביאור הלקי החסידות) כתב ז"ל, ובכלל זה כמו כן כיבוד בהכ"נ ובהמ"ד, שאין די שלא ינהג בהם קלות ראש, אלא שיהנה בהם כל מיני כבוד ומורא בכל מנהגיו ובכל מעולותיו, וכל מה שלא היה עושה בהיכל מלך גדול לא יעשה בהם.

כתב בספר המספיק לעובדי השם, בית הכנסת צריך אם אפשר להיות גבוה משאר הבנינים שבעיר, ונלמד זה מהפסוק 'לרומם את בית אלהינו' (שבת דף י"א ע"א). והואיל ולומדים את גובה הבנין מדברי הפסוק בענין בית המקדש לרומם את בית אלהינו, מובן שצריכים לייפות הבנין ולצפות הקירות לגלף את התקרות והדלתות, להדרם ולצפות את הקרקע בשיש ובמרצפות, בצורה היפה עד כמה שאשר וככל שהיכולת מאפשרת, עד שאם היה אפשר יהיו הקירות והתקרות מצופים בזהב וכסף כעין מה שהיה במקדש.

וזה לשון הרמב"ם (סוף הל' איסורי מזבח), ומאחר שכולן כשרין למנחות למה נמנו, כדי לידע יפה שאין למעלה ממנו והשווה והפחות, שהרוצה לזכות עצמו יכוף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו, הרי נאמר בתורה 'והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן וישעה' אל הבל ואל מנחתו'. והוא הדין לכל דבר שהוא לשם האל הטוב, **שיהיה מן הנאה הטוב, אם בנה בית תפילה יהיה נאה מבית ישיבתו**, האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו, כסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו, הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו, וכן הוא אומר 'כל חלב לה'.

(משכנותיך ישראל)

יראת הרוממות

פנינים נפלאים בחומרת קדושת בהכ"נ

איגרת מהגאון רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל

הגאון רבי רפאל ברוך ב"ר יעקב טולידאנו זצ"ל אב"ד מקנס הרבה להדגיש בכל הזדמנות את חובת הזהירות מפני שיחה בטלה בעת חזרת הש"ץ.

הוא ראה בהקפדה זו לא רק חובה הלכתית פשוטה אלא מעשה המרומם את התפילה ומשפיע על המתפלל. בביקורו בארץ ישראל חזר ועמד על חשיבות הדבר ובשובו לביתו שיגר אגרת בה עמד על חשיבות הזהירות מדיבור בעת חזרת הש"ץ. אגרת זו נדפסה בקיצור שולחן ערוך:

"בשנה שעברה (שנת תשי"ד), עזרני השם ברוך הוא, והלכתי לארץ ישראל תוב"ב ולאירופה, ובקרתי בישיבות, ובתפילות בבתי כנסיות של אחינו האשכנזים, ה' עליהם יחיו. וראיתים מדקדקים במצוות ומרביצי תורה רבים ומעמידים תלמידים הרבה ומחזיקים בידם לשבת ללמוד כל ימיהם עד שיהיו גאונים בתורה וביראה - אשריהם ואשרי חלקם, ירבו כמותם בישראל, והשם יעזרם על דבר כבוד שמו". אך ההכרח אלצני להגיד כי ראיתי דבר אחד לא טוב, והוא שעושים בחזרה אפילו בששה או שבעה אנשים, גם מדברים בעת החזרה והקדישים, גם הלומדים והחכמים, ויש מהם לומדים תורה בשעת החזרה ואינם שמים לב על הברכות והאמנים והקדישים. ובאמת הייתי מצטער על זה והוכחתי אותם על זה ולא הועלתי כלל עמהם שכבר הורגלו בכך. ומי יודע, אולי בעוון זה רבו הצרות? וכבר אמרו חז"ל

(ברכות ה ע"א): **'אם רואה אדם שבאים עליו יסורין, יפשפש במעשיו'. 'על כן אני מבקש מראשי הישיבות של אחינו האשכנזים שליט"א שידרשו לתלמידיהם על זה. וכבר מלתיהו אמורה (שבת י ע"א) זמן תורה לחוד וזמן תפילה לחוד. וישלחו התלמידים לבתי כנסיות לדרוש ברבים על זה, אולי יש תקוה, ומכאן ואילך חושבנא טבא, ויתנו ליבם בשעת החזרה ובשעת קדיש לענות אמן כהלכתו, ובשכר זאת לא תאונה אליהם רעה, ויזכו להאריך ימים ושנים על התורה ועל העבודה, גם עד זקנה הם ובניהם ובני בניהם עד עולם, אמן כן יהי רצון'.**

גם בעת ביקורו בצרפת בשנת תשי"ט, כשהתפלל רבינו בבתי הכנסת שברובע היהודי בפריז, לא נמנע מלהוכיח את המדברים בעיצומה של חזרת הש"ץ ולהוכיחם על חומרת הדבר. בביקורו בגייטסהד התפלל בבית כנסת מסוים בו היה הציבור נגוע בתופעה של שיחה בחזרת הש"ץ. מיד בתום התפילה נעמד וגער בציבור תוך שהוא מדגיש כי הדבר אסור על פי ההלכה.

<<<<<<<<

"העלון נועד לחזק את ענין קדושת בהכ"נ אנא אל תקרא אותו בשעת התפילה וקריאת התורה"

עמידתו של אורח לשאת דברים בפני הציבור מבלי שנטל רשות לכך לא הייתה מקובלת, ובפרט לא אצל יוצאי אנגליה אשר הסדר והטקסיות הם עקרונות קבועים אצלם, אולם רבינו לא התחשב בכל שיקול של כבוד אישי או מוסכמה חברתית כאשר על כף המאזניים מונח כבוד שמים.

באחרית ימיו התפלל באחד מבתי הכנסיות של בני ברק והבחין באנשים המשוחחים בחזרת הש"ץ ואינם עונים אמן כראוי. מבלי לחוס על כבודו ומבלי לחשוש מפני איש עלה רבינו מלא קומתו על הספסל בבית הכנסת והחל מוכיח את הציבור על חומרת הדבר. הס הושלך בבית המדרש למראה הצדיק הישישי העומד על הספסל.

לאחר שסיים את תוכחתו שאלו נכדו: "סבא, מדוע היית צריך לעלות על הספסל? כלום לא יכלת לשאת את דבריך בעוד שתי רגליך עומדות על הקרקע?" רבינו נענה

והסביר: "כשראיתי שהציבור אינו עונה אמן כראוי ואף משוחח בחזרת הש"ץ היה ברור לי כי עלי לקיים מצוות תוכחה בציבור המכובד. שקלתי בדעתי והגעתי למסקנה כי אם אעמוד על הספסל ישמעו דברי ביתר תשומת לב שהרי אנשים נותנים את ליבם להתרחשות חריגה וברוך זו יעשו הדברים רושם בליבם.

ובכן, מדוע אחוס על כבודי שלי יותר מאשר על כבוד קוני?"...

רבינו סבר כי האיסור לדבר בחזרת הש"ץ חל גם על מי שכבר שמע חזרת הש"ץ. כאשר אדם שדיבר בחזרת הש"ץ התנצל בפניו כי כבר סיים את תפילתו וכעת הוא לומד בבית הכנסת, נענה רבינו ואמר לו: "ומה בכך? האם יעלה על הדעת שבשעה שמשבחים את מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אתה תדבר במקום להקשיב ולענות אמן?"

(מתוך הספר 'קדוש וברוך' הובא בגיליון נקדישך)

ועל נפלאותיך

סיפורי ישועות בזכות שמירת קדושת בהכ"נ

ונורא ממש פחד פחדים, נזדעזתי מאוד לראותו בזכה מצב קשה, ושאלתי בחלום מה קרה לך? ולמה הגיע לך עונש קשה כזה?! בשברון לב הוא סיפר לי שאת כל העונש הזה הוא קיבל בב"ד של מעלה רק בגלל סיבה אחת והיא: שהייתי מדבר איתך בעת ששרו את שירת 'לכה דודי', וכעת כיון שאני כל כך צרוע ומוכה שחין וחבול איני יכול להגיע למקומי ולהיכנס לשום היכל בעולם הבא, וכך אני נע ונד בעולמות בסבל נוראי ובלי מנוחה... ככה דיבר אלי חברי, וברוב תחנונים ביקש ממני שאעשה ככל יכולתי לטובת ולהצלת נשמתו מרדת שחת ומהסבל הנורא שהוא עובר. ויהי בבוקר ותפעם רוחי למראה החלום

הנורא וחשבתי והעליתי מחשבות לטכס עצה מה הנני יכול לעשות לטובת נשמת ידידי ז"ל שיבוא על תקונו ומקומו ושיפסיק סבלו הנורא, והחלטתי שמשבוע זה ואילך, אסתובב בכל שב"ק בבתי המדרשות ובשטיבלעך שבעירי לעורר את אחבי"ע על גודל איסור השיחה בבית המדרש ובפרט בשעת התפילה קריה"ת ובין גברא לגברא, וכן אספר להם על חלומי, ובכל דרשה אני מדגיש שאם על דיבור בלכה דודי מקבלים בב"ד של מעלה כאלו עונשים איומים ונוראים אז שכל אחד ידמיין ויתאר לעצמו איזה עונשים מקבלים על

דיבורים בתפילה ובקריאת התורה ובין גברא לגברא שעל זה נפסק בשו"ע בפירוש שאסור לדבר, ויהא זה לזכות ולעילוי נשמתו של ידידי ז"ל. ואכן כך עשיתי, ומאז התחלתי לכתת רגלי בכל שב"ק לבתי המדרש והשטיבלעך כל פעם במקום אחר בכל קצות העיר בכדי לעורר את המתפללים, אך בליבי ייחלתי וציפיתי לראות אותם וסימן מן השמים האם הנני עוזר בטרחתי הגדלה לטובת ידידי ז"ל. וכעבור תקופה של כחצי שנה מאז שהתחלתי בפעולות הללו לטובת ולהצלת נשמתו של ידידי ז"ל והנה בלילה אחד רואה אנוכי את ידידי והנה פניו זוהרות באור יקרות, ואין שום סימן וזכר מכל הצרעת השחין המכות והצלקות שהיו עליו בחלום הראשון, ובחלום השני ידידי מודה לי מאוד על כל מה שעשיתי למענו ומבשר לי שב"ה כבר הגיע למקום מנוחתו וכבר לא סובל יותר את היסורים הקשים שהיו לו והכל בזכות כל פעולותי לטובת נשמתו לעורר יהודים שלא לדבר בבית המדרש ובפרט בשעת התפילה קריאת התורה ובין גברא לגברא.

(הופץ ע"י מכון "מקדשי תיראו")

הסיפור הנורא דלהלן קרה לאחרונה ור' מאיר הקר שליט"א יו"ר ארגון "בנינו" שמע את הסיפור מבעל המעשה עצמו וכן היו דבריו:

נסעתי לעיר אשדוד להשתתף בשמחת בר מצוה של יתום אחד מחניכי המוסד "בנינו", הגעתי לשמחת הבר מצוה והשתתפתי בה, והנני רואה יהודי בשנות החמישים לחייו שמסתובב בשמחה ממש כבעל השמחה, מכבד ומקבל פני האורחים ומחלק הכיבוד וכו', וכאחד שמכיר את כל המשפחה ובקשר איתם כל הזמן, לא הכרתי את האיש ורציתי לדעת מי הוא האיש הזה שכ"כ קרוב לשמחה וטורח כל הזמן שהכל יהיה על הצד הטוב ביותר. ניגשתי לתלמידי היקר חתן הבר מצוה ושאלתי למהותו של איש זה, האם הוא דוד שלו או קרוב משפחה, וחתן הבר מצוה ענה לי בהתרגשות: אה, יהודי זה, הוא היה ידיד קרוב מאוד לאבא שלי ז"ל, ואני מציע לך שתיגש אליו, יש לו סיפור מזעזע ונורא לספר על הקשר לאבא שלי ז"ל, כך עשיתי, ניגשתי אל האיש, ואמר לי שעכשיו הוא עסוק מאוד לכבד את אורחי השמחה, ואי"ה כשאתפנה אספר לך את כל הענין.

בסוף השמחה, כאשר סוף סוף התפנה הבעל שמחה, התחיל לספר לי הסיפור כדלהלן, אשר ממש תסמרנה שערות ראש לשמע הדברים:

אני הייתי להבלחט"א ידיד טוב של אבי חתן הבר מצוה דנן, והיינו יושבים אחד ליד השני בבית המדרש (בשטיבל) בכל תפילות שב"ק, וכיהודים יראי שמים שמקפידים על קלה כבחמורה נזהרנו מאוד שלא לדבר מתחילת התפילה ועד סופה וכן"ל בקריאת התורה ובין גברא לגברא כפי שפסק השו"ע, אך בעת שירת 'לכה דודי' היינו מדברים על דא ועל הא לפעמים בתוך בית המדרש ולפעמים בחוץ והורינו היתר לעצמנו שלדבר בלכה דודי' לא נפסק בשו"ע שאסור וזה אינו בגדר של מדבר בשעת התפילה.

חלפו ועברו הימים, ולצערי הגדול נחלה ידידי ז"ל זה שישבתי לידו בתפילה, ומצבו התדרדר מאוד, עד של"ע נתבקש לישיבה של מעלה בגיל צעיר מאוד. ויהי כעבור זמן מפטירתו, ובלילה אחת נתגלה לי בחלומי, והנה אני רואה איך שידיו ופניו מצולקים מוכים וחבולים והוא מלא בצרעת ושחין באופן מזעזע ומבהיל, אינני מסוגל לתאר לך איך הוא היה נראה זה היה איום

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵקֶת

פְּרָשַׁת וַיֵּלֶךְ

כ"ג, א' ע"ו ק"י

אָסוּר בְּכַבְּלֵי בְּרוֹזל עֵקֶב מְלִשְׁנֵינֹת, הִיָּה הוֹלֵךְ בְּשִׂמְחָה כָּל כֶּף כְּמוֹ בְּשִׂעָה שֶׁהוֹלִיךְ אֶת בְּתוֹ לַחֲפָה. אֲמַנְסָם כָּל זֶה בֵּין אָדָם לְמִקוֹם, וּפְשִׁיטָא שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ קֶשֶׁה יוֹתֵר, אֲלֵא אִם הָעִיד הָרַבִּי מְלֻכּוּבִיץ' עַל הָאוֹר הַחַיִּים כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה, בּוֹדָאֵי אָף הוּא עֲצָמוֹ הִיָּה בְּאוֹתָהּ מְדַרְגָּה.

(תורת אבות)

כָּל הַכְּבוֹד אֵינוֹ אֵלָּא בְּזוּכוֹתוֹ שֶׁל אָבִי וְהִגְדַתְּם לְאָבִי אֶת כָּל כְּבוֹדִי (מה יג).

הָרַב הַקְּדוֹשׁ הָאוֹהֵב יִשְׂרָאֵל מֵאֲפֻטָּא ז"ע עָרַךְ פְּעַם מִסְעָ יָחִיד עִם בְּנוֹ הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִצְחָק מֵאִיר מְזִינְקוֹב ז"ע לְרַדַּת אֵל הָעַם בְּעָרִים הַסְּמוּכוֹת וּלְקָרֵב וּלְחַזֵּק אֶת לְבָם. בְּכָל מִקוֹם שֶׁהִגִּיעוּ, הִמְתִּינוּ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵיהֶם הַמּוֹן הָעַם וְהִנְחִילוּ לָהֶם כְּבוֹד גָּדוֹל.

הַצֵּטֵעַר מֵאֲד הָרַבִּי מֵאֲפֻטָּא עַל הַכְּבוֹד שֶׁחוֹלְקִים לוֹ, וּבְרַב עֲנוּתָנוֹתוֹ שָׁאֵל אֶת בְּנוֹ עַל מָה חוֹלְקִים לִי הַכְּבוֹד הַגָּדוֹל כֵּזֶה, הָרִי אֵין רֵאוּי אֲנִי לְכֵךְ? רָאָה הַבֵּן אֶת צֵעַר אָבִיו וְאָמַר, אֵל יַחֲשֵׁשׁ אָבָא, יְהוּדִים אֵלֶּה בָּאוּ לְכְבוֹדֵי שָׁאֵלוּ אָבִיו וַיֵּמָה סָבָה רָאוּ הֵם לְחַלֵּק לָךְ כְּבוֹד גָּדוֹל זֶה? עֲנָה הַבֵּן: דִּהְלֵא הִנְנִי בְנוֹ שֶׁל הָרַבִּי מֵאֲפֻטָּא...

נִתְחַזֵּק הָרַבִּי וְאָמַר: לְפִי דְבָרֶיךָ אֲפֻשֵׁר לְפָרֵשׁ בְּפִסּוּק "וְהִגְדַתְּם לְאָבִי אֶת כָּל כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם", שִׁיּוֹסֵף הַצְּדִיק נִתְפָּוֵן לֹמַר כִּי כָּל הַכְּבוֹד הָרַב שֶׁנִּפְלַח בְּחֻלְקֵי בְּמִצְרַיִם אֵינוֹ אֵלָּא בְּזוּכוֹתוֹ שֶׁל אָבִי.

אִם רוֹצִים לְהַקְבֵּר בְּשׂוּרָה שֶׁל צְדִיקִים נִצְרָךְ לְשֵׁלֶם בְּכֶסֶף מְלֵא...

וְאֵת רְכוּשֶׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאַרְץ כְּנַעַן (מו ו). אֲבָל מָה שֶׁרָכַשׁ בְּפִדּוֹן אָרֶם נִתָּן הַכֹּל לְעֵשׂוֹ בְּשִׁבִיל חֻלְקוֹ בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה, אֲמַר נְכִסֵּי חוּצָה לְאַרְץ

לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַחְזִיק מֵעַמְד מַחֲמַת רַב קְדֻשָּׁתוֹ וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהַתּוֹדֵעַ יוֹסֵף אֶל אָחָיו (מה א).

יֵשׁ לֹמַר עַל דְּרָךְ שְׁמִסְפָּרִים כְּמִדְּמָה עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי בְּרוּכָל מִמְעוּזִיבּוֹ ז"ע, שֶׁאֶחָד מִן הַחֲסִידִים הַגְּדוֹלִים הִתְגַּנֵּב פְּעַם לְחֻדְרוֹ וְהִחְבִּיא עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת שֵׁם בְּשִׂעָה שֶׁאוֹמַר שִׁיר הַשִּׁירִים, וְכֹאשֵׁר בָּא הָרַבִּי לְהַפְּסוּק 'רְשָׁפִיָּה רְשָׁפִי אֵשׁ שְׁלֵהֲבֵת יְהוָה', לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַחְזִיק עוֹד מֵעַמְד מַחֲמַת רַב קְדֻשָּׁתוֹ, וְהִכְרַח לְבָרַח מִן הַחֻדְרָה.

וְזֶהוּ שֶׁסָּפַר הַפְּתוּב 'וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ', כְּלוֹמַר מַחֲמַת רַב קְדֻשָּׁתוֹ הִיחֹד שֶׁעָשָׂה יוֹסֵף יָחִיד עִם אָחָיו, לֹא הָיָה בְּאֲפֻשְׁרוֹת שׁוֹם אִישׁ לְהִיּוֹת אִזּוֹ בְּמַחְצָתָם.

(אמרי מנחם-אלכסנדר)

בּוֹדָאֵי גַם הָאוֹר הַחַיִּים בְּעַל מְדַרְגָּה כְּזוֹת

אֲנִי יוֹסֵף אָחִיכֶם אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם אִתִּי מִצְרִימָה (מה ד).

הַסְּבָא קְדִישָׁא מְסֻלוּנִים ז"ע הִלָּךְ פְּעַם אַחַת לְבַקֵּר בְּחֻלְיוֹ אֶת הָרַב הַצְּדִיק רַבִּי יוֹסֵף דְּלֵאטִישְׁץ' ז"ל, אֲשֶׁר עוֹד זָכָה לְהַסְתּוֹפֵף בְּצֵל הַסְּבָא קְדִישָׁא מְלֻכּוּבִיץ' ז"ע, וּבִקְשׁ מִמֶּנּוּ לְהַזְפִּיר אֵיזָה דְּבוּר שֶׁשָּׁמַע בְּלְכוּבִיץ'.

פָּתַח רַבִּי יוֹסֵף וְאָמַר: בְּפִרְשַׁת וַיִּגַּשׁ כְּתוּב 'אֲנִי יוֹסֵף אָחִיכֶם אֲשֶׁר מְכַרְתֶּם אִתִּי מִצְרִימָה', וּפִרְשׁ בְּאוֹר הַחַיִּים הַכּוֹנֵה שֶׁאֲפִלוּ בְּשִׂעַת מְכִירָה גּוֹפָא לֹא כִּהְתָּה עֵין הָאֲחוּהָ בִּינֵינוּ, כִּי הִיְתִי בְּבַחֲנֵת "אָחִיכֶם" בְּלִי שְׁנוּי אָף בְּשִׂעָה זֶה מִמֶּשׁ שֶׁמְכַרְתֶּם אוֹתִי מִצְרִימָה, וְעַל כֵּךְ הוֹסִיף הָרַבִּי מְלֻכּוּבִיץ' שֶׁאִם הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ פִּרְשׁ כֵּן בְּכוֹנֵת יוֹסֵף הַצְּדִיק, בּוֹדָאֵי גַם הוּא עֲצָמוֹ [הָאוֹר הַחַיִּים] בְּעַל מְדַרְגָּה כְּזוֹת.

מַעֲשֵׂה זֶה סָפַר עַל יְדֵי הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַבֵּית אַבְרָהָם מְסֻלוּנִים ז"ע, וְהִמְשִׁיךְ: אֲמַרוּ עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְלֻכּוּבִיץ' ז"ע, שֶׁכִּשְׁהוֹלִיכוֹהוּ אֶל בֵּית הַפְּלֵא

אינן כדאי לי. וזהו אשר כריתי לי, העמיד לו צבורין של זהב ושל כסף כמין כרי, ואמר לו טל את אלו (רש"י) בעיר פרשבורג נפטר אחד מעשירי הקהלה, והיורשים שהיו מהאנשים התקיפים שבועיר באו בדרישה שיקברו את אביהם המת באותה שורה ששם טמון הרב הקדוש רבי משלם איגרא וצ"ל, אלא שפרנסי הקהלה דרשו מחיר רב בעד קבר זה. באו הבנים היורשים לקבל עליהם לפני הרב הקדוש החתם סופר זי"ע.

שמע הרב את טענותיהם של שני הצדדים, נענה ואמר: אצל אברהם פתוב 'וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הכסף ארבע מאות שקל כסף', אמרו חכמינו (מדרש רבה) 'נבהל להון איש רע עין' זה עפרון, אולם אצל יעקב מביא רש"י הקדוש בשם המדרש שנטל יעקב 'כל כסף וזהב' שהביא מחוצה לארץ ועשה אותו כמין כרי ואמר לעשו טל זה בשביל חלקך במערה. ולכאורה הדבר תמויה, מדוע רק על עפרון שלקח ארבע מאות שקל כסף נתנו את התאר 'רע עין', ואלו על עשו שלקח בעד הקבר כל כסף וזהב שהביא יעקב מבית לבן לא אמרו כן? אולם התשובה פשוטה היא, בשעה שמכר עפרון את המערה לאברהם, הרי היו קבורים שם רק אדם וחוה, וגם אודותם לא ידע עפרון דבר, ואם הוא לקח בעד קבר שלפי ידיעתו לא קבור שם צדיק כלל סכום של ארבע מאות שקל, הרי הוא 'רע עין', אולם כשמכר עשו ליעקב את קברו במערת המכפלה, הלא כבר ידוע היה שקבורים שם צדיקים וצדקניות כאדם וחוה, אברהם ושורה, יצחק ורבקה, ואם כן על אף רבוי הכסף שקבל אי אפשר לומר שהמחיר היה גבוה ביחס

למקום הנבחר.

הפנה החתם סופר את פניו אל היורשים בהפטירו, על כן הלא תבינו, אם רוצים להקבר בשורה של צדיקים נצרו באמת לשלם בכסף מלא...

(חוט המשולש)

נולד לו בן יחיד וממנו התברך בצאצאים לרב

ובני דן חשים (מו כג)

אל הסבא קדישא מרדושיץ זי"ע הגיע חסיד בשם רבי יעקב יצחק מברזין שילדיו אשר נולדו לו מתו זמן מה אחר לדתם.

נכנס רבי יעקב יצחק אל הקדש פנימה וגולל בפני הרבי את צרותיו. הורה לו הרבי שבפעם הבאה יבוא אליו קדם הלדה. כשהגיע והתקרב זמן הלדה, נסע רבי יעקב יצחק אל הרבי. שאלו הרבי לשם אביו, והשיב ששמו היה ירמיה. הורה לו הרבי שיקרא לילד חיים ירמיה. לפני נסיעתו לביתו ברכו הצדיק שהילד יהיה בר קימא, וסיים את ברכתו במלים 'ובני דן חשים'.

לא עמד החסיד על פשר מלים אלו ולא הצליח לעמד על הקשר לענינו. כן תהה החסיד משך שנה ויותר. לבסוף אמרו לו חבריו שהרבי התפון לרמז שאף-על-פי שלדן היה רק בן אחד, בכל-זאת מכנה אותו התורה 'ובני דן ולא בן דן, משום שמהבן הזה יצאו צאצאים רבים. וכך יהיה אצלו, אמנם יהא זה בן יחיד, אבל ממנו יולדו צאצאים רבים. ואכן נולד לו בן יחיד בר קימא וממנו התברך רבי יעקב יצחק בצאצאים לרב.

שו"ת קור

חידון אקצנות - נושא פרסים
איפה מצינו בפרשתנו אדם
שנכתב עליו בלשון רבים?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת בראשית:

ש. מי קרא בפרשה זו לעיר על שם בנו?
ת. קין קרא לעיר על שם בנו חנוך.
(ד, יז).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת בראשית:

שם הזוכה: הבחור שמחה זילברשלג מחיפה.

נאה דורש

פנינים מתוך הספרים החדשים "דורש טוב" ו"נאה דורש"
על ספר בראשית

יעקב השתכנע שיוסף נשאר בצדקתו

וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם (כח, כז)

הפשט הפשוט, כפי שמביא רש"י במקום הוא, שכאשר ספרו ליעקב: "עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים", הוא לא האמין להם. כי מבחינתו של יעקב אבינו, אם יוסף לא נשאר בצדקתו, אין זה נחשב שהוא חי. רק כאשר ראה את העגלות ששלח לו, היה בזה רמז לסגיה האחרונה שהם למדו קדם מכירתו של יוסף - סגית 'עגלה ערופה'. או אז הבין כי יוסף נשאר בצדקתו ולכן - "ותחי רוח יעקב אביהם".

אבל רצוני לומר כאן וארט נפלא מאד, ששמעתי מיהודי שהגיע מאירופה.

הוא ספר כי עשרות שנים, קדם המלחמה, היה יהודי פולני, שאחד מילדיו סטה מן הדרך והלך ללמוד 'השכלה' באוניברסיטה של ברלין.

בתחלה הוא עוד שמר קצת על היהדות, אבל לאט לאט נעלם הזקן, נעלמו הפאות, הכפה נפלה מהראש ובמקומה צמחה רעמת שער, כמנהג הברלינאים.

עם זאת, הוא עדין רצה לשמר על קשר עם אביו, והחליט כי פעם בשנה, בתקופת החפש, יסע לבקר את אביו. אבל כיצד יגיע לאבא בצורה כזאת? הרי האבא יתעלף על המקום, ולא יכניס אותו הביתה. לכן חדש לפני נסיעתו לאביו, הוא גדל קצת זקן, קצת פאות, חבש כפה על ראשו, וכך הגיע לפולין, אל בית האבא, שם ספר כיצד הוא שומר על האידישקייט, מתפלל וקצת לומד, והאבא רוה נחת.

כך חלפה שנה ועוד שנה. הבה התחנן, היו לו ילדים, אבל תמיד הגיע לבדו לבקר את ההורים.

לאחר מספר שנים התעוררו ספקות בלבו של האבא, ובעקור היתה לו תמיהה מדוע לא ממין אותו הבה לבקר אצלו בברלין. הוא החליט להגיע לשם בלי לספר לבנו, ואכן יום אחד הוא הגיע לברלין ודפק על הדלת של הבה. כאשר נפתחה הדלת והוא ראה כיצד נראים שם כלם - נפל והתעלף...

זה מה שכתוב כאן בפסוק. כאשר ספרו ליעקב שיוסף חי, ואף במצרים שומר הוא על צדקתו - זה עדין לא שכנע את יעקב אבינו. כי הרי יוסף יכול לספר על עצמו שהוא צדיק, להשאר במצרים כמשנה למלך, לשלח מכתבים הביתה לאביו, ושם לתאר כיצד שומר הוא על האידישקייט. רק כאשר ראה שיוסף שלח לו עגלות כדי שירד למצרים, או אז השתכנע שאכן יוסף נשאר בצדקתו. אם הוא מוכן שאביו יבוא אליו הביתה ויהיה לידו, זו הוכחה שאכן הוא מתנהג כראוי...

*

כיצד באמת זכה יוסף למלכות אמיתית כזאת, בתוך כל שמאית מצרים? איך הוא נשאר בתמנו, גם כאשר הפך למשנה למלך? הנה נקודה קטנה שאמר רבי מרדכי פוגרמנסקי זצ"ל, שכל

מלה שלו היתה עולם ומלואו:

נאמר בפסוק, כי אותם ישמעאלים שהורידוהו למצרים, "וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט". אומר רש"י: "למה פרסם הכתוב את משאם? להודיע מתן שכרן של צדיקים, שאין דרכן של ערביים לשאת אלא נפט ועטרון שריחן רע, ולזה נודמנו בשמים, שלא יזק מריח רע".

שואלים כלם, וכי זה מה שענין את יוסף בעת שהורידו אותו למצרים, שבמקום ריח של נפט יש ריח של בשמים? והרי כל אחד יעדיף את הריח הרע של הנפט, על פני הריח הרע של הישמעאלים...

אמר רבי מרדכי: משל למה הדבר דומה? ילד קטן צריך לעבר נתוח קשה. אתם יודעים כיצד זה הולך. לילה קודם לכן באים כל הדוידים והדודות, מביאים לו מתנות, מחבקים ומנשקים אותו, סוף כל סוף למחרת הוא עומד לעבר נתוח. בבקר הוא נפרד מהאחים ומהאחיות ונוסע עם הוריו לבית החולים. האבא והאמא מליים אותו עד לחדר הנתוח, שם יוצא לקראתו רופא חמור סבר, ואומר להורים להשאיר בחוץ. הילד פורץ בבכי, גם ההורים, וכך לבדו הוא נכנס לחדר נתוח, בלי דוידים ודודות, בלי אחים ואחיות, בלי אבא ואמא. מסביבו רופאים לבושי לבן, מכשירים מונרים, סכינים מאימות, נוזא ואים.

הילד בוכה ואי אפשר להרגיע אותו. משכיבים אותו על שלחן הנתוחים, הילד כלו רועד ובוכה, הרופא מגיע כדי להרדים אותו, והנה הוא רואה את הילד מתיף. הוא שואל את הילד מה פשר החייה, ואז מצביע הילד על חלון עגל קטן הנמצא מעל חדר הנתוחים, ומבצע לחלון נשקפת דמותה של אמו, מביטה על בנה האהוב. עכשיו הכל קל יותר, אם אמא מסתכלת, אין כבר מה לפחד.

אומר רבי מרדכי: יוסף נשאר לבדו, בלי אחים, בלי אבא, מסביבו סכינים, אבל כאשר רואה הוא כי אותם ישמעאלים, שבדרך כלל נושאים דברים שריחם רע, הפעם נושאים בשמים - זה מראה לו

שהקב"ה נמצא שם. אם הקב"ה אתו, אין לו כבר מה לחשש. זה מה שהחזיק את יוסף כל אותה תקופה. התחושה שהוא לא לבד. 'דמות דיוקנו של אביו נראית לו. הקב"ה מליה אותו לכל ארך הדרך, ולכן יכול הוא להשאר בצדקתו.

ספר לי יהודי חשוב שהיה בישיבת מיר בתקופת המלחמה בעת שהיא היתה בשנחא, ולאחר מכן הוא היה רב באורגוואי. ראש הישיבה דאז, רבי אליעזר יהודה פינקל, פגש אותו פעם ושאל אותו כיצד יהודי שלמד במיר, יכול לגור במקום כמו אורגוואי, שהוא רחוק כל כך מיהדות. אמר לו אותו יהודי: "אמר לרב את האמת. אני רואה כל הזמן לנגד עיני את הישיבה, כאן אני רואה את ראש הישיבה וכאן את רבי יחזקאל לוינשטיין המשגיח. אלו התמונות שעוברות לנגד עיני, מעולם לא ראיתי את אורגוואי!" תשובה נפלאה, ורבי אליעזר יהודה נהנה ממנה מאד.

זה היה עולם המשגים של יוסף. הוא לא נפרד לרגע מיעקב, ולא מהלמוד אתו. הוא חי עם הקב"ה כל הזמן, ולא פלא שיוכל היה להשאיר יוסף הצדיק.

ספר לי יהודי שלמד בילדותו בראדיו, אצל ה"חפץ חיים"

ז"ל, עם רבי נפתלי טרופ ורבי משה לנדינסקי זצ"ל. הוריו נסעו לארצות הברית והוא נותר לבדו בראדין. הוא היה ילד צעיר והיה קשה לו מאד להשאיר לבדו. ל"חפץ חיים", שהיה כבר זקן מפלג, נודע הדבר, והוא קרא לו אליו ואמר לו: "פסח'קה, נכון שקשה לך להיות לבד?" והבחור הצעיר, בלי להרגיש, מתחיל להזיל דמעות ואומר: "כן, רבי, כן." וה"חפץ חיים" ממשיך: "פסח'קה, פסח'קה, אבא ואמא הלכו, גם האחים והאחיות, ואתה נשארת לבד בשיבה, בודאי זה קשה ואתה עצוב כל כך". והלה משיב: "כן רבי, אבל נפשי חשקה ללמוד תורה".

לפתע אחז ה"חפץ חיים" בידו ואמר לו: "פסח'קה, חשב נא לרגע וכי יהודי נמצא פעם לבד? הרי הקב"ה נמצא אתו כל הזמן. 'אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה'. איך יהודי מסגל להרגיש שהוא לבד? הקב"ה צועד עמו ומלווה אותו כל העת, וכאשר יהודי נאמן לקב"ה, הוא רואה כיצד הש"ת נמצא לידו ולעולם אינו מרגיש בודד".

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א)

זכיה מכח התפלה

ובני דן חשים (כו, כג)

לכל השבטים היו הרבה ילדים. לְדָן הָיָה בֶן אֶחָד, חושים, שהיה חרש אלם. מן הסתם דן התפלל הרבה על בנו בבכיות ובתחנונים: אוי, רבוננו של עולם, מה יהיה אתו, האם יזכה בכלל להתחתן או לא? סוף כל סוף הוא חרש אלם, ומי תרצה להתחתן אתו? וגם אם כן, האם יהיו לו ילדים?

בסופו של דבר, במנין בני ישראל רואים ששבט דן היה השבט הגדול ביותר אחרי שבט יהודה. למה? כי אביו של חושים התפלל עליו!

נמצא, שדוקא העבדה שהיה לו בן יחיד, ועוד חרש אלם - היא זו שגרמה לו לצאת השבט כמעט הגדול ביותר. אם לאביו, דן, היו עוד ילדים, הוא לא היה מתפלל במיוחד, ולא היה זוכה. בגלל שהיה לו בן יחיד חרש ואלם, הוא פתח את לבו וזכה מכח תפלתו שצאצאיו של חושים היו מרבים כחושים של קנים.

(רבי יצחק קולודצקי שליט"א)

כלל ישראל - תכלית הבריאה

ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו (כו, כא)

רש"י מבאר, שהסבה שהתורה כתבה על כך שיוסף הגלה את המצרים ממקום למקום היא: "להודיע שבחו של יוסף, שנתכונן להסיר חרפה מעל אחיו, שלא יהיו קורין אותם גולים".

הדבר פלא. פרעה מנה את יוסף למשנה למלך כדי שידאג לתושבי מצרים, והנה במקום לדאג להם, הוא מגלה אותם ממקום למקום.

וכי יכולים אנו לתאר לעצמנו איזה סבל זה גלות? לעקר אדם ממקום מגוריו?

לפני מספר שנים הזמינו אותי לדבר ב"שוב יד בנימין". היה זה כמה חדשים לאחר פנוי "גוש קטיף", וחלק מהתושבים המפנים התגוררו ב"יד בנימין". ראיתי אנשים שחבר עליהם עולמם. אנשים שעוקרים אותם ממקומם, זהו צער נורא.

והנה יוסף הצדיק לוקח מיליוני נתינים, ועוקר אותם מקצה מצרים לקצה האחר, וזאת כדי להסיר חרפה מעל אחיו, שלא יקראו להם גולים.

וכי זה מן הצדק והישר להגלות מיליוני אנשים, רק כדי שלא תהיה לאחיו הרגשה לא נעימה?

ברם צריכים אנו לדעת יסוד גדול. כאשר רואים עץ ענק, מבינים שעקר תכליתו הוא הפרי היוצא ממנו. אף שהפרי אינו אלא חלק קטן מהעץ, אולם הוא תכלית העץ כולו.

הבריאה כלה, עקר תכליתה היא כלל ישראל. הפסוק הראשון בתורה אומר: "בראשית ברא אלקים, וחו"ל דורשים: "בשביל ישראל שנקראו ראשית". כל הבריאה כלה לא נועדה אלא

למען כלל ישראל.

כך, בדרך משל, אדם במשך ימי חייו אוכל אלפי תרנגולות ומאות עגלים, ואם נשאל: וכי זה מצדק 'להרג' תרנגולות כה רבות עבור אדם אחד? התשובה היא שכל תכלית בריאתן היתה למען האדם. התקווה שלהן כאן בעולם, הוא לשמש את צרכי האדם.

מאחר וישראל הם מרכז הבריאה, הרי אין שאלה מדוע צריכים המצרים לשלם את המחיר. כי כל הבריאה כלה נועדה לשמש את כלל ישראל, ולכן אם הצורך שלהם הוא שהמצרים יגלו, אזי יוסף מבצע זאת.

האמת שאם האדם מתבונן בתכלית הבריאה, הוא רואה זאת בחוש. הרי מכל מיליארדי הכוכבים שגלו כיום ברחבי היקום, כדור הארץ כלפי היקום הוא פחות מגרגר חול כלפי כדור הארץ. אבל כל בר-דעת מבין כי כל תכלית הגלקסיות הללו, היא למען האדם. כל מיליארדי הכוכבים ביקום, נועדו למען כדור הארץ, והוא נועד למען האדם.

בתוך כל מיליארדי בעלי החיים על פני תבל, יש את האדם שהכל נועד לשמש אותו, ובין כל בני האדם תכלית הבריאה זה האדם השלם, אלו כלל ישראל. כל העולם נברא להיות להם לצות. לשרת אותם.

כשם שמיליארדי הכוכבים 'צועקים' מעצמם שהם נבראו לשמש את הברואים בכדור הארץ, וכשם שאלפי העלים באילן 'צועקים' שהם נבראו לשמש את הפרות, וכשם שמיליוני בעלי החיים נועדו לתכלית הבריאה שהוא האדם, כך גם המצרים נספלים לתכלית האדם שהוא כלל ישראל.

*

מצאנו לכך בתורה עוד דגמאות.

הנה מספרת התורה, שעם הגעת אברהם אבינו לארץ כנען - ויהי רעב בארץ (בראשית יב, ט), אומר רש"י שם, כי סבת הרעב היתה "לנסותו אם ירהר אחר דבריו של הקב"ה, שאמר לו ללכת אל ארץ כנען ועכשו משיאו לצאת ממנה".

קשה לנו לתאר מהי המשמעות של רעב, שהרי היום כאשר יש רעב במקום אחד, לעתים אפשר להביא אכל ממקום אחר. אבל באותם זמנים, בעת שהיה רעב - אנשים היו מתים ואחרים היו מסתובבים מזו-רעב.

מיליוני אנשים סבלו, כדי שיהיה לאברהם אבינו עוד נסיון!

כך הקב"ה מנהיג את הבריאה, ומדוע? כי התורה אומרת (שם ב, ד): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", ודרשו חז"ל (בראשית רבה יב, ט) כי 'בהבראם' זה 'באברהם'. תכלית הבריאה היתה אברהם אבינו, ואם היו לאברהם אבינו רק תשעה נסיונות בלי הנסיונות של הרעב, כלל ישראל לא היה מגיע לשלמות שלו והבריאה לא היתה מגיעה לתקווה השלם. תכלית כל הבריאה שיהיה אברהם אבינו - שהוא השרש של כלל ישראל - שיעבר את כל הנסיונות, ושזה המחיר של אלפי אנשים סובלים ואלמנות ויתומים, כדי שלתכלית הבריאה, אברהם אבינו, יהיה עוד נסיון.

דגמא נוספת מצאנו בחז"ל (חגיגה יג ע"ב) האומרים כי נבוכדנצר כבש את כל העולם כדי שלא יאמרו שישראל נתנו ביד אמה שפלה. אמנם היגיע להם ענש של גלות בגלל שעבדו עבודה זרה, אבל כדי לשמר על כבודם של כלל ישראל, שלא יאמרו שהם הגלו על ידי אמה שפלה, נתן נבוכדנצר לכבש את כל העולם.

נבוכדנצר היה מלך אכד, אשר בימי שלטונו איש לא העלה חיוך על פניו. מיליוני אנשים היו צריכים לסבל סבל כל ישער תחת ידו של אותו מלך רשע, והכל כדי שלא יאמרו שכלל ישראל נפלו בידי אמה שפלה. אמנם נגזר עליהם להעניש, אבל ההשפלה הזאת להמסר ביד אמה שפלה לא נגזרה עליהם, ולכן העולם כולו סבל למען כלל ישראל, כי הם תכלית הבריאה.

דגמא נוספת מצאנו בחז"ל (חגיגה יג ע"ב) האומרים כי נבוכדנצר כבש את כל העולם כדי שלא יאמרו שישראל נתנו ביד אמה שפלה. אמנם היגיע להם ענש של גלות בגלל שעבדו עבודה זרה, אבל כדי לשמר על כבודם של כלל ישראל, שלא יאמרו שהם הגלו על ידי אמה שפלה, נתן נבוכדנצר לכבש את כל העולם.

נבוכדנצר היה מלך אכד, אשר בימי שלטונו איש לא העלה חיוך על פניו. מיליוני אנשים היו צריכים לסבל סבל כל ישער תחת ידו של אותו מלך רשע, והכל כדי שלא יאמרו שכלל ישראל נפלו בידי אמה שפלה. אמנם נגזר עליהם להעניש, אבל ההשפלה הזאת להמסר ביד אמה שפלה לא נגזרה עליהם, ולכן העולם כולו סבל למען כלל ישראל, כי הם תכלית הבריאה.

דגמא נוספת מצאנו בחז"ל (חגיגה יג ע"ב) האומרים כי נבוכדנצר כבש את כל העולם כדי שלא יאמרו שישראל נתנו ביד אמה שפלה. אמנם היגיע להם ענש של גלות בגלל שעבדו עבודה זרה, אבל כדי לשמר על כבודם של כלל ישראל, שלא יאמרו שהם הגלו על ידי אמה שפלה, נתן נבוכדנצר לכבש את כל העולם.

נבוכדנצר היה מלך אכד, אשר בימי שלטונו איש לא העלה חיוך על פניו. מיליוני אנשים היו צריכים לסבל סבל כל ישער תחת ידו של אותו מלך רשע, והכל כדי שלא יאמרו שכלל ישראל נפלו בידי אמה שפלה. אמנם נגזר עליהם להעניש, אבל ההשפלה הזאת להמסר ביד אמה שפלה לא נגזרה עליהם, ולכן העולם כולו סבל למען כלל ישראל, כי הם תכלית הבריאה.

דגמא נוספת מצאנו בחז"ל (חגיגה יג ע"ב) האומרים כי נבוכדנצר כבש את כל העולם כדי שלא יאמרו שישראל נתנו ביד אמה שפלה. אמנם היגיע להם ענש של גלות בגלל שעבדו עבודה זרה, אבל כדי לשמר על כבודם של כלל ישראל, שלא יאמרו שהם הגלו על ידי אמה שפלה, נתן נבוכדנצר לכבש את כל העולם.

נבוכדנצר היה מלך אכד, אשר בימי שלטונו איש לא העלה חיוך על פניו. מיליוני אנשים היו צריכים לסבל סבל כל ישער תחת ידו של אותו מלך רשע, והכל כדי שלא יאמרו שכלל ישראל נפלו בידי אמה שפלה. אמנם נגזר עליהם להעניש, אבל ההשפלה הזאת להמסר ביד אמה שפלה לא נגזרה עליהם, ולכן העולם כולו סבל למען כלל ישראל, כי הם תכלית הבריאה.

דגמא נוספת מצאנו בחז"ל (חגיגה יג ע"ב) האומרים כי נבוכדנצר כבש את כל העולם כדי שלא יאמרו שישראל נתנו ביד אמה שפלה. אמנם היגיע להם ענש של גלות בגלל שעבדו עבודה זרה, אבל כדי לשמר על כבודם של כלל ישראל, שלא יאמרו שהם הגלו על ידי אמה שפלה, נתן נבוכדנצר לכבש את כל העולם.

(רבי אליהו דיסקין שליט"א)

פנינו ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח"י יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

אין רע בעולם

ההכנסות החלו לרדת ורבים מלקוחותינו עברו לצד השני. יום אחד הגיע ליענקל משולח האוסף כספים לצדקה, וביקש להתארח בביתו למספר ימים, משום שהכירו כאחד המכניס אורחים בכבוד. יענקל שמח כהרגלו לארחו, כיבדו וקיבלו במאור פנים למרות מצבו העגום שהחל להתדרדר לכיוון פשיטת רגל. המשולח סיפר שהוא מגיע מהעיר קרעסטיר, שם חי באותה התקופה אחד מבעלי מופתים הגדול במאות השנה האחרונים, רבי ישע"ל מקרעסטיר. יענקל החליט לספר על מצבו למשולח, ורצה שיבקש מהרב שיפלה עליו ויברך אותו לישועה. המשולח הצטער מאוד לשמע מצבו של יענקל, והבטיח 'בע"ה' כשאחזור לעיר אגש מיידית לרבה, ואבקש שיתפלל עליך ויברך אותך.

המשולח אכן חזר וסיפר את דבריו לרב, שהצטער מאוד ובירך ובירך, ולא נחה דעתו עד שכתב קמיע מיוחד ליענקל, וביקש למסור אותו ליענקל בפעם הבא שיגיע למנהטן, באומרו שתהיה לו הצלחה גדולה. לאחר מספר חודשים חזר המשולח ליענקל, מסר לו את הקמיע והוסיף, 'דע לך, הרבי בירך אותך ברכות גדולות מאוד, הרבה מעבר להרגלו, ויענקל שמח והתעודד. באותם ימים ראו האיטלקים שכמות האנשים הנוכסים ליענקל אכן קטנה מאוד מבעבר, אך לא מצא חן בעיניהם שיענקל ממשיך כהרגלו, ובפרט שנודע להם שהוא יהודי.

הם החליטו לעשות מעשה. שכרו גברתן שחום עור, ושלשלו לידי כמה מאות דולרים, בתנאי שילך לכתובת שימסרו לו, וישרוף כליל את המכבסה שבמקום מהיסוד ועד הטפחות. אותו גברתן שמח על ההזדמנות שנקרתה בדרכו, וכך יצא לרחוב בשעת לילה מאוחרת עם חומר התבערה הדרוש. הוא הלך הלך ושוב, אך לא מצא את המכבסה למרות התיאור המפורט, והחליט ללכת למקום למחרת בשעה מאוחרת כדי לאתר את המקום, אך שוב לא מצא את המכבסה. מכיוון שחמד את הכסף שקיבל, הוא החליט לשאול את העוברים ושבים היכן המכבסה, והם הצביעו

בחומו לעבר המכבסה שברחוב. הוא זיהה את המקום וחיכה לשעת לילה מאוחרת, ושרף את המכבסה המפוארת ולא השאיר דבר. לפני שהלך עשה בדיקה אחרונה שאכן הכל נשרף, אבל היה זה מאוחר מידי, השוטרים שהוזעקו הגיעו למקום ותפסוהו. בחקירות הוא נשבר והודה שקבוצת איטלקים נתנו לו כסף עבור מעשיו, וכך עוד באותו לילה נכנסו גם האיטלקים למעצר, כשהם עדיין לא יודעים שהמכבסה שלהם היא שנשרפה. השופט גזר עליהם מאסר, ויענקל הוא שהרויח מכל הסיפור, כשמלבד לקוחותיו שחזרו אליו, הרויח גם לקוחות חדשים שהגיעו בזכות האיטלקים ועתה עברו אליו. לעיתים יהודי מרגיש שהצרה בה הוא נמצא תוציא אותו מדעתו, והוא לא יכול להמשיך כך בחייו, אבל בעצם הקב"ה עושה הכל לטובתו ורוצה לרומם אותו. מי שמשכיל ומבין שהקב"ה אוהב כל יהודי, צריך לשמוח ולהודות בשעת נסיון, וחלילה לא לומר על הנסיון שהוא רע, שהרי הקב"ה רק רוצה להיטיב. זה היסוד והמוסר לנו, להודות תמיד ולהפנים שהקב"ה עושה איתנו רק טובה וברכה.

ברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

מהלך המפגש עם פרעה נשאל יעקב אבינו לגילו, ויאמר פרעה אל יעקב, כִּפְהוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ (בראשית מז), ותשובתו היתה ויאמר יעקב אל פרעה, יָמֵי שְׁנֵי מַגֵּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה, מֵעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי, וְלֹא הִשְׁיָגוּ אֶת יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתַי בְּיַמֵּי מַגְרֵיהֶם. אומר המדרש (מובא בדעת זקנים) שהקב"ה התפלא על תשובתו ואומר, "אני מילטיך מעשו ומלבן, והחזרתי לך דינה וגם יוסף, ואתה מתרעם על חייך שהם מעט ורעים", כביכול עשו לך רע מה השמים? כמוכן שאינו ראויים לדבר על יעקב אבינו, ואין אנו מגיעים לאפס קצהו, אבל הלימוד הוא עבורנו. ממשיך המדרש, "חייך! שמניין התיבות שיש מן 'ויאמר' עד 'בימי מגורי', כך יחסרו משנותיך, שלא תחיה כחיי יצחק אביך", כלומר שנענש יעקב והפסיד 33 שנה מחייו, שנה על כל מילה, ולכן חי 147 שנה בעוד יצחק אביו חי 180 שנה.

שואל הרב חיים שמואלביץ, אם נספור את המילים בתשובתו של יעקב, נגיע ל-25 מילים, ואם נענש בגלל דיבורו, למה נענש יותר מכך והורידו לו 33 שנה? ומתרגמים שהורידו ליעקב החל מהשאלה ששאל אותו פרעה, ובפסוק זה 8 מילים נוספות, ויחד עם תשובתו של יעקב מגיעים ל-33 מילים.

השאלה זועקת, מילא יעקב נענש על דבריו, אבל למה נענש גם על שאלת פרעה, שהיתה עוד לפני שדיבר יעקב? אומר הרב יסוד מבהיל, פרעה הסתכל על יעקב העומד לפניו, ולפי דרגתו לא היה נראה כאדם החי בשמחה וחדווה, פרעה הבחין שיעקב בעצבות וקדרות, ולכן שאל לגילו. מכאן אומר הרב, שיעקב אבינו נענש על כל מילה בפסוק של שאלת פרעה, על עצם ההרגשה שקיבל פרעה ממראהו.

נמצינו למדים, עלינו להראות טוב ולא רק לחיות כך. אדם הנמצא בחברת אחרים צריך שיראה שמח וטוב לבב ולא קודר וחשוך, עליו לשמוח בבורא עולם ולהאמין שהקב"ה רק מיטיב לבריותיו. זהו יסוד ולימוד גדול, לעיתים הקב"ה מביא לאדם נסיון שנראה קשה, והוא חושב שכאן החיים נגמרים ואין מה

לעשות, אבל צריך לדעת שהקב"ה בתמונה, והוא שהביא את הנסיון והוא שידאג לו במצבו. אם חס ושלום יחשוב שעזבו אותו לאנחות, ואין מי ששומר עליו ויחלצוהו מהצרה, כביכול הוא מתנתק מהקב"ה וחושב שהקב"ה לא יעזור לו. עצם המחשבה הזאת היא נוראה ואיומה, זו כפירה, איך יכול יהודי לחשוב שהקב"ה עזב אותו.

מסופר על יהודי בשם יענקל שנסע למנהטן שבאמריקה, שם קשה להתפרנס וצריך הרבה כוחות וסיעתא דשמיא. הוא שכר דירה קטנה והחליט לפתוח מכבסה, בידועו שבאיזור ישנם עשירים רבים שאינם מכבסים בביתם, אלא מוסרים בגדיהם למכבסה. במשך השנים העסק התחיל לשגשג ולהניב רווחים, עם לקוחות קבועים ומרוצים, והוא התפרסם בפי כל כאמין ובעל עבודה טובה.

אבל לא לעולם חוסן, יום אחד הוא ראה פרסומות, שמגרים איטלקיים הגיעו לפתוח בסמוך אליו מכבסה מפוארת הגדולה פי כמה משלו, עם מבצעים ומכונות חדשות ושירותים שאין ברשותו. הוא הבין שמצבו בכי רע, ובנוסף חשב שהם לא יבחנו בשום אמצעי, ומסוגלים אפילו לנהוג בתקיפות ובאלימות, וכל שנותר לו הוא להמשיך בעסקיו ולחכות לישועת ה'. ובאמת,

**עלינו להראות טוב
ולא רק לחיות כך.
אדם הנמצא בחברת
אחרים צריך שיראה
שמח וטוב לבב ולא
קודר וחשוך, עליו
לשמוח בבורא עולם
ולהאמין שהקב"ה רק
מיטיב לבריותיו**

ע"פ לוח נ"פ החיים לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:01	17:12	17:44

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל

לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

להסתתר בעמקי התנור הבוער

עדיף וכדאי ומשתלם לו סבלו האישי, החום שבתנור והגחלים המלחשות תחת רגליו, ובלבד שהשמש לא ייפגע, שלא יבחין כי הוא הרב וידאב לבו! לכולנו יש רגעי התמודדות, כשהפגיעה כבר כמעט יוצאת לנו מהפה, כשבמילה אחת נוכל להעמיד את פלוני על מקומו הראוי לו, כשבמעשה אחד נבטא היטב את הפגיעה בזולתנו. אך דווקא ברגעים הללו חשוב לראות את דמותו הקורנת של הרב בתוך האש היוקדת בברנוביץ', כשהוא מעדיף להיכוות ולהיכנס פנימה, ובלבד שישמור על כבוד הזולת במקסימום! זהו המסר העולה מסיפור זה, 'נוח לו לאדם שישליך עצמו לכבשן האש, ואל יליבין פני חברו ברבים!' - פגיעה בזולת חמורה הרבה יותר מאש, ואילו השמירה על כבודו בכל מחיר - היא המפתח לחיים טובים ומאירים!

כך אנו מוצאים בפרשתינו, במשך 13 שנה הורחק יוסף מאביו בכפיה, חי כעבד שפל

ה כפור הרוסי הנורא לא נטה חסד בימי החורף הקרים, ובעיקר - בלילות הקפואים... כל יושבי הערים והעיירות ברוסיה ובפרבריה נסו לבתיהם המוסקים, וחסרי הבית נמלטו על נפשם אל בית הכנסת שבעיר, שם מאחורי התנור הגדול, היה חם ונעים גם בשעות הלילה המאוחרות... גם בעיירה ברנוביץ' הקטנה, בבית הכנסת המרכזי, היה תנור אבן ענקי, לתוכו הושלכו מדי כמה שעות גזירי עץ יבשים, שבערו באש שהפיצה חום בבית הכנסת כולו. תפקיד השמש היה להעמיס אותו בעצים לפנות בוקר, כדי שהתנור ישמור על חום גבוה, ובית הכנסת יהיה חם ונעים כבר משעות הבוקר המוקדמות.

הסקת התנור היתה מתפקידו של השמש, אלא שזה התרשל לא מעט פעמים במלאכתו, ערבה עליו שנתו בלילה, והוא התעצל לקום לעשות את תפקידו נאמנה. לשמחתו הרבה, למרות התרשלותו מדי בוקר בבוקרו היה בית הכנסת חם ונעים, והתנור מוסק בעצים בוערים. השמש הניח כי הקבצנים הישנים מאחורי התנור הם שמעמיסים אותו בעצים, והוא שמח על שמלאכתו נעשת בידי אחרים, ולא נודע סוד התרשלותו...

ויהי בלילה אחד נדדה שנת השמש ממנו, והוא החליט שהלילה יעשה את מלאכתו נאמנה, ולא יסמוך כי התנור יוסק מעצמו. בצעדים כבדים ועייפים הגיע לבית הכנסת, וכמה שמח לראות כי מישוה עומד שם על יד התנור, ומשליך עצים פנימה במסירות. 'שלום לך!' - זעק לעברו השמש, 'פה אתה עושה!' - 'החמיא' לאלמוני שמסיק את התנור... אלא שאותו אלמוני לא הגיב לברכה, ואף לא הסיט את ראשו לעברו. השמש ראה בכך פגיעה במעמדו, איך יתכן שקבצן הישן בירכתי בית הכנסת לא יברך אותו לשלום עם שחר? וכי כך נאה וכך יאה? שב השמש וקרא לעברו: 'בוקר טוב, תסתובב אליי בבקשה!' - פקד על ה'קבצן', שלא התייחס והמשיך במלאכת הסקת התנור... חרונו של השמש הלך ועלה. הוא ניגש אל מאחורי התנור, וגער בקבצן המסתורי: 'מדוע אינך עונה לי? אני השמש כאן, ואתה מחויב בכבודי!' - שב השמש וקבע, מעניק דחיפה הגונה לקבצן שסירב להסתובב לכיוונו ורק נכנס עוד יותר לעומק התנור פנימה... התנהגותו זו של ה'קבצן', הגבירה עוד יותר את כעסו של השמש, והוא העניק לו בעיטה הגונה, דחיפה של ממש אל תוך התנור הלוהט.

לתומו חשב כי זה מה שיוביל את הקבצן המתעקש להכיר בשמש ובמעלתו, אך ה'קבצן' היה עקשן עוד יותר - הוא נדחף אל תוך התנור, שולי בגדיו החלו להיתפס בגחלים, הוא השתעל עמוקות מהפיח ומהעשן, אך לא הסתובב לאחור! כשראה השמש כי עד כדי כך מתבייש ממנו הקבצן האלמוני, הסתובב לאחור והלך ליתר מלאכותיו, לאסוף את הספרים ולסדר את הספסלים. רק אז, בשקט בשקט, חמק ה'קבצן' המסתורי מבית הכנסת, ואף לביתו להשיב את נפשו...

שעה קלה אחר כך, נראתה בפתח בית הכנסת דמותו ההדורה של רב העיירה, הגאון רבי ישראל יעקב לובצ'נסקי זצ"ל, הלא הוא רב העיירה, משגיח בישיבת "אוהל מועד" לצידו של רבי אלחנן וסרמן. אלא שזקנו של הרב היה קצרמהרגיל, וגם חליפתו הרגילה איננה, והיה לבוש בחליפה ישנה ומרופטת. לאחר התפילה הוא בירך בפנים מאירות את השמש והמתפללים בבוקר טוב חיינינו כהרגלו והמשיך לדרכו... איש לא עמד על סוד פתרון התעלומה - מי הוא זה ה'קבצן' האלמוני, שהסיק את התנור מדי לילה במקום השמש... ואיש לא ידע מה פשר סירובו של 'קבצן' זה להסיט את ראשו לאחור ולהיענות לקריאות השמש... ואיש גם לא הבין את הופעתו המשונה משהו של הרב באותו יום, כשפניו שרופות קמעא, זקנו איבד מחצית מגודלו, והאיצטלא דרבנן שלו איננה...

רק שנים אחר כך, גילו בני משפחת הרב את הסוד: תקופה ארוכה היה אביהם משכים קום באישון ליל, וממהר לבית הכנסת לעשות את תפקיד השמש ולהסיק את התנור, כדי שאיש ממתפללי בית הכנסת לא יכעס על השמש והתרשלותו. גם באותו בוקר נהג כך, אלא שבבוא השמש, רגע לפני שגילה מיהו המסיק המסתורי - הבין הרב כי אם יסובב פניו לאחור ייפגע השמש עד עמקי נשמתו, כשיבין כי מי שמסיק את התנור במקומו מדי לילה הוא הרב בכבודו ובעצמו! העדיף הרב להעמיק אל תוך התנור הבוער, פניו נכוו, זקנו נחתך, הגחלים נצמדו לשולי חליפתו. אך הוא לא היסב ראשו לאחור ולא נענה לקריאת השמש - כי

ה'קבצן' היה עקשן
עוד יותר - הוא נדחף
אל תוך התנור, שולי
בגדיו החלו להיתפס
בגחלים, הוא השתעל
עמוקות מהפיח
ומהעשן, אך לא
הסתובב לאחור!

ונבזה, אך למרות געגועיו לאביו - לא היתה לו היכולת לשוב אליו. אלא כשהנס מתרחש ואותו עבד שפל הופך למשנה למלך, כמעט עשור נוסף חולף עד שהוא פוגש באביו! הוא שולט בכיפה וכל העולם תחתיו, אך לא עושה דבר כדי לחדש את הקשר במשך 9 שנים נוספות! והשאלה זועקת: איך זה יכול להיות? הרי אין ספק שיוסף כלתה נפשו לאביו, כיצד יתכן שכאשר התאפשר לו לנסוע לאביו שבארץ כנען - הוא לא עשה זאת! למה?!

תמיהה נוקבת זו, חושפת גילוי מדהים בדברי המדרש בפרשת השבוע. יוסף אכן השתוקק והתגעגע לראות את אביו. אך הוא עשה חשבון פשוט: אם יתפוס עכשיו כרכרה ויסע לאביו, השאלה הראשונה אותה ישאל אביו היא: 'מה קרה לך בני יקירי? מה עשו לך? איך הגעת למצרים? מי אשם במעשה הנלוז הזה?', אך יוסף לא רצה לגלות את האמת המרה, כי אחיו רצו להורגו, ולבסוף 'הסתפקו' במכירתו לעבד. הוא לא יכול לפגוע באחיו, זה לא יתכן! לפיכך, העדיף להישאר במצרים, משום שלא רצה לעשות מעשה כדי לפגוע שוב את אביו, אם זה יהיה כרוך בפגיעה באחיו היקרים, למחרת הזה הוא לא מוכן, גם אם זה ידרוש ממנו להישאר מרוחק ומתגעגע לאביו עד סוף ימיו!

את המסר הזה כדאי כל כך לקחת עמנו. איש מאיתנו אינו רוצה לפגוע במזיד או במישרין, אך לפעמים זה לא קל. לכולנו יש רגעים לא נעימים בחיינו, בו פגעו בנו או בכבודנו, וכבר יש מילה אחת שמתגלגלת במורד הלשון, ביטוי או סיפור שירתק את כולם אבל יש בו גם פגיעה באדם אחר. הבה ניקח את המסר מיוסף הצדיק ונאיר את חיינו, שבכל מחיר ובכל תנאי ובכל מצב, אנו שומרים על כבוד הזולת, עושים הכל למנוע כל פגיעה. ככל שנשמור על כך - כך חיינו יהיו מאירים יותר, שמחים יותר, ומאושרים הרבה יותר!

(הרב אשר קובלסקי)

לע"נ רחל כהן בת שושנה ע"ה	לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל	לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל	לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
---------------------------------	----------------------------------	-------------------------------	----------------------------

יהלומים בכתר המלך

התורה מתארת את התגלות יוסף לאחיו בפרשת השבוע ואומרת, "וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו, אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי חַי, וְלֹא יָכֹל אָחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ, כִּי נִבְהַלְוּ מַפְּנֵיו" (בראשית מג, ה), ורבו דרשות על הבושה שמילאה את ליבם של אחי יוסף, ומפליא לקרוא את דברי השפת אמת שאומר (ויגש תרל"א): "מה שנבהלו השבטים, נראה ע"י שנתגלה הארת יוסף, והיא הבושה מה שטעו בקדושת יוסף על ידי ההסתר".

בשביל לרדת לעומקם של דברים, ולהביא מכך הארה לחיינו, נביא את משלו של הרה"ק ה'בית אברהם' מסלונים זי"ע (שש"פ ד"ה כתר), משל לאותם הירודים לעמקי האדמה לחצוב משם אבנים טובות ומרגליות, שכידוע האוויר חנוק שם מאוד וכל הכורים נמצאים שם בסכנת חיים גדולה, ולא יסכימו להישלח לשם אלא אנשים פשוטים שאין להם מה להפסיד בחייהם, משום שכל אדם אחר מן השורה לא היה מסכים לעבוד בסכנה כזו, אך דווקא על ידיהם נשלם כתר המלכות לתפארה, כשהם מוציאים את האבנים הטובות ומצחצחים אותם בהודם והדרם, ובזכותם מגיעים יהלומים הללו לראש כתר של המלך.

כך הם ה'דורות האחרונים', שהחשכות גדולה כ"כ, ורבים מגדולי הארץ שהיו בדורות הקודמים לא היו חפצים לעמוד בפני האויר הטמא בדורות אלו, אך דווקא על ידי הדורות האחרונים נשלם 'כתר המלכות' של הקב"ה, כי חביב ביותר לפני הקב"ה אותם דברים הנקנים בקושי רב, בזמנים של נסיון והסתר כשהטרדות מרובות, ומן הצד השני כאשר הבלי העולם כוספים ומסיתים את האדם מעבודת ה'.

זה מה שאמר ה"שפת אמת" על אחי יוסף, שהאחים הבינו ששגו, ונבהלו בראותם על פני יוסף את הקדושה הנוראה שקנה בהיותו במצרים, ונבהלו ובושו וחשבו לעצמם, שאם נתעלה כך במצרים 'ערות הארץ', על אחת כמה וכמה שהיה מתעלה אילו היה נשאר בבית יעקב אבינו, ויוסף ענה על זאת 'אני יוסף אחיכם אשר מכתתם אותי', 'אשר' מלשון 'ישר כוחכם' שמכתתם אותי, כי דווקא מתוך ישיבתי בטומאת ערות הארץ בניסיונות וקשיים, היה בידי לעלות במעלות קדושים וטהורים, יותר ממה שהייתי עולה בסמיכות לאבינו יעקב. זו ההארה לנו בדורות האחרונים, שדווקא במקום בו אנו נמצאים, כל עבודה לכבוד הקב"ה חשובה עד מאוד, ומכך צריך כל יהודי להתעודד על כל השתדלות בעבודת ה'.

השקפה לבית היהודי

מחשבות טובות!

כאשר הגיעו יהודה ואחיו לדבר עם יוסף, אומרת התורה "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה, וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי, יָדְבַר נָא עֲבָדְךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי, וְאֵל יְחַר אַפְּךָ בְּעַבְדְּךָ, כִּי כְמוֹת כְּפָרְעָה" (בראשית מד, יח), אמנם אין מקרא יוצא מידי פשוטו, וכידוע מהלשון "וְאֵל יְחַר אַפְּךָ" אומר רש"י, מכאן אתה למד שדיבר איתו קשות. אבל אור החיים הקדוש הפליא לבאר את העבודה העצמית שעשה יהודה בשביל שיתקבלו דבריו, וכך אומר הרב:

בדרך דרש יתבאר אומרו "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו" לפי הפסוק (משלי כ"ז) "כַּמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים כִּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם", ולזה נתחכם יהודה להטות לב יוסף עליו לרחמים, והקריב (יהודה) דעתו ורצונו אליו לאהבו ולחבבו, כדי שתתקרב דעתו של יוסף אליו לקבל דבריו ופיוסו, והוכרח לעשות כן מפני שמן הטבע לא יחבבו בני יעקב עובדי עבודה זרה "כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים" (תהלים קכ"ה), לזה הוצרך לפי שעה להפך המוטבע ולהגישו (כלומר להתקרב אליו) בלבבו.

מלמדנו רבנו חיים בן עטר יסוד חשוב מאוד בנפש האדם,

המתווך הממוחל

"וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה" (בראשית מו, כח) - למען יורה יהודה איך יתקן בית דירה לפני בא יעקב לגושן (ספורנו)

שאלה: מעשה בטוביה שהעמיד את דירתו למכירה במחיר זול בהרבה מערכה האמיתי, משום שבדירה שמעליו גר אדם הסובל מבעיות נפשיות קשות (רח"ל), ביום היה עושה רושם של אדם נחמד ובריא בנפשו, אך מידי לילה מתעוררת אצלו הפרעה נפשית נוראה, הוא מקיץ לאחר חצות, ומתחיל לזרוק חפצים בעוצמה ולרוץ בדירתו כאחוז בהלה... מהדירה נשמעים רעשים נוראים של פיצוץ כלי זכוכית, וכלים שונים עפים לכל עבר, חלונות ודלתות נטרקים ועוד רעשים בלתי נסבלים. בקיצור לגור תחתיו זה סיוט של ממש וזו הסיבה למחיר המוזל.

כאשר הגיעו מתעניינים ושמעו אודות השכן ירדו מיד מהעסקה למרות המחיר הזול. אך יום אחד הגיעו זוג המלווים במתוך בני הזוג לא דיברו כלל, והמתווך סיפר שקיבל מהם הרשאה לנהל את כל המשא ומתן, ולחש לטוביה "אין לך מה לשוחח עימם, תדבר אך ורק עמי". כאשר הודיע להם טוביה אודות הבעיה עם השכן הגיב המתווך, "זו אכן בעיה קשה הנשמעת בלתי נסבלת, אך בכל זאת נוכל לדון בהזולת המחיר ואולי נגיע לעמק השווה...". לאחר משא ומתן ממושך, טוביה הסכים להוריד שלוש מאות וחמישים אלף שקלים נוספים ולבסוף חתמו על חוזה.

כעת הגיע המתווך אל רבו וסיפר: "דבר אחד לא גיליתי לטוביה המוכר, בני הזוג הרוכשים את דירתו הם למעשה זוג חרשים!... כך שהשכן מלמעלה אינו מהווה עבורם שום מטרד... עכשיו מצפוני קצת מציק לי, שמא מעשי אינם כשורה, שכן השגתי עבור הקונים מחיר כה מוזל מחמת הרעש הנורא, בו בזמן שהם אינם סובלים כלל מהרעש... האם יש דופי במעשי?".

תשובה: שווי המקח נמדד לפי השער של אותו מקח בשוק, ולא לפי שוויו ביחס לקונה, ומכיוון שהמחיר עליו סיכמו ביניהם הוא אכן מחירה הסביר של הדירה, ממילא אין זה משנה כלל מי נכנס לדור בדירה, כי למעשה אכן יש פגם המוריד מערכה (ולדוגמא אם ירצה החרש למכור את הדירה ייאלץ גם הוא למכור במחיר נמוך), ומאחר וציבור החרשים קטן לעומת שאר האוכלוסיה, הרי שמחיר הדירה לא מושפע מחמתם, ולכן אין כל עבירה ופקפוק במעשי המתווך.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

אשר בלעדיו אי אפשר לצלוח את המפגשים והויכוחים בין אדם לחברו, בין אשה לרעותה, ובין איש לאשתו. כאשר אדם רוצה לחיות בשלווה עם סובביו, הוא צריך לדעת "לגשת" אליהם, לקרב אותם אליו בליבו, ורק לאחר שירגיש בליבו שהוא אוהבם באמת, אז ישמעו דבריו, ואז יוכל לומר את אשר על ליבו, והדברים שיאמר בטוב טעם ובישוב הדעת יתקבלו בהבנה.

לכן כתוב "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה", לכאורה המילה 'אליו' מיותרת, אלא שביקש יהודה לבטל את שנאת המלך אליהם, לכן מילא את ליבו באהבה גדולה כלפיו, והגיש את עצמו ואת ליבו 'אליו'. ידע יהודה, שאם בליבו יחליט שהמלך טוב ורחמן, גם המלך ירגיש כך ויחסו אליהם יתהפך! וכך אהבתו של יהודה נכנסה מלב אל לב, ונכמרו רחמיו של יוסף על האחים. כשאדם יושב וחושב ומוצא את הנקודות הטובות בזולתו, וכך מגיש את עצמו אליו, הוא יצליח לעקור את המתח והכעס שיש בליבו של חברו, משום שהמחשבות הטובות יוצרות ביניהם מעין תקשורת סמויה, קשר פנימי מלב אל לב, כמים הפנים לפנים, שלא צריך עבורו לא טלפונים לא פקסים ולא מיילים, אלא ישירות אל הלב. (מבוסס עפ"י 'משכני אחריו' לגר"ר אלבו שליט"א)

כשאדם יושב וחושב ומוצא את הנקודות הטובות בזולתו, וכך מגיש את עצמו אליו, הוא יצליח לעקור את המתח והכעס שיש בליבו של חברו

הרב ראובן קרלנשטיין זצוק"ל

לפני שמונה שנים, בתאריך י' בטבת נתבקש לבית עולמו הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל. בנעוריו למד בישיבת פוניבז', ולאחר מכן בעת לימודיו בירושלים התקרב למגיד המישרים רבי שלום שבדרון זצ"ל, ממנו למד את יסודות הדרשנות. עם השנים החל לפעול כדרשן בחסד עליון, והיה נודד ברחבי הארץ ודורש בפני אותם מקומיים, וכן בפני אברכים ותלמידי ישיבות ובעצרות חזיון עבור הציבור החרדי. הרב היה בעל חסד ובעל מידות תרומיות בהנהגותיו במצוות שבין אדם לחבירו.

איזהו מכובד?

באחת הפעמים לאחר שסיים לדרוש בבית הכנסת שביישוב 'קדימה', הבחין רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל ששני אנשים מתדיינים ביניהם מי יזכה להסיעו לבני ברק. רבי ראובן, שחרד על כבודו של כל יהודי מירושלם, לא אבה להכריע ביניהם לאכזבת השני, ולכן פנה לאחד ממכריו בני המקום וביקש לנוח בביתו מעמל הדרשה בטרם ישוב לעירו. האיש נענה לבקשה בשמחה ונתן לרבי ראובן את מפתחות ביתו. לאחר זמן קצר שב האיש לביתו ונוכח לדעת כי רבי ראובן עזב את ביתו והמפתחות נשארו בביתו. בסופו של דבר הבין האיש, כי רבי ראובן חשש לפגוע בכבודם של השניים וחיפש כיצד לחמוק מהם ולנסוע לבני ברק לבדו.

המעשה אירע ביישוב בלתי מפותח בזמנו לפני כמעט ארבע עשורים. הרב נאלץ ללכת במשך שלושת רבעי שעה באפלה ובשממה עד שהגיע לתחנת האוטובוס הרחוקה, שם נאלץ להמתין לאוטובוס הנוסע לנתניה אחת לשעתיים, ומשם עלה לאוטובוס הנוסע לתל אביב, ולקראת סוף המסע כשהגיע לתל אביב היה עליו לנסוע באוטובוס נוסף לבני ברק. בשעה מאוחרת בלילה כששב רבי ראובן לביתו, וכדרכו לנהוג בהצנע לכת, לא גילה לאיש את סיבות איחורו. רק לאחר פטירתו הגיע בעל המעשה לנחם את בניו בימי השבעה, וכן נודע הדבר.

ולמוכיחים יענם

באחד הימים שמע רבי ראובן, שלא במתכוון, כיצד יהודי מותח ביקורת על תלמיד חכם נודע בשערים. רבי ראובן פנה אליו בחכמה ובמאור פנים וביקש: "הבה נמנה יחדיו את שבע מצוות בני נח". האיש, שלא הבין את פשר הבקשה, נענה מיד לאתגר והחל למנות בקול: "עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, גזל ו...". הוא הגיע עד המצוה הרביעית ונאלם דומיה בבושת פנים כשאינו ידע כיצד להמשיך מכאן.

"הגע בעצמך", אמר לו רבי ראובן בנועם התוכחה, "אנו אזובי הקיר, את שבע המצוות שנוצטוו הגויים, איננו יודעים לספור כהלכה. כיצד יכולים אנו אם כן לדבר סרה, על אנשים הבקיאים בכל התורה כולה ובכל תרי"ג המצוות על כל פרטיהן ודקדוקיהן?!".

נפלאות גוף האדם בימי החורף

הטמפרטורה הממוצעת על פני כדור הארץ היא כ-16 מעלות צלזיוס, אבל במקומות הקרים ביותר בכדור הארץ (יבשת אנטרקטיקה) היא יכולה לרדת עד למינימום של 89 מעלות מתחת לאפס, או לעלות לחמישים מעלות ויותר במדבריות. בתוך הטווח הזה היצורים החיים אמורים להסתדר.

בני האדם הם בעלי "דם חם" כלומר מסוגלים לווסת את חום גופנו ולשמור על טמפרטורת גוף יציבה במהלך עונות השנה. רוב היונקים והעופות בעלי מנגנון חום גוף דומה לשל האדם. לעומת זאת, יצורים בעלי "דם קר" הם בעלי טמפרטורת גוף משתנה הנשלטת על ידי טמפרטורת הסביבה ומסתגלת לטמפרטורה בה הם נמצאים, המתאמת את תפקוד הגוף לטמפרטורה הנוכחית, וזוחלים ודגים רבים הם בעלי דם קר.

החום התקין של הגוף האנושי עומד על כ-37 מעלות צלזיוס. כדי שישאר החום קבוע צריכים להתרחש שני דברים בו-זמנית: ראשית, התזונה צריכה להיות מספקת וראויה, כלומר הגוף צריך לשרוף מזון ולייצר ממנו חום. ושנית, עליו להתלבש כמו שצריך, כלומר לבדוד היטב את גופנו כדי לא לאבד חום לסביבה.

אחת התגובות הראשונות של גופנו בחשיפה לקור קיצוני היא חסימה של כלי הדם הקרובים לפני העור, כדי להקטין את אובדן החום עקב זרימת הדם החם בקרבת האוויר הקר. הקטנת הנפח הכללי של מערכת הדם מתבטאת גם בעלייה בלחץ הדם. כדי להתגבר על כך הגוף מפנה נוזלים. זו בעצם הסיבה לכך שכשקר לנו מאוד אנחנו מרגישים צורך להתפנות.

כשטמפרטורת העור יורדת מתחת לעשר מעלות, כלי הדם הקרובים לפני העור מתרחבים ונחסמים לסירוגין, כדי מצד אחד להמשיך לספק חמצן ומן הצד השני לא לאבד יותר מדי חום גוף. לשם כך כלי הדם מתרחבים מעבר לקוטרם הרגיל כדי להזרים יותר דם בזמן קצר. התופעה הזאת משווה לעור גוון אדמומי, ומסבירה מדוע הלחיים והאף מאדמים במזג אוויר קפוא. "עור ברווז" הוא סימן מובהק לכך שקר לנו. התכווצויות לא רצוניות של שרירים בבסיס השערות, גורמות להן לסמוך וליצור בליטות על העור. התופעה הזו נפוצה מאוד אצל יונקים. בתנאי קור, השיער או הפרווה הסומרת לוכדת שכבת אוויר ומשפרת כך את הבידוד מפני הקור העז.

לבסוף, כולנו מכירים את הרעידות שחווה הגוף בעת הקור, והן ניסיון של לייצר חום. כשקר לנו אנו רועדים, והתנועה הכפויה הזאת מייצרת גלי חום שמטרתם להעלות חזרה את טמפרטורת הגוף. רעידות אלו מסוגלות להעלות פי חמישה את ייצור החום של הגוף באופן מקומי.

בשורה משמחת לציבור שוחרי התורה

נפתח כולל ערב לבעלי בתים

לימוד טור ושולחן ערוך על הסדר, עם עיקרי הדינים בבית יוסף

ייתכן גם לימוד בחברותות

בימי שני וחמישי בין 20:45 - 19:30

בביה"כ "בית לוי" בקומת הכולל. כולם מוזמנים

בסימן

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בית לוי

אולם אירועים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: 054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

בשורה משמחת

לילדי שכונת בית וגן

הפתיחות ופרטים לרחב

מידי שבת קודש מתקיים לימוד מיוחד לילדים

בביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48

14:00 - לימוד משניות בע"פ

19:00 - במוצאי שבת קודש, לימוד אבות ובנים

מספר המקומות לא מוגבל וכל הקודם זוכה

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטמה, נא לשלוח בקשה במייל

פניני הפרשה

ויגש

עלון מס'

1116

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

הכרת הטוב

וישם אותה יוסף לחק וגו' רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה – התורה מביאה ענין זה של הכהנים הכמרים פעמיים, והדבר צריך ביאור הרי יוסף שינה הרבה חוקים והפך את כל המוסכמות שהיו במצרים עד אז, למה דוקא כאן עשה להם חוק לקבל לחם חוקם מאת פרעה, ובפרט לכמרים עובדי ע"ז?
 בספר "הדרת זקנים" מובא בשם המדרש שכאשר רצו להמליך את יוסף, אמרו המצרים איך נמליך איש שישב בבית הסוהר על קלקול עם אשת אדונו. באו הכמרים ואמרו נבדוק איפה נקרע בגדו – אם מאחוריו בידוע שהוא לא אשם וברח, ואם מלפניו הוא אשם. בדקו ומצאו שהקרע היה מאחוריו והמליכוהו. וכיון שבאה הצלחתו על ידם, גם אם כל החוקים השתנו, יוסף הצדיק עמד על כבודם ומעמדם.
 הלימוד מכך הוא שכאשר אדם אינו משיב טובה, הוא חלילה נהפך לכפוי טובה, והדבר עלול להפוך לו לרועץ. הוא מרגיש שהוא חייב לשני טובה עבור טובתו עמו, ולכן כדי להסיה את הדעת מזה משלם רעה תחת טובה. ובוזה מוסבר ענין שר המשקים. אחרי שיוסף הצדיק עשה לו טובה בפתרון החלום, בגלל גאוותו בהיותו שר בממשלת מצרים, לא היה מסוגל להשיב לו טובה. וגם כשהוכרח להזכירו לפני פרעה, נאמר עליו "ארורים הרשעים שאין טובתם שלמה", והזכירו בלעג ובוזיון נער שומה עבד עברי.

*

הגאון רבי אריה לייב גינצבורג זצ"ל (בעל "שאגת אריה") היה עני מרוד ומחוסר אף נרות לצורך לימוד. היות וניצל כל רגע נתון למען התורה הקדושה, היה לומד תורה לאור הירח. יתרה מכך, אף דפים לכתובה לא היו בביתו, ולמעשה ניתן היה למצוא על קירות ביתו את חידושי. אולם כל זאת לא גרם לו לרפיון בתורה הקדושה. ולפני פטירתו אף אמר, שלא היה לו זמן אפילו להרהר על הטא, מכיון שהקדיש כל עתותיו למען לימוד התורה. יום אחד התחדש לו חידוש נפלא ורצה לכותבו, אך מחוסר דפים לכתובה לא יכול היה לעשות זאת, ואף לא נותר מקום בקיר לכתוב את חידושו, והיה שרוי בצער רב מכך. והנה שמע נער אחד, כי הצדיק נזקק לדף, ריץ מיד לכפר הסמוך והשיג לו דף. בא והגיש לפני הצדיק את הדף, ומרוב שמחתו של הגאון, בראותו את הדף, בירכו כי בזכות טרחתו יזכה לחיות מאה שנים ולא פחות. ואכן כך היה, וכל זאת בזכות מעשה אחד, ששימח את הגאון הצדיק.

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>בית כנסת שהובא בשלמותו מחו"ל ישנו בית כנסת אחד ויחיד בארץ שהובא בשלמותו מחו"ל. בית הכנסת המדובר מכונה "בית הכנסת האיטלקי", הוקם בתחילת המאה ה-18 בעיירה קונליאנו ונטו שבאיטליה ושימש את תושבי האזור הסמוכים לוונציה. במהלך המאה ה-19 העיירה ננטשה מיהודים ובית הכנסת יצא מכלל שימוש. בערב שבת הגדול תש"י (1952) נחנך מחדש בית הכנסת אשר הועלה לארץ והובא בשלמותו למרכז העיר ירושלים – רחוב הלל 25. רוב באי טקס הקמת בית הכנסת היו מקהילת יהודי איטליה אשר עלו ארצה במהלך השנים.</p>	<p>אתם בלחץ? נסו לברר עם עצמכם מה בדיוק מלחץ אתכם. תגלו שאמנם יש דברים רבים לא מושלמים, אך הלחץ נובע דוקא מעובדה ספציפית. עצם זה שאתם יודעים ממה נובע הלחץ, יעזור לכם קצת להירגע. (נ. גריץ הי"ו).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"ומזה ישכיל האדם להיות דעתו על זמני שנותיו שחי בהם, להיות עיניו פקוחות לסדר אותם כל יום ויום, לקנות בהם מן השלימות, ולא יאבד אותם. ולחשוב תמיד על מספר ימיו כמה חיה וכמה עדיין יש לו לחיות לפי ערך סתם חיים שבעים שנה, כי יפה שעה אחת בתורה ומצוות ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב. וכן אמרו יש קונה עולמו בשעה אחת". ("מגיד חדשות" ח"ט עמ' קס"ח)

והנה עיניכם רואות וגו' כי פי המדבר אליכם – פירש רש"י ז"ל: עיניכם רואות בכבודי ושאני אחיכם שאני מהול ככם, ועוד כי פי המדבר אליכם בלשון הקודש. עכ"ל. ונראה לענ"ד לרמוז לזה, כי הנה תמצא ראשי תיבות "פי המדבר" עולה בגימטריא מילה. וכן לעיל (מ"ד י"ב) "ובנימין בכה על" סופי התיבות עולים בגימטריא גם כן כמנין מילה, לרמוז למה שכתב מרן החיד"א ז"ל בספרו חומת אנך שאחר עזב יוסף את אביו מילא בנימין את מקומו בסוד הברית. ע"ש. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

חדש מפני ישן תוציאו

חז"ל את ההתאמה ביניהם דוקא לגפן ולא ל"ענפי תאנה בענפי התאנה" למשל?

אלא, אדם המחפש לשאת בת תלמיד חכם או להשיא בתו לתלמיד חכם, על כרחך מכיר הוא במעלתם המיוחדת של תלמידי החכמים ההולכים בעקבי הצאן, שואבים מהישן ומכירים בו שהוא משובח על פני החדש. זוג הבונה את ביתו מתוך הבנה זו, דומה לייץ פרי הגפן - ששבחו הוא דוקא בהתיישנותו. זוג כזה המקים דור חדש על בסיס הדור הישן זוכה ל"דבר נאה ומתקבל" - דור ישרים מבורך.

ועל פי זה ביאר הגר"י צדקה זצ"ל מדוע דוד המלך ע"ה המשיל את האשה לגפן ואת הבנים לזיתים, כמו שכתוב "אֲשַׁתְּךָ כַּגֶּפֶן פְּרִיָּהּ בְּיָרְכְתִי בְּיַדְךָ כַּזֵּיתִי וְזֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ" (תהלים קכח, ג). בא הכתוב לרמוז כי אם האשה כגפן שהולכת בדרך הישנה דרך האמהות הקדושות, אז "בניך כשתילי זיתים סביב שולחנך" - הבנים יהיו כזיתים המתקיימים ביופים במשך כל ימות השנה, בשונה משאר הפירות שעם חלוף הזמן ערכם נחסר ופוחת.

*

שנינו במשנה בסוף מסכת סוטה: "בעקבות משיחא חצפא יסגא ויוקר יאמיר... והיין ביוקר". לכאורה קשה מדוע הדגישה המשנה באופן מיוחד את יוקר היין, ולא הכלילה אותו ב"ויוקר יאמיר"?

על פי האמור ביאר הרב צדקה זצ"ל שרמזה המשנה שמלבד היוקר הרגיל שכולל עליית מחירים, יהיה בימי עקבתא דמשיחא קושי במציאת אנשים שידבקו בשיטות הישנות הקבועות בעם ישראל מקדמת דנא. על המעטים אשר ידעו להבחין בטעמו של הישן המשובח כווננו דברי המשנה "היין ביוקר", כלומר, האנשים המכירים בכך שהישן עדיף מן החדש יהיו יקרי המציאות.

בדורנו דור עקבתא דמשיחא שבו רבו הפריצים המתחדשים, נחזיק בדרך הישנה והמסורה מדור דור, נבוא אל בית היין ו'נאכל' ישן נושן.

פעם הגיע משכיל אחד לפני רבי יצחק אלחנן מקובנה זצ"ל ואמר לו: "רבי, פעמים רבות שוחחתי עם חבריי המשכילים על הרב, וחשבנו תמיד שכבודו הוא מהדור החדש, משכיל וחכם, ואילו עתה רואה אני שכבודו מתנהג כמו יהודים מהדור הישן...".

חייך הרב ואמר: "אני באמת מן הדור החדש, ואילו אתם המשכילים מן הדור הישן, שכן כך אנו אומרים בהגדה 'מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו'..."

*

בין הדברים ששלח יוסף ליעקב אביו בטרם ירדתו למצרים היה "יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו" (מגילה ט"ז ע"ב). מה ביקש יוסף לרמוז לאביו בכך?

מבאר הגאון רבי בן ציון אטון זצ"ל (מחכמי ישיבת "פורת יוסף"): דרכם של צעירים שהם נוטים להביט בזלזול על הזקנים ולומר כי הם שייכים לדור מיושן שעבר עליו הכלח, ואילו הם בני הדור החדש מפותחים ומתקדמים מהם בהרבה. אולם האמת היא שדוקא דעת הזקנים הינה רגועה שקולה ומנוסה יותר.

והנה המאכלים והמשקאות ככל שהם מתיישנים, הם מתקלקלים יותר. יוצא מן הכלל הוא היין, שככל שהוא מתיישן כך הוא משתבח. ולכן כמוהו כדעת זקנים שככל שהם מזדקנים דעתם משתבחת.

יוסף הצדיק ידע שאביו יעקב חושש שלאחר עשרים ושתיים שנה שהיה בין הגויים, דעתו נוטה אחר דעת ההמון הבזים לישן, ואם כן אין טעם לנסוע אליו, לפיכך הקדים לשלוח לו יין ישן, לרמוז לו כי עמד טעמו בו, מחזיק הוא בדרך הישנה המסורה לנו מאבותינו, ו"דעת זקנים נוחה הימנו".

*

על יסוד זה ביאר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו "קול יהודה" את מאמר הגמרא (פסחים מ"ט ע"א): "תנו רבנן לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם וישא בתו לתלמיד חכם, משל לענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל". מדוע המשילו

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הידור לפעוט בן עשר

מורנו הרב, כוחו נחסר ודעתו מתווספת עליו. נכנסתי לשיבה ומצאתי את מורנו הרב שוכב על הספה, בשתי ידיו אווז בספר, והוא מעמיק בעיונו. פניתי אליו: "שלום עליך רבי!", אך מגודל הריכוז וההעמקה לא הרגיש בי, והוצרכתי להמתין עד שִׁיְרָפָה את הספר מידי.

כשהרפה לרגע מלימודו, היסב את פניו וראני עומד, שאלני: "מה רצונך בני?". נגשתי ביראת כבוד ואמרתי בתמימות: "רבי, היום חזרתי מהשיבה לסעוד ארוחת צהרים, ואמי ביקשה ממני שאומר לה את ההלכה בענין תולעים שנמצאו ב'מחמצה'".

בטרם כיליתי דברי, עצר אותי ושאל בהתפעלות: "בני, לומד אתה בשיבה?". הנהנתי בראשי בביישנות.

מיד קם והתיישב על מושבו ועשה לי קידה בראשו. רק אז אמר לי: "תמשיך דבריך, בני...".

מעשה זה נחרט בלבי לכל ימי חיי, והותיר בי רושם עצום עד כמה גדול כבודה של תורה, שהרב הראשי בגיל שמונים, עושה כבוד והידור לפעוט בן עשר, אך ורק מפני שהתחיל ללמוד גמרא.

הוא אשר אמרתי, מיום שנפטר מורנו רבי ישועה נחסר כבוד התורה!

הגאון רבי יעקב אבוקארה זצ"ל העד העיד בפני הגאון רבי שמעון מימון זצ"ל כי מיום שנפטר הרב הקדוש רבי ישועה בסיס זצוק"ל (שהשבוע ט' בטבת חל יום הילולתו), נחסר כבוד התורה וכבוד תלמידי חכמים מתונס.

וסיפר מאשר ארע עמו כשהיה בסך הכל בגיל עשר שנים, והתחיל ללמוד בשיבה במסכת ביצה:

יום אחד בשובי מהשיבה הביתה לסעוד את ארוחת הצהרים, מצאתי את אמי ששה לקראתי. נראה היה כי ציפתה לבואי.

"בני" פנתה אלי, "בישלתי הבוקר מעט 'מחמצה' (תבשיל מעשה קדרה), ומצאתי בה מעט תולעים. חכיתי לך עד שתשוב מהשיבה, כדי שתפסוק לי אם מותרת היא באכילה או אסורה".

רואה היתה אותי הולך לבית תלמודי ותלמודי בידי, ולתומה חשבה שאם בנה לומד בשיבה בגמרא "גדולה", בודאי יודע הוא לפסוק הלכות. אמרתי לה: "כסבורה אַתָּא אמא שאני פוסק הלכות? זה עתה התחלתי את צעדי הראשונים בשיבה. תיכף אלך לרב העיר לשאול אותו".

שמתי פעמי לרובע היהודי "אלבטחה" לשיבת מורנו רבי ישועה בסיס זצ"ל. כבן שמונים שנה היה אז

מגילה עפ"ה (ר"ת עלון פניני הפרשה) / מכתבים למוערכת

מכתב מהרה"ג ר' משה יוחאי רז שליט"א מרבני העיר לוד

כבוד ידי"ן סופר וחכם, הרה"ג ר' עובדיה חן שליט"א

אחדשה"ט, עונג גדול לקרוא את הגליון הנפלא מידי שבוע, נפלא ביותר כדרכו בקודש. בן פורת יוסף! לגבי מ"ש (גליון 1113 עמוד 2) בשם רבי שאול הכהן בספר יד שאול (תחילת פרשת קרח) שכיון שקרח נקרא בשמו של קרח נכדו של עשיו סופו שהרשיע.

הנה כי כעין זה כתב גם החתם סופר (במדבר טז, א) שזהו מה שגרם לקורח ליפול במחלוקתו על משה רבנו ולהבלע באדמה. וז"ל: אני תמה על צדיקים בני לוי שקראו שם בנם 'קרח' שהוא שם מאלופי עשו, וקיימא לן רשעים לא מסקינן בשמייהו. וחזי מה עלתה ביה. ואולי היינו דקמ"ל קרא דמיחסו עד לוי לומר אעפ"י שהיה חוט המשולש, מ"מ ניתק מהרה על דאסקי בשמיה דרשע. וזהו 'ויקח קרח' - זה השם קרח לקח כל מה שהיה לו להתקדש ע"י שהיה בן יצהר וקהת ולוי אבותיו, וזהו השם קרח לקח את הכל. עכ"ל. אך מה שכתב כת"ר משמו של רבי שאול הכהן כמדומה שאינו כן, אלא הוא מנכדו רבי שלום הכהן, בחידושו נהר שלום הנדפס ביחד עם הספר יד שאול. כי בחלק יד שאול לא מצאתי זאת, רק בחלק נהר שלום (עמוד תמו בדפו"ח). ע"ש.

בכ"ר, משה יוחאי רז

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(פתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם מותר למכור חיות מחמד שמאות כגון תוכי, שהרי במסכת שביעית (פרק ז' משנה ג'–ד') שנינו שאסור לעשות סחורה בחיות ועופות ודגים טמאים?
תשובה: מדובר כשיש חשש לאוכלם. תוכי אף אחד לא אוכל.

שאלה: לאור השמועות כיום שיש בולים שהדבק המרוח על גבם מיוצר מהומרים האסורים באכילה, האם צריך לחוש ולא להעביר את הבולים על גבי הלשון לפני הדבקתם?
תשובה: אם הטעם פגום אין חשש, ומכל מקום המחמיר תבא עליו ברכה.

שאלה: יש מנהג במרוקו שלא לשפוך מים רותחים על קרקע מפני המזיקין. ורציתי לשאול האם בארץ ישראל יש לחוש לכך?
תשובה: בפסחים (דף קי"א ע"א) איתא העובר על מים שפוכים שזו סכנה ב"מ, ולא נאמר רותחים. וגם בזה מאן דלא קפיד לא קפדינן בהדיה. וכל שכן בארץ ישראל שאין מצויים מזיקין ב"ה.

שאלה: קבלתי לאירוסי שעון זהב במתנה. ולפעמים לבי נוקפי שאולי לא כדאי לעונדו, מכיון שזהב הוא בבחינת "דין". האם יש ממש בחששותי?
תשובה: תוכל להחליף החגורה בזהב לבן אם לא קשה לך. ואם לאו – אין לחוש לכלום. וכן מוכח בתוספות קידושין (מה): בד"ה איכא דניחא לה בכספא.

שאלה: האם יש מקור למנהג שחתן וכלה לא ימכרו תכשיטים שקיבלו אחד מהשני או מהורי החתן והכלה, על דרך מה שאמר רבי אבא בקדושין (דף נ"ט ע"א) שאין זה סימן טוב שימכור אדם מקחו הראשון?
תשובה: לא שמעתי מנהג כזה, ובשעת הדחק אפשר למכור.

שאלה: האם מותר לזרוק לרצפה קליפות עור (מהאצבעות וכדומה) שהתייבשו?
תשובה: מותר.

שאלה: בפסחים (דף קי"א ע"ב) אמרו תלאי בביתא (התולה פתו באויר בתוך סל אחד. רש"י), קשי לעניותא, כדאמרי אינשי תלא סילתא תלא מזוניה וכו'. ע"כ. למה אם כן נוהגים היום בתלמודי תורה לתלות את תיקי האוכל שיש בתוכם לחם, וכן יש שאין מקפידים על זה בבית ותולים שקית ובתוכה לחם?
תשובה: ראיתי בספר אור לציון ח"ב (פרק י"ב אות י"ח) שהמלמד או הגננת יתלו את תיק האוכל (ולא הילדים עצמם), שאין קפידא אלא בפתו ובסלו ממש, כנראה מפירוש רש"י בפסחים שם, וזה ענין סגולי שאין בו טעם וסברא כידוע.

שאלה: בפסחים (דף קי"א ע"ב) מבואר שאסור לתלות פת על גבי מתלה, האם בפת הבאה בכיסנין יש להקל?
תשובה: אם אפשר להמנע עדיף, ויש אומרים שאם המורה או המחנכת תולה אין בכך כלום (אור לציון ח"ב פרק י"ב אות י"ח).

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

דבר מואמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת ויגש תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 411

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

להשוב מסלול מחדש...

מזה שנים רבות שלוו הפעילות של 'בני אמונים' נע סביב המנהג העתיק של אמירת 'ברכות השחר' בחברותא מדי בקר. המאמצים והמשאבים הרבים שהשקעו בהחדרת ענין זה בקרב שלומי אמוני ישראל, זכו בחסדי שמים לשאת פרות נפלאים.

מאז ועד עתה זכיתי לפגש יהודים רבים המדברים בהתרגשות על הפעילות הענפה, כאשר רבים מהם מתארים בפניי בהתפעלות את השנוי המדהים שחל בזכותה אצל ילדיהם. ככל פעם שאני שומע תאור שכזה אני שואל את בן שיחי: "ומה אתה...?" הלא האמן היא זו שהופכת את הברכה למשלמת (זה"ק עקב רעא א) - האם אתה פטור מלהודות לבורא עולם בשלמות? הרי עגית אמן פותחת שערים בפני תפלתך (שם וילך רפה ב) - האם אתה מותר על הזכות העצומה הזו?

ועל כלן עולה השאלה: אם כה משתבח אתה בבגד שמקפיד על הנהגה נפלאה זו, כיצד הוא יתמיד בה, בשעה שהוא רואה שאתה עצמך אינך מקפיד על כך?

ואולם, כבר אמר החכם כי כח ההרגל חזק מכח ההגיון. אנו יודעים עד כמה האמן חשובה ומתפארים בילדינו שזכו להקפיד על כך, אולם אנו כבר התרגלנו לפעול בצורה אחרת...

אלא שהאמת היא שבדינו הבחירה לשנות את הרגלנו; על הפסוק (שמות ט ה): "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי, מפרש רש"י: "אם עתה תקבלו עליכם - יערב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשות". אם נתעורר להתבונן בחשיבותן העצומה של אמירת ברכות ועגית אמן, הרי שממילא נוצה להצטרף למעגל העצום של המודים לבוראם מדי בקר באמירת ברכות המשלמות בעגית אמן אחריהן, ואחרי ההתחלה הקשה, ללא ספק גם תערב לנו הנהגה זו עד מאד.

שבת שלום ומברך,

ד"ר מנחם מנדל

לפי שהיו עובדים לאלהות הרבה. יעקב - שבועים היו לו, והכתוב קורא אותן 'נפש' לפי שהיו עובדים לא-ל אחד" (רש"י, בשם מדרש ויק"ר ד טו).

בכל בקר אנו מברכים בברכות השחר: "שלא עשני גוי". ויש לתמה, הלא לשון 'גוי' נאמרה אף כלפי עם ישראל, ככתוב (שמואל ב ז כג): "ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ?"

לפי דברי המדרש שהביא רש"י תרץ רבי שלמה קלווגר:

כלפי עם ישראל העובדים כלם לה' אחד, אין התאר 'גוי' מתאים אלא בהצטרפם יחד, לפי שכל אחד מהם הוא חלק מן הכלל ואינו נחשב בפני עצמו, כפי שכלל הכתוב את כל 'בית יעקב' כ'נפש' אחת. ורק כלפי בני אמות העולם העובדים לאיללים רבים, אפשר לכנות כל יחיד ויחיד כ'גוי' בפני עצמו. מעתה, כאשר מברך היחיד 'שלא עשני גוי', כוננתו ברוחה - שלא עשני כבן אמות העולם שכל יחיד מהם נחשב 'גוי' בפני עצמו (שו"ת 'האסף לה שלמה' סי' לד).

הפרת טובה -

מאה פעמים ביום

"ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם" (טו טז)

בעל החזקוני הביא בשם מדרש: "למה חיי יעקב פחות מאביו ל"ג שנים? אלא, אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני הצלתה מלבן ומעשו ומשכס והחזרתי לה דינה ויוסף, ואתה אמרת 'מעט ורעים היו ימי חייך?! חייך אני נוטל מהם כפי חשבון התבות שאמרת, והם ה"ג תבות שיש מיאמר פרעה אל יעקב' עד 'ימי מגוריהם'."

כדי לעורר את לבנו להכיר בטובות הרבות שהבורא יתברך מרעיף עלינו בכל יום, תקנו לנו חקמים לברך בכל יום 'מאה ברכות' ולפרט באמצעותן הודאה על כל אחד ואחד מהחסדים והטובות המרעפים עלינו. וכך נכיר בטובות הרבות שהבורא יתברך עושה אתנו, ולא נחשב חלילה כ'כפויי טובה' (מבית אברהם).

לפתח בהזכרת זכות אבות

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באוני אדני" (מד יח)

דרש רבי יוסף ישראל דייטש אב"ד באלשא-ארמוט:

מובא במדרש ('לקוט ראובני' לה לה) כי המלה 'שוה' מרפבת משלוש האותיות שנוספו לשמותיהם של שלשת האבות; ה"א של 'אברהם' שנקרא בתחלה 'אברם', ש"ן של 'יצחק שנקרא אף 'שחק' (תהלים קה ט), ונ"ו של 'יעקב' שנקרא גם 'יעקוב' (ויקרא כו מב).

על פי זאת נתן לפרש כי לכה נרמזה המלה 'שוה' בסופי התבות: "ויגש אליו יהודה" (ראה בעל השו"ס), ללמדנו שלא היה יהודה נגש לדבר קשות עם יוסף, אלמלא נשען על זכות אבות.

מאותה הסבה אף נרמזה המלה 'שוה' בתחלת ברכת 'ברוך שאמר' בראשי התבות: "שאמר והיה העולם"; כפי שאנו פותחים את תפלת שמונה עשרה בהזכרת זכות אבות, כך אנו פותחים את הברכה הפותחת את התפלה כלה בהזכרת זכות אבות (בן גרני).

'יתגבר כארי... לעבודת בוראו'

"וישלח את אחיו וילכו ויאמר אלהם אל תרגזו בדרך" (מה כז)

אמר האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב:

מאז ומקדם נהגו הצדיקים להפרד לשלום מראי פניהם בברכת: "זייט געזונט און שטארק" [היו בריאים וחזקים]. יש לדעת כי בברכה זו טמונה משמעות עמקה. שכן אמרו חכמים (ברכות לא א): "לא יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זוכרהו". וכדי לקיים זאת ברכו הצדיקים בברכה האמורה: "היה בריא וחזק", כדי שתוכל לקיים את ההלכה הפותחת את השלחן ערוך - "יתגבר כארי לעמד בבקר לעבודת בוראו" (שיח צדיקים' עמ' שפה).

'שלא עשני גוי' -

ברכה ליחיד

"כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים" (מו כז)

"עשו - שש נפשות, והכתוב קורא אותן (לעיל לו ו): 'נפשות ביתו', לשון רבים,

השעור שנרפש ב'בנק הבטחון'

זה. נראה היה כי בעל הבנק עומד להפגס לעמות לא נעים עם בעל החוב. אלא שאז נכנס למקום איש הדור מראה, לבוש במדי צבא מצחצחים המעטרים באותות שונים ומשונים. היה זה מפקד בכיר בצבא שנגש לבעל הבית, הוציא מכיסו עשרת אלפים רבל במזמן, לא פחות ולא יותר, ובקש להפקידם בידו למשך ששה חדשים.

"נקראתי להתיצב ולשרת בארמון הקיסר שבפטרבורג הבירה", הסביר המפקד, "וכיון שאני חושש להטלטל במסע ארץ כשבדי סכום כסף כה גדול, אני מבקש להפקידו בידך".

נשא בעל הבנק את כפיו בהודיה לה' על שזמן לו את הסכום הנדרש לפרעון השטר, העביר את הכסף לידי מחזיק השטר שהמתין עד כה, ורק אז התפנה לגשת לאורח שהמתין בסבלנות בצד האולם.

"הנה עתה התפנית אליך", פנה המארח לאורחו שעדן היה המום מהמראה שנגלה לעיניו, "בא עמי ואראה לך את מקור עשרי", אמר לו.

צעד המארח למשרדו, ואחריו צעד התלמיד כשהוא סקרן לדעת עד כמה גדול יהיה האוצר שעומד המארח להראות לו. נטל המארח ממגרת השלחן קפסת מתכת קטנה, פתח אותה לרוחה ושלף ממנה את ספר 'חובות הלכות'. אחר דפדף העשיר בספר הישן, פתח ב'שער הבטחון' וספר לאורחו:

"דע לה, ידידי, כי בכל יום ויום אני שב ולומד שער זה, ומיד לאחר הלמוד אני פונה לרבונו של עולם ונושא לפניו תפלה מיחדת, וזהו תכנה:

'רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך, כי מיום שהתחלתי לעסק במסחר לא עשיתי דבר בלי לשתף אותך, ומעולם לא דאגתי את דאגת המחר - כיצד אפרע הלוואה פלונית או אחרת, בוטח אני בה בלב שלם כי בידיך לעוזרני ולמלא את כל מחסורי, אנא היה עמי תמיד שאוכל לעמד בכל התחביותי!"

זהו סוד הצלחתי ומקור כחי. גם כשקפתי ריקה, מתהלה אני שלו ורגוע מתוך בטחון בבוראי, ככתוב (תהלים לב י'): "והבוטח בה' חסד יסובבנו".

לאחר שעור כה נפלא מיהודי שהפך את מדת הבטחון לחלק בלתי נפרד מחייו, נפרד האורח לשלום ממארחו ושב לביתו ולרבו.

אמרי יעקב מצא

שלחן מהדר, ולפניו משתרף תור גדול של ממתנים, הרוכשים ופודים אצלו שטרות ונרות ערך שונים.

'בנק' של ממש...

המום ומבלבל עמד התלמיד על מפתן האולם המפאר כשמחו תפוס בהרהורים; היתכן כי לכאן שלח אותו רבו? היתכן כי עשיר זה שזכר בעליל כי אינו יודע מחסור מהו, יוכל ללמוד את גדר הבטחון וההשתדלות!?

מכל מקום נאמן היה הגר"ח בעיני תלמידו כי בודאי לא שלח אותו לכתבת שאינה נכונה, ומתוך אמון זה פסע התלמיד פנימה אל תוככי האולם המפאר.

עם הפנסו התקרב התלמיד לכוון בעל הבית והגיש לו את מכתב הגר"ח. האיש קרא במהירות את הכתוב במכתב והשיב כי כיון שהוא עסוק עתה בשרות לקוחותיו, הוא אינו פנוי פרוג לשיחה ארכה. לפיכך, מוטב שימתין עד שישם לטפל בממתנים הרבים, ולאחר מכן יתפנה לשוחח.

ישב אפוא התלמיד על אחת הכרסאות המהדרות בפנת האולם והמתין עד שהעשיר יתפנה. בינתיים צפה מהצד במעשיו של בעל הבית ובאפן ששרת את לקוחותיו הרבים.

לקראת הצהרים נכנס למקום אדם ובידו שטר על סך עצום של עשרת אלפים רבל. הוא נגש לבעל הבית, הראה לו את השטר שבו נכתב כי היום הוא זמן פריעונו ודרש

נחרצות לקבל את הכסף במלואו.

חושיו של התלמיד נדרכו; לאחר טפול בעשרות לקוחות היתה הקפה ריקה ממזמנים, והוא היה סקרן לדעת כיצד יתמודד בעל הבית - בעל הבטחון - במציאות שעמדה בפניו?

הקשיב התלמיד, והנה הוא שומע את בעל הבית אמר ללקוח: "ידידי, יום הפריעון אמנם הגיע, אך הוא טרם הסתיים. המתן נא עד סוף היום ובעזרת ה' יתברך תקבל את כספי במלואו".

בעל השטר נאלץ להמתין, וגם התלמיד המתין בצפיה לראות כיצד יפל דבר. שעתים נוספות חלפו. השעון כבר הראה על השעה שתים בצהריים. יום העבודה התקרב לסיומו, והלקוחות פרושו בזה אחר

רבי חיים מוולוז'ין, בעל הנפש החיים, נודע בגדלותו הרבה במדת הבטחון. בספריו הנודעים עסק רבות בטיבה של מדה זו, ובשיחותיו עם תלמידיו ודורשי עצתו הרבה לחזקם ולהמליץ להם להחזיק במדה הבטחון בכל מאדם.

מעשה היה שנגש אליו אחד מתלמידיו הקרובים ובקשתו בפיו: "למדני הרב כיצד על הבוטח בה' לנהג בחיי המעשה, ומהי ההשתדלות הסבירה המטלת עליו?"

כתשובה הוציא הגר"ח פסת נייר ממגרת שלחנו ורשם עליה: "לתלמידי היקר... אחלה נא פניך כי תואיל ללמד מוסר

המום ומבלבל עמד התלמיד על מפתן האולם המפאר כשמחו תפוס בהרהורים; היתכן כי לכאן נשלח בידי רבו? היתכן כי עשיר זה שזכר בעליל כי אינו יודע מחסור מהו, יוכל ללמוד את גדר הבטחון וההשתדלות!?

מבנה ישיבת ולוז'ין כיום

פתק זה, כיצד על הבוטח בה' לנהג הלכה למעשה".

הגר"ח חתם על המכתב, הגישו לתלמידו ואמר לו:

"אם רצונך לקנות את מדת הבטחון הלכה למעשה, סע נא לביתו של תלמידי משכבר הימים המתגורר באחת העירות שבדרום רוסייה הגדולה, והוא 'למדך'".

נסע התלמיד דרך ארצה עד שהגיע אל העירה המדברת. בהגיעו אליה התענין מפי בני המקום על מקום מגוריו של תלמיד הגר"ח, והם הראו לו את הדרך למתחם שבו כמה בתי אבן מרשימים שמראם העיד על עשרו של בעליהם. באחד מהבתים במרכזו של אולם גדול ומפאר מצא את בעל הבית ישוב לצד

בְּרַכַּת 'מַעְרִיב עֲרָבִים'

מַהוּת הַבְּרָכָה

בְּרַכַּת 'מַעְרִיב עֲרָבִים' שְׁנוֹקֵבָה רִאשׁוֹנָה בְּסֵדֶר בְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֲרָבִית, מְקַבֵּלָה לְבְרָכָה הִיא שְׁנוֹנָה שֶׁבְּסֵדֶר בְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחָרִית - בְּרַכַּת 'יוֹצֵר אוֹר'. שְׁכֵן בְּשִׁתְיָהּ אֲנוּ מוֹדִים עַל חִלּוֹפֵי הַזְּמַנִּים; בְּבְרָכַת 'יוֹצֵר אוֹר' אֲנוּ מוֹדִים עַל אוֹר הַמְּאֹרוֹת הַמְּאֻפָּשֵׁר לְאִדָּם לְצַאת מִבֵּיתוֹ וְלַעֲשׂוֹת כָּל צְרִכּוֹ, וְאוֹלָו בְּבְרַכַּת 'הַמַּעְרִיב עֲרָבִים' אֲנוּ מוֹדִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַחֲשֵׁף הַשּׁוֹלֵט בְּלֵילָה וְיִמְאָפֵשֵׁר לְבִנְי אִדָּם לְנוּחַ מַעֲמַל יוֹמָם ('אֲבוֹדָתָהֶם' בְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע).

מְקַל מְקוֹם הַתְּקוּנָה לְהַזְכִּיר בְּשִׁתֵּי הַבְּרָכוֹת הֵן אֵת הָאוֹר וְהֵן אֵת הַחֲשֵׁף; "גּוֹלָל אוֹר מִפְּנֵי חֲשֵׁף וְחוֹשֵׁף מִפְּנֵי אוֹר" - בְּבְרַכַּת 'מַעְרִיב עֲרָבִים', וְ"יוֹצֵר אוֹר וְבוֹרָא חֲשֵׁף" - בְּבְרַכַּת 'יוֹצֵר אוֹר', זֹאת כְּדִי לְהוֹצִיא מִדַּעַת הַמִּינִים הָאוֹמְרִים שְׁמִי שְׁבָרָא יוֹם לֹא בָּרָא לֵילָה (רַבְּנֵי יוֹנָה בְּרָכוֹת ה ב מדה"ר).

הַרְמְב"ן (בְּרָכוֹת יא ב) מְבַאֵר שֶׁחַכְמֵי קָבְעוּ לְבְרָכָה בְּרָכוֹת אֵלוֹ לְפָנֵי קְרִיאַת שְׁמַע לְפִי שְׁזָמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שְׁחָרִית וְשֶׁל עֲרָבִית תְּלוּי בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת הָאוֹר וּבְשִׁיעוּתוֹ.

מְקוֹד הַבְּרָכָה

תְּקוּנַת חַכְמֵי שֶׁהִקְוָא קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֲרָבִית צְרִיךְ לְבְרָךְ שִׁתֵּי בְּרָכוֹת לְפָנֵיהֶם וְשִׁתֵּי לְאַחֲרֵיהֶם (בְּרָכוֹת יא א). אָף עַל פִּי שְׁאֲנוּ פּוֹסְקִים שֶׁתְּפַלְתָּ עֲרָבִית רְשׁוּת וְאִינָה חוֹבָה כְּתְּפַלְתָּ שְׁחָרִית וּמִנְחָה (רַמְב"ם תְּפִלָּה א ו), מְקַל מְקוֹם בְּרָכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עֲרָבִית הֵן חוֹבָה גְּמוּרָה ('שְׁבוּלֵי הַלְקֵט' סי' נב בְּשֵׁם רַש"י).

לְפִי דְבַרֵי הַפּוֹסְקִים שֶׁחֲשׂוּב מְכַסֵּת מְאֵה הַבְּרָכוֹת שֶׁעַל הָאִדָּם לְבְרָךְ מְדֵי יוֹם - מִתְחִיל מֵהַלֵּילָה - מִצַּאת הַכּוֹכָבִים שֶׁל אֶמֶשׁ וְעַד צֵאת הַכּוֹכָבִים שֶׁל מַחְרָת (רֵאָה שו"ת 'בְּצַל הַחֲכָמָה' ח"ד סי' קנה), וְנִמְצָא שֶׁבְּרָכָה זוֹ הִיא הִיא רִאשׁוֹנָה בְּסֵדֶר 'מְאָה הַבְּרָכוֹת' שֶׁתְּקוּנַת חַכְמֵי לְבְרָךְ מְדֵי יוֹם.

תְּשַׁע פְּעָמִים הַשְּׁתַּנָּה סֵדֶר מַהֲלָךְ הַמְּאֹרוֹת

כְּתַב הַרְוִחָת' שֶׁבְּבְרָכָה זוֹ יֵשׁ אֵת כָּל אוֹתִיוֹת הָאֶלֶף-ף-בֵּי"ת, חוּץ מֵהָאוֹת טי"ת, רָמַז לְכָף שֶׁתְּשַׁע פְּעָמִים שְׁנֵה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת מֵהַלְכֵם הַקְּבוּעַ שֶׁל הַמְּאֹרוֹת וְכַדְלָהֶלֶן:

- א. בִּימֵי הַמַּבּוּל שְׁנֵה אֵת סֵדֶר זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁזָרְחָה בְּמַעְרֵב וּשְׁקַעָה בְּמִזְרָח (סְנֵהדְרִין קח א). ב. לְאַחַר שִׁיעוּב גְּאֻבָּק עִם הַפְּלִאָף זְרָחָה לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ קִדְּם זְמַנָּה כְּדִי לְרַפְּאוֹ (שֵׁם צה ב). ג. כְּשֶׁעָבַר יַעֲקֹב אֲבִינוּ בְּבֵית אֵל, בְּדָרְכוֹ לְחָרוֹן, שְׁקַעָה לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ קִדְּם זְמַנָּה (שֵׁם). ד. בְּמַכַּת חֲשֵׁף הָיָה 'חֲשֵׁף אֶפְלָה בְּכָל אֲרָץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים' (שְׁמוֹת י כב, וְרֵאָה רַבְּנֵי בְּחֵי שֵׁם כא). ה. בְּשִׁיעָה שְׁנֵהֶם מוֹשֶׁה בְּעוֹג מִלֶּךְ הַבְּשָׁן הַתְּעַכְבָּה הַחֲמָה מִלְשָׁקַע (תְּעַנִּית כ א; רַש"י דְּבָרִים ב כה). ו. בְּשִׁיעָה שְׁנֵהֶם הַיּוֹשֵׁעַ בְּחַמְשַׁת מַלְכֵי הָאֱמוּרִי הַתְּעַכְבָּה הַחֲמָה מִלְשָׁקַע ('הַיּוֹשֵׁעַ י יב). ז. בְּיוֹם שְׁמַת אַחַז הַרְשַׁע מֵהֵרָה הַחֲמָה לְשַׁקֵּעַ עֶשֶׂר שְׁעוֹת קִדְּם זְמַנָּה (סְנֵהדְרִין צו א). ח. בְּיוֹם שְׁנַרְפָּא חֲזַקִּיָּה הַתְּאַרְף הַיּוֹם בְּעֶשֶׂר שְׁעוֹת (שֵׁם). ט. בְּמַעֲשֵׂה הַנּוֹדֵעַ בְּנֻקְדִימוֹן בֶּן גּוּרְיוֹן הַתְּעַכְבָּה הַשֶּׁמֶשׁ מִלְשָׁקַע, כְּדִי שֶׁמַּעֲיָנוֹת הַמַּיִם שְׁלוֹהוּ יִתְמַלְאוּ לְפָנֵי שִׁיעוּב הַזְּמַן שְׁנוֹקֵבָה לְכָף (תְּעַנִּית כ א).

בְּנִיַת אֱמוּנָה

אֲמַת שֵׁישׁ לְשַׁבַּח אֵת ה' עַל שֶׁהוּא מַעְרִיב עֲרָבִים וְיִמְאָפֵשֵׁר בְּכָף לְבִנְי אִדָּם לְנוּחַ מַעֲמַל יוֹמָם (רֵאָה לְעִיל מְדוּר 'מְבַנָּה הַבְּרָכָה').

אַחַת שְׁאֵלָתִי

שְׁאֵלָה בְּהַלְכוֹת בְּרָכוֹת וְאֱמוּנָה

הֵיכַן מְצִינֵנו אֲזַכּוֹר לְבְרַכַּת 'מַעְרִיב עֲרָבִים' בְּסֵפֶר תְּהִלָּים?

הַשְּׁאֵלָה וְהַתְּשׁוּבָה מְעַלּוֹן פְּרִשְׁת וַיִּשְׁב

הַשְּׁאֵלָה: מֵאלוֹ בְּרָכוֹת פּוֹטְרֵת בְּרַכַּת 'אַהֲבָה רַבָּה'?

הַתְּשׁוּבָה: הַמְּאִירִי (בְּרָכוֹת יא ב) כּוֹתֵב שֶׁבְּרָכָה זוֹ פּוֹטְרֵת מִבְּרַכַּת: "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוּנוּ עַל מִצְוֹת קְרִיאַת שְׁמַע", וְיִמֵּי שְׁאִינוּ יוֹדְעַ לְבְרָךְ בְּרָכָה זוֹ עָלֵינוּ לְבְרָךְ: "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוּנוּ לְקַרְא אֵת שְׁמַע", לְפָנֵי שְׁקוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע.

עוֹד נִפְסַק לְהַלְכָה (שו"ע או"ח מז ז) שְׁמִי שְׁלֹא בְּרָךְ 'בְּרָכוֹת הַתּוֹרָה' עַד שֶׁלֹא אִמְרַ בְּרַכַּת 'אַהֲבָה רַבָּה', שׁוּב לֹא יִבְרַךְ בְּרַכַּת הַתּוֹרָה, שְׁכַכְר יָצָא יְדֵי חוֹבַתָּה בְּבְרָכָה זוֹ.

תְּשׁוּבוֹת נִתְּנוּ לְשִׁלַּח לְפָקֵס
שְׁמֵסְפֵרוֹ 08-9746102
או לְכַתְּבַת הַמֵּייל: 9139191@gmail.com

בֵּין הַפּוֹתְרִים נִכּוּנָה
יְגוּרֵל ש"ס ע"ז וְהַדְרָה
מִתְּמִידִים. הַהַגְרָלָה
תְּתַקְּסֵם מְדֵי שְׁבוּעַ בְּיוֹם
חַמְשִׁי שֶׁלֹּאֲחַר הַחֲפִיעַת
הַעֲלוּן. הַתְּשׁוּבָה וְשֵׁם
הַזִּכָּה 'פְּרִסְמוֹ אִי"ה'
בְּעַלּוֹן פְּרִשְׁת שְׁמוֹת.

הַזִּכָּה בְּהַגְרָלָה שֶׁהַתְּקִימָה בֵּין שׁוֹלְחֵי הַתְּשׁוּבוֹת לְעַלּוֹן וַיִּשְׁב
הוּא שְׁמֵעוֹן לְנִדְסָבוּסִים מְאֻלְעַד

וְכַאֲשֶׁר תְּקוּם מִן הַסֵּפֶר, תְּחַפֵּשׂ בְּאֲשֶׁר לְמַדְתָּ אִם יֵשׁ בּוֹ דְּבַר אֲשֶׁר תּוּכַל לְקִיְּמוֹ

אמן פותחת שערי ברכה

בזהר הקדוש (וילף רפה ב) מובא כי בזכות עֲנִית אָמֵן בְּכוֹנָה, נפתחים למעלה שערי בְּרָכָה וטובה ומתעוררת שמחה בכל העולמות, ואלו דבריו: "וכד [וכאשר] ישראל לתתא [למטה], משמרין לאתבא [לענות] אמן, לכוּן לבייהו כמה דאצטריך [לכוּן לבם כמו שצריך], כמה פתחין דברכאן פתיחין להו לעילא [כמה פתחי בְּרָכָה פתוחים להם למעלה], כמה טבאן משתכחין בכלהו עלמין [כמה טובות נמצאים בכל העולמות] כמה חדו בכלא [כמה שמחה בכל מקום]."

בכך באר בעל ה'דברי ישראל' ממוז'ז'ץ את הסבה שאנו חותמים את בקשות 'הרחמן' הנאמרות בסוף ברכת המזון במלים: "פן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה ונאמר אמן"; לכאורה למי אנו פונים כאן בהכרזת 'ונאמר אמן'? אולם לדברי הזהר הקדוש שאמן פותחת את שערי הברכה יש לומר שכך אומרים אנו בסיום בקשותינו: "פן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה" בזכות: "ונאמר אמן" - ההקפדה לענות אמן על ברכות (דברי ישראל פ' נח).

אין בעולם די שֵׁכר לאמן אחת

המגיד רבי מרדכי דרוק היה מרבה להחדיר בשומעיו את גדל השֵׁכר שמתקבל האדם בעבור כל אמן שעונה. פעם עם סיום דרשתו נגש אליו יהודי שהחיים לא האירו לו פנים ואמר לו: "רבי, אם כה גדולה היא מעלתה של עֲנִית אָמֵן, במטותא, יתנו לי משמים שכרה של אמן אחת בעולם הזה, ושֵׁכר יתר האמונים ישמר לי לעולם הבא..."

פתח רבי מרדכי פיו ברחמי והשיב: "רבי יהודי, דומה אֵתָה לילד קטן שנגש לקיסוס לרכש סכריות כשבדידו המחאה בשוי מיליון דולר; דע לך שהשֵׁכר על עֲנִית אָמֵן אחת הוא כה גדול, עד שאין כל אפשרות לשלמו בעולם הזה!" (מפי אחד השומעים).

למערכת 'וכל מאמינים'

ראשית אצין שאני נהנה מאד מעלונכם המיוחד, במיוחד לאחר התחדשותו המברכת. בעקבות בקשתכם לשתף בספורים אישיים על כחה של עֲנִית אָמֵן, כהבטחת חכמים שכחה רב לקרע גזר דינו של אדם, רציתי לשתפכם בספורי האישי. זאת כדי לקיים את דברי הפסוק (תהלים קט ל): "אודה ה' מאד בפי ובתוף רבים אהללנו".

במשך כמה שנים צפיתי לזכות בזרע של קימא. רבות בקשתי והתפללתי על כך, אך הישועה התעכבה. באחת מהשעות הקשות שחיותי, שמתי פעמי לביתו של אחד מגדולי ירושלים כדי להתברך מפיו ולדרש בעצתו.

הרב ברכני, ובד בבד הציע לי להקפיד ולהדר יותר בעֲנִית אָמֵן בְּכוֹנָה. הוא הסתייע בדברי רבנו בחיי ב'כד הקמח' (ערה אמונה) שאין האדם נקרא צדיק אלא מכת עֲנִית אָמֵן, ככתוב (ישעיהו כו ב): "צדיק שמר אמונים", והרי הצדיקים זוכים לשמירה ופקידה מיחדת, כפי שאנו אומרים בתפלת 'ברוך שמה': "וליהו אָנָּה פקידא בגו צדיקיא למרחם עלי...".

שמעתי לדבריו ולעצתו ומאז אני מקפיד להתחיל את יומי בעֲנִית אָמֵן אחר ברכות השחר, ובמשך כל היום נותן לב להיות 'שומר אמונים' - לענות אמן כראוי בחזרת הש"ץ ובכל הברכות הנאמרות סביבי. בחסדי שמים ראיתי ישועה גדולה. לאחר מעט יותר משנה נולדו לי תאומים בחסד ה'. כיום הם בני שלוש, ברוך ה', ואנו רווים מהם מלוא הכף נחת יהודית.

ישר כח על פעלכם הרב,

ש.ו.

ירושלים.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102 או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

בית הקברות היהודי בפאדובה

הרמ"ד ואלי

ז' בטבת תקל"ז

המקבל רבי משה דוד ואלי, מרבני פאדובה שבאיטליה, היה נאמן ביתו ותלמידו המבהק של הרמח"ל. חבר פרוש מקיף על כל התנ"ה, שממונו נתן ללמד על גדלותו וחכמתו וידיעותיו המפלאות בכל חלקי התורה.

קברו של הרמ"ד נמצא בעיר פאדובה, ועל מצבתו נחקק: "מצבת קדוש, גבר חכם בעז, איש אמונות, מעלת החבר הרופא המקבל האלקי כמהה"ר משה דוד ואלי זצ"ל... מאס בכל כבוד יקר תפארת, מצא במונתו פאר וכתר, משכיל בכל חכמה, צפנת פענח לשמר רצון הצור ותם וישר, עתה עזב חלדו בלב בוטח, לקנות בעמלו שכר ואשר".

ברכה עד בלי די

את הכתוב (משלי כח כ): "איש אמונות רב ברכות", פרש רבנו: בכל פעם שאדם עונה אמן, הרי הוא מביא על עצמו רב ברכות והשפעות טובות, מכחם של שמות הקדש הנרמזים בגימטריה של המלה אמן. בפרושו לישעיה (כד יח) הוסיף והביא רבנו רמז לקב: המלה אמן היא ראשי התבות של הכתוב (שם): "ארבות מפרום נפתחו", ללמדך שעֲנִית אָמֵן פותחת את ארבות השמים להריק ברכה עד בלי די למקפיד על כך.

יהודי יקר! חברך עומד לברך? הזדרז לענות אמן אחר ברכתו. זריזים מקדימים למצוות...

שנה שביעית

גליון מס' 312

פרשת ויגש

ה'תשפ"ב

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפתח
כולל אברכים לתורה - אהודע
רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
מתחם גני הילדים * קבצי אברכים
דח רשי"ג אלעד
מתחם חרות התלמוד תורה
דח רשי"ג אלעד
מתחם המכינה לשיבת קטנה
הכלל חסידות - אלעד
דח רשי"ג אלעד

בית שטפנשט - גבעתיים
קבצי תנאים שטפנשט
כולל אברכים * בית נסות * מורשי"ל
* מרכז מתנדבים לנתיקים

הכנסת אורחים ואש"ל ביומניה
לקבוצות ויחידים - ביומניה מראש
מתחם קבר האדמו"ר הראשון שטפנשט
רח' אליזבער 2 ע"פ פאקורר ואש"ל - וימניה

מופעל קמחוד דפסחא
וקמחוד דפסחא
עוד יסועו לשפחות כרומות בימי
החיים ושמירת השנה.

אור מתורתו
שעוריו תורה ברוב ראיין נסח חיובק
ועירי יודות לעם שמשדות. בדשתתמות
נזויל המשיפיעו ומזכי הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון
להנצחת הרוחות ומוניה
וזכר הנתיקים שטפנשט.

מכון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
להוצאת כתבי רבותיו הקדושים
לבית שטפנשט - וויזין - והכמי רומניא.

מופעל האנציקלופדיה
לחכמי ומוניה

מוספרי המנוח נתן להשיג
במשרד המוסדות:
אנציקלופדיה מילכות שבמלכות בית וויזין ב"ח
אבות אמת - שטפנשט
רשי"ג אלעד - וויזין
ספריה לרבים - ניסן
ע"ל זבח.
ח"ב עניני ברות מילה.
ח"ג עניני שישואן ופנחוד שאני.
ח"ד עניני - דרכי הלימוד
- נטורו של משיח - גניו שטפנשט ונתיקים
אילובם ע"פ עני דסיקים

יול' על ידי מכוון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ל: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

סיים ואמר לאותם רשעים: בארץ רוסיה כבר יודעים ומכירים
שיש אלקות בעולם, וכאן עוד אין אתם יודעים שיש אלקים
בעולם, ולכן באתי לכאן לפרסם ולהודיע שיש אלקים בעולם
אשר מלכותו בכל משלה.

(עריין קדישין השלם)

לגור קרוב מידי סגולה למריבה

וישבת בארץ גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך. (מה.י.) מדוע הושיב
יוסף את אביו ואחיו בארץ גשן ולא הושיבם קרוב לידו בעיר
המלוכה, ותייך הרה"ק רבי מאיר'ל מפרימישלאן מפני שהיה
חושש כי באם יגורו יחידו עלולות לפרוץ מריבות שונות בין
אנשיו ובין בני משפחת אביו, וממילא יגרם הדבר גם להתמעטות
האהבה ביניהם, לפיכך אמר "וישבת בארץ גשן" שלא בצוותא
מש, וממילא "והיית קרוב אלי אתה ובניך" דהיינו שנוכל תמיד
להישאר קרובים בלב ונפש, מבלי שתופרע אהבתנו.

(מרגניאת דרבי מאיר)

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרה שרים

לקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

השבטים הבינו כי ידו של יוסף במצוקתם

אדני שאל את עבדיו לאמר (מד. יט.) יש לעיין וכי היכן שאל, וכן מה הוא "לאמר". אלא הכוונה ששאל דבר, שהשאלה היתה שיהיה לאמר היש אב ואח. והנה, כל הפרשה מדברת כאשר השכילו שבטי יה להבין שכל מה שקורה הוא מעשה יוסף, דאל"כ מה אמר לו "כי כמוד כפרעה", שבוה רמו לו שילקה יתיכפ כאשר לקה פרעה על דבר שרה, ולזה נכפל הענין בתורה כי זה ראיות ברורות כי משלנו הוא. וזה ויגש וגו' לדבר דבר זה בחשאי להשמיע באזניו כי המה יודעים שהוא יוסף ורצה שיודה שהוא אכן הוא, ואל יחר אפו, כי אם אינו הוא, הרי שבהכרח יקרה לו מה שקרה לפרעה בעת לקחו את שרה, דהיינו "כמוד כפרעה" במלקות. (אור התורה - שטפנשט)

הרוצה לשוב בתשובה ימעט באכילה

ויאמר אבינו שובו שברו לנו מעט אוכל (מה.כח.) פירש הרה"ק ר' ישראל מרוז'ין זי"ע: אם אתם רוצים לשוב בתשובה שלימה לפני הבורא ב"ה, אזי תקנו בעצמכם המידה הזאת שתאכלו מעט ולא הרבה. (אור הגנוז - עבודת הלוים)

הכנעה מראה על חרטה

ולא יכול יוסף להתאפק (מה.א.) יוסף רצה בעיקר לעורר בהם רגשי הכנעה ושפלות למען תהא זו כתשובה על חטאם, לפיכך דיבר אתם קשות וגרם להם צער ויסורים, ואילו האחים לא עזו כלל ולא גילו כל סימן של הכנעה בפני יוסף. אבל עכשיו משהתחיל יהודה לגלות הכנעה והירבה לומר 'עבדך' שקבלו עליו את עול ממשלתו של יוסף, לא יכול עוד יוסף להתאפק והתודע אל אחיו, כיון שכבר השיג את מטרותו. (שם משמאל)

יוסף פרסם אלוקותו ית' בארץ מצרים

וישמני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים וגו' (מה.ח.) כידוע בעת שהגיע מרון הסבא קדישא מרוז'ין לסאדיגורא, והיתה העיר בבחינת פרוץ מרובה על העומה, ואין יראת ה' במקום הזה, והיו שם רשעים גדולים ואילו חיפשו תמיד עלילות שוא על מרון, ובי"ה שלא עלתה בידם. והצדיק תמיד נחלץ מידי רשעים. והללו תמהו מאוד ובהזדמנות באו אליו ושאלוהו, הן ידענו כי איש אלקים אתם ואינו מוזק לכם שום דבר, אם כן נפלאות היא בעינינו שהייתם חייבים לברוח מארץ רוסיה, ולא יכולתם להשאר שם? השיב להם מרון: הגה כתיב אצל יוסף בעת שהתודע לאחיו, שאמר "מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בניך יוסף שמני אלקים לאדון לכל מצרים", ולכאורה מה זה ששלח לבשר לאביו כי הוא אדון במצרים, מה הגדלות בזה, שכן מצרים אדמה טמאה ואומה בזויה ופחותה כמורה, [- הער קעניגט אויף ציגעיענערס' הדייעו שהוא מולך על צוענים...] ולמה מבשר לאביו יעקב אבינו ע"ה בחיר האבות בבשורה כזאת.

סגולה כנגד כעס

בי אדוני ידבר נא עבדך באזני אדוני ואל יחר אפך בעבדך (מד. יח) איתא בספר "מאיר נתיבים" בשם רבו הבעל שם טוב, סגולה לכעס: "במה יזכה נער את ארחו לשמור כדברך". ומצא ה"מאיר נתיבים" רמז לזה בפרשתנו, יהודה רצה להשמר מכעס בדברו עם יוסף והשתמש בסגולה הזאת והוא במילות ובאותיות המיותרות: "ב"י" "נא" ו"אל" (כי היה לו לומר "ויחר") "כפרעה" כי די לאמר: כמוד כפרעה. והן נוסריקן: במה יזכה וכו'.

וכן כתב ברמזי תורה (שבשר"ת מאיר נתיבים בפ' מקצ): קבלתי ממורי [הבעש"ט זי"ע] שסגולה נפלאה לבטל הכעס לומר הפסוק (תהלים קיט) במה יזכה נער את ארחו לשמור כדברך, היינו לכוון השם הקדוש היוצא מראשי תיבותיו [וכו].

וכן הוא ב"ישמח משה" (פ' מקצ ד"ה א"י בי אדוני): משם הריב"ש זלה"ה [וכו] (כי נא אל ס) הם ר"ת של הפסוק ב'מה יזכה נער א'ת א'רחו ל'שמור כ'דברך, שהוא (בגימטריא ע"ה) שם ס"ג ב"ן שהוא התיקון לכעס [וכו] ע"ש.

יסוד מוסד בתפילה הוא ההתפלל על חבירו

ויגש אליו יהודה, ויאמרו... כי עבדך ערב את הנער מעם אבי (מה. יח. לב.) בדרך רמז התורה מלמדת את בני ישראל סדר תפילות ישראל, האדם העומד להתפלל צריך לעמוד לפני ה' ברוח נמוכה, ולחשוב בליבו כמו שאמר יהודה בפר' מקץ "ויאמר יהודה מה נאמר לאדני, מה נדבר ומה נצטטרק, האלוקים מצא את עוון עבדך", ואם כן איך יוכל האדם ליגש ולהתפלל לפני הקב"ה?

על זה נתנה התורה עצה, שכל אחד מישראל יתפלל בעד חבירו, ובוה הדרך יוכל ליגש ולהתפלל. כמו שאנו רואים, בטבע בני אדם, שאם אדם רוצה שחברו יתן לו צדקה מתנת חנם, מתבייש מאד לבקש עבור עצמו, אך כאשר אדם רוצה ובקש צדקה מחברו עבור איש אחר, אזי אינו מתבייש ואומר לחברו נתן צדקה. וזאת, מחמת שאינו לוקח לעצמו, כן הדבר בענין התפילה.

ולכן כתוב בתורה ויגש אליו יהודה וגו' הגשה לתפילה - ומה התפלל? כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים, וזה כוונת חז"ל בגמ' "כל ישראל ערבים זה לזה, שכל א' מישראל הוא ערב לחבירו, כי עבדך ערב את הנער מעם אבי - היינו מהקב"ה, אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים, שכל א' מישראל צריך להביא לעוה"ב כל הימים, כמו שאיתא בזה"ק על פסוק ואברהם זקן כל ימיו... שאם אין האדם מתפלל עבור בני ישראל אפילו יום אחד, אין לו שלימות לעוה"ב, וכמ"ש שמואל הנביא הלילה לי מחטוא לה' מלהדול להתפלל בעדכם...

"ועוד יש לפרש: ויגש אליו יהודה - הגשה לתפילה, והעיקר הוא "כי עבדך ערב את הנער", שצריך להתפלל עבור חבירו, שבבחי' התפילה הוא שמצינו בדברי חז"ל שישאל ערבים זה לזה, ולכך יכול להוציא את חבירו בתפילה, כלומר יכול להוציא חבירו ממצוקתו בתפילתו עליו"ו וכו'...

(תפארת שלמה)

כל כבודו הוא לכבוד אביו

והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים (מ. יג.) מסופר: פעם אחת ערך הרה"ק בעל "אהוב ישראל" מאפטא זיע"א מסע לקירוב ולחזיון יהודים בערי מגוריהם, יחד עמו נסע בנו הרה"ק רבי יצחק מאיר זיע"א. כמובן שבכל מקום שהגיעו קיבלו את פניהם מאות יהודים ונהגו בו כבוד מלכים. הרה"ק מאפטא הצטער מאד על הכבוד שחולקים לו, וברוב ענוותנותו שאל את בנו, למה חולקים לי כבוד גדול כזה? הרי אין אני ראוי לכך, אלא בנו בצער אביו ואמא, אל תירא אבא, יהודים יראה באו לכבודי, שאל הצדיק ולמה ראוי לחלוק לך כבוד כזה? ענה בנו, זאת כי אני בנו אבי. חייד ה"אהוב ישראל" ואמר: עכשיו אני מבין את הפירוש בפסוק "והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים", שיוסף התכוון לאמר שכל הכבוד הרב שנפל בחלקו במצרים אינו אלא בזכותו של אבא.

אין הכבוד משפיע עליו

והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים (מ. יג.) אמר הרה"ק הרבי ר' בונים מפארישיסחא: יוסף הצדיק ציווה לאחיו שיגידו לאביהם שכבר הגיע לבחינה כזה שמסוגל לקבל כבוד מבני אדם מבלי שיפריע הדבר לעבודת האלוהים שלו, כי הכבוד כבר אינו איכפת לי כלל.

(מאיר עיני הגולה)

כיוצא בזה נאמר בשם הרה"ק הרבי מקוצק ז"ל, על שום מה הבורח מן הכבוד הכבוד רודף אחריו, והלא אין רצונו בכבוד ומדוע באמת מגיע לו שהכבוד ירדוף אחריו, אלא אם הוא בורח מן הכבוד, הרי זה מוכיח שהכבוד הוא בעיניו ענין של ממש, שיש מפני מה לברוח, לפיכך הכבוד רודף אחריו. כי בעיניו של אדם צריך הכבוד להיות בטל ומבוטל, מאוס ומגונה, עד שלא יהא מתפגע הימנו כלל וכלל, וממילא לא יהא לו מפני מה לברוח.

שיספרו ליעקב על כל הקשיים שעובר במצרים

והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים (מ. יג.) בשם מרן ה"ק מרוזין שתגידו לאבי את כל הכבודות והקושי שיש לי במצרים.

(עיריין קרישין השלם - הרה"ח ר' מאיר שטרנברג שליט"א בשם אדמו"ר מבאיאן צוק"ל.)

אהבת חנם תיקון לשנאת חנם

ויפול על צוארי בנימינ אחיו ויבך ובנימינ בכה על צואריו (מ. יד.) איתא ברש"י שיוסף בכה על שני מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימינ וסופן ליחור, ובנימינ בכה על משכן שילה שעתידי להיות בחלקו של יוסף וסופו ליחור. וצריך להבין, מדוע זה בכו עכשיו בשעת שמחה על החורבן שבעתיד, ועוד תמוה מדוע בכו כל אחד על חורבן חברו ולא על חורבן עצמו. ברם, כידוע נחרבו בתי המקדש בגלל שנאת חנם, והנה כאשר נפגשו יוסף ובנימינ והרגישו כי הפירוד ביניהם עד כה נגרם בשל שנאת-חנם מיד ראו את החורבן שאף הוא היה תוצאה של שנאת חנם, לפיכך בכו על כך ששנאת חנם זו אשר גרמה עכשיו לתוצאות כאלה תגרום גם בעתיד לחורבנות. ותיקונה של שנאת חנם הוא להגביר את האהבה ההדדית כל כך, עד צערו של חברו יכאיב את האדם יותר מאשר צער עצמו, ולפיכך בכו כל אחד על חורבן חברו, להוכיח בכך שבעיקר איכפת לו לכל אחד מהם חורבנו של השני, ואף פי שמקדשו של בנימינ אינו יכול להיבנות אלא לאחר חורבנו של משכן יוסף, בכל זאת בכה בנימינ על חורבן משכן יוסף, כי מוטב לו שלא יבנה מקדשו הוא, ובלבד שלא יחורב מקדשו של

חברו. אהבה שכזו עשויה להיות תיקון לשנאת חנם. (ה"ס"ק ר"י מקאמיר ז"ל)

בשורה טובה מעוררת שמחה

והקל נשמע בית פרעה לאמר באו אחי יוסף וייטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו (מ. טו.) צ"ל מאי הקול בה"י הידיעה, וכן מה הוא 'לאמר', וכן מהו 'וייטב', מה היה זה שהוטב בעיניו ושמח לקראתם. אלא ידוע כמו שביציאת צדיק פנה זיוה וכו' כך צדיק בעיר הוא הורה וכו' (ב"ר סח, ט), וק"ו י"ב שבטי י"ה, שנתחדש הוד זיו של מצרים גם הוד זיו מלכות בית פרעה עד שהיה בית פרעה ומלכותו תמהין מה היום מיומים בשמחה, עד שהיו כולם מוכרחים לאמר באו אחי יוסף, וזה אשר הוטב בעיני כולם.

או יאמר שמגודל קדושה עליונה אשר ירדה מחמת מטה השלימה של יעקב ובניו נתעורר קול עליון בבית פרעה לאמר באו אחי יוסף.

(אור התורה - להרה"ק ר"ש תאומים רב דסטפנשט)

מדוע דוקא "עגלה ערופה"?

וירא את העגלות (מ. כז.) איתא בחז"ל שיוסף הצדיק מסר לאחיו סימן שיאמרו לאביו שבשעה שפירש ממנו עסק בפרשת עגלה ערופה. וכתב הגאון רבי מאיר אריק שאפשר לומר אשר לכן סבב מסבב הסבות שילמד יעקב עם יוסף פרשת "עגלה ערופה", כי כל על כל מי שהוא מושל חייב לדעת שאי אפשר שלא יבוא לידי שפיכות דמים בעת היותו מולך ומושל על אחרים, ואכן יוסף שם דברים אלו תמיד לנגד עיניו, כי ראה בזה השגחה עליונה, אשר בעת שפירש מאביו למדו את פרשת עריפת העגלה, ודבר זה שלח להודיע לאביו למען ישמח לבבו אשר תורתו עומדת לנגד עיניו ולא זו ממנה.

אפרים נקרא על שם האבות אברהם ויצחק

ויולד ליוסף בארץ מצרים...את מנשה ואת אפרים (מ. כ.) כתבו התוס' שיוסף קרא שמו אפרים על שם האבות אברהם ויצחק, שנאמר בהם אפר, אברהם 'אנוכי עפר ואפר', יצחק כאפר על המזבח, דאפרים משמע שתי אפרות, ולכן נקרא ישראל על שם אפרים "הבן יקיר לי אפרים" עכ"ל ויתכן שקרא לו אפרים כדי להזכיר לעצמו תדיר את אבותיו הקדושים.

(דעת זקנים מבועלי התוספת)

לימוד התורה מתקן הכל

ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו. (מ. כח.) איתא ברש"י הק' "להורות לפניו לתקן לו בית תלמוד". ופירש הרה"ק רבי לייבל"ה אייגר ז"ע, דהכוונה היא בלהורות לפניו לתקן לו, להורות לפניו, היינו שהורה דרך לכל ישראל בכל הדורות שידעו כי יש מושג כזה ששמו "לתקן לו" היינו שאפשר לתקן כל הצריך תיקון, וזאת איך? ע"י "בית תלמוד", היינו לימוד התורה שבזה אפשר לתקן הכל, וע"י לימוד התורה עומדים נצבים 'שמשם תצא הוראה לישראל', תורה היא לשון הוראה, שיש מורה דרך לבני ישראל בכל הענינים ולאורך כל ימי חייהם, שע"י תורה אפשר להשיג הכל, הפך בה והפך בה דכולא בה.

לשעבד כל התענוגים להשי"ת

ויאסור יוסף וגו' ויפול על צואריו ויבך על צואריו עוד (מ. כט.) ופירש"י ויעקב לא נפל על יוסף מפני שהיה קורא את שמע. וקשה מה שייכות היה באותו פעם לקרוא קריאת שמע, ואין לומר דהיה זמן קריאה, דאם כן בוודאי היה יוסף גם כן קורא. ואמר הרב המגיד הרה"ק רבי צבי הירש מנדבורנא בשם

רבינו הק' הרבי ר' זושא מהאניפולי, דענין קריאת שמע שאנו קורין, הכוונה היא לשעבד עצמינו וכוחינו במסירת נפש להבורא ית'. והצדיק מבטל כל האהבות הגשמיות וכל התענוגים, וביותר כשמזמין לו השי"ת תענוג גדול או אדרבה מתחזק עצמו יותר לשעבד התענוג להשי"ת. ובוודאי ידוע גדול הגענועין שהיה ליעקב לראות את בנו בחיים, ובעת שראה אותו היה לו תענוג עצום, והיה קרוב הדבר לשכוח את הבורא ב"ה ליזמן מה. לזאת תיכף ומיד קרא קריאת שמע, ושיעבד עצמו וכל התענוגים לו ית' כדי להתאמץ בעבודתו יתברך שמו.

(הוב המנורה)

ושואלים העולם: ויוסף כלום לא היה צריך לקרוא אז קריאת שמע? אלא מובא בשם היהודי הקדוש ז"ל מפשיסחא אצל יוסף הרי לא היתה אהבה גשמית פשוטה, כי אם אהבה של מצווה בגלל כיבוד-אב, ולפיכך לא היה צריך לכוון את אהבתו כלפי השם יתברך, שכן עצם דבר זה הנהו אהבת השם, והעוסק במצווה פטור מן המצווה.

ג' עצות להתגברות על היצר הרע

ויאמר ישראל אמותה הפעם (מ. לו.) אמר הרה"ק האדמו"ר מטשורטקוב ז"ע: אמרו חכמינו (ברכות ה.) "לעולם ירגין אדם יצר טוב על יצר הרע נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע, נצחו מוטב ואם לאו יזכיר לו יום המיתה". כאשר יעקב הגיע למצרים למקום הטומאה, התיירא מאד מפני כוחו של היצר הרע, ולפיכך הקדים את כל העצות האמורות כנגד זה, והיינו שהכין עצמו לעסוק בתורתו ככתוב "ואת יהודה שלח לפני הורות" ואמר רש"י על כך: לתקן לו בית תלמוד וכו', קרא קריאת שמע, ואף הזכיר לעצמו את יום המיתה ככתוב "ויאמר ישראל אמותה הפעם".

איך לא קנאו בכסף שקיבל בנימינ?

לכולם נתן חליפות איש שמלות ולבנימינ נתן שלש מאות כסף וחמש חליפות שמלות (מ. כב.) איתא בחז"ל ששואלין אפשר דבר שנצטער אותו צדיק יכשל בו וכו', ותירצו שרמו לו על מרכי הצדיק שיצא מלפני המלך ב' לבושי מלכות (מגילה טז.)

והנה תירצנו את ענין החליפות, אולם עדיין קשה, שהרי הפסוק אומר שיוסף נתן לבנימינ גם שלוש מאות כסף, ולא נתן כמו כן לאחיו, ואם כן שוב יש להקשות "אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו?" כך הקשה המהרש"א שם, בד"ה (רמז) ותירץ שאין קנאה אלא בבגדים □ שהעולם יחשבו שהוא מראה להם שנאה על מכירתו בבגדים, שהוא דוגמת המכירה בכתנות פסים, אולם לגבי הכסף הרי היה לבנימינ יתרון על שאר האחים שהיה אחיו גם מן האם, ועוד תירץ הרה"ק ה"בית ישראל" מגור שני תירוצים נוספים, א. בשם אבי ה"אמרי אמת" שתיירץ שאולי הכסף שנתן יוסף לבנימינ היה "דרשה גישאנך" דהיינו מתנת חתונה, שהרי יוסף לא היה בחתונת בנימינ, מה שאין כן בחתונת שאר האחים, (כדאיתא: "מופים וחופים" אני לא ראיתי חופתו וכו', ומסתבר שלכל חתונה נתן מתנה כמקובל, וכעת השלים את מה שלא נתן לבנימינ בחתונתו... כך תירץ ה"אמרי אמת" ואמר לו בנו ה"בית ישראל" שאפשר ליישב באופן נוסף: כסף ניתן להטמין בכיס, כך שאף אחד לא ירא ולא יקנא, מה שאין כן חליפות שמלות שא"א להסתירם, ולכן מסתבר שאת הכסף נתן יוסף לבנימינ בצנעה ובנימינ הטמינו בכיסו ואחיו לא ראוהו כלל ולא היה בזה שום קנאה. ולכן שואלת הגמרא רק על החליפות. וסיים ה"בית ישראל" אבי הנהגה מאוד ואמר: תירוצך יפה משל, ניכרים דברי אמת.

(כמוצא שלל רב)

יומין דנשמתא

טבת תש"ז - הגה"ק רבי נחום ליבערזון זי"ע אבד"ק יאס - קלישקוביץ

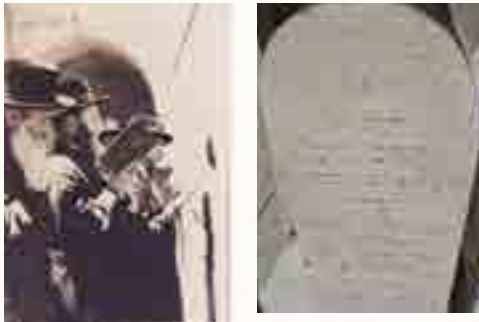
אמונה וישוב-הדעת ככל עת ובכל מצב

איש חסיד היה, הגה"ק רבי נחום ליבערזון זי"ע מיאס-קלישקוביץ, והיה האיש מוותיק ומגדולי חסידי שטפנשט, על רום שגב מעלת מידת אמונתו היוקדת בה' וקבלתו יסורים באהבה ובישוב הדעת באופן מופלא ונורא עד מאד, היו מספרים תלמידיו הגה"צ רבי אליהו ראטה זצ"ל ורבי נטע ציינווירט זצ"ל, ששמעו מפיו של רבי נחום עצמו את אשר קרהו, כשפיו מלא שירה כים, ולשונו רינה כהמון גליו, בשבת והוריה להשי"ת על רוב רחמי וחסדיו.

וכך היה מעשה:

בת יחידה היתה לו ר' נחום, שבגרה לתפארת בית הוריה, אולם כשהגיעה לגיל אירוסין, חלתה לפתע במחלה קשה שהלכה והתגברה רח"ל. היא היתה מאושפוט בביה"ח, עד כי בבוקר יום שישי התדרדר מצבה והחמיר עד שהרופאים נואשו מחייה וקבעו נחישות כי רק שעות ספורות נותרו לה לחיות. הידיעה הקשה פילחה את ליבו של רבי נחום כחץ. אולם לא איש כמותו, שכל חייו היו קודש לעבודת הבורא, חסיד ותיק שמוחו שולט על ליבו, יקח את הדבר אל ליבו ויאבד את עשתונותיו. הוא שמע את הבשורה בכבורה ובעוה, והחליט על אתר כי היות שלפי תחויותיהם של הרופאים הוא יהיה עסוק בשעות אחה"צ בענינים אחרים רח"ל, ומה עוד שלפי הצפוי לא יוכל לטבול במקוה במשך שבעת הימים הבאים... טוב יעשה אם יקדים ויילך כבר עתה למקוה, להתקדש ולהיטיר ללכוד שבת-קודש. מיהר רבי נחום וכן עשה, ומשם פנה לביתו להתכונן לבאות. על אף היותו גדול בתורה, רב מוסמך ופוסק הלכות, עכ"ז בבואו לידי מעשה חשש שמא במצב כזה לא יוכל לעמוד בכל דקדוקי ההלכה הנדרשים ממנו בשעה קשה זאת, לכן התיישב ולמד בקיצור הלכות קריעה והלכות אנינות, באומרו כי לכן הוצרך לכך. כי חשש שמא ח"ו יעשה דבר שלא כפי שהתורה מצווה. רק לאחר שגמר ללמוד את ההלכות הנחוצות לו, חזר פונה לכיוון בית-החולים. אולם בעודו באמצע הדרך נזכר ששכח לקחת עימו סכין לקריעה. חזר אפוא על עקבותיו בכדי לקחת את הסכין...

כך, ברובע אמיתי ובישוב-הדעת שלא מעלמא הדיין, פסע צעד אחר צעד לביה"ח, לשהות לצד בתו היחידה בשעותיה האחרונות. לימים סיפר רבי נחום כי באותו זמן התחיל להרהר ולחשוב מהי העבודה המוטלת עליו במצבו הנורא הנוכחי. כיוון שאמונתו בבורא היתה תמה ואיתנה מבלי להרהר אחר מידותיו ח"ו, אזי ממשחבה למחשבה נכנס למוחו דגדלות ומחשבות נעלות מאד הציפו אותו. הוא העלה במחשבתו את דברי חז"ל "ואהבת... בכל מאודך" - בכל מידה ומידה שהוא מודד לך", ואת לשון המשנה (ברכות פט) "חייב

מצבת רבי נחום יאסער זצ"ל בהר הזיתים

אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, וכדאיאת בגמ' "ולקבלינהו בשמחה" - באותה מידה ממש, שהרי כך בפשיטות הוא רצון הבורא. "לאחר שהתבוננתי בזה נהייתי בשמחה" סיפר רבי נחום על עצמו בתמימות, "ועלתה במחשבותי דרך משל, איזה שמחה היתה לי אילו הייתי הולך כעת לחופת בתי... ומתוך מחשבה זו נכנסתי לשמחה עצומה".

כך הלך כשליבו נושא את רגליו, להיפרד לנצח מבתו היחידה - - - באותה שעה קיבל על עצמו עול מלכות שמים ביתר שאת ויתר עז, לעמוד איתן בבטחון קשה זה ולא לזוז אפילו זיז כלשהו מאמונתו האיתנה והטהורה ובטחונו באלוקיו, וכי למרות האסון הגדול העומד להתרחש עליו - הוא יתחזק יותר בקיום מצוותיו ועשיית ציונו יתברך בלב שלם. כיוון שחשב זאת, ננסכו בו כוחות חדשים ושמחה גדולה פיעמה בקרבו ועוררה בו תבועת אש קודש, אש של מסירת-נפש לקונו 'בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאורך'...

כשהגיע לביה"ח, כבר היה ר' נחום כל כולו אש לוהטת של שמחה ואהבה להקב"ה כי 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד', אבל כאשר דרכו רגליו על מפתח ביה"ח, נתיישב בדעתו שמא שמהו עצומה זו שזכה לה, עלולה להתמיה ולעורר את רוגהו של זוגתו השבורה. החליט אפוא בליבו כי עליו להצניע את שמחתו ולהופיע בפניה בפנים נוגות... עוד הוא פוסע במסדרונות ביה"ח והנה יצא הרופא ומודיע להם כי יש שינוי לטובה במצבה של בתם וכי יש סיכוי סביר שבתם ניצלה משערי מוות. ליבותיהם של רבי נחום ושל זוגתו החסירו פעימה, והם נשאו עיניהם השמימה בתחינה לבורא עולם שיזכר לראות במהרה את רפואתה השלמה והחלמתה המהירה. ואכן, לא עברו אלא שעות מספר והמצב התייבב והשתפר עד כדי שהרופאים המליצו להם לקחת את בתם הביתה לבל תידבק מחולים אחרים... מיד שכרו עגלה ונסעו

הביתה, ואך בקושי הספיקו להגיע לפני כניסת השבת. בליל שבת קודש היה רבי נחום נרגש עד מאד מעוצם הישועה הגדולה שחזה בעיניו, ודעתו היתה מרוממת עליו ביותר. הוא שש ושמה בכל ליבו על ישועת ה' ועל הניסים הנפלאות והטובות שגמל עמו, וגם על כך שלא נפל בדעתו מאמונתו בבוראו וכי גם בשעות הקשות ביותר בהן היתה בתו היחידה מפרפרת בין החיים למוות רח"ל, לא התרעם בליבו על מידותיו של הקב"ה. עוד סיפר ר' נ' כי מנהגו היה אז ללמוד בקביעות בספה"ק "באר מים חיים", לא לפי סדר מסויים אלא היכן שיקרה ה' בידו לפתוח את הספה. באותו ליל שבת בפתחו את הספה, עלה לפניו המאמר המסביר את ענין אמירת 'קדיש' על פי טענת המלאכים להקב"ה "מה אנוש כי תזכרנו", שהמלאכים מקטרגים שהאדם משבח ומהלל את הבורא יתברך רק כשהכל הולך כרצונו... באותה שעה מעמידים אותו בפני נסיון בפטירת אביו או אמו ח"ו ואז הוא מכריז "יתגדל ויתקדש שמה רבא", וממילא נופלת טענת המלאכים. אבל אם האדם משבח את הבורא, מגדלו ומקדשו גם בלא זה, כבר אין סיבה לגרום לו לאסון כזה שיכריחו לומר "יתגדל ויתקדש"... הוסף ר' נחום ואמר שהוא בטוח כי בתו זכתה להשאר בין החיים בגלל שלא איבד את אמונתו וקיבל את הגויה באהבה, ועי"ז זכה שלא נוקק לומר קדיש אחריה - - - ואכן, זכה רבי נחום לראות מבתו זו מלא חופניים נחת דורות ישרים ומבורכים.

רעידת אדמה בהלוויית הרה"ק אדמוה"ז משטפנשט זי"ע

הרה"ח ר' משה כהן ז"ל מיאס ב"ב מחסידי שטפנשט, סיפר אודות שתי הלוויית שנערכו לרבי הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט בעיר יאס ברומניה:

ר' משה היה נוכח בעת שיהודי מהעיר יאס, שנכח בהלווייה השנייה של הרה"ק אדמו"ר הראשון משטפנשט, תיאר באוזני רבי מנחם נחום קלישקווער מיאס, את מהלך הלוויה. הוא סיפר את הדברים בפשטות, בקול יבש ונטול רגש, ורבי מנחם נחום הזדעזע ואמר:

"האם יודע אתה, שבעת הסתלקותו של רבינו הראשון משטפנשט אירעה ברומניה רעידת אדמה? ובעת סתימת הגולל שוב התרחשה רעידת אדמה בעוצמה כזו, שהכוסות שניצבו על השולחן נפלו ארצה והתנפצו לרסיסים! וכאן אתה בא ומתאר את הלווייתו של הצדיק כזו אדישות...!" ומסופר שתוך כדי סיפורו זה אירעה רעידת אדמה ברומניה בעוצמה כזו שהשולחנות התהפכו, ויהי לפלא.

(מתוך הספר אמונת אמת - שטפנשט)

(ראה בארוכה על תולדותיו בגליונו באר בשדה מספר 58)

הכרכה של הרה"ק רבי יוסף מרימנוב

מעשה פלא מהרה"ק רבי יוסף מרימנוב זצ"ל עם הגה"ח רבי משה מרדכי זלמן זצ"ל, בהמשך למאמר התולדות שהבאנו בגליון שבוע שעבר (110)

הרה"ק רבי יוסף הכהן מרימנוב נולד בו' טבת תר"ד - ונסתלק כ"ד בניסן תרע"א

נולד בזקנותו לאביו הרה"ק רצ"ה מרימנוב, גדל אצל אביו חורגו הרה"ק רבי ישראל מרוזין

'מדוע אינך רוכש במפעל החדש?' והנה השיב הגוי: 'הסיד של בית החרושת החדש אינו מתקשה! אבנים מוכרים לי בבית החרושת...' "טרם הגיע רבי משה מרדכי לביתו, וכבר התרחש הנס! צאו וראו על היכן מגיעה כוח ראייתו וברכותו של צדיק".

שצבאו במקום, גרם לשבירתה... החסידיים המשתוקקים כבר יכולים היו להיכנס פניהמה... "לאחר הפסח, נפרד הגה"ח רבי משה מרדכי, מהצדיק רבי יוסף מרימנוב. בהיפרדו ממנו, הגיש לו 'קוויטל', בו הכיר את עצמו ובני ביתו. הצדיק שאל אותו, האם הוא מצליח בפרנסתו. בדיוק באותה התקופה, החל גוי מקומי להתחרות בבית החרושת לסיד שהיה בבעלותו, מה שגרם לו נזקים כבדים. זאת מכיוון שהגויים החלו לרוכש את הסיד לו הם נצרכו, אך ורק אצל המתחרה החדש, רבי משה מרדכי לא סיפר על כך מאומה! רבי יוסף מרימנוב שאל על פרנסתו מיומתו... הרה"ק מרימנוב שמע על צרות, וכשנפרד ממנו 'בירך' את הגוי המתחרה. 'שתהיה לו מפלה...' 'בדרכו לביתו, לאחר שירד בתחנת הרכבת הקרובה לעירו, הוזמן אותו וזו אחד לעלות על עגלתו, מבלי שיהאלץ ללכת ברגליו, ופנה אליו באמרו: 'מויטה מרקון (מש מרדכי), אני זקוק לכמה עגלות סיד!'. רבי משה מרדכי לא הבין,

הגה"ח רבי משה מרדכי זלמן זצ"ל

מצבת הרה"ק רבי יוסף הכהן פריעדמאן מרימנוב זצ"ל

חותם הרה"ק רבי יוסף מרימנוב זצ"ל בו הוא חותם את שמו 'פרידמן' בהיותו שהתגדל אצל הרה"ק מרוזין

עומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מהרה"ג יהודה שלפוברסקי שליט"א
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

בענין מדוע נתעכב יוסף מלגלות לאביו שהוא חי, ובענין החרם שעשו השבטים

ולא יוכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו (מ"ה, א')

ח' טעמים מדוע לא גילה עד עתה יוסף לאביו שהוא חי

כ' רש"י לא היה יכול לסבול שיהיו מצרים נצבים עליו ושומעין שאחיו מתיישבין בהודעו להם עכ"ל. הנה הריב"א בפירושו עה"ת כאן כ' וז"ל: שנשבע להן שלא לגלות לאדם מכירתו, כי כאשר מכרוהו נשבע להם שלא ישוב עוד לבית אביו ושלא יודע לאביו שהוא חי ושהוא נמכר, ושלא יאמר לשום אדם שהוא בן יעקב, וכן עשה בעל כורחו, דא"כ כשהיה גדול בבית אדוניו וגם תשע שנים שהיה מלך מצרים, יודע לא שלא לאביו לאמר 'הנני כאן במצרים', כי היה מדוע שאביו מצטער עליו, אלא ע"כ נשבע להם כן עכ"ל.

וכעין דברי הריב"א כ' גם בפירושו הרא"ש עה"ת (בפרשתנו, ד"ה ולא יכול יוסף להתאפק) וז"ל: תימא יש איך המתין כ"כ יוסף להודיע לאביו שהיה שרוי בצער גדול כי הוא חי, וי"ל בשעת החרם שיתפו את יוסף עמהם שלא לגלות הדבר, ואף כי היה מוכרח, (היינו שהחרם היה בע"כ), כיון שלא מיהה בם היה נכלל עמהם, ולפיכך המתין עד שבאו כולם והתירו את החרם בהסכמת כולם, דכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו, ומכאן ראה שכל אדם שיושב בביהכנ"ס ויש בדעתו להוציא עצמו מתקנת הקהל ומהחרם [היינו באופן ששייך] צריך שיוציא בשפתיו, שכל דברים שבלב אינם דברים, שאל"כ יהיה נאסר בכללם בהרם עכ"ל. וכ"כ בדעת זקנים מבועלי התוס', וכ"כ בביאור הגר"א על השו"ע (חרי"מ ע"א, ה') ש' שאם עושין חרם בביהכנ"ס חל החרם אפי' על מי שיצא מביהכנ"ס באותה שעה, וז"ל הגר"א (סקכ"א) שכן מוכח מיוסף, ולפני שנבא לבאר דברי הריב"א והרא"ש והדעת זקנים נביא מקודם בקצרה עוד כמה טעמים שכתבו המפרשים מדוע יוסף לא גילה לאביו את ענין המכירה.

א) הרמב"ן (פר' מקץ מ"ב, ט') כ' שזה היה כדי לקיים את החלומות כי ידע שיתקיימו באמת, כי ע"י שהיה מגלה שהוא (השליט במצרים) זה יוסף לא היו האחים משתחוים לו וכו', ובבבלי יקר (ספ) הק' עליו דאי"ז מוטל על יוסף עצמו להביא לקיום החלומות, אלא אם ירצה הקב"ה יתקיימו מעצמם. וליישב דברי הרמב"ן י"ל בב' אופנים, או משום שהחלומות של יוסף היו בגדר 'נבואה', ויש לזה כמה ראיות ואכמ"ל, או שכיון שזה היה קודם מות' א"כ ידועים דברי הנפח"ח שמה שהאבות קיימו את התורה, זה היה ע"פ השורשים והתיקונים שהם השיגו בדעת קדם, וא"כ הרי כאן הבין יוסף שהתיקון הוא שיעקב לא ידע וד"ק, אלא דאם הוא היה כבר מצויה בכיבוד אב [כיוון שזה שכל] אולי לא שייך טעם זה האחרון.

ב) לכן ביאר הכלי יקר שיוסף הבין שאם הקב"ה אינו מגלה ליעקב, א"כ רצה הקב"ה בצערו של יעקב כ"ב שנה מדה כנגד מדה על שלא כיבד את אביו, ויוסף הבין זאת בשכלו, ולכן לא גילה הוא ליעקב, שאי"ז רצון הקב"ה שאביו ידע, ורק אחרי שעבר הכ"ב שנה גילה להם. וטעם זה של הכלי יקר הוא כעין המבואר במד"ר (פ"ה, כ"א) לגבי יצחק אבינו שהיה יודע שיוסף חי, ולא גילה ליעקב מפני שאמר 'האיך אגלה והקב"ה אינו רוצה לגלות לו' ע"כ. (ודברי הכלי יקר צ"ב קצת דהרי כמו שהוא מבאר שיוסף הבין שרצון ה' שיעקב לא ידע, כך היה לו לבאר דברי הרמב"ן דיוסף הבין שרצון ה' שיתקיימו חלומותיו, וכמו"כ הוא הבין שזה הדרך שיתקיים החלומות, ויש ליישב, אך עכ"פ עדיין יש ליישב דברי הרמב"ן כ"כ שזה היה נבואה).

ג) בדעת זקנים מבעה"ת (מקץ מ"ב, א') כ' עוד כמה טעמים, שכשהיה עבד לא רצה לומר לו שהיה יותר מצערו, וכן כשהיה בבית הסוהר, (ויש להוסיף שיחשוש על נשמתו של יוסף, כיון שהוא בחור צעיר הנמצא לבדו בטומאת מצרים שזה ערות הארץ). וגם כשהיה מלך לא יאמין לו, כי אפי' לבטח כשסיפרו לו אחיו לא האמין, כדכתבם 'ויפג לבו כי לא האמין להם'.

ד) עוד כ' הדעת זקנים שאם היה מגיד לאביו היה ירא שמא

ישמעו אחיו ויבהלו ויברחו זה לצפון וזה לדרום מרוב פחד שייראו שיהרגם, ונמצא אביו מצטער עליהם וגורם צער גדול לאביו וכו' עכ"ל.

ה) האוה"ח הק' (ויגש מ"ה, כ"ו) כ' עוד טעם נורא: דכל זמן שהיה יוסף עבד ובבית האסורים, לא היה סיפק בידו להודיע, ואפי' אם היה יכול, חשש לנפשו שידעו אחיו בדבר, משום בושתם וכליתמתם מאביהם, ימסרו עצמם עליו לאבדו מן העולם, וגם שיפחדו שימותו ע"י קללת אביהם, לכן חשש לנפשו, ולאחר שנעשה שר גדול וכבר לא חשש מאחיו, אע"כ נמנע מלהודיע על דרך משאחז"ל מוטב לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים, וחש על כבוד האחים מלביישם לפני יעקב ויצחק וכל זרע יעקב, ועוד שאף לאחר שעלה לגולה, חשש יוסף משנאתם ושיתיעצו עליו לעוקרו מן העולם, וכמו שאמרו בתנחומא (בפרשתנו, ד') שכיון שהכירוהו ביקשו להורגו, ירד מלאך ופיוסם ב' פנינת הבית, עי"ש עוד בדבריו.

ו) ובקדושת לוי ביאר באופן דומה קצת לאוה"ח, והיינו דגם הוא מבאר שיוסף לא רצה לספר לאביו על חשבון בזה שהם רואים שדבריו צדקו ולא דבריהם, והחלומות אכן מתקיימים ע"ש ונורא. [הר"ד בגליון זה שבו עשבר פר' מקץ במדור באר פתרה שרים].

ז) עוד טעם יש מבארים, שכשהיה עבד לא היה לו אפשרות לגלות כמש"כ האוה"ח, ואחר שנעשה מלך, לא שלא לגלות, מאחר וידע שנפשו של אביו קשורה בו כ"כ, ולא האמין יוסף שאביו עדיין חי אף שחושב שיוסף אבה, ומשום כך שאל בכל פעם את אחיו 'העודנו חי' 'העוד אביכם חי' ע"כ. [אך צ"ב שכיון שמעו בפעם הראשונה שהוא כן חי מדוע לא שלח לו].

מדוע אין שבועתו של יוסף נחשב שבועה כבטל מצות כיבוד אב

והנה בעיקר מה שמבואר בדברי הראשונים שהחרם היה גם שלא לגלות שיוסף חי, כן מבואר גם בתנחומא (ויגש ב') וילקו"ש (קמ"ב) ופרד"ר (פ"ח) שכתבו שכדי לגלות ליעקב שיוסף חי הוצרכו להתיר את החרם, וזה שלא כהמבואר באיזה מן האחר' שהחרם היה רק שלא לגלות המכירה.

והנה על דברי הריב"א והרא"ש ש' הדטעם שיוסף לא גילה הוא משום השבועה, מקשים, דאמאי חייש להאי שבועה שנשבע לאחיו שלא יגלה לאביו שהוא חי, הרי מאחר ומבטל בכך מצות כיבוד אב, שמונע ביטול צער בכל יום ויום, א"כ הו"ל שבועה לבטל את המצוה ואינה שבועה כדתנן במתני' (שבועות כ"ז) וכן הוא גם בנשבע לבטל מצות כיבוד אב, בטילה השבועה כדכ' בשו"ת 'מכתם לדוד' (לבעל התוס' דוד, ס"ל"ב). והנה אף אם בשעה שנשבע הוא היה במצב של פיקו"ג, ואז יתכן שהוא היה פטור ממצות כיבוד אב, מ"מ לאחמ"כ היה צריך להתבטל השבועה, כיון שעשיו היא גורמת לביטול מצות כיבוד אב.

אלא שבזה יל"ע קצת, דאולי כיון שבשעתו חלה השבועה משום פיקו"ג, גם לאחמ"כ שעבר הפיקו"ג זה לא יתבטל וזה תלוי בנדון האחרונים אם הגדר בנשבע לבטל את המצוה הוא שהשבועה לא חלה כלל, או שלעולם השבועה חלה אלא שהמצוה דוחה את השבועה, ומותר לו לעבור על השבועה, ואכמ"ל בזה. וידוע שדעת הגר"ז (כתבים נזיר ג') שמצוה הוא דבר שמופקע מלחול עליו אסור של שבועה, וא"כ לפי"ז עכ"פ אין נפ"מ אם בשעתו חל השבועה, דלאחמ"כ שהוא מצוה במצוה אינו נאסר בזה מחמת השבועה, ובר מן דין י"ל דכל נדון זה שייך רק באופן שבשעת חלות השבועה זה לא היה לבטל, ורק

אח"כ נתחדש בזה ביטול מצוה, שם שייך לדון כנ"ל, אבל בנדו"ד שכבר מלכתח"ל זה היה לבטל את המצוה, אלא שהוא היה אנוס על המצוה בפיקו"ג י"ל דאי"ז מעכב את ביטול השבועה.

ועל הקו' הנ"ל האיר חלה שבועתו של יוסף מציון כמה תירוצים:

בס' באר צבי (עה"ת ח"ב, להגר"צ קרויז שליט"א) כ' ד"ל דאי"ז נחשב שבועה לבטל את המצוה, דבשלמא כשנשבע להדיא שלא לכבד את אביו [וכדמייירי במכתם לדוד הג"ל], אז שפיר בטלה שבועתו, אולם כאן הרי לא השביעו את יוסף שלא יכבד את אביו או יצער אותו ח"ו, אלא רק שלא יגלה לאביו שהוא חי ונמכר, וזה אינו בהכרח סתירה לכיבוד אב, דיתכן שיעקב ידע מזאת באופ"א, מרוח הקודש או שמשוהו אחר יגלה לו, עו"ל באופ"א מדוע אי"ז סתירה לכיבוד, משום דאדרבה עדיף שיעקב לא ידע שהוא חי, כי אם הוא ידע שהוא חי בערות מצרים זה יצער אותו עוד יותר, [אך אכתי יכול להודיע לו שהוא עובדו ח' ברוחניות], וממילא השבועה אינה נחשבת לשבועה לביטול המצוה, דגם לולי השבועה לא היה מחויב יוסף לגלות לאביו שהוא חי. אלא שעדיין יל"ע במש"כ הריב"א שנשבע גם 'שלא ישוב לבית אביו', שזה לכאור' ממש ביטול מצות כיבוד אב, [באמת בילקו"ש רמז קמ"ב] ובפרד"ר (פ"ח) וכן הובא ברא"ש ובדעת זקנים לא מוזכר אלא שבועה שלא לגלות]. ואולי י"ל שלא היה צריך לחזור לבית אביו, משום שפיקו"ג שפחד מאחיו [ע"ד האוה"ח הק'], ואולי יש לפלפל עפ"ד הירושלמי הנודעים (הובא בתוס' שבועות כ"ה, ד"ה אלא) שבכולל חל שבועה לבטל את המצוה ואכמ"ל.

עו"ל מדוע אי"ז נחשב שבועה לבטל את המצוה, משום שכאן הם עשו חרם, ואף דגם חרם לא חל לבטל את המצוה, מ"מ י"ל דכאן הם ראו צורך השעה להחרים, משום שלום השבטים וכו' ועדיין צ"ע.

ועו"ל שקודם מות' כן חל שבועה לבטל את המצוה, אף על מצוה שכבר נצטוו בה, דסו"ס אינו 'מושבע ועומד מהר סיני', דהשבועה היה בהר סיני. [ובעיקר הנדון א"כ היו מצויים על כיבוד אב, ידוע שבגמ' (נזיר ס"א) איתא שבב"ח לא נצטוו בכיבוד אב, אך כבר חילקו דאמנם אינם מצויים בישראל, אבל החלק השכלי גם הם מצויים, כדכ' ר' נסים גאון בהקד' לש"ס ועוד, ויש להאריך]. ובהו"ש י"ש ליישב גם מה שמקשים מדוע היה צריך יעקב להשביע את יוסף על קבורתו בארץ כנען, והרי חייב בזה מדין כיבוד אב, וי"ל שאין מושבע ועומד קודם מות' ח"ו, וכ"כ זקני הק' בפנים יפות כאן, ואולי יש לחלק עוד דלאחר מיתה שאנ"ו וע"ע הלחן בשם המהר"ל דיסקין, וכן ע"י בישמח משה (פרשת יחזק) ובבאר יעקב להגר"ז גרינוולד שליט"א (ספ). אמנם על תירוץ זה שקודם מות' אינו נחשב מושבע ועומד העיר בס' חמצלת השרון (ספ) מדברי התו"א (יר"ד ט', כ"ז) ש' שמה שאמרו מושבע ועומד אין הכונה דוקא לשבועת סיני, ע"ש שהאריך בזה ואכמ"ל.

עוד י"ל ביישוב מה שחל השבועה, ד"ל שלמנוע צער מאביו, אמנם יש בזה קיום מצות עשה דכיבוד, מ"מ אין זה מצוה חיובית אלא רק מצוה קיומית כל זמן שאינו מצער בפועל, וממילא הוי כנשבע לבטל מצוה קיומית שחלוק בזה הראשונים אם חלה השבועה או לא ואכמ"ל בזה. ויסוד לזה מדברי מהר"ל דיסקין (פר' יחזק) ש' דיוסף לא היה מצוה לקבור את יעקב בא"י, לולי השבועה, משום מצות כיבוד אב, כיון שיעקב לא אמר לו כן בלשון ציווי. ועי' כע"ז בח"ו ר' ראובן גרונוסקי זצוק"ל (ביבמות ס"ה ה') והאריך בזה בחכמה"ש (ספ) ובאוצר עיונים עוז והדר (קידושין מערכה כ"ח). וע"ע בס' באר צבי הג"ל (גם בפר' וישב) שהאריך עוד בענין זה בטו"ט. וה' יעורנו לקיים את כל דברי תלמוד התורה באהבה.

באר בשדה - שטפנוש

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מפעל "סגולות מלכים" (כפ"ח) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחדשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות מלכים

סגולות פסיעה גסה

אל תרגזו בדרך (מה, כד)
אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגזו עליכם הדרך.
ד"א אל תפסיעו פסיעה גסה ותכנסו בחמה לעיר (רש"י)

פסיעה גסה לחפז להיות קדוש והסיד בפעם אחד

שמעתי מפי אדמ"ו החתם סופר ז"ל בשם הפלאה ז"ל שפירש דברי חז"ל אל ילך אדם פסיעה גסה שנוטל מאור עיניו של אדם, שלא יחפץ האיש להיות קדוש וחסידי בפעם אחת, שעל ידי כן נוטל ממנו מאור עינים אור אמיתי, והבן.

(תהלים שערי חיים דף א ע"ב)

שתית היין או נתינת היין בעין

יתן עיניו בנרות וכו'. עד שיגמור ויכלו כדי לרפאות עינים שכהו מפסיעת גסה, משום שראיתי בדרשות מהר"ש שנהג לראות בנרות בשעת קידוש מהאי טעמא (מלבושי יום טוב). וכתב במהרי"ל הלכות שבת משום דפסיעה גסה נוטל אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם, ושתי פעמים נר עולה חמש מאות והמסתכל בשתי נרות של שבת יהיה לו רפואה, עד כאן, ומשמע שם דאף בשעת קידוש אחר גמר ויכלו יסתכל בנרות, ומגן אברהם כתב דיש ליתן עיניו בכוס ובנר כמו שנתבאר ריש סימן רצ"ו מיהו אין לדקדק בזה כל כך, ומשמע שפירושו כן הגמרא דברכות דף מ"ג מאי תקנתיה להדריה בקידושא דבי שימשי, ורוצה לומר בשעת קידוש יתן עיניו בנר, אבל רש"י פירש דשתיית כוס של קידוש בליל שבת היא רפואה, וכן כתבו רש"י ור"ן פרק ט"ז דשבת. וזה לשון אגודה פרק במה מדליקין בטעמיות הקידוש ויש אומרים שנותן יין בעיניו וזה צריך להיות לאחר השבת דאילו בשבת אסור, ובתוס' דף ק' דפסחים כתב בשם רב נטרנאי גאון דמקדשין בבית הכנסת ונותן לתוך עיניו לרפואה ומיהו באבי עזרי כתב דהא רפואה מצי למיעבד בקידוש בביתו, עד כאן.

(אליהו רבה א"ח סימן רע"א ס"ק כא)

שבו איש תחתיו, לא יתורו עיניו חוץ למקומו ועי"ז יחזור לו מאור עיניו.

(ק"ן אורה תענית ג, ב)

יתן עיניו בנרות בשעת הקידוש

יתן עיניו בנרות. כי ב' פעמים נר עולה ת"ק והיא רפואה לפסיעה גסה, והקשה ברכי משה דהא צריך ליתן עיניו בכוס, ותרץ כמ"ש פה בשו"ע, ומיהו אין זו קושיא דאפשר ליתן עיניו בכוס ובנר וכמ"ש סי' רצ"ו, ובטור סי' רס"ט משמע שנותנין על העינים מהכוס והוי רפואה, ע"ש.

(מגן אברהם סימן רע"א ס"ק כ"ג)

בריש כל אסון אנא חמר

סגולה לקדש את השבת על היין ויתן עיניו בנרות, והוא רפואה לפסיעה גסה, וברש"י ובר"ן פרק ט"ז דשבת כתבו ששתיית הכוס הוי רפואה (מגן אברהם סימן רע"א ס"ק כג עיין שם). ואפשר דזה היא הכוונה במה שאמרו (בבא בתרא נח, ב) 'בריש כל אסון אנא חמר', דבאמת שבת גופה הוא רפואה כמו שכתבתי במערכת שבת (אות ב) עיין שם, ו'בריש כל אסון' דהיינו תחלת שבת, 'אנא חמר' לקדש על היין, והוא רפואה לפסיעה גסה כמו שאמרו ז"ל (שבת ק"ג, ב) 'ומהדר לה בקידושי דבי שימשי' והבן.

(סגולת ישראל מערכת ק' אות לב, י"ל ע"י הרה"צ רבי שבתי פרייזלער שליט"א אבד"ק אורשיוע)

יתן בכוס עינו יתהלך במישרים

לפי עניות דעתי רמזו שלמה בספר החכמה (משלי כג, לא) 'כי יתן בכוס עינו' כשיתן עיניו בכוס הידוע כוס קידוש, 'יתהלך במישרים' חוזר ראות עיניו כאילו הלך במישרים בלי פסיעה גסה.

(מכתב הרה"ג רבי יצחק ווייס אב"ד קארלבורג בסוף ספר סגולות ישראל אות ה)

נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו

אף לא יפסיע פסיעה גסה, דאמר מר פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם, מאי תקנתיה להדריה בקדושא דבי שמש. (רש"י - שוטה כוס של קידוש בשבת בלילה).

(ברכות מג, ב)

לבית הכנסת מצוה לרוץ

אמר רבי חלבו אמר רב הונא היוצא מבית הכנסת אל יפסיע פסיעה גסה, אמר אביי לא אמרן אלא למיפק אבל למיעל מצוה למרהט שנאמר נרדפה לדעת את ה'.

(ברכות ו, ב)

רפואה בקידוש שבבית הכנסת או שבבית

כתב בשם רב נטרנאי גאון בתשובות מקדשין בבית הכנסת ונותן לתוך עיניו לרפואה, כדאמר (ברכות ד' מג) פסיעה גסה נוטלת אחד מת"ק מאור עיניו ואימת מהדרא ליה בקידושא דבי שימשי, ומיהו באבי עזרי כתוב דהאי רפואה מצי למיעבד בקידוש שבביתו.

(תוספות פסחים ק, ב)

פסיעה גסה לרוץ לתור אחר עיניו

פסיעה גסה נוטלת אחת מחמש מאות ממאור עיניו של אדם. נראה דעונשו הוא מדה במדה דהמפסיע פסיעה גסה הוא מפני שרוצה לתור אחרי עיניו ורוצה להשיג מהרה מה שעינו רואה על כן מתמעט מאור עיניו, ומש"ה אמרו ז"ל (ברכות מ"ג ע"ב, שבת ק"ג ע"ב) דמהדר לה בקידושא ואבדלתא דע"י קדושת שבת שנאמר בו (שמות ט"ז י"ט) אל יצא איש ממקומו

לקבלת הגליון 'באר בשדה' הי"ל בס"ד מדי שבת בשבתו אפשר ליצור קשר במייל: 6160303@gmail.com

בקשה

עומדים אנו בעזה"ש להוציא ספר מדברי תורתו ותולדותיו של הגה"צ רבי יצחק מאיר מרילוס זצ"ל שכיהן כאב"ד בק"ק באקוי, מיהעלאני ובסוף ימיו בבוקרשט. בקשתינו שטוחה לכל מי שיש תחת ידו: דברי תורה, שו"ת, מכתבים, עובדות וסיפורים, תמונות, או כל מידע קטן כגדול על הרב הנ"ל, יואיל בטובו לפנות אלינו בכדי שנוכל לשלבו בתוך הספר. ובוודאי זכותו הגדולה יעמוד לכל העוזרים והמסייעים

נא לפנות למייל: y3105646@gmail.com או למספר פלא' 05331-05-646 (בשעות הערב)

ישר כוח ותזכו למצוות
מכון 'שם ושארית' בוטשעטש

באר בשדה - שטפנשט

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקלה שטפנשט

התמונות מארכיון מכון תורת אמת
שטפנשט, ארכיון הרב מנחם מנדל
גליצנשטיין שליט"א רבה של
טשרנוביץ, וארכיון משפחת כהן

קבר אהים נספי גטו צרנוביץ בבית
העלמין בטשרנוביץ

**הרה"ק רבי דוב בער אורנשטיין זצ"ל אבד"ק בויאן - חנו"כ בארה"ק
בנו הגאון רבי מרדכי אורנשטיין זצ"ל מבויאן - טשרנוביץ
נכדו הגאון רבי ישראל אורנשטיין הי"ד
נספה בגטו טשרנוביץ די טבת תש"ב
וחנו"כ בבית העלמין בטשרנוביץ אוקראינה מקום קברו לא נודע לע"ע**

שלט הכניסה לעיר טשרנוביץ

80 שנה להקמת גטו טשרנוביץ תולדות רבי ישראל אורנשטיין זצ"ל חמיו של הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א, יו"ד וועד חסידי שטפנשט, מגזע ה"באר מים חיים" וה"דעת קדושים" מבוטשאטש ונכד רבה של בויאן, הגה"צ רבי דובער אורנשטיין

א ל י ה ו
ד ר מ ר
ש ל י ט"א
מוולודז'-ירושלים מתפילות בביה"כ באר
מים חיים בטשרנוביץ' במחיצת הרה"ק
מסקולען.
וזיכרונות מרתקים מ"הידיד-השדכן",
השליח החב"די, הגה"ח רבי זלמן אבלסקי
זצ"ל, רבה של מולדובה - ששידך את רבי
נפתלי כהן לבית משפחת אורנשטיין

מגירוש לטרנסניסטריה, וכוח תפילתה של
זקנתו, הצדקת הפלאית הרבנית דבורה ע"ה,
נינת ה"באר מים חיים" שהתגוררה בז'אדובה
הסמוכה לטשרנוביץ. קימתו של ה'פחד
יצחק' מבויאן לכבוד הגה"ח רבי מרדכי
אורנשטיין, אביו של רבי ישראל הי"ד, ועל
"קדיש" ללא מניין בבית החיים בצ'רנוביץ'.
מדוע אימץ הרה"ק רא"ז מסקולען את שתי
יתומותיו של רבי ישראל לביתו וחילצן
מבית היתומים הנכרי בטשרנוביץ;
זיכרונות הוד נוספים מבין המשפחה הרה"ג רבי

יריעה מיוחדת - "ואין קץ לימי הרעה": הרה"צ
רבי נפתלי כהן שליט"א, מגולל את הרעה
שפקדה את גטו טשרנוביץ במלאות 80
שנה לפטירת חותנו בתוככי הגטו, בנש"ק,
הרב ישראל אורנשטיין הי"ד מגזע ה'באר
מים חיים' ו'הדעת קדושים' מבוטשאטש
ונכדו של רבה של בויאן, הגה"צ רבי דובער
אורנשטיין. סיפורים ועובדות מרתקות על
הברכה של רבה של טשרנוביץ' ה'באר מים
חיים' כ-100 שנה קודם לכן, שהצילה את
נכדותיו: רעייתו ואחותה הרבנית מיסקי ע"ה

באר בשדה - שטפנשט

בד' טבת השתא, ימלאו 80 שנה לעלותו על מוקדה בעיצומה של מלחמת העולם, של פאר היחס, בנש"ק, פע"ה, הרב ישראל אורנשטיין הי"ד מבויאן-צ'רנוביץ' שנספה בגטו צ'רנוביץ, חותנם של יבדלח"ט הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א, וגיסו הגה"ח רבי צבי יוסף מיסקי זצ"ל מארה"ב - שנישאו לבנותיו היתומות שגדלו על ברכיו של האדמו"ר הזקן מסקולען זי"ע בשלהי המלחמה.

על ימות הרעה בגטו צ'רנוביץ, ומסכת יריעת חייו של רבי ישראל אורנשטיין - מחשובי החסידים בחצר התפארת מנחם הרה"ק רבי מנחם נחום מבויאן-צ'רנוביץ זי"ע - שנולד בבויאן הסמוכה לצ'רנוביץ, לאביו הגה"צ רבי מרדכי אורנשטיין זצוק"ל מהיושבים ראשונה בממלכתו של קדוש ישראל הפחד יצחק מבויאן ולסביו הגה"ק רבי דוב בער אורנשטיין זצ"ל, אב"ד בויאן, והיה גם נכדו של הגה"ק בעל ה'באר מים חיים' מצ'רנוביץ והגה"ק בעל 'דעת קדושים' מבוטשאטש זצ"ל, ביקשנו לשוחח עם יבדלח"ט חתנו הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א, למרות שלא זכה להכיר מקרוב את חותנו הגדול הי"ה, שנספה בטשורנוביץ - הוא מעשיר אותנו מאוצרו הטוב ומידיעותיו הרחבות מאותם 'מים נוראים' בעין יפה ונפש חפצה.

לפני 80 שנה החלה אחת מהתקופות היותר קודרות בתולדותיה של יהדות בוקובינה. בשלהי קיץ תש"א (1941) תחילת תש"ב, ניתן האות לפרוע פרעות ביהודי צ'רנוביץ. צבא רומני מלווה בגדודים גרמניים נכנס לצ'רנוביץ, עיר הבירה של חבל בוקובינה, וכך החלה תקופה איזמה של סבל, ייסורים ומוות. שרידי יהודי גטו טשורנוביץ יציינו גם בימים אלו 80 שנה בדיוק להקמת הגיטו בעירם. בסתיו תש"ב, (אוקטובר 1941), הורה מושל בוקובינה הגנרל קלוטסקו, בן בריתם של הגרמנים, על הקמת הגטו היהודי צ'רנוביץ. עם נטישת הרוסים (ששלטו למשך תקופה קצרה בעיר) ובוא אנשי הגיסטפו, החלו הפרעות והגירושים שהפילו קרבנות רבים, הי"ד.

זכרונות מגטו צ'רנוביץ' 80 שנה לאחר הקמתו

המאורעות והפורענויות, עדיין חרוטים היטב בזיכרונם של השרידים ששתו את כוס התרעלה עד תומה. אלו זוכרים את התמונות הקשות היטב מעירם הגדולה צ'רנוביץ' בירתה המפורסמת של בוקובינה: רבבות יהודים, רובם כבר חסרי כל נכלאו בגטו שהוקצו לו כמה רחובות צדדיים ובהם בתים דלים לא מרוהטים. רבים נותרו ללא קורת גג ונאלצו ללון תחת כיפת השמים. פליטים אחרים נאלצו לתפוס מחסה במרתפים ובחורי מדרגות, מכיון שהגטו היה צר מלהכיל את כולם. בעקבות כך פרצה מגיפת טיפוס קטלנית שקטלה ללא רחם באוכלוסייה היהודית המקומית.

קציני הגסטפו יחד עם הונדרמים הרומנים הקימו את המטה שלהם במלון "הנשר השחור" (שווארצער אדלער) והתחילו במדיניותם נגד היהודים: מעצרים של יהודים, שאותם הוציאו בכוח מבתיהם, הכו בהם באכזריות וחלקם הובאו ל"פאלטול קולטורל" שבכיכר אלכסנדר. שם עברו עינויים קשים ביותר ולבסוף נלקחו לנהר פרוט ונורו. לאחריה, הובאו יהודים אחרים, אשר העמיסו את הגוויות על עגלות וקברו אותן בקברי אחים בבילה, מרחק כ-2 ק"מ מהעיר.

גטו צ'רנוביץ' בניצוחם של הנאצים והרומנים האנטישמים פעל יותר משנתיים, מסתיו תש"ב, עד לשלהי חורף תש"ד אז הצליחו הרוסים-הסובייטיים

לכבוש שוב - בניגוד לכל הסיכויים - את צ'רנוביץ עצמה ואת שאר חבלי בוקובינה וטרנסניסטריה. אבל עבור חלק מיהודי צ'רנוביץ, בה היו בשעת השחרור הסובייטי כ-25 אלף יהודים, שעוד לא גורשו, היה זה מאוחר מדי. מתוך כ-50 אלף יהודים ששוכנו בגטו צ'רנוביץ עם הקמתו, שרדו את מוראות השואה פחות רק מחציתם כ-25 אלף יהודים ששתו את כוס התרעלה עד תומה. רבים מהם איבדו את בני משפחותיהם מי במגיפה, ומי בחניקה ומי בסקילה.

מראה כללי של בית העלמין טשורנוביץ כיום

בנין ושער הכניסה לבית העלמין בטשורנוביץ

מצבת קבר אחים בטשורנוביץ לפי הרישומים טמונים כאן 837 יהודים שנרצחו עקב"ה בגטו טשורנוביץ בי"א המזוה"ת ש"א (6/7/41)

אלפי יתומים וחסרי בית נותרו בה בעיר המוכה שחוותה מעשי זוועה שקשה לבן אנוש לעכלם. גם אלו הנותרים, ניצלו בנס, שכן הנאצים זממו לחסל גם את כל הקהילה היהודית אך ההתקדמות המהירה של הצבא הסובייטי, מנעה מהם לממש את תוכניתם השטנית, אלו נפוצו לכל רוח, ניגפים לפני הסובייטים וליהודי צ'רנוביץ הייתה הרווחה.

קימתו של הפחד יצחק מבויאן לכבוד הגה"ח רבי מרדכי אורנשטיין

"חותני, רבי ישראל אורנשטיין הי"ד, פותח רבי נפתלי שליט"א ומספר, מגועז אראלים ותרשישים, היה נכדו של הגה"צ רבי דוב בער אורנשטיין, אב"ד בויאן ומהיושבים ראשונה בממלכתו של קדוש ישראל

ה'פחד יצחק' מבויאן. וכן היה מיוחס להגה"ק בעל ה'דעת קדושים' מבוטשאטש וגם נכדו היה של איש האלוקים הרה"ק בעל ה'באר מים חיים' מצ'רנוביץ'.

רבי ישראל אורנשטיין נולד בבויאן הממוקמת סמוך לסדיגורה שבמחוז צ'רנוביץ שבבוקובינה. כנצר למשפחת אורנשטיין שהייתה משפחה נודעת בשערים בבוקובינה - בתורה וגדולה ובייחוס שהתאחדו בה במקום אחד. בבית גדול רם ונישא זה, בצל אביו הגדול הגאון החסיד רבי מרדכי אורנשטיין זצ"ל היה כור מחצבתו של רבי ישראל. סמוכים ומקושרים היו בני המשפחה להרה"ק בעל הפחד יצחק מבויאן זיע"א.

עד כמה נכבד וחשוב היה אביו של רבי ישראל אורנשטיין, הגה"ח רבי מרדכי, בבית הרה"ק מבויאן, מספר רבי נפתלי בהתרגשות: "שמעתי מפי החסיד הישיש המפורסם רבי אריה שארף סאלאפעטער זצ"ל מצ'רנוביץ' - ב"ב (נאמן ביתו של הרה"ק הזקן מסקולען) שהכיר היטב את משפחת חותני ז"ל שרבינו הרה"ק הפחד יצחק מבויאן היה קם לכבודו, וזאת, הן בשל יחוסו הרם כנבא כרעיה דאבוה, הגה"צ רבי דוב בער אבד"ק בויאן, והן בשל היותו בפני עצמו אדם גדול בתורה וביראה, מוסמך להוראה וראוי להוראה.

לימים כאשר רבי דוב בער זצ"ל אב"ד בויאן עלה לארץ ישראל ועזב את רבנותו בעיר באיאן, סרב רבי מרדכי לרשת את כיסא אביו למרות היותו ראוי לכך, וזאת בשל היותו מ'ראי הוראה', עם זאת היה נחשב לגדול ומפורסם בתורה בגלילות מגוריו וראתו וחכמתו הילכו לפניו - נערץ ונקדש היה הוא על בני העיר בויאן ומקורב להרה"ק בעל 'פחד יצחק' שחיבבו עד מאוד וקירבו קירבה יתירה.

רבי מרדכי אורנשטיין, נולד כאמור לאביו הגה"צ רבי דוב בער רבה של בויאן, מתולדות גאון גדול זה, לא נותר כמעט בכתובים - זולת שיחות שקיימנו עם רבי נפתלי כהן שליט"א, מהם הצלחנו לשרטט מעט מן המעט קווים לדמותו של האי גאון גדול ששמו זרחה והאירה בבוקובינה. ומעט מזעיר מארכיון מכונינו מתוך מראי מקומות בספרי השו"ת של גדולי המשיבים בדורו שניהלו עמו משא ומתן בעומקה של הלכה.

ר"י אורנשטיין, נכד הרב והתלמיד: ה'דעת קדושים' מבוטשאטש ורבי דובער מבויאן

ראשית דרכו של רבי דוב בער, הייתה כאמור בצל רבו הגדול, ומחותנו [כפי שמתועד בקרב נכדי הגה"ק מבוטשאטש - בני משפחת כהן], הגה"ק רבי אברהם דוד מבוטשאטש זצוק"ל. מספר לנו רבי נפתלי כהן שליט"א: "זקננו רבי דוב בער, למד והחכים בצל רבו בעל ה'דעת קדושים', ולימים אף זכה להשתדך עימו. חותני רבי ישראל אורנשטיין, היה מזה, נכדו של רבי דוב בער, ומאידך גם נכדו של הגה"ק מבוטשאטש".

ואכן, בתולדות חייו של הגה"ק מבוטשאטש, מונה הכותב בין 'תלמידי רבינו (מבוטשאטש) הנודעים, את הגה"ק רבי דוב בער אורנשטיין אב"ד בויאן". כן התכתב רבי דוב בער בהלכה עם הגאון המפורסם רבי יוסף שאול הלוי נתנון זצוק"ל, רבה של למברג, ומפוסקי הדור הנודעים בעולם היהודי בזמנו. בשו"ת "שואל ומשיב" - מהדורא תליתאה" תשובה ס"ו, ניכרת הערכתו והערצתו של רבי יוסף שאול לידידו ורעה, רבי דוב בער, בפתח התשובה הוא פורש בשלומו באהבה: "שלום וכ"ט לכבוד הרב הה"ג וכו' מוה' דובעריש"

אורינשטיין נ"י אבד"ק באיאן וראשי מנהלי עדת ישורון דק"ק הנ"ל נ"י.

גם בספר "אסיפת דברי חכמים" המופיע בסוף ספר 'דברי חיים' להגה"צ רבי חיים ירוחם זצ"ל מסאנטין, מעלה על נס את היותו של רבי דוב בער תלמיד מובהק - דולה ומשקה מתורת רבו הגדול מבוטשאטש.

וכך כותב: "שמעתי מפי קרובי הרב ר' דב אב"ד באיאן מנחתו כבוד בארץ הקדושה, אמר לי כשהעתיק את כתבי יד קדשו של אדמו"ר (הגה"ק מבוטשאטש) שמצא בזה הפסוק "שלום אל עמו" (תהילים פ"ה, ט), יש לו אלף פירושים ואני כמה פעמים שמעתי ממנו [מהרב מבוטשאטש] בשלוש סעודות אמר בזה הפסוק יש לי הון הון פירושים - ובמשך שלוש שנה אמר פירושים רבים על זה הפסוק."

גם הגה"ק רבי משולם ישכר הלוי איש הורוויץ אב"ד סטאניסלאב בספרו הנודע, שו"ת "בר ליוואי" (וי"ד סימן כ"ב), מרעיף עליו שבחיו ומעלותיו כשכותב לו: "שוכ"ט לכבוד אהובי ידידי ה"ה הרב המאור הגדול, חריף ובקי, מורג חריץ, כבוד שם תפארתו מורנו הרב דוב בעריל אורינשטיין נ"י אבד"ק באיאן יע"א, שם מתפלפל עימו ארוכות בהלכות בכורות.

כאמור, בשלב כלשהו, (אין ידוע מתי בדיוק), כספה נפשו של רבינו רבי דוב בער אורינשטיין לחונן את עפרה של ארץ ישראל, ולשם כך השליך מאחורי גוו את עטרת הרבנות בבויאן - נטל מטלטליו ועלה לארץ הקודש ולפי עדות נאמנה של בעל ספר "אסיפת דברי חכמים", גם מנחתו שם כבוד. ברם לא העלינו בינתים דבר, וכל היות פרטים נוספים לגבי פרשת עזיבתו את רבנות בויאן ודרכו לארץ ישראל - יפנה למכוננו "תורת אמת", שטפנשט ויעשירונו מאוצרו הטוב.

כאמור, בן כמותו הניח רבי דוב בער אחריו בבויאן, ה"ה, בנו הגה"ח רבי מרדכי שגם לאחר עזיבתו נותר לגור בבויאן כשהוא ממשיך להסתופף בצילו של בעל ה"פחד יצחק" מבייאן, שם נולד בנו רבי ישראל אורינשטיין, חותנו של יבדח"ט רבי נפתלי כהן שליט"א וגם לגביו לא נודעו פרטים רבים סביב דמותו, אישיותו ופעליו הרבים.

מעניין לציין, שלפי קורות השנים, רבי מרדכי חי באותן שנים של ערב מלחמת העולם הראשונה בבויאן - ואין לנו מידע האם בשנות המלחמה בתרע"ד והלאה - נטש גם הוא את העיירה הקטנה אותה עזבו בהילות הרבי מבייאן והחסידים מפני הכיבוש הרוסי. וגם לאחר שבוקובינה הועברה לאחר המלחמה לרומניה, בתקופה שבין שני מלחמות העולם, התגוררו, כפי המתואר, מספר מצומצם מאוד של יהודים בבויאן. בין אותם יהודים מועטים היו, הגאון רבי מרדכי אורינשטיין ובנו רבי ישראל אורינשטיין שנותרו למרות הכל לגור בעיירה הקטנה.

מבויאן לז'אדובה - בית הצדקה הפלאית דבורה, נינת ה"באר מים חיים"

בהגיע רבי ישראל אורינשטיין לפרקו, נלקח כחתן בבית הרב יואל קוגלר מז'אדובה. ז'אדובה, יישוב קטן בחבל ארץ בוקובינה, 38 ק"מ מדרום מערב של בירת החבל - צ'רנוביץ, שם נערכה שמחת הנישואין עם רעייתו הרבנית שרה הי"ד. הורי הכלה רבי יואל ורעייתו הרבנית דבורה - נודע שמשם לתהילה ולתפארת בז'אדובה הקטנה. בפרט התפרסמה האישה הצדקנית - "דבורה אשת לפידות", הרבנית דבורה קוגלר ע"ה שנודעה בעיירה כמי שתפילותיה הזכות לא שבות ריקם.

מן עלות הבוקר ועד לרדת הליל, כך זכרו בהתפעלות נכדיה, הייתה שופכת שיח בתפילה ובאמירת תהילים. היא נודעה מלבד ייחוסה העצמי כבת קדושים מצוקי ארץ; ייחוסה כנכדת ה"באר מים חיים" וכנכדת בתו הרבנית דבורה ע"ה (שעלתה לארץ ישראל ומצבת קבורתה מוצבת בעי"ק טבריה) ניכר היה בכל אורחותיה, שיגה ושיחה. שכן כל מסכת חייה, שהיו מסובלים בצער וייסורים, לא השתקפו על פניה המאירות שצהלו תמיד משמחה של מצווה.

כנכדת ה'באר מים חיים' שחיבר כידוע את ספרו הקדוש "שער התפילה" מסרה את נפשה לתפילה בטרה. בכל כוחה ובכל מאודה הקפידה לא להחמיץ שום תפילה ובטרם פתחה בתפילה, הקפידה לטהר ידיה תדיר במים, וכפי שיעיד הסיפור המצמרר הבא, אותו סיפר לנו נכדה הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א: "פעם נסעה זקנתי ע"ה ברכבת, ולפתע נזכרה שהגיע זמן תפילה ועליה להתפלל, אלא שדא-עקא, מים

הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א בשיחת הזכרונות עתירת הגילויים עם נכדו הרומ"צ שליט"א והרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א

ברכבת לא היו בנמצא ונאלצה לחכות בוש, עד שהרכבת תאט ממרוצתה ליד מקור מים חיים."

הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א עם גיסו הרה"צ צבי יוסף מיסקי זצ"ל

ואכן, הרכבת האטה את נסיעתה, וזקנתי

ע"ה מיהרה לרדת ממנה כדי ליטול ידיה, ובחפוזה להתפלל, לא שמה לב כי הרכבת ממשיכה בנסיעתה ואז מעדה וכפסע היה בינה לבין המוות ר"ל, שכן רגלה נמצאה כליל ל"ע מתחת לגלגלי הרכבת והיא נפצעה קשות בכל חלקי גופה. הרבנית דבורה הובהלה לבית הרפואה, כשטובי הרופאים עמלים על הצלת חייה ואכן חייה ניצלו, אבל את רגלה כבר לא הצליחו הרופאים להציל ר"ל ומאז לא הייתה מסוגלת יותר ללכת."

אבל גם לאחר שלקתה בקב של ייסורין והפכה לנכה, הצדיקה עליה הרבנית דבורה ע"ה את הדין, המשיכה במעשיה הטובים וכשפיה מלא שבח ותהילה על כך שנתורה ליה חייה לשלל והיא ניצלה מרדת שחת, המשיכה בתחינותיה הזכות ובסדרי תפילותה הקבועים שהשתפכו מלב טהור.

עדות נאמנה זכינו לשמוע בשנים האחרונות מפי נכדה, בן-דודו של רבי נפתלי כהן יב"ח"ט, החסיד הישיש רבי בן ציון דרמר ז"ל (מוולדוו-בוקובינה, ששהה בערוב ימיו בבית האבות וויז'ניץ, ב"ב, גלב"ע סבת תשע"ט). ר' בן ציון העיד כי זכר את תפילותיה של זקנתו בערגה מזיכרונותיו בביקורו בז'אדובה, "מקען נישט טראכטן פון אזא צדיקית", הוא שח בהתפעלות, "זי האט גידוואנט און גזעגאט דעם תהילים, גענדיקט דעם תהילים און אונגהויבן נאכמאל". ונתרגם ללה"ק את מה שמע רבי נפתלי כהן מרבי בן ציון: מהבוקר ועד הלילה, היא אמרה שוב ושוב תהילים, סיימה תהילים פעם אחת ומיד התחילה שוב. שוב סיימה ושוב התחילה ספר תהילים וחוזר חלילה. כך סיימה ספרי תהילים אלפי פעמים עד אין ספור במהלך שנות חייה."

עמידה בניסיון העוני

קשיי העניות בז'אדובה כמו בחבל ארץ בוקובינה כולה, כפי שמתאר לנו רבי נפתלי כהן, היו קשים מנשוא. בעלה ר' יואל קוגלר חש צורך עצום לנסוע אל מעבר לים אל "ארץ הזהב" - אמריקה - ששימעה הילך קסם במזרח אירופה והביא אליה ים של מהגרים שנהרו אליה מכל המדינות. גם רבי יואל גמר בדעתו לנסוע לשם עם כל בני משפחתו.

בתחילה נראה הרעיון טוב גם לרעייתו דבורה, אך מהון להון, שמעה ותאחזה פלצות כי יהודים תמימים ויר"ש נלכדים בפיתויי הזהב שמציעה אמריקה ומתרחקים מיהדותם ר"ל. אך שמעה זאת, הסירה מליבה את הרעיון כליל והחליטה נחרצות: פה בז'אדובה אשב כי איוותיה; כאן בבוקובינה אשאר ולא אסכן את יהדותי ואת יהדות נפש ילדי הרכים.

לא הועילו כל תחנוני בעלה ר' יואל שכרע תחת נטל החובות, כי העניות אוכלת בביתם בכל פה וכי כשל כוח הסבל. הוא ניסה לשווא לשכנעה כי גם שם בארה"ב ישמרו על יהדותם ואמנתם. אך היא בשלה עמדה כחומה בצורה ותקיפה: "קליינע קינדער נעמען צו אטרייפנע לנד?" - הלחלה אחזה בה וקולה נשמע ברמה. "איך פאר נישט צו א לאנד פון מחללי שבתות?"

משמים הרעיפו עליהם כגמולם, ואכן בשכר העמידה בניסיון העוני זכו הרבנית דבורה ע"ה ובעלה לראות עולמם בחייהם ולשאוב מלוא חופניים נחת. הבת הגדולה הגדולה, מרת ריבה הי"ד, נישאה לרבי מרדכי דרמר חד מחשובי חסידי בעל ה"אהבת ישראל" מוויז'ניץ' בוולודו, וממנו תוצאות חיים, החסיד הישיש רבי בן ציון דרמר ז"ל מבני-ברק ואחיו יבדל"ח, הרה"ג רבי אליהו דרמר שליט"א רב ומג"ש מירושלים מעלה אדומים, חתנם הרה"ג רבי יוסף צוריאל-ברוקנשטיין ז"ל בעל הלוח המפורסם "הנץ הנראה", חתנם רבי מרדכי אהרן קליין ז"ל.

בתה השנייה, שרה, נישאה כאמור לבנש"ק רבי ישראל אורינשטיין, חותנו של רבי נפתלי כהן שליט"א. ברבות הימים עקרו רבי ישראל ורעייתו שרה מז'אדובה לעיר המחוז צ'רנוביץ' הסמוכה. שם נקשרה נפשו בנפש הרבי הקדוש רבי מנחם נחום מבויאן-טשרנוביץ' זי"ע, בנו הבכור של בעל ה"פחד יצחק" שהנהיג ברמה את קהל עדתו בצ'רנוביץ'.

ברכת ה"באר מים חיים" שהתקיימה בימי השואה בגטו צ'רנוביץ'

בחורף תש"ב בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, כפי שפתחנו, הגיעו הרומנים אנשי "משמר הברזל" שהיו

מזוהים עם הנאצים לעיר וריכוז את יהודי צ'רנוביץ בגטו. רכושם הוחרם והתחילו לגרשם לטרנסניסטריה. רבי ישראל ובנותיו: בתו הגדולה, הרבנית איטה מיסקי ע"ה, אשת-חבר הגה"ח רבי צבי יוסף מיסקי זצ"ל בעל סדרת ספרי "שער הלה" ואחותה הצעירה, רבקה כהן ע"ה, אשת הרה"צ רבי נפתלי כהן שליט"א - אומנם נותרו בנס בצ'רנוביץ ולא גורשו לטרנסניסטריה כמו אלפי ורבבות יהודים אחרים מהעיר. אבל גם כאן עדיין שתר את כוס התרעלה עד תומה. אשתו של רבי ישראל, מרת שרה אורנשטיין הי"ד נפטרה במהלך המלחמה במגיפה שפקדה את העיר, ורבי ישראל ובנותיו נותרו כעריעים בערבה, כשהעתידי כולו צופן ערפל, הנאצים ימ"ש סגרו עליהם מחו, ואנשי "משמר הברזל" פרעו בהם מאידך.

מספר רבי נפתלי כהן שליט"א: "גיס איש החינוך, הגה"ח רבי צבי יוסף מיסקי זצ"ל, יד ימינו וחתנו-חורגו של הרבי מסקולען ז"ע, [עליו כתבנו בארוכה במדור "מצבות מספרות" מספר 287 פרשת קורח תשפ"א] סיפר לי וכך גם כותב בהקדמתו לספרו בשפת האידיש: "זיכרונות פון סקולענער רבי'ן": כי יודע היה כי צ'רנוביץ הייתה העיר היחידה באזור שלמרות שהנאצים ימ"ש באו בשעריה, הרי שלא הצליחו להפיק את זממם ויהודים רבים, בניגוד מוחלט לערים וכפרים אחרים נותרו בה שלימים בגופם ובנפשם למרבה הפלא ולא נפקד מהם איש.

"ואת העובדה הזו", מספר רבי נפתלי, "תלה רבי צבי יוסף באמונת-אומן שרווחה בקרב יהודי העיר, מעשייה מקובלת שנשמעה בחרדת-קודש שסיפרה על ברכתו הנודעות של זקינו בעל ה"באר מים חיים" טרם עזיבתו את צ'רנוביץ ועלייתו לארץ ישראל".

"שלוש ברכות", מספר רבי נפתלי, "בירך הבאמ"ח את תושבי עירו עליה מלך כשני עשורים. א) שצ'רנוביץ תהיה עיר של פרנסה, ב) שצ'רנוביץ לא יהיו למאכלת אש ר"ל מספר בתים בבת-אחת, ג) כשתהיה עת צרה ליעקב, לא תלקה צ'רנוביץ יתר על המידה. בברכה זו תלו יהודי צ'רנוביץ את ייבם ולמרות שרבים מבניה נשלחו לגלות טרנסניסטריה, הרי כפי שמראים הנתונים, אחרים רבים ניצלו וכיניהם גם נור"ב מרת רבקה ע"ה ואחותה הגדולה, הרבנית מיסקי".

יד ההשגחה העליונה סיבבה שבאותם ימים יכהן כראש העיר ד"ר טריאן פופוביץ, ראש עיריית צ'רנוביץ הזכור לטוב, שנודע שמו כמי שהציל יהודים רבים בעמידתו האיתנה להגנתם, ובמאבק האמיץ בו לחם נגד גירוש היהודים לטרנסניסטריה. הוא אומנם הודח לבסוף מתפקידו ע"י החוגים האנטישמיים שלא סבלו את דעותיו הפרו-יהודיות, אבל בחודשים שכינה עד להדחתו, הוא הצליח במשימתו מעל למשוער. רבים מיהודי צ'רנוביץ ניצלו מגירוש לטרנסניסטריה ונפשו הייתה להם לשלל. לא ייפלא איפוא שלאחר שנים רבות הוא יעוטר בתואר "חסיד אומות העולם". ושמו נחקק בספר דברי הימים למצילי היהודים - באותיות של זהב.

"קדיש" ללא מניין בבית החיים בטשורנוביץ

רבי ישראל אורנשטיין הי"ד, נלב"ע כמחצית השנה לאחר פטירת רעייתו שרה ע"ה. "שניהם", מספר רבי נפתלי, "נפטרו ממגיפת הטיפוס הנוראה שהפילה חללים רבים בצ'רנוביץ. של אותם ימים. בדי טבת תש"ב לאחר ייסורים ותלאות רבים נפטר רבי ישראל - מול עיני ילדיו הרכים שהתייתמו בשנית. בתו הגדולה הרבנית איטה מיסקי ע"ה מארה"ב, שיחזרה לימים ברעד את רגעי הגסיסה הנוראים כשאישה לא היה שם לידם לסמכם ולסעדם: "בחוצות השתוללו

הנאצים ובני בריתם הרומנים ימ"ש, ובחדרים אימה, קדחת הטיפוס הפילה חללים - ואבי הי"ד גסס מול עיניי - בייסורים נוראים ואין רופא, מושיע או מציל".

עם פטירתו, נאלצה הרבנית מיסקי להתעסק בעצמה בסדרי קבורתו של אביה. "כשאמי הי"ד, נפטרה כחצי שנה קודם, היו אלו אבי והחברא-קדישא שהתעסקו בקבורתה. אבל הפעם כשאבי נלקח, הייתי אני היחידה לידו, אחותי רבקה הייתה רכה בשנים וקצרה ידה מלהושיע, ונאלצתי למצוא יהודי שסייע בעדי להביאו למנוחת עולמים בבית העלמין היהודי של צ'רנוביץ".

כשדמעתם ניגרת ללא הפוגות - מול בית החיים הגדול והריק מאדם, עמדו שתי היתומות ולחשו בדמעות "יתגדל ויתקדש שמה רבא". לא היה שם איש, שיחזרה לימים הרבנית מיסקי, "נכחתי רק אני ואחותי רבקה ואיש החברא-קדישא, כמובן שלא הונחה מצבת אבן על קברו של אבי, אבל לפחות התנחמנו שבא

הרבי מסקולען הציל את יתומותיו של רבי ישראל אורנשטיין הי"ד בטשורנוביץ - בתמונה נראה יד ימינו, חתנו-חורגו של הרבי מסקולען, הגה"צ רבי צבי יוסף מיסקי גיסו של יבמ"א רבי נפתלי כהן שליט"א

נכדי הרבנית דבורה נינת הבאר מים חיים - רבי נפתלי כהן שליט"א בביקור אצל בן דודו החסיד הישיש רבי בן ציון דרמר ז"ל מוואלדוו' בוקבינה בבית האבות ויזניץ' פסח תשע"ז

למנוחתו בקבר ישראל". כשהן בודדות בעולמן, הן שבו מבית הקברות אפופות צער ויגון אל הגטו הצפוף. איש לא ציפה להן שם. הן נותרו בגפן עזובות ומבודדות וכמעשה אותם ימים טרופים - שתייהן נאספו אל מוסד לילדים עזובים - בית יתומים יהודי עלוב, זר ומנוכה אשר היה רחוק מאוד בהתנהלותו מרוח התורה והיהדות וגם התנאים הגשמיים בו, לפי עדותם, היו במשורה רבה.

לימים סיפרה הרבנית מיסקי ע"ה את הרגעים אותם חישה כי כמעט ואבדה לעולמים תקוותה, שלה ושל אחותה הקטנה רבקה ע"ה. "עתידינו הרוחני והגשמי מוטל היה בסכנה, בהיותנו בודדות בעולם ללא משען ומשענה..."

ואז, פיה היה מלא שבח והלל, אירעה הצלתן המופלאה כשזרחה עליהן שמשו של הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען, כפי שמספר רבי נפתלי שליט"א שהוא גיסו רבי צבי יוסף מיסקי ייפכו מאוחר יותר ל'חתניו' של

הרבי מסקולען, שגידל את הרבנית מיסקי ואחותה רבקה כהן ע"ה שהיו הראשונות שזכו לגדול בתוך בית הרבי מסקולען בצ'רנוביץ, ע"י הרבי והרבנית הצדקנית שיינא רחל ע"ה שהפכו עבורם לאב ואם אוהבים. ובניגוד לשאר מאות היתומים והיתומות שבאו מאוחר יותר בהמשך, ועבורם כבר הוקצו מחוץ לבית הרבי - מבנים ייחודיים למפלט עבורם - הרי שהרבנית מיסקי והרבנית כהן ע"ה, שתייהן גדלו - בתוך הבית כילדים של ממש ע"י הרבי והרבנית-ולהם הן חייבות את חייהן הרוחניים והגשמיים.

ה'אבא' הרבי מסקולען בחיפוש אחר היתומות המיוחסות

ממשיך רבי נפתלי לספר: "היה זה בשלהי המלחמה בבוקובינה. הרומנים ימ"ש מאסו בנאצים, לא בגלל שהפכו את עורם והפסיקו לשנוא יהודים, אלא שהבינו שהגרמנים עומדים להפסיד בכל החזיתות ולא הייתה להם ברירה אלא להפנות עורף לנאצים ולאפשר לרוסים-הסובייטים שהיכו בגרמנים כשאר החזיתות להשתלט שוב על בוקובינה. וכך למעשה, רגע לפני שהנאצים החלו את 'הפיתרון הסופי' גם על יהודי צ'רנוביץ, היה זה יום אחד בלבד לפני שתכננו להוציא להורג את כל היהודים - הגיחו לפתע הרוסים הקומוניסטים וגירשו אותם, וליהודי צ'רנוביץ הייתה הרווחה יחסית, שכן בכל זאת, הרוסים עם כל 'אהבתם' ליהודים לא התקרבו לגודל רשותו של חייל נאצי אחד".

"באותם ימים", מספר רבי נפתלי כהן, "היה זה במהלך שנת תש"ד, שמע הרבי מסקולען שהתגורר באותם ימים בצ'רנוביץ' (הוא עצמו ניצל באורח פלא, יחד עם משמחו החסיד ר' אריה סלפטר זצ"ל מספר פעמים ממות בטוח ועל כך ראה בארוכה: בספר 'זכרונות פון סקולענער רבי'ן" שרשם מקורבו הגרצ"י מיסקי) את שמה של נערה לבית אורנשטיין - המתגוללת בבית יתומים מקומי - נערה המיוחסת ל'בעל ה'באר מים חיים', הגה"ק מבושטשטש, והגה"צ אבד"ק בויאן".

ליבו, לב הענק הרחום, דאב את גורלה של נערה יחסנית זו שהתגלגלה באשפתות - בבית יתומים גס ומנוכר שכל באיו לא ישובו. הוא כאב את כאבה של נערה אומללה זו ותיכף נחלץ חושים לחלץ אותה מבית היתומים, ומכאן למעשה - העולם לא יודע זאת - אבל מכאן, מנערה יתומה אומללה זו, נוסדה אבן הפינה למפעלים המהוללים של הרבי מסקולען ברומניה שיצילו בהמשך אלפי נפשות יתומים רכים.

"הרבי מסקולען", מספר רבי נפתלי, "מלווה יחד עם משמשרו ר' אריה סלפטר, הגיעו לבית היתומים. הרבי לא חשש מפני הצרות החילונית, הוא נכנס פנימה בתעצומות קדושה וביקש לקרוא לגיסי הרבנית איטה מיסקי, גיסי הופיעה חיש מהר והופתעה לשמוע מהרבי כי הוא והרבנית שיינה רחל ע"ה החליטו לאמצה לבת ולגדל אותה בביתם. הרבי שאל לדעתה, אלא שאז לפתע הרבנית מיסקי גילתה את אוזני הרבי כי אחות קטנה לה בשם רבקה כאן בבית היתומים והיא לא תוכל להותיר אותה בגפה. פני הרבי שקעו בהרהורים. "סיכמתי בעצה אחת עם רעייתי הרבנית", כך הרבי בקול מתנצל, "שנאמץ אותך איטה, כבת, נעלם מאיתנו שלמעשה אתן שתי אחיות, ואי-לכך עליי ליטול את רשותה של הרבנית כדי שנוכל לאמץ בבייתנו גם את אחותך הקטנה".

ואכן, הרבי מסקולען שב לביתו בזריזות ונועץ עם רעייתו הרבנית ע"ה, ולאחר שקיבל את הסכמתה שב שוב במהירות לבית היתומים כדי להודיע בשמחה

לשתי האחיות, איטה ורבקה, שהנה יש לשתייהן בית ומחסה ומעטה יהיו בצל קורתן. וכך היו אלו שתי האחיות הראשונות שגודלו בבית הרבי והיו הרבי והרבנית עבדו לאב ולאם מסורים - ובנם, ממשיך דרכו, הרה"ק רבי ישראל אברהם מסקולען - כאח.

זכרונות הרה"ג אליהו דרמר שליט"א מבית הכנסת "באר מים חיים" בצ'רנוביץ'

המלחמה בצ'רנוביץ' הסתיימה, אבל פציעה טרם הגלידה. חסרי בית, גלמודים, יתומים ויתומות הציפו את רחובות העיר, והבית של הרבי מסקולען זצ"ל, הפך ל"מרכז הצלה" אליו הגיעו כל מרי הנפש והנדכאים. אבל למעשה, מספר רבי נפתלי כהן, "לא ארכו ימיו של הרבי מסקולען בצ'רנוביץ'. הרבי, כפי המסופר, נאלץ לעזוב את צ'רנוביץ' בשל רדיפות הרוסים ולעבור בהכרח עם כל מפעליו ומטלטליו לבוקרשט. ויחד עימו לקח את בנותיו המאומצות הראשונות, איטה (מיסקי) ורבקה (כהן) אורגשטיין ואת כל שאר היתומים שבאו לחסות בצל קורתן.

לסיום פרק יריעת הצלת בנותיו של רבי ישראל אורגשטיין, נכדו של הרה"ק ה"באר מים חיים" ע"י הרבי מסקולען, נזכיר שתי עובדות מעניינות ששמענו הן בשם ש"ב בשרו של ר' נפתלי כהן, הרה"ג רבי אליהו דרמר שליט"א מירושלים, אחיינו של רבי ישראל אורגשטיין, והן את מה שרשם חתנו הגרצ"י מיסקי על הקשר הטמיר והנעלם שחש הרבי מסקולען לצדיק הרה"ק ה"באר מים חיים" שחי ופעל בצ'רנוביץ' - כמאה שנים קודם לכן.

על אף השנים שחלפו מאז הסתלקותו, יציאת צדיק מן העיר עושה רושם - ואת בית מדרשו העתיק של הבאמ"ח שנותר על כנו עם הריהוט - נהג הרבי מסקולען לפקוד פעמים רבות - כשניכרת עליו היראה העצומה וגודל ההתרגשות מגדולת וקדושת המקום בו התפלל אותו צדיק שעדיין אפפו גם כמאה שנה לאחר הפטירה.

סיפר לנו השבוע בשחה מיוחדת הרה"ג רבי אליהו דרמר שליט"א: "הייתי שם בצ'רנוביץ' באותה שנה אחרונה בה נותר בה הרבי מסקולען, היה זה לאחר שהצלחתי לברוח מידיהם של הנאצים והאוקראינים - נדדתי בערבות בוקובינה ואוקראינה כשהיינו אני ומשפחתי במנוסה אינסופית מפני הרשעים במשך כשנתיים - כשברחנו מכפרנו וולודז', ובסיומם לאחר שניצלתי הגעתי ב"ה לצ'רנוביץ' שכבר הייתה לאחר הכיבוש הרוסי, וכנכדו של בעל ה"באר מים חיים" אני זוכר שזכיתי להתפלל שם בבית הכנסת העתיק".

"היה זה ביומא דהילולא של הבאר מים חיים, בתש"ה או בתש"ו, אינני זוכר בדיוק באיזו שנה זה היה. זכרונותי שהתפללתי יחד עם הסקולענער רבי'ה. אני עוד זוכר את הספסלים הישנים והמשוחים בשחור שעוד עמדו שם עוד מימי של הצדיק, הכול נותר על תילו בדיוק כפי שהיה כמאה שנה קודם לכן. לא אשכח את רגעי הקודש במחיצת הרבי מסקולען, וכיצד כיבדני והראה לי אותות חיבה מופלגים על כך שזכיתי להיות נכדו של הבאר מים חיים".

התפילה בביה"כ של הבאמ"ח ששינתה את התוכניות

פרט נוסף מזכיר רצ"י מיסקי שכל פעולות ההצלה של הרבי מסקולען ברומניה ומעברו לבוקרשט, החלו אך ורק בזכות בית הכנסת "באר מים חיים" בצ'רנוביץ'. וכך היה מעשה: הרבי מסקולען גמר בדעתו בשנת

תש"ה לעזוב את צ'רנוביץ' ולעקור מערבה לפולין. אבל הוא לא הסכים לעזוב את העיר טרם יפקוד וייפרד מהמקום הקדוש, בו התפלל רבה של העיר, בעל ה"באר מים חיים".

"ואכן, הרבי הגיע לשם, ושקע בתפילה ארוכה כדרכו בקודש, ואדהכי והכי, עד שסיים את תפילתו, חלף הזמן, והוא החמיץ את ההזדמנות האחרונה לעזוב את בוקובינה דרך פולין. נאלץ אם-כן הרבי מסקולען להישאר עוד שנה נוספת בצ'רנוביץ' - שנה שהייתה גדושה מאוד במעשי הצלה חובקי עולם שניהל הרבי בצ'רנוביץ', כשעוד ועוד ילדים יהודים נחלצים והוא פורס עליהם את כנפיו. לבסוף, נאלץ הרבי לעזוב את צ'רנוביץ' ולעקור לבוקרשט וכל יתר פרשת גדולתו ומפעליו הצלתו המשיכו שם בבוקרשט, ומשם הסתעפו עד מאוד עד ליציאתו מרומניה".

ממשיך לספר רבי נפתלי כהן: "אני התחנתתי כבר בארץ ישראל, לאחר שעליתי לארץ ישראל, אבל גיסי הגדול רבי צבי יוסף מיסקי זצ"ל שהתחתן עם גיסתו

זכרונות שלא נס ליחם, השבוע כפי ששמענו מפי הרה"ג רבי אליהו דרמר שליט"א מירושלים

בית הכנסת של הרה"ק ה"באר מים חיים" הקיים עד היום בצ'רנוביץ'

הרבנית איטה - התחתן בבוקרשט כשהרבי מסקולען מוליך אותם לחופה במקום אביה, הרב ישראל אורגשטיין הי"ד שנספה בצ'רנוביץ'.

"באותו יום, יום החתונה, אירע דבר פלא: אל החתונה הגיעה אישה זקנה באה בימים, גישתה לא ראתה אותה מעולם ובידה תשורת-נישואין נאה: "הלה דעקל" (מפית רוקמה לחלות) לזוג הצעיר. מיד היא טרחה להסביר, אותה קשישה, שגם היא מתייחסת לגה"ק מבוטשטאט, והיות נודע לה שהיום מתחתנת נכדתו של הגה"ק מבוטשטאט, היא הטריחה עצמה לבוא ואף הביאה מתנה. ותיכף ומיד נעלמה כלעומת שבאה והיה הדבר לפלא".

בתו השנייה והצעירה של רבי ישראל אורגשטיין הי"ד, הייתה מרת רבקה כהן ע"ה, אשת בן-שיחנו יבדלח"ט רבי נפתלי שליט"א. כאחותה הבכורה, זכתה אף היא לגדול בבית הרבי מסקולען ועד לסוף ימיה הייתה מקושרת ודבקה באביה הרחוקה, הרבי מסקולען ואימה

הרבנית שיינה רחל פורטוגל ששניהם הביאוה לחיי עולם הבא כשהצילוה מרדת שחת מבית היתומים החילוני בצ'רנוביץ'.

היא גילתה בקיאות נדירה בשיריו של הרבי מסקולען אותם עוד הכירה מילדות, ורבים משיריים ופזמונים נדירים שהושרו ברומניה - שנשכחו עם השנים היו שגורים על פיה, וחבל על דאברין ששירים אלו לא נשמרו ולא הועלו על הכתב.

רבי נפתלי כהן ב"זיכרונות" מ"שדכן" וידיד: השליח הגה"ח רבי זלמן אבלסקי זצ"ל, רבה של מולדובה

מוסיף ומספר רבי נפתלי כהן: "השדכן שלי לרעייתי שגדלה בבית הרה"ק מסקולען, היה השליח החב"די המפורסם, רבי זלמן אבלסקי זצ"ל, (לימים רבה הראשי של מולדובה), שמלבד היותו השדכן, אף היה ידיד ורע נאמן - עוד מהימים בהם התפלל בבית הכנסת של אבי "זכרון יעקב" - שטפנשט בבוקרשט, ויצא ובא בכתינו ובבית הרבי מסקולען, עליו התחבב עד מאוד. במשך זמן שליחותו ברומניה, ניהל חלק ממפעלי הרבי מסקולען בתקופות הקשות.

הרבי מסקולען, כפי המסופר, חיבב מאוד את ר' זלמן דער ליובאוויטשער, כפי שכונה אותו, והטיל עליו משימות קשות הדורשות אחריות רבה, כגון אפיית מצות לכל היהודים וילדי בית היתומים, ניקוי ספריית האדמו"ר לקראת חג הפסח, ועוד. בנוסף להפצת היהדות והחסידות, ושליחויות חשאיות מורכבות ומסוכנות. רבי זלמן עצמו נישא לרעייתו, גם היא ילידת צ'רנוביץ' הרבנית לאה אבלסקי, שגם היא הייתה מה"יתומות" שגדלו בצל הרבי מסקולען.

"ר' זלמן, מספר ר' נפתלי, "ברח ממוסקבה בלי מסמכים והגיע לבוקרשט בעירום ובחוסר כול. אבי הגה"ח רבי יוסף כהן, פגשו ושאל לשלומו וסיפר כי ברח ממוסקבה וחיינו תלויים לו מנגד. באותם ימים גיסו של אבא, דודי הרה"ג רבי צבי (הערשל) לייבוויץ זצ"ל, (לימים רבו של 'פני אברהם') ברח מרומניה בעליה בלתי ליגאלית לארץ ישראל והשאיר את מסמכיו בביתנו. אבי ראה דמיון כל שהוא בין דודי פעטער הערשל לר' זלמן ואמר לו שיבוא לביתו ויביא לו את המסמכים הנדרשים ומני אז נקרא שמו של ר' זלמן ברומניה: הערשל לייבוויץ..."

הידידות בין ר' זלמן אבלסקי לר' נפתלי כהן הלכה והעמיקה: "הוא התארח אצלנו והיה אוכל בשבתות וגם במשך השבוע ואבי עזר לו מאוד. רוב היום הסתובב אצל הסקולענער ועזר לו במפעליו, ובמקביל, היה עסוק גם לערנען (ללמוד) מאמרים דא"ח של חב"ד וללמד עם אחרים. גם איתי הוא למד תקופה מאמרי חב"ד, עד שאמרתי לו שאיני רגיל לסגנון הזה ושוב לא רציתי ללמוד אתו יותר". "ולמרות שלא נהפכתי לחב"דניק", מסיים רבי נפתלי בחיזוק, "המשכנו להיות בידידות עמוקה עד לפטירתו.

הקשר עם הרבי מסקולען היה גם הוא רצוף אהבה בין רבי נפתלי ובני ביתו לבין אביהם-חורגם, "ונמשך עד לשנותיו האחרונות", מתאר רבי נפתלי, "גם בביקוריו בכתינו וגם במכתבים ששוגרו מארה"ב לארץ ישראל. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל". ע"כ מזיכרונותיו של רבי נפתלי כהן שליט"א.

מקורות: ארכיון מכון תורת אמת שטפנשט, וזכרונות הרה"ג רבי נפתלי כהן שליט"א ששמענו ונכתבו מפי נכדו הדומ"ץ הגר"י כהן שליט"א. זיכרונות גיסו הגה"ח רבי צבי יוסף מיסקי בספרו "זכרונות פון סקולענער רבי'ן", וזיכרונות מימי גטו טשירנוביץ' מהרבנית איטה מיסקי ע"ה, ואחותה מרת רבקה כהן ע"ה.

קבלת שבת

שנה שש עשרה - עלון שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

בסיעתא דשמיא, ו' בשבת התשפ"ב.

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת ויגש

אלא, שבמשתה אחשוורוש מצינו שהוגש לכל סועד יין שהוא יותר זקן מן האדם השותהו (רש"י אסתר א ז), ואף כאן ביקש יוסף להדר ולשלוח לאביו יין שהוא זקן יותר מיעקב. דא עקא, שיין לא יכול להחזיק יותר משבעים שנה, כפי שאמרו חכמינו בירושלמי (הובא גם ברצב"א) שאחת לשבעים שנה בא גשם ומחמיץ כל יינות שבעולם, והרי יעקב היה כבר למעלה ממאה שנים!
לכן שלח יוסף יין ממצרים - ששם לא יורד גשם כלל (זוה"ק וירא קה): שכן המצרים היו משתמשים במי הנילוס, וממילא לא היו יינות מצרים מחמיצים, ויכול היה לתת לו יין שאפילו "דעת זקנים נוחה הימנו" שכן רק במצרים אפשר למצוא יין שהוא זקן יותר מן הזקנים...

"אל תרגזו בדרך" (מה, כד).

מפרש רש"י: "אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגז עליכם הדרך".
בספר "שמן למאור" מעורר להתבונן:

בא וראה גדולת דרגתם ומעלתם של שבטי י"ה, לאחר כל מה שעבר עליהם מאז ירדו למצרים, כל השתלשלות העניינים שנראו תמוהים ומוזרים, הגילוי הנורא שמושל מצרים הוא יוסף אחיהם שנמכר על ידם לעבד, והעובדה שהם כעת בדרכם אל יעקב אביהם לבשר לו כי בנו יוסף חי, ומעתה עליהם לעזוב את ארץ כנען ולעקור יחד עם כל בני ביתם ורכושם לארץ מצרים - עם כל האירועים הללו שהתרגשו עליהם בתוך זמן קצר, היה הדבר פשוט ליוסף כי במה יעסקו אחיו בדרכם חזרה לארץ כנען? מה יעסיק את מוחם ולבם?

עומקה של הלכה!

עד כדי כך חשש יוסף, שמה מתוך עיונם בחקרי הלכה, לא יבחינו ולא ירגישו במסלול דרכם ויתעו בו, ותתעבב הבשורה הטובה לאביהם. (טללי אורות)

"ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס" (מז, יא).

פסוק זה אומר דרשני. פרעה אמר ליוסף: "במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גושן", ואילו יוסף הושיבם "במיטב הארץ בארץ רעמסס", והוא דבר פלא.

פירש רבי שאל מאמסטרדם זצ"ל בעל "בנין אריאל":

במסכת סוטה (לד): נאמר כי "אין לך טרשים בכל ארץ ישראל יתר מחברון", ועם זאת הכבשים המשובחים ביותר באו מחברון, והסיבה לכך: "אידי דקלישא ארעא עבדא רעיא ושמן קניינא", ומפרש רש"י: "שכן דרך הצאן להשביח בארץ יבשה ומרשים יותר מארץ לחה". אם כן תמוה מאד, מצד אמר פרעה על ארץ גושן הטובה למרעה בהמות, שהיא "מיטב הארץ", שהלא אם טובה היא למרעה בהיותה אדמת טרשים, הכיצד היא "מיטב הארץ"? אמנם בזמן הרעב, אף גושן שיש בה על כל פנים מרעה לצאן נחשבת כ'מיטב', אבל כיון שירד יעקב למצרים וחדל הרעב, הרי ארץ גושן היא מן הפסולת של מצרים?

ברם אם נדייק בלשון פרעה ליוסף נראה כאילו האריך אריכות יתר, כי הרי בתחילה אמר: "במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך", ושוב חזר ואמר: "ישבו בארץ גושן", ומדוע לא קיצר ואמר: 'במיטב הארץ בארץ גושן הושב את אביך ואת אחיך'?

אלא פרעה הורה ליוסף להושיב את אביו ואחיו 'במיטב הארץ', ורעמסס היא שהיתה הארץ המובחרת לזריעה ולגידול, בעוד שארץ גושן היתה טובה למרעה בהיותה אדמת טרשים, אך לא טובה לזריעה. לכן יוסף הושיבם בארץ גושן כדי שיהיה להם מקום טוב למרעה, אבל כאחזה נתן להם את ארץ רעמסס.

ומעתה מדוייק היטב לשון הפסוק; נאמר: "ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס", ולא נאמר: "ויושב יוסף... במיטב הארץ בארץ רעמסס ויתן להם אחזה", ללמדנו, כי - **"ויושב יוסף את אביו ואת אחיו"**, בארץ גושן, שם היה עיקר ישיבתם, אבל - **"ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס"** - אחוזתם היתה בארץ רעמסס הטובה לזריעה ולגידול. (שניים מקרא)

"פי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן איננו אתנו" (מד, כו).

דברי יהודה אלו שאמר אל יעקב אביו, צריכים ביאור, שלכאורה היה צריך לומר 'לא נוכל להיראות אל האיש', ומהו "לראות את פני האיש"?
ונראה לבאר זאת ע"פ המובא בירושלמי (ערלה פ"א ה"ג) "אמר רבי יודן בר חנין: דאכיל מן חבריה בהית מסתכל ביה", פירושו: אדם האוכל משל חבריו מתבייש להסתכל בפניו.

והנה בפרשת מקץ (לעיל מב, כה) מבואר שיוסף ציוה להחזיר לאחים את כליהם וכספם, וכן לתת להם צידה לדרך, בעבור כך שיביאו את בנימין אל יוסף. ולכן אמרו האחים אל יעקב: אילו "אחינו הקטן איננו איתנו", אזי "לא נוכל לראות את פני האיש", שהרי יתברר שהמתנות שקיבלנו היו מתנות חנם ולפיכך נתבייש להסתכל בפניו...

"ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזוב את אביו ועזב את אביו וימת" (מד, כב).

הקשה רבינו האבן-עזרא ז"ל: מדוע לא מנו חז"ל בגמרא ביומא (נב) גם את הפסוק שלפנינו בין המקראות שאין להם הכרע? שהרי גם כאשר נאמר שיהודה אומר ליוסף בפסוק שלפניו "ועזב את אביו ומת", אין לנו הכרע כיצד לפרשו: מי ימות אם יעזוב בנימין את יעקב אביו - בנימין, או יעקב? ולא תירך.

בספר הקדמון "פורת יוסף" (שנת התפ"ז), להגאון רבי יוסף יעסל, אב"ד ור"מ וויין הסמוכה לבריסק, יישוב בפשטות:

כאן אין כל קושי ויש הכרע, כי בעל כרחנו כוונת הפסוק לבנימין ולא ליעקב, כי אם הכונה ליעקב, דהיינו: שהאחים אמרו ליוסף שאין אפשרות להביא לפניו את בנימין, שכן יעקב ימות מיד כשיקחו ממנו את בנימין, הרי זו פליאה עצומה על יוסף: כיצד מלאו ליבו לדרוש שלמרות זאת יביאו את בנימין? איך לא חשש שבאמת ימות אביו מרוב צער וגעגועים לבנימין?

אין זאת אלא שכוונתם היתה לבנימין, אבל על יעקב לא חששו שימות. וכאן אין להקשות: איך לא חשש יוסף שבנימין ימות, שהרי מבואר בפסוק שיעקב נימק את סירובו לשלוח את בנימין, משום שאחיו מת בדרך ובנימין נשאר בן יחיד לאמו ועל כן יש לחשוש שמה ימות אף הוא בדרך כאחיו. אבל יוסף עצמו ידע שאחיו של בנימין לא מת אלא חי, ואם כן לא נשאר בנימין בן יחיד לאמו, ואין סיבה לחשוש שדוקא הוא ימות בדרך...

"ולבנימין נתן שלש מאות כסף וְחֵמֶשׁ חֲלֶפֶת שְׂמֹלֶת" (מה, כב).

מובא בגמרא במגילה (טז): "אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו בנו?".
שואל על כך המהרש"א (בחיזוי אגדות): לכאורה מה הדמיון בין הנהגת יעקב ליוסף. הרי אצל יעקב שכולם היו בניו, אם הוא נותן לאחד מהם יותר מלאחרים הוא מעורר את קנאתם, אבל כאן הרי בנימין היה אחיו היחיד של יוסף מן האב ומן האם, ובדואי יתלו האחים את העדפתו של בנימין מטעם זה, ולא יעורר הדבר את קנאתם, ומה פשר שאלת הגמרא על הנהגת יוסף?

ברם הביאור הוא, כי יוסף בהתנהגותו הנלבבת לאחיו ביקש להוציא מלבם כל חשש פן ינקום ויטור להם על המכירה, כמו שאמר להם (רש"י לעיל פס' יב): "כשם שאין בלבי שנואה על בנימין אחי שהרי לא היה במכירתך, כך אין בלבי שנואה עליכם". אם כן היה עליו לחשוש שבראותם נותן לבנימין מתנות רבות יותר, הם יתלו זאת לא רק בהיותו אחיו מן האב ומן האם, אלא בשל העובדה שהוא היחיד שלא השתתף במכירתו, ומטעם זה הוא מעדיף אותו עליהם, ובכך יבואו שוב לידי קנאה, ויחששו מנקמתו ונטירתו של יוסף על מעשה המכירה, והלא כל מטרתו של יוסף היתה לפייסם ולהניח את דעתם לבל יחששו מפניו. לכן בדן שאלו חז"ל: "אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו בנו"?

"ולאביו שלח פזאת עֶשְׂרֵה חֲמֹרִים נְשָׂאִים מְטוֹב מְצָרִים" (מה, כג).

מהו "טוב מצרים"? - פירש רש"י: "שלח לו יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו". וקשה: א. מדוע יין ישן נקרא דוקא "טוב מצרים"? ב. מדוע "דעת זקנים נוחה הימנו"? ג. הרי היין הוא אחד מן הדברים שנשתבחה בהם ארץ ישראל, שהרי הוא משבעת המינים [גפן] ומדוע שלח לו מין של מצרים ולא של ארץ ישראל?

סיפור נפלא הובא בספר 'מהשם יצא הדבר', אותו סיפרה בעלת המעשה:

כשכל חברותיי התחתנו, ואנוכי נשארתי הרווקה היחידה בכיתה, נותקו קשרי עם רוב בנות הכיתה. למרות היותי תמיד פופולארית ואהודה, אבל מטבע הדברים כל אחת נפנתה לעיסוקיה הבוטרים בחיים - בתור אשה נשואה ובתור אמה. האמת? לא לקחתי את העובדה הזאת קשה מדי, מפני שגם לי היו עיסוקים משלי, בעבודתי הלא-קלה ובהתנדבויות שונות. אבל שמחתי מאוד שחברתי הקרובה חני, שמרה איתי על קשר בכל מחיר. נתנה לי את ההרגשה שאני לא מנוודה מחברת נשים בנות גילי.

ברגישותה המופלאה העניקה לי תמיד יחס מיוחד. שיתפה אותי בחוויותיה כאמא, בלי להכאיב ובלי להסתיר, בזרימה בריאה שנתנה לי המון. אני, מצדי, השתדלתי לעמוד לה לעזור עם ילדיה החמודים ו...השובבים. בכל יום חמישי, באופן קבוע, הייתי מגיעה אליה ועוזרת לה להכניס את השבת. לפעמים גם סתם כך, ביום של חול, כשהייתי מזהה בקולה עייפות-יתר, הייתי באה ומוציאה את ילדיה לגינה או לפארק. היא לא הפסיקה להודות לי, ובכל הזדמנות אמרה: "אין לי מושג מה הייתי עושה בלעדיו, נראה לי שהייתי פשוט מתמוטטת". כמובן שביטלתי את דבריה וטענתי שהעונג כולו שלי, אבל בתוכי התמוגגתי ומילים אלו היו כצרי על ליבי הדווי.

אחרי לידת בנה החמישי, באתי לבקרה כהרגלי עם מתנה שימושית ויקרה. וכמובן, עם מיצים טבעיים ומחזקים ושוקולדים למיניהם. שוחחנו על הא ועל דא, אך לפתע כנראה שלא יכלה להתאפק יותר ושאלה אותי שאלה שלא העזה לשאול במשך כל

שנות חברותנו: "תגידי, סליחה שאני שואלת, אבל אני לא מסוגלת יותר. למה? למה את לא מתארסת? אני כל השנים מנסה לחפש לך את המיועד לך, ושלחתי כבר כמה וכמה פעמים שדכנים אלייך. ואת!? את דוחה את כל ההצעות - והן היו הצעות מעולות. לא התפשרתי עבורך בכלום, את יודעת שאני רוצה לראות אותך מאושרת. תגידי, את לא רוצה!? את לא רוצה להתחתן וללדת ולגדל ילדים מתוקים שכאלה!?"

היא הצביעה על תינוקה הטרי שערסלו בידי. כשראתה את דמעותיי הזולגות הוסיפה בהתנצלות: "את יודעת שאני מתכוונת לטובתך, ולא כדי לספק את סקרנותי". **החלטתי לספר לה.** "תשמעי, את היחידה מלבד בני משפחתי הקרובה, שאני מספרת להם מדוע אני דוחה את ההצעות. אז ככה, בגיל 17 אבחנו אצלי בעיה רפואית לא פשוטה. היא אמנם לא גורמת לסכנת-חיים, אבל גורמת לכך שבדרך הטבע לא אוכל...

השתנקתי בככי. לא אוכל ללדת... ילדים..." חני עודה מתמוגגת בבכיהי פלטה בשפל-קול, "אני מתנצלת". מאז לא הוספנו לדבר על כך. שבוע אחרי הלידה התגלה אצלה סיבוך נדיר, היא התאשפה ונחלשה מיום ליום. לקחתי חופש מהעבודה והתמסרתי כולי לביתה ולילדיה. תחזיות הרופאים כולם, היו שחורות משחור. כעבור חודש בלבד היא הועברה למחלקה לחולים סופניים. לא דיברנו הרבה בתקופה הכואבת הזאת, התמקדתי במשימה למנוע מביתה לקרוס, ולגונן על הילדים שלא ירגישו בסוף המתקרב, שיוסיפו להרגיש יציבות למרות שהכל מתמוטט סביבם. **כאשר באתי לבקר אותה, הייתה יוצאת מגדרה**

להודות לי. מפליא היה לראות כצד היא מתמודדת בגבורה, החיך נשאר נצחי למרות המצב הקודר. ככל שגופה הפסיק לתפקד, נשמתה הגבוהה האירה יותר ויותר. אי אפשר לתאר במילים איך היא חיזקה בתוכי את האמונה והביטחון המוצקים בהקב"ה בתקופה הזאת.

יום אחד במהלך ביקורי אצלה היא התחילה להגידי: "לפני שאני נפרדת מן העולם" - - היא הניפה את ידה בביטול לעומת פי שנפער במחאה. "אני רוצה לבקש ממך טובה גדולה" - - הנהנתי בכאב והיא המשיכה "כבר דיברתי עם בעלי. הילדים שלנו יהיו זקוקים לאמא. לאמא כפי שרק את עם ההקרבה והמסירות הגדולה יכולה להיות - - - תחשבי על זה ברצינות!"

לא ראיתי כלום. עיניי היו מכוסות במסך של דמעות וכאב. המשכתי לשבת איתה עוד כעשר דקות, בהן לא דיברנו מאומה. המעמד היה נשגב ממילים.

בחצות אותו לילה השיבה את נשמתה הגבוהה ליוצרה.

חלפו כמה חודשים וקיימתי את צוואתה. עד מהרה נסחפתי בניחול הבית התוסס 24 שעות ביממה. הילדים קיבלו אותי בטבעיות, ואני הודיתי להקב"ה שנותן לי לרפא את הכאב הגדול בפטירתה של חני באמצעות גידול ילדיה המתוקים שהכניסו חיים וצבע לחיי.

ביארציט של חני התבשרתי בבשורה הטובה ביותר בעולם, אני עומדת להפוך לאמא לילד משלי. הרופאים לא האמינו לנס שקרה לי, אבל אנחנו ידענו שהקב"ה משלם על חסד שעושים עם השני, בריבית דריבית.

(כך בטחנו - בראשית, מאת ר' צבי נקר)

פנינה לשבת בענייני הלכה ואגדה

שיבת 'בית התלמוד' בארץ מצרים

כשהרה"ק רבי יואל מסאטמאר זיע"א ביקר בשיבת 'בית התלמוד' בניו יורק הוא נוכח להפתעתו גלות כי נהגו בשיבה זו ללמוד באיטיות רבה, ובחורי השיבה מספיקים מעט מאוד בסדר הלימוד: מספר דפי גמרא ולא יותר. פנה הרבי ואמר להם דבר צחות כתוכחת מוסר על קצב הלימוד הרצוי: הנה כעת מתיישבת לי קושיה עצומה בפרשת ויגש, שם נאמר שבטרם ירד יעקב אבינו לארץ מצרים (בראשית מו כח): **"אֵת הַיּוֹדָה שֶׁלֹּחַ לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף הַהוֹרֵת לְפָנָיו גִּשְׁנָה"**. ופירש רש"י: "מדרש אגדה, להורות לפניו, לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה". ולכאורה, לשם מה היה על יעקב לשלוח את יהודה למטרה זו, וכי יוסף הצדיק עצמו אינו יכול לבנות ישיבה כראוי?

אלא שכבר נאמר (בראשית מה כז): **"וַיֵּרָא אֶת הָעֵגְלוֹת אֲשֶׁר שִׁלַּח יוֹסֵף לְשֵׁאת אֹתוֹ וְתָחַי רֹחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם"**, ופירש רש"י: **"סימן מסר להם במה היה עוסק כשפירש ממנו, בפרשת עגלה ערופה, זהו שאמר 'וירא את העגלות אשר שלח יוסף' ולא אמר 'אשר שלח פרעה'"**. משראה יעקב אבינו כי יוסף שלח לו סימן: 'עגלה ערופה', היינו מה שהוא למד עמו לפני עשרים ושתים שנה! הוא הבין מכך שסדר הלימוד הנהוג שם הוא שבמשך שנים רבות אין לומדים כי אם סוגיא אחת, החליט שהייתבם לשלוח את יהודה שיפתח ישיבה בדרך הלימוד הנכונה, שילמדו בקצב מהיר יותר ויספיקו הרבה, לתקן את 'בית התלמוד' של יוסף...*

העלון מוקדש-להצלת ברו"י שיי אלה, רחמים בן מונייה עיזן וליזן בני מרים, משפ' מצור וכל התורמים והמסייעים בהצפה. אליהו בן אליה, אדיר וטלי חוייב, זוש"ק לעזמה נעמי בת שבע, נחית בת ילפה, גבייש בת צ'אליטו.

מאצרותיו של הרב ישראל דנדרוביץ שליט"א מח"ס 'הנחמדים מזהב', ערד

ואלמד איתך שוב. ורבי פרידא אכן חזר ולמד איתו עוד ארבע מאות פעמים. יצאה בת קול מהשמים ושאלה את רבי פרידא: מה אתה מעדיף בשכרך: האם תעדיף שיתנו לך אריכות ימים ויוסיפו לך ארבע מאות שנות חיים, או שמא רצונך שתזכה אתה וכל הדור שלך לעולם הבא? אמר רבי פרידא: רוצה אני יותר לכך שאזכה אני וכל בני דורי לעולם הבא. אמר הקב"ה: תנו לו גם את זה וגם את זה!

היה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל (שיום ההילולא שלו הוא ביום ג' טבת, לפני כמה ימים), אומר בהתרגשות רבה: חז"ל מפליגים כאן בשבחו של רבי פרידא, שלימד את התלמיד שמונה מאות פעמים! אבל אנכי מתפעל מהתלמיד! הוא הסכים ל לשמוע את השיעור שמונה מאות פעם! וכי אדם עם הפרעת קשב וריכוז כה גבוהה, עם קשיי קליטה והבנה כה גדולים, היה מסכים לשבת וללמוד עד כדי כך? להקשיב 400 פעמים כל דבר ודבר עד שהבין? ואם קרה מקרה והוא לא מבין, להקשיב עוד ארבע מאות פעם? הרי אדם אחר היה מתייאש מזמן. ואילו התלמיד באהבת התורה העצומה שלו הסכים להקשיב שוב ושוב! מזה אני מתפעל! (ספר הזכרון לר"ח שמואלביץ' עמ' ל).

מעתה אפשר לומר שאת מסר זה בדיוק ביקש יוסף הצדיק להגיד ליעקב אבינו: אני במשך עשרים ושתים שנה חזרתי ללא הרף על דברי התורה שלמדתי אותי. מהיות ולא היה לי דברי תורה חדשים, שהרי נלקחתי מבית אבי, לא התפתיתי אחר אבלי מצרים אלא חזרתי וחזרתי שוב ושוב על אותם דברי התורה שידעתי! לא התפתיתי לחפש דברים חדשים בעולם הזה, בגשמיות, ולמרות שקשה עתיקא מחדתא, למדתי ושוב למדתי... את מסירות נפש זו בשינון אינסופי של אותו דבר פעם אחר פעם, הודיע יוסף לאביו!

אמנם בעצם העניין, הרי שאלתו של רבי חיים שמואלביץ' נותרה ללא מענה: מדוע אכן לא מתפעלים גם מהתלמיד? מדוע לא שאלו גם את התלמיד באיזה שחר הוא חפץ? בעולם הישיבות מקובל לומר, שהתלמיד לא היה צריך שכר נוסף. עצם הדבר שבסופו של דבר הוא ידע את הסוגיא - זו שכרו! הסוגיא עצמה שווה מיליונים... ובדרך צחות היו אומרים: אילו אכן היו שואלים את התלמיד על השכר בו הוא חפץ, הבת קול היתה צריכה לחזור ולשאל את שאלה זו ארבע מאות פעמים, או אפילו שמונה מאות פעמים. לזה רק רבי פרידא היה מסוגל, הבת קול לא היה לה כוח לזה, לשאל ולחזור ולשאל...

לעילוי נשמת דינאל הכמת בן דוד, אליהו בן תנה יונה, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסניגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז'ל

לזיווג הגון שרה בת אליה, רבקה בת דבורה אסתר בת חנוה

לרפואת איתמר שריה בן עדית, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונייה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדית, בתושח"י

שמחתם של ישראל בבניהם ובנותיהם

כלל גדול הוא בדינו, מעשה אבות סימן לבנים! כאשר ייסד הרמב"ן ז"ל בריש פרשת לך (יב, ו), ח"ל הזהב: "אומר לך כלל, תבין אותו בכל הפרשיות הבאות בענין אברהם יצחק ויעקב, והוא ענין גדול הזכירוהו רבותינו בדרך קצרה, ואמרו (לך ט) 'כל מה שאירע לאבות סימן לבנים'. ולכן יאריכו הכותבים בסיפור המסעות כו', ויחשוב החושב בהם כאילו הם דברים מיותרים אין בהם תועלת, וכולם באים ללמד על העתיד" ע"כ.

אף אנו נוכל ללמוד דרכי חיים מפשטות המקראות בפרשתנו - הגם שכבר הדגשנו רבות פעמים שאין לנו השגה במעשה אבות כמובן, הלא תורה היא וללמוד אנו צריכים, ואין מקרא יוצא מדי פשוטו... ובכאן למדנו תוקף התקשרות אב עם בנו, שהכתוב מעיד: "ואבי אהבו" אהבה עזה ועצומה עד כדי 'נפשו קשורה בנפשו', שכל עצם חייו תלויים בו.

ונודע מאמר הצדיקים "כי אין אעלה אל אבי [שבשמים] והנער איננו אתי", שצריכים אנו לקרב את בנינו ותלמידינו היקרים, כדי שיהא הנער 'איתי', קשור ומחובר עמי בקשר אהבים. עלינו אפוא לקרב את ילדינו ותלמידינו היקרים באהבה גלויה ניכרת ומוחשית להם, שיחושו בכל לב שהוריהם ורבותיהם אוהבים אותם מאוד, רוצים ומשתוקקים בטובתם בגוף ובנפש, ומקריבים ומעודדים אותם בלב ונפש תפצה להתעלות אל אבינו שבשמים.

כאמרו הנזקק של אוהבם וסגורם של ישראל הגה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע בפסוק (שה"ש א, ז): "הגידה לי שאהבה נפש" - תאמר ותגיד לי זאת בפה מלא 'שאהבה נפשי'! - כמו כן תוציא ותגלה את אהבתך לילדיך אהוביך בחיבה יתרה, וקירוב לב ונפש. כאשר יחושו הילדים את 'שמחתם של ישראל בבניהם ובנותיהם', תחדיד בהם זו השמחה והאהבה הכנה והישרה חזק פנימי עצום, ותסוך בהם כוחות ונפלאים לצדוד בדרך בנין נפשם ונשמתם, ולהתמודד עם כל ניסיון וקושי במלחמת היצר, ולהתהלך בדרך הטוב והישר.

• § • § •

אחד מחשובי התלמידי חכמים, יהודי יקר ונעלה היה בדור שלפנינו, מנקה הדעת שבירושלים, ה"ה הרה"ג רבי דובשא שובק זצ"ל, ריש מתיבתא ד'שיבת שפת אמת רבות בשנים. אשר הקים את ביתו בנאמנות ומסירות ונפלאה, וכה להעמיד דורות ישרים מבורכים, זרע ברך ה' כ"י.

בהיותו אמן החינוך ידע והבין היטב לליכות בניו ובנותיו, והשתדל להקרין להם תמיד אהבה וחיבה בקרבת לב. - השמחה היתה שורה תדיר בביתם, והילדים הטובים חשו בחמימות הנעימה שבאוירת הבית, ובשמחה של מצוה שהיו ההורים המסורים שמחים בבניהם ובבנותיהם.

בזמנו התחדש מכשירי הפטיפון, עם תקליטוני מוסיקה כשרה ומהודרת של טובי המשרורים בתחנות בית ה' ממבחר מקלות ישראל, ובבתים רבים הללו להישמע קולות של זמירות נעימות ומשמחות, [שלאחר מכן הוחלפו בטייפים וקלטות וכ"י].

בזמנו היה זה להיט מיוחד, כשניגונה האפשרות לשמוע מוזיקה טובה עם תזמורת וכו' בכל בית פשוט.

ילדיו של רבי דובשא שהיו רגילים כאמור לבית מלא שמחה וחיות קודש, חפצו גם הם שיהיה 'פטיפון' בביתם, כמו אצל הרבה מבתי חבריהם, וביקשו מאביהם הצדיק שירכוש להם גם כן את המכשיר עם כמה תקליטים ואלבומים חדשים שהופיעו אז מטובי הזמר החסידי.

אך דעתו של רבי דובצ'א לא היתה נוחה כל כך בזה, וחשש בלבבו שמא נשזר בזה גם מעט פריקת עול ח"ו, והרי שמחה לחדד והוללות לחדד, והמרחק ביניהם כרוחק מזרח ממערב... ובעיקר חשש שמא הדבר כרוך בשאלה בהלכה משום תקנת איסור 'זמרה', הנלמד בפרק קמא דגיטין מקרא (הושע ט, א) "אל תשמח ישראל אל גיל בעמים", כאשר האריכו כבר בזה גדולי הפוסקים.

והיה הרב ר' דוד חוכך בדעתו אנה ואנה וליבו מתיירא וחושש, כדרכם של יראים ושלמים האמונים ע"ד אומרם ז"ל (ערלה פ"ג מ"ט) "החדש אסור מן התורה בכל מקום", ומי יודע למה חידוש שכזה יכול להוביל. אבל מאידך חפץ כדרכו בקודש למלא את ביתו שמחה, ושלא ירגישו בניו שונים משאר חבריהם ילדי החידוד.

אמר אפוא ר' דוד לילדיו: הבה נמתין מעט, ונראה בעוד שבועיים.

כעבור שבועיים חזרו הילדים על בקשתם שנדחתה, ואז הפתיע אותם אביהם בתשובה מדהימה: האמינו לי ילדי היקרים, שהיתה תקוותי ואמונתי סמוכה וחזקה שעד שיעברו שבועיים לבטח כבר יבוא משיח צדקנו ולא נצטרך לכל אלו הכלים, משום שתהיה שמחתם של ישראל שלמה בשלמות בנין המקדש. וגם מצד ההלכה ייבטל כל האיסור שלא נתקן אלא מחמת החורבן, ולכן אמרתי לכם שנמתין שבועיים.

אבל לא עלתה על דעתי, שיתכן מצב כזה שבעוד שבועיים, עדיין נישאר עומדים באותו איסור בתוככי הגלות הקשה, והמשיח עדיין לא יבוא...

ללמדך טיב אנשי ירושלים יראים ושלמים, שהיה ביתם מלא בשמחת הבנים והבנות, ויחד עם זאת לא עזבו את הציפייה לגאולה וההשתתפות בצער השכינה כל ימי חייהם.

[פירסום: קובץ 67548]

• § •

דרכו של מורנו מחו' הגה"צ רבי זונדל קרוזר זצוק"ל בעל 'אור החמה', לקרב באהבה וחיבה את ילדי ישראל לאהבת התורה ושקידתה. בהיותו מרביץ תורה דגול בכמה מוסדות וישיבות הקדושות זכה להעמיד תלמידים הרבה, והיה משפיע עליהם מטובו וחסדו בקירוב לב והארת פנים, והחשיב כל אחד מתלמידיו כבנו ממש.

בחכמת אלקים שבקרב השכיל להבין לנפשו של כל תלמיד, ותמיד היה מוצא עצה נבונה לרומם את נפש הילד, כדי שיכיר בכישרונותיו ועירץ את כוחותיו. ובשמחת חייו התמידית המשולבת בתפארת ענוותנותו היה מצליח לדובב ולרומם כל תלמיד, ובמחיצתו היה אף הילד החלש חש כאחד מן הטובים והעליים...

הוא שם לו למטרה ולתכלית בפני עצמה לרומם ולהגביא את התלמידים, לכבד ולהעריך ולשמח את תלמידיו ולאהוב אותם ממש כבניו, כדי להחדיר בהם את תחושת (דבה"י ב' ז, ו) "ויגבה לבו בדרכי השם"!

בפתקאות ההצטיינות שהיה כותב לתלמידים כבנים, היה תדיר מוצא לשון של שבח ותהילה על פי מליצת פסוקי תנ"ך או מדרשי רז"ל, כדי להסמיך את דבריו באסמכתא של תורה, ולהשפיע עליהם מאורה של תורה. למשל, תלמיד שהיה שמו 'משה אהרן' שעמד בהצלחה בכור המבחן, היה פותח את העדות הצטיינותו בכעין נוסח הפסוק (במדבר ד, לז): "אשר פקד משה ואהרן על פי ה'..."

נאמן לדרכו היה שמח עד מאוד בסברא טובה או חידוש נאה ששמע אף מפי תלמיד קטן, עד שהיה מגדירו בהתפעלות: זו סברא חזקה מעין סברת הנתיבות! זה החידוש מתאים לרבי עקיבא אייגה! - ומאז היה קורא לתלמידים אלו בקריאה של חיבה, כשחיוך של חן נסוך על פני קדשו: הבה נשמע מה אומר ה'נתיבות' שלנו... והאם זאגט אונזערע ר' עקיבא אייגה!...

ופעמים רבות כששמע מפי תלמידיו ציצים ופרחים נפלאים, מרוב שהיה מעריכם ומחבבם הכניס את דבריהם בספרו והביאם בשמם, כדי לקיים מ"ש (מגילה טו) "כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם". ומהאי טעמא ספרי קדשו מלאים מן אן זן בשאלות יפות וחידושים ששמע מפי תלמידיו, עם שמותיהם של הילדים הללו שהם קיבל שמועה זו, וכד"א (תענית ז) "ומתלמידי יותר מכולן".

וכשהגיע אליו פעם בחור שנפל ברשת הקשה של היצר הרע רח"ל ונצרך לחיוזוק, הפיח בו רוח חיים בצחות לשונו הון, והאריך עימו בדברי רציני ועידוד בחיבה וקרבת לב, עד שעלה בידו 'לשכנע' את הבחור ולהחזיר בלבבו כמה קרוב הוא אצל השי"ת וחיבי לפניו עד מאוד. כדוגמת האב שאין לו בעולמו כי אם 'בן יחיד' בלבד, שבכל צורה ומצב שיתנהג הבן יחיד לא יזעזע מאהבתו אליו!

ולא נחה דעת קדשו מחיוזוק ועידוד אותו בחור נחלש, עד שהלך והביא מתוך אמתחת כתביו 'עט' נאה לכתיבה, והעניק אותה במתנה באהבתו הגדולה לאותו בחור, כשהוא מבאר לפניו: תדע נאמנה, שעט זו יקרה היא אצלי מאוד, בהיותה הקולמוס שבה העליתי שעות רבות ביגיעה נאמנה של כתיבת ספרי 'אור החמה'! ועתה לאות אהבתי והערכת אליך, בראותי אותך מתמודד יפה במלחמת החיים, ואינך מתיירא ח"ו, הנני להעניק לך את העט'

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

ואמונתך בלילות

סיפר מורינו הרב שליט"א "נני שלישי של חנוכה הזומתני לשיבה חשובה במושב אלומה למסור שיחה לבחורים לרגל מעמד חמישה סיומי מסכתות חשובות שנלמדו כהוגן.

בשעה שתיים עשרה בלילה הגיע רכב ההסעה לאסוף אותי. עם הגיעו התברר כי יש לו תקר (פנצ'ר) בצמג. הוא ניסה לסדר את התקר ללא הצלחה ובינתיים הזמינו הסעה אחרת אלא שההמתנה לוקחת זמן עד שיש רכב חלופי בהתחשב בדרך שעליו לעשות עד למקום... בינתיים ניצלתי את הזמן לשוחח עם בחורי החמד שליוו אותנו עד לרכב וכך באופן לא צפוי מראש התחלנו לדבר שיחה עמוקה מיני ים בעניינים שונים של אהבה ויראת ה' ועוד נושאים של השקפה ואמונה... צללנו לעומקם של דברים...

כעבור שעה הגיעה ההסעה ונסעתי לדרכי.

אמרתי לבחורים שיתבוננו ויראו שהקב"ה מסדר שיחה אישית ששונה במהותה מדרשה מול ציבור. שבדרשה רק הדרשן מדבר ואילו בשיחה כזו אין בעיה שישאלו שאלות חידוד. והכל קרה דרך משהו שנראה כפנצ'ר. כשיש אמונה אז במקום להתעצבן ולאבד עשתונות מנצלים את הזמן בצורה ינוחה ומועילה.

בעל המעשה: מורינו הרב שליט"א

והשיב... לב בנים על אבותם

את הדרך לכולל אני עושה מידי יום דרך שביל של בית הקברות כך יש לי שקט ושעות התבודדות בהלך ובשוכי לביתי בחזון. זהו גם בריאות הגוף וגם בריאות הנפש.

באחד הימים ראיתי שני נערים מסתובבים בבית הקברות ומחפשים דבר מה. לשאלתי מה הם מחפשים השיב אחד הנערים שעוד מעט יש לו בר מצוה והוא רוצה להתפלל אצל הקבר של סבתא, והחבר השני אמר שסבתא שלו צמודה לסבתא שלו אז הם הגיעו יחד.

שאלתי אותו מתי יום הבר מצוה שלך, והוא ענה לי בשתיים עשרה לשתיים עשרה... (1212).

הסברתי לו, שבר מצוה קשורה לתאריך עברי, כי זה קבלת עול מצות וכו', אבל הוא ענה לי שאבא שלו (תינוק שנשבה ככל הנראה...) אמר שהוא לא זוכר. רציני מאוד לברר לו את התאריך העברי, ואז נזכרתי שבני הבכור י"ז יהיה בר מצוה בשבוע הבא, ואם כן הוא נולד באותה שנה של הנער הניצב לנגדי כהיום. התקשרתי לאשתי, ושאלתי אותה מה התאריך הלוועזי של בני, ולפי זה חישובתי שהנער הלזה יהיה בר מצוה בעוד כמה שעות בשקיעת החמה.....

בהתרגשות אמרתי לנער, שמע היטב! בשקיעת החמה אתה נהיה לגדול לפי התורה! אתה מחויב בכל המצוות!

האם יש לך תפילין? הוא ענה שכן! ומיד הסברתי לו שייגע לרב שאמור להניח לו את התפילין, ויספר לו שמחר בבוקר הוא כבר צריך להניח אותם!

עמדתי נפעם כיצד ה' יתברך זימן אותנו לאותו מקום, ואני שבדרך כלל לא מתערב ושואל שאלות שאלתי מה הם מחפשים...

בעל המעשה: ר.א.

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית נזמן לשלוח אל ר' שפתה ספואלס

פקס: 15326517922

או ל: o.y.wines@gmail.com

היקרה הזו, כדי שתירשום בה כל פעם שהנך מתגבר על היצר הרע ועומד בניסיוןך! הבחור יצא מביתו כמי שנהפך לאיש אחר, הוא החל לחוש בתחושת ערכו הפנימי, ולהאמין אל נכון שקרוב הוא ורצוי לפניו יתברך ולפני עבדיו הצדיקים. ובכך מצא כוחות רעננים בנפשו לקום ולהתגבר כארי, להשליך מעצמו שקים מלאים של עוונות ושל עצבות ועוגמת נפש! ויצא בעזרת אותו 'קולמוס' לדרכו החדשה, כשהוא מעלה על הגיליון בכל פעם שזכה להכניע את יצרו. ועד מהרה עלה ונתעלה לרום המעלה בתורה ובעבודה העולות נחת רוח לקונו!

[שי"ש הדיבורות, מורנו הגה"צ רבי זנוול זצוק"ל]

• § • § •

בחור צעיר עלם חמודות, בן למשפחה חשובה ומיוחסת בישראל, נשבה לדאבון לב בידיו של היצר הקשה, וירד לא עלינו מדרך התורה והמצוה. זה התחיל כמובן בדברים קטנים שנכשל בהם מתחילה בשוגג ואחר כך גם בזדון כמה פעמים, עד שנעשית לו כהיתר רח"ל (קידושין מ. ע"ש), ועד מהרה התדרדר אלי פי שחת. וכטבעה של 'גלישה', כאשר גולשים מטה ההתדרדרות היא עד בור תחתיות, כידוע עומק השאלו הפרוש לגרלי הנושרים בדורנו רחמנא ליצלו, וכך הלך ונפל מדחי אל דחי למגירת לב הרווי ומשפחתו, שלבם התפלץ בקרבם, ירחם ה'.

ככל שניסו לדבר אליו לא הועיל בכלום, ליבו כמו 'ננעל' בקרבו, והקליפה הקשה שלטה בו בתוקף. הוא לא אבה לשמוע מאומה! השליך את הכל אחרי גוו, וחי לו חיי הפקריות והוללות בפריקת עול, ה' ישמרנו ויצילנו.

בהיותי מכיר מקרוב אותו ואת משפחתו עמדתי עמו תמיד בקשר של אהבה, אבל לצערי לא עלתה בידי להחזירו אל דרך הישר. וכשראיתי שאין הדבר בהישג ידי חדלתי מלדבר עמו מענייני אמונה והשקפה, וקיימתי בעצמי המצוה הידועה (יבמות סה:) שלא לומר דבר שאינו נשמע... עד שנתור הקשר בינינו רק בשאלות של אהבה וקירבה, כשאני מראה לו תמיד שהוא אוהב עלי ומוערך אצלי בכל מצב שהוא. אך ככל שהתדרדרותו התגברה כך התרופף הקשר ונחלש, ומטבע הדברים כבר לא התאים לו לבוא אצלי הרבה, אחר שכבר פרק מעצמו כל צורת יהודי רחמנא ליצלו, ונראה כמו 'שיינעץ' גמור, וכחילוני לכל דבר...

יום אחד בימים שלאחר הפסח, הופיע הבחור בביתי כשהוא נרגש מאוד, ולתדהמתי אמר מעצמו שהנה חפץ הוא לשוב בתשובה, ומתחרט מן הצעד שעשה! כמובן שקרבתי אותו באהבה ושיבחתיו על אומץ ליבו להודות בטעותו, נכנסתי עימו לשיתת נפש שבמהלכה סיפר מעט על קורותיו לאחרונה, עד שגילה סגור ליבו מה גרם לו לחזור בתשובה.

התברר שבביתו של בחור זה נעשים ההכנות לחג הפסח באווירת התאחדות מיוחדת של כל בני המשפחה, שנתמכים למבצע הגדול יחדיו. חלוקת התפקידים נעשית בין כולם מתוך שמחה גדולה, כשכל אחד רוצה דווקא בתפקיד היותר קשה... תחושת הסיפוק והנעימות ממלאה את כל בני המשפחה העוזרים ומסייעים זה לזה בעבודתם הקשה באושר רב, ומצפים לה בכליון עיניים.

והנה זה הבחור בהגיע חג הפסח התעוררו בו מאוד רגשי געגועים אל האווירה הנפלאה השורה בביתו באותם ימים, ולרגשי אורה ושמחה המחממים לב ונפש. ומתוך כך החל להתבונן בעבודתה הנפלאה של אימו ואחיותיו בניקיון ובצחצוח וכו', ומאריך בגודל הכנותי של אביו החשוב, וחומרותיו והידוריו בחג הפסח, שלא רצה לשנות מאומה מדרכי אבות.

אך יותר מכל הפליא את הבחור צ"ק דגן השמחה והסיפוק והאושר הגדול של בני משפחתו, הקטנים עם הגדולים, בחומרותיהם הקשות... וכולם שמחים ומאושרים בעבודתם ובטרתם!

חדש חסידי
ללמוד ולדעת להבין ולהעמיק במגילה זו

מגילת שיר השירים

מגילת שיר השירים זה היינו אנחנו יקר מאוד מפתחו של הגר"צ רבי מנחם מענדל זצוק"ל ובו דרורים מנונים השווים לכל נפש אשר כל אחד ימצא בו את נפשו. ללמוד ולדעת להבין ולהתקיים

סיכום השיעור
שנתכבד בשמחה בורה ובענינה למען ריוח הקורא בו

סיכום הפנינים
אוצרות פנינים דרך דוד ודומ

סיכום התפילות
חוב רחוק אהבה הנחת הנשיל של השיר

סיכום המעשר
מקור מסוד וזרובת בעבודת ה'

נית להשיג בחנות הספרים המסחרת
מחנה ישיבת שו"ת תורת אמת ירושלים

הוצאת ספרים
מחנה ישיבת שו"ת תורת אמת ירושלים

החמימות המשפחתית והאהבה הכנה והטבעית הזו חסרה לו מאוד בעולם המנוכר והיבש שבחוץ, כשזוכר כיצד נסחפו כולם בלהט ובחיות דקדושה הממלאה את הלב ואת הנפש לכבוד החג.

והנה זה הבחור, עיקר שורש הבעיה שגרמה לו להתרחק מספסל הלימודים ולעזוב את הישיבה היתה, מחמת שאמר תמיד לעצמו שאינו יכול ואינו מסוגל! זה קשה מדי, אי אפשר... כולם יכולים אבל הוא לא! הוא לא יכול להצליח במבחנים, הוא לא יכול לשבת וללמוד כמו כולם, הוא לא יכול לקום בבוקר לתפילה וכו'. עד שהתרגל לפתגם הקבוע הזה, ובכל דבר שביקשו ותבעו ממנו הוא באחת: "אינני יכול!" [אין קען נישט!]

לא היו לו את הכוחות ואת החשק ואת הרצון, לומר לעצמו: "אני כן יכול!", וכך התגבר יאשוש מיום ליום והוא התדרדר יותר ויותר. ברם עתה כראותו את המראה המופלא הזה, של המבצע הגדול שבהכנת הבית לקראת הפסח, וכל התרוצצות המשפחה סביב זה באחדות נפלאה בשמחה ובאהבה, הבין פתאום שכשני רצון כזה אפשר הכל! אין לא יכול ולא מסוגל, יש "לא רוצה!" - וההוכחה, שברצון אמיתי ושמחת לב תפש הצליחו הרווי בדברים שניארו בעיניו כקשים ביותר, לרתום את הילדים כולם בשמחה וברצון לעבודה הקשה.

הוא הסיק אפוא לעצמו מכל המבצע הזה, שעם רצון אמיתי הכל אפשרי! הלא אף אני בן למשפחה הנפלאה הזאת, אמר הבחור לעצמו, מדוע שלא אהיה גם כן חלק מן האהבה הגדולה והשמחה הזו, גם אני יכול ומסוגל לכל זה.

ובכן אור עוז וגבורה ועשה מהפכה בנפשו מקצה אל קצה, לקח את עצמו בריצנות לידים, ובתוך תקופה קצרה של התנסות חזרה ברצון עז, נהפך לאחד המתמידים החזקים שבישיבה, ולאחד הבחורים הטובים של עולם הישיבות!

יש בטיב מעשה נורא זה גם לקח מוסר חזק להורים: אל תרבו בדיבורים ותוכחות כל כך, הרבו במעשים! הביאו השמחה והאהבה לביתכם! כדי שיתושו הילדים את החמימות והנעימות שבביתם פנימה, שישמחו תזיר להגיע הביתה, ויתגעגעו אל הבית! אל תמתינו למצבים של נפילה ח"ו, כשצרכי האהבה והתשומת לב מתגדלים פי כמה... ונתיבי החינוך עיקרם בדוגמא האישית שערכה עולה עשרת מונים מכל המילים, את הכל רואה הילד ולומד בעצמו בלא שנצטרך להטיף ולהוכיח, על דרך שאמרנו ז"ל (ב"ב ט.) שהמעשה גדול יותר ע"ש.

[מתוך שיתות חינוך להורים ומלמדים]

• § • § •

מנהג יפה אימצה לה אחת המשפחות המיוחסות שבירושלים קרתא דשופריא, בכל שבוע בליל שישית מתכנסים ועולים כל בני המשפחה יחדיו מקרוב ומרחוק ללימוד משפחתי משותף. אבי המשפחה, תלמיד חכם מובהק ונאמן, מוסר שיעור עמוק בחכמה השמורה עמו לבני המשפחה בלבד.

במשך השנים הפך נוהג 'ליל שיש' זה למפגש משפחתי משותף, הרבה יותר משיעור בלבד... האמא המסורה והאוהבת מכינה ביד רחבה 'טשולנט' טעים מיוחד לליל שיש... וכך התרגלו ילדי

המשפחה שנפגשים עם הוריהם האהובים לכל הפחות פעם אחת בשבוע, ובכל דבר וענין שנצרכים הילדים מהוריהם, אם בעצה טובה, או איזה מאכל טוב לשבת קודש, או כשזקוקים לפעמים למילה טובה לעידוד ולחיוק, הכל נעשה במפגש 'ליל שיש', שמתחילתו ועד סופו הוא מלא אהבה ושמחה, בהכנה דרבה יחדיו לקראת שבת קודש, שלאחר מפגש מחזק שכזה חשים היטב את כיסופי השבת נועם הנשמות.

היה לו לאבי המשפחה קשר קרוב עם אחד הנערים הנושרים, שעל אף היות אביו רב נכבד וראש ישיבה מפורסם לא הועיל הדבר בשביל בנו, ויצא לתרבות רעה רח"ל,

ולסיבה מסוימת נצרך להתקשר באיזה ענין עם בית התלמיד חכם הנ"ל. - לאחר תקופה כשכבר נעשה כמו 'בן בית' אצל אותה משפחה, עקב מקרוב אחר המפגש המסורתי הנהדר של 'ליל שיש', וכשראה עד כמה לא מוותרים בני המשפחה בשום אופן על זה השיעור, וכמה חום ואהבה ומסירות יונקים הם ממפגש זה. - התבטא באזני אותו תלמיד חכם ואמר: האמן לי, שאם היו אבי ואמי מקרבים אותי כן, והייתי מרגיש את החמימות היפה והנעימה הזו בתוך ביתי, לא הייתי צריך לעזוב את היהדות...

כנראה היה אביו של אותו בחור עסוק עד מאוד בענין הישיבה הגדולה שהקים, בה נצרך תדיר למסור שיעורים כסדרן, ולדאוג לעול החזקתה וקיומה של הישיבה. וכך מרוב מסירותו הרבה להצלחתו הגדולה, ולהצלחתה של הישיבה שלו, 'שכח' את ילדיו... ולהשפיע אהבה וחום בתוך הבית פנימה. ושמלבד מה שרוצה הוא להצליח ולגדול, צריך גם להקדיש לביתו ולבניו תשומת לב ואהבה בסבלנות ובניעות... וכך מצא את עצמו פתאום מאבד את בנו, שהלך והתרחק יותר ויותר, מבלי שאביו הראש ישיבה הדגול ישים לב ויגיש בהתרחקותו...

נורא ואיום! והמבין יבין עד היכן הדברים מגיעים! נודע מ"ש בעלי המוסר ברמזי מ"ש ב"פ"ק דחולין (כד): "אמר רבי חנינא, חמין ושמן שסכנתי אמני בילדותי, הן עמדו לי בעת זקנותי". שהוא ויזמן גם לעמידת הנפש בחוק תוקפה, שמפרש כיצד עמד בעוז בכל ניסיונות והתמודדות החיים, מכוח 'חמין' ושמן שסכנתי אמני, שהיתה סכה אותו 'בחמין' הוא החום והאהבה העצומה שמחממת בה האם את לב בנה, וכוח השמן הנוסך חיות קודש בעצמות, הם שעמדו לו לרבי חנינא! - ואם נזא אלוקי מעיד כן על עצמו ובשרו, שנצרך לחמין ושמן של אימו, מה נענה און יתמי ד'יתמי בדור חלוש נפש, כמה וכמה צמאים וכוספים הילדים שלנו לרגשי חום ואהבה, שיהיו שיקי לנפשם ולעצמותם, יותר מאווריר לנשימה!

[ע"פ] ובצאתנו בשלום מן הקודש מימי התנוכ"ה הנעלים, הלא על כך העידו רז"ל (שבת כא): "נו איש וביתו", להאיר ולשמח איש את ביתו. וכמו שאמרתי בדרך הרומז במ"ש (שם) 'להניחה על פתח ביתו למטה מעשרה טפחים', ללמדך כשעומד על מפתן פתח ביתו ישפיל גאותו לארץ למטה מעשרה טפחים. ובכך יוכל לרומם ולשמח את ביתו, והמהדרין מן המהדרין 'נר לכל אחד ואחד', להאיר נר נשמתו של כל אחד ואחד מבני הבית!

הבה נא נענה ונשמחה בשמחתם של ישראל בכניסתם ובכניעותם!

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

ניתן להניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

גלילי
תל אביב

קשת הרשת
מחנה ישיבת שו"ת תורת אמת ירושלים
02-6257948
info@keshet-hareshet.co.il

גרפצ'יק
סל: 02-5002321

לעי"נ הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק ולב"ע יח נסלו תנצבה.

לעי"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלב"ע יסיון תנצבה.

שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה

לעי"נ מרת הינדל בת משה ירסיהו ובלומה

לעי"נ יעקב צבי בן ישראל

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מספורי המגיד

"אני ממש מתנצל על הפעם שעברה, היה מישוהו שהפחיד אותי בעת שדיברתי בטלפון, אבל הפעם אני רציני, יש לי מידע ממש מזדיק, איפה נמצא העריק מולי פלד, הפעם אם תזדרזו תוכלו להניח עליו את היד".

"מצטערת, צחקת עלינו פעמיים, זה לא יסולח לך, אני לא מתכננת להעביר את הבקשה שלך לקצין העיר החשוב, יש לו הרבה דברים לסדר"

"טוב, אם את לא רוצה להתייחס אל אזרח הגון שממלא את חובתו האזרחית, אניש על כך תלונה לממונים עליך, את לא חסינה מפטורים, אני פטורט גדול של המדינה ורגיש לעניין, אני ממלא את חובתי האזרחית זו הפעם השלישית, אלא שכל הזמן מפריעים לי ומותר לי לחשוש שאת מבין אלו שמנסים להפריע לקיום החובה האזרחית".

נראה שהדובר ידע לטווח את המילים הקשות שלו, לפתע המזכירה הקשוחה הנמיכה את הטון התוקפני, אך לא הסכימה להזעיק את קצין העיר.

"עלך להעביר את הפרטים אלי אישית, אני אעביר לו את זה בהתאם"

"בסדר גמור. אמסור לך את כל הפרטים, אבל אבקש שיטפלו בבקשה בהתאם".

"כדי לתת משנה חשיבות לדברך, עלך הפעם להזהות בצורה מלאה, רק אחרי כן למסור את ההודעה שלך" הבהירה המזכירה לטלפן שהפעם שלא כבפעם הקודמת לא תעשה לו הנחות.

"בסדר גמור, שמי סמל אליהו ברוכין מבני ברק, שירתתי בצבא ביחידה מובחרת מהקמת צה"ל עד כמעט סוף שנת תשי"א, קודם לכן הייתי חבר באצ"ל משנת תשי"ד עד להקמת המדינה בתשי"ח, מעמדי בצה"ל מוגדר כנכה, עקב פציעה מרסיס פג בעת המלחמה".

"אוקיי תמסור לי פרטים אישיים, מספר זהות ומספר כחיל ופרטי המגורים בהם אתה שוהה כעת". האיצה המזכירה.

הדובר היסט תחילה, אבל כשהבין שאם לא ימסור את כל פרטיו לא תהיה התייחסות לתלונה שהגיש מסדר את כל הפרטים, לאחר מכן נפנה לספר למזכירה את מה שראו עיניו.

"אתמול הייתי בירושלים, יש לי אבא מבוגר שמתגורר לבד במאה שערים רחוב חברת ש"ס 5, אני מבקר אותו מדי שבוע ומסדר לו את כל צרכי למשך שבוע שלם, אני הבן היחיד שלו חוץ מעוד שלוש אחיות שלא מתגוררות בארץ, אז לקחתי על עצמי את הפרייקט לדאוג לאבא שלי שיכול לשרת את עצמו בס"ד, אבל אין לו אגורה על הנשמה ואין לו מהיך לדאוג למזונו, אני לקחתי על עצמי את כל ההוצאות".

"אתה יכול להיות יותר ממוקד, אתה מספר לי הרבה דברים מטופשים שממש לא מעניינים אותי" קטעה המזכירה את הפטפון שלא הבין מה רעה עשה.

"זה ממש חשוב לעניין, כי זה מתקשר לסיפור שלי "כפתור ופרח" אם תקשיבי עוד זקה שלמה תביני למה כוונתי"

ובכן..אתמול באתי לבקר אתמול את אבי שיחיה לאורך שנים טובות ומלאות בבריות איתנה, אמן סלה ועד, תעני אחרי ככונה "אמן" בקול רם, כדי שאוכל לבדך גם אוהך בברכה.. וכן למורת, זוהי ברכה לאריכות ימים כשל אבי שיחי, הלואי על כל אחד 88 שנים צלולות עם ראייה תקימת, הליכה בל מקל, הולך לבד לבית כנסת ויושב ולומד חצי יום בכלל בעלי בתים חשובים.

"אמן תודה רבה, ממש מרוגשת, אבל שוב תתמקד, אתה מתפזר לארבעה רוחות השמים זה לא טוב"

"סליחה, אני שוב לנושא, הפעם אעשה ככל אשר יורוני, לא אסטה ימין או שמאל, רק במטרה עצמה. אז אני חוזר לראשונות, הוא ביקש ממני שאעשה לו טובה ואתלווה אליו למסיבת חנוכה בחסידות שסמוכה לביתו, חסידות תולדות אהרן" קנאית אבל מעניינת מאד, מלאה שמחות חיים, עשיתי בשמחה את מה שביקש, הגעתי כמעט מהראשונים תפסתי עמדה טובה בשביל אבי ואני עמדתי מאחוריו כמו גבאי, שהייתי שם איזו שעה ורבע,

"הלו חרגת מהמטרה למורת ההבטחות שלך" הגיבה המזכירה בכעס רב.

"זו לא סטייה, רק הבהרה חשובה. משיב הטלפן בהקפדה יתירה. מידת הסבלנות חשובה מאד למזכירה של קצין כה חשוב".

"לפתע אני חש איך מישוהו לא מפסיק מלהתבונן בי, יש לי חושים מאד ערניים, תודות להן ניצלתי מספר פעמים ממוות, בהזדמנות אחרת אספר לך הכל בפרטורט. אני חש אם מישוהו סוקר אותי אפילו ממרחקים, הרגשתי שיש לסוקר עניין בי, הסתכלתי בחזרה וקלטתי בחור אמריקאי שלא מפסיק מלבחון אותי, ברגע הראשון לא הבנתי למה נפלתי קורבן למבטי סקרנותו, מה יש בי מיוחד? מלבד שאני הולך עם קביים לקישוט.

"תתמקד בבקשה, זה ממש לא מעניין אותי אם יש לך קביים, אל תספר לי גם איזו מידת נעליים יש לך. יש לי הרבה עבודה וכבר ביטלתי את הזמן שלי כמעט חצי שעה"

"טוב אשתדל יותר להתמקד, אבל אני חייב לומר במאמר המוסגר, מעולם לא נתקלתי באדם קפזן כמוך, סליחה אשה קפדנית בניגוד לטבע הך שלהן, עלך אבך בכונה "שלא עשני..." איש מעולם לא העיר לי, כולם בלי יוצא מהכלל, אוהבים מאד את הנוספות המתוקות שלי שעושות את השיחה צבעונית ומעניינת.

נשוב לנושא שוב, הסתכלתי בחזרה בבחור האמריקאי, עשיתי לו את אותו דבר, הוא מסתכל עלי כאילו אני איזה מוצג ארכאולוגי במוזיאון ישראל, אז גם אני כן. לפתע ראיתי את הבחור "נעמט דיא ענט און פיס און מאכט אפליטה" לוקח את ידיו ורגליו ונס החוצה, הוא נעלם מבית המדרש שהיה דחוס כאלו איזה שד רדף אחריו, אני יכול להתחייב על כל מילה שאמרת, יש לי עדים על כך, הבחור פשוט הזיז אנשים בכוח כדי לפלס דרך... ואז נפל לי האסימון הבנתי למה הוא נבהל.

הוא זיהה אותי מיד, הייתי המארח שלו למשך כמה שבועות, בעת שלא ידעתי שהוא עריק מצה"ל, קיבלתי אותו כבחור אומלל חסר בית שהשתכן בבית הכנסת שלנו "אוהל יוסף" מחוסר אמצעי דיו, אך שנחדע לי שהוא עריק הסרתי את חסותי ממנו, זה היה בעת שהייתי בתל אביב ראיתי את המודעות שתליתם בכל העיר, זיהיתי אז את הבחור, עשיתי איתו שיחת בירור והוא הודה לי על האשמה, רק שהתנצל שעשה זאת בשל האשמות לא נכונות בגן רצח חייל אחר.

כשהבין הבחור שאני עומד להסגיר אותו ברח מבית הכנסת כמו עכבר, קודם לכן בירר אצל חברי הטוב ביותר על כתובת אדם בשם עיזו דיסנצ'יק, הייתה לי אינטואיציה שיברר אצלו וצדקתי כנמניד, הלה העביר לי את הפרטים, כך ידעתי שהוא החליט להשתכן אצלו, מסרתי לכם תיכף את הפרטים, אבל כנראה שאיבדתם אותו בגלל שלא הגבתם במהירות כפי שביקשתי, הוא הצליח לחמוק מבני ברק באיזו דרך.

מספרי המגיד

הוא עשה הסבה לבחור אמריקאי שלומד בישיבת מיר, קיבלתי את כל הפרטים שלו מהבחור שעמד ליזו, שניהם נראו לי אותו טייפ אמריקאי, צירפתי נתונים שהם חברים טובים, ניגשתי לתחקר אותו מיהו הבחור, הוא סיפר לי שהגיע לפני כמה שבועות לשיבה קוראים לו פסח הירשוביץ והוא משכונת ויאלמסבורג שבניו יורק.

כאדם חריף ומהיר קליטה, הבנתי מיד מה הסיבה שהגיע לשיבת מיר כי זה המקום הכי טוב להתחבא, אף אחד לא בודק אחרי כולם, יש שם הרבה אנשים שלומדים שם, לכן זו גם הסיבה הכי טובה שתשלחו לשם כמה סוכנים סמויים בלבוש בחורי ישיבה, איש לא יחקור כי זה מקום בו כל מי שמגיע ברוך הבא, כדאי לכם להגיע כבר היום, כי הבחור עלול לתפוס רגלים ולברוח במהירות האפשרית.

"אני שומעת את מה שאמרת, אני מעבירה את זה לידי קצין העיר, אבל אני מזהירה אותך שאם חמדת לצון יעלה הדבר הזה יקר מאוד, קצבת הנכות שלך תופסק בו במקום".

"אבקש, לא לאיים על אזרח נכה צה"ל שמשרת את עם ישראל, יותר מהרבה גזביקים שיושבים בהיכלי השן ומחממים את כיסאותיהם, אני זחלתי בשוחות ונכנסתי לשדות מוקשים, לא אחת יכולתי להיהרג ממוקש ולמרות זאת הלכתי במסירות נפש בשביל הצבא של העם הנבחר שלנו, בזכותי ובזכות שכמותי עומדת המדינה על הרגלים, מה שאני עושה כעת זה גם חלק מהשירות שלי לעם ישראל, אני מסלק קוצים מכרם ישראל, לפיך אבקש לא לומר לי דברים קשים כפי שהשמעת"

"סליחה אדוני היקר, אני מאוד מעריכה את התרומה שלך לעם ישראל, עלה והצלח" סיימה המזכירה את השיחה הקשה.

"ר' פסח לאן נעלמת בלי להודיע לי שאתה הולך? אם היה קשה לך לשהות במקום זה יכולת לומר לי, הייתי מצטרף איתך, אבל אולי יצאה מזה לך טובה גדולה, כמה דקות לאחר שנעלמת לי הגיע אלי איזה יהודי לברר עליך, הוא אומר שמצאת חן בעיניו, יש לו עבודת הצעת שידוך טובה, הוא ביקש ממני את הפרטים שלך כדי לבוא לשיבה ולהציע לך קרובת משפחה שלו, בחורה בת 23 מוצלחת ביותר".

"ואתה התנדבת לתת לו את כל הפרטים שלי? מעק פסח (חיים שלום) בבהלה.

"פארוואס נישט, למה לא? האם זו לא המחויבות שלי כחברותא, לדאוג לך לשידוך שתוכל לשבת ברוגע וללמוד בקדושה, האם לא הגעת כבר ל'תיפרח'? אחסידשער בוחער שמור כמוך דאי זוכר היטב את הגמרא בקידושין וכחבר נאמן אני דואג לחבר שלי.

"הפלא ופלא, אפשר לצייר לך את המתעניין?" שאל פסח את החברותא שלו בבת צחוק.

הוא לא המתין לרגע וצייר במכחול על גבי מיר את דמות אליהו ברוחני. נשימתו של אליעזר נעתקה מקרבו, הוא לא ידע איזה צייר אמן הוא החברותא, הוא גם לא ידע שהוא בעל רוח הקדוש, מאיפה ידע שהאיש הנ"ל הגיע אליו לחקור על פסח.

"אליעזר ישר כוח שהדעתני על כך, המתן לי מספר רגעים, יש לי כמה סיפורים דחופים".

חיים שלום עלה לחדרו, כעבור כמה דקות יצא מהחדר עני מרוד עם שקית קטנה, איש לא הבחין בעני וביציאתו החפזה.

אליעזר לא הצליח להבין להיכן פסח נעלם, כפי שהגיע בפתאומיות ק נעלם, הוא הותיר בחדר כמה בגדים ואיזו מזוודת קטנה ועוד כמה קרקרים. הוא הודיע להנהלת הישיבה כי הבחור היקר פסח הירשוביץ נעלם, הנהלת הישיבה שקלה לגשת למשטרה ולערב אותה בעניין ואולי גם את הקונסול האמריקאי, אולי יוכל לעזור רבות בפיענוח פרשה עלומה זו.

אבל חשש עמום ניקר אצל אחד מראשי ההנהלה שהסיפור מורכב מיד, כל הסיפור של אותו פסח הפוסח ממקום למקום לא מצא חן בעיניו, בחור מוגיע פתאום ונעלם פתאום מריח לא טוב, מי יודע איזו קופת שרצים מסתתרת מאחוריו, המשטרה יכולה להתבוסס בסיפור הזה תקופה ארוכה ולמי זה טוב?

טענתו התקבלה, אבל פטור בלא כלום אי אפשר, ישנה אחריות כלפי בחור שלמד כמה שבועות בישיבה ולדעת הרבה בחורים היה עילוי עצום בתורה, יתכן שהוא צריך עזרה, הם החליטו לעשות ביהוד עצמי בלי לעורר הרבה תשומת לב.

מה שלא ידעו בהנהלה שיום לאחר היעלמות פסח הגיעו שני "ישיבה בוחרים" שהתיישבו ללמוד בהתמדה אך תוך כדי סרקו את הישיבה מלמעלה למטה, אחד מבחורי ואברכי הישיבה לא נמלט, הם עקבו אחרי כל דמות תוך חיפוש בספרי הישיבה, את אליעזר שטיינבאק גילו תיכף, הם תשאלו אותו על החברותא פסח הירשוביץ, אליעזר שמט את כתפיו לאות יאוש.

"אני לא יש לדעת, איפה בדיוק נתעלם הבחור היקר שהיה החברותא שלי בלימוד, הוא השאיר אחריו כמה בגדים בחדר אבל הוא נתעלם כבשר מן העין כבר מאתמול, ולא לי לדעת, איכה נשא את רגליו. פיליישט (אפשר) נוסע הוא לאמריקה לעשות שידוך "איי דאנט נאו" איני יודע, הגיע איזה יהודי היא מדבר לו שידוך של קוינע (בת דודה) מייבי קיבל העניין בסבר פנים יפות".

זה לא דבר פשוט, חשב מאור לוי שהיה בקבוצת הבולשים, אותו מולי פלד מקדים אותם תמיד צעד קדימה, חייב להיות שיש לו שותף שמסייע אותו, הוא התחיל לחשוף שאותו אליהו ברוחני משטה בהם, אולי הוא משתף פעולה עם אותו מולי והמגמה להביא את הצבא ליאוש מוחלט, כך יוכל לחמוק מידה הארוכה של המשטרה הצבאית. אליהו זומן לחקירה קשה, הועלו נגדו טענות שונות, מגמתן הייתה להוכיח שהוא בעצם מתעתע בהם כדי להניס אותם מהמטרה.

אליהו נפגע קשות על עצם החשד, הוא אדם שנאמן למדינה ומסר את נפשו למענה, הוא הצהיר בכל לשון של נאמנות כי הוא דובר אך ורק אמת, כדי ליתן משנה תוקף לנאמנותו הצהיר שמוכן הוא להצטרף לצוות הבולשים, המעלה שלו שהוא מכיר את מאה שערים על כל הגומחות הנסתרות, הוא יודע מי הוא אבן מאבני השכונה ומי הוא רק אורח לרגע.

"כרגע איני צריך אותך, השיבו מאור בגאווה לא מוסתרת, אם נצטוך לך נעדין אותך, אבל שיהיה ברור לך שאתה חייב לומר אך ורק את האמת ולא לנסות לעבוד עלינו, אני מרגיש מיד אם אומרים לי את האמת, או שמנסים לעבוד עלי, לכן עליך להעביר את המדע בצורה הכי נכונה, אני לא רוצה לפרט מה יהיה אם לא תעשה כך".

מספר שבועות גיהל חיים שלום את החיים שלו בצל החיפוש, לא אחת הרגיש איך החיפוש ממש מתקרבים אליו, הוא הבחין באנשים שנכנסים כביכול להתפלל ב"שטיבלאך" אבל בפועל הם תרים בעיניים בוחנות את האנשים שנמצאים במקום, הם עושים זאת בזריזות משתדלים להסתיר את מעשיהם, אבל מעיני החריפות לא נעלמו, זה הביא לו לצמרמורות קשות בגופו, אבל הוא השתדל להסתיר זאת, הוא זכר את הטעות החמורה שעשה כשברח בזאת חנוכה מהטיש בצורה חפוזה, הוא רק עורר תמיהות ושרף גשרים חדשים שבנה, אסור לאבד את מידת הביטחון לחש לעצמו מפעם לפעם.

אתה נראה קבצן "מששת ימי בראשית" אם היית רוצה היית יכול להעמיד פנים כאילו אתה חוזר שביעי לקבצן הירושלמי הראשון ר' שלוימה בלעכער שהתלווה אל תלמידי תלמידי של הבעש"ט הקדוש, כשהקימו את הישוב החסידי הראשון דאגו שהישוב לא יחסר את כל התנאים לקיום הישוב ואחד התנאים הוא "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ" ואתה ממשך בגאון את המסורת.

ב'ה למדת את כוח התחפשות "קעהן זך פארשטעלעך אזוי ויא יונטי פרעגער- אתה יודע להתחפש כמו יונטי, איש אינו יכול לחקות את יכולתך להתלבש לכל דמות להיות ממש כמוהו, אף אחד לא יחשוד בך אם תנהג באמיצות. אין לך גם מרחב תמרון, אם תנסה לברוח פעם נוספת תיתפס על ידי הרודפים.

אולם איך הייתה הנהגתו כקבצן? הוא לא נהג כאחד שאמון על מלאכתו מימים ימימה, הוא לא היה טיפוס עץ נפש התובע בפה מלא את זכויותיו, כשהיה מגיש לעורר רחמים, היה משומע קול בוכים חרשי, של אדם אומלל שלא ראה יום אחד טוב בחייו.

"האט רחמונעס אויפ אנעלענען פליכטלינג פון דיא לאגען, ער בעט נישט מער וויא אקרייטישק מיט אקליין ציבאלע, איך וועל שטארק דאנקן טאמער מזועט צוגעבן אטמאטקאלע-תרחמו על פליט ניצול מן המחנות, הוא לא מבקש יותר מאת הקצה השחור של הלחם בתוספת בצלצל ואם יסיפו עליו ענבניה מה טוב".

האנשים חיבבו את היצור המוזר שממש ביקש מעט ולא הכביד, מי שלא רצה עבר מעליו בל לדבר רבות. הוא אסף מעט כסף בין המניינים לצורך הקיום היום יומי, יותר מכמה פרוטות ליום לא אבה לאסוף, הוא לא שונר מקצועי ואינו מוכן להתבזות מעבר לצרכים המינימליים, את יתר היום בלה ב"עזרת נשים" של בית כנסת ספרדי, שם ניסה להשקיע את עצמו בלימוד, אבל הדבר לא היה קל, ראשו בל עמו, הוא לא ידע מה ממתן לו ליום מוח, הוא גם התרגל באחרונה ללמוד עם בחורים ולשהות בחברה ואילו כעת הוא כל היום עם עצמו, הבדידות מביאה אותו לידי עצבות רבה.

הוא חש איך הקרקע נשמטת מתחת לרגליו, כמה אפשר לנהל בריחות יום יומיות, כל יום עליו לחפש לעצמו מקום חדש היכן יניח את ראשו, בבתי הכנסת לא הסכימו שיעשו אצלם אכסניה, אחרי מספר ימים היו מגרשים אותו מהמקום, לא הייתה לו ברירה אלא לחפש בית כנסת אחר שאולי לא יקפיד עליו. אבל קשה בכל יום להחליף מקום, זה צורך משאבי נפש רבים ואין לו אותם, הוא גם איבד את שמחת התורה שנתנה לו את החמצן כי הוא לא מסוגל ללמוד ברוע, כל רגע נדמה לו שמישהו עוקב אחריו, כמה אפשר לנהל משחק מחבואים, כמעט וחשב להסגיר את עצמו ולעשות עסקת שיעון, אולי בק יקל את עונשו, לא היה לו עם מי להתייעץ ומי שיתמוך בו.

לבסוף חש הארה משמים, הוא מצא איזה מחסן מוחנן בקצה מאה שערים (הוא לא ידע שזה היה המחסן של יונטי שונאו) היה זה מקום חנוק לא מעט, הבעלים זנח אותו כבר חודשים ארוכים, אבק רבץ בכל מקום והקשה על הנשימה, אבל היו שם לא מעט בגדים ששימשו את הבעלים, נראה שהבעלים השתמשו רבות עם הבגדים, הם היו מוזרים למדי, כי חלקם לא התאימו לאדם חרדי, לחיים שלום היה זה מקור להשראה, יש לו כעת עתודות בגדים לחלופה, אבל לצער חלק גדול מהבגדים היה צריך לעבור כביסה הגונה כדי שיוכלו ללוש אותם, חיים שלום נאלץ להסתדר עם הקיים, למרות היותו אסטניס, כורח המצב הביאו להתרגל לחיי עוני, הוא שמח עם מה שיש לו, עתה הוא כבר לא יהיה צריך לבחור בתלבושת אחת של קבצן, הבגדים הקודמים בלו ללא תקנה, עתה עליו להתקין לו "בגדים חדשים" מהבגדים שנתרו עזובים ומלוכלכים.

מאור לוי חש את התסכול גובר, הוא מסתובב עם חוליה של 3 בלשים שבחר מטובי אנשיו, לכל אחד יש רקע עשיר של תחקירים חיפוש ומעקבים אחרי מקרים פליליים, הם מתפזרים כבר מספר שבועות בחוצות מאה שערים בתי הונגרים בית ישראל ואפילו לשכונת הבורכים וגאולה הגיעו, אך לא העלו בדל של זנב, רוב החוקרים היו בדעה שצרכים להניח, הם מיצו את החיפוש, רוב הסיכויים שמולי פלד עזב את האזור ואולי אף את ירושלים. כך טבעו של נרדף שאינו נותר במקום אחד, אחרת הוא יתפס, צריכים להוריד פרופיל.

אבל מאור היה אובססיבי בעיניו, הוא הניח את כל היקרה שלו על פיצוח התיק הזה, זה היה התיק הכי מאתגר בו טיפל בשנים האחרונות, אם יצליח לפצח אותו הוא יצבור הרבה נקודות, יש לו תוכניות שאפתניות להגיע למוסד, הצלחה בתיק זה יפתח לו שערים. הוא ביקש מאת פיקודו סבלנות, הוא הציב לעצמו עוד שבועיים, אם גם בשבועיים אלו לא יצליחו יפרקו את המפקדה.

מאור זכר את אליהו ברוכין שהתפאר בפניו על היכרותו לפני ולפנים עם שכונת מאה שערים וסביבותיה, אין גומחה נסתרת ממנו, הוא מכיר כמעט כל קבצן זניח, מיהו בן השכונה ומיהו איזה אורח פורח. תראו כשאני אכנס לתמונה תתפסו על נקל התרברב בפניהם, עתה הגיע פירעון השטר.

מאור נסע במיוחד לביתו של אליהו ברוכין וביקשו להיכנס לתמונה, הוא הציג לו להתחפש מירושלמי ותיק כדי שמולי לא יחשוד בו, אבל אליהו "בר הדעת" סבר היפך דבריו, מולי למד להתחפש היטב, ספק אם יצליח ללכוד אותו בין כל כך הרבה קבצנים, אמנם הוא מכיר כמעט את כל הקבצנים, אבל הקבוצה גדלה והולכת ואי אפשר לעמוד על טיב כולם, לכן עליו לבוא בדמותו האורייגנלית זה יטיל מורא ופחד על מולי הוא יאבד עשתונות וכן יוסגר לידיו.

"אאה לפתע אתה לא מכיר את כולם? קנטר אותו מאור. אתה חייב להיות צמוד לכללים שלנו, אתה לא יכול ללכת עם הקביים שלך זה יעשה לנו יותר מדי פרסומת, אני מעדיף שאתה תהיה רק מהצד בתלבושת שאותן לך, אסור לבלוט בשטח, זה חלק משיטות העבודה אותם למדתי משך שנים רבות, אבל אני לא אעשה לך הנחות, אני מחייב אותך להביא לנו את מולי פלד חי או מת, אתה לא תצא מהידיים שלי, אם אתה לא תעשה את כל המאמצים.

האם יוכל חיים שלום יקרתו לשרוד את מלאכת הצייד שאינה פוסקת להגע? את זה נוכל לדעת רק בהמשך.

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

לתגובות הערות: שלח 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 16:16

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 17:16

ר"ת: 17:49

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 530 10.12.2021 - ו' טבת תשפ"ב

וְיִסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֵא בְּאֶרֶץ שֶׁבַע... וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע. וַיֵּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם... בְּעֵגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרָעָה לְשֹׂאת אֹתוֹ (מו, א-ה)

פְּרָעָה - וַיֵּצֵא

וְיִסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֵא בְּאֶרֶץ שֶׁבַע... וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע. וַיֵּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם... בְּעֵגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרָעָה לְשֹׂאת אֹתוֹ (מו, א-ה)

בתחילה כתוב: "וְיִסַּע יִשְׂרָאֵל", ולא כתוב במה הוא נסע, באיזה כלי תחבורה, ואילו בהמשך, כשיוצא מבאר שבע למצרים כתוב שנסע "בְּעֵגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרָעָה". לשם מה מספרת לנו כאן התורה במה הוא נסע, וכי זה משנה אם נסע בעגלות או בכלי תחבורה אחר? איזו משמעות יש לידיעה זו עבורנו?

נראה מכאן פשוט מופלא הטומן בחובו מוסר גדול ונורא: מה באמת יעקב עושה בבאר שבע? מצינו על כך כמה דעות בחז"ל, ואחת מהן היא שהלך לקצוץ את הארזים שאברהם אבינו נטע בבאר שבע לצורך המשכן שיקימו עם ישראל במדבר. אברהם אבינו ידע שעם ישראל יהיו במדבר, ויבנו משכן, ויצטרכו קרשים עבור הבריח התיכון, לכן הוא נטע ארזים בבאר שבע, שבהם יוכלו הנכדים שלו, עם ישראל, להשתמש למלאכת המשכן. יעקב אבינו יודע בדיוק להיכן הולכים כעת: יורדים למצרים, לקיים את ה"יְדַע תִּדַּע כִּי גַר יִהְיֶה זְרָעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם", ישהו שם כמה מאות שנים, ומשם יצאו למדבר ויבנו את המשכן.

לכן, הגם שיעקב אבינו הולך לראות את יוסף, בנו החביב עליו כל כך, שלא ראהו עשרים ושתיים שנה ומצפה בכיליון עיניים לראותו - אף על פי כן מאריך הוא את הדרך ועובר דרך באר שבע, לקצץ את הארזים שנטע אברהם ולהביאם עמו למצרים. מי יודע כמה זמן לקח לו הסיבוב הזה, לעבור דרך באר שבע, וגם שם - מי יודע כמה זמן התעכב כדי לקצוץ את הארזים. זה לוקח זמן, אל תשכחו שמסור חשמלי לא היה להם... וכל העיכוב הזה היה שווה בעיניו.

מדוע? כי עם ישראל צריך משכן! מוראדיג! אמנם, הגם שיעקב עוסק כאן בדברים של קדשי קדשים, אין בעולם דבר יותר קדוש מהמשכן, מקום השראת השכינה לעם ישראל - אבל ידע שפרעה נתן לו את העגלות על מנת שירד עמו למצרים, לא בכדי שיכנס לבאר שבע, ואיך יוכל להשתמש בהן בנסיעתו לבאר שבע?

אם אשתמש בעגלות של פרעה בנסיעה לבאר שבע, אמר יעקב, אעבור על איסור גזל, שואל שלא מודעת. אינני יכול לעשות דבר כזה. בשום אופן לא אסע לבאר שבע עם העגלות של פרעה!

לכן בנסיעה לבאר שבע לא כתוב שנסע בעגלות, כי אכן לא השתמש בהן לדרך זו. רק כשיצא מבאר שבע לכוון מצרים – אז כתוב: "וַיֵּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם... בְּעִגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרֹעָה לְשֵׂאת אֹתוֹ", כעת הוא יכול להשתמש בעגלות של פרעה. נורא נוראות! הרגשות של גזל, הפחד להכשל! ("יחי ראובן")

וַיֵּאָסֵר יוֹסֵף מִרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לְקִרְיַת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיְרֵא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל צְוָארָיו וַיִּבְדֹּךְ עַל צְוָארָיו עוֹד (מו,כט)

רש"י: אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע".

על לשון הפסוק לעיל (מה, יד) המתאר את פגישתם של יוסף ובנימין: "וַיִּפֹּל עַל צְוָארָיו בְּנִימִן אָחִיו וַיִּבְדֹּךְ וּבְנִימִן בָּכָה עַל צְוָארָיו", מפרש רש"י: "ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבדך" – על שתי מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין וסופן ליחרב".

כיצד למד רש"י מלשון הפסוק שיוסף בכה על חורבן בית המקדש? נאמר בשיר השירים (ד,ד): "כַּמְגִּדֵּל דָּוִד צְוָארָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת", ומפרש המדרש שהצואר רומז לבית המקדש. אם כן כאן, שדקדק הכתוב וכתב שיוסף בכה על צוארי אחיו, ודאי שכונתו לרמוז שבכה על בית המקדש. מדוע נמשל בית המקדש דוקא לצואר?

אומר רבי ברוך שמעון שניאורסון ב'ברכת שמעון': כשם שהצואר מחבר את החלק החומרי של האדם – הגוף, לחלק הרוחני שלו – הראש, כך בית המקדש מקשר ומחבר בין שוכני הארץ לשוכני שמים, בין עם ישראל לקב"ה.

על דרך זו, אומר רבי ברוך שמעון, ניתן לפרש את הפסוק כאן: יעקב אבינו אהב את יוסף אהבה כה גדולה. עשרים ושתים שנה מצפה הוא ומחכה לרגע שבו ישוב ויפגש עם בנו האהוב. והנה, כאשר נפגשים השנים לאחר שנים רבות כל כך, בעוד רגשותיו של יעקב גואים עד אין קץ, מה עושה יעקב? אומר רש"י: יעקב לא נופל על צוארי בנו ולא מנשקו – הוא קורא כעת "קריאת שמע"! את כל רגשות האהבה העצומים שמלאו אותו ברגע זה, מנע עצמו יעקב מלהפנות אל יוסף ומסרם עולה לקב"ה!

נמצא, איפוא, שיעקב היה במדרגה כה גבוהה, בבחינת "צואר", היינו שחיבר את הארץ עם השמים, בכך שמסר את אהבתו הארצית – לשמים. יוסף עצמו לא הגיע למדרגה זו של יעקב אבינו, אך כאמור, הכיר במעלתו. לפיכך, כשראה את אביו "קורא את שמע", ומוסר את כל אהבתו הארצית לשמים, מיד בכה על צואריו – כלומר על כך שיעקב זכה להיות כ'צואר' המקשר ומחבר בין ארץ לשמים, ואילו הוא לא זכה לכך. (ברכת שמעון)

**כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרֵימָה יֵצְאִי יָרְכוּ מִלְבַּד נְשֵׂי בְנֵי יַעֲקֹב כָּל נֶפֶשׁ שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ.
(מו,כו)**

על אף שכמה עשרות מצאצאי יעקב ירדו למצרים, הם מכונים בפסוק "נפש" בלשון יחיד, לעומת זאת אומר המדרש (ויקרא רבה ד,ו) כי לעשיו היו בסך הכל שש נפשות, והם מכונים (בראשית לו,ו): "נפשות ביתו" בלשון רבים.

הסיבה להבדל זה מבוארת בהמשך המדרש: "אלא עשו, שהוא עובד לאלהות הרבה, כתיב ביה נפשות הרבה, אבל יעקב שהוא עובד לאל אחד כתיב בו נפש אחת".

בספר "תורות ועובדות מבית רבותינו" מבואר בשם בעל 'ברך משה' שהסבר זה אמר בעל הייטב לב' ליהודים כפריים אשר באו לפניו וגוללו את התעללותו של הכומר האחראי על הכפר, בהם ובפרנסתם. בפרט בגזירה האחרונה שבה אסר על תושבי הכפר הגויים לרכוש יין אצל היהודים, ובכך קופחה פרנסתם לגמרי.

בעל הייטב לב' שמע את דבריהם, ואחר נענה ואמר: הן אנו אומרים: "בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שבראת, להחיות בהם נפש כל חי", ולפי דברי המדרש "נפשות" בלשון רבים אמור כלפי הגויים, לעומת "נפש" בלשון יחיד הוא כנוי לעם ישראל המאמינים באל אחד. זאת אומרת, שכונת הברכה היא שברא הקב"ה את הגויים הנקראים "נפשות רבות", ואף את "חסרונן", כלומר כל מה שיחסר להם והם זקוקים לו. אך "על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי", כל זה ברא הקב"ה כדי להחיות את בני ישראל הנקראים "נפש", וזאת על ידי שהגויים יקנו את מה שחסר להם אצל היהודים, וכך תתאפשר פרנסתם.

נמצא אפוא, הוסיף בעל הייטב לב' לבאר שאם אין הגויים רוצים לתת – פרנסה ליהודים, שוב אין צורך בחיותם. זמן קצר אחר כך נוכחו הכל בהתגשמות דבריו. מגפה קשה שפרצה אצל ערלי הכפר הובילה לחקירה ולדרישה אודות הגורם לה, לבסוף החליטו החוקרים כי העניין היחיד שישתנה בתקופה באחרונה באורחות החיים הוא ההפסקה בשתיית יין שכר ככל הנראה, יש בין שכר סגולות של ניקוי וחיטוי אמרו וכך הצליח להגן על גופם מפני זיהומים שונים, ולשמור מהתפרצותם של מחלות קשות. זעמם על הכומר, אשר בשל איסורו לשתות יין ארעה להם כל הצרה הנוראה הזו, הלך וגבר, עד שלבסוף תפסו אותו וערכו נגדו משפט, שבו האשימו אותו וחרצו את גזר דינו. (עלון 'ליקוטים נפלאים')

גם להיות אדם נחמד כתוב בתורה! – הרב אפרים שרבני שליט"א ('מחנה אפרים')

אמרו חז"ל בתלמוד (ברכות סג): "דרש בר קפרא, איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה? הוי אומר זו 'דרך ארץ' ". אומר התנא בר קפרא, שישנם שתי מילים שכל הדת תלויה בהן, קוראים למילים הללו דרך ארץ, ובמילים הכי פשוטות שיש – להיות בן אדם. דרך ארץ זה לא רק לזרוק את העטיפה לפח האשפה, או לאכול עם פה סגור, זה הרבה יותר מזה. ישנם אנשים שחושבים שלהיות דתי זה 'לדאוג' לה' יתברך, ולא משנה מה אנשים מרגישים או מה הם חושבים. אך הם אינם יודעים שהמושכל הראשון ביהדות, שאם לאנשים לא טוב ממוך או שאין להם נחת ממוך, גם שם למעלה אין נחת ממוך, שם למעלה לא רוצים דת כזו.

תאמינו לי! לפני הכל, זה להיות אדם נוח, להיות חייכן, מאיר פנים, אדם שנחמד להיות במחיצתו, בעבודה, בבית ובבית הכנסת, בזה כל התורה תלויה. איני מדבר על חסד וגם לא על צדקות, רק על דבר אחד, להיות בנאדם נחמד, וכלשונו הזכה של ר' בחיי בספרו חובות הלבבות (שער הפרישות פ"ד): "החסיד אבלו בלבו וצהלתו בפניו", אדם שמקרין טוב, משדר טוב ושנעים להיות בחברתו.

בכדי להבין יותר, אספר על ר' ישראל מסלאנט זצוק"ל, שעבר ברחוב בחודש אלול וראה אחד מתלמידיו עם פנים המשדרות רצינות וקרירות, מיראתו מאימת הדין באותם ימים. ניגש אצלו ר' ישראל ואמר: "זה שאתה ירא מאימת הדין כל הכבוד לך, אבל למה אני צריך לסבול? אני מה עשיתי לך?", כמה שזה משנה את התפיסה! עם כל מה שאתה עובר, או הקשיים שיש לך, זה עדיין לא מצדיק, זה עדיין לא מתיר לנהוג בחוסר סימפתיות, תמיד תהיה חייכן. שלום, שלום בחיוך. בוקר טוב, בוקר טוב בחיוך. יותר מלאחרים, זה קודם כל בשבילך.

ישנו מעשה מבהיל על הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, האמת שמעשה זה הצליח לעשות גם לי משהו. היה זה בשעת פטירתה של אשת נעוריו, הרבנית הצדקנית מרת חיה רבקה ע"ה, שהיתה עזר כנגדו במלוא מובן המילה במשך למעלה מיובל שנים. במוצאי אותה השבת שנפטרה בו הרבנית לבית עולמה, ירד הרב מן הקומות העליונות של בית החולים ופגש בדרכו את אחד מתלמידיו.

תלמידו שלא ידע מאומה על פטירתה של הרבנית, רץ בשמחה לקראת רבו ובישר לו בחדוה על הבת שנולדה לו לפני זמן קצר. רבינו איחל לו במאור פנים ברכת מזל טוב התעניין בשלום אשתו היולדת ובשלום התינוקת, והמשיך לשאלו אם בכוונתו לשלוח את אשתו לבית החלמה לילודות. התלמיד ביקש מהרב שיעשה 'מי שבירך' לילודת ולבת, ושאל עוד כמה שאלות לגבי שמה של הילדה, סעודת ההודיה ועל חשיבות ההנקה. הרב ענה לו על כל שאלותיו במאור פנים, ולאחר מכן נפרד ממנו לשלום ללא שיהיה ניכר על פניו דבר מאבלו ומיגונו הכבד. כעבור מספר ימים הגיע אותו אברך לביתו של רבינו לנחמו, והתחיל מתחנן לפני הרב שיסלח לו על שהטריד אותו בשעות כאלו קשות.

השיב לו הרב יחד עם החיוך היפה שלו: "דע לך, כי פטירת רעייתי היא בעייתי הפרטית בלבד, ובעיה פרטית של אדם בחייו, לעולם אינה אמורה להפוך לבעיה של אנשים אחרים. אם לי לצערי לא קל, זה לא אומר שגם לך צריך להיות לא קל!". מאלף! נכון שאף אחד מחד לא יכול להפוך לרב אוירבאך, אבל תסכימו איתי שזה נוגע בקו המחשבה, ושדברים שנראו אתמול זניחים ודברים של מה בכך, לפתע הפכו לבעלי משמעות ובעלי משקל גדול. כשתלך בדרך זו, לחשבן בכל צעד את העומד מולך ואת הרגשות שלו, אתה תעשה טוב לאנשים, אנשים יאהבו אותך, ויותר מזה, ה'יתברך יאהב אותך.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 660 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 548 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל ב' טבת תשפ"ב

תפארת אברהם

תפארת אברהם

תחילת הפרשה היא המשך לפרשה הקודמת ועוסקת במפגש הטעון בין יהודה ליוסף ולשאר השבטים. כשחשף יוסף הצדיק את זהותו לפני אחיו, נבהלו הם מאוד וכמו שכתוב בפסוק (מה, ג): "ולא יכלו אָחיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנֵיו". יוסף הצדיק חש בבהלה שתקפה אותם ומיד החל להרגיעם ואמר להם (מה, ד): "אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם!" דהיינו: רגש האחוה, אהבתי אליכם מעולם לא נפגמה! גם בשעה שזרקתם אותי לבור מלא בנחשים ועקרבים, לא נפגמה אהבתי כלל, כיון שכך, אין לכם סיבה לחשוש שמא אתנקם בכם. תהיו רגועים! כיוון שעדיין היו אחיו המומים מהאמת המשמחת והקשה שהוטחה בפניהם והצער נשקף מפניהם הוסיף יוסף הצדיק ואמר להם (מה, ה): "וְעַתָּה אֵל תַּעֲצְבוּ... כִּי לְמַחֵה שְׁלַחְנִי אֱלוֹקִים לְפָנֶיכֶם". ועתה, מבקש הוא מהם לצאת מהעצבות במיידית! ולא נחה דעתו והוסיף סיבה וטעם לבקשתו באומרו: 'כל מה שקרה אינו אלא כדי שתהא לכם פרנסה, שהרי הרעב שורר בכל העולם ומשמים מכתתם אותי למצרים כדי שאכלכל אתכם'.

המשיך הרב והסביר: "אחד המתפללים בבית הכנסת חוגג היום בר מצווה לבנו וכיון שברור לי שרבים לא יגיעו, החלטתי לצאת ולשמחם. קפוא ועמוס בשלג הגיע הרב לבית השמחה ומצא את הבית ריק, רק חתן הבר מצווה והוריו ישבו סביב השולחנות הערוכים. האורות דולקים והאווירה נכאה. כל כך שמחו כשראו את הרב. הרב החל לשיר תוך כדי שהניח את ידו על כתפו של חתן הבר מצווה ובין שיר לשיר היה מחבקו ומנשקו ואומר להוריו: "אשריכם שזכיתם בנן כזה! כולו זך וטהור ובוודאי שעתיד הוא להיות אחד ממאורי הדור". לאחר שראה הרב שהעצבות הוסרה מעל פני ההורים ומפניו של חתן הבר מצווה, עמד ומסר את המתנה, ביקש סליחתם ואמר: "אני חייב לצאת, אשוב בעוד כמחצית השעה". בעלת הלילה עשה דרכו, בוסס בשלג הכבד, עד הגיעו לטלפון ציבורי. באצבעות קפואות שילשל אסימונים וחייג לתלמידיו, עד שהשיג רכב מצויד בשלשלאות ברזל, בעזרתן ינוע בשלג. כשהגיע הרכב, עלה וביקש מהנהג: "סע בבקשה לביתו של ראש הישיבה חכם עזרא עטיה". חכם עזרא שמח מאוד לראותו והרב פתח מיד ואמר: "יש כאן מת מצווה חי! בר מצווה קודרת! מצווה נדירה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים!" חכם עזרא עטיה שמח מאוד ואמר: "תודה רבה לך שחשבת עלי לזכותני במצווה נדירה שכזאת". כשנכנסו לרכב, ביקש חכם בן ציון את רשותו של חכם עזרא עטיה להביא גדולי עולם נוספים. גם המקובלים הגדולים חכם אפרים הכהן וחכם יעקב עדס שמחו מאוד על המצווה הגדולה שהתגלגלה לידם ואמרו לרב: "מעולם לא קיימנו מצווה גדולה שכזאת!"

יוסף הצדיק היה מודע לגודל הפגם המתהווה מן העצבות, עד כמה פוגמת היא בנפש האדם, לכך מבקש הוא מאחיו ואומר: "וְעַתָּה אֵל תַּעֲצְבוּ" - אבקשכם לצאת מהעצבות עכשיו במיידית. וכל כך למה? כי העצבות היא הרסנית! היא מזיקה ומכלה את הבריאות! היא מעמעמת את אור המצווה המאיר בנשמה. הנמצא בעצבות פוגם בנשמתו כאילו עבר על כל העבירות כולן!!! וכשם שהעצבות מתועבת ופוגמת, כך חשובה השמחה ומטהרת. גדול ורב כוחו של השמח תמיד עד שאף אם מעד ונכשל בעבירה, כמעט שאין הפגם נראה בנשמתו! השמחה מנחילה לאדם נחת ואושר בעולם הזה ובעולם הבא. עוד אמרו חז"ל: אדם השרוי בעצבות, מפסיד הוא את ההשגחה הפרטית שצמודה לכל יהודי, עד שאינו מוגן כלל ממזיקים גשמיים ורוחניים כאחד, ובכל רגע עלול הוא להינזק חלילה או ליפול בעבירה. לעומתו מרוויח השרוי בשמחה תמידית שהקב"ה בכבודו ובעצמו שומר עליו וכל המזיקים חוששים מפניו ובורחים ממנו. על אחת כמה וכמה גדול ורב כוחו של השמח ומשמח עד שכשם שמשמח הוא אחרים, כך מרבים משמים לשמחו וגדולה מאוד מעלתו עד שמובטח לו שינחל גן עדן (תענית כב.).

במשך כל נסיעתם לבית חתן הבר מצווה, לא הפסיקו גדולי עולם אלו להודות לה' יתברך על הזכות הנפלאה הזאת ובין לבין חזרו להודות לחכם בן ציון שחשב עליהם. כשנכנסו גדולי עולם אלו לביתו של חתן הבר מצווה אורו עיניהם של ההורים ושל החתן, הם לא האמינו למראה עיניהם, שמחתם עלתה לשחקים כשפצחו גדולי עולם אלו בשירה לכבוד חתן הבר מצווה. חכם בן ציון אבא שאול שמח מאוד לראותם כל כך שמחים עד שזלגו עיניו דמעות מרוב אושר שזכה לקיים מצווה נפלאה שכזאת.

ואמר הבעש"ט הקדוש: עצבות נועלת שערי שמים, תפילה פותחת שערים נעולים, והשמחה בכוחה לשבר חומות!

שבת שלום

ויגש - תוכן ענייני הפרשה

- א. מפגש יהודה ויוסף (כדי להשיב את בנימין לאביו).
- ב. יוסף מתוודע לאחיו: "אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אֲבִי חַי", אחיו נבהלו, ויוסף ניחמם, מנשקם, ומשלחם עם עגלות להביא את יעקב ואת בני ביתו, לאכול מטוב מצרים.
- ג. ירדת יעקב ובניו למצרים: בבאר שבע זבח יעקב לה', וה' נגלה אליו, והבטיחו... "אֲנִי אֶרְדֵּךְ אֶרֶץ מִצְרָיִם (שהשכינה שורה תמיד על יעקב אבינו) וְאֶנְכִי אֶעֱלֶךָ גַם עִלָּה..." (מו, ד-ח).
- ד. שמות שבעים נפש הבאים מצרימה, וְאֵת יְהוּדָה שְׁלַח לְפָנָיו" (מו, ח-כח).
- ה. המפגש בין יעקב ליוסף (מו, כח, לג).
- ו. פגישת יעקב ובניו עם פרעה וקבלת נחלה בגושן.
- ז. מפגש יעקב עם פרעה וברכתו.
- ח. יוסף ושלטונו במצרים בשנות הרעב.

לאורך כל ההיסטוריה של עמנו גדולי הדורות, הכירו וידעו ברום מעלת המשמח וטרחו בכל כוחם לשמח אחרים ולא רק 'על הדרך' אלא חיזרו אחר מצווה גדולה ונפלאה זאת. באחד החורפים הירושלמים הקרים היתה העיר משותקת מחמת השלגים הכבדים שירדו בלא הפוגה יומיים רצופים. הקור העז והשלג העמוק לא הרתיעו את, חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל מראשי ישיבת "פורת יוסף" המעטיירה, גם לא העובדה שהתחבורה שבתה. הוא בוסס במרבד הלבן ופילס דרכו לבית אחד המתפללים הקבועים בבית הכנסת "אוהל רחל", שהכניס את בנו באותו ערב לעול המצוות. הבין הרב, שבמזג אויר כזה לא יבואו רבים לשמחה, והמצווה לשמח כפולה ומכופלת. בשמחה רבה יצא הרב מביתו מתוך מחשבה על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו לשמח את בעל השמחה ואת חתן הבר מצווה. מיד בצאתו מביתו פגש בשכנו ששאלו: "לאן כבוד הרב יוצא במזג אוויר סוער שכזה? ענה לו הרב: חז"ל הפליגו במעלתו של הזוכה להתעסק ב'מת מצווה' שאין מי שיקברוהו עד שאמרו: "מת מצווה הכל קרוביו", ואני הולך להתעסק ב'חי מצווה' שזה הרבה יותר ממת מצווה..."

"וַיִּגַשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" (מד, יח)

**"וַיִּגְדּוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכֵי הוּא מִשָּׁל
בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְגַּע לְבֹו בִּי לֹא הָאֲמִינִן
לָהֶם : וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו אֵת כָּל דְּבָרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר
דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֵת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח
יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ וַתַּחֲי רֹחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם"**
(מה, כו-כז)

מדוע כאשר אמרו לו "עוד יוסף חי" לא האמינם, ורק העגלות ששלח יוסף להביאו החיו את רוחו?
בספר 'חזון ישעיהו' פירש זאת בדרך משל: היה יהודי בפולין שבנו נמשך להשכלה. יום אחד הודיע לאביו כי החליט לנסוע לברלין ללמוד באוניברסיטה המקומית. אביו הצטער צער רב, ונסה להניא את בנו מכוונתו. הוא תיאר בפניו את הסכנות הרוחניות שיאלץ להתמודד עמהן, ומי יודע אם יעלה הדבר בידו. אך הבן היה נחוש בדעתו וכל ההפצרות של האב עלו בתוהו. כדי לשכך את צערו ולהפיג את חששותיו, הבטיחו הבן כי ימשיך לשמור על התורה והמצוות, ולא תפגע רוחניותו במאומה.
זמן קצר לאחר שהגיע הבן לברלין כבר ניכרו בו אותות המקום. אט-אט זנח את דרך אבותיו עד אשר נטמע לגמרי במקומו החדש. גילח את זקנו, קיצץ את פאותיו ועטה עליו מראה שיתאים לסביבה הנכרית.
יום אחד קיבל האב מכתב מבנו ובו הודיעו כי בכוונתו לבקר לפני חג הפסח. שמח האב שמחה גדולה. בסתר לבו צפה לפגוש את בנו פנים אל פנים כדי לתהות על קנקנו ולהיווכח במו עיניו האם נשתמרה צורתו היהודית.
מה עשה הבן? לקראת שובו לבית אביו החל לגדל את זקנו ופאותיו, וכשהגיע מועד הנסיעה כבר השיב לעצמו את מראהו היהודי משכבר הימים.
כשראה האב את מראה בנו, שמח בליבו על כך שגם בסביבתו החדשה הוא מקפיד על מראה יהודי.
"והאם אתה מקפיד גם על אורח חיים יהודי?"
"בוודאי, אבא. אם אני מתהלך ברחובות ברלין בלבוש יהודי, מגודל זקן ופאות, אפשר ללמוד מכך על אורח חיי..."
נחה דעתו של האב, ולאחר חג הפסח נפרד מבנו בלב שלם. כך חזר הדבר על עצמו מידי שנה בשנה. לקראת חג הפסח היה בנו מגדל זקן ופאות, ועם מראהו היהודי היה שב לבית אביו לעשות את הפסח, ולאחריו היה שב לברלין.
לימים הוא נשא אשה נכרית וניתק את עצמו לגמרי מעברו. יום אחד קבל הבן מכתב מאביו: "כל שנה אתה בא לבקר אותי, הפעם אני רוצה לבקר אותך בביתך". התחמק הבן בתואנות שונות. חש האב שמשוהו לא כשורה. מה עשה? עלה על הרכבת הראשונה לברלין, ובהפתעה גמורה הופיע בבית בנו. כשפתחה בעלת הבית הגויה את הדלת. היה בטוח כי זו המשרתת. "היכן בעל הבית?" שאל. כשהופיע בנו למולו חשכו עיניו, והוא נפל מתעלף ארצה.
הנמשל: יעקב אבינו לא ידע משלום בנו וחשש לחייו. ועוד יותר חשש למצבו הרוחני, אמרו לו בניו: "עוד יוסף חי", אך הוא מאן להאמין להם. גם כשהשמיעו בפניו "את כל דברי יוסף" - "סימן מסר להם במה היה עוסק כשפרש ממנו, בפרשת עגלה ערופה" - עדיין נתקשה יעקב להאמין להם. אולי כל אלו סימנים שנועדו לכסות על האמת. אבל כאשר ראה יעקב אבינו ע"ה את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו, אמר: אם יוסף מוכן שאבוא אני לראותו - אות הוא כי שלום לו, ונשאר בדרגתו הרוחנית, ורק אז "וַתַּחֲי רֹחַ יַעֲקֹב".
[ומתוק האור']

המפרשים עומדים על כך שיהודה הקדים לומר שלא יחר אפו של יוסף קודם דבריו, וכשמתבוננים בכל אריכות דבריו לא מוצאים אלא חזרה וסיפור השלשלות הדברים, ומה רצה יהודה בכל דבריו? והנה לכשנתבונן במצבו של יהודה באותו הזמן, נראה שהיה במצב קשה עד למאוד, שהרי הוא ערב את הנער בעולם הזה ובעולם הבא, וכפי הנראה להם, הרי כעת נתפס בנימין, והם בעצמם התחייבו שמי שיתפס אצלו הגביע, שוב ימות. והאיך יושעו מצרה זו.
מבאר ה'שפת אמת', שיהודה לימדנו כאן יסוד גדול לכל מי שנמצא בצר ובמצוק, במצב של "הסתרת פנים". שהעצה היחידה במצב כזה, הוא, להעמיק בהכרתו ולברר בנפשו שבכל מצב, חמור כמה שיהיה, יש את רצון הש"ת, ממש בכל מה שקורה בכל רגע ורגע. וכל הצער הוא רק חיצוני, אבל בפנימיות מוסתר הטוב, ועל ידי זה יצא מיגון ואנחה לפדות ולרווח והצלחה. ודבר זה נרמז כאן בפסוק, שהנה, יהודה הוא מלשון 'הודאה', והשם 'יהודה' מרמז על כל איש מישראל, ולכן נקראו 'יהודים' על שם שמודין להש"ת על כל דבר קטן וגדול, שיודעין שהכל ממנו יתברך. ורק ע"י שמודיים על כל דבר, ע"ז יכולין ליגש ולהתפלל על כל מצב שהוא. וזהו 'ויגש אליו' - להש"ת. 'יהודה' - דהיינו בבחינת הודאה להש"ת על אף ההסתר פנים, ומה אמר ומה ביקש? הוא לא חידש כלום! הוא רק חזר על כל השתלשלות העניינים, אבל בהכרה גמורה שהכל לטובה ולברכה ולקבל את רצון הש"ת בשמחה. ואז אכן זכה ל'זלא יכול להתאפק יוסף' שנתגלה כל ההסתר וראו את הטוב בגילוי השלם.
על פי יסוד זה של ה'שפת אמת' אפשר לבאר בפסוק בתהילים (צב, יד): "שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' בְּחִצְרוֹת אֱלֹקֵינוּ יִפְרְחוּ". שהנה ידוע ששם הוי"ה מורה על רחמים, ושם אלוקים מורה על דינים. כשנרצה להמשיל דבר פנימי מול דבר חיצוני, יש לנו שתי דוגמאות: א. כל צמח ופרח גלוי יש לו שורש שתול ומוטמן באדמה. ב. בית הוא מקום סגור ומכוסה מפני הרואה, ואילו חצר הוא דבר גלוי וחשוף לכל. בא דוד המלך ואומר לנו בתהילים 'שְׁתוּלִים' - דבר מוסתר כשתיל. 'בְּבֵית' דבר מוסתר כמו בית - הוי"ה. שהרחמים הם מוסתרים כשתיל וכבית. וזה במצב של 'בְּחִצְרוֹת' - כשנראה לעין כל כחצר שגלוי 'אלוקינו' - מצב של דינים, 'יִפְרְחוּ' גם כשהדינים הם פורחים ונראים לעין כל. גם במצב שנראה כאילו מידת הדין שולטת כחצר וכפרח, גם אז מוטמן בזה כמו שתיל וכמו בית - שם הוי"ה שמרמז על רחמים וחסדים. ועל זה מקדים דוד המלך ואומר "לְהַגִּיד בְּבִקְר חֶסֶדְךָ וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת" שגם במצב של 'לילה' יש להתבונן באמונה המוחלטת בהקב"ה, וע"י זה יתהפך לרחמים. וכמו שאמר להם יוסף "וְעֵתָה אֵל תַּעֲצְבוּ וְכוּ' כִּי לְמַחְיָה שְׁלַחְנִי" וגו' שהכל היה לטובה.
בספר 'קדושת לוי' כתב לתרץ שיהודה רצה לעורר את נקודת הרחמנות אצל יוסף לפי דברי חז"ל שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב. ומובן שכשמדרים עם מתורגמנים ומליצים אי אפשר לעורר את נקודת הרחמנות, שכן שפת הלב מובנת רק כאשר הדברים יוצאים מן הלב אל הלב, ויהודה אכן לא חידש כלום זולת מה שדיבר אליו בצורה ישירה ובלתי אמצעית.
ה'בית הלוי' תירץ, במהלך דומה, שיהודה חשש שהמליץ בינותם אמר ליוסף דברים לא נכונים משמם, שהרי לא מובן מדוע יש לחושדם כמרגלים ורצה לדבר ישירות בכדי שיוסף יבין. ושני נביאים מתנבאים בסגנון אחד, שלכן אמר "וַיִּדְבֶּר נָא עֲבָדְךָ דְבַר בְּאֲזְנֵי אֲדֹנָי". דהיינו באופן בלתי אמצעי, וזהו גם כן כוונת אומרו "כִּי כְמוֹךָ פָּרַעְהָ", כהתנצלות שמדבר אליו בלתי אמצעי, ואיך יבין יוסף? אלא שוודאי כמו שפרעה שהוא מלך חייב לדעת את כל השפות כך גם יוסף מוכרח שידע לשון הקודש ובוודאי יבין את דבריו הנאמרים בלשון הקודש.
[ציוני תורה]

"ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו"

(מה, א) - הזהירות מפגיעה בזולת

מובא במדרש (ב"ר צג, ד) לא זי יהודה מהשיב ליוסף עד שעמד על ליבו. והיינו שבדבריו עורר יהודה ביוסף את האהבה והגעגועים לאביו, עד כדי כך - שלא יכול יוסף להתאפק, ונתמלאה סאת האהבה הגדולה לבית אביו, ובקרבו להטה להבת אש להתודע אל אחיו ברגע זה ולצעוק "אני יוסף" ואינו יכול כבר לעמוד בכוחותיו הטבעיים להמשיך ולהתנכר אל אחיו, נו... שיצעק אני יוסף, לא! עדיין אינו צועק! ומדוע? מפני שהמצרים הנצבים עליו ישמעו, ויתביישו אחיו בדבר, ואינו רוצה לגרום לאחיו בושה מפני המצרים. והנה כאשר מתבוננים אנו במעשה זה, הרי שזה נורא נוראות! ועם כל זאת "ולא יכל יוסף להתאפק", אכן ברגע שרואה שאם יתגלה עתה לאחיו לעיני המצרים, יגרום להם שיתביישו, אזר יוסף חלציו, ונתגבר בגבורת ארו, ונתעלה בכוחות על טבעיים, ומתאפק מלהתגלות לפנייהם עד שיצאו כל הנצבים עליו.

השתלשלות הדברים כך היתה: יוסף העלה את חמתם, ואמר להם למה לא ערבתם ליוסף אחיכם כמו שערבתם לבנימין (מדרש ב"ר צג, ח) ויהודה עמד על ליבו של יוסף והצליח לעורר את געגועיו לאביו, ומפני כך רצה יוסף להתגלות בפניהם כי לא יכל עוד להתאפק, אבל הוא לא רצה לביישם בפני המצרים, ולכן ציוה לכל הניצבים לצאת, ובאותה שעה יכלו אחיו להרוג אותם, שהרי לא ידעו עוד שהוא יוסף אחיהם. וכך מובא במדרש (ב"ר צג, ט) ר' חמא בר חנינא אמר, אילו בעטו בו אחד מהם מיד היה מת. ולמה הכניס עצמו לסכנה? הוי אומר משום שנוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו, וכך מובא בתנחומא (פרק ה) למה אמר יוסף הוציאו כל איש מעליי, אמר יוסף מוטב שאהרג ולא אבייש את אחיי בפני המצרים.

כלומר: עדיף שאהרג, ואף שעל ידי כך יחסר ממניין השבטים, ועתיד האומה תלוי בזה, העיקר שלא לבייש את אחיי בפני המצרים, מפני שדבר זה ידע יוסף בבירור, שאם עתיד עם ישראל תלוי בזה שיבייש את אחיו הרי שלא תצמח שום טובה מכך, מאחר ועם ישראל אינו קם על דריסת אחרים... ולכאורה, יוסף היה יכול לעשות חשבון לעצמו, הלא הבא להרגך השכם להרגו, ואחיו רוצים להרוג, וא"כ אע"פ שהוא לא יהרוג אותם, אבל לכל הפחות יכול לביישם בפני המצרים כדי להינצל מהם.

ובאמת הקשו האחרונים כעין זה על מעשה תמר ויהודה, איך למדו חז"ל ממעשה תמר שנוח לו לאדם להפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, שאילו לא היה יהודה מודה שממנו הרתה, נמצא שהוא רודף, וניתן להצילו אפילו בנפשו, וא"כ מדוע חששה תמר מלספר שמיהודה הרתה כדי שלא תלבין פניו, והיה יוצא שהיא ושני עובריה נשרפים? אלא כמו שביאר רבי לייב זצ"ל, שלא אמרו בגמרא חייב אדם להפיל עצמו בכבשן האש ואל ילבין פני חברו, אלא "נח לו לאדם", כלומר: אין הכי נמי אם היו באים להישאל אם מותר להלבין פני חברו בכדי להינצל ממיתה, יתכן והיו פוסקים שמותר להלבין, אלא שחז"ל גילו לנו בזאת, שיותר קל ויותר נח להפיל את עצמו לכבשן האש מאשר להלבין פני חברו ברבים.

וזהו שאמרו חז"ל "מכאן אמרו נח לו לאדם", ומהו הלשון 'מכאן'. אלא שממעשה זה של תמר למדו לא שזה פסק הלכה, אלא אפילו שהוא רודף, ולכאורה היה מותר להרוג

את יהודה, אלא שפשוט יותר וקל יותר להפיל עצמו לכבשן האש מאשר להלבין פני חברו. וזהו גם שלמד יוסף, אע"פ שעל פי דין יכול היה יוסף להלבין פני אחיו כדי להינצל מהם, אבל יותר נוח היה לו להסתכן שיהרגוהו, ובלבד שלא ילבין פניהם בפני המצרים, ואם תאמר: עם ישראל מה יהא עליו, את עם ישראל אין בונים על חשבון הזולת!

וידוע הסיפור עם הרבי ר' העשיל, שהתארס עם בת נגיד גדול, וכשהגיע לשבת של עליה לתורה, דאגו שיהיה לו בית שישהה בו סמוך לבית המחותן, וביום שישי הביט מהחלון, וראה שבבית מחותנו הכינו עיסה גדולה כדי לעשות ממנה איטריות, והניחוה להתייבש כדי שיוכלו אח"כ לחתכה לפרוסות דקות, כדרך שעושים אטריות. וראה שתרנגולת עלתה על העיסה השטוחה וניקרה מהעיסה, וכשראתה זאת הכלה, ניגשה אל התרנגולת וזרקה אותה בחמת זעם והטיחה אותה לכותל. וכיוון שראה רבי העשיל מעשה זה, אמר בליבו, וכי אני אתחתן עם אחת שיש בלבה אכזריות כה רבה, לא! זה בלתי אפשרי, אבל לבזותה ברבים עוד ממש בשבת של עליה לתורה, גם זה בלתי אפשרי. חיכך בדעתו ואמר, אם כן עדיף שהם ישלחו אותי, ובלבד שלא אפגע בה, ומה עשה הלך לבית הכנסת וראה שיש שם ציבור לומדים, ועשה עצמו כאילו הוא רוצה לגנוב את הכסף שיש בקופה של צדקה, ומשראו זאת יושבי בית המדרש, צעקו בקול גדול, תפסוהו! גנב הוא! ומיד נתפרסם בעיר שתפסו גנב בבית הכנסת שרצה לגנוב מהקופה של צדקה, וכשתפסו אותו התברר שזהו החתן של הנגיד, שבשבת הזאת יש לו עליה לתורה, ואם כן צריך להציל את הנגיד שלא יפול בפך עם חתן גנב, ותיכף הלכו וסיפרו לו זאת המעשה, וכמובן שביטלו את השידוך, כרצון הרבי ר' העשיל...

לאחר מכן שאלו אביו מה קרה כאן? הרי יודע אני שאינך גנב, וא"כ למה העלילו עליך עלילה כזאת, עמד רבי העשיל וסיפר לאביו את מה שראה, שהכלה זרקה בחמת זעם ובאכזריות מרובה את התרנגולת מעל הבצק של האטריות, ואם כן אין הכלה הזאת ראויה להתחתן עמה, אבל לא רציתי לבזותה אמרתי בלבי, שעדיף שהם יבטלו את השידוך מאשר שאני אבטלו ועל ידי זה אפגע בנערה הזאת ותתבייש מחמת. והרי זה נורא ואיום לראות ולהתבונן מהו כוחה של הלבנת פנים, וכך אנשי התורה במידותיהם הטובות מתנהגים בעת המבחן.

[ע"פ לב שלום]

"ויאמר אלהם אל תרגזו בדרךך" (מה, כד)

פירשו חז"ל (תענית י): "אמר להם יוסף לאחיו - אל תתעסקו בדבר הלכה, שמא תרגזו (תטעו) עליכם הדרך". הרב מבריסק זצ"ל התפעל מצדקת השבטים, שהלא רק עתה נודע להם שהוא יוסף, ומכל מקום היה יוסף בטוח כי לא יבטלו הם זמן בסיפור סיפורים על הפגישה עם יוסף, על השתלשלות המכירה ועל מאסר בנימין, אלא יעסקו בתורה בדרך בעיון - עד שמתוך שקיעות בלימוד יטעו בדרך (רבנו גרשום פירש שיוסף חשש שמי שיראה אותם חולקים בדבר הלכה - יחשוב שהם נלחמים זה בזה. והרי מבואר מהו גודל הריתחא דאורייתא שהיה ביניהם, אף בשעה זו שחזרו מבית יוסף).

ואמר הרב מבריסק: מי שמבין גודל קדושת האבות, איננו תמה כלל. כי האבות היו שקועים בתורה, ולמדו מיעקב אבינו שלא להסיח דעת מהתורה. ועלינו לשאוף לשקיעות בלימוד, ומה נענה כשאנו מדברים בענייני דעלמא...

להקדים ולספר סיפור על ה"חפץ חיים", שידע השופט במי מדובר: פעם כשהיה בתחנת הרכבת גנב לו מישהו את המעיל, והוא רץ אחרי הגנב וצעק לעברו: "אני מוחל לך, אני מוחל לך, שלא תיכשל, חלילה, בעוון גניבה"...

ניתן להבין מכאן, איפוא, כמה צדיק הוא אדם זה! "ואתה מאמין לסיפור הזה, הא"? שאל השופט את עורך הדין.

"אינני יודע אם להאמין או לא להאמין", ענה העורך דין, "אך זה ברור שעליי ועליך לא מספרים סיפור כזה"...

מעתה יבואר מה שהקשנו אודות האחים אשר לא הכירו את יוסף, סבורים היו שמדובר במושל מצרי, רשע מרושע, אשר כבר הספיקו לטעום את "נחת זרועו" בצרות הצרורות שהביא עליהם, ומשום כך הם נמנעו מלהביט בפניו. אמנם ראייה בעלמא מותרת במקרה כזה, אך מאחר ופרצופו של יוסף השתנה בגלל הזקן שגידל, הם התקשו לזהות אותו בראיה כזו, ורק כאשר אמר להם "אני יוסף" הם הביטו בו וזיהו אותו.

"וַיֵּרָא אֶת הָעֵגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ" (מה, כז)

מלשון הפסוק משמע שיעקב אבינו ראה רק את העגלות אשר שלח יוסף, ולא את העגלות אשר שלח פרעה. הסבר מעניין לכך הובא במדרש רבה (צד, ג) ובילקוט שמעוני (רמז קנב), שעל העגלות של פרעה נחקקו צורות של עבודה זרה, על כן עמד יהודה ושרף את כל העגלות אשר שלח פרעה, כי רגיל היה שבט יהודה לשרוף עבודת אלילים.

"וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת פְּרֵעָה" (מז, ז)

אומר השפת אמת' (לקוטים פרשת שמות), שברכת צדיק אינה שבה ריקם, ומברכה זו זכה פרעה לבת צדקנית 'בתיה' שהצילה את משה רבינו ע"ה.

בתורת

ברינה

ריון

"לאָדָם מַעֲרָבֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן חייא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוחה בת שמשון מרים בת עזריה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: אריה בן מלכה: אילעד יעקב, הדס-הודיה תמר ועיל בני פאולה
זיווג הגון: זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה חרל בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל נחמס בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מרתית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: לאית בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלמית רחל בת חיה: עדי בת מזל

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא יָבֹאוּ אֶחָיו לְעֵנֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו" (מה, ג)

מדוע לא הכירו האחים את יוסף עד עכשיו? אומר על זה בספר 'שלמה חדשה', שכדי ליישב קושיא זו, עלינו להתבונן במאורע המסופר בספר מלכים אודות המפגש של יהורם בן אחאב עם אלישע הנביא. היה זה כאשר יהורם מלך ישראל, שהיה רשע, אם כי במידה פחותה מאביו, ביקש לצאת במלחמה נגד מישע מלך מואב אשר מרד בו, אולם מאחר וחשש לצאת לקרב לבדו, פנה אל יהושפט, מלך יהודה שהיה צדיק, וביקש ממנו לחבור אליו.

יהושפט נענה לקריאה ושניהם יצאו למלחמה, אולם בדרכם כלו לפתע המים. חשש כירסם בליבו של יהורם. "יתכן כי ה' רוצה להמית את כולנו" - הבין - "הלא אין אפשרות להתקיים ללא מים"! מלך יהודה, שהיה שותף לדאגותיו, נענה ואמר לעומתו: "וכי אנו יכולים לדעת בדיוק מה רצון ה'?" הלא יש נביא בישראל, הבה ונלך אליו!" וכך הלכו שניהם אל אלישע הנביא.

מיד בראותו את יהורם, קרא אליו אלישע: "מדוע הנך בא אלי? לך אל נביאי אביך ואמך, אשר הרגה את נביאי ה'", ואחר הוסיף: "חי ה'... אֲשֶׁר עִמָּדְתִּי לְפָנָיו כִּי לֹוִי פָּנִי? הַשֹּׁפֵט מִלֶּךְ? הַיּוֹדֵה... אִם אֲבִיט אֶלְיָךְ וְאִם אֶרְאֶךָ" (מלכים ב' ג, יד). כלומר: אלמלא יהושפט מלך יהודה בא עמך, לא הייתי מביט כלל לכוונתך.

ונשאלת השאלה מדוע כופל הנביא את דבריו ואומר: "אם אֲבִיט אֶלְיָךְ וְאִם אֶרְאֶךָ"? התשובה נמצאת בגמרא האומרת (מגילה כח). "אסור להסתכל בצלם דמות אדם רשע", וה"מגן אברהם" (סוף סימן רכ"ה בשלחן ערוך) פוסק להלכה שאסור להסתכל בפני אדם רשע, כשכוונתו היא שאסור להביט בעיניו של אדם רשע, אולם אין איסור בראיה בעלמא.

זהו שאמר אלישע ליהורם: "אם אֲבִיט אֶלְיָךְ", לא אביט בך שכן רשע הנך, ואפילו "אם אֶרְאֶךָ" בראיה בעלמא לא הייתי רואה אותך אלמלא יהושפט.

על המהר"ל דיסקין, העלילו פעם המשכילים עלילת שוא, שכביכול שלח ידו בכסף שהופקד אצלו, והתלוננו במשטרה שהוא גנב. כתוצאה מתלונה זו הושלך הרב לכלא ונשקפה סכנה לחייו. השתדלנים מקרב הציבור החרדי השיגו עבורו את העורך דין הגדול ביותר ברוסיה שהיה יהודי מומר.

עורך הדין הגיע אל הרב לכלא לדבר עמו אודות קו ההגנה שינקוט במשפטו. בעת הפגישה, ישב המהר"ל כשפניו כלפי מטה, בלי להביט בפני העורך דין.

וכך ענה לשאלותיו. בסוף הפגישה שאל העורך דין: "כבוד הרב, מדוע אינך מסתכל עליי"? והרב ענה בפשטות: "כי אסור להסתכל בפני אדם רשע!"

הגיע המשפט. התביעה הציגה את כתב האישום, ואז נעמד עורך דינו של המהר"ל ואמר כך: "כבוד השופט! ברצוני לתאר לך מיהו הנאשם. הוא הרי יודע היטב שחיינו תלויים בי, ואף על פי כן בפגישתו עמי לא הסתכל עליי, כי על פי צווי תורתו אסור לו להסתכל בפני אדם רשע. אמור לי אתה, כבוד השופט, היתכן שאדם כזה הוא גנב"? ואכן השופט קבל את הטענה וזיכה את המהר"ל מכל אשמה.

סיפור דומה ארע עם ה"חפץ חיים" זצ"ל: בעת מלחמת העולם הראשונה העלילו על תלמיד ישיבתו כי הוא מרגל ובקשו לגזור עליו גזר דין מוות. הגיע ה"חפץ חיים" להעיד עליו עדות אופי, שבחור טוב הוא ואינו מרגל. לפני שנעמד ה"חפץ חיים" להעיד, אמר עורך הדין של הבחור כי ברצונו

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזכר הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מאוצרות הפרשה

אותם. לכאורה צריך ביאור, מדוע שב נחום איש גמזו והתאכסן באותו מון, כאשר הוא יודע מנסיון לאיזה מעללים מסוגלים בעליו? אלא ששב דוקא לשם, משום שלמרות שידע שצריך להזהר מהם, בכל אופן קיננו בלבו רגשי הכרת הטוב לבעלי המלון שלמעשה על ידם התגלגל "בזכותם" שזכה בכל מה שזכה. (לעבדו בלבב שלם, הובא בלתיך עליון) **ויאמר פרעה אל יוסף וכו' וקחו את אביכם ואת בתיכם ובואו אלי (מה, יז-יח)** פרעה בהזמינו את משפחתו של יוסף לא אומר להם להביא את צאנם. ואילו יוסף הוסיף בהזמנתו, וצאנך ובקרך וכל אשר לך", אומר רבי חיים קניבסקי, הטעם הוא פשוט, הצאן נחשב אצל פרעה "תועבת מצרים", אבל יוסף רצה שיביא דווקא את הצאן, כדי שפרעה יתן להם מקום נפרד לגור בו, לא יחד עם הגויים המצריים שלא יוכלו לסבול את הצאן. וכל זה בשביל שהדורות הבאים יחיו בגטו, ולא יתקלקלו מהחיבור לגויים. (מדשן ביתך)

והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם, ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו... גם אנחנו גם אבותינו (מו, לג-לד) הסביר רבינו הבן איש חי זצ"ל את דברי יוסף הצדיק אל אחיו בביאור נפלא, ולקח גדול בצידו! יוסף הצדיק פנה אל אחיו ואמר להם: כאשר פרעה ישאל אתכם מה מעשיכם ובמה עיקר עיסוקים בעולם הזה, תשיבו ותאמרו לו שאתם "אנשי מקנה". המילה "מקנה" היא מלשון קניין. כלומר, תגידו לו שעיקר העיסוק שלכם בעולם הוא לקנות קניינים רוחניים, שהם תורה, מצוות ומעשים טובים, ולא רק אתם כך, אלא תוסיפו ותאמרו לו: "גם אנחנו גם אבותינו". כלומר, דרך זו קיבלנו מאבותינו, שגם הם עיקר מגמתם בעולם הזה הייתה אך ורק לקנות קניינים רוחניים, כי רק הם נחשבים לקניינים אמיתיים! ומסופר על אחד מעשירי תבל שנפטר לבית עולמו, ובצוואתו אל בניו ביקש שיקברוהו עם גרביים לרגליו. אולם אנשי החברה קדישא סירבו לכך בטענה שאין לשנות ממנהג ישראל, שהמת נקבר רק עם תכריכים לגופו, וכך עשו. בניו של הנפטר היו בצער גדול ומצפונם ייסר אותם על שלא קיימו את רצון אביהם המת. והנה ביום השלושים לפטירתו גילו בניו צוואה נוספת עבורם, וכך היה כתוב בה: "אני יודע שלא קברתם אותי עם גרביים כפי שביקשתי, אולם דעו לכם שרק רציתי ללמדכם בזה שהאדם אינו נוטל מן העולם הזה אפילו זוג גרביים, ולכן תשקיעו בקניינים אמיתיים שהאדם יכול ליטול אותם עימו לעולם הנצח.

ובני דן חשים (מו, מג) לכל השבטים היו הרבה ילדים. לכן היה בן אחד, חושים, שהיה חרש אלם. מן הסתם דן התפלל הרבה על בנו בבכיות ובתחנונים: אוי, רבוננו של עולם מה יהיה אתו, האם יזכה בכלל להתחתן או לא? סוף כל סוף הוא חרש אלם. ומי תרצה להתחתן אתו? וגם אם כן, האם יהיו לו ילדים? בסופו של דבר. במנין בני ישראל רואים ששבט דן היה השבט הגדול ביותר אחרי שבט יהודה. למה? כי אביו של חושים התפלל עליו! נמצא, שדוקא העובדה שהיה לו בן יחיד, ועוד חרש אלם – היא זו שגרמה לו לצאת השבט כמעט הגדול ביותר. אם לאביו, דן, היו עוד ילדים, הוא לא היה מתפלל במיוחד, ולא היה זוכה. בגלל שהיה לו בן יחיד חרש ואלם, הוא פתח את לבו וזכה מכח תפלתו שצאצאיו של חושים היו מרובים כחושים של קנים. (רבי יצחק קולדצקי שליט"א, נאה דורש)

גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אשר מכרתם אותי מצרימה (מה, ד) כאשר נתוודע יוסף אל אחיו, אמר להם אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, ואח"כ קרא להם שוב "ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר להם אני יוסף אחיכם וגו'", ולכאורה לא מובן מה הוסיף להם כעת מה שלא אמר להם בהתחלה, הרי כבר אמר להם קודם "אני יוסף"? רבי עזרא עטייה מתרץ, על פי דברי ה"יערות דבש" (הרוש ט"ו) אשר מסביר את בכיו של דוד על אבשלום המובא בספר שמואל "בני אבשלום בני בני" וכי ומזכיר בבכיו שבע פעמים 'בני', משום שבכל פעם שאמר 'בני' העלה אותו במדור אחד של הגהינום, ואמר שבע פעמים כנגד שבעה מדורי גיהנום. והקשה היערות דבש, וכי אמירת "בני" שווה בערכה ל'קדישי' שתוכל להוציאו מהגיהנום. ומתרץ, כשדוד אמר עליו "בני", התכוון ללמד עליו סגנונה, כי הטבע לא נוהג לבן למרוד באביו, ואיך קרה הדבר שאבשלום מרד באביו? אלא ודאי זו גזירה מהשמים, כמו שכתוב בנביא "הנני מקים עליך רעה מביתך" – וזה נגד הטבע. ע"פ הקדמה זו, ביאר רבי עזרא עטייה זצ"ל, בתחילה אמר להם יוסף "העוד אבי חי" ולא ענו לו כי נבהלו מפניו, ורצה לעודדם, ושוב קרא להם "אני יוסף אחיכם", כאן הוסיף "אחיכם", לומר להם כי לפי הטבע, לא יתכן שאח ימכור את אחיו, ואם בכל זאת עשיתם זאת, אין זאת אלא בגזירה מן השמים "כדי להחיות עם רב", ובכן "אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם". (מדשן ביתך)

שם. לכאורה הדברים סותרים מיניה וביה, שכן רש"י מביא את דברי המדרש שהסיבה שיוסף נגלה אליהם היו במטרה לנחמם, כשראה שהם נכלמים ועצובים ולכן דיבר איתם בלשון רכה ותחנונים. א"כ מה מקום לומר להם: "אשר מכרתם אותי"? לכאורה אם רוצה לנחמם היה לו לומר להם רק: "אני יוסף"? אלא, ביאר הגה"צ רבי זיידל אפשטיין זצ"ל מנהל רוחני ישיבת תורה אור שיוסף אמר מילים אלו משום שבלבו קינן תמיד הכרת טובה עצומה אליהם, שכן למרות שהשליכוהו לבור ומכרוהו לישמעאלים מה שנראה היה בשעתו, הדבר הנורא מכל, אולם בסופו של דבר היתה מונחת גם בזה הצלה גדולה, שהיא זאת שהיתה להם להצלה ולישע, ושעל ידה הגיע למלוכה ואיך הגיע לזה, רק בזכות המכירה, משום כך הגיע למה שהגיע. הדברים מדויקים במילים: "ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו" מהו "לכל"? אלא העובדה שלא יכול היה להתאפק היה בגינם ולא בגינו.

כיוצא בדבר, ביאר את הגמרא (תענית כא.) על נחום איש גמזו שנשלח לרצות את הקיסר ושלחו עמו תיבה מלאה אבנים טובות ומרגליות. בדרך לן במלון אחד. בלילה קמו בעלי המלון, רוקנו את התיבה ומלואה בחול. כשהבחין נחום איש גמזו בכך, אמר: גם זו לטובה. כשהגיע למלך ואמר שהביא לו מתנה פתחו וראו שהביא אפר ורצו להורגו על הזלזול במלך, עד שבא אליהו הנביא כשהוא נראה כאחד מעבדי המלך, ואמר שייתכן שהעפר הוא מהעפר שזקנם אברהם אבינו זרק על אויביו במלחמה ונעשה חיצים. הם אכן בדקו את הדבר על אויביהם, והתברר שאכן כך הוא שהעפר נעשה לחיצים. וכבודו כבוד גדול וסיפר להם את כל הסיפור, הם הזדרזו להרוס את ביתם והביאו את העפר למלך וכשהתברר שהעפר הוא עפר רגיל הרגו

שימוש שלא כדעת הבעלים – גזל!

יִסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיְבֵא בְּאֶרֶץ שֶׁבַע וַיִּזְבַּח זִבְחִים לְאֱלֹהֵי אֲבֹיָיו יִצְחָק (מ"ו, א') וַיִּקַּם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאֶת סָפֶם וְאֶת נְשֵׂיהֶם בְּעֶגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרָעָה לְשִׂאת אֹתוֹ (מ"ו, ה')

לכאורה יש להבין: מדוע בתחילה, כאשר נסע יעקב לבאר שבע – לא מוזכר שנסע בעגלות ששלח פרעה בכדי לשאתו, ורק לאחר מכן, כאשר עשה את דרכו מבאר שבע מצרימה – הוזכר כי השתמש בעגלות אלו?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא, אותו סיפר הגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל, ראש ישיבת 'תורה ודעת' שבאמריקה. וכך סיפר:

מעשה ביהודי, שהתגורר בכפר קטן באירופה, ומנהגו היה לנסוע מדי שבוע אל העיר הגדולה, למלא את עגלתו בסחורה, ולמכור את סחורתו בכפר – ברווח קטן. אך הנה, באחד הימים – חלה האישה, ולא היה באפשרותו לנסוע אל העיר הגדולה באותו שבוע, כמנהגו. משום כך, פנה אל בנו וביקש כי יסע במקומו, ואילו הבן מצידו – נענה בשמחה ויצא על אתר לדרך.

בדרכו, עבר הבן דרך היער, והנה הוא מבחין לפתע באיש יהודי העומד מולו. סבור היה הבן, כי מדובר בעובר אורח, המבקש להגיע אל העיר הסמוכה, ולפיכך – מיהר לעצור את עגלתו ולהזמין להצטרף אליו. אולם לאמיתו של דבר, לא היה מדובר בעובר אורח שנקלע ליצר בדרכו, אלא בצדיק רבי לייב חסיד – שנוהג היה להתבודד שעות ארוכות מדי יום ביערות, ולעסוק בעבודת הבורא יתברך!

ובכל זאת, כאשר הציע הבן לרבי לייב לעלות אל עגלתו – לא סירב הצדיק מיד. לפני כן, הוא בירר אודות היעד אליו מועדות פניו של הנוסע הנכבד, וכן אודות מטרת נסיעתו, כאשר הבן משיב לכל שאלותיו – אף כי בקוצר רוח מסויים. לבסוף, שאל הצדיק: "אמור נא לי... של מי העגלה הזו? ומי נתן לך את הרשות לנסוע בה?" ואילו הבן השיב דברים כהווייתם: הוא סיפר כי העגלה שייכת לאביו, אשר ביקש ממנו לנסוע אל העיר ולהביא סחורה למכירה... או אז, פנה אליו רבי לייב ואמר לו בקול תקיף: "ומה עם גזל? האינך יודע שזה גזל?", ואילו הבן לא הצליח להבין: "גזל? על מה מדובר? הלא אבי הרשה לי להשתמש בעגלה, ולא זו בלבד – אלא שהוא אף ביקש ממני לעשות זאת!" שב והסביר, אולם רבי לייב נותר איתן בדעתו: "אכן... אביך הרשה לך להשתמש בעגלה בכדי לנסוע אל העיר ולהביא סחורה, אולם הוא לא נתן לך רשות להסיע זרים בעגלתו! וזה – כבר נחשב לגזל!"... כאשר סיפר מעשה זה, היה רבי יעקב מוסיף ומטעים, כי הזדמן לו לפגוש את בנו של בעל העגלה חמישים שנה לאחר אותו מעשה, כאשר כבר היה בעל עסקים נרחבים באמריקה, והלה סיפר לו כי מאז ועד עתה, כל אימת שהוא עומד בפני נסיון במסגרת עסקיו, וכמעט מתפתה 'להתחכם' ולנהוג באופן שבו יגיע לידו כסף שאינו מגיע לו ביושר גמור – עומדת לפניו דמותו של רבי לייב, והוא יכול לשמוע את דבריו הנוקבים: "האינך יודע שזה גזל?"...

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של המהרי"ל דיסקין שהיה אומר כך: הנה, יעקב ידע, שהעגלות נשלחו על ידי פרעה בכדי לשאת אותו למצרים. מעתה, כאשר עשה את דרכו לבאר שבע – הוא עדיין לא ידע האם הקדוש ברוך הוא יתיר לו לרדת מצרימה, ולכן סבר שאינו רשאי להשתמש בעגלות ששלח פרעה למטרה מסוימת... רק לאחר שהורה הקדוש ברוך הוא ליעקב לרדת מצרימה, בעת היותו בבאר שבע – היה יעקב משוכנע כי הינו רשאי להשתמש בעגלות ששלח פרעה, ולכן מכאן ואילך השתמש בהן.

(מתוך "ללמדך - בראשית" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

שלחו עוגה לשבת בר מצוה, האם מותר להשאירה לבר מצוה

שאלה: בנונו נעשה בר מצוה ביום שלישי, ובבית כנסת שאנו מתפללים בו, נוהגים שבשבת קודם, חתן הבר מצוה עולה למפטיר, ולאחר התפילה עושים קידוש לציבור המתפללים, השכנים שלחו לנו עוגות בערב שבת לכבוד שמחת בר המצוה, ואחד השכנים שלח לנו עוגה, וכתב עליה "לכבוד שבת עליה לתורה לבר מצוה". האמא אמרה שהעוגה מאד יפה ומרשימה, והיא רוצה לשמור את העוגה לבר מצוה עצמה, לבר של הנשים. האם ראוי לעשות כן, או שמא כיון ששלחו את העוגה לשבת, אין ראוי להשאירה לאמצע השבוע, וזאת עפ"מ שכתב במשנ"ב (סי' רמב ס"ד) בשם הספר חסידים, אם שלחו לו דבר מאכל שיאכלנו בשבת לא יאכלנו בחול? **תשובה:** כתב ספר חסידים (סי' תתס) מי שנשלח לו ביום ו' תרנגולת או ביצים, ואמר השליח פלוני שלח לך כדי שתאכל בשבת זה, אינו רשאי לאכול אותו בחול, אלא בשבת, ואם יש הרבה ונשאר לו יתן לבני ביתו. אמנם דין זה אינו מחמת כבוד השבת, אלא זה דין בחושן משפט שאין לשנות מדעתו של בעל הבית, וכמבואר שם בספר חסידים (סימן תתס) לאחד שלחו לו בערב שבת, אמרו לו תאכל בשבת, ולא היה צריך כי היה לו די. אם יודע שאם היה אוכל בחול היו מקפידים, א"כ לא יוכל לאכול בחול, ויצניע לשבת אחר, ואם הוא דבר שאינו יכול להצניע יאכל בחול שלא יהא לאבוד. וכן במשנ"ב (שם) דימה דין זה לדין מגבית פורים לפורים, ושם מבואר בגמרא הטעם שאסור לשנות, משום שהמשנה מדעת בעל הבית נקרא גולן. והוסיף במשנ"ב שלהלכה פסק הרמ"א (או"ח סימן תרצ"ב) שמותר לעני לשנות, ויכול לעשות זה מה שירצה, אך בטור (סימן תרצ"ד) מחמיר בזה. [ויעוין בשו"ע הרב (סימן רמב ס"ח) שכתב שדין זה ממדת חסידות אבל מן הדין אין איסור בדבר, כמו במגבית פורים].

אמנם נראה שכהיום אין בכלל קפיда בזה, כי השכנים אינם מקפידים על כך, וכששכן שולח עוגה לשכנו, אף שכתב שזה לכבוד שבת, אין הכוונה שרוצה שישתמשו בזה בשבת, אלא כן בדרך כבוד, ולא לקפידא.

וכן בחוות יאיר (סימן רלב) אף שדעתו כהטור שאסור לעני לשנות מגבית פורים, וכן דעתו לענין שבת, שאין לשנות מה שהביאו לו לצורך שבת מן הדין, כתב, ומ"מ לפי המנהג דשולחים לתלמיד חכם מעות ואומרים לו דרך כבוד לקנות מהם יין או דג חשוב לשבת או יו"ט, דהואיל דהמנהג לומר כך דרך דורות וכבוד, ואין דרך להקפיד, לא הוי קפידה. (הגרי"י זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

חידה שבועית

אט חימרת 2 צרימות צליט יחד עט צור 3 צרימות צליט, כמה צרימות צליט יש לכת כאת?

תשובה על חידה פר"ש: חתימת זקן שלא היתה לו כשמכרוהו נתוספה לו לאחר מכן. תשובה לחידה: במקום שלחברו אין שמן עדיף לתת משלו מ"ב תרע"ו. שם הווכה: נתנאל פקטור נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות טיטיוניק ההולדת הבת משפחת מרדכי איצקוביץ לנשואי הבת משפחות הבלין – שלינגר ההולדת הבן הנכד
בני הדר - משפחות אסף גולדשטיין – שטיגליץ לאירוסים הבת הנכדה משפחת קליין לאירוסים הבן משפחת דוברוביצר לאירוסים הבן משפחות פקטר – אילוביציץ לנשואי הבן הנכד
 משפחת אברהם לאירוסים הבת משפחת בקר לנשואי הבת משפחות גוטליב – גוז לנשואי הבן הנכד משפחות פוקס – ליכטמן לאירוסים הבן הנכד משפחות ה"ה פריד – לבנון לנשואי הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל
 רמי גרינברג, ראש העיר

קול תודה

עלון ההתחזקות החודשי בענייני השבת וההודאה לבורא עולם

לעולם אודך

מאמר של הודיה

מתנות אהבה יומיות

פנינים של הודיה

מעשה בנער שקם מחולי קשה מאוד רח"ל, ובא אביו לשאול את **מרן החזון-איש זצוק"ל** אם יש לעשות סעודת הודאה כדי להודות לה' על הנס שאירע לבנו, ואמר לו רבינו, שבמקום לעשות סעודה יחלק מעות לעניים בסכום שחשב להוציא בדמי הסעודה, וזו דרך חביבה לפני הקב"ה להודות לו על חסדיו.

בקונטרס "שם משמעון" מספר הבן על אביו איש האמת **ר' שמעון וינפלד זצ"ל** על הנהגות מופלאות של אביו זצ"ל, איך הקפיד על ההודיה לה', כגון: מדי יום ביומו היה לובש למשך כמה דקות בגד של שבת, ומודה בו להקב"ה על כל החסדים שעשה איתו, הקטנים והגדולים, על העבר וההווה, ומבקש גם על העתיד.

אומר **הגרי"י זילברשטיין שליט"א**: זה נקרא להחיות את ההרגשים, ולעשות את ההודאה לה' בצורה מעניינת, שתמשוך את הלב. כשלושים בגד של שבת, נכנסת הרגשה אחרת בלב, ועל ידי כך אפשר גם להודות בצורה טובה יותר.

מדי שנה בשנה היה עורך הרב וינפלד זצ"ל מסיבה ובה מזמר ומשבח לה' על כל טובותיו ושזכה לחתן תלמיד חכם בנוסף לבניו שגם הם תלמידי חכמים...

כתב **הרה"ק מחמעלניק זיע"א**, שכשהאדם מכיר בעת צרה את השי"ת ומאמין בו ואף מודה על הרעה כעין שמודה על הטובה, הרי בטוח שיצליח. וז"ל: (פר' מטות) "כאן למדנו שבשעה שרואה אדם מישראל שדרך הצלחתו נוטה למטה, לא יזעף לבו ולא יאבד אמונתו בה, אלא יקבל את הכל באהבה ושמחה, ויאמר 'זה הדבר אשר ציוה ה'' - כך גזרה חוכמתו יתברך שמו, וידע נאמנה שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ויברך על הרעה מעין הטובה בשמחה, וכאשר יעשה כן, אני מבטיחו שיעלה על במתי ההצלחה אם ירצה ה'".

לי הוא מתנת חנינם מבורא עולם, חסד נפלא של השי"ת שלא מגיע לי כלל - ובוודאי לא מגיע לי יותר מזה.

כך אמר יעקב (בראשית ל"ב, ו"א): "קִטְנִיתִי מְכַל הַחֲסִדִים וּמְכַל הָאֱמֻנָה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֵת עַבְדְּךָ כִּי בְמִקְלִי עָבַרְתִּי אֵת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׂנֵי מַחְנוֹת". אמר יעקב, נתת לי כל כך הרבה מתנות, עד שאני מרגיש קטן מלהכיל את כל החסדים הרבים שהרעפת עלי.

יעקב אבינו היה שם תמיד מול עיניו את הימים הקשים בהם היה חסר כל, ועל כן תמיד חש הודיה לבורא העולם שנתן לו כל כך הרבה שפע של ברכה והצלחה.

כמו שכתב שם רבינו בחיי: "כי במקלי. מכאן שחייב אדם שיזכור ימי הרעה בזמן השלוה כדי שיתבונן ביתרונו ויודה להקב"ה על זאת, וכן אמר שלמה המלך ע"ה (קהלת ז', י"ד): 'ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה, פירוש: ביום טובה, ראה [פי' תזכור] ביום רעה'".

אדם החש שכל מה שיש לו הוא מתנת אלוקים שאינה מגיעה לו, עם כל דבר שהוא מקבל הוא ירגיש את אהבתו ית' ואת נדיבותו ורצונו להטיב לו. אז, כאשר הוא רואה שיש דברים שלמראית העין חסרים לו, הוא לא ירגיש מקופח, שכן ברור לו שבורא עולם עם אותם מניעים של

אהבה ורצון להטיב לו, דאג בכוונת מכוון לא להעניק לו דברים אלו.

"כי חנני אלוקים" יעקב הכיר עד כמה שעצם החיים, הבריאות, המשפחה, הכשרונות, הרכוש וההצלחות הן כולן מתנות אהבה של בורא העולם, ובכך הוא זכה לדרגה הנפלאה הנכספת של "יש לי כל".

זהו ההישג הנעלה שעליו אנו מתפללים ומבקשים בברכת המזון: "הַרְחֵמֵנו יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ. כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּכָל מְכַל, כָּל". יתן ה' שנזכה גם אנחנו לחיות עם הרגש הנפלא הזה שכל מה שיש לנו הוא מתנת חנינם ואהבה מבורא עולם, ובכך נזכה להיות מבורכים בכל מכל כל. ■

במפגש בין יעקב לעשיו ישנה מילה אחת, המגדירה את ההבדל בין יעקב לעשיו, מילה אחת שהיא הסוד של חיים שמחים ומאושרים.

עשיו אומר (בראשית ל"ג): "יש לי רב אחי יהי לך אשר לך", לעומת זאת יעקב אומר "כי חנני אלהים וכי יש לי כל".

עשיו אומר: יש לי הרבה, אמנם לא היה מזיק אם היה לי יותר. מה שאין כן יעקב אומר "יש לי כל" - לא חסר לי כלום, כל מה שאני צריך קיבלתי.

שעשה לי כל צרכי

על כך אנו מודים ומברכים כל יום בברכות השחר "שעשה לי כל צרכי", כלומר: בורא עולם, אני מאמין שנתת לי כל מה שאני צריך, אם יש דבר שאין לי, הרי זה כיון שברור לפניך שאין לי שום צורך בדבר.

מסופר על יהודי שבא לפני רבו והתלונן על רוע מזלו ועל כל החסר לו בחיים. אמר לו רבו "כמדומני שהיום ברכת ברכה לבטלה!". נרעש היהודי, ושאל מדוע ולמה? השיב לו הרב: "האם לא ברכת היום 'שעשה לי כל צרכי'? והרי לפי דבריך בורא העולם לא קיים היום ברכה זו!".

אפילו האדם המעונה והמיוסר ביותר רח"ל, יכול לברך בכל יום בשם ומלכות "שעשה לי כל צרכי", ואין זו ח"ו ברכה לבטלה או אמירה ללא משמעות. שכן בכל מצב שהוא נמצא בו, הקב"ה, מתוך אהבתו הגדולה אליו בוחן ובודק בכל יום מה טוב לו ומה יועיל לו להשגת מטרתו המיועדת הנצחית, ומספק לו את הכל באופן המושלם ביותר.

סוד ההצלחה

כיצד יצליח האדם לחיות עם הרגשה נפלאה זו שיש לו הכל?

נתבונן במילים הקודמות של יעקב ועשיו: עשיו אומר "יש לי רב" אני עבדתי והשגתי הרבה. כאשר האדם חושב שהוא השיג את הדברים מכוחו, נכנסת המחשבה שכמו שהשגתי מה שיש, אם הייתי חרוץ יותר או חכם יותר היה לי יותר - וחבל שזה לא אירע.

לעומת זאת, יעקב אומר 'כי חנני אלקים', כל מה שיש

העלון מוקדש ל:

להנצחות
או הקדשות:
055.6789852

להצלחה
להפץ בעולם שמו

בנימין יואל בן שרה
ורבקה בת לאה
זרע בר קיימא בקרוב

לע"נ
הרב יחזקאל בן נג'יה

דירה בצל התודה

מדוע החלטתי בכל זאת לספר לכם זאת? שואלים אותי אם התייאשתי כבר מדירה גדולה, שואלים אותי אם השלמתי עם המצב, ואני עונה כך: החלום לא נגזז. אנו עדיין מייחלים ומתפללים לדירה מרווחת. אך בינתיים, אנו מקבלים את החלטה הכי טובה שהקב"ה החליט בשבילנו בהכנעה. בשנים האחרונות התחזקנו מאוד בנושא של ההודיה לה, כתבנו 100 תודות על הדירה, אמרנו תודה כשחתמנו על החוזה ואמרנו תודה כשביטלנו, ולכאורה לא נושענו. לאחרונה הרגשתי שפשוט... נושענו! פתאום ה' האיר את לבי והבנתי שה' יתברך נותן ונותן לנו כל כך הרבה... הדירה אמנם קטנה, אבל מכילה כל כך הרבה שמחות! שמחות שהתחילו עם הילדים, בריתות וחלאקה, בר מצוות וסיומי מסכתות... ובהמשך - נישואי הילדים, הולדת הנכדים וכו' וכו' ועוד ועוד... על כל דבר כזה - כמה תודה, כמה שמחה! האם זו לא ישועה??

הרגשתי שה' מצפה ממני אך ורק לפקוח את העיניים ולראות עד כמה הוא ית' משפיע עלינו כל כך הרבה טוב. ההרגשה הזאת של ההודיה הכנה, והשמחה בכל טוב ה' שמביאות גם קרבת ה' נפלאה - זוהי הישועה הכי גדולה.

שנזכה תמיד לחוש את טוב ה' עלינו, ולהודות לו, ומתוך כך לחיות בתחושה המתוקה הזאת של קרבת הקב"ה בצל האמונה והתודה. ■

אנו חיים בדירה נהדרת ומקסימה, אך קטנה לצרכים שלנו. הדירה, שממוקמת באחת מערי הדרום, נקנתה ברחמי ה' לפני כ-27 שנים, כשהיינו זוג צעיר, במחיר מוזל מאוד.

דירת 3 וחצי חדרים, שהייתה אז מרווחת. עד שזכינו להכנס אליה עברו עוד 3 שנים, שבמהלכן זכינו ב"ה בשני אוצרות יקרים. ב"ה עם הזמן הדירה נהיתה צפופה, ואחר כך צפופה מאוד.

בחדר הילדים כבר ישנו ארבעה ילדים, ובחצי החדר קנינו מיטת קומותיים, וכך ישנו עוד שני ילדים. כשנולדה הבת השביעית עוד היה מקום בחדר השינה, ובהמשך העברנו אותה לסלון.

אתם יכולים לשער, שהתחלנו כבר לחשוב ברצינות על הרחבת הדירה. לא אפרט לכם כל מה שעברנו ב-15 השנים הללו כשרצינו להרחיב את הדירה או לעבור דירה, רק אציין שהמשפחה המשיכה לגדול ולהתרחב באותה דירה קטנה

מקסימה. בכל מיטה כבר ישנו שני ילדים. ובאורח פלאי, (כמו שרק ה' יודע לעשות), כל ההשתדלויות הרוחניות והן הגשמיות שעשינו כדי לנסות לעבור או להרחיב את הדירה - עלו על שרטון. אפילו כבר ארע שחתמנו חוזה על קניית דירה חדשה, אך החוזה בוטל לבסוף.

הכל היה עם המון הודיה, למרות שלא ראינו בעין גשמית מדוע טוב לנו כך, אך בדיעה ברורה כי ה' הטוב והמיטיב החליט שכך הכי טוב בעבורנו..

אופניים, חברות ומזמור לתודה

- רק שיבוא!"
ששון היה כל כך מאושר שהצליח לדאוג לאחיו, ואני הייתי מאושר שזכיתי לקיים מצוות הכנסת אורחים למהדרין באדם שנתקע ללא מקום לינה. הרגשתי שהיה כדאי לאבד את המזוודה, אך ורק בשביל לזכות לקיים הכנסת אורחים שכזו.

אבל בזה לא תם הסיפור. למחרת התקשרו וביקשו לקנות 100 חוברות של הודיה. באופן רגיל, לא היה אמור להיות לי כמות כזו, ואפילו לא שליש ממנה - אבל היות וקניתי פעמיים 40+60=100 ב"ה היה באפשרותי לספק את ההזמנה.

וכך התברר לי (שוב) כמה טוב שנאבדה המזוודה, וכמה צדק אותו ילד שעבר שם עם האופניים ואמר לי, שהוא אומר מזמור לתודה תמיד, גם כשטוב לו, וגם כשרע לו, כי ה' עושה לנו תמיד רק דברים טובים... ■

תרופה למכה.
התקשרתי לחברת האוטובוס, והם אמרו שאם ימצאו הם יחזרו אליך שלושה ימים. כשלא חזרו הבנתי שאין סיכוי למצוא את האבדה ונסעתי שוב לירושלים כדי לקנות עוד 60 חוברות חדשות. לאחר שבוע החלטתי לעשות עוד השתדלות נוספת בנוגע לחוברות האבודות.

התקשרתי לששון, יהודי שמנסה לעזור במקרים של אבדות באוטובוסים, סיפרתי לו את הסיפור העצוב ובקשתי מאוד את עזרתו. ואכן תוך כמה שעות ששון מצא את האבידה לשמחתי הרבה.

עברו שבועיים מאותו מעשה, ופתאום לילה אחד מתקשר אלי ששון ואומר: "אני צריך את עזרתך. אח שלי, שגר בירושלים, הגיע לעירך לכמה שעות ובסוף הוא נאלץ להשאר לילה, ואין לו מקום לינה. אתה מכיר מקום לינה?"

"וודאי!" אמרתי לו. "יש לי דירת אירוח. הכל מוכן

זה כבר כמה שנים שאני מפיץ ומוכר ספרי הודיה. לפני כחודש קניתי חבילה של 40 חוברות של הודיה בירושלים, ונסעתי לעירי בצפון בשני אוטובוסים.

כשירדתי מהאוטובוס הראשון וחייתי בתחנה, עבר ילד חמוד על אופניים וכשראה אותי אמר בהתרגשות: "הרב, אתה לימדת אותנו על חשיבות מזמור לתודה בשירה. מאז כל יום אני אומר אותו, כשקורים לי דברים טובים, וגם כשלא - כי הכל ה' עושה לטובה!"

כשעליתי על האוטובוס השני, נזכרתי ששכחתי את המזוודה עם החוברות באוטובוס הראשון. נבהלתי מאוד ולבי התחמץ, ואז נזכרתי בדברי הילד: צריך תמיד לומר מזמור לתודה, כי הכל רק טוב.

זה לא היה קל, לקבל את הכל באהבה ובהודיה, אבל זאת האמת, והבנתי שמשמייים הקדימו לי

ומקבלים:

ברכה משר התורה

הגה"צ הרב קנייבסקי שליט"א

את העלון "קול תודה" עד הבית למשך שנה!

לתרומות: 055-6789852

תורמים:

180 ₪

גם אתם יכולים לזכות להיות

שותפים

להפצת ההודיה לה'

שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:17
יציאת השבת: 17:09
רבינו תם: 17:39
ע"פ אופק תל אביב
ז' בטבת התשפ"ב

טוב לחסות בה'

766

העולם כמו גלגל

ויגש התשפ"ב

לרפואה פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחלי בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה, אייל רפאל בן שרית שרה.

זיווג הגור: דניאל ולירז בני אורנה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. ניסים בן דבורה. עליזה בת מזל טוב מלכא. ג'קו בן ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן.

לע"נ יאיר כהן בן מיכאל ושרה ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת אמנון ואבינועם בני דבורה ת.נ.צ.ב.ה

יוסף הצדיק נגלה לאחיו, ושולח לאביו עגלות. מדוע שלח לו דווקא עגלות...? כותב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, בעל ה'קדושת לוי' (מה, כו) כי בא יוסף לרמוז ליעקב שלא ידאג ולא יתעצב אל ליבו מכל הרעה שעבר עד כה וירידתו כעת למצרים, כי כל זה הוא הסיבה לגאולה, והוא התהליך לבואה של הישועה. כעת זה נראה רע וקשה, אך בהמשך יתברר שהכל היה ישועה אחת גדולה. ולכן שלח לו עגלות, מלשון 'עיגול', לומר שהעולם עגול, ולמרות שיורד כעת למצרים, הרי שזה יתהפך ויראה שמכך נוצרה הגאולה הגדולה.

על המשנה בברכות (מ): 'ועל כולם אם אמר 'שהכל נהיה בדברו' - יצא', פירש האדמו"ר מלכאוויש זצ"ל: "אדם האומר על כל הבא עליו שהרי זה דברו ורצונו של ה', ובוודאי הדבר נעשה לטובתו - הרי זה 'יצא', שנפטר מכל צרותיו". את המעשה המדהים הבא סיפר הרב יהושע לייבזון שליט"א: "היתה זו שעת צהרים חמה של הקיץ. ר' נחום יושב במשרדו הממוזג, אי שם במרומי אחד מבנייני המשרדים המגרדים את שחקי העיר ניו יורק. ידיו עסוקות בעבודה טכנית פשוטה, כזו שאינה דורשת חשיבה יתרה, ומוחו משוטט בעולמות נשגבים.

יהודי של צורה הוא ר' נחום, וככזה הוא משתדל לנצל כל דקה מחייו באופן מיטבי. בכל עת שמוחו פנוי הוא משתדל להאזין לשיעורי תורה ומוסר. בעולם הטכנולוגי שבו אנו חיים כיום, ניתן להגיע בקלות ובמהירות למאגרים גדושים ברבבות שיעורים נפלאים ומחזקים, ור' נחום מנצל עובדה זו כדי לעלות ולהתרומם עוד ועוד בעבודת ה'.

חודש אלול מתקרב לסיומו, והמשפיע שאותו בחר ר' נחום לשמוע באותו יום, מעורר את שומעי לקחו לקבל על עצמם קבלה מיוחדת לקראת תחילת השנה הבאה עלינו לטובה. "אין צורך בקבלה מוגזמת", זעק המשפיע בדרשה, "די אם נקבל על עצמנו קבלה קטנה, ובלבד שנתמיד בה מבלי להרפות; קיץ וחורף, שבתות וימות החול... קבלה איתנה שכזו יכולה לשנות את האדם מן היסוד, ולהעצים את הקשר שבינו לבין קונו בכמה וכמה רמות".

ר' נחום מאזין, והדברים הנוקבים חודרים לליבו. באבחת רגע הוא מפסיק את השמעת השיעור ונעצר להתבונן בדברים... "איזו קבלה קטנה אוכל לקבל על עצמי ולהתמיד בה לאורך זמן?", הוא שאל את עצמו, ותוך כדי דיבור נזכר בשיחה אחרת ששמע לפני זמן מה על מעלתה העצומה של ברכת המזון הנאמרת בכוונה ומתוך הכתב, אשר היא מבטיחה לאדם שפע בפרנסה.

רבי נחום מחליט מיד שזו הקבלה המתאימה ביותר בעבורו לקראת ראש השנה. מיד מאותו רגע, הקפיד ר' נחום בכל יום ליטול ידיו לסעודת פת, ולאחר מכן לברך ברכת המזון בכוונה ובמתינות מתוך הכתב. ב"ה הוא הרגיש כי הקבלה הזו לא קשה לו, אלא אדרבה, הוא מרגיש כי בזכותה יש לו ברכה בעסקיו. הוא ממשיך עם הקבלה הזו כמה שנים, עד ש...

כמה שנים לאחר מכן, נקלע ר' נחום למצב כלכלי לא פשוט, עד כדי שהוצאות ביתו גדלו ועלו על הכנסותיו. הוא נזקק באופן דחוף לתוספת הכנסה משמעותית. בצר לו, הוא פנה לחברו, אברך בעל יכולת כספית וחוש עסקי מבורך, ותינה בפניו את מצבו.

- המשך בעמוד 3 -

הלכות תפילה

מתוך 'סדר היום בהלכה ובאגדה'

מלאכה לפני התפילה

אסור להתעסק בצרכיו קודם התפלה, שאין ראוי להקדים את עסקיו ועניניו קודם שיתפלל לבורא עולם. לכן, אם הוצרך לנסוע מעיר לעיר, יתפלל ואחר כך יסע. אולם אם מטרתו בנסיעה כדי להתפלל במקום מסוים, כגון שרוצה להתפלל בכותל המערבי, רשאי לנסוע מעירו לכותל.

אכילה ושתייה קודם התפילה

אסור לאכול ולשתות קודם התפלה, והטעם בזה מדרשת הפסוק: "לא תאכלו על ה'ה'ים" (ויקרא י"ב, כו) – לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם. ואמר רבי אליעזר בן יעקב, כל האוכל ושותה ואחר כך מתפלל, עליו הכתוב אומר: "ואתה השלכת אחריו גוף" – אל תקרי גוף (גופך), אלא גאיך. אמר הקב"ה, לאחר שנתגאה זה באכילתו – קיבל עליו מלכות שמים.

הלכות תפילה

מתוך 'סדר היום בהלכה ובאגדה'

סגולת תרומה לחשמל בית הכנסת

1) פסק השו"ע (או"ח קנ"א, ט): "ונהגו להדליק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות נרות לכבודן.
2) כתב ה"ראשית חכמה" (שער היראה פרק ט"ו): "אמר הקב"ה הדליקו לפני נרות (בבית הכנסת), כדי שאשמור את נשמתכם המשולה לנר".

אור ביה"כ

כתב ה'מדרש רבה' (ויקרא ל"א, ה): "כי אתה תאיר נרי" בר קפרא פתח: "אמר הקב"ה לאדם: נרך בידי ונרי בידך. נרך בידי שנאמר: "נר ה' נשמת אדם, ונרי בידך שנאמר: "להעלות נר תמיד", אמר הקב"ה: אם הארת נרי (בבית הכנסת), הריני מאיר את נרך".
כתב ב'קיצור השל"ה': "מי שיש לו חולה בתוך ביתו ר"ל ייתן נר למאור לבית הכנסת (יתרום לחשמל בית הכנסת), ויעלה הקב"ה רפואתו מן השמים".
בתוספות (בב"ב ח ע"א): "המנדב נר לבית הכנסת, דומה למקריב קורבן נדבה".

אסור לשתות משקים חשובים כיון, דבש, חלב, שכר וכיוצא, שבהם שייך לומר: אחר שהתגאה – בא להתפלל, אך מים או תה וקפה עם סוכר, מותר, שאינו שותה אלא כדי ליישב דעתו לתפלה או לחמם גרונו וכיוצא. ומה שנותן סוכר, הוא כדי להפיג המרירות ולא לשם תענוג.

קפה עם חלב - במקום צורך, רשאי לערב מעט חלב בקפה, שמאחר וכך הרגילות אצל רבים לשתות את הקפה עם חלב, אין בזה דרך גאווה.
רעב – הרעב מאוד ואינו מיושב בדעתו להתפלל בכוונה, דינו כחולה, ומותר לו לאכול קודם התפלה.
נשים - מותר לנשים לאכול לפני התפלה, ואפילו קבעה לעצמה להתפלל שחרית, מפני שדוקא גברים שחייבים בתפלת שחרית, יש בהן דין גאווה טרם התפילה, אך נשים שאינן חייבות בשחרית – רשאיות לאכול.

סכנת ה'זופמין'

למה אנשים מתמכרים לרשתות חברתיות והמדיה? התשובה מסתתרת בתוך המוח. הגוף שלנו מפריש חומרים שונים, חלקם הורמונים ומוליכים עצביים. אחד מהם נקרא דופמין – חומר חשוב מאוד בגוף האנושי, שהגוף עצמו יכול לסנתז אותו.
פעם שוחחתי עם מישהו שמציל אלפים מהתמכרויות ברשת האינטרנט. הוא הראה לי מחקרים על כך שההתנהגות של המוח בתגובה לאותם התכנים, היא כמו התמכרות לסמים הקשים ביותר. הוא הסביר לי על הפרשת הדופמין והתחושה של הריגוש, שבעצם לא קשור לכלום ולא מזיז את האדם לשום דבר טוב בחייו.
שון פארקר, אחד המייסדים של הרשת החברתית הגדולה בעולם, הודה שאחד הדברים שדחף את מייסדיה להקים אותה היה לצרוך כמה שיותר מתשומת הלב והזמן שלנו, ולא באמת לגרום לאחדות או קשר בנינו.
הוא אמר שכדי להצליח לעשות זאת, הארכיטקטים של אותה רשת חברתית ניצלו "פרצה" במוח. כל פעם שאדם רואה שלחצו לו "לייק" על פוסט שכתב – הוא מקבל מנת דופמין במוח. הגוף שלו מייצר לו "גמול". אותו מייסד אומנם פרש מאותה הרשת בשנת 2005 למניינם, אך הנזקים וההשפעה של הרשתות משנות חיים של מיליוני אנשים. וולפרם שולץ, אחד החוקרים בתחום הניורטרנסמיטרים

הרב רן וובר

מהספר החדש "לחיות את היום"

טוען כי כאשר אותם מנגנוני גמול פועלים בצורה לא מבוקרת ולא קשורה לחיים הרגילים שלנו, אלא דרך אותן טכנולוגיות או חשיפה לריגוש – הם מביאים להתמכרות, ולא פחות חשוב מכך, גורמים לנו לאבד או להחליש את כוח הרצון שלנו.

מלכודת הדופמין מרחיקה אותנו מהרצונות שלנו, מחלישה את הכוח שלנו ומטשטשת אותנו. לענייננו – ההתמכרות מרחיקה אותנו מלחיות כאן ועכשיו באמת, מלהיות נוכח בחיים שלנו.

אדם המרגיש שהתמכר לדופמין, צריך להיזהר מהתנהגויות שיפרישו לו את אותן החומר ללא בקרה. החדשות הטובות הן שאפילו יום, וודאי מספר ימים ללא חשיפה לפעילויות המעוררות דופמין, יכולים להחזיר לנו את השפיות. ההבנה של חומרת המצב יכולה לעזור

לנו לקבל החלטה ברורה ופשוטה, שאנחנו רוצים להיגמל מדופמין לפחות ליום אחד או כמה ימים, ולראות את ההשפעות של זה על הרצון שלנו, על התקווה שלנו. אנחנו לא באמת צריכים כל כך הרבה גירויים מבחוץ. יש לנו הכל בפנים.
אל תתנו לזה לשנות לכם את החיים! שלא ישלוט בכם וישרוף לכם שנים שלימות מהחיים. אם תחליטו לעצור ולהתחיל לחיות בלי זה – תצליחו ותהנו באמת מהחיים!

פרנסה (לא) חד פעמית

– המשך מעמוד 1 –

”ממש משמים הגעת אלי היום”, הגיב החבר בהפתעה, ומיד המשיך: ”בדיוק היום הוצעה לי הזדמנות עסקית נדירה – לרכוש חברה משגשגת של ציוד רפואי, העומדת למכירה במחיר זול במיוחד – אולם נאלצתי לדחות אותה, מכיוון שאין לי פנאי להתעסק בכל הכרוך בניהולה. אך נראה לי שאתה האיש המתאים שיוכל להשלים עבורי את ה'פאזל'; אני מוכן להשקיע חצי מהסכום של רכישת החברה, ואתה תגייס את החצי השני, כשאני מפקיד בידך לנהל את החברה, ובעזרת ה' יחדיו נעשה ונצליח”.

כיון שר' נחום הכיר היטב את תחום הציוד הרפואי, הוא הבין כי משמים זימנו לפניו הזדמנות פז, ונענה בשמחה להצעה. הוא מיהר לגייס הלוואות מכל הבא ליד, וכך תוך כמה ימים הפך לשותף מלא בחברה. הוא ניהל את החברה והחל להרוויח סכום הוגן לפרנסתו.

הוא הרגיש כי ה' דאג לו מיד שהיה צריך עזרה בפרנסה, ומי אם לא בזכות המשך התמדתו בברכת המזון בכוונה מתוך הכתב.

ההצלחה האירה לו פנים, עד כדי כך שהטוב מצבו והציע לחברו – שותפו – לרכוש מידי את חלקו בחברה. הלה הסכים בשמחה.

ר' נחום גייס שוב הלוואות, שילם לחברו את המגיע לו, ובכך הפך לבעלים הבלעדיים של החברה. חלפה לה חצי שנה מאז...

ביום בהיר אחד, הוא מקבל הודעה אלקטרונית שהכניסה לו להלם מוחלט. היה זה מנהל מפעל גדול בסין המייצר בעבורו ציוד רפואי. המנהל הסיני כתב לו בזה הלשון:

”מיליון קופסאות הכפפות החד-פעמיות שהזמין מוכנות, וכי עליו להעביר את התשלום בעבורן כדי

שהמשלוח יבוצע בהקדם”.

ר' נחום שפשף את עיניו כאינו מאמין; ”מיליון קופסאות?! הלא הזמנתי סה”כ

מאה אלף קופסאות?!”. הוא החזיר במהירות הודעה לקבלן כי חלה פה טעות, וכי הוא הזמין רק מאה אלף קופסאות.

המוכר הסיני התעקש בצדקותו, ואף שלח לו את תוכן ההזמנה בה כתוב שחור על גבי לבן, בקשה לייצור של מיליון

קופסאות של כפפות לד פעמיות. ר' נחום החל לרעוד – הוא אכן טעה, ובהודעת ההזמנה שערך כתב '0' נוסף שגרם

להגדיל את ההזמנה פי 10, ולהביא את מנהל המפעל בסין לייצר בעבורו מיליון

קופסאות של כפפות חד פעמיות.

מה הוא יעשה עם מיליון קופסאות?... וכיצד ישלם עליהם סכום עתק כעת?!... ר' נחום החל לחפש אחר הלוואות ענק

ושילם את הסכום העצום. כעת הוא נותר להתמודד לבדו עם מיליון קופסאות של כפפות?...בל נלאה אתכם בתיאור

האכזבות הרבות שנחל ר' נחום בדרכו למכור את הכפפות. גם לאחר שהוריד את המחיר אל מתחת למחיר הקרן – לא מצא

רוכש. החובות העיקרו עליו במאוד, זאת מלבד שהוצרך לשלם מידי חודש טבין ותקילין לבעל המחסן, שבו הייתה

הסחורה מאופסנת. בינתיים, ממשין הוא להתחזק באמירת 'ברכת המזון' בכוונה מהכתב ומקווה

לישועה. מכיוון שהיה זקוק לישועה מיידית החליט להוסיף על הקבלה, כך שהחל ליטול ידיים אף בארוחת הערב, כדי

שיוכל לברך ברכת המזון פעם נוספת בכל

יום, ובכך תגדל פרנסתו.

והנה, חודשים בודדים לאחר מכן, בעיצומו של חורף תש”פ, החלו השמועות לספר על וירוס מסתורי.

ר' נחום, שהיה עסוק בניסיונות חוזרים ונשנים למכור את מטען הכפפות, לא חשב לרגע שהשמועות הללו קשורות

אליו במידה כלשהי. כמות הנדבקים העולמית טיפסה למיליונים, כך שארגון הבריאות העולמי החל לנקוט צעדים

למניעת התפשטות המגפה. אחד הצעדים שחייב הוא עטיית

מסיכות וכפפות במרחב הציבורי, וזאת מפני שסברו כי עיקר התפשטותו של וירוס קורונה הוא דרך מגע הידיים.

לפתע, באישון לילה, החלו כל סוחריו הכפפות חד פעמיות אשר התחנן אליהם לפני כמה שבועות לקנות ממנו

את הסחורה במחיר הפסד, לפתע החלו הם להתקשר ולהתחנן שישפק להם את הסחורה. סין הגדולה השביתה את

מפעליה לרגל המגפה, ובעולם נוצר מחסור אמיתי במצרך שהיה כה נצרך בתקופה זו – כפפות חד פעמיות.

הטלפון של רבי נחום לא הפסיק לצלצל. סוחרים מכל העולם התחננו שימכור להם חבילות, אך ר' נחום לא

מיהר להיענות לבקשתם, הוא הבין כי כעת יש בידו את המצרך היקר ביותר, ורק כאשר הוצעה לו הצעה גבוהה

במיוחד הסכים למכור את הכפפות. המחיר שמכר לבסוף את הסחורה –

היה פי כמה עשרות מסכום העתק שקנה אותם. הוא הפך להיות מיליונר בן רגע. ”ראיתי בחוש”, מסכם רבי

נחום, ”כיצד ההתמדה שלי ותוספת החיזוק בברכת המזון, הביאו עליי

שפע עצום וגדול, והגם שהיה נראה לי שנכנסתי לחובות עקב טעות בהזמנת סחורה, התברר לי כי זו לא היתה טעות אלא ישועה גדולה שהביאה

אותי לעושר רב כיום”.

כתב 'החינוך': ”כל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו”.

נכון שזה נראה לך כעת רע וקשה, אך היזכר בעגלות, זכור שהעולם עגול, וכבר תסתובב התמונה

ותראה כמה טוב ה', אשר כל מה שהיה נראה לך רע, יתברר שהיה לטובתך הגמורה אשר אין כמוהו מעולם.

מפני שה' לא ימנע טוב להולכים בתמים, ואם התחזקת בברכת המזון, תראה שפע של פרנסה!

סגולה לשמחת השבת

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות מאולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת ויגש חשפ"ב

גליון 59

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

סוד תרועה כנגד ע' פנים בתורה של ע' ענפים לבית יעקב

וטהור, פסול וכשר. סוד יעקב קו הממוצע שמתמצע בין חסד וגבורה, שהוא בחיר האבות⁽⁴⁾, כי אברהם הוא חסד, יצחק גבורה, ויעקב סוד התפארת, הממוצע בין שני הדברים מזה ומזה יש בו והוא סוד הרחמים. ולכן עם עסק התורה יכולין לבטל כל הדינים והגבורות הנפולים למטה כי יש בה שני השרשים סוד התורה תורה ע' כנ"ל, ע' נפש לבית יעקב. ועם התרועה הנ"ל יכולים לשבור ולעקור כל הדינים, כי אין הדינים נמתקין אלא בשורשם והוא השורש לכל כנ"ל. ותרועה הוא מלשון "תרועם בשבט ברזל" (תהלים ב.ט).

וזו שכתוב (בראשית א טו) "ואת המאור הקטן לממשלת הלילה", כי אברהם נקרא המאור הגדול לממשלת היום כנ"ל, ויעקב הוא הקטן כנגד אברהם כמו שנאמר (עמוס ז ה) "חדל נא מי יקום יעקב כי קטן הוא". ועם המאור שבתורה שעל ידה נתגלה לממשלת הלילה יכולים למשול ולשלוט על כל הדינים והגבורות המכונים בשם לילה⁽⁵⁾. עירין קדישין, דף מג

"כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים" (בראשית מו כ) תרועה הוא נגד יעקב⁽¹⁾, שהם אותיות תורה ע', בסוד התורה שניתנה לבני יעקב⁽²⁾ סוד שבעים נפש יוצאי ירך יעקב, שלהם ניתנה התורה בסוד ע' פנים לתורה⁽³⁾, שכל ענף מע' נפש לבית יעקב יש לו פנים בהתורה. וזה שאמר הכתוב אצלו (בראשית כ ט) "ויגל את האבן מעל פי הבאר", כי הבאר היא התורה כמו שנאמר (ישעיה נה א) "הוי כל צמא לכו למים" והוא גילה הבאר שכתוב אצל אברהם "ויסתמום פלשתים" (בראשית כו יח), שחפרו עבדי אברהם. ואצל יצחק כתיב (שם) וישב ויחפור את הבארות אשר חפרו עבדי אברהם, ויסתמום פלשתים". אבל לא גילה סוד הבאר, שהיא התורה, לעולם השפל הזה. אך אצל יעקב נאמר "ויגל", שגילה האבן מעל פי הבאר, שעל ידי זרעו נתגלה התורה ונמסרה לזרעו בזה העולם.

ולכן יש בהתורה חסדים וגבורות יחד, סוד איסור והיתר, טמא

שהוא רישא דלא אתיידע הנכללת בפרצוף דארין שמתפסדת אורה ושפעה על חכמה שהוא אבא, ומחמת שמקבלת שפעה ואורה מרישא דארין, כתוב אצלה (קהלת ז ב) "והחכמה תחיה בעליה". כי זה ידוע למי שיודע שכל דבר שבא לכלל 'יש' ו'הויה' מוכרח להיות מקודם אין ואפס, כמו הגרעין שזורעין להצמיח מוכרח להיות מקודם נרקב ונתבטל, ועל ידי זה יכול להגיע לכלל הויה יש להיות נצמח, וכמו שכתבו המקובלים 'פושט צורה ולובש צורה', כי על כל דבר אין ואפס אי אפשר לדינים להיות נאחזים שם, כי אין להם במה לאחוז, ולכן מדת החכמה היא רחמים גמורים ופשוטים מחמת שמקבלת שפעה מאין. ולכן מרומזת על הויה שהיא נקודה דקה מן הדקה, כי אפילו ניקוד דק ביותר הוא גם כן יוד שהוא קרוב לאין, ששרשה ומקורה מרישא דארין. עיי"ש עוד.

בשבעים פנים של ע' לשון, וכן נביאים וכתובים. 4. עיין בראשית רבה (עו א): ר' פנחס בשם ר' ראובן, שני בני אדם הבטיחון הקדוש ברוך ונתיראו, הבחור שבאבות והבחור שבנביאים, הבחור שבאבות זה יעקב שנאמר (תהלים קלח ד) "כי יעקב בחר לו יה", ואמר לו הקדוש ברוך הוא "והנה אנכי עמך" ובסוף נתיירא שנאמר "ויירא יעקב". 5. וראה שם עוד שהמשיך לפרש על פ' זה, וזה לשון קדשו: והנה המאור הגדול שהוא סוד אברהם והחסד נמשך מן החכמה, שמחכמה נבנה פרצוף 'אבא' סוד 'אב המון גוים' שנאמר אצל אברהם (בראשית יז ה), ושם בחכמה מאיר השם אכדט"ם שהם אותיות שקודם אלהים כידוע למי שיודע, כי קודם א' אין אות, ולפני מ"ם סתומה היא מ"ם פתוחה. ומחכמה נפקת כל הברכות והחסדים, כי החכמה מאין תמצא (איוב כח יב), כי חכמה נמשך מרישא דארין

1. ראה זוה"ק (פנחס רל): קש"ת סימן תקיעה שברים תרועה, ואינו סימן מרכבה דאבהן, תקיעה דאברהם, שברים דיצחק, תרועה דיעקב דאתמר ביה 'ותרועת מלך בו. 2. עיי' זוה"ק (מקץ קצח). 3. ראה באותיות דרבי עקיבא: שכל גנוי החכמה מסורין בידו וכולן נפתחו לו למשה בסני עד שלמדו בארבעים ימים כשהיה עומד בהר, תורה בשבעים פנים של שבעים לשון. וכן כתב רבי אברהם אבן עזרא (הקדמה לפירושו על התורה, הדרך החמישית) 'ועבעבור הדרש דרך הפשט אינה טרה, כי שבעים פנים לתורה'. וראה בילקוט ראובני (פר' משפטים): סח לי מטטרון שר הפנים, שבעה שעלה משה למרום צוה הקב"ה אותי ונתן לי משיעור קומה שלו ע' אלף רבוא פרסאות על ע' אלף רבוא פרסאות למד משה התורה

בן רבי אברהם בן המגיד ממעורישט' כאחד משמות הצדיקים שהזכרת שםם היה סגולה להזכירם, וכדלהלן: הספר 'שמות הצדיקים' נכתב על ידי רבי נתן מברסלב בעקבות דברי רבו רבי נחמן מברסלב בספר המידות, וכך כתב שם: עצם הזכרת שמות הצדיקים בכוחה להשפיע על האדם לטובה, ובלשוננו: "על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולים להביא לשינוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע..." (ספר המדות, ערך צדיק, חלק ב). יש לציין כי הספר מכיל את שמות כל הצדיקים המוזכרים בתנ"ך, במשנה, בגמרא, במדרשים ובספר הזוהר, וכן צדיקים נוספים רבים, גאונים, ראשונים ואחרונים עד לדורות. (נדפס לראשונה במאהלוב תקע"א, בסוף 'ספר המדות').

ובאמת מי שמתבונן בספר התיאור משתומם מעוצם העמקות שבו, זה נורא ואיום, וכו'. והנה רבנו ז"ל אומר תורה בלקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן ד) ומזכיר שם שורה אחת: 'אין מספידים בתנוכה', שזה ההספד, אומר מוהר"ן ז"ל, מכון על רבי שלום שכנא מפורוובישט, בנו של המלאך שלא היה בגדר אדם ולא ידע כלום מה קורה בזה העולם עד שאביו הוצרך לומר לבעל התיאור לך תלמד עם בני נגלה, לידע שיש עולם הזה כו'.

2 המשיך רבי נתן מנחם עמנון 2 ז"ל כשאמר את התורה רבנו [מוהר"ן מברסלב] ז"ל הוכיר שם מענין הספר, בלקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן י"ד) הוכיר שם מענין הספר, שאין מספידים בתנוכה, וזה היה הספד על רבי שלום שכנא מפורוובישט שאמר אז כשהולך אור גדול מן העולם בא חושך גדול, והוא כיון דברים אלו על הצדיק הקדוש הזה. ואם רבנו ז"ל אומר עליו שהוא אור גדול שהולך, נתאר לעצמנו גדלותו וכו'. אביו היה רבי אברהם המלאך, כי לא היה בגדר אדם כלל, שהיה בנו של המגיד הקדוש ממעורישט ז"ע תלמיד הבעל שם טוב הקדוש ז"ע. למגיד ממעורישט היו המון תלמידים, אחד מתלמידיו היה בעל התיאור ז"ע, ואמר לו המגיד: אתה תלמד נגלה עם בני רבי אברהם והוא ילמד אותך ונסתר

מופיע בשמות הצדיקים

יש לציין כי בספר 'שמות הצדיקים' מוזכר שמו של: רבי שלום

השתלח
הטב קדישין
מזריין
בו הה"ק
רבי שלום שכנא
מפר אוהבישט
בו הה"ק המגיד
אברהם המלאך

{ אז נדברו }

פרשת ויגש תשפ"ב | לסדר: "ותחי רוח יעקב" | גליון מספר: 537

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון
בשירות פקס באמצעות
שיחת טלפון:

☎ 0795319191

רוצה שנווד אנשים יקראו,
כמוך, את העלון?

קדימה!

זה זמן להצטרף לשותפות
בהו"ק להחזקת העלון..

ותהפוך שותף קבוע
בזכויות החזקת העלון.!

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!:

בנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799 654321

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

תודה מראש!!!

ועינכם אל תחוס על כליכם... אל תטעינו את הרב קו... סעו במוניות...

לאחר שיוסף הצדיק התוודע לאחיו ואמר להם: אני יוסף... הוא זרז אותם ללכת כמה שיותר מהר ולהביא את אבא יעקב אליו למצרים... הוא סיים את דברי הזירוז במשפט עוצמתי: **"ועינכם אל תחוס על כליכם כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא..."** מה יוסף מתכוין לומר לאחיו??? תבינו: עד היום הייתם מחושבנים על השקל... כשעשיתם את הדרך למצרים חשבתם פעמיים האם לקנות כרטיס טיסה דרך ירדן וזה יעלה עוד 100 דולר פחות... וכשנסעתם ברכבת חישובתם את הרב קו האם כדאי לעשות יומי או הלון חזור...

נכון? נכון ככה עשיתם עד עכשיו??? אבל כעת אתם צריכים לעשות את הסוויץ בראש ולהכניס לראש ולקלוט שהההלו... אנחנו המשפחה של יוסף ו"כככככל טוב ארץ מצרים לכם הוא..."!!!! אין טעם לעשות דקדוקי עניות... חבל על הזמן... חבל על החשבונות... מכאן ואילך כסף זה הדבר הכי זול... מהרו מהרו להביא את אבא... תסעו עם מוניות ספיישל הלון חזור... אל תתמקחו איתו אפילו... שאפילו לא יעשה מונה... שידפוק מחיר... העיקר כי גז חיש ונעופה...

את המשפטים האלו אמר יוסף לאחיו!!! אבל לא רק!!! ככל הנראה את המשפטים האלו הוא גם שינן לעצמו בשעות יותר קשות... בשעות שבהם הכל היה נראה שחור... לאחר שיוסף עמד בניסיונות הכי קשים ואחרי הכל עוד שלחו אותו לבית הסוהר... היה ליוסף רגעים קשים... מה יהיה איתו??? האם היה כדאי כל הסיפור? תראה איך הפסדתי מכל ההתגברות שלי???

אבל ליוסף היה בטחון גמור בה'!! והוא שינן לעצמו: אם אני עמדת בניסיון אז ה' מחשיב אותי כמו כל העולם... אני צדיק יסוד עולם... כל העולם עומד עלי... ממילא כל טוב ארץ מצרים לי הוא!!!! אה... אני לא רואה את זה? אפילו לא בכיוון??? יום יבא וזה יתגלה... כי שמש ומגן ה' אלוקים חן וכבוד יתן ה', **לא ימנע טוב להולכים בתמים!!! לא ימנע טוב!! לא ימנע טוב!!** שמעתם?? **לא ימנע טוב!!** גם אם עמדת בניסיון כ"כ קשה ולא רק שלא קבלתי פידבק אלא קבלתי סטירה בפרצוף... זורקים אותו לבור בית האסורים רק בגלל זה... התברר שאני רק מפסיד בגלל הנטירת יסוד שלי... אבל אני לא חוזר בי!! אני מאמין באמונה שלימה שברגע שנהייתה מרכבה לספירת יסוד!!! הרי צדיק יסוד עולם וכל טוב ארץ מצרים לי הוא... ככה יוסף משנן לעצמו ומשנן... ויש לו הרבה הרבה שעות בבית הסוהר לחשוב על זה... יש לו הרבה הזדמנויות לתהות על הראשונות... לחשוב אולי כן להיכנע ליצרים... פוטיפר מגיע גם לשם (כך מבואר במדרש) ומראה לו את דלת היציאה מבית הסוהר... רק תכנס לרשת... רק תפרוץ את החסימה... רק תקנה שוב את הבגד שממנו פרשת ועזבת וברחת החוצה... ליוסף יש שתיים עשרה שנים תמימות להתבשל בעצמו!!! והמסקנה שלו אחת ועקבית: אני לא אפסיד מזה שנהייתי צדיק יסוד עולם...

ואז הגיע היום שויריצוהו מן הבור... והנה כעת יוסף עומד מול אחיו וכל כמה דקות הוא צריך לפרוש לחדר בשביל לבכות... אחי: תראו מה זה כח של קדושה!!! תראו לאן הגעתי בזכות השמירה האדוקה על הקדושה שלי... עכשיו כולכם צריכים להגיע כאן לארץ מצרים... כולכם צריכים להתחיל את שעבוד מצרים... אני רוצה לתת לכם את משפט המחץ... את הכותרת שתלווה אתכם לאורך כל הדרך בגלות מצרים: ועינכם אל תחוס על כליכם כי טוב ארץ מצרים לכם הוא!!! גם ברגעים הקשים ביותר... גם כשנראה לך שאתה מפסיד ומפסיד ורק מפסיד מזה שאתה שומר על קדושתך... תדע לך שכל ניסיון כזה... וכל רגע שאתה נאלץ לנשוך את שפתך ושוב להפסיד למען הנאמנות לה'... תדע לך שאתה כעת בעיצומה של עוד פגישה לקראת סגירת שידוך עם הבוס של העולם!!! הבוס של העולם רוצה שידוך... והוא לא מתחתן עם כל איזה טיפשה... שהיום הוא סוגר איתה שידוך ומחר היא מגישה לו שטר מיאון... הבוס של העולם רוצה לראות נאמנות... ואתה מפסיד!!! בטח שאתה מפסיד... אבל עוד פגישה הסתיימה בהצלחה... עוד קשר נאמנות נרקם כאן... ויום אחד אבא שבשמים פשוט יקח אותך בציצית ראשך ויגיד: אתה בן זוג שלי!!! קח פנקס צ'קים על חשבונך... ואתה יכול לחתום על איזה סכום שאתה רוצה...

את המשפט הזה צריך בחור קדוש או אבך בן עליה להפנים!!!

כן... אתה שומר על העיניים... אתה עושה מאמץ עליון להתנתק ולא להיכנע לפגעי טכנולוגיה שונים... אבל יש לזה מחיר!!! חוץ מהמחיר של ההתמודדות... יש גם מחיר של תדמית... יש גם מחיר שאני מרגיש מחוץ לעיניים... ויש לפעמים שיקולים כספיים... אז זהו!! שבשביל זה יוסף הצדיק פונה אליו ואומר: יהודי קדוש, ועיך לא תחוס על כליך כי טוב כל ארץ מצרים לך הוא...

אז כן!!! קדושה ושמירת הברית הלך טוב עם עשירות מופלגת!! ככה זה ע"פ קבלה... וככה רואים להדיא בתורה: ויוסף הוא המשביר... **אז רק נסייג את הדברים:** אין לנו את הרשות להתחיל להשתלול ולנסוע עם מוניות על חשבון הברון... ולחכות שפרעה יחלום חלום ויריץ אותנו מן הבור... (אנחנו לא מספיק יכולים לסמוך על מדת הבטחון שלנו... וגם אין לנו רשות) אבל מה שכן... למאי זה כן נפקא מינה?? לדקדוקי עניות!!! למקומות שבהם אנחנו מחושבנים על כל שקל... כאן מותר לנו לטפוח לעצמנו על השכם ולומר: כן!!! המצב הכלכלי שלנו באופן כללי הוא לא הכי משופר... אנחנו היינו אמורים להיות מודאגים אין נסתר בעתיד... אין נחתן את הילדים ומה יהיה... כן!!! ככה היינו אמורים לעשות!!!! אבל היות ואני הולך בדרכו של יוסף... אז יש לי תכנית חסכון שקוראים לה יוסף הוא המשביר... וה' יעזור... אני אלך בדרכי... אמשיך ללכת בתומי... אמשיך לעמוד על כל העקרונות הרוחניים שלי בלי פשרות... והוא יתברך יום אחד יביא לי עד הבית את "כל טוב ארץ מצרים..."

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

לא נעים שוב לחזור על הפתחים...

אבל רק נפרוק את מועקנתנו:

משום מה בתקופה האחרונה העלויות של גיליון זה כמעט והוכפלו!! פתאום המחיר של הנייר החליט להמריא והדפוסים העלו את המחיר... פתאום נאלצנו בעל כרחנו להתחיל לעבוד בווייס זאקן... (אני מקווה שלא התבלבלתי... וייס זה לבן? נכון? אוי... באמת... רצינית לדבר באידיש בשביל שלא יעלו עלי... וגם את זה בעצמנו תרגמתי לעברית. ככל הנראה אני גנב כבר לא אצליח להיות...) ועוד כמה וכמה עלויות נוספות של שינוע וכו' שגרמו להכפלת ההוצאות...

אמנם זו לא הפתעה!!! כי ככה נגזר בראש השנה!!!

אבל יש דבר אחד שלא נגזר בראש השנה!! והוא הוצאת בניו לתלמוד תורה וזיכוי הרבים... שאם הוסיף מוסיפין לו...

אז מי שיכול לתרום גם מכספי מעשרות... מי שיכול לעזור לו סעיק 46 שגייד... מי שיכול לעזור לו כל מיני מודעות לעילוי נשמת או לרפואת ולהצלחת וזה יעשה לו את זה... רק שגייד... העיקר שיתרום... ומי שמבין עניין שידע שכל תרומה הולכת ישירות לדפוס ולהוצאות ההכרחיות לחזק יראי ה' שהח"ח התבטא שזו הצדקה המושלמת ביותר!! בקיצור: צריך עוד כסף!!!

אגב: ההוצאות קבע, גם הקטנות... מאוד מאוד מעניקות יציבות ויש להם מקום של חשיבות!! תודה לכם מעומק לב!! (יש גם הרבה הוצאות קבע שהתבטלו כי הם אמנם, ואין לנו את המזכירה ובודאי לא את הנעימות להציע להמשיך הלאה... כל אחד יעשה את השיקול שלו.)

וכעת אליכם הבחורים היקרים המפיצים שבישיבות הקדושות:

דבר ראשון תודה מעומק לב על ההתמסרות מידי שבוע בשבוע...

הפעם יש לנו בקשה יוצאת דופן! אנחנו רוצים לא פחות ולא יותר **להתרים** אתכם להוצאת הגיליון... לא!! לא כסף!! חס ושלום!! מבחרים אני לא מוכן לקבל כסף... **וזה עקרוננו!**

אז מה כן הייתי רוצה מהם?? אם יש את נפשכם שמעוניי ופגעו לי במזכירות הישיבה ותבקשו מהם להדפיס לכם כל שבוע את הגיליון הזה באמצעות המכונה של הישיבה... יש כבר עשרות ישיבות שמיוזמתם כך עושים!! המזכירה שה"כ שולחת מייל חד פעמי ומאז הגיליון מגיע מידי שבוע... (ואז גם ניתן לתת מענה לכל מיני בקשות נוספות וביקוש מאמרים מסוימים וכו') **לנו זה יכול מאוד**

מאוד להקל! זה פשוט מוריד לנו מההוצאות... והיה: אם יש הסכמה מצד מזכירות הישיבה... מה טוב... ואם לא, אז לא אמרתי כלום... קח את הדברים בחזרה... ממשיכים כרגיל... פשוט לנו- כל כמה עשרות ומאות עלונים שיש לנו פחות להדפיס זה מוריד מאיתנו עוד עול כספי... כמובן לא במחיר של צמצום בהפצה וזיכוי הרבים!!!

כדי לא להשאיר את הנייר חלק:

עשרה בטבת הולך ומתקרב... כידוע: עשרה בטבת הוא תענית אמנם לא קשה פיזית... אבל חמורה מבחינה הלכתית!! כי אז זה התחיל!! רואים לאורך כל הדרך שבייחס לחורבן ולגלות... אנחנו מתאבלים וצמים לא רק על התוצאה הסופית אלא גם על כל שלב נוסף שגרם אותה...

זה מתחיל בעשרה בטבת... ממשיך בשבעה עשר בתמוז ואז מגיע הסוף המר בתשעה באב!!!

אם ככה: זה כנגד זה עשה האלוקים... אמנם המשיח יום אחד יגיע וזה יהיה יום מאוד שמח... אבל יהיו כל מיני שלבי ביניים שהם גרמו לו לבא... וגם את זה אנחנו נחגוג!

כמו שאנחנו צמים בעשרה בטבת שאז התחיל המצור!!! כך כל אחד ואחד מאיתנו יחגוג את היום הפרטי שלו... איפה התחילה התפנית שלי בחיים... איזה יום אפורי ושגרתי היה אז שפתאום החלטתי שאני תופס את עצמי לידיים ואי אפשר ככה להמשיך... ובמבט לאחור מתברר למפרע שביום הזה זה התחיל!! ואת היום הזה אתה הולך לחגוג... וזה יכול להיות היום הזה!! אם רק תחליט! מומלץ בחום... התקופה של החורף סובלת ממחסור בחגים... אתה יכול לייצר במו ידך את החג הגדול הזה... בדיוק כמו שעשרה בטבת תקוע לנו באמצע החורף... ככה היום המפנה בחייך יכול להיות בסתם תאריך... לא צריך לחכות לתאריך עגול... בהצלחה.

הרואה "מסכת מגילה" בחלום נס נעשה לו... רבותי: ניסים!!!

בסוף שבוע זה בדף היומי יגיעו לפתע רגעים קוררים... אנחנו בבת אחת ניפול עמוק לתוך האבלות של תשעה באב... כן דיני האבלות של ט"ב מקומם מסוף מסכת תענית... אבל לא להיבהל!!! בחנוכה כבר חונכנו שרגע באפו חיים ברצונו... גם אם בערב ילין בכי אזי מיד ולבוקר רנה... יהיו לנו בסה"כ שתיים וחצי דפים של אבלות של ט"ב...

ומיד אח"כ אנחנו נכנסים בסערה!!! ל--מסכת מגילה העליצה והשמחה והמלאה בישועות ועכשיו שיהיה ברור: אם רבבות אלפי ישראל מתחילים כעת בחודש טבת ללמוד מסכת מגילה ועוסקים בכל המצוות שנתקנו לנו מאהבת הנס... פשוט וברור שזה מעורר שפע של ניסים ונפלאות מעין מה שה' עשה איתנו אז בימים ההם בזמן הזה... ויתכן שאפילו יותר!! כי גם עסק התורה מעוררת שפע וגם הזמן מעורר שפע... ועסק התורה מעורר יותר שפע מאשר הזמן... כך שפורים זה תאריך ומסכת מגילה זה תורה... כך שאם כלל ישראל לומד מסכת מגילה זה אומר שהאלמות הולכים להיות תפוסים... בעזרת ה' ובשמחות אצל כולם... (ומישהו אפילו הכיח לי שעסק התורה מעורר שפע יותר מהתאריך בעצמו... שהרי בחג השבועות, לכבוד מתן תורה אנחנו קוראים את ההפסדה שמדברת על מעשה מרכבה שמימית ב"ב"ר כבוד ה' ממקומו... לעומת זאת בפרשת יתרו שזה אמנם לא התאריך של מתן תורה... אבל סו"ס לומדים מתן תורה... אה... ככה? אז ההפסדה היא מנביא ישרייה שגם שם מדובר על מעשה מרכבה ששם כתוב: קדוש קדוש קדוש ה' צבקות... וכידוע: "קדוש" זה יותר חשוב מ"ברוך"... זאת אומרת: הפרשה שעוסקת במתן תורה מקבלת את ההפסדה היותר חשובה מיום מתן תורה בעצמו... וד"ק) עוד מילה אחת הגמ' בברכות אומרת: הרואה מגילת אסתר בחלום נס נעשה לו... כתוב כאן שמפגש עם מגילת אסתר מעורר ניסים... אז קדימה... נכנסים לבית המדרש... שוקעים במסכת מגילה... מתחילים לחלום עליה בלילות ולראות ישועות בימים... **אגב: יש לי הצעה מעניינת:** כידוע: אנחנו בשנה מעוברת... וממילא ב"ד באדר א' יש לנו פורים קטן... ואילו ב"ב בשבט יש לנו סיום של מסכת מגילה... וכבר בדקתי... זה יוצא יום חמישי בערב (שלפני יום ששי קצר...) לאף אחד לא יהיה זמן לערוך סיום... ממילא זה ידחה למוצאי שבת ש... שחל בדיוק ב"ד בשבט!!!

אם ככה יש לי רעיון... בא נעשה פורים המשולש!!! ב"ד באדר ב' יש פורים!!! לא פורים גדול ולא פורים קטן... פורים!!! ואילו ב"ד באדר א' יש פורים **קטן!!!** בא נחליט שבי"ד בשבט זה יהיה פורים גדול!!! למה גדול? בטח... סימנו מסכת מגילה... קדימה... יוצאים לדרך...

אז רק סקירה קצרה על מסכת מגילה... אז ככה: פרק ראשון של מסכת מגילה מתחלק לשלושה חלקים!! החלק הראשון מתמקד בהלכות פורים... בעיקר בקביעת התאריך של פורים!! כידוע פורים זה שונה מחנוכה... לחנוכה יש שמונה ימים ואילו לפורים יש יום אחד... אבל ליום האחד הזה יש אופציה של חמשה תאריכים!!! י"א י"ב י"ג י"ד ט"ו...

ואז מגיע החלק השני של הפרק... זה בסה"כ שתיים וחצי דפים!!! אבל אל תוותר עליהם... זה יוצא בדיוק בט"ז י"ז טבת... בדיוק בתחילת שובבי"ס... מה יש בשתיים וחצי דפים האלו? יש שם מבזק של טעמיות קטנות שמתים עשרה סוגיות שונות בש"ס... הכל מתחיל ממשפט אחד על פורים: **אין בין**... אין בין אדר ראשון לאדר שני אלא קריאת המגילה ומתנות לאבינונים... ואז המשנה מבאיה רשימה של עוד אחד עשרה דברים שגם עליהם נאמר: אין בין... אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד... ואין בין ספרים לתפילין למזוזה... בקיצור: קצר ומרתק!!! ממש בגדר טועמיה חיים זכנו... מי שילמד את הדפים האלו בעיון... שידע לו שהוא זכה לקבל טעימה ב-12 סוגיות שונות לגמרי בש"ס... ואז מגיע החלק השלישי שזה האגדות של המגילה... שבע דפים מלאים וגדושים בכל דרשות חז"ל על מגילת אסתר...

שבע דפים של חיים קלים אמנם!!! אבל מי שיש לו טביעת עין מבין שאגדות זה לא צחוק... חז"ל השקיעו הרבה דיו ודם על האגדות האלו ולרבינו המהר"ל מקדיש להם ספר שלם...

ואז מגיע ראש חודש שבט ואיתו בשורה!!! מה הבשורה?? שאנחנו מתחילים פרק ג' דמסכת

מגילה... פרק ג' לשם שינוי לא קשור בכלל לפורים!! (יש שם אולי חמש שורות שמדברות על ברכת הרב את ריבנו) הפרק הזה רובו ככולו עוסק בהלכות קריאת התורה!!! מושגים הכי בסיסיים בהלכות קריאת התורה... ממש ממש לא יזיק... רק לשבר את האוזן... בעזה"ש כפי שסיכמנו בר"ח שבט הקרוב אם תשים לב בקריאת התורה של ר"ח... כל פעם מחדש הבעל קורא "מתבלבל" וחוזר על פסוק אחד עוד פעם... משהו כזה מוזר "לערבב את השטן..." בינינו... תמיד ידעתי שיש פה משהו שיום אחד צריך להבין למה הוא עושה את זה... אבל לא היום!!! אל תסביר לי את זה היום... (אל תעז לבורות שלי להפתיע במחדלים המתמשכים שלה בעוד חודש) אז זהו!!! שבחודש שבט הבעל"ט יהי החודש הזה סוף וקץ לבורות שלנו לכה"פ בפרט הזה... מתחילים פרק ג' דמסכת מגילה... שם נפתח כל מיני נושאים שקשורים לקריאת התורה ולהפטרה ותחנון ודברים שבקדושה... ואגב: הפרק הזה כולא חמש דפים...

הגיע ליל שישי ו' שבט... מתחילים את הפרק הרביעי והאחרון של מסכת מגילה... וכאן אנחנו

נכנסים לסוגיית בית כנסת... כן... הסוגיה הזו קשורה מאוד לפורים... תנחש מה הקשר?? כי בפורים למדנו שמי שיש לו צרה... יש מה לעשות... יש להתפלל... ויש גם איפה!! איפה להתפלל... ואם אתה זוכר לפני שנתיים למדנו בדרך הקשה שבית כנסת זה לא דבר מובן מאליו... והגיע הזמן שנפנים שהתפילה בבית הכנסת יותר מתקבלת... בתנאי שיש לו צורה של בית הכנסת... הלימוד של הסוגיה הזו יכול להחדיד ולחדד לנו את המושג השחוק הזה... לזכור שיש דבר שנקרא בית כנסת... ואז לסיום... יש לנו עוד שתי דפים ששוב מדברים על קריאת התורה והגבהה וגלילה... ו... ואז מתחילים לחמם מנועים לקראת מועד קטן... המסכת שכולנו מפחדים ממנה... אבל מה שהכי צריך להפחיד אותנו זה שאנחנו לא יודעים אותה... טוב... נדבר כשנגיע אליה... מילה אחת אחרונה אני רוצה להגיד: ניתן לומר שמסכת מגילה זו המסכת האחרונה שאפשר להתרווח על הספה וללמוד איתה... אז לפחות אותה נתפוס... מועד קטן וחגיגה זה... זה כבר חידוש מנוע לקראת מסכת יבמות... אז בבקשה... ליהודים היתה אורה זו תורה... בא נפתח את מסכת מגילה עם הרבה שמחה ומצב רוח... ונא לא לשכוח להכין כבר את הבלונים לקראת הסיום ב"ד בשבט... כן... למשפחה ולילדים זה לא יזיק... קצת אירועים רוחניים בחוץ הארוך הזה...

והרחמן הוא יעשה לנו ניסים כאשר עשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה...

או שלא... אז לא נעים... אבל אני ככה דמיינתי... ש... ששר המשקים ושר האופים אמרו ליוסף חלום... והוא שלף להם את הפרשנות איך זה נראה לו... ותכל'ס... הלך לוו!!!

אז זהו שלא!!! שוטה גמור... הגיע הזמן שתגדל בשנה ובתן שיוסף זה לא ישיבוךר מצוי!!! כשיוסף חולם חלום יעקב אבינו מתייחס לזה כנבואה... וכשפרעה חולם חלום ויוסף עונה לו... המשמעות היא שיוסף רואה פה משהו אבסולוטי מול העיניים ולא נותר לו אלא לגשת לפרקטיקה עינינית... איך מקדמים את פני הרעה) בקיצור: יוסף הצדיק קיבל מה' את השליטה על אתר החלומות! אתר הכי חזק עם הכי הרבה כניסות!

וכאן אני רוצה לעצור ולהסביר: כולנו יודעים שיוסף הצדיק, בזכות שהוא עמד בניסיון הקשה... לכן הוא זכה להיות המשביר לכל העם הארץ... הוא זכה להיות המשנה לפרעה ולפרנס את כל העולם כולו ברעב...

אז זהו!!! שזה כבר תחנה שניה... זה כבר התוצאה... אסור לשכוח את השלב אחד **שלפני כן...** יש משהו הרבה יותר עוצמתי שקרה **עוד לפני** שהריצו את יוסף מהבור ונתנו אותו על כל ארץ מצרים... **עוד לפני זה...** כשיוסף עדיין היה שכוח אי שם בבור בית האסורים... הוא עדיין היה ישיבוךר מסכן... זרוק במשבר של בחור שמרגיש אבוד ולא שווה...

שם בבית הסוהר ה' פשוט מסר בידיים של יוסף את האתר הכי גדול בעולם!!! **אתר החלומות!!! זה סיפור הרבה יותר גדול!!!** תחשוב: יש פה שר המשקים ואופים שחולמים חלום... יוסף אומר להם: חכו רגע... נכנס לאתר של החלומות... שולף משם את הסרטון המקורי, פותח אותו... מתרגם ומשחרר להם את התוצאות הסופיות... ואחרי שנתיים מגיע תורו של פרעה... פרעה חולם חלום... אף אחד לא יודע לענות לו... בטח... לאף אחד אין שליטה על אתר החלומות... ובאותו זמן יושב לו **שם בבית הסוהר** בחור אומלל... כלוא וחסר ישע... לבוש בגדי אסירים וסובל מתת תנאים של בור בית האסורים... ולאסיר החסר ישע הזה... **מתוך** בית הסוהר יש לי שליטה חופשית על אתר שאף אחד מחרטומי מצרים וכל העולם כולו לא יכול להיכנס... והוא מצליח להוציא משם מידע מסווג ואיסטרטגי בקנה מידה בינלאומי שיש לו השלכות קריטיות לעתידו הישרדותו של היקום כולו בארבע עשרה שנים הקרובות...

אתה קולט איזה עמדת כח יש ליוסף האסיר המסכן הזה???

תבין: אחרי שיוסף כבר יוצא מהבור... ופרעה כבר התלהב עליו... והרכיב אותו במרכבת המשנה ונתן אותו על כל ארץ מצרים... נני... עכשיו זה כבר פחות מרגש... סו"ס התגלה פה איש ובנון וחכם... לא היכרנו אותו... עכשיו פרעה נדלק עליו ומוסר בידיים שלו את כל הסמכויות... נני... כמה שזה נדיר לראות תופעה ש"מבית האסורים יצא למלוק..." אבל עדיין יש פה פרעה שמוסר לו סמכויות ומזה יוסף מקבל עמדת כח ושליטה בעולם

אני מדבר כעת על עמדת כח הרבה הרבה יותר עוצמתית!!!

אני מדבר על יוסף שעדיין נמצא **בתוך הבור!!!** הוא עדיין כלוא!!! כולם משוחררים ורק הוא- "ברזל באה

בלילה... מבחינה מסוימת אתה נכנס לאיזשהו אתר... ולך אמנם אין מושג מה אתה הולך לחלום בלילה... אתה לא שולט על התכנים של האתר הזה

ותאר לעצמך שאני!!! אני קבלתי מהרבש"ע את ניהול האתר של כל החלומות בעולם... תנסה לזרום איתי... תנסה להיכנס איתי לדימיון הפרוע הזה... אתה קולט איזה עוצמה מבהילה יש לי בידיים?? אתה יודע איזה משמעות עצומה יש לזה? **זה אומר שלא אתר שלי יש חמש מיליארד כניסות ביום מוכרחות!!!** למה?? כי חמשה מיליארד אנשים הרי הולכים לישון בעל כרחם מידי לילה... וממילא הם מוכרחים לעבור דרך הרשת שלי... דרך הענן ש-אני שולט עליו... אני קובע את התכנים שלו... אני יכול להכניס איזה חלום שאני רוצה ולמי שאני רוצה ומתי שאני רוצה... לדוגמא: אם נניח בזמן האחרון יש הסתה נגד הציבור החרדי... זה לא מוצא חן בעיניי?? אין בעיה... חכו חכו... היום בלילה... כשתשע מיליון תושבי מדינת ישראל הולכים לישון... בשעה שלוש וחצי בלילה אני מכניס להם שם איזה שיחה נוקבת של ר' אלימלך בידרמן על קדושת ישראל... כל החילונים קמים בבוקר מבולבלים... עם חיזוק והתעוררות...

בלילה הבא הם הולכים לישון... אני מביא להם שם עוד איזה שמו"ס חזק מר' צבי מאיר שליט"א (בעברית) עם כמה ניגוני התעוררות... למה לא... אני מצרף להם גם איזה תפילה מעומק של הגאון ר' שמעון גלאי שליט"א בצירוף קבלת עול מלכות שמים... בקיצור: אני משגע את כל המערכת... תחשוב שיאיר לפיד מתעורר בבוקר עם ניגון ד' בבית... זה יכול להיות גיוואלדיג... (וכמובן... מה יקרה אם אני ארצה תרומות לעלון שלי?? לא צריך לעשות ציננוק... אני לא הולך לשלוח מיילים... אני פשוט נכנס לכולם בחלום... מביא להם איזה דופלקס שמה... מרעף עליהם כל מיני ברכות ברקע של עננים... סוחט קצת רגשות... מוריד להם נשמות... מראה להם בחלום את המספר חשבון לתרומה... הם קמים בבוקר ומקישים... הופה... זה נכון... נראה אותך לא תורם...?? וכמובן... אם לא יתרמו... אז בלילה הבא אני אעבור לשלב של האיומים... למה לא... יש לי כח... לא??)

אז זהו!!! שצר לי לאכזב אותך... חן חן לי על הדימיון המפותח... הייתי דווקא מאוד רוצה לקבל מהקב"ה את האתר הזה... אבל האתר הזה כבר תפוס... מישהו תפס אותו!!! יש בגדול שני אנשים קבועים... שה' בדרך כלל נותן לאחד מהם את השליטה... או לזה או לזה...

ובכן: מי הם שתי האנשים ששולטים על האתר הגדול ביותר בעולם??

אז נתחיל בטוב... נתחיל באיש הראשון שזכה לקבל מה' את השליטה הזו... קוראים לו: יוסף הצדיק!!! כן... שר המשקים ושר האופים חולמים חלום ויוסף שולף להם את הפתרון... אחרי שנתיים זה כבר פרעה... זה לא צחוק... ויוסף שולף לו את הפתרון בלי למצמצם... אתה קולט את זה??

(את חטאי אני מזכיר היום... פעם חשבתי לעצמי מאיפה יוסף ידע לפתור את החלומות?? ואז פעם דמיינתי את יוסף כמו ישיבוךר מצוי... אתה מכיר בחור ישיבה שהתרגל להסביר פשט בסוגיה... לכה בחור בדרך כלל יש לו פרשנות בכל תהליך מדיני או פוליטי... תתפוס ישיבוךר ותציג בפניו איזה פרשה פוליטית... תמיד יהיה לו מה לומר... יהיה לו תמיד משנה סדורה שהוא יציג אותה בבטחון עצמי שזה מה שהולך לקרות וכו' ותכל'ס... או שכן

מהו האתר שיש לו הכי הרבה כניסות בעולם??

היום זה לא סוד... שהעמדת הכח הכי חזקה ועוצמתית בעולם זה ענף הפרסום!!! האילו הון הכי גדולים שנמצאים בעמדת מפתח הכי חזקה בעולם זה בעלי החברה של גוגל וג'ימל שהיות ובתוך הרשת שלהם נמצאים מיליארדים של אנשים... ממילא הם נמצאים בעמדת מפתח הכי חזקה בעולם!!! היום בענף הכלכלה הכל עובד לפי הפרסומת... אם יש לך מוצר שאתה רוצה לשווק אותו... אם פרסמת את זה בדיעוץ מקומי... אז יש לזה לקוחות במושגים של ידיעון מקומי... אבל אם אתה מפרסם את זה בעיתון של מאה אלף עותקים זה... זה כבר היקף אחר לגמרי... ואם היום יש את הרשת האלחוטית אז בכלל... ענף הפרסומת שם מגלגל מיליארדים מידי יום בלי הגזמה!!! אתה רוצה לפרסם את המוצר שלך?? אז שוב... תלוי... אם אתה מפרסם את זה באתר שיש בו מאתיים אלף צפיות מידי יום אז זה מושגים של מאתיים אלף... ואם יש אתר ענק שמיליון וחצי אנשים עוברים בו מידי יום... כאן כבר שווה לחברה לשלם על כל פרסומת מאות אלפי שקלים... וזו הסיבה שכיום אילי ההון הכי גדולים בעולם זה בעלי האתרים הכי מובילים בעולם... וממילא הם גם האנשים הכי חזקים בעולם... (זו הסיבה שכולם רועדים מהתקשורת וכו' וכו').

עד כאן פטפוטים בעלמא...

קעת נעבור לכותרת של המאמר: בא נראה אותך מנחש מה הוא האתר שיש לו הכי הכי הרבה כניסות בעולם מידי יום?? איזה אתר שובר את השיא של הכניסות שככככולם נכנסים בו ללא יוצא מן הכלל??

לא תאמיני... אבל קוראים לו אתר **החלומות!!!**

מה אני מתכוין?? אתה הרי הולך לישון בלילה... ואז כשאתה נרדם אתה נכנס לאיזשהו 'ענף' כזה שנקרא חלום... ואם שמת לב כמעט ואין לך שליטה על החלומות שלך... אתה לא באמת יכול לבחור מה לחלום ומה לא... (אולי טיפה כן אבל כמעט ולא) כל לילה קופץ לך חלום אחר...

נני... סו"ס הרי מישהו אחראי על זה?? אז זהו!!! שזה בדיוק אבל בבדיוק כמו אדם שנכנס לאתר וקופצים לו כל מיני פרסומות שאין לו שליטה עליהם... זה בדיוק הבעיה החמורה כ"כ של הגישה לאינטרנט שאתה נכנס לאתר שאין לך שום שליטה ושום מושג על הפרסומת שהולכת לצוץ לך בעוד חצי דקה... אין לך מושג לאן זה גם מוביל אותך... אבל באותה מידה אין אחד שלא מבין שיש פה מישהו שכן שולט על המערכת... יש פה את הבעלים של האתר שהמושכות בידו והוא יחליט איזה פרסומת ותכנים יכנסו לאתר ומה לא... **אז זהו, שתחשוב שזה בדיוק הסיפור עם החלומות שלנו בלילה...** כשאתה הולך לישון

במכונה... נאלץ להפקיד צ'קים במכשיר... והוא מצידו היה מוותר על זה... וככל שהדור יותר ויותר צעיר ככה הטכנולוגיה יותר וידידותית להם... יותר מחייבת אליהם... הם כבר נולדו לתוך זה... והם בשביל להתנתק מזה... לפעמים הם צריכים להיות בבתי כלא!!!

הרוק של דורנו הדר בעיר ואינו חוטא... זה אותו בחור שיש לו קצת מושגים... הוא יודע טוב מאוד איך מגיעים ואיך נכנסים... ורק תתן לי!!! רק תתן לי להסתובב בכך... להסתובב בעיר... והוא כובש את עצמו כמו **בבית כלא!!! הוא מרגיש כלוא!!!** הוא מרגיש שיש הרבה אחרים שמסתובבים להם בחופשיות ונוברים היכן שהם רוצים... ורק אני בבתי כלאים החובאתי... **אז זהו!!! שה' לא נשאר חייב!!!** יום יבא ואותו אבא שבשמים שפתח לפני אותו יוסף אתרים עוצמתיים שאף מצרי לא היה לו גישה אליהם... הרי **"בחורכים חזיונות יראו!!!"** ה' הולך לשפוך את רוחו על אותם צעירים בני דורנו... ה' הולך לפתוח בפניהם שערים ואתרים שלאף אחד אין אותם!! כן... לא לשכוח... זה אותו בורא עולם שעד לפני מאה שנה הוא לא שיחרר את ההמצאה הזו שנקראת אינטרנט... ויום אחד הוא שיחרר... אז קח בחשבון שיש לרבש"ע עוד כמה אינסוף מושגים שהוא עדיין לא שחרר... והיה אחרי כן!! אחרי שהבנים שלי יעמדו בניסיון למעני... אז אשפוך רוחי על כל בשר... מה פירושו?? ה' יפתח תיבה מייל מסוג חדש לגמרי לכל אחד ואחד... ומי יהיה מופקד על זה?? השרידים אשר ה' קורא!!! אלה ששלטו בעצמם למענו יתברך!!!

תכל'ס... כיום אותה מרשעת שולטת על הענן! שולטת על כל העולם!!!

ואם אנחנו רוצים לבטל דינים מהעולם... ולהסיר חרון אפו מעמו מעירו מארצו ומנחלת... בשביל לפרק את ממשלת אותה מרשעת מהשליטה הבלתי מעורערת שלה בעולם... בשביל זה מה שנדרש מאיתנו זה לשלוט בעצמנו! להפגין נאמנות לה' ולהוכיח לו יתברך שיש מישהו יותר מתאים לאייש את העמדת כח הזו... וזה נעשה לבד לבד בחדרי חדרים... איפה שאף אחד לא רואה... שם אתה מתמודד לבד לבד מול ניסיונות דורנו... שם אתה נאלץ לפרוש מכל מיני מילוי סיפוקים נוסח דורנו... ואתה אולי מרגיש כלוא כיוסף בשעתו... אבל דווקא כשה' רואה את גדול נאמנותו של יוסף... ה' מעביר את השרביט מפרעה ראש הקליפה, ונותן אותו ליוסף...

לא!!! זה לא יקרה ברגע!!! סו"ס ה' רוצה נאמנות... ה' רוצה לראות נכונות מצידך... שבאמת אפשר לסמוך עליך... ואז!!! סוף הכבוד לבא...

יום יבא ולא רק שלא יפריע לך שאתה חסום... אתה תהיה פתוח... אוהו... יפתחו לפניך שערי אורה... מה רב טובך אשר צפנך אך ורק ליראיך!!!

או שיוסף יעמוד בניסיון הנאמנות לה' ויסיים שלא להיכנע לרשת למענו יתברך... ואז ה' ירעיף עליו כפלי כפלים... אתה הסכמת להישאר כלוא בבית הסוהר למעני... אני אתן לך שליטה ועמדת כח הרבה מעל הרשת...

ואז יוסף מקבל את הנהגת העולם... וכל העולם ניזון בזכותו...

אוו!!! שאם חלילה אין את יוסף שיעמוד בניסיון... או אז מגיעה אותה מרשעת והיא מקבלת את השליטה... ואז מגיעה אנדרלמוסיה לעולם...

כלפי מה הדברים אמורים???

הניסיון מול פגעי הטכנולוגיה זה ניסיון לא פשוט... סו"ס הטכנולוגיה היום היא כח!!! מי שמחובר לרשת יש לו מרחב... הוא חופשי... הוא יכול לעשות כל מיני פעולות בחופשיות ובמהירות... ואילו מי שעומד בניסיון בגבורה... מבחינה מסוימת הוא עלול להרגיש בתור בור בית האסורים... אני כלוא... אני בתור בור... יש פה אנשים שיכולים להתנייד בחופשיות... לבצע כל מיני פעולות במהירות... ואילו אני... חסום... כלוא... מוגבל...

אז זהו!!! שאין לנו ברירה... אנחנו מוכרחים להשתמש בין הייתר גם עם מעוף... הנה לך יוסף הצדיק... שמה שנכון נכון... הוא עמד בניסיון... זרק את הסוודר עם הסמארטפון ומאז הוא בבית הסוהר... תעשה משהו...

אבל כאן פתאום מתגלה שמתוך בית הסוהר נפתחים לפניו אתרים כאלו עוצמתיים... שמתוך בית הסוהר הוא הרבה יותר חופשי מכל בן חורין אחר... וכל מה שנותר לנו זה פשוט לפתח דימיון בנושא הזה...

סו"ס אם אתה שומר על עצמך בשיניים ולא נופל בזה... הקב"ה הרי לא ישאר חייב!!! כמו שה' מסר בידיים של יוסף כלים עוצמתיים חדישים... כך תתן לרבש"ע להפתיע אותך... שאתה תפתיע את כל העולם בשליטה ובחופשיות ששמורה רק לעבדי ה'...

יש נבואה בנביא יואל שמדברת אמנם על אחרית הימים!!! אבל לא על ימות המשיח... אלא על השלב שלפני כן... דהיינו על הדורות שלנו...

והיה אחרי כן, אשפוך את רוחי על כל בשר, ונבאו בניכם ובנותיכם, וקניכם הלומות יהלומון, בחוריכם חזיונות יראו, ונתתי מופתים כשמים וכארץ... השמש יהפך לחושך והירח לדם לפני בא יום ה' הגדול והנורא,

שים לב: הנבואה הזו מדברת **לפני!!!** לפני בא יום ה' הגדול והנורא...

המלבי"ם מבאר שם במקום שיש כאן דגש שהפלא הגדול יהיה שמבחינה מסוימת יהיה לצעירים השגה יותר מרוממת וגבוהה מאשר למבוגרים (שאצל הזקנים זה יהיה בחינה של **חלום** והבחורים **חזון** שזה יותר גבוה) ולמה??

לא צריך להגיד לך למה... כי בדור שלנו האחרון... ככל שאתה יותר צעיר ככה אתה יכול כלוא... מילא המבוגרים, הם לא כ"כ בקטע של הרשת... הם בלאו הכי "לא מסתדרים" עם המכשירים החדשים האלו... גם האברך בגיל העמידה... נו... גם אצלו מבחינה מסוימת הטכנולוגיה המתקדמת פוגשת אותו בעיקר במקום של אילוף... הוא נאלץ להתחיל להטעין רב קו

נפשו... "כולם מהלכים חופשי ויכולים להגיע לכל מקום שרוצים ורק הוא כלוא... ולמרות זאת, הוא הכלוא!!! משם!!! מתוך הכלא הזה יש לו שליטה באתר החלומות... יש לו גישה ופיענוח לכל המוחות שיש בעולם מידי לילה..."

אתה קולט מה מרגש אותי כ"כ בזה??

אם אתה לא מבין... אז בא ניגש לדמות השניה... סיכמנו שיש שנים שקיבלו מה' את השליטה על החלומות... הראשון זה יוסף הצדיק... ומי השני?? השני זה אל תשאל... להבדיל אלף אלפי הבדלות... ליידער ליידער... יש שם של 'שידה' שאנחנו מעדיפים לא להזכיר את שמה... זו היא מרשעת שאחראית על כל האנדרלמוסיה שיש בעולם... היא אחראית על כל פיגועי הירי והתאונות הקטלניות והצרות והיסורים שמתרחשים בעולם... **דא עקא!!! שמה שאני כעת אומר לך...** את זה אף אחד לא יודע... כי כלפי חוץ זה נראה בדיוק הפוך!!! היות ואותה מרשעת קיבלה שליטה על האתר שנקרא חלום... ושם- בענן... היא הרי שולטת ללא עוררין... ושם היא יכולה להציג את הדברים איך שהיא רוצה... הרי שם היא שולחת מסרים מאוד נחמדים ומעניינים ומרתקים ולוכדת בני אדם... והם לא קולטים שהם נופלים ברשת... הם מתגלגלים מצחוק ונהנים מהחיים לא קולטים עד כמה עצוב הצחוק הזה...

אז פעם היה לה רשות לבא ולהחטיא רק בענן של החלום... אבל היום האפשרויות התרחבו... והיום יש לה כבר רשת אלחוטית והיא שולחת משם זרועות לכל כיוון... פורשת רשתות... ורח"ל הרבה מהבנים השובבים שבנדחי ישראל מתפתים ומתחברים לרשת הזו... ומי שנכנס לענן ולרשת הזו בטוח שהוא המאושר באדם... יש לו שם הכל... היא דואגת להכניס לו הכל דרך הרשת... אבל הוא לא קולט שבשקט בשקט, יש פה מרשעת איומה שאנחנו לא מעיזים להזכיר את שמה, שהיא אחראית על כל הצרות והיסורים... בזמן הגמ' ובתקופת חז"ל עוד היה לה רשות להופיע במלא רשעותה והיא היתה מפחידה אנשים ומהלכת עליהם אימים ומזיקה והורגת בהם (ולכן חז"ל הזהירו שאדם לא ישן יחידי בלילה "מפחד בלילות...") אבל בשבעים שנה האחרונות היא כבר לא מופיעה במלא רשעותה... לא התקבל שום עידכון שמישהו נתקל בשידה המרשעת הזו... אתה יודע למה? כי היא קיבלה את האתר שנקרא חלום!! היא נכנסה בענן הזה שנקרא רשת ומשם יש לה שיווק מצוין... היא כבר לא צריכה להופיע עם סמל של גולגולת... היא לא צריכה להרוג את האב ואת האם לעיני הילדים... **לא!!! יש לה ענן...** ושם הכוונות הזדוניות שלה נעשות באווירה הכי נעימה וידידותית... הכי כיף... הילדים יכולים לאבד את האבא ואמא שלהם בלי דם על הידיים ובלי מחזות זוועה... ההורים בסה"כ נבלעים שם... אפשר לפרק משפחות בלי צווחות ובלי יגון ואנחה... היא פשוט מחסלת אותם מבפנים...

זה כנגד זה עשה האלוקים!!! זה או יוסף הצדיק או אותה מרשעת...

אחד משניהם מקבל את השליטה ואת העמדת מפתח על כל העולם...

למה נגמר חנוכה... למה??

זהו!!! נגמר חנוכה!!! למה נגמר?? אתה יודע למה??
כי זהו... כבר השיגו שמן טהור... והביאו אותו לבית
המקדש ומעשיו כבר לא היו צריכים יותר נס... ולכן
הפסיק נס...
אאאוף... חבל... אם היו שואלים אותי... הייתי אומר
תעזבו... אל תביאו שמן חדש... תשאירו את המוצב
כה... כמות שהוא... ככה חנוכה ימשיך וימשיך... עוד
יום ועוד יום... ואז היה לנו יום תשיעי... עשירי... אחד
עשר... מוסיף והולך מצידי אפילו מאה...
לא חבל?? לא חבל שהביאו שמן ועצרו בידיים את
הנס???

או כנראה שלא!!! כנראה שלא חבל!!!!

אם הם בכל זאת לא "חשבו" על הרעיון שלי... ובכל זאת
הלכו והביאו שמן טהור כנראה שאחרי הכל השמן הטבעי...
שלנו... בלי הנס... בלי כלום... אחרי הכל הוא יותר אידיאלי...
ויותר נבחר ורצוי מהנס של פך השמן...

ולמה?? מה כבר יכול להיות יותר טוב מנר של נס

חנוכה???

התשובה כתובה להדיא בסוגיה של חנוכה... הגמ' שם
שואלת: וכי לאורה הוא צריך? וכי הקב"ה צריך
שאנחנו נאיר לפניו במנוחה של המקדש?? והלא כל
ארבעים ענה ע"פ ישראל הלכו במדבר לא הלכו אלא
לאור של עמוד האש העצום והגדול...?? או שבעה
נרות במקדש?? זה מה שחסר לקב"ה שנאיר לו??
עונה הגמ': כן!!! ע"פ ה"ה הלכו בליל ששששש שורה
בישראל... עדות שהקב"ה חפץ בנו... ומכל האור הגדול
שלא חסר לו בכלל... הוא בוחר שדווקא אנחנו נאיר
לפניו... שהוא רוצה דווקא את האור שלנו... בקיצור:
לקב"ה לא חסר אור!! ולא חסרים שמנים... וגם לא
חסרים ניסי פך שמן... הקב"ה מכולם בוחר את הנר
שלנו!!!! את היות שאנחנו נמסוק... אנחנו נכתוש...
אנחנו נטחון... אנחנו נעמול, מכל הלב הנשמה ואנחנו
נדליק ונאיר לפניו...

זה נחמה ליום שאחרי חנוכה... נכון... חנוכה נגמר...
ומיד נפלנו היישר לתוך החורף הארוך והמעובר...
אבל סוף סוף... עם כל הכבוד לנס פך השמן בשמונת
הימים... אבל הנר של היום התשיעי היה יותר
מובחר!!! ולמה?? כי זה נר שלנו!!! נר שמגיע
מאיתנו!!! נר שמגיע מהלב שלנו... מהגיעה שלנו...
מהאור שאנחנו מאירים את החושך... וזה חביב לפני
הקב"ה יותר מנר שהוא מאיר לנו!!!!

אבא שבשמים: אני מבטיח... כעת ליילי טבת
הארוכים...
אני אשתדל ללמוד כלילות... להאיר לפניך כלילות...
תבא לבית מדרש... תקבל את האור שלי ותתרגע
לפניו...
אנא ממך: תפזר חיובים... גישמא'ק ואור בלימוד
התורה...

תפזר לי כמה טיפות של גן עדן על הגמ'... שיהיה לי
טעם בלימוד... שאני לא אחפש את עצמי בנרות...
שאני עצמי אהיה נר מערבי... שאשקוד ואיר לפניך
תמיד... אנא ה'... אנא...

כמו שהשבע נגמר הנס... כי כבר השיגו שמן
מהטבע... על אותו משקל בדיוק ההיפך... אוטוטו...
זהו!!! יגיע התיקון השלם... ויגמר הטבע!!! ואז
יתחיל להיות רק נס... כי זהו!!! השלימו את
התפקיד... ואז יבואו ימים שאין בהם חפץ... אין
בהם לא זכות ולא חובה... ואז אנחנו נאמר: אוי...
כמה חבל שבזבזנו את הזמן... מי יתן לנו יום אחד
נוסף בשית אלפי שנים שנוכל לנצל עוד כמה דקות
לתורה ולתפילה... אז חבל על הזמן... בא ננצל עוד
יום ללא נס... עוד לילה חורפי ללימוד התורה...
לעבודת ה'... לפני שיהיה מאוחר... לפני שיגיעו
אותם ימי נס... שאז ניחל לקורטוב של שעה אחת
של תורה בעוה"ז!!!

האם הספקתי לתפוס את השליח עם הקוויטל ל"אנשי מעמד"

גברת לוי הגיעה לכניסה לעיירה מבוהלת... כולה מתנשמת ומתנשפת... היא נכנסה לשערי העיירה ומיד שאלה את שומר
העיר... הם... השליח כבר יצא? הוא כבר יצא לכיוון ירושלים...?? לא!!! תרגעי... הוא עדיין לא יצא... אוהו... גברת לוי נשמה
לרווחה... כבר מהבוקר היא רצה ורצה כדי להספיק אותו...

כן... זה לא סוד שכלל ישראל צריכים ישועות!!! ובשביל זה יש את המקומות הקדושים שבהם אפשר לפעול ישועות!! איפה זה
המקומות הקדושים?? אז ככה: בשביל זה יש את תקנת הנביאים הראשונים שבכל עיירה או לכה"פ בכל מוצעה אזורית יש
קבוצה של עובדי ה' קדושים ולחשי לחש... יהודים שיודעים להתפלל ולדבר עם ה'... יש ממונים מיוחדים שיודעים לזהות את
האנשי קודש האלו ועושים מהם חבורה מלוכדת שנקראת אנשי מעמד... (ככל הנראה תושבי העיר צריכים לפרנס אותם כי מדובר ביהודים
קדושים שתשע שעות ביום מתפללים מתוך בתענית... ובשאר היום הם לומדים...)

עכשיו החבורה הזו עצמה מתחלקת לשני חלקים!!!
חלק מאנשי מעמד נשארים פה... פה באזור ומתפללים מסאן!!! הם מייצגים אותנו בתפילה שלהם... הם מתפללים שהקרן
תמיד שלנו יתקבל ברצון... כלומר: הרי מי שזוכר... לפני כמעט שנה בחודש אדר כולנו נתנו מחצית השקל... ומה עשו עם זה??
לקחו את זה לקרבן התמיד ומוסף... זאת אומרת: קרבן התמיד שקרב היום... הוא קרבן שלי ושלך!! ממילא... אם זה הקרבן שלי
ושלך מן הראוי שאנחנו נעמוד על הקרבן שלנו (כלשון המשנה: היאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו??) בשביל
זה תקנו שיהיה נציגות מכל עיירה שהם השליחי ציבור שלנו!! הם מייצגים אותנו בזה שהם עומדים על הקרבן...

אז חלק מהאנשי מעמד עושים את זה מסאן... הם מתאספים כאן... באחת מבתי כנסיות... ומשם הם מתפללים על הקרבן
שלנו... ובמקביל!!! חלק מהאנשי מעמד הולכים לייצג אותנו בירושלים... בעזרה...

ויש ביניהם סינכרון מלא!! זה כמו שרשרת... יש ביניהם כל הזמן תקשורת ותיאום מלא שמתעדכן לפי העניין... תבין: זה לא
צחוק!! אנשי מעמד זה טיפול נמרץ לכל דבר!!! אם יש איזה גזירה או יהודי שרוי במצב קשה... מה שצריך פה זה תפילה
מעומק לב... אז מילא אם הייתי יהודי שיועד ללחוש לחש ולדבר עם ה'... הייתי יכול לפעול מאיפה שאני נמצא... אבל מה
אעשה שלא תמיד יש את הישוב הדעת... ולא כל אחד יודע להתפלל... אז בשביל זה יש לנו את הצדיקים האלו שהם המייצגים
שלנו כאן ובמקביל שם בירושלים... וכשצריך ישועה אז... אז אפשר להגיש להם קוויטל... אפשר לשלוח להם מברק... ואני לא
שולח סתם באויר... זה לא כמו ששמים פתק בכותל... לא!!! יש לכל אחד מאיתנו את הצדיק שלו... את העוידב ה' של העיירה
שלי שמייצג אותי... הוא מייצג אותי בקרבן התמיד... וממילא גם הוא מקבל את הקוויטל בשביל להתפלל עלי שם... וכאן
אנחנו מגיעים לגברת לוי... יענקי שלה כבר לא מרגיש טוב כמה ימים... אבל היא לא עשתה עסק... היה נראה שזה משהו
ויראלי... אבל ביומיים האחרונים זה פתאום החמיר והתברר שיש לו דלקת ריאות חריפה והוא בכלל סכנה... גברת לוי השאירה
את הילד עם אבא... ורצה כל עוד נשמחה בה לכיוון אזור תבור... (הפעם אנשי מעמד התכנסו שם... מוצעה אזורית שישכר דואגת שכל שבוע
ההתכנסות היא בעיירה אחרת והפעם שם) לפי מיטב זכרוני עד יום שלישי אחה"צ עדיין אפשר להספיק להגיע לאנשי מעמד... ולמסור
להם שתי עותקים של קוויטלאך... עותק אחד נשאר כאן למנין של האנשי מעמד שמתפללים כאן... והעותק השני נשלח
לשותפים ששומרים אותנו קשר עין מירושלים... לנציגי התפילות שלנו בירושלים...

הר הבית... השעה ארבע לפנות בוקר... לך דומיה תהילה אלוקים בציון... רבבות אנשים מהלכים כאן בזריזות עצומה עקב בצד
גודל... כל אחד במסלול שלו!! לכיוון המשבצת שלו... כהנים לעבודתם לויים לשירת ישראל למעמדם... כהנים יוצאים
בזריזות עצומה מבית הטבילה לבושים בבגדי כהונה ונעמדים בכפור החורפי מאחורי דלת לשכת בית המוקד עד שיבא
המסונה... הלויים גם הם כבר עומדים מוכנים בשער המזרח... מחכים לפתחית שערים... שאז הם יוכלו להוציא את כליהם
התליים שם מתחת המעלות של עזרת נשים... לבנתיים עשרות סנהדרין מתחילים להופיע... איש איש ומעלתו... זה זקן מלשכת
הגזית... ואילו זה שייך דווקא לסנהדרין קטנה שבהר הבית... פרחי לוייה כעת עומדים לסיים את המשמרת לילה שלהם...
מרוחק ניתן להבחין באיש הר הבית שמתקרב... ולא פחות מזה יש תכונה סביב הכה"ג שכבר צועד ללשכתו כמידי בוקר עם
הציץ שעל מצחו (שבלי זה לא זזים...) אבל עזוב... אנחנו היום מתמקדים בקבוצה אמנם פחות גדולה... אבל של עובדי ה'
מופלאים שהם לשם שינוי מתמקמים בעזרת ישראל... כל אחד מחזיק בידיים שלו תכריך דפים... עם שמות מוכרים... כל אחד
והשמות של העיר שלו... איש איש נגעו ומכאובו... חוץ מר' שמריהו... ר' שמריהו נראה קצת מוטרד!!! השליח שלי עדיין לא
הגיע... היום יום ראשון... ובדרך כלל עד כניסת שבת או מוצאי שבת השליח אמור להופיע עם כל הקוויטלאך שהתעדכנו מאז
שיצאתי (אני יצאתי לפני יותר שבועיים... כי הייתי צריך להיטהר ולהתכונן בסילודין לקראת השבוע של תענית שלי כאן וכו')

אני מחכה לרשימה שלי שתגיע... ו... ואיננו... ר' שמריהו מתחיל להעביר מול העיניים שלו את כל הקהילה... את כל התיקים
הרפואיים הלא פשוטים שצריכים אגרויסע רחמי שמים... את כל הרשימה של הנוער בסיכון... עיניו מצטעפות והוא מתחיל
להעטיר... אבא שבשמים... אני פה שליח של העיירה שלי!!! בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך... אנא... אל תשיבני ריקם
מלפניך... והוא ממשיך להעביר את כל הרשימה של המצפים לשידוך... את כל המצפים לילדים או לנחת מהילדים... ועיניו
זולגות דמעות... והוא שופך את לבו לפני ה'... באותם רגעים... במרחק של מאתיים קילומטר משם!!! עומדים השותפים... אנשי
המעמד הקבועים בעיר... והם מתפללים על אותם אנשים... מה שנקרא: הוא בזוית אחת והם בזוית אחרת... משתטחים
ומבקשים למען... לאחר דקות ארוכות של תפילה כללית מעומק לב על כל הצרות של העיירה שלנו... לפתע ר' שמריהו מרגיש
דפיקות על הגב... אוהו... הנה השליח... השליח כולו מתנשף... אני מתנצל על האיחור... פשוט עיכבו אותי... עוד ועוד הגיעו ברגע
האחרון... אמהות עמדו בתור ובכו... והתחננו לדחוף עוד שם לישועה... לא יכולנו לעמוד מול בקשתם... זה גרם עיכוב של כמה
שעות... אבל אני מקווה שלא איחרתי...

לא!! לא איחרתי... הנה... רק עכשיו אני שומע את העומד בגג ההיכל מכריז: האיר פני כל המזרח... רק בעוד עשר דקות התמיד
יוקרב... רק עכשיו התפילה מתחילה... ר' שמריהו מעביר את עיניו על הרשימה ומגלה שכמעט את כולם הוא כבר הזכיר...
כמעט כולם כבר היו חרותים על הלב שלו... כל הדרך הארוכה לירושלים הוא נושא אותם על לבו... כל הזמן הוא חיכה כבר
לפרוק את ה"יהב" הכבד הזה מול הדום רגליו של ה'... לפרוק את לבנת הספיר... את הלבנה והסל והמגרפה של כלל ישראל...
ואז לפתע צדה עינו על הפתק של גברת לוי... אוהו... לוי?? מה קרה? הרי כבר לפני שנתיים התפללתי עליהם בקשר לבת והיא
ב"ה התחנתה... ולפני חצי שנה התפללתי בקשר לאוברדרף וגם זה הסתדר... אז מה קרה עכשיו?? אוהו יענקי... ר' שמריהו מיד
עוצם עיניו בדריכות של מנהל מחלקה ומעטיר ברחמים... אבא שבשמים... יענקי שלנו מנחלת נפתלי... תרפא אותנו... גלוי וידוע
לפניך כמה ההורים שלו מוסרים את נפשם למטן החינוך של הבית... תחזיר אותו לאיתנו... ואתה תשמע השמים...

האם יש ערך יהודי "יצוגי"??

ובפרט הזה אפילו הכלב שלו יותר חביב ממך... כלומר: אפילו הכה"ג היה כלב... לו יצויר שהכלב הזה היה מייצג את כלל ישראל אז הוא היה חביב והוא היה לובש ח' בגדים לכבוד ולתפארת... **עכשיו... בינינו... למה כ"כ קשה לי לעכל את זה??**

אז פעם חשבתי שהקושי שלי בעיקר זה להפריד בין האישיות לבין היצוגיות שלה... ולכן קשה לי להתבטל לכה"ג כשאין לי טיפת הערכה אליו... **אבל לאחר מחשבה... קלטתי שלא!!! אז זה הנקודה!!!** אני דווקא יודע טוב מאוד להפריד רשיות... בינינו... לא חסרים לנו כל מיני פרצופים שממזמן הייתי רוצה להפליק להם כמה סטירות ולזרוק אותם מכל המדרגות... ואני לא עושה את זה... כי... לא יודע מי זה אבא שלו... ואני לא יכול לעשות לו את זה... לא חסרים לנו כאלו דברים...

בקיצור: גם אני ואתה יודעים להפריד... רק מה? מה הבעיה שלי?? **שאני לא מספיק קלטתי כמה יהודי הוא קרוב משפחה של הרבש"ע!!!** אנתנו לא קולטים כמה יהודי זה הן הביולוגי של הרבש"ע... שהוא מצד האישיות שלו יכול להיות כלב... אבל מה נעשה שהוא חביב... אתה לא יכול לזרוק אותו מכל המדרגות... כי הוא חביב... הוא נברא בצלם...

--- **כלפי מה הדברים אמורים??** שמי שמאוד רוצה יכול להחליט שזה נושא רגיש... אבל אני מתעקש לטעון שלאו!! זה לא נושא רגיש!! ובכן: זה לא סוד שבשרות שיש בכלל ישראל... יש שררות שנובעות מהערכה אמיתית... יש צדיק מפורסם בדורו או תלמיד חכם מופלג בדורו ומגיע לו באמת את כל הכבוד הראוי מרוב הערכה שכולם רוחשים לו... אבל עדיין!!! זה לא סוד שעדיין רובא דרובא של השרות שיש בכלל ישראל... זה שררות של ירושה!!! יש ממלא מקום אביו!!! אבא שלו היה הפטרון הרוחני של הקהילה או הישיבה... ולכולם היה ברור שבים ספירתו בני ירש אותו באופן טבעי... זאת אומרת: הן לא קיבל את השררה הזו בגלל שהוא היה ראוי ומוערך וצדיק ותלמיד חכם יותר מכולם... אלא רק בגלל שהוא בן של אבא שלו... (גם אם "במקרה" יצא שהבן הוא ת"ח מופלג... אבל זה לא בגלל זה)

וכאן מתעוררת לה נימה של זלזול: לפעמים אתה יכול לשמוע בן אדם שמדבר על מנהיג של קהילה... והוא מדבר עליו בזלזול ובביטול ואפילו קורא לו בשמו הפרטי כאילו הוא חבר שלו... ואני מזדעזע ונוחף באותו אחד: איך אתה מעז לדבר בכזה זלזול על דמות כ"כ נחשבת ויש ציבור גדול ססריים שמשמעותו... איך אתה מעזי ככה להתייחס אליו כמו עוד אחד?? ומה עונה לו אותו אחד?? וליחה... מה הבעיה?? ונסביר לי איזה איסור יש בלדבר על אדם שכל המכובדות שלו נובעת מזה שאבא שלו הוריש לו ישיבה או קהילה או חצר מסוימת...?? אני יודע שיש איסור דאורייתא לדבר נגד תלמידי חכמים... אני גם יודע שיש איסור לזלזל בצדיקים... (ויהיה מלעיבים במלאכי אלוקים ומתעתעים בנביאי וגו') אבל כאן... אני ואתה הרי לא מכירים אותו... לא ידוע לנו עליו לא שהוא גדול בתורה ולא שהוא מופלג בצדקות... רק מה כן ידוע לנו?? שהוא בן של אבא שלו... אז מהיכא תיתי שיש איסור להתייחס לאדם כזה כאילו הוא חבר שלי?? מי אמר שהוא לא חבר שלי?? איזה מעלה יש לו יותר ממני שאני צריך לנהוג בו כבוד רק בגלל שהוא בן של אביו?

צריך לדעת ש שאלה מאוד שאלתית!!!! זו שאלה שפוגשת כל אחד ואחד מאיתנו בייחס **לקהילה השניה!!!** שים לב: אני מדגיש: בייחס לקהילה **השניה**... כי מילא רב הקהילה שלי... או מנהיג החצר שלי... אני במקרה מכיר את האישיות המרוממת שלו מקרוב... ואני באמת ביודעי ומכירי שהוא עובד ה' מעוררי... ונכון!!! נכון שכבר מגיל ינקות הועידו אותו לגדולות וידוע מראש שהוא עתיד להיות ממלא מקום אבותיו... אבל אין הכי נמי... דווקא בגלל זה ובזכות זה הוא עבד על עצמו וירק דם במשך שנים והשחיר פניו על התורה ועל העבודה ובסופו של דבר הוא באמת נהיה ראוי לאותה איצטלה... אז עם הרב שלי אני מסתדר... אני מבין טוב מאוד שצריך לכבד אותו מצד עצם האישיות שלו... אבל המנהיג של הקהילה **השניה??** שהערך היחיד שאני יודע עליו שהוא בן של אביו... איזה היגיון יש לומר שאסור לי לדבר עליו כאילו הוא חבר שלי... מהיכא תיתי שהוא לא חבר שלי?? (עכשיו: שלא תבין: השאלה הזו שאלתית... אתה יודע למה?? כי לו יצויר שיום אחד יתגלה שח"כ פלוני הוא גאון עצום בגלל ונסתר... האם אנתנו נתבע על זה שהייתיחסנו אליו כמו ח"כ?? ברור שלא!! למה לא?? כי ההיכרות שלנו אתו הייתה מהכובע של ח"כ... מאיפה לנו לנחש שבמקרה... חוקי מזה שהוא ח"כ הוא גם תלמיד חכם... על אותו משקל: מגיע אותו אחד ומדבר על המנהיג השני כאילו החבר שלו... אה... תשנן לו: מאיפה אתה יודע שהוא לא תלמיד חכם עצום ועובד ה'?? הוא יענה לך: אז מה... ח"ס"ס אני לא מכיר אותו מחובבי עליו תלמידי חכם... אני מכיר אותו מזה שהוא בן של אבא שלו... ובמשבצת הזו מהיכא תיתי שאני מחויב לדבר עליו בכבוד...)

הנחת את הדברים על השלחן כמות שהם!!! כי זה!!! זה מה שגורם להרבה מאיתנו לדבר בשאט נפש ובביטול בייחס למנהיגים חשובים בכלל ישראל. וכל מי שיש לו קצת חוש מרגיש **שזה צורם... מבין שזה אסור!!!** ברור שזה מנוגד לרצון ה'!!! אבל אף פעם לא הצלחתי למצא לזה המילים... תכל"ס... באמת מה הבעיה?? מה האיסור לדבר בזלזול?? **אז זהו!!! שכאן אנתנו מגיעים לאותה נקודה של כהן גדול!!!** הכהן גדול לכתחילה צריך להיות צדיק... ומשתדלים לגדל אותו מאחיו... אבל גם אם לא הצלחנו... הרי יש לו חשיבות מצד זה שהוא מייצג את כלל ישראל ומהמקום הזה אנתנו מחויבים לנהוג בו כבוד ותפארת!!!

וממילא על אותו משקל: אם יש ציבור מסוים בכלל ישראל שסריים ונכנעים תחת מרותו של אישיות מסוימת... אז יש לו חשיבות!!! ולו בגלל שהוא מייצג קהילת קודש של יהודים רבים מכלל ישראל... ומי שיבזה אותו בגלל שהוא לא מכיר את האישיות שלו... יתבע משמים לאו דווקא על זה שהוא ביה צדיק וקדוש... אלא בגלל שהוא ביה את שלוחם של ישראל... **לדבר בגנות של מנהיג של ציבור בכלל ישראל זו עבירה זו מרה !!!**

מה זה?? בייזון תלמיד חכם?? **לא!!!** בייזון צדיק?? **גם לא!!!** מה אעשה... זכותך לטעון שאתה לא מכיר לא הצדקות שלו ולא את הגאונות שלו... אבל יש משהו **אחד שאתה כן יודע...** שהוא נעשה פרנס על ציבור שלם בכלל ישראל... ואם ככה קי"ל שאפילו קל שבקלין ונעשה פרנס על הציבור נעשה כאביו שבאבירים... ואם אתה מבזה אותו... אתה מבזה את הציבור שסר למשמעתו!!! אתה מבזה כן וכך בניו של מקום... וה' לוקח את זה ממנו מאד בחומרה... אפילו הלכלב של כה"ג חביב יותר משמעון הצנוע... אז חביבות אתה שלל ישראל... זה כבוד הבריות!!! וזה לא צחוק... כבוד הבריות במקרים מסוימים אפילו יותר חמור מכבוד התורה...

תקרא את זה בעיניך... זה עמוק... דק... אל תבטל במחי יד...

יש לי שאלה שמטרידה אותי זמן רב (ומסתמא גם אותך...) ועדיין לא מצאתי מישהו שהפיס את דעתי... אם אתה זוכר לפני כמה חודשים למדנו מסכת יומא... גם יום כיפור עצמו היה לפני כמה חודשים... והגמ' שם אומרת באופן ברור: שהרוב המוחלט של הכהנים גדולים בבית שני היו אנשים לא ראויים!!!... שזה אומר שחלקם היו אפילו רשעים... אתה יודע מה... עזוב רשעים... בגמ' כתוב שהם היו משלמים כסף לכהונה... זאת אומרת ככה: לו יצויר שהיה רב בית כנסת שהיית יודע בבירור שכל הסיבה שהוא זכה לכהן כרב חשוב זה רק בגלל שהוא שילם הכי הרבה כסף... אני שואל אותך: היית מעריך אותי? מישהו בכלל היה מתייחס אליי? הרי אפילו "רב מטעם" שאנתנו לא כזה מכבדים אותם... או ואבוי להם אם יתפסו אותם שהם שיחדו מישהו בשביל להיות רבנים... **ואילו בבית שני זה היה רשמי ומוצהר!!!** הכהן שמשלם הכי הרבה כסף... הוא נהיה הליגער הליגער כהן גדול... תגיד לי: איך אני אמור לאכול את זה?? יש לי פה כהן גדול!!! קדוש ה'!!! הוא אמר להיכנס בשבילי לקדוש הקדשים ותכל"ס... אני ואתה יודעים שהוא שווה פחות מהאברך הפשוט ביותר בשכונת... איך אני ואתה אמורים להתמודד עם זה??

אז בינינו... אם אני הייתי שם... הייתי אומר כל טוב... הייתי עוזב את בית המקדש בטרקית דלת ואומר: מצידו בית המקדש כבר נחרב... מצידו כבר שועלים הילכו בו... אם כזה פרצוף אמור להיכנס בשביל כלל ישראל לקדוש הקדשים אז אנתנו כבר אווזים אחרי הפשיטות רגל...

אבל לא!!! אתה לא רואה את הגישה הזו!!! אתה רואה שכלל ישראל כן מאוד מאוד כיבדו את הכהן גדול!!! כל פייט "אמת מה נהדר היה מראה כהן גדול... כאוהל הנמתח... כברקים היוצאים..." זה פייט שמדבר גם על בית שני... הכבוד הגדול שהיו עושים לכה"ג... ברור שזה היה גם בבית שני... שתבין: מה שאנתנו אומרים והכהנים והעם העומדים בעזרה כשהיו שומעים... מפי כהן גדול בקדושה ובטהרה!!! אנתנו מדברים פה על כהן גדול שכולנו יודעים עם מי יש לנו עסק... כולנו יודעים בבירור שהוא לא הולך להשלים את שנתנו... כולנו יודעים שיש לנו עסק עם בן אדם שהוא ממש ממש לא מודל לחיקוי... וזה לא מפריע לנו לעמוד בחרדת קודש ולהתבטל לעבודתו הקדושה... ולהיות עירניים לכל הגה שיוצא מפיו בקדושה ובטהרה... **אתה מסוגל???** **אני עדיין לא!!!**

אתה מסוגל להתבטל לאדם כ"כ לא סימפטי... ועוד לקרא לו הליגער כהן גדול ולהפקיד בידיים שלו את כל הקדוש והיקר?? איך?? איך אפשר?? את מי אנתנו בדיוק מרמים... את עצמנו?? איך... איך אפשר??

וסתם ככה... איך יכול להיות שאמת מה נהדר מראה כהן גדול... בתור מה המראה שלו הוא כברקים היוצאים מזיו החיות יותר ממני? למה? בגלל שהיה לו יותר כסף ממני לשלם בשביל להיכנס לקדוש הקדשים?

מישהו יכול לתרץ לי את השאלה הזו??

--- **התשובה היא: כאן טמון יסוד מוסד שאנתנו חייבים לזכור אותו:** יש ערך שנקרא **יהודי קדוש!!!** ויש ערך שנקרא **ישראל עם קדוש!!!** החשיבות של כהן גדול נובעת מזה שהוא זה שנבחר ונשלח לייצג את כלל ישראל... אבל האישיות שלו מצד עצמו זה כבר נושא מישיני... כמובן שמן הראוי שאם כבר בוחרים במישהו שייצג את כלל ישראל... מן הראוי שהוא יהיה עשוי מזהב ולא מקרטון... אבל גם אם הוא עשוי מזהב טהור והוא צדיק יסוד עולם... גם אז!!! לא בגלל זה הוא לובש בגדי כהונה... עם כל הכבוד לשמעון הצדיק שהיה שייך כנסת הגדולה... לא בגלל הצדקות שלו הוא לבש שמונה בגדים לכבוד ולתפארת... רק מה?? בגלל שהוא כה"ג שזה אומר שהוא שלוחם של ישראל ומייצג את כלל ישראל! זה מה שמחשיב אותו ועושה אותו כה"ג על כל החשיבות שבזה.

ממילא: לגופו של עניין האם הנה"ג הזה הוא צדיק או לא?? האם הוא ראוי או לא?? זה כבר **עניין אישי שלך** מול הרבש"ע... אל תדאג... הרבש"ע כבר יתחשבן אותו אחד על אחד הפנים ראוי לישא את האיצטלה הזו ולכן הוא גם לא משלים את שנתנו... אל תדאג... אין משוא פנים...

אבל אותו זה לא בהכרח מעניין!!! זה לא נוגע אלינו... אם קרה מה שקרה ולא משנה איך הגענו לפשיטת רגל הזו... ותכל"ס... נוצר מצב שזה הכהן גדול!!! גם אם פשוט שבפשוטים אבל יש לו מעלה וחשיבות... ולא מצד האישיות **אלא מצד היצוגיות שלו!!!** מצד הכלל ישראל שאותם הוא מייצג... ואני באופן אישי מאוד מסתבך עם זה רגשית... יש פה כביכול הפרדת רשויות שאני מתקשה לעכל אותה!!! תחשוב שיש לפנינו כה"ג שהאישיות שלו מצד עצמו לא ראויה לשום הערכה משום כיוון... ואילו מצד התפקיד היצוגי שהוא נושא מגיע לו את כל הכבוד והתפארת שבעולם... כי ס"ס"ס הוא מייצג את כלל ישראל... (ושוב: זה לא שאני מעריך אותו!!! אני מעריך את התפקיד שלו!! אני מעריך את המדים שלו!!!)

אתה מסוגל להבין את זה?? אתה מסוגל לעכל כזו תפיסה??

--- רק לשבר את האוזן: יש בתוספתא כלים (פ"א) התבטאות מבהילה: **תניא אמר שמעון הצנוע לפני רבי אליעזר, אני נכנסתי בין האולם ולמנוחה בלא רחוק ידיים ורגליים... אמר לו מי חביב... אתה או כהן גדול שתק אמר לו בוש אתה לומר שכלבו של כהן גדול יותר חביב ממך,** אתה שומע? ר' אליעזר הגדול פונה לתלמידו שמעון הצנוע ומטיח בו צוננים: **הכלב!!!** הכלב של הכהן גדול יותר חביב ממך... כשראיתי את התוספתא הזו פעם ראשונה הביטוי הזה מאוד כאב לי... למה?? למה רבי אליעזר חושב שהכלב של כה"ג יותר חשוב משמעון הצנוע? מה... באמת נראה לך שכלבו של כה"ג יותר חביב מאותו תנא קדוש ועוד צנוע?? (הכה"ג לא תמיד היה אדם נחבא לכלים...)

ומה התשובה?? ככל הנראה גם רבי אליעזר וגם שמעון הצנוע... שניהם היו בני מעלה לאין ערוך יותר מהכה"ג... (לי אין את האומץ להגיד שהכלב שלהם היה יותר מהכה"ג אבל מצדו כבר הד"ל שהתבטאו אם ראשונים כמלאכים אנו חמורים ולא חמורים של...) **ושניהם ידעו את זה היטב...** ולכן אם תשים לב ר' א"א קודם שואל את שמעון הצנוע מי יותר חביב, אתה או הכה"ג... והוא שותק!!! ואם הוא שותק סימן שמצד האישיות ללא ספק שמעון הצנוע היה יותר... **אבל כאן לפתע רבי אליעזר הופך את הקערה על פיה!!!**

כן כן... שמעון הצנוע... אתה תנא קדוש... אתה צנוע... אז למה התורה כ"כ מכבדת ומפארת את הכה"ג?? למה היא לא מצניעה אותו כמון??

כנראה שלכה"ג **יש תפקיד יצוגי!!!** הוא מייצג את כלל ישראל ואת זה אנתנו מכבדים ומפארים!!!

פרשת ויגש

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת ז' טבת התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:21	17:12	17:44
16:17	17:09	17:39
16:17	17:08	17:39
16:21	17:12	17:44

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

הפולט אנחה קלה, שאינה יוצאת מעומק לבו, הריהו חוטא בגניבת הדעת.

מקורביו של רבנו מרדכי אליהו

זצ"ל, נהגו הסובבים אותו, השתדלו תמיד לגרום לרבנו קורת רוח. ידעו מניסיונם שבענייני העולם הזה לא יצלחו... רבי מרדכי ריכטיגר הי"ו ניסה פעמים רבות לעשות משהו בבית רבנו, שהיה היה נגר במקצועו, אך סירב רבנו **בכל תוקף** ואמר "שונא מתנות יהיה" ופעם אחת הצליח רבי מרדכי וגרם לרבנו שמחה ועונג של מצווה.

ומעשה שהיה כך היה בערב **בדיקת חמץ** הביא לו ענבים ואבטיח כדי לברך עליהם ברכת שהחיינו לפטור את בדיקת החמץ. הוסיף ואמר שנראה לו שעדיף לברך שהחיינו על הענבים משום שהאבטיח מצוי (בשנים האחרונות) כמעט במשך כל השנה. רבנו **שמח מאד** לשמוע זאת ואכן אמר שיברך על הענבים.

לע"נ יגאל בן מלכה להצלחת משפחת ישעיהו

היצר מרגיע איפוא את המצפון שלנו, משטשש אותנו, משבש את השכל, וכך אין אנו **נותנים את ליבנו** להתבונן בחומרת מעשנו! הדרך היחידה להתמודד כנגד תחבולה זו- הנה להתעורר, להתבונן, לתת לעצמנו "מכות חשמל" אשר יעוררו אותנו מתרדמתנו, ואז בודאי נחליץ למלחמה כנגד היצר המבקש את נפשנו!

ואמנם אילו **נתבונן מעט**-נוכל להבחין מיד בכוחו העצום של ההרגל.

כך סיפר רבנו **משה לוי** זצ"ל: "כשנפטר מורנו ורבנו הגאון הרב **עזרא עטיה** זצ"ל - ראש ישיבת פורת יוסף, ביקש ממני להכין את נוסח המודעה, וכתבתי 'רב רבנו', כלומר הרב של כל הרבנים הספרדים בארץ ובעולם. משראה זאת חכם סלם זצ"ל, שהיה גיסו, אמר לי: האם בחיים חיותו הוא **היה מסכים** שיכתבו עליו כך? אמרתי לו: בחיים לא היה. מסכים, אבל אחר מיתה ודאי יסכים. אמר לי מהיכן יש לך חידוש זה?

באותו רגע נכנסו דודי, ראש הישיבה הגאון הרב **יהודה צדקה** זצ"ל, והרב **בן ציון אבא שאול** זצ"ל, ואמרתי להם: תגידו, מה אמר הרב כשהיינו במקום כזה וכזה, ואיך הוא פסק את ההלכה. ואמרו לי: כשנפטר מורו ורבנו חכם אברהם **הררי רפול** (עדס) שהיה בעל רוח הקודש, רצה הרה"ג עזרא עטיה להספידו ולומר עליו בעל רוח הקודש וכו' ואח"כ אמר לעצמו הכיצד אספיד עליו כך, הרי בחיים חיותו אם הייתי אומר עליו כך, היה כועס עלי. אח"כ הוא רואה בהקיצן את רבי אברהם עדס עומד מול עיניו ואומר לו: תגיד מה שאתה רוצה. **בשמים אין גאווה**". כמו שמרן הרב ז"ל אמר על הרב עדס, יכולים אנו לומר עליו: "תגיד מה שאתה רוצה בשמים אין גאווה".

יראת העונש אינה עבודה תמה, שהרי הנהדר מחטא עושה זאת מתוך **דאגה לעצמו** ובכל זאת התורה מזהירה ומתריעה בעונש הצפוי לחוטא, כדי שיראת העונש תצילנו מעשיית עבירה, שהיא גרושה הרבה מפנייה אישית.

בשכנותו של הגאון רבי **בן ציון אבא שאול** זצ"ל גרו בחורים שלמדו בבריסק, אשר מידי יום שמעו בישיבה שיעור עמוק בקדושים. חיכה להם הרב אבא שאול, שכבר היה ראש ישיבה ומורה הוראה, **שיחורו מהישיבה**, והיה מבקש מהם: "אנא, אמרו לי, מה אמר היום המגיד שיעור?"

אם אינך יכול לעוף
אז רויך
אם אינך יכול לרויך
אז לך
אם אינך יכול ללכת
אז זחל

אבל לא משנה
מה תעשה תמיד תמשיך
להתקדם קדימה!

בשנים עברו היה מארי **סאלם יעקב** זצ"ל עובד כשוחט לצורך פרנסתו. אולם גם אז בתוך השחיטה, היה ממלמל ללא הרף **נדברי תורה** ופסוקי דביקות בבורא. וכשהיו לידו שוחטים ת"ח, היה דן עימהם בדברי תורה במשך שעות, כשאין **זוכרים** ממנו דיבור בטל אחד.

נקודה לפהשמה

איש אחד עבד בשדה, שמו היה פלמינג, והוא היה איכר סקוטי עני. יום אחד, בזמן שניסה לקיים את משפחתו **בכבוד**, הוא שמע זעקה לעזרה מביצה קרובה. הוא עזב את כליו ורץ לביצה. שם, שקוע עד מותניו בבוץ שחור, היה **ילד מבוטל**, צועק ונאבק לשחרר את עצמו. האיכר פלמינג הציל את הנער ממה שיכול היה להיות מוות נוראי ואיטי.

יום לאחר מכן, כרכרה מהודרת עצרה בסביבתו הדלה של הסקוטי. איש אציל ואלגנטי יצא והציג עצמו כאבא של הנער שהאיכר פלמינג הציל. אני רוצה להחזיר לך", אמר האציל "הצלת את חיי בני."

לא. אני לא יכול לקבל תשלום עבור מה שעשיתי", ענה האיכר הסקוטי, **אני דוחה את ההצעה**. באותו רגע, בנו של האיכר יצא החוצה מן הצריפון של המשפחה. "האם זה בנך?" שאל האציל. כן", האיכר ענה באנווה. אני אעשה איתך עסקה. "נתן לי לספק לבנך את אותה רמת חינוך שבני ייהנה ממנה. אם הנער הוא כמו אביו, הוא ללא כל ספק יגדל להיות גבר ששנינו נהיה גאים בו וכך עשה."

בנו של האיכר פלמינג למד בבית ספר הטוב ביותר באותם זמנים, סיים את בית הספר לרפואה של בית החולים "סיינט מרי" בלונדון, והפך להיות **ידוע בעולם** כסר אלכסנדר פלמינג, מגלה **הפניצילין**. שנים לאחר מכן, אותו בן של האישה האציל שהוצל מהביצה, חלה בדלקת ריאות. מה הציל את חייו? פניצילין.

"זורע צדקות מצמיח ישועות" אתה חושב שאתה משקיע ועוזר לאחרים בסופו של דבר **אתה עוזר לעצמך** עולם זה נלגל הרים לא נפגשים... אנשים נפגשים... (העורך)

כל אחד סבור שהמשיח לא בא בגלל אלה או בגלל אחרים, רק לא **בסיבתו הוא**. כשיונה הנביא ברח מה' והאוניה חישבה להישבר, פנו אליו. כולם היו ע"ז, כל אחד התחנן לאלקיו שיעצור את הסערה, אך **ללא הועיל**. פנו ליונה ואמרו לו: "מה לך נרדם, וקום קרא אל אלוקיך" אנו רוצים לדעת בשל מי הסער הזה.

אבל יונה אמר להם, אל תטרחו לחפש את האשם, **זה אני!** אני יודע שבשלי הסער הזה. וכך באמת היה. האוניה עמדה לטבוע בגללו, ולא בגלל העובדי ע"ז. כך צריך כל אדם לנהוג, לדעת כי בשלי הסער הגדול הזה, ולא לתלותו באחרים. וכאן חשוב להדגיש! כי אם סבורים אנו שהגאולה תלויה בחילונים, ומתעכבת בגללם- איננו אלא טועים... הגאולה תלויה גם בנו!! הקב"ה רוצה שנהיה אנחנו **טובים יותר**, שלמים יותר, רגועים יותר ומאוחדים יותר- ואז יבוא ויגלנו שנית!

אפילו שהיינו יודעים שאין שטר מחובתנו היה לעבוד את ה'

הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א, היה שקוע רוב זמנו בדבקות בעולמות העליונים, והעפיל לדרגות נשגבות בעבודת ה' יתברך. אולם עניין החסד **וההטבה עם הוללת** עמד אצלו בסדר העדיפות העליון ביותר, קודם כל.

החסד גדול הוא מכל דרגה רוחנית. היה מבטל את דבקותו ודרגותיו העליוניות כדי להתעסק בצרכי זולתו: אצל רבנו שלמה מזוועהיל זיע"א לא היו צרכים **לחדר המתנה**. היות שתמיד, בכל עת, היה הבית פתוח לכל דורש, ללא עתים קבועים וללא הגבלה. הדלת מעולם לא נמצאה סגורה, הן באמצע האכילה הן באמצע השינה, הן ביום והן בלילה בשעות המאוחרות.

כל הלילה היה נר דולק, ולא קרה מימיו שאחד יחזור ריקם **מחמת עיכוב** ממנו שלא יוכל לקבלו מאיזה סיבה שהיא, כי תמיד היה מוכן להדורשים במסירות נאמנה. עניין ההטבה לוולת עומדת היא בראש סדר העדיפויות, עד שמי שמוותר על דרגות רוחניות עבור חסד הוא בן העולם הבא.

האחים הצדיקים רבי אלימלך מליזנסק ורבי זושא מאניבולי

התווכחו ביניהם על סדר העבודה הנכון: מכיוון שעל האדם להתבונן מצד אחד ברוממות הא-ל ומצד שני בשפלות עצמו – במה אפוא מתחילים?

אמר אחד האחים, שהעיקר הוא להיות **שגדלות רוח בתכלית**, ומזה באים להכרה בגדלות הבורא. לעומתו טען השני, שצריכים **להתבונן בגדולת הבורא** עד שממילא יחוש האדם בשפלות עצמו.

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

אין היראה אמצעי גרידה, אלא היא שלמות האדם

יהודי ירא שמים בא רבו ושה לפניו את הקשיים שיש לו בענייני פרנסתו. ותוך כדי היראה לרב את מכתב הפיטורין שקיבל ממקום עבודתו. אמר לו הרבה שיקרא פרשת המן, שהיא סגולה לפרנסה טובה. אמר היהודי לרב שכ"כ הרבה טרדות יש לו ואין הוא יודע אם יוכל להקפיד על כך. שאלו הרב בקיום מצוות **לחם משנה**, "האם אתה מקפיד?", "ענה "בוודאי, אני מצרף להמנייה לחם משנה". אמר לו הרב, "תקפיד לעשות לחם משנה בחלות לכבוד השבת, ולא בלחמנייה או בפיתה". עשה כן החסיד **ובאותו שבוע** מצא מקום פרנסה, עם משכורת כפל כפליים מהמקום שפוטר.

איש נכנס לרופא עם 2

כוויות. אחת באוזן ימין ואחת באוזן שמאל. הרופא שואל: "מאיפה הכוויות?" האישי עונה: "אתמול גיהצתי את החולצה שלי ואז צלצל הטלפון אז הרמתי בטעות את המגהץ במקום הטלפון"

הרופא שואל שוב: "ומאיפה בכוויה השנייה?" האישי עונה: **"התקשרתי למדרא!!!"**

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא? בואו והצטרפו לרשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

רבי ישראל מסלנט

זצ"ל העניק לנו עצה נפלאה עפ"י מה שכתב **שלמה המלך** ע"ה "אם רעב שנאריך האכילתו לחם", כלומר, אם יש לך אדם כאתה שונא אותו, אינך מסוגל אפילו להתקרב אליו- תן לו **מתנות**, תגלה כלפיו אהבה. כשתעשה כך, אחר זמן מועט תתחיל לאהוב אותו, כי הנתונה **מולידה אהבה**. אדרבה תנסו בעצמכם ותיראו עד כמה הדברים נכונים ואמיתיים!

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

אחי יוסף

פֶּאֶשֶׁר בְּאִים אָחִי יוֹסֵף אֵל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וּמְסַפְּרִים לוֹ: "עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מִשָּׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם", מְסַפֵּרֵת הַתּוֹרָה שֶׁם (בְּרֵאשִׁית מו, כו): "וַיֵּץ לְבוֹ כִּי לֹא הֶאֱמִין לָהֶם". יֵשׁ לְהַבִּין, וְכִי יַעֲקֹב אֲבִינוּ חָשַׁד בְּבָנָיו שֶׁהֵם מְסַפְּרִים לוֹ דְבָר שְׂאִינוּ נֶכּוֹן?

בְּרֵם הַמְשַׁמְעוֹת שֶׁל "יוֹסֵף חַי" אֲצֵל יַעֲקֹב אֲבִינוּ, אֵינָה חַיִּים גְּשָׁמִים, כִּי אִם חַיִּים רוּחָנִים. פֶּאֶשֶׁר בְּנֵי יַעֲקֹב מְסַפְּרִים לְאֲבִיהֶם שִׁיוֹסֵף מוֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם, מִיָּד מֵתְעוֹרֵר בּוֹ הַחֶשֶׁשׁ, שְׂמָא יָרַד מִמְדַּרְגָּתוֹ הַרוּחָנִית, אִם כֵּן מִבְּחִינַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ יוֹסֵף אֵינּוּ "חַי". רַק פֶּאֶשֶׁר מְשַׁכְּנֵים הָאֲחִים אוֹתוֹ כִּי יוֹסֵף נוֹתֵר בְּצַדִּיקוֹתוֹ וּבִקְדֻשָּׁתוֹ, אוֹ אֵז - "וְתַחֲי רֹחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם".

יַעֲקֹב אֲבִינוּ אוֹמֵר בְּפִגְשָׁתוֹ עִם יוֹסֵף: "אִמּוֹתַי הִפְעִם אַחֲרַי רְאוּתִי אֶת פְּנֵיךְ כִּי עוֹדְךָ חַי" (שָׁם מו, ל). הוּא מוֹכֵן לְמוֹת, לְאַחַר שֶׁנוֹכַח לְרְאוּתִי כִּי יוֹסֵף אֶכֶן נִשְׁאָר קְדוֹשׁ וְטָהוֹר. כִּי זוֹ הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הָאָדָם מוֹל בּוֹרָא עוֹלָם, לְהִשְׁאָר חַי בְּתוֹךְ הַטְּמָאָה. "וְאֵתֶם הַדְּבָקִים בְּה' אֶלְקֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם" (דְּבָרִים ד, ד).

לְכֵן בְּפִרְשַׁת שְׁמוֹת חוֹזְרַת הַתּוֹרָה וּמִדְּגִישָׁהּ כִּי "כָּל נֶפֶשׁ יִצְאִי יָרֵךְ יַעֲקֹב שְׁבַעִים נֶפֶשׁ" - כָּלֵם הָיוּ שְׁוִים בְּמַעֲלָתָם, כֵּל בְּנֵי יַעֲקֹב, וְאַף יוֹסֵף וּבָנָיו הָיוּ עִמָּהֶם בְּאוֹתָהּ דְרָגָה, אֵף כִּי "יוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרַיִם". הֵגַם שֶׁלְכָאוֹרָה הָיָה מְקוֹם לְחֶשֶׁב כִּי יֵשׁ שְׁנַי בְּיָנֵיהֶם, שְׁהָרִי הָאֲחִים שָׁהוּ כָּל הַשְּׁנַיִם הִלְלוּ בְּמַחְצַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ, וְקִבְּלוּ מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה שְׁלֵמָד בְּבֵית שֵׁם וְעֵבֶר, וְאֵלּוֹ יוֹסֵף הָיָה בְּכָל אוֹתָן שְׁנַיִם בְּמְקוֹם הַטְּמָאָה, בְּמִצְרַיִם, וְאוֹלֵי נְדָבָק בּוֹ מְשָׁהוּ מְטָמְאֵת מִצְרַיִם - עַל זֶה מְסַפֵּרֵת הַתּוֹרָה כִּי "כָּל נֶפֶשׁ", כֵּל צְאָצְאֵי יַעֲקֹב אֲבִינוּ, שְׁוִים בְּמַעֲלָתָם וּבִקְדֻשָּׁתָם.

לְמַדְנּוּ, כִּי אָדָם הַדְּבָק בְּקִדְשָׁהּ וְעוֹמֵד בְּנִסְיָוֹן - זוֹכֵה לְהַדְּבֵק בְּשִׂכְיָהּ, וּמַעֲלָתוֹ גְּבוּהָהּ עַד מְאֹד. וְגַם אִם אוֹלֵי חֶסֶר הָיָה לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק מִהַלְמוֹד שְׁלֵמָד עִם אֲבִיו, מְכַל מְקוֹם עַצְמוֹ זֶה שְׁעֵמֵד בְּנִסְיוֹנוֹת הַקְּשָׁיִם, וְשֹׁמֵר עַל קִדְשָׁתוֹ וְטָהֲרָתוֹ, הָיָה בְּכֹךְ כְּדִי לְהַשְׁוֹת אוֹתוֹ בְּמַעֲלָתוֹ לְאֲחָיו, שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

(מלוקט מהספר "משכני אחריו" של הגר"ר אלבז שליט"א).

הרב שלמה הופמן, מתלמידיו של

המשגיח רבי **מאיר חדש** זצ"ל בראשית דרכו, מספר: "מידי פעם היה שואל אותי: האם שמעת את השיחה (הוועד)? **מה שמעת?** -שמעתי כך וכך- הייתי עונה- ואני חושב שהכוונה היא כדלהלן. כאן הייתי מסביר מה הבנת מתוך השיחה. מה עוד שמעת? מה הבנת מזה? ומה עוד? ואני הסברתי כל פעם איזה **רעיון נוסף** ששמעתי, או הדגש חדש. לפעמים ב"מהלך" השלישי או הרביעי היה מפסיק אותי: עד כאן, **לזה לא התכוונתי**, אך עד פה שמעת טוב. והיה זה שבח כה גדול...

מדוע אתה מקיים מצווה פלונית?

כיוון שזה צו ה' וציווי ה'.

אדם גם רוח שדעת המקום ודעת

הבריות אינה נוחה ממנו, בא פעם לידי רתיחה והיה שובר ומנתץ כל מה שבא תחת ידיו. הגיב על כך חכם אחד: "מימי הייתי מתקשה להבין מה ראה שמשון הגיבור לטרוח לשים את הלפידים הבוערים דווקא בין הזנבות הקשורים של השועלים.

הרי נקל היה לו לקשור את הלפידים על גבם? אלא יודע היה שמשון בטבעו של זנב, כשהוא מתלקח הריהו **מחריב והורס כל הנקרא בדרכו...**"

ללא חת וללא מורא ניהל רבי **שלמה קרליץ** זצ"ל את בית דינו כשהוא אינו נושא

פנים לאיש, ואינו ירא לא מאיומי אנשי השררה ולא מאיומיהם של בעלי דינים אנשי זרוע. בהזדמנות מסוימת שח רבי שלמה, כי פעם ביקש אחד מבעלי הדינים **לזרוק עליו כיסאות** וכשקם לבצע זממו הוכרח לקרוא לשוטר המופקד על שמירת הסדר שבבית הדין...באחד הימים נכנס שמש בית הדין בבהילות ובדחיפות אל חדר בית הדין כשהוא פונה אל רבינו, כי בחוץ הגיעו קצינים בשליחות מאותו "רב" ראשי מפורסם, מתיר ממזרים. הרב השיב לו **ברגיעה**: "הגיעו, שיחכו בחוץ, מה הבהילות?" וכשסיפר הרב את הדברים הוסיף ואמר, "אינני מבין מה נבהל אותו שמש כשראה אותם. מי הם ומה הם? וכי מהגדים שלהם ניבהל?!"

זו עיקר עבודתנו שלמרות שלב האדם סוור ומורה,

חייב לעמוד את סורת הלב ואינה מספקת ידיעת השכל.

בדרך כלל אדם שנתון בצרה- דעתו מתבלבלת אינו נוהג בשיקול הדעת, אבל יוסף הצדיק, גם ברגעים הקריטיים הללו, כשאשת פוטיפר מנסה לשרוף את נשמתו לנצה-נשאר הוא בצדקותו המופלאה. הוא לא מושך את המעיל מידיה אלא מוריד אותו ונס החוצה. שואל הרמב"ן זצ"ל. מדוע לא לקח יוסף את המעיל עימו, ובכך היה נצל מכל העלילות שהעלילה עליו אשת פוטיפר? אלא, אומר הרמב"ן, "לכבוד גברתו לא רצה להוציא מידה בכוחו הגדול ממנה, והסיר אותו מעליו, כי היה בגד שיתעטף בו כמעיל וצנפיה". ידע יוסף שאין זה **דוד ארץ להוציא את המעיל בכוח מיד גברתו, ולכן השאירו בידה! קורה לפעמים שיש לאדם ריב עם ידיד או אפילו עם אחד מבני המשפחה. בסופו של דבר הם **מתפייסים**, השני מבקש סליחה והוא סולח. אלא שכאן עלינו לדעת, כשסולחים, מוכרח שהסליחה תהיה מוחלטת כאילו לא קרה כלום כי אם לא –הריהו שקרן**

לעילוי נשמת: יסיים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רובי, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, נחם חיים אותה בן חנינה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעדיה, סעדיה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. נחם בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רוינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן מרים, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישיאל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זאק, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, מנחם הרב עובדיה יוסף בן גורגיה

השמה בעניני דינא

כבר העורר

קוראים יקרים

אנחנו שוב
מבקשים מכל
מי שיש לו
בדיחות על
חתונות,
חתן,
כלה,
מחותנים
בעיקר על
תחילת החיים
שאחרי החתונה
נא לשלוח
למייל:

a0503210@gmail.com

כבר יתורת-

1. הרגע הזה שאתה בא להבהיל חתולה, והיא מסתכלת עליך במבט של 'תתגבר.....'!
2. למה נשים הולכות לעולמן אחרי גברים? כי לוקח להן זמן להתארגן.....
3. חבר אמר לי שאישתו לא מדברת איתו כבר 5 ימים, אמרתי לו שישמור עליה כי היום כבר אין נשים כאלו.....
4. גילת בנט בתגובה ראשונה:
ראש ממשלה עם ששה מנדטים לא יגיד לי מה לעשות.....
5. מי היה מאמין שיגיע זמן שכולם יבינו שבן גוריון הוא מקור כל הצרות במדינה?...

תודה רבה

לידידי הרב משה מזרחי שליט"א

על שליחת הבדיחות.

המשטר - בריתה

6. דבר כזה עוד לא היה!

חברות התעופה לא נשארות חיבות ורוכבת על משפחתו של נפתלי
בנט וזה לשון אחד מהמודעות בשדה תעופה.
"הצטרפו למשפחת ראש הממשלה בחו"ל! במחירים
מיוחדים....."

קו קול השמחה: 077-502-3345

7. ההמלצה הראשונה של הוועדה לחקירת אסון מירון היא לאסור
הפעלת "הכנסת אורחים" במקום. ואם זה לא ייעזור לצמצום מספר
הבאים למירון, לא תהיה ברירה אלא לשקול גם הטלת איסור תפילה
במקום.....

8. הבן שלי שאל אותי: אבא, אחרי שהמכבים ניצחו את היוונים
הרשעים, הם הורידו את מחירי החד-פעמי?.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

רוצה כל היום לחייך?

חדש! חדש! חדש!

קו השמחה

077-502-3345

שלוחה 1 שמיעת בדיחות.

שלוחה 2 השארת בדיחות.

חייגו ותחייכו.

ניתן לקבל את

הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

שיעור מס' 71 | פר' ויגש תשפ"ב

"מעגל השמלי"

ביחס שבין האדם לבוראו הכלל החשמלי הזה נהוג: כמוכן כאשר האדם שם את הרצון האלוקי מעל רצונו וטבעו ומתחבר אל הבורא נוצרת לה הספרה שמונה. אך יותר מכך: לעיתים אנחנו מקבלים ממרומים זרמים 'שלילים' בעינינו, הנהגה של מידת הדין שלעיתים קשה לנו לקבלה, אך אם נשכיל להבין שכדי ליצור מעגל חשמלי, כדי להאיר, זקוקים אנו גם לזרם שלילי, יהיה לנו הרבה יותר קל להודות לבורא יתברך על כל מידה ונהגה, גם על זאת הנראית לנו לעיתים שלילית וכואבת. יהודה, חבר מחו"ל, שתף אותי במעשה מדהים: יהודה מתעסק לפרנסתו ביצור מזון מסוים. לשם כך הוא רכש מכונה יקרה בדמים מרובים וחיפש מפעל מתאים להתמזג עם קו היצור שלו. לאחר חיפושים רבים הוא עשה הסכם שיתוף פעולה עם בית אריזה אשר אורז מזון בתחום זהה. בבית האריזה הוקצה לו מתחם מיוחד לייצור עבורו. הוא העמיד את המכונה ורצה להתחיל בתהליך הייצור, כשהוא מסכם עם בעל הבית כי לאחר תקופת ההרצה הם ירכשו יחדיו מכונה נוספת ליצור מוצרים נוספים. "אך במשך תקופה ארוכה" משתף יהודה "רדפו אותי קשיים שונים ומשונים": פעם מנוע המכונה נשרף, ופעם החליף העובד את חומר הגלם בחומר אחר, מה שגרם לנזק כלכלי רב, ושוב חלק אחר במכונה התקלקל וארך זמן רב להשיגו. חשבתי שאני כבר מתחיל לייצר והנה הגיעו הרשויות לביקור פתע ואסרו להמשיך בתהליך היצור בגלל אי התאמות בית האריזה ליצור. הרגשתי מיואש לחלוטין" הוא מספר "הרמתי ידיים בייאוש. יום אחד התקשר אלי הספק ממנו רכשתי את המכונה היקרה, הרגשתי שאין לי את האנרגיה לענות לשיחה, כי הוא ישאל לבטח איך המפעל עובד ומה אענה לו שהמפעל אובד... באותו יום כשהפצע נפער שוב בליבי, האזנתי בדרך לשיעורי הביטחון הנפלאים של הרב שמעון שפיצר שליט"א. שם הוא דיבר על קבלת הייסורים. על חובת האדם להודות לבורא עליהם. מתוך אמונה כי הייסורים והקשיים הם שפע אלוקי עבורו ולטובתו. חשבתי לעצמי: 'אם כן, עלי להודות על כל הקשיים המטרופים שעברתי בעסקיי, על כל רצף התקלות במכונה ובתהליך הייצור. אולי מבחינתי זהו זרם שלילי אך הוא מיועד לטובתי, להאירני, כמעגל חשמלי הזקוק לשני זרמים: חיובי ושלילי. ניסיתי להתעשת ולהודות אך מה לעשות: קשה לי, אני לא מסוגל! התקופה הקשה הזו הכאיבה לי היטב בכיס ובלב... אך שוב אני שומע את דבריו חוצבי הלבבות של הרב שפיצער, על חובת הקבלה וההודאה: 'סמא דיסורי קבולי' חובת כל יהודי לנהוג במידת נחום איש גם זו אשר אמר 'גם זו לטובה' על כל דבר. התחלתי להודות במילים הכי פשוטות על כל הקשיים שעברתי, תחילה בקושי יצאו לי המילים מהפה אך לאט לאט התחברתי והודיתי לבורא ית' על כל רצף הקשיים. המשכתי בהודאה במשך כל הנסיעה: משהגעתי הביתה התיישבתי בחצר לאתנחתא קלה, במהלכה המשכתי להודות לבורא ית' שוב ושוב. לפתע צלצל הטלפון: חברי, בעל עסק אחר, שפגש אותי לפני כחצי שנה במפעל האריזה, באחת הפעמים שהגעתי עם טכנאי לסדר את המכונה הסוררת. אותו חבר סיפר לי כי הוא בקשר עם בעל מפעל אחר אשר מחפש בדיוק מכונה כשלי ויש לו רישיון יצרן עבורה, הלה מעוניין לעשות אתי שיתוף פעולה. נפגשתי עם אותו בעל מפעל והתברר שיש מקום רב לשיתוף פעולה בינינו בס"ד. אפילו היה ברשותו המכונה השנייה, זו שהתכוונו לרכוש בעתיד. כך חיכה לי שם לייך יצור מושלם בסיעתא דשמיא. מעז יצא מתוק! הרגשתי" מדגיש יהודה "כי כל השפע הזה חיכה לרגע שאקבל את הנהגת הבורא ואודה לו באמת ובתמים. הנה, באותו רגע שהגעתי לתובנה הפנימית העמוקה הזו, שהתחברתי לזרם השלילי כביכול, מיד האירה עלי ברכת ה' והתהפך עלי הכול לטובה". "מי ימלא גבורות השם ישמיע כל תהילתו" מסביר רבנו ה"זרע שמשון": משמע מהפסוק כי מדובר באדם המשמיע את תהילת השם כאשר בא לו הנס, לאחר שמקודם לכן הייתה לו צרה, ולכן היה צריך לגבורות השם, כלומר: להתגברות של מידת החסד על מידת הדין המקטרגת, ובסוף נעשה עמו נס. מקשה רבנו מדוע לא נעשה עם האדם נס מיד בהתחלה? הרי הקב"ה רואה את העתיד, ואם בסוף הוא עושה נס, מדוע לא יעשה זאת מיד כדי מתרץ רבנו שזה חלק מהטבת הבורא, כאבא המייסר את בנו כדי להוליכו בדרך טובה. הנס נעשה רק אחרי השלב שהאדם מבין ומקבל את המסר שנשלח אליו ממרומים, כדי להחזיקו בדרך הטובה.

הם נפגשו ברחוב בבוקר ירושלמי חורפי, חשמלאים בבגדי עבודתם. אחד מהם היה סבי ר' שמחה בונם שטרן זצ"ל, מדמויות ההוד של ירושלים, יהודי של צורה, ת"ח שהתפרנס מעבודתו כחשמלאי. והשני - ר' צבי לוינזון שליט"א, אז אברך צעיר וכיום מזקני וחשובי תושבי ביתר עילית. ר' הערשל שהתעסק גם הוא לפרנסתו כחשמלאי רכב. היה רכון על הכביש מתחת לרכב הזקוק לתיקון. נעצור כאן ונתבונן בדברי הגמ' ובפירושו רבינו לדברים: "גדול הנהנה מיגיע כפיו יותר מירא שמים" - הגמ' בברכות מסבירה שאצל הנהנה מיגיע כפיו כתיב: "יגיע כפיו כי תאכל אשריך וטוב לך" ולגבי יראת שמים כתוב בתהילים: "אשרי האיש ירא את השם" ולא כתוב: "ו"טוב לך". מסביר רבנו בפירושו לקהלת שדברי הגמרא כי גדול הנהנה מיגיע כפיו, מתכוונים דווקא ליהודי ירא שמים שעיקר כוונתו להתעסק במלאכה כדי לא לבוא לידי חטא, כדתנן באבות: "שיגיעת שניהם משכחת עוון", והואיל שכוונתו לשם שמים זהו כבודו, כי גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה, ועל אדם זה נאמר דברי הגמרא במסכת ברכות: "אמר רבי הונא כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים". מטעים רבנו: "כי לפי שהוא בעל מלאכה אינו נקרא מסכן ודבריו יהיו נשמעים". כעת נקשיב אחרת לשיח החשמלאים שם ברחוב, לפני כחמישים שנה "הן עובדים אנו קשה לפרנסתנו" פנה סבי ר' שמחה בונם לר' הערשל "ששת ימי המעשה שלנו גדושים לעיתים בעמל רב, אני מטפס על סולמות כדי להרכיב מערכות תאורה וכדומה ואתה נאלץ לרכון תחת רכבים כדי לסדר את מערכות החשמל שלהם, עבודה פיזית קשה ממנה אנו מתפרנסים ב"ה, אך חובתנו לזכור כי לא המלאכה מביאה לנו את הפרנסה. הגמ' אומרת: "כל השומר שבת אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו", העבודה הזרה של דור אנוש הייתה: "כוחי ועוצם ידי" כאשר אדם העמל קשה לפרנסתו עוצר ומפסיק ממלאכתו ביום השבת ומקדישו לעבודת הבורא ית', להודות להלל לשבח ולפאר, היהודי כאילו מכריז ואומר: למרות עבודתי הקשה בימי השבוע אני מאמין כי זו רק השתדלות לפרנסה המגיעה ישירות מאתו יתברך. ואז סולחים לו גם על הרגעים בהם נטה לרגע להאמין כי כוחי ועוצם ידי עשו את החיל הזה סבי החשמלאי רבי שמחה בונם ז"ל היה דמות מוערכת אצל גדולי ישראל באותם ימים, כמו רבו מוהרי"צ דושינסקי זצוק"ל ועוד ועוד. בתי מדרשות רבים זוכרים לו חסד נעורים איך בענוות חן האופיינית לו התקין להם מערכת חשמל חילופית לשבת קודש, כזו הבנויה על אנרגיה חשמלית ממצברים. מסבא ז"ל למדתי שכדי שמנורה תאיר היא זקוקה למקור אנרגיה ושני מוליכים: אחד חיובי והשני שלילי. המצבר - יכולתו לשמש כמקור אנרגיה לזמנים ומקומות בהם אין אספקת חשמל, ולהאיר גם בעת אפלה. בימים אלו, בעת פרידה מימי האור, ימי החנוכה, עלינו להשכיל לאגור אנרגיה גם לימי החורף הבעל"ט, כדי להאיר את לילות טבת הקרים והחשוכים. על מוליכי החשמל ניתן ללמוד מחנוכה, המסמל את הספרה שמונה. הרומזת על המערכות שמעל הטבע, מערכות הניסים. הספרה שמונה היא סמל חיוני למערכת תקשורת בין בני אדם, בין בני זוג, ומעל הכל: בין האדם לבוראו. הספרה שמונה מורכבת מחיבור בין שני מעגלים שונים: בין שתי ספרות אפס (0) הניצבות זה על גבי זה ויוצרות יחד את ספרה חדשה - 8. כאמור, כדי ליצור מעגל חשמלי יש צורך בשני זרמים: האחד חיובי והאחד שלילי. אם ברצוננו לחבר בין שני מעגלים שונים עלינו לדעת לנתב ולחבר את הכוחות החיובים שבתוכנו לכוחות החיובים של זה שבמעגל שמולנו, ואת השלילי לשלילי שבמעגל מולנו, כי חלילה אם נחבר חיובי לשלילי ייווצר קצר ופיצוץ חשמלי, ממש כמו במוליכים הפיזיים. כדי שהחיבור יהיה תואם ותיווצר משתי ספרות האפס, ספרת שמונה, אחת מושלמת, עלינו לנתב את הכוחות החיוביים שבנו לחיבור לחיובי של זה שמולנו. פעמים רבות נדרשת מאתנו עבודה מעל הטבע המולד שלנו, כי הכוחות החיובים של זה שמולנו, קרי: הצרכים והאנרגיות שלו, שונים לחלוטין משלנו. כשהאדם שם את צרכי הזולת מעל הטבע שלו עצמו ומתחבר לחיובי של הזולת, ומנגד גם מתחבר לזולת גם במקומות השליליים כדי לסייע לו כאשר הוא זקוק לעזרה, התעלות זו מעל טבעו יוצרת ומחברת מעגל חשמלי אחד המחבר בין השניים, והספרה שמונה המסמלת את השראת השכינה מביאה לאדם שפע אלוקי על טבעי. גם

דבר העורך

"ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך (ממונך)". אם את הנפש הוא מוכן למסור - מה השאלה על הרכוש? ועוד שואל ר' ירוחם ממי: אם הקב"ה הביא את ניסיון העקידה, מה הצורך ביתר הניסיונות? הרי אם את הבן הוא מוכן להקריב - הרי ברור שאברהם יעמוד גם בכל השאר?! אם יש עקידה הרי מוכח שבעל היתר אברהם אבינו יעמוד?! תירוק לשניהם: יש אנשים שמוכנים למות על קידוש ה' אבל אם תגיד להם להוציא שקל מהכיס - הם ימותו ולא יוציאו... מעשה באחד שהלך לאסוף כסף בקיסריה לצורך חולה קבע עם אחד העשירים שגרים שם. לאחר שחיכה כמה חודשים בתור נתן לו בעל הבית 180 ש"ח בצ'ק לראשון לחודש. המתרים התרגזו, העיז פניו במחשבה שכבר אין לו מה להפסיד ופנה בטענה לגביר: "אבל מה זה 180 ש"ח?? בכל דלת שאני דופק בבני ברק אנשים אברכים קשיי יום נותנים לי 500 ש"ח 100 צ'קים!!! ואתה עשיר עם שומרי ראש ורכב יוקרתי, רק 180 ש"ח!"

השיב לו בעל הבית בקור רוח: "הבן, איש יקר, בשבילי 180 ש"ח זה כמו תרומת איברים... הכסף הוא כל עולמי - זה כל מה שיש לי... לאברך יש תורה, הכסף זה לא חשוב אצלו כל כך. לכן אומרת התורה 'ואהבת את ה' אלוך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך'. יש אנשים שמוכנים למות ולא לתת שקל.

הניסיונות שאברהם בעבר הוכיחו שהוא הסכים למסור גם את נפשו וגם את ממונו - זו הגדלות שבו!! יהי רצון שנוכח לכבוש את מידותינו!

בידידות ניר ענאט

שאתה נשוי, ומשחק אותה גבר לעבור בשטיפה.

אני בן ה-9 מנסה לשכנע את אמא שלי שאני חולה ולא יכול ללכת לבית הספר

הצעת חוק: ברגע שבן אדם התחיל לשטוף כלים אסור להוסיף לו כלים נוספים.

הדולר ירד כל כך שהרב שלי התחיל לחלק כוס חד פעמי במקום דולר

חוק המשיכה: אם כל הזמן תדבר על כמה רע לך, רק רע יגיע אלייך.

אם כל הזמן תגיד כמה טוב לך, רק טוב יגיע אלייך.

מתחביביי: לכעוס סתם על חבר שלי, וכשהוא שואל "אבל מה עשיתי?" לא לענות ואז הוא מתחיל לנחש וזורק כל מיני דברים שהוא עשה שלא ידעתי מהם.

כשהיא אומרת תביא כמה שנראלך שצריך

כשהרופא חבר שלך

לחשלוס: 655.31
טע"מ: 17% : 65.26 ש"ח
חס ענאט 11 ש"ח לק"ג: 206.15 ש"ח
בקניה זו שילמת 206.15 ש"ח
לטובת שלמות הקואליציה בראשות מנסור ענאט

מחירון:
פיצה - 10 ₪
מאפיית - 2 ₪
פיצה + מאפיית - 12 ₪

לע"נ יגאל בן מלכה
להצלחת משפחת ישעיהו

מהפעילות לא נחיס ארעם

אבות ובנים תהלים
מלל ליל שישי
אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש
מלל שישי

עלון באלפי עותקים
סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים
שיעור עין יעקב
ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים
פעילויות לילדים

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

אני חושב שזה היה אחד הטילונים וניל פקאן הכי טעימים שאכלתי. זה היה מושלם אם לא היו את הצרחות ברקע "די אבא זה שלי"

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה

הילד חתך עגבניה ואז בא אלי בצרחות...

שני המשפטים הקבועים של אמא:
1. אין לך מה להגיד אה?
2. תמיד יש לך מה להגיד אה?!

אמא בחורף: אל תשכח מעיל אמא בקיץ: אל תהיה הרבה בשמש
בסתיו ובאביב אנחנו לא בקשר

שלום, אני רוצה להיות רופא ילדים. אתה יודע לומר "זה וירוס"? כן. מחר ב 8.

לרווח שבין הקיר למיטה יש פוטנציאל להכיל כל עצם ביקום, חוץ מיד אנושית -

בכל מקום יש את ההוא:

שמסוגל לישון בכל זמן ובכל מקום..

קחו את הגיל שלכם ותוסיפו לו 5. זה הגיל שלכם בעוד 5 שנים!

איך אני?!

בגדים במכונת כביסה: וואיי תראו מה יש פה!! ציפה של פוך!! בואו ניכנס כולם!!

אנשים טובים באמצע הדרך

איצו לתיקות

אני רץ בכל יום בטיילת וכל בוקר אנו רואה את המחזה הזה של שני מבוגרים יושבים, לא הבנתי מה הם עושים? כל יום... מתוך סקרנות נישתי אליהם ושאלתי למעשיהם. הסביר הצעיר שבניהם (שהוא בן 67) ואמר: בכל יום אני מוציא את מור אבי מהבית אבות ואנו לומדים חברותא גמרא, על הדרך מרוויחים קצת בריאות שמש ונושמים קצת אוויר ממש התרגשתי כי לא כל יום רואים מחזה כזה!

יש לכם סיפורים על אנשים או מעשים טובים שלחו לנו ונפרסם 367korona@gmail.com

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"ויגש אליו יהודה ויאמר ב' אדני..". (בראשית מד, יח).
לכאורה המילה "אליו" מיותרת, הרי יהודה מדבר עם יוסף, ומדוע צריך לומר אליו, ועוד, מה כוונת אומרו ב' אדני?
אלא נראה לפרש בדרך דרש על פי דברי רבותינו (תנחומא וירא, ח) שאין ויגש אלא לשון תפילה, שנאמר ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם קשע (בראשית יח, כג), ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר.. (מלכים א יח, לו), ואף יהודה לא ניגש אלא לתפילה לפני אדון הכל, וזהו שנאמר ויגש אליו, היינו שניגש יהודה לתפילה אליו יתברך.
ויאמר ב' אדני, אמר יהודה לפני יתברך, ריבוננו של עולם, ב' אדני - שמך יתברך נמצא בשמי, בתוכי (יהודה - הויה), אנא, עזור לי להחזיר בחזרה את בנימין לאבי יעקב, כדי שלא יתחלל שמך יתברך - שם הויה ברוך הוא הנמצא בתוכי. ועוד הוסיף יהודה ופנה אל מקור הרחמים, שם הויה ברוך הוא וביקש שירחם עליו ויושיעו.
ומאותה תפילה קיבל יהודה כוחות אדירים, הטרם תדע כי אגדה מצרית (שמות י' ז), והורה לאחיו שכל אחד יחריב שוק אחד משוקי מצרים, והוא יחריב את שלושת הנותרים (בראשית רבה צג, ח), שאג יהודה בקול גדול עד שנשמע קולו בארץ כנען, ואפילו חושים בן דן שהיה כבד שמיעה שמע את צעקתו (שם, ז). מאותה זעקה נפל פרעה מכסאו וכל העוברות שבמצרים הפילו, ונשתברו שיני שרי מצרים, וכמו שנאמר (איוב ד, י') וְשָׁנֵי כְּפִירִים נִתְעָנָו, שָׁנֵי רְשָׁעִים שִׁבְרָתָ (תהילים ג, ח).

ולפי זה אפשר להסביר ביאור נוסף, ויגש אליו יהודה, ויגש משלון התגוששות לקרב ומלחמה, איים יהודה להילחם ביוסף, וזאת מפני "ב' אדני", שם הויה נמצא בתוכו, ה' יתברך נמצא עמו ומסייע בידו ולכן בכוחו להחריב את כל מצרים. ובדרך אגב למדנו שלפני הכל צריך האדם להקדים בתפילה מעומק הלב לה' יתברך שייטיעו ויצליח דרכו. יהי רצון שנזכה לגאולה השלימה בקרוב, אמן.

סבת שלום ומבורך!

חסימת חנוכה סניף ירושלים

סניף בית שמש בית מדרש המרכז רחוב ריש לקיש 34

סניף ירושלים בית כנסת שמואל הנביא רחוב שמואל הנביא 55

תהלים שבת 14:30
אבות ובנים 15:00
שבת: מנחה ע"ש 16:20 שחרית 7:45
מנחה 13:00 15:40 ערבית מוצ"ש 17:15 17:35

תהלים שבת 13:15
אבות ובנים פרשת 14:45
מתמידים יום חול 17:50-18:35
שיעור בהלכה ואגדה כל יום לאחר ערבית

ניתן להשיג את העלון בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים
בית כנסת "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי) בעלות 1 ש"ח

האורחים
נבר התעייפו
מהריקודים?
זה הזמן לתת להם
לקרוא משהו מעניין
על הפרשה

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשמחה המשפחתית?

הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת
של גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשער!

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה